T. Main-Rids

OCEOLA-

SEMINOLU VIRSAITIS

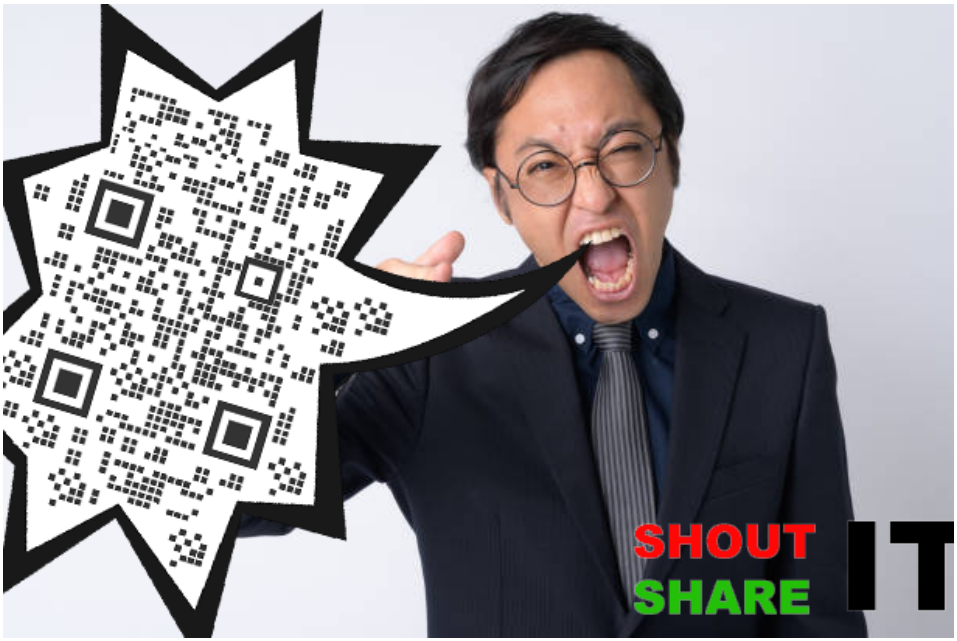
SHOUT
SHARE
IT

Annotation

T.Main-Rids
OCEOLA- SEMINOLU VIRSAITIS
LATVIJAS VALSTS IZDEVNIECĪBA RĪGĀ 1960
МАЙН РИД
Оцеола, вождь
СЕМИНОЛОВ Повесть о стране цветов
На латышском языке
Mākslinieks V. VEIDE. , No angļu valodas tulkojusi R: KOKA.

- DAŽI VĀRDI PAR AUTORU UN VIŅA GRĀMATU
- 1. NODAĻA
- 2. NODAĻA
- 3. N O D A Ļ A
- 4. NODAĻA
- 5,- NODAĻA
- 6. NODAĻA ALIGATORS
- 7. NODAĻA «BRUŅURUPUČU DĀRZS»
- 8. NODAĻA KARALISKĀS LIJAS
- 9. NODAĻA
- 10. NODAĻA METISS
- 11. NODAĻA
- 12. NODAĻA
- 13. NODAĻA BĒGĻA MEDĪBAS
- 14. NODAĻA RINGOLDA ATRIEBĪBA
- 15. NODAĻA
- 16. NODAĻA SALA
- 17. NODAĻA VESTPOINTA
- 18. NODAĻA SEMINOLI
- 19. NODAĻA INDIĀŅU VARONIS
- 20. NODAĻA
- 21. NODAĻA
- 22. NODAĻA
- 23. NODAĻA PĀRDOMAS CEĻĀ
- 24. NODAĻA DĪVAINA PARĀDĪBA
- 25. NODAĻA KAS BIJA SAVĒJS?
- 26. NODAĻA PIEROBEŽAS FORTS
- 27. NODAĻA SAPULCE
- 28. NODAĻA UZLECOŠĀ SAULE
- 29. NODAĻA ULTIMĀTS
- 30. NODAĻA SARUNAS PIE GALDA

- 31. NODAĻA NODEVĪGIE VIRSAIŠI
- 32. NODAĻA ĒNAS ŪDENI
- 33. NODAĻA HADŽ-EVA
- 34. NODAĻA
- 35. NODAĻA GAISMA PĒC TUMSAS
- 36. NODAĻA MAN VAJADZĪGS DRAUGS
- 37. N O D A Ļ A PĒDĒJĀ SAPULCE
- 38. NODAĻA VIRSAIŠU ATCELŠANA
- 39. NODAĻA
- 40. NODAĻA «KAUTIES KĀRAIS GALLAGERS»
- 41. NODAĻA
- 42. NODAĻA
- 43. NODAĻA NORUNĀTĀ SATIKŠANĀS
- 44. NODAĻA
- 45. NODAĻA
- 46. NODAĻA
- 47. NODAĻA
- 48. NODAĻA
- 49. N O D A Ļ A KARŠ
- 50. NODAĻA PA DĪVAINA JĀTNIEKA PĒDĀM
- 51. NODAĻA KAS BIJA JĀJIS UZ PONIJA?
- 52. NODAĻA VĒSA PIEKLĀJĪBA
- 53. NODAĻA
- 54. NODALA ES PRASU PASKAIDROJUMUS
- 55. NODAĻA
- 56. NODAĻA NEIZPROTAMĀS IZMAIŅAS
- 57. NODAĻA SARUNA AR DžEĶu
- 58. NODAĻA VECAIS HIKMENS
- 59. NODAĻA
- 60. NODAĻA PIELŪDZĒJA DĀVANA
- 61. NODAĻA
- 62. NODAĻA SITIENS PA GALVU
- 63. NODAĻA
- 64. NODAĻA BANKETS AR BĒDĪGĀM BEIGĀM
- 65. NODAĻA DEIDA ASINSPIRTS
- 66. NODAĻA
- 67. NODAĻA UITLAKUCI KAUJA
- 68. NODAĻA UZVARA, KAS BEIDZAS AR ATKAPSANOS
- 69. NODAĻA VEL VIENA «PURVA KAUJA»
- 70. NODAĻA SARUNAS
- 71. NODAĻA INDIĀŅU ARMIJAS NOSLĒPUMAINĀ PAZUŠANA
- 72. NODAĻA MELNA DZEKA STĀVOKLIS
- 73. NODAĻA
- 74. NODAĻA

- 75. NODAĻA TRAUKSME
- 76. NODAĻA NEPAMATOTA TRAUKSME
- 77. NODAĻA
- 78. NODAĻA PĀRI SAVANNAI
- 79. NODAĻA
- 80. NODAĻA SIGNĀLšĀVIENI
- 81. NODAĻA TUKŠA NOMETNE
- 82. NODAĻA MIRUŠAIS MEžS
- 83. NODAĻA
- 84. NODAĻA
- 85. NODAĻA TRŪCĪGĀ MALTĪTE
- 86. NODAĻA LODE NO AIZMUGURES
- 87. NODAĻA TIEšā UGUNS IELENKUMā
- 88. NODAĻA ĀTRA IZRĒĶINĀŠANĀS
- 89. NODAĻA
- 90. NODAĻA SADURSME TUMSĀ
- 91. NODAĻA TRIS MELNĀS SPALVAS
- 92. NODAĻA
- 93. NODAĻA VELNI VAI EŅĢEĻI?
- 94. NODAĻA
- 95. NODAĻA
- 96. N OdAĻA OCEOLAS LIKTENIS. NOBEIGUMS
- SATURS
- PASKAIDROJUMI

T.Main-Rids
OCEOLA- SEMINOLU VIRSAITIS

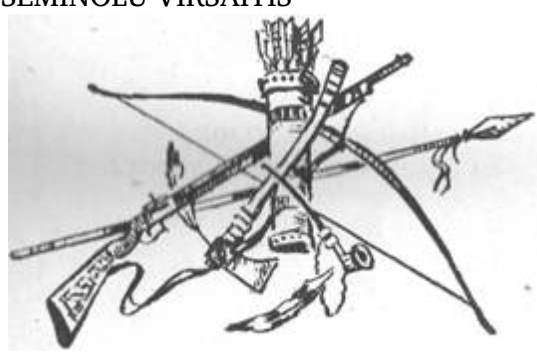

LATVIJAS VALSTS IZDEVNIECĪBA RĪGĀ 1960

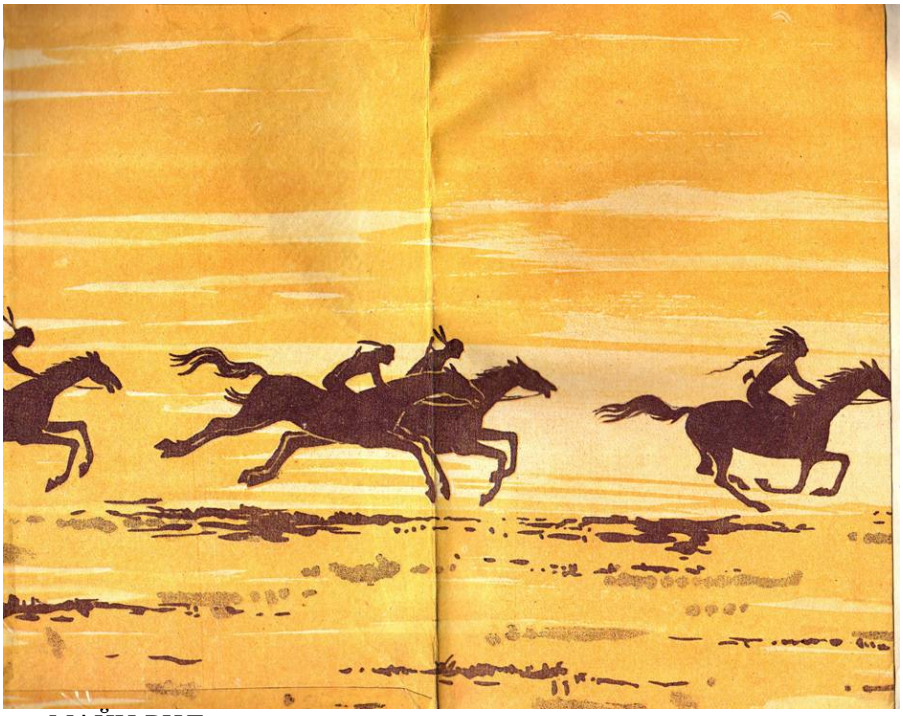

МАЙН РИД

Оцеола, вождь
СЕМИНОЛОВ Повесть о стране цветов
На латышском языке
Mākslinieks V. VEIDE. , No angļu valodas tulkojusi R: KOKA.

CEĻŠ UZ SENT-MARKSAS
SUVONI KOLONIJA
PAUELA PLANTĀCIJA
TUPELO UPE
SUVONI UPE
SAVANNA
UZBRUKUMS RENDOLFAM
BRĪVPRĀTĪGĀ IELENKUMA MEŽS
BRĪVPRĀTĪGO SAKĀVE
DREINA FORTS
KINGA FORTS
OCEOLAS SAGŪSTĪŠANA
INDIĀŅI
RINGOLDA NĀVE
UITLAKUČI UPE
KAUJAS VIETA
GEINZA GĀJIENS
KLINČA GĀJIENS
SKOTA GĀJIENS
DEIDA NODALAS SAGRĀVE
NOVĒROJAMĀ POZĪCIJA
MEKSIKAS LĪCIS
ROMĀNA „OCEOLA" DARBĪBAS VIETAS KARTE
N
SKOTA GĀJIENS
DEIDA NOA CEĻŠ
SEMINOLU POZĪCIJAS
UITLAKUČI DŪMBRAJA
BRŪKA FORTS
TAMPAS LĪCIS
Mērogs
0 5 10 angļu jūdzes

RENDOLFU PLANTĀCIJAS APKĀRTNES KARTE
PAŪELA PLANTĀCIJA
TUPELO UPE
UZ KINGA FORTU
CEĻŠ NO SENT-MARKSAS
SAVANNA
BAŠŅNI
SLĒPTUVE
ŠĀTIKSANĀS SALA
RENDOLFU PLANTĀCIJA
SUVONI UPE
RINGOLDU
PLANTĀCIJA
INDIĀŅU PĀRCELŠANĀS VIETA
UZ JURU
N
S

DAŽI VĀRDI PAR AUTORU UN VIŅA GRĀMATU

Daudziem rakstniekiem, kuru grāmatās mēs lasām par tālām zemēm un dīvainiem, gandrīz vai neticamiem notikumiem, pašiem bijis dēkains, piedzīvojumiem bagāts mūžs. Tā tas ir ari ar Tomasu Main-Ridu, vairāk nekā trīsdesmit spraigi uzrakstītu romānu autoru.

Main-Rids dzimis 1818. gadā Īrijā, zemē, kuras labākie ļaudis vienmēr cīnījušies pret angļu kaklakungiem, vienmēr sapņojuši par savas tautas atbrīvošanu. Bet 19. gadsimts nav tikai brīvības ilgu gadsimts, tas ir arī laikmets, kad pieaugošais kapitālisms arvien vairāk un vairāk izpleš spārnus pāri visiem kontinentiem un manīgi ļaudis cenšas sagrābt un kolonizēt tās zemes, kas vēl ir puslīdz brīvas. Par Ameriku, šo jauno pasauli, tajos gados dzird brīnumu stāstus — ikviens izdarīgs un apdāvināts cilvēks tur drīz vien varot kļūt gandrīz vai par miljonāru. Un uz Ameriku sāk plūst izceļotāju straumes. 1840. gadā turp dodas ari Tomass Main-Rids, jauneklis, kam vecajā Eiropā nav ko zaudēt.

Sākumā viņš iir tirgotājs, bet, kad veikals izput, darbojas par skolotāju, aktieri, vēlāk pat par mednieku. Un tomēr, lai kā arī viņš censtos, zelta kalnus saraust neizdodas, iznāk mūžīga kaušanās ar trūkumu, un galu galā atliek pēdējā iespēja, kas tolaik dota katram spēcīgam, veselam vīrietim, — proti, iestāties Ziemeļamerikas Savienoto Valstu armijā.

Armijas tajos gados amerikāņiem vajag daudz, jo arvien vēl mav rimusi indiāņu neapmierinātība ar viņu senās tēvzemes jaunajiem valdniekiem, kas, tīkodami plest plašākas savas plantācijas, spiež iedzimto ciltis pārcelties uz citiem, neauglīgākiem novadiem.

Main-Rids piedalās šajās akcijās, iepazīst visas mūžamežu kara briesmas, iepazīst indiāņu cilšu parašas, viņš šiem Amerikas pirmiedzīvotājiem pat simpatizē, jo atceras pats savu dzimteni, un tomēr — viņš ir amerikāņu virsnieks, viņš karo, kamēr 1847. gadā gūst simagu ievainojumu. Līdz ar to izbeidzas Tomasa Main-Rida karavīra karjera, izbeidzas viņa gaiitas Amerikā, jo nepilnus trīsdesmit gadus vecais laimes meklētājs spiests braukt atpakaļ uz Eiropu.

Kādu laiku pēc tam par viņu nekā nedzird, bet jau 1851. gadā Londonā iznāk kapteiņa Main-Rida romāns «Skalpu mednieki», kas tūlīt gūst lasītāju ievērību. Tur taču ir eksotika, ir veikla intriga, sprai*!* gs stāstījums, ir zināmi brīvības ideāli. Un romāns seko romānam, lai tikai pieminam tādus darbus kā «Notikums Himalaju kalnos», «Jātnieks bez galvas», «Oceola, seoiinolu virsaitis».

Grāmata par Oceolu sacerēta 1858. gadā, un literatūras

zinātnieki, kas vispār par Main-Ridu izteikuši visai dažādus un bieži vien diametrāli pretējus spriedumus, tikpat pretrunīgi novērtē arī šo darbu. Bet kāpēc šī grāmata var interesēt padomju lasītāju, kāpēc tā šodien izdodama?

Tāpēc, ka romāns «Oceola, seminolu virsaitis» ir viens no vispatiesīgākajiem Tomasa Main-Rida darbiem, tāpēc, ka tur mazāk naivas izdomas, vairāk pareizi novērota un puslīdz izprasta dzīves materiāla.

Un vēl — kaļult arī ļoti nekonsekventi, tomēr rakstnieks mēģina cīnīties par tautas tiesībām dzīvot savā tēvzemē brīvu, neatkarīgu dzīvi. Fakts, ka Tomass Main- Rids deviņpadsmitā gadsimta vidū atklāj un nosoda kolonizatoru neģēlīgos nolūkus un visu to zemisko līdzekļu arsenālu, kas pielietots šo nolūku realizēšanai, vien jau uzskatāms par zināmu varonību.

Romāna darbība norisinās Floridā, kas deviņpadsmitā gadsimta vidū bija kļuvusi par centrālo notikumu arēnu Amerikas Savienotajās Valstīs. Sī auglīgā, ļoti bagātā pussala kopš 16. gs. sākuma bija vairākas reizes mainījusi savus saimniekus. 1820. gadā uz visiem laikiem to savai teritorijai pievienoja ASV. Un, lūk, vajadzēja paiet tikai desmit gadiem, lai plantatoru un valsts ierēdņu smadzenēs rastos doma, ka indiāņiem no Floridas jāpazūd.

Oceola ir vēsturiska persona, tas ir viskareivīgākās indiāņu cilts virsaitis, kas ilgu laiku gudri un varonīgi vadījis savus sarkanādainos brāļus cīņā pret kolonizatoriem. Un, kaut ari Main-Rida romānā Oceola brīžam tēlots gandrīz vai kā izglītots un visai kulturāls baltais cilvēks, šajā literārajā tēlā diezgan spilgti atklājas patiesā, reāli dzīvojušā savas tautas varoņa garīgie vaibsti. Gudru, augstsirdīgu, bet reizē arī lepnu un atriebīgu — tādu mums rakstnieks parāda savu Oceolu.

Blakus šim vadonim romānā vienu no galvenajām vietām ieņem jaunais muižnieks un vēlāk amerikāņu virsnieks Džordžs Rendolfs, kura tēlā nav grūti saskatīt zināmu līdzību ar pašu autoru. Un interesanti — tās pretrunas, kas savā laikā grauzušas Main-Ridu, vēl vairāk izpaužas viņa literārajā līdzinieka Džordžā Rendolfā. Arī Rendolfs atzīst, ka indiāņus nepatiesi apvaino, viņš simpatizē Oceolam un mīl viņa māsu Majumi, tomēr karo UN romāna beigās pat apbrīnojamā atriebšanās kārē seko sarkanādainajiem, lai pēc brīža jau atkal kļūtu par šo nelaimīgo ļaužu draugu. Lasītājs šādām nepamatotām, nemotivētām pārmaiņām, protams, nevar ticēt, un Ren dolfa psihiskā struktūra, tāpat kā viņa mīlestības dēkas ar tā laikmeta literatūrā tik parastajām laimīgajām beigām,ir krietns romāna mīnuss. Ne jau velti vairāki vērtētāji skaidri un gaiši pateikuši, ka Main-Rida darbu literārā vērtība nav sevišķi augsta.

Tas, protams, ir ļoti bargs un drusku vienpusīgs spriedums, jo

kaut vai romānā par Oceol'u ir ari patiesas vērtības.

Kā pacilāta, kaut ari drusku skumja himna skan ziedu zemes Floridas apraksts, ar kvēlu humānista spalvu veidotas tās lappuses, kur vēstīts par visām tām mahinācijām un visneģēlīgākajām blēdībām, ar kurām amerikāņu valdības pārstāvji un Floridas plantatori mēģina panākt indiāņu aiziešanu. Tādi tēli kā advokāts Grabss, miljonārs Ringolds un klaidoņu pāris Spenss un Viljamss spilgti pārstāv ne tikai sava laika, bet arī mūsdienu kapitālistisko sabiedrību. Reālistiski, gandrīz vai dokumentāli nopamatotas amerikāņu ģenerāļu sagrāves, tiekoties kaujās ar indiāņiem.

Grāmata beidzas ar Oceolas nāvi, jo virsaitis nespēj dzīvot gūstniecībā. Rendolfs, apprecējis Majumi, paliek savā plantācijā, un viss indiāņu jautājums rakstniekam līdz ar to ir atrisināts …

Naivi, gandrīz vai nožēlojami, bet Tomass Main-Rids jau nekad nav bijis cīnītājs. Viņš tikai parādījis savas simpātijās, bet, kad apstākļi iegrozījušies citādi, samierinājies un dzīvojis tālāk. Viņa romānos, kā jau teikts, aizrauj brīvības un taisnības mīlestība, aizrauj notikumu pārbagātība un viegls valodas plūdums, vēlēšanās, lai cilvēks būtu labs, gudrs un varonīgs. Tāpēc arī Tomasa Main-Rida grāmatas tā iecienījusi jaunatne.

Bruno Saulītis

1. NODAĻA
ZIEDU ZEME

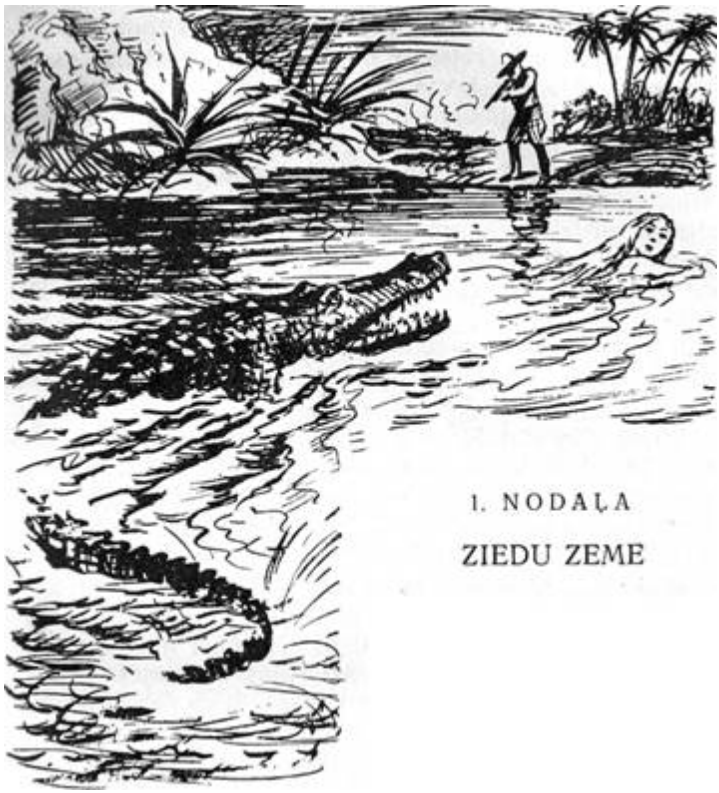

Linda Florida! Skaistā siedu zeme!

Tā tevi sveicināja drosmīgais spāniešu jūras braucējs*[1]*, kad, stāvēdams savas karavelas priekšgalā, pirmoreiz ieraudzīja tavus krastus.

Tas notika pūpolsvētdienā — ziedu svētkos, un dievbijīgais kastīlietis tevī saskatīja zīmīgu šās dienas simbolu. Svētas domas iedvesmots, viņš nosauca tevi par ziedu zemi, un tu patiešām esi šā lepnā vārda cienīga.

Tas bija pinms trīssimt gadiem.*[2]* Veseli trīs gadu simteņi aizritējuši kopš tās stundas, kad tev tika dots šis nosaukums, bet tas tev godam piederas arī šodien. Savā ziedu plaukumā tu arvien vēl esi tikpat krāšņa kā toreiz,

kad de Leons izkapa tavos krastos — ja, tikpat krašņa kā tajā brīdi, kad dieva elpa tevi tikko bija radījusi.

Tavi meži vēli arvien ir pirmatnēji un neskarti, ta.vas savannas zaļo, un tavas birzis smaržo kā vienmēr, — šīs aromāta pielietās anīsu un apelsīnu, miršu un magno- liju birzis. Tavos līdzenumos arvien vēl

dzirkstī debesu zilie iksiju ziedi, tavos ūdeņos spoguļojas zeltītās ūdensrozes, pār taviem dūksnājiem paceļas varenās cipreses, milzīgie ciedri, sveķu un l'auru koki. Vēl arvien pār tavām lēzenajām sudraba smilšu nogāzēm šūpojas vējā garskuju priedes, pieglaužot savus vainagus palmu lapotnēm. Dīvaina augu valsts parādība: ziemeļu koki un dienvidu koki, sala zemes un svelmaino tropu iemītnieki tavā maigajā klimatā aug plecu pie pleca, savijot kopā savus zarus.

Linda Florida! Skaistā Florida! Kas gan spēj tevi skatīt bez dvēseles saviļņojuma un nejust, ka tu esi svētīta zeme! Lūkojoties uz tevi, cilvēks pārstāj brīnīties par seno dēku meklētāju dīvaino ticējumu, ka no tavām dzīlēm plūst jaunības avoti, mūžīgās dzīvības ūdeņi!

Kāds gan brīnums, ka ļaudis pieķērās un sāka ticēt šai tīkamajai iedomai, kāds brīnums, ka jaukais sapnis savaldzināja daudzus jo daudzus. Tūkstoši nāca šurp no tālienes, lai tavās kristālā dzidrajās straumēs atgūtu jaunību, tūkstoši' alka pēc tās kaislāk nekā pēc Meksikas baltā metala vai Peru dzeltenā zelta. Un, meklējot to, tūkstoši kļuva vecāki, nevis jaunāki vai arī gāja bojā, dzenoties pakaļ tukšai ilūzijai. Bet kas tur ko brīnīties?

Pat šodien tā neliekas tikai ilūzija. Un toreiz, romantikas laikmetā, vēl vieglāk bija noticēt burvības spēkam. Bija atklāta jauna zeme, kādēļ līdz ar to nevarēja atklāt jaunu dzīves teoriju? Cilvēki ieraudzīja zemi, kur kokiem nekad nenobirst lapas un puķes nekad nenovīst. Tur valdīja mūžīgs ziedonis, mūžīgi skanēja putnu balsis. Tur nebija ziemas, nekas tur neatgādināja nāvi un iznīcību. Tādēļ gluži dabiski radās doma un tikpat viegli ticība, ka tādā jaukā zemē arī cilvēks var būt nemirstīgs.

Šis sapnis sen jau izgaisis, bet skaistums, kas to radīja, ir paliicis. Tu, Florida, arvien vēl esi tāda pati • īsta ziedu zeme. Tavas birzis ir tikpat zaļas, tavas debesis tikpat zilas, tavi ūdeņi tikpat dzidri. Tavā krāšņumā lai'ka ritums nav ienesis izmaiņas.

Un tomēr es redzu, ka kaut kas ir pārmainījies. Tava daba gan ir tā pati, — bet cilvēki? Kur ir sarkanādaino ļaužu cilts, ko tu biji dzemdējusi un izauklējusi pie savas krūts? Es viņu neredzu. Tavos laukos es sastopu baltos un melnos, bet neviena sarkanādainā, tur ir eiropieši un afrikāņi, bet nav indiāņu, neviena paša no sensenās tautas, kas kādreiz bija tavējā. Kur viņi ir?

Aizgājuši! Visi aizgājuši! Viņi vairs nestaigā pa tavām ziedu klātajām takām, viņu smailās laivas nešķeļ tavu dzidro upju ūdeņus, tavs smaržīgais vējš neatnes viņu balsu skaņas, tavos mežos vairs nedzird notrink- šķaim viņu loku stiegras. Viņi ir aizgājuši no tevis tālu un uz visiem laikiem.

Bet viņi neaizgāja projām no laba prāta. Kurš gan būtu gribējis labprātīgi atstāt tevi? Nē, skaistā Florida! Tavi sarkanādainie bērni

bija tev uzticīgi un šķīrās no tevis ar sāpēm sirdī un pret savu gribu. Viņi ilgi nepameta savas jaunības zemes mīļās āres, ilgi un izmisīgi cīnījās, iemantodami ar to slavu uz mūžīgiem laikiem. Viņu padzīšana bālģīmjiem maksāja veselas armijas un daudz sīvu kauju. Viņi neaizgāja labprātīgi, bet tika atrauti no tavas krūts kā vilcēni no savas vilku mātes un aizdzīti uz tālu Rietumu zemi. Bēdu pilnas bija viņu sirdis un solis gauss, kad tie pavērsās uz norietošās saules pusi. Klusēdami un asaras liedami, viņi gāja šo ceļu. Visā viņu pulkā nebija neviena, kas brīvprātīgi būtu devies svešumā.

Nav brīnums, ka viņiem negribējās tevi atstāt. Es labi saprotu, cik rūgtas bija viņu bēdas. Arī es esmu izbaudījis tavus ziedu zemes jaukumus un tikpat negribīgi šķīries no tevis. Es esmu staigājis tavu vareno mežu ēnā un peldējies tavās skaidrajās upēs, gan necerēdams atgūt jaunību, bet izjuzdams prieku un veselības tīksmi. Bieži es esmu gulējis zem tavu kuplo palmu un magnoliju lapotnes jumola vai atlaidies tavu savannu zaļajā paklājā un, paceldams acis uz tavu debesu zilo bezgalību, klausījies, kā mana sirds atkārto austrumu dzejnieka vārdus:

Ja ir virs zemes paradīze, Tad tā ir šeit, lūk, šeit!

2. NODAĻA
INDIGO PLANTĀCIJA

Manam tēvam piederēja indigo plantācija. Viņu sauca par Rendolfu. Mani sauc tieši tāpat kā viņu — Džordžs RendoMs.

Manās dzīslās rit indiāņu asinis. Mans tēvs bija no Roanokas Rendolfiern, kas sevi uzskata par princeses Pokahontas*[3]* pēcnācējiem. Viņš bija lepns, gandrīz vai iedomīgs uz saviem indiāņu senčiem.

Tas varbūt izklausās dīvaini, jo sevišķi eiropieša ausīm, bet patiešām Amerikas baltie iedzīvotāji, kam ir indiāņu asiņu piejaukums, ar to tikai lepojas. Pat būt metisam*[4]* nav nekāds negods, it īpaši, ja viņš ir pietiekami bagāts. Visas daudzās grāmatas, kas uzrakstītas par indiāņu rakstura cildenumu, nepierāda to tik spilgti kā šis fakts, ka mēs nekaunamies atzīt viņus par saviem senčiem.

Simtiem balto dzimtu apgalvo, ka cēlušās no Virdžī- nijas princeses. Ja viņu pretenzijas uz šo radniecību ir pamatotas, tad daiļā Pokahontas gan būs bijusi nenovērtējama sieva savam vīram.

Es domāju, ka mans tēvs patiešām bija šās slavenās princeses pēcnācējs. Katrā ziņā viņš piederēja pie senas un lepnas Virdžīnijas kolonistu dzimtas, un jaunībā viņa rīcībā bija bijis simtiem melno vergu. Taču viņš neprata kārtīgi apsaimniekot lieMs mantotās zemes platības un savas izšķērdīgās viesmīlības dēļ gandrīz vai izputēja. Nespēdams samierināties ar šādu pazemojošu stāvokli, viņš savāca savas bijušās bagātības atliekas un devās uz dienvidiem, lai sāktu dzīvi no jauna.

Es biju ieradies šai pasaulē jau pirms tam un tādēļ skaitos dzimis virdžīnietis, taču manas pirmās bērnības atmiņas par tēva mājām saistās ar skaistās Suvonī upes krastiem Floridā. Tur aizritēja mani zēna gadi, tur es izbaudīju jaunības priekus un iepazinu pirmās mīlestības burvību.

Es pastāstīšu, kādas bija manas tēva mājas. Es visu, visu labi atceros, jo tik jaukas ainas ilgi neizgaist no atmiņas.

Iedomājieties glītu, balti krāsotu koka ēku ar zaļām žalūzijām virs logiem un plašu terasi visapkārt mājai. Terases jumtu atbalsta griezumiem rotātas koka kol'onas, un zema balustrāde ar vieglām margām norobežo to no pagalma. Tieši mājas priekšā ir zālājs ar puķu dobēm, labajā pusē atrodas apelsīnu birzs, bet pa kreisi aizstiepjas ipl.ašs dārzs. Aiz puķu laukuma sākas līdzena, zaļa pļaviņa, kas jūs aizved lejup līdz upes krastam. Šai vietā upe ir plata un līdzinās paprāvam ezeram ar kokiem apaugušiem tāliem krastiem un mazām, it kā gaisā pakārtām saliņām. Netrūkst arī putnu, tie bariem Minās

visapkārt un peld ūdenī.

Pļaviņā aug staltās, slaidās oreodoksa palmas ar milzīgām, plūksnainām lapām un arī mazās dienvidu pun- durpalmiņas ar platām vēdekļveida lapām. Turpat līdzās zaļo magnolijas, smaržīgā anīsa puduri un daudzstarainie jukas vainagi. Tiem visiem šī zeme ir īstās mājas. Mazliet tālāk redzams vēl viens iezemietis — varens ozols, kas, plati izpletis savus horizontālos zarus ar mūžam zaļajām, spīdīgajām lapām, met platu ēnas loku uz zāles. Zem ozola es redzu skaistu meiteni gaišā vasaras tērpā. Balts lakatiņš viegli uzmests viņas matiem, un no tā spraucas ārā garas, zeltaini mirdzošas cirtas. Tā ir mana māsa Virdžīnija, mana vienīgā un jaunākā māsa. Viņas zeltainie mati neliecina par mūsu indiāņu senčiem, tos viņa mantojusi no mātes. Viņa rotaļājas ar saviem mīluļiem — dzeltenbrūno stirnu un tās jauko, raibo mazuli*1* . Virdžīnija baro tos ar saldu apelsīnu, kas zvēriņiem ārkārtīgi garšo. Turpat līdzās, piesiets smalkā ķēdītē, ir vēl viens viņas mīlulis — melnā vāvere ar spožu kažociņu un drebošu asti. Vāveres draiskulīgie lēcieni sabaida mazo stirnenu, tramīgais dzīvnieciņš pabēg nost un spiežas klāt mātei vai meklē aizsardzību pie V.irdžīnijas.

Visapkārt skan putnu balsis. Dzeltenā vālodze, kuras ligzda ir kaut kur apelsīnu birzī, ik pa brīdim nosvilpj savu plūstošo dziesmu, un mēdītājs putns, tupēdams būrītī uz terases, atkārto to dažādās variācijās. Starp mag- nolijas ziediem laidelējas sarkanais kardināla putns un zilais sīlis, un jautrais atdarinātājs ņemas mēdīt arī viņus abus. Reizēm tas atdarina zaļo papagai'līšu pļāpāšanu, kuri lejā pie upes ķīvējas ap lielo ciprešu sēklām, vai arī atkārto meža ibisu kliedzienus, kas atskan no tālajām ezera saliņām. Laiku pa laikam viņš spalgi ieķērcās, tāpat kā spāniešu slokas, kas sidrabotiem spārniem lidinās virs pļaviņas. Suņa riešanu, kaķa ņaudēšanu, mūļu kluso īdēšanu un zirgu zviegšanu, pat cilvēku balsis — visas dzirdētās skaņas mēģina atdarināt šis daudzpusīgais un nepārspējamais dziedonis.

Aiz dzīvojamās mājas paveras citāds skats, varbūt gan ne tik krāšņs, bet možuma un rosmes pilns. Tur kūsā indigo plantācijas darba dzīve.

Liel's, ar sētu iežogots laukums veido plantācijas plašo pagalmu. Gandrīz pašā tā vidū atrodas milzīga nojume, kas aizņem apmēram pusakra platību un balstās uz stipriem koka stabiem. Nojumē redzami lieli, iegareni toveri, kas izcirsti no resniem ciprešu stumbriem. Tie ir salikti pa trīs cits uz cita un savienoti ar spundēm. Tajos vērtīgais augs tiek mērcēts un iegūta skaistā zilā krāsa.

Aiz nojumes rindās stāv mazas, jaukas, pilnīgi vienādas būdiņas, un pie katras no tām ir sava apelsīnu birzīte. Briestošie augļi un baltie, vaskainie ziedi piepilda gaisu ar patīkamu smaržu. Sajās būdiņās dzīvo

nēģeri. Šur un tur, kā torņi paceldamās augšup vai maigi nolīkdamas pār jumtiem, aug tās pašas dižciltīgās palmas, kas rotā pļaviņu mājas priekšā. Iežogojumā ir vēl arī citas ēkas — smagnējas neaptēstu baļķu būves ar dēļu jumtiem — stallis, labības klēts un virtuve, kuru ar dzīvojamo ēku savieno gara, vaļēja galerija ar skaidu jumtu, kas atbalstīts uz smaržīgā sarkanā ciedra stabiem.

Ai'z iežogojuma paveras plaši lauki, ko tālumā kā melna siena norobežo ciprešu mežs, aizsegdams apvārsni.

Šajos tīrumos tiek audzēta galvenā plantācijas kultūra — vērtīgais indigo, bet viens otrs stūrītis ierādīts arī citiem augiem. Tur ir kukurūza un saldie kartupeļi jeb batātes, nedaudz rīsa un cukurniedru. Tie nav domāti pārdošanai, bet tikai pašu uztura vajadzībām.

Indigo ir iesēts taisnās rindās ar vienādām atstarpēm. Te var redzēt šo augu dažādās attīstības pakāpēs: vienā laukā stādiņi tikko sadīguši virs iesarkanās zemes un to lapiņas izskatās līdzīgas jaunam āboliņam, citur indigo ir jau vairāk nekā divu pēdu garumā, atgādina papardes un lepojas ar gaiši zaļām, plūksnainām lapām, kādas raksturīgas lielākajai daļai pākšaugu, tā apliecinot savu piederību pie šās dzimtas. Dažiem augiem jau nobrieduši tauriņiem līdzīgo ziedu pumpuri, bet reti kad tiem ļauts uzplaukt pilnā krāšņumā. Tos gaida cits liktenis, un pļāvējs nesaudzīgi pārtrauc sārto ziedu nedzīvoto mūžu.

Vīrieši ir tērpušies savās darba drēbēs: platās kokvilnas biksēs un rupjos, krāsainos kreklos. Galvā viņiem ir no palmu lapām pītas cepures. Vienam otram redz ari švītīgāku apģērbu. Dažiem ķermeņa augšdaļa ir kaila, un viņu melnā āda laistās saulē kā ebenkoks. Sievietes ar saviem svītrainajiem katūna brunčiem un aubītes veidā sasietajiem spilgti rūtotajiem lakatiņiem izskatās košāk ģērbušās. Dažām ir pavisam gaumīgi un glīti tērpi, un turbānveidīgi uzspraustie mati padara tās ļoti pievilcīgas.

Kā vīrieši, tā sievietes plantācijā tiek nodarbināti indigo apstrādāšanā un krāsas iegūšanā. Daži pļauj augus ar sirpjiem un sien kūlīšos, citi nes tos no tīruma uz lielo nojumi. Tur kāds pāris strādnieku samet augus augšējā toverī izmērcēšanai; daži rosās pie citiem toveriem, novadot ūdeni un to sakuļot; vēl citi ar liekšķerēm sagrābj radušās nogulsnes notecināmos maisos, bet daži jau žāvē tās un taisa krāsu. Katram ir savs pienākums, un šķiet, ka visi strādā ar prieku. Viņi smejas, tērzē, apmainās jokiem un dzied, un gandrīz nepārtraukti dzirdamas viņu jautrās balsis.

Un tomēr viņi visi ir vergi — mana tēva vergi. Viņš apietas ar tiem labi, un pavisam reti pie mums tiek cilāta pletne. Tādēļ ari ļaudis ir tik labā noskaņojumā un priecīgi.

Man spilgti un neizdzēšami iespiedušās atmiņā šīs senās, jaukās ainas. Tā bija mana bērnu dienu pasaule.

3. N O D A Ļ A
DIVI DŽEKI

Katrā plantācijā ir savs «ļaundaris», nereti pat vairāki, bet vienmēr viens no tiem savā ļaunumā ir nepārspējams. Pie mums tāds bija «Dzeltenais Džeks».

Viņš bija jauns mulats, diezgan glīts, bet īgns un drūms pēc dabas. Vienā otrā gadījumā viņš bija parādījis, ka var būt ļoti atriebīgs un nežēlīgs.

Šādas rakstura īpašības daudz biežāk piemīt mulatiem nekā nēģeriem. Un šo psiholoģisko atšķirību var izskaidrot ar to, ka mulats lepojas ar savu gaišāko ādas krāsu, uzskata sevi pārāku par nēģeri kā garīgā, tā fiziskā ziņā un līdz ar to asāk izjūt savu pazemojošo stāvokli kā netaisnību.

Turpretim nēģeris reti kad izturas kā bezjūtīgs mežonis. Cilvēces dzīves drāmā viņš ir upuris, bet ne ļaundaris. Vienmēr un visur — gan savā paša zemē, gan svešā — viņš ir bijis cietējs, bet tomēr viņa dvēselē nav niknuma un atriebības kāres. Visā pasaulē nav labākas sirds par to, kas pukst Āfrikas melnā cilvēka krūtīs.

Dzeltenais Džeks bija īsts ļaunuma iemiesojums. Nežēlība bija jau pašā viņa dabā, acīm redzot iedzimta. Viņa tēvs bija bijis spānietis, māte — nēģeriete. Un viņa tēvs pats savu dēlu bija pārdevis manam tēvam!

Ja māte ir verdzene, arī dēlam jākļūst par vergu. Tam, .ka viņa tēvs ir brīvs cilvēks, nav nekādas nozīmes. Amerikas indiāņu un nēģeru vidū bērna dzīvi nosaka mātes liktenis. Tikai baltās sievietes bērni iegūst balto cilvēku tiesības.

Par «Dzelteno Džeku» mulats bija iesaukts tādēļ, ka plantācijā dzīvoja vēl arī otrs Džekobs — «Melnais Džeks». Viņi bija apmēram viena vecuma un auguma, bet tā arī bija vienīgā līdzība. Pēc rakstura viņi atšķirās viens no otra vēl vairāk nekā pēc ādas krāsas. Dzeltenajam Džekaim gan bija gaišāka āda, toties Melnajam Džekam labāka sirds. Arī viņu abu sejas izteiksmes atšķirās kā diena un nakts — viens drūmi glūnēja caur pieri, otrs jautri smaidīja. Nēģera baltie zobi vienmēr bija atsegti smaidā, bet mulats smaidīja tikai tad, kad viņam bija padomā kāda ļaundarība.

Melnais Džeks bija dzimis Virdžīnijā. Jau vecajā plantācijā viņš bija kalpojis manam tēvam un vēlāk atnācis tam līdz uz šejieni. Viņš, kā tas nereti mēdz būt, ar visu sirdi bija pieķēries savam saimniekam, uzskatīja sevi par mūsu ģimenes locekli un jutās ļoti*1* laimīgs, ka nes mūsu vārdu. Kā visi nēģeri, kas dzimuši «vecajā kolonijā», viņš ar to visai lepojās. Pārējo nēģeru vidū «Virdžlnijas melnie» bauda vislielāko

cieņu.

Melnais Džeks nepavisam nebija neglīts. Viņa sejas panti bija gandrīz tādi kā mulatam, viņam nebija ne nēģeriem raksturīgo biezo lūpu, ne plakanā deguna, ne slīpās pieres, jo šīs rases īpatnības nepiemīt visiem indivīdiem. Es esmu redzējis tīrasinīgus nēģerus ar pilnīgi pareiziem sejas pantiem, un tāds bija arī Melnais Džeks. Un augums viņam bija tik nevainojams, kads varētu būt etiopiešu Apolonam.

Bija viens cilvēks, kam Melnais Džeks Šķita skaists — skaistāks par viņa dzelteno vārdabrāli. Tā bija kvarterone Viola, visas plantācijas skaistule. Abi Džeki ilgu laiku bija sacentušies viņas labvēlības dēļ un uzcītīgi aplidojuši kaprīzo meiču, kas koķeti uzsmaidīja te vienam, te atkal*1* otram. Taču beidzot varēja skaidri manīt, ka viņa dod priekšroku Melnajam Džekam. Lieki būtu piebilst, ka mulats bija greizsirdīgs, un viņa niknumu vēl vairāk uzkurināja tieši tas, ka Viola no abiem sāncenšiem bija izvēlējusies nēģeri, kuru viņš uzskatīja par zemāku radījumu.

Ne vienreiz vien abi Džeki bija cīņā mērojuši spēkus, un vienmēr Melnais Džeks bija izrādījies uzvarētājs. Var jau būt, ka tieši ar to un nevis ar savu ārējo pievilcību viņam bija izdevies iekarot Violas labvēlību. Visā pasaulē un visos laikmetos skaistums ir noliecis galvu drosmes un spēka priekšā.

Dzeltenais Džeks bija mūsu mežstrādnieks, bet Melnais Džeks zirgu puisis un «baltā kunga» kučieris.

Sis abu Džeku mīlestības un greizsirdības stāsts ir visai parasts gadījums plantācijas iekšējā dzīvē. Tur nav nekā sevišķi interesanta, un es to pieminēju tikai tāpēc, ka tas bija par cēloni veselai virknei notikumu, kas nozīmīgi ietekmēja manu paša turpmāko dzīvi.

Pirmais no šiem notikumiem bija šāds. Dzeltenais Džeks, redzēdams sava sāncenša panākumus un mocīdamies greizsirdībā, kļuva nejauks arī pret Violu. Nejauši sastapis meiču tālu no mājām mežā, viņš tai nekrietni uzmācās, savās dusmās nerēķinādamies vairs ne ar ko. Par laimi, tuvumā gadījās mana māsa un izjauca viņa nelietīgo nodomu, taču tā šo gadījumu atstāt nevarēja. Mana māsa prasīja, lai mulatu soda.

Tā arī notika, un Dzeltenais Džeks pirmoreiz mūžā saņēma sodu, kaut gan tā nebija pirmā reize, kad viņš to bija pelnījis. Mans tēvs vienmēr pret viņu bija izturējies iecietīgi, kā visi teica — pat pārāk iecietīgi, un piedevis visus pārkāpumus un nodarījumus. Tēvs pēc dabas bija ļoti miermīlīgs cilvēks, un viņam ārkārtīgi nepatika ķerties pie pletnes, taču šoreiz mana māsa stingri uzstājās, ka Dzeltenais Džeks jāpārmāca. Viola bija viņas kalpone, un mulata nekrietno rīcību nevarēja pamest nesodītu.

Taču pēriens neko nelīdzēja, Dzeltenais Džeks savā ļaunumā bija

nelabojams. Drīz vien jauns atgadījums pierādīja, cik viņš bija atriebīgs. Manas māsas mīluli — jauko stirnas mazulīti atrada ezera krastā beigtu. Viņš nevarēja būt nomiris dabiskā nāvē, jo vēl pirms stundas ļaudis to bija redzējuši lēkājam pa pļaviņu. Ja viņam būtu uzbrucis aligators vai vilks, tad vajadzētu būt kādam ievainojumam, bet beigtajam dzīvnieciņam neredzēja ne mazākās skrambas, ne asiņu lāsītes. Tātad viņš varēja būt vienīgi nožņaugts.

Vēlāk noskaidrojās, ka tā tas arī bijis. Vainīgais izrādījās Dzeltenais Džeks, un Melnais Džeks to bija redzējis. Strādādams apelsīnu birzī, viņš nejauši bija kļuvis par šās traģiskās ainas aculiecinieku un vi'su izstāstīja. Mulats atkal dabūja pērienu.

Pavisam drīz sekoja trešais notikums. Abi Džeki sastrīdējās un nonāca līdz kautiņam. Mulats tišām bija meklējis ķil'du, lai pie viena atriebtos kā savam sāncensim mīlestībā, tā sava nesenā nozieguma lieciniekam.

Sadursme nebeidzās ar vienkāršu ķīviņu. Dzeltenais Džeks, ļaudams vaļu no tēva mantotajam spānieša instinktam, izrāva dunci un smagi sadūra savu neapbruņoto pretinieku.

Šoreiz viņš saņēma daudz bargāku sodu. Arī es biju sašutis, jo Melnais Džeks skaitījās mans «miesas sargs» un draugs. Kaut arī viņš bija nēģeris un pavisam neizglītots, taču dzīvespriecīgā, jaukā rakstura dēļ man patika būt ar viņu kopā, un zēna gados viņš bija mans vislabākais biedrs un pastāvīgs pavadonis gan klejojumos pa mežiem, gan izbraukumos ar laivu.

Nebūtu taisnīgi, ja tāda nekrietnība paliktu nesodīta, un Dzeltenais Džeks šoreiz dabūja pamatīgu mācību.

Taču viss veltīgi. Mulats bija nelabojams. Pārāk dziļi viņā sakņojās ļaunums, to nekas nevarēja iznīdēt.

4. NODAĻA
DĪĶIS

Netālu no imūsu mājām, tūlīt aiz apelsīnu birzs, atradās viens no tiem īpatnējiem dabas veidojumiem, kas, manuprāt, sastopami tikai Floridā.

Apaļš, dabisks baseins, pēc formas līdzīgs milzīgai cukurgalvai, iesniedzas zemē daudzu pēdu dziļumā un diametrā sasniedz četrdesmit jardu un vēl vairāk. Tā dibenā var redzēt vairākus iedobumus, kas pēc lieluma un formas atgādina cilvēka roku raktas cilindriskas akas, bet vietām, kur to sānu malas vai klinšakmens starpsienas izdrupušas, baseina dibens līdzinās milzīgai me- duskārei ar salauzītām šūnām.

Dažreiz šīs akas ir sausas, bet parasti tajās ir ūdens, kas nereti piepilda arī visu lielo baseinu.

Šīs dabiskās ūdenskrātuves dažreiz atrodas līdzenu klajumu vidū, bet vienmēr tieši tām apkārt paceļas pauguri un atsevišķas klinšu radzes, ko klāj mūžam zaļojošo koku biezoknis. Tur aug lielziedu magnolija, sarkanais lauru koks, dzeltenais sandalkoks, cietlapu ozols, zīdkoks un vairākas vēdekļpalmu pasugas. Nereti šie ēnainie Floridas džungļu stūrīši sastopami priežu mežā, citreiz tie kā saliņas okeānā paceļas zaļas savannas vidū.

Tie tad ari ir slavenie Floridas «homoki», kas daudzkārt pieminēti stāstos par šās zemes indiāņu kariem.

Viens no tiem tātad atradās tūlīt aiz mūsu apelsīnu birzs. Baseinu puslokā ietvēra klinšaini pauguri un ap- ēnoja jau pieminēto mūžam zaļojošo koku tumšās lapotnes. Ūdens baseinā bija tīrs un skaidrs, un tā dzidrajās dzīlēs augu dienu varēja redzēt rotaļājamies zeltainas un sarkanas zivis, dzeltenos plaužus, raibos asarus un daudzus citus skaistus spurainās cilts pārstāvjus. Šis baseins bija mums dabisks zivju dīķis, un bez tam tas noderēja mūsu ģimenei ikā peldvieta, jo karstajā Floridas klimatā peldēšanās nav tikai izprieca, bet gan nepieciešamība.

No mājas uz baseinu cauri apelsīnu birzij veda grantēts celiņš, un pašā dīķa malā bija novietotas lielas akmens plātnes, lāi*!* peldētājam būtu ērti iekļūt ūdenī.

Protams, šās peldētavas atspirdzinošo veldzi drīkstēja izmantot tikai baltie ģimenes locekļi.

Aiz homoka pletās plantācijas apstrādātie lauki, kas sniedzās līdz pat tālumā redzamajam ciprešu un balto ciedru mežam. Tur sākās necaurejams dumbrājs, kas aizstiepās jūdzēm tālu.

Vienā pusē tīrumiem pienāca klāt plašs, neiežogots līdzenums, noaudzis ar biezu zāli. Tā bija savanna, dabiska pļava, kur ganījās

plantācijas lopi un zirgi. Tur bieži parādījās arī brieži un meža tītaru bari.

Es biju tieši tajā vecumā, kad zēni mēdz aizrauties ar medībām. Kā vairums Dienvidu štatu jaunekļu, kam lāgā nekā cita nav ko darīt, es gandrīz augu dienu pavadīju medījot un ar visu sirds kaismi nodevos šim sportam. Tēvs imain bija sagādājis pāri brīnišķīgu kurtu, un vislabāk man patika paslēpties biezoknī pie dīķa, nogaidīt, kamēr brieži vai tītari pienāk tuvumā, un tad dzīt tos ar suņiem pāri savannai. Sādā veidā man daudzreiz izdevās nomedīt kā vienus, tā otrus, jo ātrie kurti spēj viegli panākt ari tītarus.

Parasti es šai iemīļotajai nodarbībai izvēlējos agrās rīta stundas, kad mājās visi vēl gulēja. Tas bija medībām vislabākais laiks, jo tad gandrīz vienmēr uz savannas iznāca gaidītais medījums.

Kādu rītu es kā parasti devos uz savu paslēptuvi pie dīķa un uzrāpos uz plakanas klints, kur pietika vietas kā man, tā maniem suņiem. No šejienes es varēju pārredzēt visu klajumu un novērot, ikas tur notiek, pats paliekot nepamanīts. Maignolija's platās lapas mani pilnīgi paslēpa, bet pa to spraugām es netraucēti varēju izlūkot apkārtni.

Tajā rītā es atnācu šurp jau pirms saullēkta. Zirgi vēl atradās staļļos un govis laidarā. Pārlaidis skatienu savannai, es uzreiz redzēju, ka tā ir pilnīgi tukša. Ari briežu šorīt nebija, visā plašajā klajumā nerēgojās neviens pats ragu žuburs.

Es jutos mazliet sarūgtināts. Mana māte todien gaidīja viesus un bija izteikusi vēlēšanos tos pusdienās pacienāt ar brieža cepeti. Es biju apsolījis, ka viņa to varēs, un nu, redzot tukšo savannu, jutos nepatīkami vīlies.

Es biju arī mazliet pārsteigts. Tas bija kaut kas

neparasts. Gandrīz katru ritu šajās plašajās ganībās vienā vai otrā vietā mēdza baroties brieži.

Vai kāds agrīns mednieks būtu aizsteidzies man priekšā? Pilnīgi iespējams. Varbūt jaunais Ringolds no kaimiņu plantācijas vai kāds no indiāņu medniekiem, kuri, šķiet, vispār nekad neguļ. Skaidrs, ka kāds te ir bijis pirms manis un aizbaidījis medījumu.

Savanna skaitījās brīva teritorija, un ikviens, kam patika, varēja tur medīt vai ganīt savus lopus. Tā bija visu kopējs īpašums un nepiederēja nevienam no plan- tatoriem — valsts zeme, kas nebija vēl pārdota.

Droši vien te bija bijis Ringolds vai arī vecais Hik- mens, aligatoru mednieks, kas dzīvoja uz mūsu plantācijas robežas. Vai varbūt kāds indiānis no upes pretējā krasta?

Tā minēdams, es mēģināju izskaidrot apstākli, ka uz savannas nebija briežu.

Es jutos apbēdināts. Es nevarēšu izpildīt savu solījumu, un

pusdienās nebūs brieža cepeša. Kādu tītaru jau es varētu nomedīt, tie iznāk uz savannas vēlāk. Rāmajā un skanīgajā rītā es skaidri sadzirdēju viņu skaļo «buldurēšanu» tālā meža augsto koku galotnēs. Bet tie mani neinteresēja — mājās pieliekamajā jau stāvēja vesel's pāris, ko es-b'iju pārnesis iepriekšējā dienā. Es negribēju tītarus, es gribēju brieža cepeti.

Lai to dabūtu, man gribot negribot vajadzēja izmēģināt ci'tu medīšanas taktiku. Man bija līdz bise, es varēju doties uz mežu un tur kādā paslēptuvē nogaidīt parādāmies briežus. Bet vēl prātīgāk būtu aiziet pie vecā Hik- mena, varbūt viņš varēs manās bēdās palīdzēt. Iespējams, ka viņš jau rīta agrumā būs izmēģinājis roku un tādā gadījumā bez brieža gaļas vis mājās nebūs pārnācis. Es varēšu kādu gabalu paņemt no viņa, un mans solījums būs izpildīts.

Saules ripa pašreiz pacēlās virs horizonta. Tās stari skāra tālo ciprešu galotnes, un gaiši zaļās lapas iezai- a gojās zeltainā mirdzumā.

Jau nolēmis atstāt savu paslēptuvi, es vēlreiz pārlaidu skatienu savannai un pēkšņi ieraudzīju kaut ko tādu, kas man lika grozīt savu nodomu un palikt uz klints.

Tajā 'klajuma stūri, 'kur kāršu sēta atdalīja savannu no tīrumiem, ciprešu meža malā izskrēja briežu bars.

«Ahāl» es nodomāju. «Tie ir bijuši pamieloties ar jaunajiem kukurūzas stādiem.»

Es paskatījos uz to vietu, kur, kā man šķita, brieži varēja būt iznākuši no kukurūzas lauka. Es zināju, ka pie paša stūra sētā ir paliela sprauga ar izņemamām kārtīm. Taču es skaidri redzēju, ka tās visas ir savā vietā!

Tātad brieži nebija bijuši tīrumā? Viņi taču nevarēja būt pārlēkuši sētu, jo tā bija krietni augsta. Arī spraugas vietā kārtis sniedzās tikpat augstu. Acīm redzot viņi bija tikko iznākuši no meža.

Tūlīt es ievēroju arī to, ka dzīvnieki skrēja ļoti ātri, it kā tos būtu satraucis ienaidnieka tuvums.

Vai tos vajātu kāds mednieks? Kas gan? Varbūt vecais Hikmens vai Ringolds?

Es nenolaidu acis no mežmalas, bet labu brītiņu neviena neredzeju.

«Vai briežus būtu izbaidījis lūsis vai lācis? Ja tā, tad tie neaizskries tālu un es vēl varēšu ļaut vaļu saviem kurtiem. Varbūt…»

Es nepaguvu izdomāt šo domu līdz galam, kad pēkšņi ieraudzīju to, no kā tik trauksmaini bēga brieži. Tas nebija ne lūsis, ne lācis, bet cilvēks.

No ciprešu tumšās ēnas iznāca kāds vīrs. Saule vēl arvien apspīdēja tikai koku galotnes, bet arī lejā jau bija pietiekami gaišs, lai varētu atšķirt cilvēka stāvu un pat pazīt, kas tas tāds ir. Tas nebija ne Ringolds, ne Hikmens un ari ne indiānis. Viņa apģērbs — zilās

kokvilnas bikses, svītrotais krekls un palmu lapu cepure — man bija labi pazīstams. Tā ģērbās mūsu mežstrādnieks. Šis cilvēks bija Dzeltenais Džeks.

5,- NODAĻA
MULATS UN VIŅA PAVADONIS

Šis atklājums mani pārsteidza. Ko gan mulats varēja darīt mežā tik agrā rīta stundā? Viņš nepavisam nebija no čaklajiem, tieši otrādi — no rītiem grūti nācās viņu dabūt augšā un pie darba. Mednieks viņš nebija — tādas lietas viņu neinteresēja. Es nekad netiku redzējis, ka viņš būtu mēģinājis ko nomedīt, kaut gan, pastāvīgi strādādams mežā, bija labi iepazinis visu tā iemītnieku paradumus un uzturēšanās vietas. Kāpēc viņš bija izgājis no mājām šajā rītā?

Es paliku savā paslēptuvē, lai viņu novērotu, bet arī briežus neiziaidu no acīm.

Drīz man kļuva skaidrs, ka tos mulats nevajā, jo, iznācis no meža, viņš nogriezās gar tā malu gluži pretēja virzienā, nekā bija aizskrējis briežu bars. Viņš devās taisnā ceļā uz sētas spraugu, kas veda uz kukurūzas lauku.

Es ievēroju, ka viņš iet ļoti lēnām un saliecies; izskatījās, ka viņam pie kājām kaut kas kūņojas — it kā suns, tikai ļoti mazs. Varbūt oposums, es nodomāju, jo tam bija balta spalva kā šim zvēriņam, taču pa gabalu es nevarēju skaidri izšķirt, vai tas ir oposums vai kucēns. Tomēr man vairāk likās, ka tas ir šis soinainais dzīvnieciņš. Laikam mulats to bija mežā noķēris un nu veda sev līdz, piesietu auklā.

Viņa rīcībā nebija nekā dīvaina vai neiespējama. Mulats iepriekšējā dienā varēja būt atradis oposuma alu un izlicis slazdu. Naktī zvēriņš bija tajā iekļuvis, un tagad viņš to veda uz mājām. Mani pārsteidza vienīgi tas, ka puisis bija sācis nodarboties ar medībām, bet arī tam es atradu izskaidrojumu. Es atcerējos, ika nēģeri ir ļoti kāri uz oposuma gaļu, un Dzeltenais Džeks nebija nekāds izņēmums. Varbūt viņš vakar bija redzējis, ka šo te var viegli noķert, un nolēmis sagādāt sev cepeti.

Taou kādēļ gan viņš to inenesa rokās, bet veda, pareizāk sakot, vilka sev līdz? Šis zvēriņš, es zināju, nebija saitē vedams. Un vēl es ievēroju, ka laiku pa laikam viņš noliecās pie tā it kā labinādams.

Es biju pilnīgā nesaprašanā. Tas tomēr nevarēja būt oposums.

Es uzmanīgi vēroju mulatu, kamēr viņš nonāca iepretim sētas spraugai. Es gaidīju, ka viņš kāps pāri kārtīm, jo caur kukurūzas lauku bija vistaisnākais ceļš uz mājām. Protams, viņš izvēlējās šo ceļu, taču, man par izbrīnu, nekāpa vis pāri, kā parasti, bet gan izcēla kārtis ārā citu pēc citas līdz pašai apakšējai un vēl nogrūda tās sānis, atstādams spraugu pilnīgi vaļā!

Tad viņš izgāja cauri, tāpat saliecies ielīda labībā un nozuda aiz jaunās kukurūzas platajām lapām.

Kādu bridi es neredzēju ne vi'ņu, ne balto dzīvnieciņu, ko viņš tik dīvainā veidā vilka sev līdz. Es palūkojos uz briežiem. Tie bija jau nomierinājušies un tagad rāmi ganījās 'gandrīz pašā savannas vidū.

Taču iman neizgāja no prāta savādās izdarības, kam es tikko biju bijis liecinieks, un atkal mans skatiens pievērsās vietai, 'kur es pirms brīža redzēju nozūdam mulatu.

Viņš vēl arvien atradās kukurūzas laukā un nebija saskatāms, bet tai pašā acumirklī es pamanīju kaut ko tādu, kas man sagādāja jaunu pārsteigumu.

Tieši tajā vietā, kur Dzeltenais Džeks bija iznācis no meža, es ieraudzīju kustamies kādu dīvainu, tumšu radījumu, kas arī virzījās uz savannas pusi. Tas bija izstiepies visā garumā un pēc pozas atgādināja cilvēku, kas rāpo uz priekšu, balstīdamies uz rokām un vilkdams kājas pa zemi.

Kādu brīdi man šķita, ka tas tiešām ir cilvēks — gan ne baltais, bet nēģeris vai indiānis. Uzglūnot ienaidniekam, šādā veidā pārvietoties mēdz indiāņi, bet mēs taču ar viņiem dzīvojām mierā, un kādēļ gan kāds no tiem būtu iedomājies izsekot mulatu? Es saku «izsekot», jo, lai kas ari bija šis radījums, viņa poza un kustības skaidri norādīja, ka tas seko pa pēdām Dzeltenajam Džekatm.

Vai tas būtu Melnais Džeks?"

Man pēkšņi iešāvās prātā šī doma, jo es atcerējos viņu savstarpējo ienaidu un neseno kautiņu, kad Dzeltenais Džeks bija laidis darbā savu dunci. Taisnība, viņu par to sodīja, taču ne pats Melnais Džeks. Vai viņš tagad būtu sadomājis pats atriebties mulatam?

Tas varētu būt visvienkāršākais izskaidrojums šai ainai, kas man šķita gluži mistiska, taču nebija iespējams ticēt, ka melnais rīkotos šādā veidā. Es nevarēju pielaist domu, ka godīgais puisis mēģinātu gūt gandarījumu ar zemiskiem līdzekļiem, uzbrūkot no muguras, lai arī kā viņš alktu atriebties tam, kurš tik nelietīgi bija viņu sadūris. Nē, tas nebija Melnā Džeka raksturā. Tas nevarēja būt viņš, kas tur pašreiz līda laukā no krūmiem.

Tas nebija ne viņš, ne kāds cits.

Sai brīdi pār savannu atmirdzēja saule. Tās zeltainie stari noglāstīja zāli un apgaismoja kokus līdz pat zemei. Tumšais stāvs iznira no ēnas un pagriezās ar galvu uz kukurūzas lauka pusi. Garais, izstieptais ķermenis iezai- gojās saulē ar zvīņainu bruņu salto mirdzumu. Nebija grūti pateikt, kas tas ir. Tas nebija ne nēģeris, ne indiānis. Tas vispār nebija cilvēks, bet gan atbaidošs aligators!

6. NODAĻA ALIGATORS

Cilvēkam, kas dzimis un uzaudzis Floridā, upes krastos, aligators neliekas nekas sevišķs un ari nekas pārāk briesmīgs. Kaut arī šis lielais rāpulis ir ļoti neglīts — neapšaubāmi vispretīgākais radījums visā dzīvnieku valstī, — tie, kas viņu labi pazīst, no tā diez kā nebaidās. Un tomēr reti kāds tam tuvojas gluži bez bailēm. Svešinieks, kas nezina aligatoru paradumus un varbūt pirmoreiz ar to sastopas, riebuma pārņemts, metas bēgt, un pat vietējais iedzīvotājs — vai tas būtu indiānis, baltais vai nēģeris, kas dzīvo purva un lagūnas tuvumā, — šai gigantiskajai ķirzakai tuvojas piesardzīgi.

Daži kabineta dabzinātnieki apgalvo, ka aligators ne- uzbrūkot cilvēkam, bet tai pašā laikā atzīst, ka tas esot bīstams zirgiem un ragulopiem. Līdzīgi tiek raksturots jaguārs un vampīrs. Dīvaini apgalvojumi, par spīti tūkstošiem pierādījumu, kas runā tiem pretī.

Tropiskās Amerikas ūdeņos ir sastopamas vairākas aligatoru jeb kaimanu un arī īsto krokodilu sugas. Vieni ir niknāki, citi miermīlīgāki, tādēļ arī ceļotāju stāsti par tiem ir tik atšķirīgi. Pat vienas un tās pašas sugas aligatori divās dažādās upēs var būt vairāk vai mazāk plēsīgi, jo tos, tāpat kā citus dzīvniekus, ietekmē apkārtējā vide. Klimatiskie apstākļi, rajona apdzīvotība, pašu aligatoru lielums — tas viss atsaucas uz viņu dabu, un, kas var likties vēl dīvaināk, tos ietekmē arī tuvumā dzīvojošo cilvēku raksturs.

Dažās Dienvidamerikas upēs, kuru krastus apdzīvo slikti apbruņoti un apatiski indiāņi, kaimani ir ārkārtīgi droši un agresīvi. Tādi paši kādreiz ir bijuši viņu ciltsbrāļi ziemeļos, bet dūšīgais mežinieks ar cirvi vienā rokā un šauteni otrā ir iemācījis tos baidīties no divkājainām būtnēm. Un tas pierāda, ka arī šiem rāpuļiem piemīt kaut kas no saprāta. Daudzās Floridas upēs un purvos līdz šai dienai dzīvo milzīgi, veci aligatori, kam ir ļoti bīstami tuvoties, jo sevišķi pārošanās laikā un tādos apvidos, kas atrodas tālu no cilvēku mitekļiem. Floridā ir upes un lagūnas, kur peldētājam tikpat lielas Izredzes palikt dzīvam, kā ielecot haizivju pilnā jūrā.

Taču pieradums iemāca cilvēku skatīties bezrūpīgi pat uz īstām briesmām, jo sevišķi, ja šīs briesmas ir gandrīz pastāvīgas. Ciprešu un balto ciedru dumbrāju iemītnieks ir pieradis sevišķi neuztraukties, ieraugot riebīgo aligatoru. Floridas iezemietim tas nav nekas jauns un ievērības cienīgs, un tā parādīšanās izraisa interesi*1* varbūt vienīgi nēģeros, kas lieto uzturam šā dzīvnieka asti, un aligatoru medniekos, kuriem tā āda ir iztikas avots.

Tas, ka savannas malā parādījās aligators, arī man nebūtu licies nekas sevišķs, bet, redzot tā dīvainās kustības un atceroties mulata neizprotamo rīcību, manī modās neskaidra nojauta. Es nevarēju tikt

vajā no domas, ka starp viņiem abiem ir kaut kāds sakars, — vismaz tas bija pilnīgi skaidrs, ka rāpulis seko Dzeltenajam Džekam.

Es nevarēju pateikt, vai aligators viņu redzēja vai arī gāja pakaļ tikai pēc ožas. Pēdējā varbūtība man likās ticamāka, jo mulats jau bija nozudis kukurūzas laukā, kad aligators vēl tikai iznāca no meža. Šķiet, tas nevarēja būt redzējis, uz kuru pusi Džeks nogriezās, un drīzāk gan līda pa viņa pēdām, vadīdamies pēc ožas, kaut gan es skaidri*1* nezināju, vai šis radījums vispār ir uz to spējīgs.

Aligators šķērsoja zaļās savannas stūri un rāpoja tālāk tieši pa cilvēka pēdām. Laiku pa laikam tas apstājās, nolaida .krūtis uz zemes un dažas sekundes palika šādā stāvoklī it 'kā atpūzdamies. Tad viņš atkal pacēla ķermeņa priekšdaļu gandrīz jarda augstumā un turpināja ceļu tik enerģiski, it kā to vilktu uz priekšu kāds nepārvarams spēks. Pa sauszemi aligators pārvietojās lēni — ne ātrāk kā pīle vai zoss. Šā radījuma īstais elements ir ūdens, un peld tas gandrīz tikpat ātri kā zivs.

Beidzot aligators nonāca pie sētas un pēc īsa atpūtas brīža izvilka savu garo, tumšo ķermeni cauri vaļā atstātajai spraugai. Es redzēju to ielienami kukurūzas laukā tieši tajā pašā vietā, kur bija nozudis mulats! Protams, arī aligators tagad nozuda manam skatienam.

Es vairs nešaubījos, 'ka šis briesmonis seko cilvēkam, un biju arī pilnīgi pārliecināts, ka pēdējais to zina. Abi šie fakti bija nenoliedzami. Pirmo es redzēju pats savām acīm, par otru liecināja mulata dīvainā izturēšanās. Kāpēc gan viņš izņēma kārtis un atstāja sētas spraugu vaļā, kāpēc, ejot pa klajumu, ik pa brīdim palūkojās atpakaļ? Tātad viņš zināja, kas viņam seko, — noteikti zināja!

Taču šī mana pārliecība ne mazākā mērā nepalīdzēja izskaidrot neizprotamo, atklāt noslēpumu, kas mani mulsināja. Bez šaubām, uz aligatoru iedarbojās kāds neatvairāms pievilkšanas spēks. Neatlaidība, ar kādu tas sekoja pa mulata pēdām, liecināja, ka pēdējais kaut kā spēj rāpuli ietekmēt un vest sev līdz.

Bet kā? Vai viņš to būtu piespiedis paklausīt ar kādas burvības palīdzību?

To iedomājoties, man pārskrēja šermuļi pār kauliem. Vienu bridi man tiešām tikās, ka te darbojas kāds pārdabisks spēks. Es taču biju uzaudzis afrikāņu vidū, mani bija auklējušas un varbūt arī zīdījušas nēģerietes — kāds gan brīnums, ja arī man bija pielipis kaut kas no melnās Bonijas vai Beninas māņticības. Es zināju, ka ciprešu dumbrājā mitinās aligatori, tālākajos nostūros pat īsti milzeņi, taču es nekādi nevarēju saprast, kā Dzeltenajam Džekam izdevies vienu no tiem izvilināt laukā un piedabūt sev sekot tik tālu pa sauszemi. Es izdomājos visādi, bet dabisku izskaidrojumu tam nespēju atrast un tādēļ nevilšus meklēju atbildi noslēpumainajā pārdabisko spēku pasaulē.

Ilgu laiku es tā stāvēju, skatīdamies un brīnīdamies. Brieži man bija pilnīgi izgājuši no prāta. Tie netraucēti ganījās savannā. Visas manas domas aizņēma mulata mīklainās izdarības un viņa neparastais pavadonis.

7. NODAĻA «BRUŅURUPUČU DĀRZS»

Kukurūzas lauks viņus abus pilnīgi paslēpa manam skatienam. Es atrados mazliet ieslīpi pret augu rindām, un kukurūza jau bija tik liela, ka tās garie stiebri ar kuplajām, lancetveidīgajām lapām sniegtos pāri pat jātnieka galvai. Kaut ko tajā saskatīt bija tikpat neiespējami kā mūžam zaļojošo koku biezoknī.

Pavirzoties mazliet uz l'abo pusi, es atrastos vienā līnijā ar kukurūzas rindām un varētu pārredzēt starp- joslas visā lauka garumā, bet tad man būtu jāiziet no savas paslēptuves un mulats varētu mani pamanīt. Zināmu iemeslu dēļ es to nevēlējos un tādēļ paliku turpat, kur biju.

Es zināju, ka viņš vēl arvien iet pa kukurūzas tīrumu un. izgājis tam cauri, tik un tā iznāks klajā laukā.

Starp baseinu un kukurūzu atradās indigo sējums. Lai nokļūtu mājās, viņam vajadzēja šķērsot ari to, un, tā kā indigo augi bija tikai kādu divu pēdu augstumā, es biju drošs, ka viņu tur ieraudzīšu. Es gaidīju šo brīdi, dīvainu nojautu pilns un vēl arvien mazliet māņticības varā.

Mulats gāja lēnām, ļoti lēnām, bet es zināju, ka viņš turpina iet. Es varēju izsekot viņa gaitai pēc kukurūzas lapu un ziedu pušķīšu sakustēšanās te vienā, te otrā vietā. Rīts bija ļoti rāms, gaisā nejuta ne mazākās vēsmiņas, un šī nejaušā augu sakustēšanās nozīmēja, ka starp tiem kāds iet, un tas, protams, bija mulats. Tikko manāma viļņošanās kādu gabaliņu atstatu liecināja, ka aligators vēl arvien viņam seko.

Es uzmanīgi vēroju kustības kukuruzas lauka. Bija skaidrs, ka Dzeltenais Džeks neiet taisni rindu virzienā, bet gan pa diagonāli šķērsām tām. Kādēļ? To es nevarēju uzminēt. Ikviena rindu starpjosla taču aizvestu viņu taisnā līnijā uz mājām, kurp viņš acīm redzot devās. Kāpēc gan viņš izvēlējās daudz grūtāku ceļu šķērsām rindām? Tikai vēlāk es sapratu, kāds nolūks bija šai līču loču kustībai.

Tagad viņš bija jau gandrīz pašā labības lauka malā. Indigo sējums nebija plats, un nācējs atradās tik tuvu, ka es varēju sadzirdēt kukurūzas stiebru čabēšanu, kad viņš tos pašķīra.

Manas ausis tagad uztvēra arī vēl kādu citu skaņu, kas līdzinājās suņa kaukšanai. Es dzirdēju to atkal un pēc brītiņa — atkal. Tā nebija pieauguša suņa balss, drīzāk gan maza kucēna vārga iekaukšanās.

Sākumā es domāju, ka šīs skaņas nāk no aligatora, jo šo rāpuļu mazuļi vaukšķ tieši tāpat kā kucēni. Bet tas, kas sekoja mulatam, taču bija pilnīgi pieaudzis. Bez tam kaucieni atskanēja man krietni tuvāk, no tās vietas, kur gāja cilvēks.

Tagad es atcerējos balto dzīvnieciņu, ko biju redzējis, kad mulats šķērsoja savannas stūri. Tātad tas nebija vis oposums, bet kucēns.

Jā. Es atkal dzirdēju šo iekaukšanos — tas noteikti bija kucēns.

Ja ari es nebūtu paļāvies uz savām ausīm, manas acis tūlīt to apstiprinātu, jo nākošajā mirklī es ieraudzīju no kukurūzas iznākam cilvēku ar suni. Tas bija mazs, balts plušķītis, acīm redzot vēl pavisam jauns. Suns bija piesiets'auklā, un cilvēks to vilka sev līdz. Tagad es pilnīgi skaidri*1* un nepārprotami redzēju, ka tas bija mūsu mežstrādnieks Dzeltenais Džeks.

Pašā lauka malā viņš uz brīdi apstājās, it kā lai izlūkotu apkārtni. Tagad viņš stāvēja visā augumā. Lai kāds iemesls viņam bija slēpties, garajā kukurūzā tam nevajadzēja Mkņāt, turpretim indigo nesolīja nekādu labo aizsegu, un mulats pašreiz acīm redzot prātoja, kā .pāriet tam pāri, lai neviens viņu neieraudzītu. Bija pilnīgi skaidrs, ka viņš slapstās un grib palikt nepamanīts, to pauda katra viņa kustība, bet, kāds tam iemesls, to es nevarēju iedomāties.

Šajā laukā auga indigo, kas pazīstams ar nosaukumu «Neīstais Gvatemalas». Plantācijā tika audzētas ari vairākas citas šķirnes, bet šis bija visgarākais, un daži augi, kas bija jau pilnos ziedos, pacēlās gandrīz trīs pēdas virs zemes. Protams, ja cilvēks ietu caur tiem stāvus, viņš būtu redzams no jebkuras vietas tīrumā, bet rāpus varēja izlīst starp rindām pilnīgi nepamanīts. Likās, ka šī iespēja ienākusi prātā arī mūsu mežstrādniekam, jo pēc maza brītiņa viņš nometās četrrāpus un sāka līst uz priekšu pa indigo lauku.

Sētas viņam ceļā nebija, jo visa plantācijas apstrādātā zeme atradās vienā kopīgā iežogojumā un atsevišķus tīrumus atdalīja tikai neliela eža.

Ja es atrastos vienā līmenī ar lauku, mulats tagad atkal būtu nozudis manam skatienam, bet no savas augstās paslēptuves es varēju pārredzēt visas augu rindstarpas un novērot katru viņa kustību.

Ik pa brītiņam viņš apstājās un, paķēris kucēnu, pāris sekundes paturēja to rokās, un plušķītis uzreiz žēli iekaucās it kā sāpēs.

Kad viņš pienāca tuvāk un atkal paķēra šuneli, es redzēju, ka viņš kniebj tam ausīs.

Kādus piecdesmit soļus Dzeltenajam Džekam aiz muguras no kukurūzas izlīda lielā ķirzaka. Gandrīz bez apstāšanās tā devās tālāk pa cilvēka pēdām cauri indigo sējumam.

Šai imirklī man viss kļuva skaidrs, un es vairs nedomāju par burvībām un pārdabiskiem spēkiem. Noslēpums bija atklājies: aligators sekoja mulatam, šuneļa kaucienu pievilināts!

Man gan vajadzēja to iedomāties jau agrāk, jo es taču biju par to kādreiz dzirdējis, pie tam no visai kompetentas personas. Piedzīvojušais aligatoru mednieks, kas bieži vien pats šādā veidā bija tos pievilinājis, stāstīja, ka šie rāpuļi, it īpaši veci tēviņi, mēdz sekot kaucošam sunim jūdzēm tālu pa mežu. Hikmens to izskaidroja tā, ka līdzīgās balss dēļ viņi suni notur par savu mazuli*1* , ko šie drausmīgie

vecāki, nedabiskas dziņas mudināti, paši kāri aprij.

Bez tam ir labi zināms, ka suņi aligatoriem ir ļoti kārdinošs laupījums. Nabaga kveksim, kas medību karstumā iedrošinās pārpeldēt upi vai lagūnu, noteikti uzbrūk kāds no šiem atbaidošajiem plēsoņām.

Tātad aligatoru pievilka kucēna balss, un tas arī izskaidroja viņa garo ceļojumu pa sauszemi.

Noslēpuma, kas saistījās ar aligatora izvilināšanu no purva, vairs nebija, atlika vienīgi noskaidrot, kāpēc mulatam tas bija vajadzīgs un ko nozīmēja viņa dīvainā rīcība.

Kad es redzēju Džeku nometamies četrrāpus, man likās, ka viņš grib aizkļūt līdz mājām, neviena nepamanīts. Bet, turpinot novērot mulatu, mani pārsteidza tas, ka viņš bieži un ar manāmām bailēm skatās atpakaļ, it kā gribētu galvenokārt paslēpties no paša aligatora. Es vēl ievēroju arī to, ka, viņš atkal un atkal maina virzienu, cenzdamies nozust aiz augiem, lai sekojošais rāpulis viņu neredzētu. Tāpēc viņš arī kukurūzas laukā bija gājis šķērsām rindām.

Droši vien tā bija tikai kāda ģeķīga iedoma. Puisis bija uzzinājis, ka šādā veidā var izvilināt aligatoru no midzeņa — varbūt vecais Hikmens bija viņam to parādījis vai arī viņš pats, cirzdams dumbrājā malku, bija novērojis šos rāpuļus un nācis uz tādām domām. Bet kāpēc gan viņš veda aligatoru uz mājām? Lai ar to palielītos citu priekšā un padzītu jokus? Varbūt viņš gribēja aligatoram uzrīdīt suņus un noskatīties to cīņu vai kā citādi*1* uzjautrināties?

Es nevarēju uzminēt, kāds ir viņa nolūks, un varbūt ari vairāk par to nedomātu, ja mani nebūtu ietekmējuši daži niecīgi apstākļi. Mani pārsteidza puiša sevišķā centība. Viņš nežēloja ne pūļu, ne laika, lai veiksmīgi novestu gal'ā to, ko bija nodomājis. Taisnība, bija svētdienas rīts, darbā nevajadzēja iet, un viņš varēja savu laiku izmantot pēc patikas, taču Dzeltenais Džeks nekad nemēdza tik agri celties, un šāda neatlaidība un nopūlēšanās nepavisam neatbilda viņa bezrūpīgajai sliņķa dabai. Tātad vajadzēja būt kādam ļoti svarīgam iemeslam, kas viņu bija pamudinājis tā rīkoties. Bet kas tas bija?

Es izdomājos visādi, bet tā arī nevarēju uzminēt.

Un tomēr, vērojot mulatu, mani pārņēma nemiers, kaut kāda nenoteikta sajūta, kam es pat nezināju iemesla, izņemot varbūt to faktu, ka Dzeltenais Džeks bija slikts cilvēks un spējīgs uz vislielāko nelietību. Bet, ja ari viņam bija kāds nelabs nolūks, ko gan ļaunu viņš varētu izdarīt, atvezdams aligatoru? Uz sauszemes taču šis rāpulis nav bīstams, un neviens no tā nebaidīsies.

Kaut gan es to zināju, tomēr nepatīkamā priekšnojauta mani neatstāja. Citādi es laikam būtu atmetis ar roku mulata novērošanai un pievērsis uzmanību briežu baram, kas tagad tuvojās šai savannas malai un pienāca pavisam klāt manai paslēptuvei.

Es nepadevos kārdinājumam un turpināju vēl kādu brītiņu vērot mulatu.

Ilgi man nebija jāpaliek neziņā. Viņš tagad bija jau sasniedzis dīķi ietverošā biezokņa malu, bet iekšā negāja. Es redzēju viņu nogriežamies gar to un aizlīkņājam uz apelsīnu birzs pusi, kur sētas stūrī bija vārtiņi. Viņš iegāja pa vārtiņiem, atstādams tos aiz sevis vaļā. Ik pēc maza brītiņa viņš arvien vēl ieknieba šunelim, l'ai tas kauktu, kaut gan tā balss skaļumam vairs nebija nekādas nozīmes, jo aligators jau atradās pavisam tuvu aiz muguras.

Es varēju šo briesmoni labi apskatīt, kad tas pa leju aizrāpoja garām manai paslēptuvei. Tas nebija no vislielākajiem, kaut gan garumā sasniedza vairākus jardus. Ir sastopami eksemplāri, kas sasniedz sešu jardu garumu. Šim no purna līdz astes galam būtu kādas divpadsmit pēdas. Līzdams uz priekšu, aligators smagi ieķērās zemē ar savām platajām, plezriainajām kājām. Zili brūnā, krunkainā āda bija klāta ar glumām gļotām, kas, zvēram kustoties, saulē spīdēja, bet rievās starp rombveida bruņu plēksnēm veselām gubām gulēja purva dūņas. Aligators izskatījās visai uztraukts un, tiklīdz atkal izdzirda kucēna balsi, izrādīja jaunas niknuma pazīmes — izslējās augstāk uz priekšķājām, snaikstīja galvu, it kā gribētu ieraudzīt laupījumu, sita roboto asti pa gaisu un piepūtās gandrīz divreiz resnāks. Tai pašā laikā no viņa rīkles un nāsīm atskanēja skaļi rēcieni, kas atgādināja tālus pērkona dārdus, un gaisu piepildīja šķebinošā muskusa smaka. Neiespējami būtu iedomāties drausmīgāku radījumu. Pat pasaku pūki*1* nebūtu šausmīgāk uzlūkot.

Bez apstāšanas tas izvilka savu garo ķermeni cauri vārtiņiem, arvien vēl sekodams kucēna balsij. Tad mūžam zaļojošo koku lapas paslēpa riebīgo rāpuli manam skatienam.

Tagad es pagriezos pretējā virzienā — uz māju pusi, lai turpinātu novērot, kur aiziet mulats. No savas paslēptuves es varēju pārredzēt visu baseinu un tā apkārtni, un tieši man pretī atradās tā baseina mala, kas bija vistuvāk mājām un kur varēja nokļūt, vienīgi ejot caur apelsīnu birzi.

Starp birzi un lielo baseinu bija neliels klajumiņš. Tur bija ierīkots tikai dažus jardus plats mākslīgs dīķis, kurā ūdeni iepumpēja no lielā baseina. Šis seklais iežogotais dīķis bija mūsmājas «bruņurupuču dārzs», kur tie tika turēti un baroti, lai vienmēr būtu pavāram pie rokas. Mans tēvs vēl arvien bija tas pats viesmīlīgais virdžī- nietis, un Floridā šī izmeklētā delikatese ir viegli pieejama.

Taciņa uz mūsu peldētavu veda tieši pāri nelielajam uzbērumam, kas atdalīja «bruņurupuču dārzu» no lielā baseina. Pagriezies es uz tā ieraudzīju Dzelteno Džeku, kas pašreiz tuvojās baseinam. Vēl arvien viņš nesa rokās kucēnu un nepārtraukti to kaucināja.

Pienācis pie pakāpieniem, kas veda lejup, viņš uz mirkli apstājās

un atskatījās. Es ievēroju, ka viņš vispirms palūkojās uz māju pusi, bet pēc tam visai apmierināti paraudzījās tajā virzienā, no kurienes bija atnācis.

Droši vien aligators bija jau diezgan tuvu, jo Dzeltenais Džeks bez kavēšanās iesvieda kucēnu tālu ūdenī un pats pa «bruņurupuču dārza» otru malu devās projām. Pēc brīža viņš jau nozuda starp apelsīnu kokiem.

Tik pēkšņi iemests .aukstajā ūdenī, kucēns turpināja žēli kaukt un izmisīgi ķepurojās ar kājām pa ūdeni, pūlēdamies noturēties virspusē.

Viņa cīniņš nebija ilgs. īzdzirdis labi pazīstamo ūdens šļakstu troksni un šuneļa kaucienu uzmundrināts, aligators ātri tuvojās baseinam un, ne mirkli nekavēdamies, ielēca tajā. Kā bulta viņš metās uz vidu un, sagrābis savu upuri kaulainajos žokļos, acumirklī ienira.

Kādu brīdi es skaidrajā ūdenī vēl varēju saskatīt rāpuļa atbaidošo ķermeni, bet drīz vien tas, instinkta vadīts, ienira kādā no dziļākajām akām un tumsā nozuda skatienam.

8. NODAĻA KARALISKĀS LIJAS

— Ahā, dzelteno draudziņ, tad tāds ir tavs nolūks! Galu galā — tā tomēr ir atriebība. Nelietīgo kausli*1* , tu man par to dārgi samaksāsi! Tev neienāca ne prātā, ka tu tiec novērots. Bet vēl šodien pat tu rūgti nožēlosi savu velnišķīgo joku!

Apmēram šāds monologs izlauzās pār manām lūpām, tiklīdz es aptvēru, kāpēc mulats te atvilinājis aligatoru. Tagad viņa nolūks man bija skaidrs. Baseinā bija ļoti daudz skaistu zivju — gan zelta un sudraba zivtiņas, gan sarkanās foreles. Manai māsai tās ļoti patika, varēta teikt, viņa bija tās pat iemīļojusi. Katru dienu Virdžīnija nāca uz baseinu, baroja zivtiņas un nolūkojās, kā tās lēkā. Te bija notikusi ne viena vien jautra ūdens deja viņas klātbūtnē. Zivis viņu jau .pazina, peldēja bariem tai līdz gar dīķa malu un ņēma barību meitenei tieši no rokas. Un viņa ar lielu prieku rūpējās par tām.

Mulats gribēja atriebties, atņemot viņai šo prieku. Viņš labi zināja, ka zivis ir aligatora galvenā barība un ka baseina iemītnieces, nevarēdamas nekur izbēgt, drīz vien kļūs aligatoram par laupījumu. Šis stiprais plēsoņa īsā laikā iznīcinās tās visas līdz pēdējai, dučiem vien aprīdams nevarīgās būtnes. Un, protams, viņu jaukajai saimniecei tas sagādās lielas bēdas, bet Dzeltenais Džeks varēs izbaudīt ļaunu prieku.

Es zināju, ka mulats neieredz manu mazo māsiņu jau no tās reizes, kad viņa bija ti,k stingri uzstājusies, lai to sodītu par Violas apvainošanu. Bet pēc tam bija noticis vēl viens otrs sīks atgadījums, kas viņa dusmas vēl vairāk uzkurināja. Virdžīnija izturējās vēlīgi pret viņa sāncenša un Violas draudzēšanos un bija aizliegusi Dzeltenajam Džekam viņas klātbūtnē kvarteronei tuvoties. Tas viss, protams, puisi noskaņoja pret manu māsu ļoti naidīgi, un, kaut gan viņš ārēji to neuzdrīkstējās izrādīt, es zināju, ka viņš uz Virdžīniju tur ļaunu prātu. To bija pierādījis jau gadījums ar nožņaugto stirniņu, un tagad viņa nesamierināmais ienaids izpaudās jaunā atriebības mēģinājumā.

Mulats cerēja, ka aligators pagūs nodarīt zivīm lielu postu. Protams, viņš zināja, ka to ar laiku atklās un nogalinās, bet tad droši vien jau daudzas no visskaistākajām manas māsas mīlulēm būs iznīcinātas. Un nevienam neienāks ne prātā, ka plēsoņa varētu būt tīšām atvests uz dīķi, jo ne reizi vien arī agrāk aligatori kaut kādā veidā bija te atkļuvuši — vai nu ieklīduši no upes un tuvējām lagūnām, vai, pareizāk sakot, atnākuši šurp*t* . sava neizprotamā instinkta vadīti, kas tiem ļauj nemaldīgi atrast taisnāko ceļu uz ūdeni.

Tādi, manuprāt, bija Dzeltenā Džeka notūki un apsvērumi.

Taču vēlāk izrādījās, ka es tikai daļēji biju uzminējis viņa plānu. Es biju pārāk jauns un par maz ļaundarību pieredzējis, lai varētu pat

iedomāties, uz kādu briesmīgu neģēlību ir spējīgs cilvēks.

Mana pirmā doma bija — sekot mulatam uz mājām, paziņot, ko viņš izdarījis, panākt viņa sodīšanu un tad kopā ar citiem atgriezties pie dīķa, lai nogalinātu aligatoru, pirms tas būs paguvis kaut ko nodarīt zivīm.

Taču šajā brīdī manu uzmanību piesaistīja briežu bars — ragains buks un vairākas briežu mātes, kas tagad ganījās homoka tuvumā. Tie atradās kādus divsimt jardus no tās vietas, kur es stāvēju. Skats bija pārāk kārdinošs. Es atcerējos savu solījumu mātei, to vajadzēja turēt — par katru cenu man bija jādabū brieža cepetis!

Es taču ne ar ko neriskēju, mazliet uzkavēdamies. Aligators savas brokastis jau bija paēdis. Tam vēderā bija vesels suns, un droši vien vismaz dažas stundas viņš liks mierā dīķa spurainās iemītnieces. Un Dzelteno Džeku es redzēju aizejam uz māju pusi*:* . Tur viņš būs atrodams kurā katrā laikā, un tā sodīšanu var atlikt līdz manai pārnākšanai.

Vienā mirklī to visu apsvēris, es atmetu savu sākotnējo plānu un pievērsos tikai medījumam.

Brieži vēl bija par tālu, lai tos aizsniegtu bises šāviens, un es nolēmu kādu brīdi nogaidīt, cerēdams, ka tie pienāks tuvāk.

Taču es gaidīju velti. Brieži vairās pienākt klāt ho- mokam. Šo mūžam zaļojošo koku saliņu tie uzskata par visai bīstamu vietu un parasti mēdz turēties no tās tālāk. Un tas arī pilnīgi saprotams, jo šajā biezoknī tie bieži vien ir izdzirduši notrinkšķam indiāņa šaujamloka stiegru vai spalgi nokrakšķam mednieka bises šāvienu. Un no turienes tos arī visbiežāk sasniedz nāve.

Redzēdams, ka brieži nedomā tuvoties, bet gan attālinās, es nolēmu dzīt tos ar suņiem. Nošļūcis zemē no klints, es devos lejup cauri*1* biezoknim uz savannas malu.

Iznācis klajumā, es palaidu no saites savus kurtus un, skaļi tos rīdīdams, arī pats metos skriešus uz priekšu.

Tās bija brīnišķīgas medības! Bara priekšgalā auļoja vecais buks, un pakaļ briežiem pa kaklu pa galvu nesās suņi. Man likās, ka es nekad neesmu redzējis briežus skrienam tik ātri — vairāk nekā jūdzi plato savannu tie šķērsoja pāris desmitos sekunžu. Es ļoti labi varēju visu novērot, jo zāle savannā bija noganīta un zaļajā līdzenumā neauga neviens pats krūms, kas aizsegtu skatienu vai traucētu dzīvnieku straujo skrējienu. Medību iznākums bija atkarīgs tikai no vajātāju un vajājamo ātruma. Bet brieži aulekšoja tik. ātri, ka es jau sāku šaubīties, vai man izdosies iegūt cepeti.

Taču drīz manas bažas izgaisa. Pašā savannas tālākajā malā pakaļdzīšanās beidzās veiksmīgi — suņiem bija izdevies panākt vienu briežu māti. Es redzēju, ka tie metās viņai virsū un, negāzuši zemē, palika stāvam pie sava laupījuma, kuru viens no kurtiem turēja aiz

rīkles.

Es steidzos turp. Pēc desmit minūtēm es jau atrados notikuma vietā, un pēc īsas cīņas medījums bija nonāvēts un noasiņojis.

Es biju apmierināts ar saviem suņiem, medību iznākumu un savu paša veiksmi un jutos Laimīgs, ka būšu izpildījis doto solījumu. Uzmetis nomedīto briežu māti plecos, es priecīgs pagriezos uz māju pusi.

Sajā brīdī es uz saules apspīdētās savannas pamanīju kustīgas spārnu ēnas. Es palūkojos augšup. Man virs galvas lidoja divi lieli putni. Tie nebija visai augstu un arī necentās pacelties augstāk gaisā, bet gan nemitīgi riņķoja virs manis, ar katru nākošo loku nolaizdamies arvien zemāk.

Saule spīdēja man tieši acīs, un es uzreiz nevarēju pateikt, kas tie ir par putniem. Es pagriezos otrādi, un tagad saules stari mani netraucēja, bet visā spožumā apmirdzēja mīkstās, gaiši iedzeltenās spalvas, pēc kurām es tūlīt pazinu karaliskās lijas. Tie ir visskaistākie putni savā dzimtā, man gandrīz gribētos teikt — visskaistākie putni pasaulē. Katrā ziņā tie pieder pie visizcilākajiem spārnotās cilts pārstāvjiem.

Šo putnu dzimtene ir Ziedu zeme, un tie nav sastopami tālāk uz ziemeļiem. Viņi dzīvo Floridas zaļajās purvu zemienēs un plašajās savannās, Orinoko upes ļa- nos un Apuras līdzenumos. Arī dažos Floridas apvidos karaliskās lijas ir diezgan liels retums, bet to parādīšanās plantāciju tuvumā izraisa ne mazāku interesi kā ērgļa lidojums. Turpretim citas liju pasugas — vistu grifi un melnās lijas — te ir tikpat parasti putni kā vārnas.

To, ka karaliskās lijas ir reti sastopamas, pierāda fakts, ka mana māsa, būdama jau divpadsmit gadu veca un uzaugusi Floridā, vēl nekad nebija kādu no tām redzējusi tuvumā. Tiesa, viņa gan arī reti kad bija bijusi tālāk no mājām un aiz plantācijas robežām. Es atcerējos, ka Virdžīnija bija izteikusi karstu vēlēšanos apskatīt šo skaisto putnu tuvāk, un tūlīt nolēmu sagādāt viņai šo prieku.

Putni bija man diezgan tuvu — tik tuvu, ka es varēju atšķirt viņu tumši dzeltenās pakaklītes, koraļļsarkanās sekstes un oranžkrāsas ādas lēverus, kas nokarājās gar knābjiem. Šādā attālumā tos viegli sasniegtu manas bises lode, taču es nebiju tik labs šāvējs, lai varētu trāpīt lidojošam putnam. Tādēļ es nemaz nemēģināju tos nomedīt šādā veidā. Man ienāca prātā cita ideja, un es bez kavēšanās sāku rīkoties.

Es sapratu, ka lijas ir ieraudzījušas beigto briežu māti, ko es nesu uz pleciem. Tādēļ tās tik neatlaidīgi lidinājās virs manis. Mans plāns bija pavisam vienkāršs. Es noliku savu medījumu zemē un, paņēmis bisi, pats devos uz mežmalu. Pirmie koki atradās kādus piecdesmit jardus no tās vietas, kur es biju atstājis briežu māti, un es nostājos aiz tuvākā no tiem.

Man nebija ilgi jāgaida. Nekā ļauna nenojauzdami, putni riņķodami laidās arvien zemāk un zemāk, līdz beidzot viens nometās uz zemes. Otrs nepaguva taim pievienoties, kad jau atskanēja šāviens un skaistais putns novēlās beigts zālē.

Trokšņa izbiedēts, viņa biedrs pacēlās arvien augstāk un augstāk un tad aizlidoja projām pāri ciprešu galotnēm.

Es atkal uzvēlu plecos savu brieža cepeti un, nesdams rokā putnu, devos mājup.

Es biju ļoti līksmā noskaņā, jo mājās mani gaidīja divkāršs prieks, ko izjutīšu, sagādājot divkāršu prieku citiem. Es varēšu aplaimot divas būtnes, kas bija man visdārgākās pasaulē, — savu mīļoto māti*1* un skaisto māsu.

Drīz vien es jau biju pāri savannai un pienācu pie apelsīnu birzs. Negribēdams kavēties, es negāju apkārt pa vārtiņiem, bet pārkāpu pāri sētai tās zemākajā galā. Es biju tik laimīgs, ka pat mana nasta likās viegla kā spalviņa. Prieka pārpilns es soļoju uz priekšu, tik sparīgi pašķirdams sev ceļu caur augļu pilnajiem zariem, ka zeltainie apelsīni ripot ripoja uz visām pusēm. Ko gan pašreiz nozīmēja kāds bušelis apelsīnu?

Kad es nonācu mājas priekšā, māte bija uz terases. Ieraudzījusi mani tuvojamies, viņa priecīgi iesaucās. Es nosviedu savu bagātīgo medījumu viņai pie kājām. Es biju turējis savu solījumu.

— Kas tas ir — putns?

Jā, karaliskā lija — dāvana Virdžīnijai. Kur viņa ir? Vēl nav uzcēlusies? Pag, mazo sliņķīt, — es tūlīt tevi pamodināšu! Tik brīnišķīgs rīts un vēl gultā!

— Nē, Džordž, tu viņu velti apvaino. Viņa uzcēlās jau pirms kādas stundas, parotaļājās un tikai nupat aizgāja.

— Kur tad viņa ir? Dzīvojama istaba?

— Nē, viņa aizgāja peldēties.

— Peldēties?!

— Jā, kopā ar Violu. Un kas tad ir?

— Ak vai, māmiņ, mārniņ!

— Kas noticis, Džordž? . ..

— Ak dievs — aligators!

9. NODAĻA
PELDĒŠANĀS

— Dzeltenais Džeks! Aligators!

Tie bija vienīgie vārdi, ko es varēju izdabūt pār lūpām. Māte lūdzās, lai taču es paskaidroju, kas noticis, bet tas nebija manos spēkos. Baismu nojautu pārņemts, es metos projām, atstādams viņu gandrīz tikpat nobijušos, kāds biju pats.

Es skrienu uz dīķi, uz mūsu peldētavu. Līkumotā taciņa man šobrīd šķiet pārāk garš ceļš, es drāžos taisnā virzienā pāri visiem šķēršļiem, kas gadās priekšā. Es lecu pāri žogiem un nesos cauri apelsīnu birzij, nolauzdams ne vienu zaru vien un notraukdams augļus. Mana dzirde ir saspringta līdz pēdējam, lai uztvertu ikvienu skaņu.

Man aiz muguras skaņu netrūkst: es dzirdu mātes izbailu pilno balsi. Viņas kliedzieni jau ir sacēluši kājās visu māju, un tiem atsaucas uztrauktas sieviešu un vīriešu balsis. Pēkšņā satraukuma izbiedēti, pagalmā rej suņi, klaigā vistas un putni sprostos.

Visas šīs skaņas nāk no mājas puses, un ne jau to dēļ es esmu sasprindzinājis savu dzirdi. Es cenšos saklausīt kādu skaņu tur, pie baseina. Un tagad es ari tajā virzienā kaut ko sadzirdu — šļakst ūdens, un cauri šiim. troksnim atskan dzidra, meitenīga balss — manas māsas balss. «Ha, ha, ha!» Tie ir viņas smiekli. Paldies dievam, viņai vēl nekas nav noticis!

Man iešaujas prātā kāda doma, es uz mirkli apstājos un skaļi saucu:

— Virdžīnij! Virdžīnij!

Nepacietīgi es gaidu atbildi. Tās nav. Vai ūdens šļakstu troksnis būtu apslāpējis manu balsi?

Es saucu atkal*1* , vēl skaļāk:

— Virdžīnij, māsiņ! Virdžīnij!

Šoreiz viņa ir mani saklausījusi, jo es dzirdu atbildi:

— Kas tur sauc? Tas esi tu, Džordžij?

— Jā, tas esmu es, Virdžīnij!

— Ko tu, brālīt, gribi?

— Māsiņ! Tūlīt nāc ārā no ūdens!

— Kāpēc man tas jādara? Ciemiņi atbraukuši? Viņi ir ieradušies par agru, lai pagaida, Džordžij! Ej tu pakavē viņiem laiku. Es gribu izbaudīt šo brīnišķīgo rītu. Ūdens ir pašā reizē — burvīgs! Vai ne, Viola? Ah! Es peldēšu visapkārt dīķim, aidā!

Atkal atskanēja ūdens šļaksti un manas māsas un viņas kalpones jautrie, bezbēdīgie smiekli.

Es kliedzu, cik tik vien skaļi varēju:

— Klausies, Virdžīnij! Mīļo māsiņ, dieva dēļ, tūlīt nāc malā!

Piepeši jautrie smiekli apklusa, tad atskanēja īss, aprauts izsauciens, kam tūlīt sekoja spalgs, izbaiļu pilns kliedziens. Es sapratu, ka tā nav atbilde man, kaut ari es biju saucis pietiekami brīdinošā tonī, lai meitenēm varētu rasties kādas aizdomas. Nē, balsīs, ko es tagad dzirdēju, skanēja neslēptas šausmas. Mana māsa kliedza:

— Skaties, Viola! Ak šausmas, kāds briesmonis! Vai! Tas nāk šurp! Palīgā, Džordž, palīgā! Glābiet, glābiet!

Es zināju, ko nozīmē šie saucieni pēc palīdzības, un pārāk labi sapratu nesakarīgos vārdus un nepārtrauktos kliedzienus, kas sekoja pēc tam.

— Māsiņ, es nāku, es nāku!

Es drāzos uz priekšu kā bulta, lauzdamies cauri zariem, kas aizvien vēl aizsedza dīķi manam skatienam.

«Ak, vai tikai es nebūšu par vēlu?! Viņa kliedz agonijā, aligators ir viņu jau sagrābis!»

Dažos lēcienos es izkļuvu no apelsīnu birzs un, paskrējis garām «bruņurupuču dārzam», apstājos baseina malā. Manā priekšā pavērās drausmīga aina.

Mana māsa bija gandrīz pašā baseina vidū un peldēja uz malu. Tur, līdz ceļiem iebridusi ūdenī, stāvēja Viola, spiegdama un izmisīgi mētādamās ar rokām. Aiz Virdžī- nijas parādījās gigantiskā ķirzaka — dzidrajā ūdeni skaidri bija saredzams viss tās ķermenis un kājas ar līkajiem nagiem, bet robotā, bruņām klātā mugura un plēci. pacēlās virspusē. Smailais purns bija izsliets vēl augstāk, un paceltā aste nikni sitās pa ūdeni, sakuļot to baltās putās, kas padarīja dīķa virsmu gluži raibu. Aligators bija tikai dažas pēdas aiz sava upura. Tā kaulainie žokļi jau gandrīz skāra zaļo vilnas svārku malu, kas kā šlepe peldēja aiz Virdžīnijas. Jebkuru mirkli tas varēja mesties uz priekšu un viņu sagrābt.

Mana māsa peldēja no visa spēka. Viņa bija laba peldētāja, bet ko gan tas līdzēja? Peldu tērps viņu traucēja, taču tam te nebija vairs nekādas nozīmes. Aligators varēja meiteni sagrābt kuru katru brīdi un, tikai mazliet piepūloties, būtu varējis viņu panākt jau agrāk, taču nebija to darījis.

Es brīnījos, kāpēc viņš to nemēģināja un vēl arvien turējās gabaliņu aiz muguras. Līdz pat šai dienai man tas liekas nesaprotami, un es nevaru atrast tam cita izskaidrojuma kā varbūt vienīgi to, ka plēsoņa juta nelaimīgo upuri esam pilnīgi savā varā un izbaudīja tirāna neierobežotā spēka tīksmi, gluži tāpat kā kaķis, kad tas spēlējas ar peli.

Šī doma ilga tikai vienu acumirkli, kamēr es uzvilku savas bises gaili.

Es nomērķēju un izšāvu. Tikai divās vietās lode var būt aligatoram nāvīga — acī un tieši aiz priekškājas.. Es mērķēju acī, bet trāpīju plecā, un mana lode atsitās pret cieto, grumbuļaino ādu kā pret granīta klinti. Uz rombveida bruņu plēksnēm tā atstāja tikai baltganu skrambu, un tas bija viss.

Plēsoņa izbeidza savu rotaļāšanos. Laikam šāviens bija viņam sagādājis sāpes. Vismaz tas padarīja viņu aktīvāku un varbūt arī pamudināja uz pēdējo lēcienu. Tas notika nākošajā acumirklī.

Ar plato asti kuldams ūdeni, aligators metās uz priekšu, tā kaulainais žoklis pacēlās vertikāli uz augšu, atsedzot sarkanu, plaši atvāztu rīkli, un jau nākošajā mirklī drausmīgās spīles sagrāba zaļo svārku stērbeli un — ak šausmas! — varbūt arī manas māsas kājas!

Es metos ūdenī un peldēju turp. Man rokās vēl arvien bija šautene. Tā mani apgrūtināja. Es to nometu un turpināju peldēt.

Es satvēru Virdžīniju rokās. Es biju piesteidzies pašā pēdējā brīdī, jo aligators jau vilka -viņu zem ūdens.

Es neizlaidu māsu no rokām un visiem spēkiem centos noturēties virspusē. Man nebija nekāda ieroča, un tas arī neko nebūtu līdzējis, jo abas manas rokas bija aizņemtas un es nevarētu cīnīties.

Es kliedzu, cik skaļi vien spēju, cerēdams tā iebaidīt uzbrucēju un piespiest to palaist vaļā savu upuri. Taču viss veltīgi. Viņš neatkāpās.

Ak dievs! Šis briesmonis mūs abus ievilks dziļumā, noslīcinās, aprīs …

Pēkšņi noplunkšķēja ūdens, it kā kāds būtu ielēcis dīķī no liela augstuma. No malas mums ātri tuvojās drosmīgs peldētājs. Tumsnēja seja, aiz kuras ūdenī līgojās gari, melni mati, spoži vizuļi uz krūtīm, pērlītēm izšūts apģērbs — tas ir kāds vīrs, nē — zēns!

Kas ir šis svešais jauneklis, kas steidzas mūs glābt?

Viņš ir jau blakus mums un mūsu briesmīgajam pretiniekam. Viņa skatiens pauž kvēlu apņēmību, bet viņš nesaka ne vārda. Atspiedies ar vienu roku pret milzīgās ķirzakas plecu, viņš ar spēju lēcienu uzsēžas tai mugurā ne mazāk izveicīgi kā jātnieks seglos.

Viņa paceltajā rokā pazib duncis. Tas triecas lejup,, asmens ieurbjas aligatora acī!

Rāpulis aiz sāpēm tā ierēcas, ka visa zeme notrīc. Tā aste sit ūdeni, šķaidot putas uz visām pusēm, un arī pār mums nolīst šļakatu mākonis. Bet nu jau briesmonis ir palaidis vaļā savus žokļus, un mēs abi ar māsu peldam, uz malu.

Es palūkojos atpakaļ un ieraugu savādu skatu — aligators ienirst dziļumā ar visu drosmīgo jātnieku uz muguras. Viņš ir pagalam, pagalam!

Dziļi satriekts, es peldu tālāk. Eš izkāpju malā, noguldu samaņu zaudējušo māsu zemē un vēlreiz atskatos.

Tavu prieku! Svešais jauneklis ir atkal virspusē un peld uz prastu.

Dīķa tālākajā malā virs ūdens ir redzams arī aligatora atbaidošais ķermenis, — smagi ievainots, tas izmisīgi un nikni mētājas aiz sāpēm.

Ai, kāda laime! Mana māsa nav ievainota. Peldu tērps ir viņu izglābis, uz viņas gleznajām kājiņām nav gandrīz ne skrambiņas. Un tagad, mīļu vārdu un līdzjūtīgu skatienu pavadītu, maigas rokas viņu aiznes projām no baismīgā notikuma vietas.

10. NODAĻA METISS

Aligatoru drīz vien nosita un izvilka malā. Plantācijas nēģeriem šis darbs sagādāja lielu prieku.

Neviens nenojauta patiesību, kā rāpulis nokļuvis baseinā, jo es par redzēto nebiju teicis ne vārda. Visi domāja, ka viņš te ieklīdis no upes vai lagūnām, kā tas jau kādreiz agrāk bija gadījies, un Dzeltenais Džeks, sparīgāk par visiem piedalīdamies aligatora nobeigšanā, vairākkārt pieminēja šo varbūtību. Nelietim nebija ne jausmas, ka viņa noslēpums ir atklāts. Es domāju, ka esmu vienīgais, kas to zina, taču es maldījos.

Saimes ļaudis devās atpakaļ uz mājām, vilkdami ar virvēm līdz aligatora milzīgo ķermeni un skaļi klaigādami uzvaras priekā. Es paliku viens ar mūsu drošsirdīgo glābēju. Es tīšām uzkavējos, lai viņam pateiktos.

Māte, tēvs un visi pārējie jau bija izteikuši viņam savu pateicību un sajūsmu par drošsirdīgo rīcību. Pat mana māsa, pirms projām aiznešanas atguvusi samaņu, bija laipniem vārdiem viņam pateikusies.

Viņš neko neatbildēja, tikai ar smaidu vai vieglu galvas pamājienu klusēdams pieņēma izteiktos kompli

mentus un atzinību. Viņam piemita vira nosvērtība, kaut gan pēc gadiem tas bija vēl zēns.

Viņš bija apmēram manā vecumā un lielumā. Viņa augums bija ļoti samērīgs un seja skaista. Tērpies viņš bija kā indiānis, taču ādas krāsa neliecināja, ka viņš būtu tīrs šās rases pārstāvis. Tā bija drīzāk melnīgsnēja nekā vara sarkana. Acīm redzot viņš bija metiss.

Viegli izliektais deguns piešķīra viņam dižciltīgo ērgļa izskatu, kāds raksturīgs dažām Ziemeļamerikas ciltīm, un acis, kas parasti raudzījās maigi, spēja pēkšņi uzliesmot. Uztraukuma brīžos, kā es tikko biju redzējis, tajās mirdzēja ugunīga kvēle.

Baltās rases asiņu piejaukums bija padarījis maigākus un proporcionālākus indiāņiem raksturīgos asos sejas pantus, taču nebija atņēmis to izteiksmes heroisko cēlumu. Arī melnie mati bija smalkāki un vijīgāki nekā indiānim, bet tikpat spoži un biezi. Vārdu sakot, viss svešā jaunekļa izskats liecināja, ka viņš ir jauks un dižciltīgs zēns, kas pēc dažiem gadiem izveidosies par izcili skaistu vīru. Kaut gan vēl tikai pusaudzis — viņš jau tagad atstāja neaizmirstamu iespaidu.

Es jau minēju, ka viņš bija tērpies kā indiānis. Jā, jaunekļa apģērbs bija izteikti indiānisks, bet tas nenozīmē, ka viss, kas viņam mugurā, būtu gatavots tikai no nomedīto zvēru ādām, jo Floridas iezemieši sen jau vairs tā nestaigā. Vienīgi viņa mokasīni bija darināti no apstrādātas brieža ādas, turpretim stilbsargi bija no sarkanas drānas un garais mednieka krekls no rakstaina kokvilnas auduma. Kā

mokasīni, tā stilbsargi un krekls bija bagātīgi izgreznoti ar stikla pērlītēm un izšuvumiem. Kreklu saturēja vampum*1* josta, bet galvas rota sastāvēja no stīpiņas, virs kuras pacēlās trīs karaliskās lijas astes spalvas, jo šis putns indiāņu vidū tiek uzskatīts par ērgli. Ap kaklu jauneklim bija vairākas daudzkrāsainas stikla zīļu virknes un uz krūtīm mirdzēja trīs sudraba pusmēneši, piekarināti cits virs cita.

Neraugoties uz to, ka tērps bija samircis, jauneklis tajā izskatījās cēls un krāšņs.

1 Vampum — no gliemežvākiem darinatas zīlītes vai plāksnītes, ko indiāņi lietoja apģērba izrotāšanai un arī naudas vietā.

— Vai tikai jūs neesat ievainots? — es jautāju jau otro reizi.

— Neraizējieties — man nav ne mazākās skrambiņas.

— Bet jūs esat caur un cauri izmircis. Atļaujiet man piedāvāt jums sausas drēbes. Šķiet, manējās jums derēs.

— Pateicos. Es neprastu tās valkāt. Saul'e ir karsta, un drīz vien mans apģērbs būs atkal sauss.

— Varbūt jūs atnāktu uz mājām un pabrokastotu pie mums?

— Es nesen kā paēdu. Pateicos jums. Es neesmu izsalcis.

— Varbūt mazliet vīna?

— Pateicos — es dzeru tikai ūdeni.

Es nezināju, ko vēl teikt savam jaunajam paziņam. Manu viesmīlību viņš noraidīja, bet projām tomēr negāja. Viņš nevēlējās nākt man līdz uz mājām, taču ari aiziet netaisījās.

Vai viņš gaidīja kaut ko citu? Varbūt atalgojumu par izdarīto pakalpojumu? Kaut ko taustāmāku nekā pieklājības frāzes?

Tas nebūtu nekāds brīnums. Jauneklis gan bija visai patīkams, bet tomēr indiānis. Laipnību viņš bija dzirdējis pietiekami. Indiāņi nemīl tukšus vārdus. Iespējams, ka viņš gaida kaut ko vairāk. Viņa situācijā tas bija gluži dabiski un manā — tikpat dabiski tā domāt.

Es aši izvilku savu naudas maku, bet nākošajā mirklī tas bija jau viņa rokās un vēl pēc mirkļa — dīķa dibenā!

— Es jums neprasīju nauclu, — viņš teica, nicīgi iesviezdams dolārus ūdenī.

Es jutos aizvainots, bet vēl vairāk man bija kauns par savu rīcību. Es ielēcu dīķī un ieniru zem ūdens. Es nemeklēju savu maku, bet gan šauteni, ko redzēju guļam uz akmeņiem dīķa dibenā. Es paņēmu to, iznesu malā un pasniedzu jauneklim.

Smaids, ar kādu viņš to saņēma, liecināja, ka esmu izlabojis savu kļūdu un devis gandarījumu aizskartajam lepnumam.

— Tagad .mana kārta izpirkt savu vainu, — viņš sacīja. — Atļaujiet man atdot jums jūsu naudas maku un lūgt piedošanu par rupjību.

Pirms es paguvu viņu aizkavēt, jauneklis ielēca ūdeni

un ienira. Drīz vien viņš bija atradis spožo maku un, atgriezies

malā, ielika to man rokās.

— Tā ir brīnišķīga dāvana, — viņš teica, paņemdams šauteni un to uzmanīgi aplūkodams, — brīnišķīga dāvana. Bet, lai es varētu uzdāvināt kaut ko jums, man vispirms jāatgriežas mājās. Mums, indiāņiem, gan nav daudz tādu lietu, ko baltie cilvēki augstu vērtē, — vienīgi, kā man stāstīts, mūsu zeme, — viņš īpaši uzsvēra pēdējos vārdus. — Mūsu rupjie darinājumi, — viņš turpināja, — salīdzinot ar jūsējiem, nav nekā vērts, un labākajā gadījumā tie jums šķiet tikai interesanti nieciņi.. Bet, pag, — jūs taču esat mednieks? Varbūt jūs pieņemtu; no manis pāri mokasīnu un patronsomu? Majumi labi prot tos darināt…

— Majumi?

— Tā ir mana māsa. Jūs redzēsiet, ka mokasīni medībās ir noderīgāki par jūsu smagajiem zābakiem. Tie klusina soļu troksni.

— Man nekas nevarētu būt patīkamāk kā saņemt pāri mokasīnu no jums.

— Esmu priecīgs, .ka tie jums būs pa prātam. Majumi tos pagatavos un patronsomu arī.

«Majumi!» es domās atkārtoju. «Kāds savāds, daiļskanīgs vārds! Vai tā varētu būt viņa?»

Es iedomājos brīnišķīgo būtni, ko kādreiz biju sastapis savā ceļā. Tas bija. kā sapnis, kā debesu parādība, jo, šķiet, tik apburoši radījumi nevar mājot zemes virsū.

Klaiņodams pa mežiem un smaržīgām birzīm, es reiz biju nonācis pie ziediem klāta klajuma, ko dienvidu daba tik izšķērdīgi apveltījusi ar skaistumu. Un tur es ieraudzīju šo parādību — brīnum jauku indiāņu meiteni, kas šķita it kā daļa no krāšņās ainavas.

Viens acumirklis, un viņas vairs nebija. Es tai sekoju, bet veltīgi. Kā astrāla būtne tā aizslīdēja caur birzs līku loču ejām, un es viņu vairs neredzēju. Bet, nozudusi skatienam, tā neizgaisa no manas atmiņas, un kopš tā brīža es vienmēr sapņoju par šo brīnišķīgo parādību. Vai tā bija Majumi?

— Kā jūs sauc? — es jautāju, redzēdams, ka jauneklis gatavojas aiziet.

— Baltie mani sauc par Pauelu. Tas ir mana tēva vārds, viņš bija baltais. Viņš ir miris. Mana māte ir vēl dzīva. Šķiet, lieki būtu piebilst, ka viņa ir indiāniete.

— Man laiks iet, ser, — pēc brītiņa viņš turpināja. — Bet, pirms es jūs atstāju, atļaujiet man uzdot vienu jautājumu. Tas var likties nekaunīgi, taču man ir nopietns iemesls to darīt. Vai starp jūsu vergiem nav kāds ..ļoti slikts cilvēks, kas tur ļaunu prātu uz jūsu ģimeni?

— Jā, viens tāds ir. Vismaz man ir pamats tā domāt.

— Vai jūs pazītu viņa pēdas?

— Domāju gan.

— Tad sekojiet man!

— Tas nav vajadzīgs. Es varu iedomāties, kurp jūs mani gribat vest. Es visu zinu: viņš atvilināja aligatoru uz šejieni, lai tas saplosītu manu māsu.

— Ha! — diezgan pārsteigts iesaucās indiānis. — Kā jūs to uzzinājāt, ser?

— Tur no tās klints es pats savām acīm visu redzēju. Bet kā jūs to uzzinājāt? — es savukārt jautāju.

— Tikai sekodams pa pēdām, kur bija gājis cilvēks ar suni un aligators. Es dumbrāja malā medīju un ieraudzīju šīs pēdas. Tās man likās aizdomīgas, un es nācu pa tām pāri laukiem. Sasniedzis homoku, es izdzirdu kliedzienus. Es paguvu ierasties tieši laikā. Ha!

— Jūs parādījāties īstajā brīdī, citādi šā nelieša nolūks būtu izdevies. Nebaidieties, mans draugs! Viņš saņems sodu.

— Jā, viņš ir jāsoda. Es ceru, ka mēs vēl kādreiz tiksimies.

Mēs pārmainījām vēl dažus vārdus, tad paspiedām viens otram roku un šķīrāmies.

11. NODAĻA
pakaļdzīšanās

Par mulata vainu man vairs nebija ne mazāko šaubu. Zivju iznīcināšana vien nevarēja būt bijis viņa nolūks, tādas sīkas ļaundarības dēļ viņš nekad nebūtu uzņēmies tik lielas pūles. Nē, viņa nodoms bija daudz briesmīgāks— īsts neģēlīgas atriebības plāns, kura mērķis bija nogalināt manu māsu vai Violu… bet varbūt arī abas reizē!

Bija šausmīgi tā domāt, bet šaubām vairs nebija vietas, jo visi apstākļi to apstiprināja. Pat jaunais indiānis nosprieda, ka tāds bijis mulata nolūks. Šai gadalaikā mana māsa mēdza peldēties gandrīz katru dienu, un visi plantācijas ļaudis to zināja. Man tas neienāca prātā, kad es devos pakaļ briežiem, citādi es droši vien būtu rīkojies savādāk. Bet kas gan varēja iedomāties šādu drausmīgu nelietību?

Mulata rīcībā bija tikpat daudz viltības, cik ļaunuma. Tā bija vienkārši nejaušība, ka tuvumā gadījās aculiecinieki. Bet, ja to nebūtu bijis, pilnīgi iespējams, ka viņa nolūks būtu izdevies un mana māsa kļūtu par viņa atriebības upuri.

Kurš gan tad būtu varējis uzrādīt noziedznieku? Vainots tiktu vienīgi rāpulis. Uz mulatu nekristu ne mazākās aizdomas. Kāpēc gan? Dzeltenais nelietis bija visu velnišķīgi gudri izdomājis.

Es iekvēlojos sašutumā. Mana nabaga nevainīgā māsiņa! Viņa nemaz nenojauta, cik neģēlīgā veidā tika tīšām iegrūsta nāves briesmās. Virdžīnija gan zināja, ka mulats uz viņu netur labu prātu, taču ne sapnī nevarēja iedomāties, ka tas jūt pret viņu tik zvērisku naidu.

Jo vairāk es par to domāju, jo manas dusmas pieauga. Es vairs nespēju valdīties. Noziedznieks ir jāsoda nekavējoties. Viņš ir bargi jāpārmāca, un sodam jābūt tādam, lai šis nelietis nekad vairs nevarētu atkārtot šādus bīstamus mēģinājumus.

Ko ar viņu lai dara, to es nezināju, — gan jau to izlems vecāki cilvēki. Pletne neko nebija līdzējusi, varbūt važas viņu izdziedinātu, bet katrā ziņā viņš bija jādabū projām no plantācijas.

Es savā prātā nāves sodu viņam nevēlēju, kaut gan patiesībā viņš to bija pelnījis. Lai cik sašutis es biju, par šo augstāko soda mēru es nemaz nedomāju, jo biju pieradis pie sava tēva iecietīgās izturēšanās pret vergiem. Pēriens, cietums, iekalšana važās kopā ar citiem noziedzniekiem Sentmarksā vai Sentogastinā — tāds, manuprāt, varēja būt sods par viņa ļaundarību.

Ēs zināju, ka manam mīkstsirdīgajam tēvam vienam pašam neļaus to izlemt. Sāda veida notikumā bija ieinteresēti visi apkārtējie

plantatori. Drīz vien sapulcēsies improvizēta tiesa, un droši vien vainīgajam nāksies stāties daudz bargāku tiesnešu priekšā nekā viņa paša saimnieks.

Es vairāk neprātoju un, nolēmis, ka mulats tūliņ jātiesā, skrēju uz mājām, lai pastāstītu par viņa noziegumu.

Es steidzos un, tāpat kā pirmīt, negāju apkārt pa parasto taciņu, bet taisni cauri apelsīnu birzij.

Es biju paspēris vēl tikai dažus soļus, kad izdzirdu tuvumā nošvīkstam lapas. Es neviena neredzēju, bet biju pārliecināts, ka tur starp kokiem ložņā cilvēks. Varbūt kāds no lauka strādniekiem, izmantodams vispārējo satraukumu, mēģināja nočiept sev dažus apelsīnus?

Šāds niecīgs pārkāpums man pašreiz likās visai nesvarīgs, un es pat nedomāju apstāties, lai to aizkavētu. Es tikai skaļi uzsaucu, taču atbildes nesaņēmu un turpināju savu ceļu.

Nonācis pagalmā, es sastapu tēvu pie lielās nojumes. Turpat bija arī uzraugs un vecais aligatoru mednieks Hikmens, un vēl daži baltie, kas bija pie mums iegriezušies darīšanās.

Visu klātbūtnē es atklāju savu noslēpumu un iespējami īsos vārdos izstāstīju, ko biju šorīt redzējis.

Mana vēsts nāca kā zibens spēriens. Hikmens steidzās apliecināt, ka šāds triks ar aligatoru pilnīgi iespējams, kaut gan neviens neapšaubīja manu vārdu patiesīgumu. Vienīgās šaubas izraisīja mulata nolūks. Vai tas varēja būt, ka viņš tīkoja pēc cilvēku dzīvībām? Tā šķita neticami liela ļaunprātība. Pat iedomāties to bija pārāk šausmīgi!

Šai brīdī visas šaubas tika izgaisinātas. Atradās vēl kāds cits liecinieks, kura izteicieni apstiprināja aizdomas un noslēdza pierādījumu ķēdi. Tas bija Melnais Džeks.

Torīt pirms kādas pusstundas viņš bija redzējis Dzelteno Džeku uzrāpjamies ozolā, kas auga pagalma stūrī. No tā galotnes varēja redzēt dīķi. Tas noticis tieši tai laikā, kad «baltā missa» un Viola aizgājušas peldēties. Melnais Džeks bija pilnīgi pārliecināts, ka tad viņas jau

varējušas būt ūdeni un Dzeltenais Džeks tās noteikti redzējis.

Sašutis par šādu nekaunīgu rīcību, Melnais Džeks uzsaucis imulatam, lai kāpj zemē no koka, un piedraudējis viņu nosūdzēt. Tas atbildējis, ka gribot tikai salasīt zīles. (So ozolu zīles ir saldas un skaitās plantāciju ļaudīm īsts kārums.) Taču Melnais Džeks bijis pārliecināts, ka tas vis nav Dzeltenā Džeka īstais nolūks, un turpinājis viņam draudēt. Beidzot mulats nokāpis zemē, bet viņam nebijis rokā nevienas pašas zīles!

— Viņš nemeklēja zīles, massa Rendolf. Tam dzeltenajam slaistam bij kas nelabs aiz ādas — tā tas bij, skaidra lieta.

Tā zirgu puisis nobeidza savu liecību.

Viņa pastāstītais pilnīgi pārliecināja visus. Nebija vairs iespējams šaubīties par mulata drausmīgo nolūku. Viņš bija uzkāpis kokā, lai pats būtu sava ļaunā darba liecinieks. Viņš redzēja meitenes ieejam baseinā un zināja, ikādas briesmas slēpj tā ūdeņi, taču nepakustināja ne pirksta, lai saceltu trauksmi. Taisni otrādi — viņš bija viens no pēdējiem, kas devās uz dīķi, kad uz meiteņu kliedzieniem pēc palīdzības tur saskrēja visi māj- nieki. JTo apliecināja vairāki saimes ļaudis. Bija pilnīgi skaidrs, ka viņš ir vainīgs.

• To uzzinot, mājās sacēlās briesmīgs uztraukums. Baltie un nēģeri, saimnieki un vergi — visi bija vienādi sašutuši par šo drausmīgo noziegumu. Un pagalmā cits caur citu atskanēja kliedzieni: — Dzelteno Džek!

Visi — melnie, baltie un dzeltenie — skraidīja šurp un turp, meklēdami noziedznieku. Visi dega nepacietībā dabūt viņu rokā, visi vēlējās, lai šis briesmonis saņemtu pelnīto sodu.

Kur viņš bija? Atkal un atkal visā mājas apkārtnē atskanēja balsis, kas skaļi sauca viņa vārdu gan pavēlot, gan piedraudot, taču atbildes nebija. Kur gan viņš bija palicis?

Tika pārmeklēti staļļi, nojume, virtuve, nēģeru būdiņas, pat labības klēts — bet bez panākumiem. Kur viņš varēja būt pazudis?

Vēl pirms brīža viņš bija bijis tepat — palīdzējis vilkt beigto-aligatoru. Vīri to bija iestiepuši pagalmā un

nosvieduši cūkām apēšanai. Dzeltenais Džeks bija darbojies kopā ar viņiem, tikpat rosīgs kā citi. Tātad viņš varēja būt aizgājis tikai nupat. Bet uz kurieni? To neviens nezināja.

Šai brīdī es atcerējos troksni apelsīnu birzī. Vai tas būtu bijis viņš? Ja tā, tad viņš varēja noklausīties manu un jaunā indiāņa sarunu vai vismaz tās pēdējo daļu un tādā gadījumā taga-d bija jau lielā gabalā.

Mēs devāmies uz apelsīnu birzi un pārmeklējām ikvienu tās visnomaļāko stūrīti. Dzeltenā Džeka tur nebija.

Pēc tam tika rūpīgi no vienas malas līdz otrai izstaigāts biezoknis ap dīķi. Ne zīmes no pazudušā mulata.

Man ienāca prātā uzkāpt uz klints, kur es biju paslēpies no rīta. Vienā rāvienā es uzrāpos pašā augšā, un manas pūles atalgojās. Pārlaižot skatienu tīrumiem, es ieraudzīju bēgli. Nometies četrrāpus, viņš līda starp indigo rindām, acīm redzot uz kukurūzas lauku.

Es nekavējos ne mirkli, lai viņu tālāk novērotu, bet, nolēcis atpakaļ zemē, metos tam pakaļ. Mans tēvs, Hik- mens un pārējie man sekoja.

Mēs bijām visai neapdomīgi un izturējāmies pārāk skaļi, tā ka drīz vien, izdzirdis mūsu kliedzienus, mulats saprata, ka ir ieraudzīts un ka viņam dzenas pakaļ. Paslēpties vairs nebija iespējams, un viņš, piecēlies visā augumā, sāka skriet uz priekšu, cik tik ātri vien varēja. Pēc brīža viņš nozuda kukurūzas laukā, un mēs kliegdami un

aurodami metāmies viņam pakaļ.

Es gan biju vēl zēns, taču ātrākais skrējējs par visiem. Es zināju, ka varu paskriet ātrāk nekā Dzeltenais Džeks un, ja tik vien nepazaudēšu viņu no acīm, tad drīz vien panākšu. Mulats cerēja nokļūt līdz dumbrājam un ielīst pundurpalmiņu brikšņos, jo tur viņš varēja no mums viegli izbēgt vai vismaz uz kādu laiku paslēpties.

Lai to nepieļautu, es skrēju, ko nagi nes, un manas pūles nebija veltīgas, jo tieši pašā meža malā es bēgli panācu un saķēru aiz svārku stērbeles.

No manas puses tas bija muļķīgi darīts. Mana vienīgā doma, dzenoties pakaļ mulatam, bija — tikai panākt viņu, un es nebiju rēķinājies ar pretošanos, kaut gan no bezizejas stāvoklī nonākuša cilvēka to varēja sagaidīt. Pieradis, ka manām pavēlēm vienmēr tika paklausīts, es naivi iedomājos, ka puisis man tūlīt padosies, tiklīdz es būšu viņu noķēris. Taču es maldījos.

Viņš momentā izrāvās, un jāsaka, ka tas viņam nenācās grūti, jo es biju noskrējies bez elpas un man nepietiktu spēka noturēt pat kaķi.

Es domāju, ka mulats turpinās bēgt, taču viņš neskrēja vis uz priekšu, bet apstājās, nikni pagriezās pret mani un, izrāvis savu dunci, sadūra man roku tuvu pie pleca. Viņš bija gribējis trāpīt man sirdī, bet, spēji paceldams roku, es biju atvairījis nāvīgo dūrienu.

Viņa duncis pacēlās otrreiz, un es droši vien būtu saņēmis vēl otru dūrienu, bet tieši šajā brīdi man piesteidzās palīgs, un, pirms bīstamais asmens paguva noslīgt uz leju, manu pretinieku sagrāba Melnā Džeka spēcīgās rokas.

Ļaundaris nikni cīnījās, pūlēdamies atbrīvoties, taču viņa vecā sāncenša muskuļotais tvēriens turēja to kā spīlēs, kamēr piesteidzās ITikmens un pārējie. Tad, sasiets ar siksnām, viņš uzreiz kļuva nekaitīgs un rāms.

12. NODAĻA
BARGS SPRIEDUMS

Šie ārkārtējie notikumi, protams, izraisīja satraukumu arī ārpus mūsu plantācijas robežām. Gar upes krastu cita aiz citas atradās vesela virkne plantāciju, kas izveidoja mūsu «koloniju». Vēsts par mulata ļaundarībām aplidoja to zibens ātrumā. Jau pēc kādas stundas no visām pusēm uz mūsu māju plūda baltie cilvēki. Daži nāca kājām — tie bija nabadzīgie mednieki, kas dzīvoja uz. lielo plantāciju robežām; citi — paši plantatori vai viņu uzraugi — ieradās jāšus. Visiem līdz bija ieroči — šautenes un pistoles. Nezinātājs varētu nodomāt, ka te uz pārbaudi pulcējas zemessargu nodaļa, taču, ielūkojoties vīru nopietnajās sejās, radās cits iespaids: drīzāk izskatījās, ka te lasās kopā pierobežas novada karotāji, saņēmuši-vēsti par indiāņu iebrukumu.

Stundas laikā mūsu pagalmā jau bija vairāk nekā piecdesmit balto vīru — gandrīz visi, kas dzīvoja šai kolonijā.

Ātri vien tika izvēlēta tiesa, kuras priekšā bija jāstājas Dzeltenajam Džekam. Šī tiesāšana nenoritēja stingri pēc likuma, kaut arī primitīvā veidā tika ievērota viena otra juridiska formalitāte. Šie vīri bija paši savi pavēlnieki, šīs zemes kungi, un šādos gadījumos varēja uz vietas iecelt tiesnesi. Drīz vien izvēle krita uz plan- tatoru Ringoldu, mūsu tuvāko kaimiņu. Mans tēvs atteicās tiesāšanā piedalīties.

Tiesas process nevilkās ilgi. Fakti bija tikko kā notikuši un skaidri. Visu acu priekšā stāvēju es, smagi sadurts, ar saitē iekārtu roku. Pārējie apstākļi, kas bija noveduši pie šās sadursmes, tika sīki iztirzāti. Par mulata vainu nebija vairs nekādu šaubu. Viņš bija gribējis nogalināt baltos cilvēkus. Spriedums varēja būt tikai viens — nāve.

Bet kāda nāve? Daži balsoja par pakāršanu, taču lielākajai daļai no šiem vīriem tas tikās pārāk žēlsirdīgi. Vairākums bija par sadedzināšanu. Arī pats tiesnesis balsoja par bargāko spriedumu.

Mans tēvs lūdza kaut drusciņ iežēloties par vainīgo, vismaz nonāvēt to bez mocīšanas, taču bargie tiesneši uz viņu nemaz neklausījās. Viņi visi pēdējā laikā bija zaudējuši vergus, tika dzirdēts par daudziem bēgšanas gadījumiem, jo indiāņu tuvums tos iedrošināja uz šādu rīcību. Viņi pārmeta manam tēvam pārlieku mīkstsirdību — kolonijai vajadzēja brīdinoša piemēra, un par tādu labi varēja noderēt Dzeltenā Džeka bēdīgais gals. Tas būs biedinājums visiem, kas iedomātos rīkoties tāpat kā viņš. Un spriedums skanēja: sadedzināt dzīvu!

Tā viņi nosprieda un tā arī pasludināja.

Uzskats, ka Ziemeļamerikas indiāņi mēdz mocīt savus sagūstītos

ienaidniekus, ir dziļi maldīgs. Gandrīz visos gadījumos, kad viņi tiešām izturējušies nežēlīgi, tam par iemeslu ir bijis kāds sens apvainojums, kāds smags pāridarījums, un mocīšana bijusi tikai atmaksa. Visos laikos cilvēka daba ir padevusies atriebības tieksmēm, un zvē- riskumā tikpat labi var apvainot baltos kā sarkanādainos. Ja Amerikas iekarošanas vēsturi būtu uzrakstījuši indiāņi, tad droši vien par viņu tā saukto nežēlību pasaule domātu pavisam citādi.

Jāšaubās, vai visā viņu vēsturē atradīsies tādi gadījumi, kur tie būtu rīkojušies tikpat mežonīgi kā baltie cilvēki attiecībā pret nēģeriem. Daudzi no melnajiem vergiem ir tikuši sakropļoti, spīdzināti, nogalināti par vienu pašu apvainojošu vārdu un par sitienu jau noteikti, jo tāds nu reiz ir likums!

Ja indiāņi ir izturējušies nežēlīgi, tad gandrīz vienmēr tas noticis aiz atriebības, bet civilizētie tirāni ir likuši mocīt cilvēkus pat bez šā daļēji attaisnojošā iemesla. Un ari viņu atriebība nav bijusi tā dabiskā dziņa, kam cilvēks ļauj vaļu, jūtot lielu pāridarījumu, bet gan drīzāk zemiskas dusmas, ar kādām gļēvs despots mēdz vērsties pret vājāko, kas atrodas viņa varā.

Dzeltenā Džeka noziegums bija smags, un viņš, bez šaubām, bija pelnījis nāvi. Taču tiesnešiem ar to nepietika, tie gribēja, lai viņš mirtu mokās.

Mans tēvs un vēl daži pret to protestēja, taču veltīgi. Viņi neko nevarēja iespēt pret vairākumu. Briesmīgais spriedums tika pieņemts, un bargie lēmēji tūlīt sāka gatavoties tā izpildīšanai.

Džentlmeņa mājas pagalmā šādas lietas nemēdz darīt, sodīšanai vajadzēja notikt kaut kur tālāk, un drīz vien ezera malā kādu gabaliņu no mājām tika atrasta piemērota vieta. Turp aizveda noziedznieku, kam, protams, sekoja viss pūlis.

Pāris simt jardu atstatumā no krasta kā soda vietu izvēlējās kādu koku, pie kura tad nu bija jāpiesien nāvei nolemtais un apkārt viņam jāsakrauj pamatīgs sārts.

Mans tēvs negribēja būt klāt soda izpildīšanā, un no mūsu ģimenes es vienīgais sekoju pārējiem. Mulats ieraudzīja mani un sāka nikni lamāties. Viņš pat izsmēja mani par sadurto roku, lepodamies, ka spējis to izdarīt. Acīm redzot Dzeltenais Džeks mani uzskatīja par vienu no saviem lielākajiem ienaidniekiem. Protams, es biju tas, kas nejauši redzēja viņa noziegumu, un mana liecība bija izšķirošā viņa notiesāšanā, taču es nekāroju atriebties. Tā nebija mana griba, ka viņu gaidīja tik šausmīgs liktenis, vismaz mokas es būtu viņam aiztaupījis.

Mēs nonācām soda vietā. Vīri jau vāca kopā malkas bluķus un krāva tos ap koka stumbru, citi sāka kurināt uguni. Daži jokoja un smējās, un vienu otru dzirdēja izrunājamies naidīgi par visu krāsaino rasi.

Jaunais Ringolds izrādīja sevišķu rosību. Tas bija trakulīgs

jauneklis, gandrīz jau vīrs, skarbs un nežēlīgs pēc dabas kā visi viņa ģimenē.

Es zināju, ka jaunais kaimiņš nav vienaldzīgs pret manu māsu Virdžīniju. Es bieži vien biju novērojis, ka viņš pievērš tai īpašu uzmanību un ir greizsirdīgs uz katru, kas Virdžīnijai tuvojas. Viņa tēvs bija bagātākais plantators visā mūsu kolonijā, un dēls, lepodamies ar savu stāvokli, iedomājās, ka ir gaidīts viesis ikvienā mājā. Man šķita, ka Virdžīnijai viņš diez kā nepatika, taču droši apgalvot es to nevarēju. Un kaut ko jautāt būtu bijis pārāk nesmalkjūtīgi, jo mazā dāma sevi uzskatīja jau par pieaugušu.

Ringolds nebija ne skaists, ne patīkams, taču par dumju viņu nevarēja saukt. Kā to parasti mēdz darīt bagātnieku dēli, viņš izturējās kundziski pret visiem zemākas kārtas ļaudīm un bija jau ieguvis atriebīga cilvēka slavu. Bez tam viņš dzīvoja visai izlaidīgi un pārāk bieži šaubīgās kompānijās tika redzēts meža krodziņā, sarīkojot gaiļu cīņas.

Man viņš nepatika. Es ar viņu nedraudzējos un ne jau tāpēc, ka viņš bija vecāks par mani, — man vienkārši nepatika viņa raksturs. Taču mans tēvs un māte domāja citādi — viņi abi vienmēr laipni uzņēma jauno Ringoldu un aicināja biežāk mūs apciemot. Iespējams, ka mani vecāki vēlējās viņu redzēt kā savu nākamo znotu. Viņi nesaskatīja tā sliktās īpašības, jo zelta spožums nereti apžilbina cilvēkiem acis.

Sis jauneklis bija viens no visrosīgākajiem ļaužu pulkā un sparīgi gatavojās mulata sodīšanai. Viņa dedzību daļēji varēja izskaidrot ar iedzimto tieksmi uz nežēlību. Viņi abi ar tēvu bija pazīstami kā bargi saimnieki, un ikviens kolonijas vergs uzskatīja, ka nevar būt ļaunāka likteņa kā tikt pārdotam uz Ringoldu plantāciju.

Bet jaunā Ringolda uzkrītošajai rosībai bija arī vel citi motīvi — viņš iedomājās, ka izturas ļoti bruņnieciski, šādi izrādīdams savu draudzību mūsu ģimenei un jo sevišķi Virdžīnijai. Taču viņš maldījās. Nevienam no mums nepatika šī nevajadzīgā nežēlība pret noziedznieku, un manas labsirdīgās māsas smaidu viņš ar to gan nebūtu izpelnījies.

Šeit bija arī jaunais metiss Pauels. Izdzirdis pakaļdzīšanās sacelto troksni un ļaužu klaigāšanu, viņš bija atgriezies un tagad stāvēja barā un skatījās, bet sagatavošanas darbos nepiedalījās.

Šai brīdī jaunais Ringolds ieraudzīja indiāņu jaunekli, un es pamanīju, ka viņa acīs iedegas dīvaina izteiksme. Viņš jau zināja visos sīkumos, kas bija noticis, un melnīgsnējā puisī pazina drosmīgo Virdžīnijas dzīvības glābēju. Taču viņš neuzlūkoja to ar pateicību. Nicīgi saviebtās lūpas skaidri liecināja, ka Ringolda krūtīs pamodušās pavisam citas jūtas, un rupjie vārdi, kas sekoja, to apstiprināja.

— Ei, sarkanādainais! — viņš uzkliedza jaunajam indiānim. —

Vai tikai tu arī neesi iejaukts šajā lietā? Vai dzirdi, sarkanādainais!

— Sarkanādainais! — metiss sašutis iesaucās un lepni nostājās pretī savam apvainotājam. — Tu mani sauc par sarkanādaino? Manai ādai ir labāka krāsa nekā tavējai, tu dzeltenais bālģīmju lempi!

Ringoldam patiešām bija dzeltenīga sejas krāsa, un apvainojums trāpīja vārīgā vietā. Tas iedarbojās kā pulverim pielikta uguns, taču pirmajā momentā Ringolds bija tik pārsteigts par indiāņa pārdrošību un arī saniknots, ka nespēja izteikt ne vārda.

Citi aizsteidzās viņam priekšā, iesaukdamies:

— Ak kungs! Un tā runā indiānis!

— Atkārto to vēlreiz! — kliedza Ringolds, tikko bija kaut cik atģidies.

— Atkārtošu, ja tu vēlies — dzeltenais bālģīmju lempi! — sauca metiss, īpaši uzsvērdams pēdējos vārdus.

Viņš tikko paguva to izteikt, kad atskanēja Ringolda pistoles šāviens, taču lode netrāpīja mērķi. Nākošajā mirklī viņi abi metās uz priekšu un sagrāba viens otru aiz rīkles.

Saķērušies pretinieki novēlās zemē, bet metisam bija tā priekšrocība, ka viņš atradās virsū. Droši vien viņš būtu ātri ticis galā ar savu balto ienaidnieku, jo gaisā jau pazibēja triecienam pacelts dunča asmens, taču pē- deja bridi kāds to viņam izsita no rokas. Ļaužu pūlis metas uz kautiņa vietu un izšķīra, abus pretiniekus.

Daži skaļi izteica savu sašutumu par indiāņu jaunekļa rīcību un pieprasīja sodīt viņu ar nāvi. Taču citi ķildas aculiecinieki, kam bija vairāk izpratnes par godīgu un negodīgu izturēšanos, neraugoties uz Ringolda varenību, negribeja to pieļaut. Es apņēmos aizstāvēt metisu, cik vien tas būs manos spēkos.

Grūti pateikt, kāds būtu bijis šā strīda iznākums, jo pašā kritiskākajā brīdī to pārtrauca kliedzieni, kas vēstīja, ka aizbēdzis Dzeltenais Džēks!

13. NODAĻA BĒGĻA MEDĪBAS

Es palūkojos apkārt. Patiešām, mulats bija aizbēdzis.

Ringolda un jaunā indiāņa sadursme bija piesaistījusi visu nedalītu uzmanību, un noziedznieks uz brīdi tika aizmirsts. No Pauela rokām izsistais duncis bija nokritis pie Dzeltenā Džeka kājām, viņš nemanīts to pacēlis, pārgriezis savas kāju saites un aizlavījies projām, iekāms kāds to paguvis aizturēt. Daži no tālāk stāvošajiem gan bija mēģinājuši saķert garāmskrejošo bēgli, bet, būdams kails, tas viegli izvairījies no viņu rokām, ar nedaudziem lēcieniem izkļuvis no ļaužu bara un tagad skrēja ezera krasta virzienā.

Šķita, ka tas ir neprātīgs mēģinājums, jo viņu taču nošaus vai panāks. Bet, kaut arī tā, — kas tur neprātīgs, ja cilvēks bēg no drošas un unoku pilnas nāves?

Rībēja šāvieni, sākumā tikai pistoļu, jo šautenes bija noliktas malā un atslietas pret kokiem vai tuvējo sētu.

To īpašnieki tagad metās pēc saviem ieročiem, cits pēc cita nomērķēja, un tūlīt arī vienā laidā atskanēja spalgie šāvienu sprakšķi, it kā vesels korpuss kareivju vingrinātos šaušanā.

Starp vīriem daži bija ļoti labi šāvēji, taču cilvēks, kas skrien uz dzīvību vai nāvi un, vairīdamies no koku stumbriem un krūmiem, šaudās uz vienu un otru pusi, ir pārāk nenoteikts mērķis. Tādā pat vislabākais šāvējs var netrāpīt.

Tā izrādījās arī šoreiz. Kad bija norībējis pēdējais šāviens, bēglis vēl arvien turpināja skriet uz priekšu, acīm redzot neievainots.

Nākošajā acumirklī viņš'jau ielēca ūdenī un sāka sparīgi peldēt prom no krasta.

Daži apstājās, lai no jauna pielādētu savas šautenes, citi, negribēdami zaudēt laiku, aizsvieda tās projām un, steigšus norāvuši cepures, svārkus un zābakus, metās lejup uz ezeru, lai peldus dzītos pakaļ bēglim.

Nebija pagājušas vēl ne trīs minūtes, kopš mul'ats atstāja savu soda vietu, bet aina bija pilnīgi izmainījusies. Pie koka, kur vajadzēja notikt sodīšanai, vairs neredzēja neviena cilvēka. Daļa ļaužu stāvēja lejā ezera malā klaigādami un žestikulēdami, citi — pavisam kādi divdesmit — bija ielēkuši ūdenī un klusēdami peldēja, virspusē rēgojās tikai viņu galvas. Krietni tālāk — apmēram piecdesmit soļu priekšā pašam visātrākajam — bija redzams vientuļš peldētājs, izbēgušais mulats. Virs ūdens skaidri iezīmējās viņa galva ar izjukušajiem melnajiem matiem, un brīžiem, kad viņš, izmisīgi cīnīdamies par savu dzīvību, centās izrauties straujāk uz priekšu, parādījās arī dzeltenais kakls un pleci.

Tas bija savāds skats — tik līdzīgs briežu medību ainai, kad

vajātais briedis metas ūdenī un, skaļi riedami, viņam seko dzinēj suņi. Bet šīs medības bija vēl daudz satraucošākas, jo kā upuris, tā vajātāju bars bija cilvēki.

Nē, ne tikai cilvēki, tur bija arī suņi — vīriem pa vidu maisījās gan kurti, gan buldogi, kas blakus saviem saimniekiem aizrautīgi dzinās pakaļ izbēgušajam. Patiešām, savāds skats!

No krasta vēl arvien norībēja pa atsevišķam šāvienam. Malā palikušie bija no jauna pielādējuši savas šautenes, un šad un tad varēja redzēt uzšļakstāmies ūdeni, kur mazā lode iekrita ezerā, labu gabalu šaipus tālā peldētāja. Šīs briesmas bēglim vairs nedraudēja, šauteņu ltodes viņu nevarēja aizsniegt.

Tas viss man likās kā sapnis. Notikumi tik strauji bija sekojuši cits citam, ka es gandrīz neticēju pats savām acīm un apšaubīju, vai tā var būt īstenība. Noziedznieks, kas vēl p i rims brīža sasiets un bezspēcīgs bija gulējis blakus sārtam, uz kura to gatavojās sadedzināt, tagad brīvs peldēja ezerā, atstādams savus sodītājus arvien tālāk aiz muguras. Viss bija norisinājies tik ātri, ka šķita nereāli. Un tomēr tā bija īstenība — tā bija manā acu priekšā.

Ilgu laiku mēs vērojām šo ainu. Pakaļdzīšanās pa ūdeni ir pavisam citāda nekā pa sauszemi. Kaut gan tas bija dzīvības un nāves jautājums, kā bēglis, tā viņa vajātāji virzījās uz priekšu ļoti lēni. Gandrīz veselu pusstundu mēs, krastā palikušie, skatījāmies šo neparasto sacensību.

Pirmo brīžu niknums bija aprimis, taču interese par notiekošo neatslāba, un ļaudīs visu laiku bija manāms satraukums. Daži turpināja klaigāt un žestikulēt, kaut gan ne viņu kliedzieni, ne mājieni nekādā veidā nevarēja ietekmēt pakaļdzīšanās iznākumu. Nekādi uzmudinājumi nebūtu spējuši paātrināt vajātāju gaitu, nekādi draudi nebija vajadzīgi, lai dzītu bēgli uz priekšu.

Tiem, kas vajāšanā nepiedalījās, bija diezgan laika pārdomām. Tagad visiem kļuva skaidrs, kāpēc bēglis bija meties ezerā. Ja viņš būtu mēģinājis bēgt pāri laukiem, to drīz vien būtu noķēruši suņi vai arī panākuši ātri skrējēji. Vajātāju vidū bija daudzi, kas skrēja ātrāk par viņu, turpretim labāku peldētāju bija maz, un -mulats to zināja. Tādēļ arī viņš nebija skrējis uz mežu, bet kā glābšanās ceļu izvēlējies ūdeni, kur izredzes izbēgt šķita lielākas.

Un tomēr viņš nevarēja izbēgt. Sala, uz kuru mulats peldēja, atradās kādu pusjūdzi no krasta, bet aiz tās bija klaja ūdens josla vairāk nekā jūdzes platumā. Viņš gan varbūt sasniegs salu ātrāk par saviem vajātājiem, bet ko tālāk? Vai viņš domāja palikt tur, cerēdams paslēpties krūmos? Vairākus akrus lielo salu klāja biezs mežs. Daži koki auga pie pašas .malas, pārkāruši ūdenim savus sudrabainajām tilandsijām apvītos zarus. Bet ko tas līdzēja? Tur varētu atrast patvērumu un paslēptuvi lācis vai vajāts vilks, bet ne vajāts cilvēks —

vergs, kas bija pacēlis dunci pret savu saimnieku. Nē, nē. Katra pēda biezoknī tiks pārmeklēta, tur viņam nebija iespējams paslēpties.

Varbūt viņš gribēja izmantot salu tikai neilgai atpūtai un, atvilcis elpu, atkal mesties ūdenī un peldus

sasniegt pretējo krastu. Labam »peldētājam tas bija iespējams. Bet viņam tas neizdotos. Upes malā visgarām bija gan lielākas, gan mazākas laivas, un daži vīri jau bija aizgājuši pēc tām. Mulats vēl nebūs ticis tālu no salas, kad platajā ūdens joslā viņam pakaļ trauksies kāds pusducis laivu. Nē, nē — viņš nevarēja izbēgt. Vai nu uz salas, vai ūdenī aiz tās viņu sagūstīs.

Tā sprieda skatītāji, stāvēdami .krastā un .nolūkodamies bēgļa vajāšanā.

Kad peldētāji tuvojās salai, satraukums manāmi pieauga. Tā tas ir vienmēr pirms izšķirošā momenta. Un izšķirošais moments bija tuvu, kaut gan tādu atrisinājumu neviens no skatītājiem nebija gaidījis. Viņi domāja, ka mulats sasniegs salu, izkāps malā un nozudīs starp kokiem. Tūlīt bēglim pa pēdām sekos vajātāji, un varbūt viņš vēl nepagūs izskriet cauri biezoknim un nokļūt pie ūdens salas otrā pusē, kad jau būs sagūstīts.

Tā, pēc mūsu domām, vajadzēja beigties bēgļa vajāšanai, un šis brīdis vairs nevarēja būt tālu, jo mulats jau atradās pavisam tuvu salai un pietiktu ar pāris sparīgiem vēzieniem, lai viņš izkļūtu malā. Viņš pašreiz peldēja ūdenim pārlīkušo koku melnajā ēnā, gandrīz jau zem pašiem zariem, un šķita, ka viņam tikai vajag pacelt rokas un pie tiem pieķerties.

Lielākā daļa no sekotājiem vēl bija kādus piecdesmit jardus aiz viņa, bet daži, kas bija izrāvušies pārējiem priekšā, atradās tam uz pusi tuvāk. No tās vietas, kur mēs stāvējām, izskatījās pat, ka pavisam tuvu, gandrīz vai blakus, un ka kuru katru mirkli tie mulatu noķers.

Izšķirošais brīdis tuvojās, taču ne tāds, kādu visi gaidīja. Bēgļa medībām bija lemts beigties pavisam citādi, nekā paredzēja skatītāji un vajātāji. Arī pats bēglis nenojauta, ka viņu gaida tik drīzs un visai zīmīgs gals.

Peldētājs virzījās šķērsām tumšajai ēnas joslai, un mēs gaidījām, ka jau nākošajā acumirklī viņš nozudīs aiz kokiem, bet tad piepeši viņš mainīja virzienu un sāka peldēt gar salas malu.

Mēs izbrīnīti vērojām šo manevru un nekādi neva-. rējām to izskaidrot. Tas taču bija izdevīgi viņa vajātājiem, kas tagad pagriezās un peldēja .ieslīpi, lai nogrieztu bēglim ceļu.

Kadeļ viņš tā darīja? Varbūt tajā vietā nebija iespējams izkāpt malā? Bet tādā gadījumā viņš taču varēja pieķerties zariem un pa tiem uzvilkties krastā.

Ahā! Tur jau ir atbilde uz mūsu minējumiem. Tur tas brūnais bluķis, kas peld melnajā ūdenī, nav nokaltuša koka stumbrs. Tas

vispār nav nedzīvs priekšmets, bet dzīva, kustīga būtne. Palūk! Tā pieņem noteiktu apveidu, un tagad mēs skaidri redzam, ka tas ir gigantiskais rāpulis — riebīgais aligators!

Tā kaulainie žokļi ir uzslieti augšup, robotā aste stāvus gaisā un tikai krūtis atbalstās uz ūdens. Viņš griežas apkārt uz vietas kā spole, ar asti šķeldams gaisu un brīžiem augstu uzšķiezdams šļakatas. Tālajos krastos atbalsojas viņa rēcieni, viss ezers trīc no šā aizsmakušā baritona, izbiedēti laidelējas un klaigā meža putni, un baltā dzērve brēkdama paceļas augstu gaisā.

Skatītāji stāv, šausmu pārņemti. Bēgļa vajātāji ir apstājušies un nepeld tālāk, tikai mulats turpina izmisīgi cīnīties par savu dzīvību.

Aligatora stingais skatiens ir pievērsts viņam. Kāpēc gan tieši viņam? Citi taču ir tikpat tuvu. Vai tā būtu dieva roka, kas atriebjas?

Vēl viens apsviediens, vēl viens stiprās astes vēziens, un tad aligators metas virsū savam upurim.

Es esmu aizmirsis viņa noziegumus, es gandrīz jūtu viņam līdz. Vai tiešām nav nekādu cerību izglābties?

Lūk! Mulats ir satvēris ozola zaru un pūlas uzvilkties tajā, pacelties pāri ūdenim, izbēgt draudošajām briesmām. Lai debesis dod spēku viņa rokām!

Ak vai, viņš nepagūs! Jau atplešas aligatora žokļi… Atskan brīkšķis. Zars ir nolūzis!

Dzeltenais Džeks nokrīt atpakaļ ūdenī, paiet apakšā un vairs neparādās. Viņš ir nogājis dibenā! Un pakaļ viņam ar atplestu rīkli alkatīgi ienirst gigantiskā ķirzaka. Nekas vairs nav redzams, tikai baltas putas šūpojas sakultajā ūdenī iap nolūzušā zara lapām.

Mēs uzmanīgi vērojam notikuma vietu. Ne mazākais vilnītis nepaliek neievērots, taču ūdenī vairs nav manāma nekāda kustība, neuznirst ne cilvēks, ne plēsoņa, un drīz vien ezera virsma kļūst atkal gluda un mierīga.

Nav Šaubu, ka aligators ir pabeidzis savu darbu.

Es dzirdu ļaudis sev apkārt runājam, ka tā gan būs bijusi dieva roka, kas uzsūtījusi šo atmaksu.

Bēgļa vajātāji ir pagriezušies atpakaļ un peld uz mūsu pusi. Neviens neiedrošinās doties tuvās sal'as ozolu melnajā ēnā. Bet līdz šim krastam ir ļoti tālu, un dažam labam nebūs pa spēkam to sasniegt. Pārgurušie cilvēki ir briesmās, taču tur jau steidzas laivas, kas drīz vien viņus uzņems.

Vīri ir pamanījuši laivas un peld lēnām vai arī tikai turas virs ūdens, kamēr tās piebrauc klāt.

Viņi cits pēc cita ierāpjas laivās, ieceļ tajās arī suņus, un nu visi dodas uz salu, lai to pārmeklētu, jo īstas skaidrības par mulata likteni tomēr nav.

Viņi izkāpj uz salas, sarīda suņus krūmos, bet paši gar malu

uzmanīgi tuvojas cīņas vietai. Krastā nav nekādu pēdu.

Turpretim uz ūdens tās ir. Vēl arvien tā virspusē peld putas, taču nevis baltas, bet iesārtas — nav šaubu, ka tās ir nokrāsojušas mulata asinis.

— Viss kārtībā, zēni! — kliedz kāds rupjš zellis. — Tās ir ziiādainā asinis, kad es jums saku! Viņš ir nogājis dibenā, skaidrs kā diena. Nolādētais mūdzis! Tā izjaukt mūsu skaistās medības!

Kā atbilde uz šo joku atskan kliedzieni un bravūrīgi smiekli.

Tā runāja un izturējās cilvēka mednieki, atgriezdamies no salas.

14. NODAĻA RINGOLDA ATRIEBĪBA

Tikai cietsirdīgi, rupji cilvēki tik nepiedienīgi uzjautrinājās par šo notikumu; citi, kam bija vairāk smalkjūtības, attiecās pret to ar pienācīgu nopietnību un daži pat ar māņticīgu bijību.

Patiešām varēja likties, ka te iejaukusies dieva roka, — pārāk zīmīga bija šī sagadīšanās, ka noziedznieku piemeklēja tāds pats liktenis, kādu viņš bija gatavojis citiem.

Ta bija briesmīga nāve, taču daudz vieglāka nekā tā, ko viņam bija lēmuši cilvēki. Visvarenais bija žēlīgāks un, šādi mīkstinādams noziedzīgā nelieša sodu, it kā pārmeta viņa tiesnešiem.

*

Es palūkojos apkārt, meklēdams jauno indiāni, un jutos apmierināts, redzot, ka viņa vairs te nav. Viņa ķilda ar Ringol'du tika pēkšņi pārtraukta, un es baidījos, ka tā nav vēl galā. Pauela vārdi bija aizkaitinājuši ne vienu vien balto, pie tam viņa klātbūtne bij.a sagādājusi noziedzniekam izdevību aizbēgt. Ja pēdējais tiešām būtu izbēdzis, tad būtu vēl ļaunāk, bet arī pašreiz mani māca bažas, ka drosmīgajam metisam var iznākt nepatikšanas. Viņš šeit nebija savā zemē — indiāņu teritorija bija upes otrs krasts, un tādēļ viņu varēja uzskatīt par iebrucēju. Taisnība, mēs ar indiāņiem dzīvojām mierā, bet tomēr starp abām rasēm valdīja diezgan naidīgs noskaņojums. 1818. gada karā*[8]* iegūtās brūces vēl arvien sūrstēja.

Es pazinu Ringolda atriebīgo raksturu. Viņš tika pazemots savu biedru acīs, jo neilgā kautiņa laikā metiss guva virsroku. Viņš to tā nepametīs, bet mēģinās atriebties.

Tādēļ es jutos atvieglots, redzēdams, ka Pauels ir aizgājis. Varbūt arī viņš pats bija nojautis briesmas un devies atpakaļ pāri upei. Tur viņam neviens nedzīsies pakaļ. Pat Ringolds neiedrošinātos viņam sekot uz upes otru krastu, jo līguma noteikumu pārkāpšanai varēja būt ļoti nepatīkamas sekas. Pat vispārgalvīgākie kolonisti to apzinājās. Šāda rīcība būtu izraisījusi jaunu indiāņu karu, un valdībai, kaut arī tā šai ziņā nebija

pārāk piesardzīga, pašreiz tas nebūtu bijis pa prātam.

Es jau pagriezos, lai dotos uz māju pusi, kad man ienāca prātā, ka vajadzētu uzmeklēt Ringoldu un izteikt savu neapmierinātību ar viņa rīcību. Es biju sašutis par viņa izturēšanos un pietiekami sadusmots, lai pateiktu to viņam tieši acīs. Ringolds bija vecāks par mani un lielāks augumā, bet es no viņa nebaidījos. Taisni otrādi, es zināju, ka viņam drīzāk ir bailes no manis. Tas, ka viņš tik rupji apvainoja cilvēku, kas vēl pirms stundas bija riskējis ar savu dzīvību, lai izglābtu mūs, bija mani saniknojis, un es gribēju izteikt viņam pārmetumu. Tādēļ es devos atpakaļ pie ļaudīm krastmalā, lai viņu uzmeklētu.

RingoMa tur nebija.

— Vai jūs neesat redzējis Erensu Ringoldu? — es jautāju vecajam Hikmenam.

— Jā, viņš nupatās aizjāja, — skanēja atbilde.

— Uz kuru pusi?

— Uz augšu gar upi. Aizlēkšoja kopā ar Bilu Vil- jamsu un Nedu Spensu. Varen agni visi kaut kur aiznesās!

Man iešāvās prātā nelabas aizdomas.

— Hikmen, — es palūdzu, — vai jūs man neiedotu savu zirgu uz vienu stundu?

— Manu veco kleperi? Kālab ta ne? Ar labu prātu! Ja jums ir vajadzība — kaut uz visu dienu. Bet, Džor- džij, tu tak ar savu sagandēto roku nevari jāt?

— Nekas! Palīdziet tikai man iekāpt seglos.

Vecais mednieks izpildīja manu lūgumu, un, pārmainījis ar viņu vēl dažus vārdus, es devos augšup pa upes krastu.

Mazliet augstāk upē bija pārceltuve, un tur droši vien jaunais indiānis bija atstājis savu laivu. Tātad, lai atgrieztos mājās, viņam vajadzēja būt aizgājušam šajā virzienā, bet Ringoldam uz šo pusi nekas nebija darāms, jo ceļš uz viņu plantāciju veda tieši pretējā virzienā. Tādēļ man arī radās ļaunas aizdomas, uzzinot, ka viņš aizjājis augšup gar upi. Šādā laikā un pie tam vēl tādā kompānijā tas neko labu nenozīmēja. Abi šie zeļļi, ko pieminēja Hikmens, bija pazīstami kā visnelietīgākie visā kolonija, un es zināju, ka viņi ir Ringolda drauģeļi jeb, pareizak sakot, rokaspuiši.

Mani mocīja .aizdomas, ka viņi ir devušies pakaļ indiānim un, protams, ar ļaunu nolūku. Tās vairs nebija tikai aizdomas, es biju gandrīz pārliecināts par to. Un, jājot tālāk pa upmalas ceļu, manas bažas apstiprinājās. Es redzēju viņu zirgu pēdas uz takas, kas veda uz pārceltuvi, un šur tur smiltīs pamanīju arī mitrus indiāņa mokasīnu nospiedumus. Es zināju, ka viņa drēbes vēl! nav izžuvušas un mokasīni ir ūdens piesūkušies.

Es dzinu veco zirģeli, cik ātri vien tas spēja skriet. Pārceltuvei visapkārt bija koki, un es nevarēju saskatīt, vai tur ir kādi cilvēki, bet jau pa gabalu sadzirdēju dusmīgas balsis, kas liecināja, ka manas aizdomas ir bijušas pamatotas.

Es neapstājos, lai paklausītos, bet atkal iecirtu piešus zirgam sānos un jāju uz priekšu. Ceļa līkumā es ieraudzīju pie kokiem piesietus trīs zirgus. Es pazinu, ka tie bija Ringolda un viņa drauģeļu zirgi, bet nesapratu, kāpēc tie te atstāti.

Es daudz neprātoju, bet .aulekšoju tālāk. Kā jau biju paredzējis, visi trīs puiši atradās pie pārceltuves, un turpat es ieraudzīju arī metisu.

Viņi bija tam nemanot pielavījušies klāt — tādēļ zirgi bija atstāti

mežā — un sagrābuši tieši tajā brīdī, kad jauneklis taisījās kāpt savā laivā. Viņam nebija ieroča, ar ko pretoties, jo mana dāvinātā šautene vēl bija mitra un mulats aizbēga ar visu viņa dunci, tādēļ arī uzbrucējiem bija izdevies viegli gūt virsroku.

Viņi bija rīkojušies ātri un jau paguvuši noraut indiāņu jauneklim kreklu un viņu pašu piesiet pie koka. Pašreiz viņi stāvēja tam līdzās ar pātagām rokās, gatavi izgāzt savu niknumu uz viņa kailās muguras. Skaidrs, ka viņi sitienus nebūtu taupījuši, ja vien šai brīdī neierastos es.

— Kaunieties, Erens Ringold! Kaunieties! — es kliedzu, piejādams klāt. — Tā rīkojas tikai gļēvuļi, un es parūpēšos, lai visa kolonija to uzzinātu.

Ringolds kaut ko nomurmināja, it kā atvainodamies.

Mana piepešā ierašanās bija viņu acīm redzot samulsinājusi.

— Tas nolādētais indiānis ir to pelnījis, — norūca Viljamss.

— Par ko gan, māster Viljams? — es jautāju.

— Lai nepalaiž tik nekaunīgi muti pret baltajiem.

— Ko viņš te meklē? — piebalsoja Spenss. — Viņam nav tiesību nākt šurp, uz šo upes krastu.

— Un jums nav tiesību viņu sist — ne šai pusē, ne viņējā, tāpat kā jums nav tiesību aizskart mani.

— Ho, ho! Varētu uzlaist arī jums! — ņirgādamies sacīja Spenss, un es jutu, ka man asinis saskrien galvā.

— Nu, tas jums tik viegli neizdosies! — es iesaucos, nolēcu no vecā zirga un pieskrēju viņiem klāt.

Mana labā roka bija vesela. Paredzēdams, ka var iznākt nepatīkama sadursme, es biju no vecā Hikmena palūdzis arī pistoli un tagad turēju to rokā.

— Nu, džentlmeņi, — es sacīju, nostādamies blakus sagūstītajam Pauel'aim, — turpiniet savu izrēķināšanos, bet es lieku ķīlā savu goda vārdu, ka pirmo, kurš pacels roku sitienam, caururbs mana lode.

Kaut gan viņi visi bija vēl tikai pusaudži, pēc tolaiku paraduma tiem katram bija klāt duncis un pistole. No visiem trim Spenss šķita visvairāk noskaņots izpildīt savus draudus, taču Ringolds, viņu vadonis, jau bija gatavs atkāpties, un, to redzēdami, arī abi pārējie neko neuzsāka. Pretstatā saviem drauģeļiem Ringolds, sanaidojoties ar mani, varēja kaut ko pazaudēt, bez tam viņš kala citus plānus un arī baidījās pats par savu ādu.

Galu galā visi trīs, skaļi izteikuši savu neapmierinātību par manu neaicināto iejaukšanos ķildā, kas uz mani nemaz neattiecoties, dusmīgi un saduguši aizlasījās projām.

Es tūlīt atbrīvoju jauno indiāni. Viņš pateica tikai dažus vārdus, bet tā skatiens pauda vissirsnīgāko pateicību, kad, šķiroties paspiezdams man roku, viņš sacīja:

— Nāciet medīt otrpus upes, kad vien vēlaties, — neviens indiānis jūs neaizskars. Sarkanādaino vīru zemē jūs būsiet gaidīts viesis.

15. NODAĻA
MAJUMI

Šādos apstākļos notikušu iepazīšanos nebija iespējams vienkārši aizmirst. Vai gan tā varēja beigties citādi kā ar draudzību? Šis metiss bija cildens jauneklis, kas dienās būs īsts džentlmenis. Es nol'ēmu pieņemt viņa uzaicinājumu un apciemot viņu.

Viņa mātes būda, kā viņš teica, esot netālu mežā, otrā pusē ezeram. Es to atradīšot mazās upītes krastā, kura ietek lielajā upē augšpus tās vietas, kur sā>k veidoties ezers.

To dzirdot, es izjutu slepenu prieku. Es zināju mazo upīti, par kuru viņš runāja. Nesen es biju laivā devies augšup pa to. Un tieši tur es biju redzējis brīnišķīgo parādību — meža nimfu, kuras skaistumu nespēju vairs aizmirst. Vai tā bija Majumi?

Es gribēju jo drīzāk par to pārliecināties un ar nepacietību gaidīju, kad sadzīs mana brūce un roka spēs noturēt airi. Es pukojos par piespiesto aizkavēšanos, taču beidzot pienāca diena, kad es atkal biju pilnīgi vesels.

Savam apciemojumam es izvēlējos brīnišķīgu rītu un, paņēmis bisi un pasaucis līdz savus suņus, gāju uz laivu gatavs doties ceļā.

Es jau rīkojos ap laivu, kad izdzirdu kādu balsi saucam manu vārdu. Atskatījies es ieraudzīju savu māsu.

Nabaga mazā Virdžīnijal Viņa pēdējā laikā bija stipri pārvērtusies, zaudējusi savu parasto jautrību un kļuvusi tāda domīga. Acīm redzot tās vēl bija pārciestā drausmīgā izbīļa sekas.

— Kurp tu brauksi, Džordžij? — viņa jautāja, pienākusi tuvāk.

— Vai tu to ļoti gribi zināt?

— Vai nu pasaki, vai ņem mani sev līdz.

— Ko? Uz mežu?

— Kāpēc gan ne? Es tā ilgojos paklaiņot pa mežu. Tu esi nejauks brālis, nekad man nesagādā šo prieku?

— Bet tu taču nekad man neesi to lūgusi!

— Vienalga, tev pašam vajadzēja zināt, ka es to vēlos. Kuram gan nepatiktos paklejot pa mežu? Ak, es gribētu būt putns vai tauriņš, vai cits kāds spārnots radījums! Tad es varētu viena pati lidot pār šiem brīnišķīgajiem mežiem un man nevajadzētu lūgties savu patmīlīgo brāli, l'ai tas ņem mani līdz!

— Kādu citu reizi, Virdžīnij, šodien nevar…

— Kāpēc nevar? Kāpēc tad šodien nevar? Laiks taču ir tik jauks, taisni burvīgs!

— Patiesību sakot, māsiņ, es šodien nedodos uz mežu, bet gribu uzņemt citu kursu.

— Uz kurieni? Džordžij, uz kurieni tu uzņemsi kursu? Tā saka par kuģiem, vai ne?

— Es esmu nodomājis apciemot jauno Pauelu viņa mātes mājiņā. Es viņam to apsolīju.

— Ahā! — mana māsa iesaucās, piepeši nosarka un uz mirkli iegrima domās.

Šis vārds laikam viņai atgādināja drausmīgo notikumu, un es nožēloju, ka biju to pieminējis.

— Paklausies, brālīt, — brīdi klusējusi, viņa turpināja, — man tik ļoti ļoti gribētos redzēt indiāņu būdiņu, tu taču zini, ka es nekad to neesmu redzējusi. Mīļo, labo Džordžij! Lūdzu, lūdzu, ņem mani līdz!

Viņa tik sirsnīgi lūdzās, ka es nespēju atteikt, kaut •gan man labāk būtu paticis braukt vienam. Man bija noslēpums, ko es nevarēju uzticēt pat savai mīļajai māsiņai. Bez tam kāda nenosakāma izjūta mani it kā brīdināja, ka nevajag ņemt viņu sev Idz tik tālu no mājām, uz tādu vietu, ko es pats tik maz pazinu.

Viņa atkārtoja savu lūgumu.

— Nu, ja māte atļaus…

— Nieki, Džordžij! Māmiņa nebūs dusmīga. Kāpēc gan tagad skriet atpakaļ uz mājām? Tu redzi, ka esmu sagatavojusies ceļam, arī saules cepure man ir. Pirms kāds ievēros mūsu prombūtni, mēs būsim jau atpakaļ — tu taču teici, ka tas nav tālu.

— Nu tad kāp iekšā, mašel! Sēdies tur, pakaļgalā! Tā — braucam!

Šai vietā upes straume nebija stipra, un pēc pusstundas mēs jau sasniedzām mazās upītes ieteku. Iebraukuši tajā, mēs turpinājām airēties uz augšu. Upīte bija pavisam šaura, bet pietiekami dziļa, lai pa to varētu braukt gan indiāņu smailītes, gan arī lielākas laivas. Saule bija karsta, bet tās stari imūs nevarēja aizsniegt, jo upītes krasti abās pusēs bija apauguši ar melnajiem sveķu kokiem, kuru kuplie zari gandrīz sastapās virs ūdens.

Nobraukuši kādu pusjūdzi no ietekas, mēs izkļuvām klajumā un ieraudzījām apstrādātus laukus. Tur auga kukurūza, saldie kartupeļi, spāņu pipari, melones un ķirbji. Netālu no krasta atradās liela dzīvojamā māja, ķo ietvēra sēta. Aiz tās varēja redzēt citas, mazākas ēkas. No baļķiem celtā māja ar savu īpatnējo portiku, kura kolonas rotāja primitīvi kokgriezumi, izskatījās mazliet veclaicīga. Laukos strādāja vergi, un nēģeru vidū es tur pamanīju arī dažus indiāņus.

Tā nevarēja būt baltā kolonista plantācija, jo šajā upes pusē tādu nebija. Mēs nospriedām, ka šī zeme un vergi pieder kādam bagātam indiānim. Tas mūs nemaz nepārsteidza, jo mēs zinājām, ka tādu ir daudz.

Bet kur tad bija mūsu drauga mājiņa? Viņš man stāstīja, ka tā atrodas upes krastā, ne tālāk kā pusjūdzi no ietekas. Vai mēs nebūtu to

pamanījuši un pabraukuši garām? Vai varbūt tā bija vēl mazliet tālāk?

— Virdžīnij, varbūt apstāsimies un pajautāsim?

— Bet kas tas tur stāv uz mājas lieveņa?

— Jā, patiešām, tev, māšel*1* , ir labākas acis nekā man — tas ir jaunais indiānis! Bet nevar būt, ka viņš šeit dzīvotu! Tā jau nav nekāda būdiņa. Varbūt viņš te atnācis ciemos? Bet skaties! Viņš nāk šurp!

Indiānis nokāpa no lieveņa un ātrā gaitā nāca uz mūsu pusi. Pēc pāris sekundēm viņš jau stāvēja upītes krastā un ar rokas mājienu mums norādīja, kur piebraukt malā. Tāpat kā toreiz, kad mēs iepazināmies, viņš bija tērpies spilgtās, bagātīgi izrakstītās drēbēs un galvā tam bija spalvu rota. Raugoties no lejas, viņa vingrais augums asi iezīmējās pret debesīm, un šai brīdī šķita, ka upes kraujā stāv miniatūrs indiāņu karavīrs. Viņš bija vēl tikai zēns, bet izskatījās tik cēls un krāšņs, ka es viņu gandrīz apskaudu šā greznā iezemiešu tērpa dēļ.

Mana māsa sajūsmināta raudzījās jaunajā indiānī, bet man likās, ka tai pašā laikā viņas skatienā pavīd arī izbailes. Meitenes sejā nemitīgi mainījās pietvīkums ar bālumu, un es nodomāju, ka šī sastapšanās ir no jauna pamodinājusi briesmīgās atmiņas. Es atkal nožēloju, ka biju paņēmis viņu sev līdz.

Pauels it nemaz nelikās samulsis par mūsu ierašanos. Sis jaunais indiānis izturējās tik mierīgi un apvaldīti, it kā būtu mūs gaidījis. Taču viņš nekādā ziņā nevarēja būt gaidījis ierodamies mūs abus.

Mūsu uzņemšanā nejuta ne mazāko vēsuma pieskaņu. Tiklīdz mēs bijām pieairējušies pietiekami tuvu, Pauels satvēra laivas priekšgalu, uzvilka to malā un tad ar īsta džentlmeņa pieklājību palīdzēja mums izkāpt.

— Esiet sveicināti! — viņš sacīja un tad, jautājoši palūkodamies uz Virdžīniju, piebilda: — Ceru, ka sen- joritas veselība ir atkal vislabākajā kārtībā. Par jūsējo, ser, šķiet, būtu lieki apjautāties, jo tas, ka jūs esat at- airējuši laivu tik tālu pret straumi, pierāda, ka notikušais negadījums laimīgi pārvarēts.

Vārds «senjorita» liecināja par spāniešu ietekmi, kas šai novadā bija saglabājusies no tiem laikiem, kad starp seminolu cilts indiāņiem un ibēriešiem pastāvēja cieši sakari. Pat mūsu jaunā paziņas apģērbā bija vērojami daži spāniešiem raksturīgi piederumi — kaklā uzkārtais sudraba krustiņš, platā, sarkanā zīda josta ap vidukli un aiz tās aizbāztais garais trīsšķautņu duncis. Arī ainavai piemita kaut kas spānisks. Te bija eksotiski augi — Ķīnas apelsīni, brīnišķīgie meloņkoki, spāņu pipari un «mīlestības āboli» jeb tomāti. Tos visus parasti mēdza audzēt spāniešu kolonisti savās plantācijās. Arī mājas arhitektūrā bija manāmas kastīliešu stila iezīmes. Šie kokgriezumi nebija indiāņu.

— Vai tā ir jūsu māja? — mazliet samulsis, es jautāju.

Viņš bija mūs apsveicis kā savus viesus, un es nekur neredzēju būdiņu, bet mans jautājums tomēr varēja būt netaktisks.

Viņa atbilde mani nomierināja. Tā bija viņa māja, viņa mātes māja, jo tēvs bija jau sen miris un viņi ģimenē dzīvoja tikai trīs — māte, māsa un viņš pats.

— Un šie? — es jautāju, norādīdams uz strādniekiem.

— Mūsu vergi, — Pauels smaidīdams atbildēja. — Kā redzat, ari ailēs, indiāņi, pamazam piesavināmies civilizācijas paradumus.

Bet tie taču visi nav nēģeri, tur ir daži indiāņi. Vai tad viņi ari ir vergi?

— Jā, tāpat kā pārējie. Es redzu, jūs esat pārsteigts. Tie nav no mūsu cilts, tie ir jamasi. Kādreiz senos laikos mūsu tauta viņus uzvarēja, un daudzi no viņiem vēl arvien ir vergi.

Mēs bijām pienākuši pie mājām. Paneļa māte, tīr- asinīga indiāniete raksturīgajā savas tautas tērpā, sagaidīja mūs pie durvīm. Acīm redzot viņa kādreiz bija bijusi ļoti skaista sieviete un ari tagad vēl izskatījās labi — glīti ģērbusies, patīkamajā sejā gudrība un mātes maigums.

Mēs iegājām iekšā. Mēbelēs, medību trofejas, segli un citi jātnieka piederumi spāniešu stilā, ģitāra un … grāmatas!

Mēs ar māsu jutāmies visai pārsteigti, ieraugot indiāņu mājā šo civilizācijas simbolu.

— Ak! — iesaucās jauneklis, it kā pēkšņi atģizda- mies. — Es ļoti priecājos par jūsu apciemojumu. Jūsu mokasīni ir gatavi. Māt, kur tie ir? Jā, un kur ir viņa pati? Kur ir Majumi?

Viņa vārdi gluži kā atbalss izteica manas domas.

— Kas tā ir — Majumi? — čukstot jautāja Virdžī- nija.

— Indiāņu meitene, viņa masa, cik es zinu.

— Tur jau viņa nāk!

Sprīdi gara pēdiņa, virs izšūtā mokasīna atloka slaida potīte, no kuras augšup maigā izliekumā veidota kāja, šmaugs viduklis, vingras krūtis, ko nepaslēptu visrupjākās drānas, zeltaini brūna seja ar gandrīz caurspīdīgu ādu, koraļļsārti vaigi un lūpas, tumšas acis un uzacis, garas, uzliektas skropstas, ogļu melni, kupli un biezi mati…

Iedomājieties šādu meiteni, ietērptu viskrāšņākajā rotā, kādu vien spēj radīt indiāņu izdoma, iedomājieties, ka tā tuvojas jums gaitā, kas gracioza kā arābu rikšotājam, un tad jūs varēsiet iedomāties — nē, jūs tomēr nevarēsiet iedomāties, cik daiļa bija Majumi!

Mana nabaga sirds! Tā bija viņa —mana meža nimfa.

Man 'būtu ticies uzkavēties šajā viesmīlīgajā mājā nez cik ilgi, bet šķita, ka mana māsa nejūtas labi, it kā viņai te atkal un atkal uzmāktos baismīgās atmiņas par notikumu baseinā.

Mēs palikām te tikai kādu stundu, un tā man aizritēja kā viens mirklis. Un tomēr šai pavisam īsajā laikā es pārkāpu bērnības slieksni.

Irot laivu atpakaļ uz māju pusi, es jutu, ka mana zēna sirds ir palikusi tur, aiz manis.

16. NODAĻA SALA

Es ilgojos atkal iegriezties šajā indiāņu mājā un nekavējos izpildīt savu vēlēšanos. Es vispār baudīju neierobežotu brīvību, un ne tēvs, ne māte īpaši neinteresējās par manām gaitām. Es pēc patikas gāju un nācu, un reti kad man tika jautāts, kur esmu bijis. Ja es ilgāku laiku nebiju mājās, visi domāja, ka esmu medībās, jo es vienmēr ņēmu līdz bisi un savus suņus, un arī pārnestais medījums to apstiprināja.

Diez vai vēl jāsaka, ka tagad manas medību gaitas vienmēr veda vienā virzienā — pāri upei. Atkal un atkal manas laivas ķīlis šķēla mazās upītes ūdeņus, līdz es jau pazinu katru koku tās krastos.

Mana pazīšanās ar jauno Pauelu drīz vien pārauga ciešā draudzībā. Mēs tikāmies gandrīz katru dienu vai nu uz ezera, vai mežā un kopīgi nomedījām ne vienu vien briedi un meža tītaru. Indiāņu zēns bija ja,u ļoti izveicīgs mednieks, un es no viņa iemācījos dažu labu šās meža mākslas noslēpumu.

Es atceros, ka šai laikā medīšana man sagādāja mazāk prieka nekā agrāk. Daudz labāk man patika tie brīži, kad pēc medībām pa ceļam uz mājām es uz kādu stundu iegriezos pie Paueliem un no ķirbja krūkas dzēru ar medu saldināto indiāņu kvasu, kas šķita vēl saldāks tādēļ, ka to pasniedza Majumi rokas, tādēļ, ka redzēju Majuimi mīļo smaidu.

Nedēļām ilgi — bet cik īsas man tās likās! — es dzīvoju kā sapnī, šās pirmās mīlestības jūsmas pārņemts. Nekādi prieki vēlākajā dzīvē nespēj līdzināties šīm izjūtām. Slava un vara dod cilvēkam tikai apmierinājumu, vienīgi mīlestība ir svētlaime, un vistīrākā un visjaukākā tā ir jaunībā.

Bieži vien šajos klaiņājumos pāri upei mani pavadīja Virdžīnija. Viņa teica, ka esot iemīļojusi mežu, un labprāt gribēja nākt man līdz. Dažreiz man labāk būtu paticis doties turp vienam, taču es nespēju viņai atteikt. Viņa bija ļoti pieķērusies Majumi. Un par to nebija ko brīnīties.

Arī Majumi patika mana māsa, kaut gan abām meitenēm nebija ne mazākās līdzības. Pēc ārējā izskata viņas bija pilnīgi dažādas: Virdžīnija — gaiša, ar zeltainām cirtām, Majumi — melnīgsnēja un tumšmataina. Arī raksturā viņas bija pretējas: mana māsa bikla kā dūja, turpretim Majumi drosmīga kā vanags. Varbūt tieši šis kontrasts meitenes tuvināja un nostiprināja viņu draudzību. Tā tas nereti dzīvē mēdz būt.

Daudz neparastākas, pat it kā neizprotamas bija manas jūtas pret viņām abām. Savu māsu es mīlēju tieši viņas maigās dabas dēļ, bet pie Majumi mani saistīja pretējais. Taču arī šīs divas mīlestības bija katra savādāka, tāpat kā pašas meitenes, kas manas jūtas izraisīja.

Kamēr mēs ar jauno Pauelu medījām, mūsu māsas palika mājās. Viņas pastaigājās pa laukiem, birzīm, dārzu. Viņas rotaļājās, dziedāja un lasīja, jo Majumi,' neraugoties uz viņas indiāņu apģērbu, nepavisam nebija mežone. Viņai bija grāmatas, ģitāra jeb, pareizāk sakot,, spāniešu mandolīna, un viņa prata gan lasīt, gan spēlēt. Vispār garīgās attīstības ziņā Majumi bija piemērota draudzene pat lepno Rendolfu meitai. Arī jaunais Pauels bija tikpat, ja ne vēl vairāk izglītots kā es. Viņu tēvs bija godam izpildījis savu pienākumu.

Ne Virdžīnijai, ne man nenāca ne prātā doma par kaut kādu nevienlīdzību. Mums patika šie indiāņu jaunieši, un mēs ar viņiem draudzējāmies, jo abi bijām vēl par jauniem, lai zinātu un ievērotu kārtu aizspriedumus. Savās draudzības jūtās mēs vadījāmies tikai no nesamaitātas jaunības tieksmēm un nekad pat neiedomājāmies, ka rīkojamies nepareizi.

Nereti arī abas meitenes izteica vēlēšanos doties mums līdz uz mežu, un mēs, mednieki, neko pret to ne- iebildām. Mēs vienmēr nedzināmies pakaļ straujajiem, mežonīgajiem briežiem, bet bieži vien apmierinājāmies ar vāverēm un citiem sīkiem zvēriņiem. Tos medījot, mums nevajadzēja aizklīst tālu prom no savām maigajām pavadonēm.

Majumi gan bija lieliska medniece un bezbailīga jātniece un būtu varējusi auļot mums līdz vistrauksmīgākajā skrējienā, turpretim mana māsa zirga mugurā jutās pavisam nedroša.

Vāveru medības sāka man arvien vairāk iepatikties,, un tagad es bieži vien vairs suņus nemaz neņēmu līdz un pavisam reti pārnesu mājās brieža cepeti.

Mēs neklaiņojām tikai pa mežiem, bet bieži vien laivās devāmies uz ūdensputniem bagāto ezeru, un dažs- labs ibiss, sudrabainais gārnis un baltā dzērve krita par upuri mūsu mednieku kaislībai.

Mums iepatikās kāda skaista saliņa, kas atradās pašā ezera sākumā, augšpus tās salas, kur nesen bija norisinājusies mulata traģēdija. Tā bija diezgan liela, un tās vidusdaļā pacēlās uzkalns. Gandrīz visu salu klāja mūžam zaļojošo koku mežs. Tur auga ozoli, magnolijas,. anīsa koki, Floridas savvaļas apelsīni, dzeltenie sandalkoki ar saviem spilgti dzeltenajiem ziediem, aromātiskais meža kizils un daudzi saldi smaržojoši krūmi un augi,, bet pāri visam kā torņi augstu pacēlās karaliskās palmas, ar saviem platajiem lapu vēdekļiem izveidodamas otru zaļojošu jumolu.

Kaut arī mežs te bija diezgan biezs, tas tomēr neveidoja necaurejamu biezokni. Šur tur gan taku aizšķērsoja uz kokiem augošie epifīti vai parazītaugi, meža vīnāja resnās, mezglotās stīgas, hiniņa un sarsaparela ērkšķainie krūmi, bignonijas, bromēlijas un saldi smaržojošās orhidejas, bet lielākie koki auga pareti. Vietām uz salas bija jauki klajumiņi, kur zaļajā zāles paklājā ziedēja daudzkrāsainas puķes.

Sl brīnišķīgā sala atradās apmēram pusceļā no mūsu un Paneļa mājas, un tur es bieži vien satikos ar jauno indiāni. Uz salas mēs arī medījām, jo kokos dzīvoja vāveres un tītari, klajumos dažreiz gadījās sastapt pat briežus un no krūmiem aizaugušā krasta varēja ērti šaut uz putniem, kas rosījās pa ezeru.

Mēs jau vairākkārt bijām satikušies uz šās «nfeitrālās zemes», un vienmēr arī mūsu māsas bija kopā ar mums. Viņām abām ļoti patika šī jaukā vietiņa. Meitenes mēdza uzkāpt pakalnā un apsēsties tur augošo lielo palmu ēnā, bet mēs, mednieki, palikām lejā, kur biežāk bija sastopams medījums, un cits pēc cita mežos atbalsojās mūsu šāvieni. Kad šķita pietiekami medīts, arī mēs parasti uzkāpām pakalnā, lai parādītu savu guvumu. Ar sevišķu prieku to darījām tad, ja bija laimējies nošaut kādu retu putnu ar skaistām spalvām, jo meitenes to aplūkoja ar interesi un sajūsmu.

Vienalga, vai medības bija veiksmīgas vai ne, es vienmēr mēdzu pirmais tās pārtraukt. Es nebiju tik kaislīgs mednieks kā mans biedrs, daudz tīkamāk man šķita atlaisties zālē līdzās meitenēm — daudz saldāk bija klausīties Majumi balsī nekā bises šāvienos, daudz jaukāk raudzīties Majumi acīs nekā lūkoties pēc medījuma.

Es tikai klausījos Majumi balsī un raudzījos viņā — tas bija viss. Nekā citādi mana mīlestība neizpaudās, nekad mēs netikām pārmijuši neviena mīļa vārda, un es pat nezināju, vai arī viņa mani mīl.

Svētlaimes brīži mainījās ar sirds nemieru, manas jaunības jūsmas rožainās debesis bieži vien aizēnoja šaubu mākoņi, jo es nebiju pārliecināts par pretmīlestību.

Mani nepatīkami satrauca arī vēl kas cits. Es sāku novērot vai vismaz man tā likās, ka starp Virdžīniju un Majumi brāli ir radušās dziļas savstarpējas simpātijās. Tas mani pārsteidza un apbēdināja, kaut gan es pats nevarēju lāgā izskaidrot, kāpēc. Es iepriekš teicu, ka mēs ar māsu bijām pārāk jauni, lai apzinātos kārtu un rasu aizspriedumus, taču gluži tā vis nebija. Es laikam instinktīvi nojautu, ka mums nevajadzētu tā draudzēties ar šiem tumšādainajiem kaimiņiem, jo kas gan cits va

rēja būt par iemeslu manam iekšējam nemieram? Man likās, ka arī Virdžīniju nomāc līdzīgas domas. Mēs abi jutāmies nelabi un tomēr viens otram neuzticējāmies. Pat māsai es baidījos izstāstīt savas izjūtas, un viņa acīm redzot tāpat nevēlējās atklāt man savu noslēpumu.

Kas gan būtu noticis, ja šīs pirmās mīlestības jūtas varētu brīvi attīstīties tālāk? Vai tās ar laiku izgaistu pašas no sevis? Vai pienāktu brīdis, kad patikas vietā stātos apnikums un sirds alktu pēc kā cita, vai varbūt mēs šai mīlestībai paliktu .uzticīgi visu mūž.u? Kas zina, kāds būtu šo jūtu liktenis, ja tām būtu ļauts netraucēti uzplaukt visā pilnībā. Bet tā tas nekad nenotiek, jaunības mīlestībai vienmēr pirms

laika pienāk gals.

Tā arī mūsu jaukā draudzība tika pavisam negaidot pārtraukta. Mēs nekad par to nebijām stāstījuši ne tēvam, ne mātei, kaut gan arī slēpt īpaši necentāmies. Mums vienkārši nekas netika jautāts, citādi mēs droši vien būtu atzinušies, jo bijām mācīti vienmēr runāt tikai patiesību. Taču mums neviens nekā nejautāja un pat nebrīnījās par mūsu biežo prombūtni. Tas, ka es, mednieks būdams, daudz klaiņāju pa mežu, bija pats par sevi saprotams. Sākumā gan vecākiem likās mazliet savādi, ka arī Virdžīnijai tik ļoti iepatikušās pastaigas pa mežu un viņa tik bieži mani pavada, taču māte drīz vien ar to aprada, un tā mēs netraucēti gājām un nācām, un neviens mūs sīkāk neiztaujāja.

Es teicu, ka mēs necentāmies savas gaitas slēpt, bet gluži tā gan nebija, jo mēs tomēr apzinīgi noklusējām visu, kas attiecās uz mūsu indiāņu draugiem. Mums abiem ar māsu bija kāda slepena nojausma, ka rīkojamies nepareizi un ka vecāki nosodīs mūsu izturēšanos, un tādēļ arī mēs nebijām pret viņiem atklāti.

Mūsu draudzībai nebija lemts ilgs mūžs. Tā tika pēkšņi un pat diezgan skarbā veidā pārtraukta.

Kādu dienu mēs visi četri kā parasti bijām uz salas. Pēc medībām mēs ar Pauelu bijām jau piebiedrojušies savām māsām uz pakalniņa un, atlaidušies ēnā, jautri tērzējām. Es gan šai brīdī vairāk izbaudīju mēmo mīlestības valodu, lūkodamies uz savu sapņu tēlu un juzdamies bezgala laimīgs, ka mani skatieni nepalika bez atbildes. Es neredzēju neko citu sev apkārt un neievēroju,

ka jaunais indiānis un mana māsa apmainās tikpat dedz, īgiem skatieniem. Pašreiz es par viņiem nemaz nedomāju, man bija vienaldzīgs viss cits uz pasaules, izņemot Majumi smaidu.

Taču bija daži, kas novēroja šo saskatīšanos un redzēja visu notiekošo. Bažu pilnas acis nolūkojās uz četriem jauniešiem uzkalnā, un katrs mūsu vārds, skatiens un žests tika ievērots.

Pēkšņi mūsu suņi pietrūkās un rūkdami metās uz mežmalu. Krūmos švīkstēja zari, un starp lapām pavīdēja drēbes. Mēs sapratām, ka tur nāk cilvēki. Suņi b-ija jau apklusuši un luncināja astes. Tātad tie, kas tuvojās, bija savējie.

Viņi iznāca klajumā, un es pazinu savu tēvu un māti!

Ieraugot vecākus, mēs ar Virdžīniju satrūkāmies. Mēs nojautām kaut ko jaunu, jo paši apzinājāmies, ka esam rīkojušies nel'abi. Tēva un mātes sejas bija drūmas, viņi izskatījās uztraukti un sadusmoti.

Māte pienāca klāt pirmā. Viņas lūpas bija savilktas nicīgā smīnā. Viņa ļoti lepojās ar saviem senčiem, pat vairāk nekā tēvs, kas piederēja pie slavenās Rendolfu dzimtas.

— Ko tas nozīmē? — viņa iesaucās. — Ko tas nozīmē, mani bērni? Jūs te uzturaties indiāņu sabiedrībā?

Jaunais Pauels piecēlās kājās, bet nekā neteica. Pārmainījusies

sejas izteiksme liecināja, ko viņš šai brīdī pārdzīvo. Viņš bija nekļūdīgi sapratis mājienu.

Uzmetis augstprātīgu skatienu manam tēvam un mātei, viņš pamāja savai māsai, lai tā sekotu, un lepni devās projām.

Mēs ar Virdžīniju bijām tā satraukti, ka nespējām izteikt ne vārda. Mēs neiedrošinājāmies pat atvadīties.

Mūs steigšus vien aizveda projām no salas. Virdžīnija mājup brauca tēva un mātes laivā. Tur bija arī vēl citi, kas viņus bija atveduši līdz salai, — gan airētāji nēģeri, gan arī daži baltie. Es tur redzēju arī abus Ringoldus — tēvu un dēlu.

Es mājās atgriezos viens pats savā laivā. Braukdams pāri ezeram, es atskatījos. Pauela smailīte pašreiz iegriezās mazajā upītē. Es redzēju, ka metisa un viņa māsas sejas ir pievērstas mums, bet mani novēroja, un es neuzdrīkstējos pamāt ardievas, kaut gan mana sirds bija skumju nojautu pilna, ka mēs šķiramies uz ilgu laiku… varbūt uz neredzēšanos.

Ak vai! Mana nojauta piepildījās. Jau trešajā dienā pēc šā notikuma es atrados ceļā uz tālajiem ziemeļiem, kur man vajadzēja kļūt par Vestpointas militārās akadēmijas kadetu. Arī manu māsu aizsūtīja uz vienu no meiteņu semināriem, kādu netrūkst turienes puritāņu pilsētās. Pagāja ilgs ilgs laiks, iekams mēs atkal ieraudzījām savu Ziedu zemi.

17. NODAĻA VESTPOINTA

Vestpointas militārā kotedža ir vislabākā skola pasaulē. Ne prinčiem, ne priesteriem tur nav varas. Tur jaunekļiem māca īstas zināšanas un viņiem tās ir jāapgūst, citādi draud izslēgšana. Beidzot šo skolu, cilvēks ir vispusīgi izglītots. Kas gan, salīdzinot ar viņu, ir Oksfordas un Kembridžas absolvents — šis vīzdegunīgais papagailis, kas zina tikai mirušās valodas, ir iemācījies gudri runāt par dzejas likumiem un mehāniski kalt idiliskas rīmītes! Vestpointas audzēkņi studē gan zinātnes, gan daiļās mākslas, iemācās vairākas svešvalodas, un ikviens no viņiem, atstājot skolu, ir botāniķis un ģeologs, rasētājs un astronoms, inženieris un karavīrs — viss, ko vien vēlaties, — vārdu sakot, sabiedriskās dzīves augstākajiem amatiem piemērots cilvēks, kas spēj vadīt un pavēlēt un tikpat labi arī paklausīt un izpildīt citu rīkojumus.

Ja arī man būtu vislielākā nepatika pret mācīšanos, šai iestādē es nebūtu varējis slinkot. Vestpointā nav «stulbeņu». Tur netiek ņemts vērā audzēkņu vecāku stāvoklis un bagātība: pat paša prezidenta dēlu padzītu no šejienes, ja viņš nespētu mācībās tikt līdzi pārējiem.. Un tā gribot negribot, nevēlēdamies piedzīvot apkaunojumu, es kļuvu par cītīgu studentu un ar laiku ierindojos labāko audzokņu skaitā.

Kadeta dzīves ikdiena ir diezgan neinteresanta un vien- Tnuļn — no rīta līdz vakaram apnicīgas nodarbības un apmācības, tikai Vestpointā valdīja lielāka stingrība nekā citur, un dažreiz mums klājās gandrīz tikpat grūti kā vienkāršiem ierindas kareivjiem. Es turējos varonīgi, bet ne jau tāpēc, ka sapņotu par spožu militāru karjeru, es vienkārši negribēju atpalikt no citiem un būt pēdējais savā klasē.

Un tomēr bija brīži, kad šī pienākumu pārpilnā dzīve mani nomāca, un jo nepatīkamāk es izjutu tās smagumu tāpēc, ka biju pieradis pie neierobežotas brīvības. Es bieži vien ilgojos pēc mājām — pēc meža un savannas un vēl vairāk pēc saviem draugiem, ko biju tur atstājis.

Manā sirdī vēl ilgi dzīvoja mīlestība pret Majumi, kaut gan mēs bijām tālu viens no otra. Es domāju, ka tukšums, kas pal'ika manā dvēselē pēc šās skumjās šķiršanās, nekad neizzudīs. Nekas nespēs aizēnot vai izdzēst no atmiņas manu jaunības mīlestību. Ik brīdi manu gara acu priekšā bija Majumi daiļais tēls, dienā es par viņu do- riiāju, naktīs redzēju sapņos.

Tā tas bija ilgu laiku, un es domāju, ka nekad nebūs citādi. Neviena cita man nekad tā nepatiks kā viņa. Nekādi jauni dzīves prieki mani nepadarīs viņai neuzticīgu, un pat Lete*[9]* neatnesīs aizmirstību. Ja no debesīm nolaistos eņģelis un apgalvotu pretējo, es neticētu, es nevarētu tam ticēt.

Ak, kā es pārvērtēju cilvēka dabu! Es nebiju vienīgais, kas tā maldījās, jo lielākā daļa cilvēku kādreiz savā mūžā ir domājuši tāpat. Ak vai! Patiesībā toimēr laiks un šķiršanās izdzēš mīlestību. Tā nevar dzīvot tikai no atmiņām. Cilvēka nepastāvīgā sirds, lai kā tā jūsmotu par ideālo, dod priekšroku īstenajam un reālajam. Kaut gan pasaulē ir maz īsti daiļu sieviešu, nav tomēr tā, ka viena vienīgā būtu visdaiļākā no visām vai viens vīrietis pārāks par visiem citiem. No divām vienādi skaistām gleznām skaistāka šķiet tā, kas ir acu priekšā. Ne bez pamata mīlētāji baidās no šķiršanās.

Nezinu, vai tās bija grāmatas par līnijām un leņķiem, bastioniem un ambrazūrām, vai nemitīgā militārā dresūra augām dienām, vai mokoši cietā guļasvieta un vēl mokošākās sardzes stundas naktīs, vai arī varbūt tas viss kopā, — bet pamazām šī mana dvēseles aizrautība sāka gaist, un bija brīži, kad es vairs .nedomāju par savu mīļoto. Vai varbūt pie tā vainīgas bija jaukās sejiņas, kas šad un tad parādījās Vestpointā? Mūs mēdza apciemot skaistules no Saratogas un Bolstonas, un vēl biežāk te ieradās mūsu tuvākās kaimiņienes — apkārtnes bagāto fermeru blondās meitas, kas katrā rupjajās drānās ietērptajā kadetā saskatīja nākamā varoņa kūniņu, ģenerāļa embriju.

Grūti pateikt, kas īsti izstūma Majumi no manām domām, bet tas jau arī nav tik svarīgi — rezultāts bija tāds, ka manas pirmās mīlestības iespaidi pamazām zaudēja savu spilgtumu, kļuva bālāki un bālāki ar katrū' dienu, līdz beidzot izplēnēja par tālas pagātnes atmiņām.

Ak Majumi! Pagāja krietni ilgs laiks, iekāms tas notika. Šīs skaistās, smaidošās sejas ilgi dejoja manu acu priekšā, pirms aizēnoja tavējo. Ilgi es pretojos šo sirēnu glaimiem, bet es biju tikai cilvēks, .un mana sirds pārāk viegli padevās saldajam vilinājumam.

Nebūtu pareizi teikt, ka mana pirmā mīlestība bija pilnīgi zudusi — tā bija apdzisusi, bet ne mirusi. Kaut arī es tagad, tāpat kā citi, ielaidos vieglās mīl'as rotaļās, bija brīži, kad tā atgriezās pie manis. Bieži vien klusajās nakts sardzes stundās es kavējos atmiņās par mājām, un visspilgtākais šajos nomoda sapņos bija Majumi tēls. Mana mīlestība pret viņu bija apdzisusi, bet ne mirusi. Es esmu pārliecināts, ka, viņu ieraugot, tā atkal būtu kvēli iedegusies. Un pietiktu pat tikai kaut ko dzirdēt par viņu, saņemt kādu vēsti, lai manas jūtas atdzīvotos. Ja es uzzinātu, ka viņa ir mani aizmirsusi un atdevusi savu sirdi citam, droši vien mana jauneklīgā kaislība atgrieztos visā savā spēkā un aizrautībā.

Tātad es vēl nebiju kļuvis pret Majumi vienaldzīgs? Tā'tad es viņu vēl mīlēju?

Jauni iespaidi liek aizmirst pagājušo, bet ziemeļu skaistās meitas vēl nebija izstūmušas no manas sirds melnīgsnējo dienvidu jaunavu.

Visu savu skolas laiku es viņu ne reizes neredzēju un pat nekā par

viņu nezināju. Piecus gadus mēs ar māsu pavadījām tālu no mājām, gluži kā trimdā. Šai laikā mūs vairākkārt apciemoja tēvs un māte, kas ik gadus dažus mēnešus uzturējās lepnajos ziemeļu kūrortos — Bolstonā, Spā, Saratogā un Ņūportā. Brīvdienas mēs pavadījām tur kopā ar viņiem. Es ļoti ilgojos kādu brīvlaiku nodzīvot .mājās, un, šķiet, arī Virdžīnijai tas būtu paticis, taču šī imūsu vēlēšanās nekad 'nepiepildījās — māte šai ziņā bija nelokāma kā tērauds un tēvs ciets kā akmens.

.Man bija klusas aizdomas par šā stingrā aizlieguma iemesliem. Mūsu lepnie vecāki nebija aizmirsuši sastapšanos uz salas un baidījās, ka šī draudzēšanās ar indiāņiem varētu novest pie nevienādām laulībām.

Kūrortos mēs satikāmies arī ar Ringoldiem, un Erenss, tāpat kā agrāk, bija neatlaidīgs Virdžīnijas pielūdzējs. Viņš bija kļuvis par īstu frantu un šķiedās ar naudu, cenzdamies pārspēt izbijušos drēbniekus un biržas māklerus, kas tagad sastādīja Ņujorkas bagātnieku aprindu virsotni. Man viņš nepatika tāpat kā agrāk, bet mana māte vēl arvien izturējās pret viņu labvēlīgi.

Vai viņam bija izdevies iegūt arī Virdžīnijas simpātijās, to es nezināju. Mana māsa tagad bija jau pieaugusi jaunava — skaista, eleganta dāma un da.udz ko iemācījusies no tol'aiku augstākās sabiedrības tikumiem, starp citu, arī slēpt savas jūtas, kas skaitījās par labas audzināšanas pazīmi. Dažreiz viņa bija pārlieku jautra, bet man šī viņas līksmība šķita mazliet mākslota, un bieži vien tā piepeši izgaisa. Citreiz viņa bija klusa un domīga, nereti — ļoti vēsa un augstprātīga. Man likās, ka, ārēji kļūdama tik iznesīga un pievilcīga, viņa bija zaudējusi daudz no tā, ko es vērtēju visaugstāk, — sirds siltumu un atsaucību. Bet varbūt es maldījos.

Es būtu gribējis viņai daudz ko pajautāt, taču mūsu bērnu dienu savstarpējās uzticēšanās laiks bija pagājis, un smalkjūtība neļāva man ielauzties viņas jūtu pasaulē. Mēs nekad nerunājām par pagātni, es gribēju teikt —par tām imūsu kopīgajām gaitām, kad mēs četratā klejojām pa mežiem, braukājām pa ezeru un satikāmies palmu apēnotajā saliņā.

Es bieži vien domāju: vai Virdžīnijai ir iemesls to visu atcerēties, vai viņas atmiņas ir līdzīgas manējām?

Es nekad nebiju par to pilnīgi pārliecināts. Kaut gan man radās šādas aizdomas un vienu laiku es pat jutos diezgan nobažījies, es toreiz biju slikts vērotājs un bezrūpīgs sargs savai māsai.

Droši vien manas aizdomas tomēr bija pamatotas, jo kāpēc gan viņa tagad ne ar vārdu nepieminēja šīs jaukās dienas, kas mums abiem bija sagādājušas tādu prieku? Vai šo viņas klusēšanu izraisīja pēc vecāku iejaukšanās pamodusies vainas apziņa, k'a mēs esam rīkojušies slikti? Vai arī varbūt tagad, uzturoties- augstākās sabiedrības vidū,

viņa vienkārši vairs nevēlējās atcerēties savus agrākos vienkāršos draugus?

Bieži vien es domāju: vai Virdžīnija vispār bija iemīlējusies, un — ja tā būtu bijis — vai šīs jūtas vel ir dzīvas viņas krūtīs? To man nekad nebija lemts uzzināt. Tas laiks, kad mēs viens otram uzticējām tādas lietas, bija pagājis.

«Droši vien tur nekas nav bijis,» es prātoju. «Un, ja arī viņa kādreiz ir jutusi maigumu pret jauno indiāni, tad tagad tas viss ir aizmirsts, izgaisis no viņas sircls un varbūt pat no atmiņas. Šķiet neticami, ka viņa būtu saglabājusi šīs jūtas vēl tagad, kad apkārt ir cita sabiedrība — šie smalkie, iesmaržojušies kavalieri, kas ik brīdi viņu aplido un apber komplimentiem. Grūti ticēt, ka viņas atmiņas dzīvotu ilgāk nekā manējās, bet vai gan es neesmu sācis jau aizmirst?»

Savādi — es zināju tikai savus pārdzīvojumus, pārējās trīs sirdis man bija noslēpums. Līdz pat šim laikam es nezināju?, vai jaunais Pauels un mana māsa jebkad ir lūkojušies viens otrā ar mīlas pilnu skatienu. Man tikai tā šķita, es kaut ko nojautu un minēju, bet īsti pārliecināts par to nebiju. Vēli dīvaināk var likties tas, ka es nekā nezināju par to otru sirdi, kas mani interesēja visvairāk. Taisnība, es domāju, ka Majumi nav pret mani vienaldzīga. Viņas skatieni, žesti, izturēšanās deva man cerības, bet vārdos nekas netika izteikts, un bieži vien es mocījos šaubās. Varēja taču būt, ka Majumi mani' nemaz nemīlēja!

Šī doma man daudzreiz bija plosījusi sirdi. Tagad es to vairs nepārdzīvoju tik asi, un tomēr, lai cik savādi tas būtu, tieši šīs šaubas par pretmīlestību bieži vien pamodināja manī atmiņas par Majumi. Kad vien es to iedomājos, mana jau apdzisusī mīlestība no jauna spēji iesmeldzās sirdī.

Ak, aizskartā patmīlība! Tu esi tikpat spēcīga kā pati kaislība! Tu sagādā ne mazākas ciešanas kā mīlestība. Šīs sāpes aptumšo sveču gaismas mirdzumu un laupa zālē dejojošo skaistuļu smaidiem pievilcību. Manas domas steidzas atpakaļ uz Ziedu zemi — uz ezeru, uz mūsu salu, pie Majumi!

Pieci gadi aizritēja ātri, un mans mācību laiks Vestpointas kara akadēmijā tuvojās beigām. Es godam nokārtoju grūtos gal'a eksāmenus. Mana uzcītība tika atalgota ar labām atzīmēm, un tās savukārt man deva priekšrocību brīvi izvēlēties ieroču šķiru, kurā es gribētu dienēt. Mani visvairāk vilka uz kājniekiem, kaut gan es būtu varējis taisīt spožāku karjeru — aiziet uz artilēriju, kavalēriju vai inženieru karaspēka daļām. Es tomēr izvēlējos kājniekus, saņēmu leitnanta pakāpi un norīkojumu uz strēlnieku pulku. Man piešķīra arī atvaļinājumu, ko es varēju pavadīt tēva mājās.

Šai laikā arī mana māsa jau bija ar labām sekmēm beigusi savu dižciltīgo meiteņu «akadēmiju». Abi kopā mēs devāmies uz mājām.

Savu tēvu mēs tur vairs nesastapām, par atraitni kļuvusī māte viena pati raudādama mūs sagaidīja un skumji apsveica ar atgriešanos.

18. NODAĻA SEMINOLI

Kad es atgriezos Floridā, pār manu dzimto zemi krājās draudoši kara mākoņi. Bija gaidāms, ka tas drīz vien uzliesmos un man savas karavīra dzīves pirmais pārbaudījums būs jāiztur, aizstāvot tēva mājas un ģimenes pavardu. Es jau daļēji biju tam sagatavojies, jo militārās akadēmijas sienās karš ir visiemīļotākais sarunu temats, un nekur citur tā varbūtības un izredzes netiek tik vispusīgi un nopietni iztirzātas.

Desmit gadus Savienotās Valstis bija dzīvojušas mierā ar visu pasauli. «Vecā Hikori»*[10]* dzelžainā roka bija iedvesusi bailes pierobežu iezemiešiem. Vairāk nekā desmit gadu tie bija apvaldījuši savas atriebības tieksmes un dzīvojuši klusi un miermīlīgi. Bet nu šis mierīgais posms bija beidzies. Indiāņi atkal no jauna cēlās cīņai par savām tiesībām un šoreiz tādā novadā, kur neviens to nebija gaidījis, — nevis pie tālajām rietumu robežām, bet pašā Ziedu zemes sirdī. Jā, Floridai vajadzēja kļūt par darbības arēnu, kur norisinājās šī jaunā kara drama.

Te būs vietā pateikt dažus vārdus par Floridas pagātni, jo šā stāstījuma pamatā ir patiesi vēsturiski fakti.

1821. gadā spāniešu karogs beidza plīvot pār Sent- ogastinas un Sentmarksas cietokšņu vaļņiem un Spānija atteicās no savām īpašuma tiesībām uz šo krāšņo provinci, kas bija viens no pēdējiem tās atbalsta punktiem Amerikas kontinentā. Faktiski spānieši savu varu Floridā bija zaudējuši jau pirms tam, un tā tikai formāli skaitījās viņu kolonija. Jau sen indiāņi bija viņus izspieduši no šās zemes plašumiem un sadzinuši cietokšņos. Viņu mājas bija nopostītas, zirgi un ganāmpulki savā vaļā klejoja pa savannām, un kādreiz ziedošās plantācijas aizauga ar nezālēm. Savā gadsimtu ilgajā valdīšanas laikā spānieši te bija uzcēluši daudzus skaistus ciematus un lieliskas celtnes, šai ziņā tālu pārspēdami savus anglosakšu pēctečus. Masīvo celtņu drupas vēl tagad liecina par Spānijas kādreizējo sl'avu un varenību.

Indiāņiem nebija lemts ilgi būt noteicējiem šādi atkarotajā zemē. No ziemeļiem šurp devās cita baltās rases tauta, kas bija tikpat drošsirdīga un stipra kā viņi, un nevajadzēja būt gudram pareģim, lai pateiktu, ka sarkan- ādainajiem uzvarētājiem savukārt nāksies atteikties no ieņemtajām teritorijām.

Viņi jau bija vienreiz kaujās tikušies ar šiem baltajiem iekarotājiem. Bargais karavīrs, kas tos toreiz vadīja, tagad sēdēja prezidenta krēslā. Indiāņi tika sakauti un atspiesti tālāk uz dienvidiem, uz zemes vidieni. Šeit, pašā pussalas centrā, viņi tomēr vēl palika saimnieki. Tika svinīgi noslēgts un ar zvērestu apstiprināts līgums, kas garantēja viņu tiesības uz zemi, un seminoli bija apmierināti.

Bet līgums starp stipro un vājo ir tikai nenozīmīgs papīra

gabaliņš, un stiprais to var lauzt, kad vien viņam iepatīkas. Un šoreiz tas tika lauzts visai apkaunojošā veidā.

Baltie dēku meklētāji sāka apmesties indiāņu robežas tuvumā un nereti ieklīda viņu teritorijā, pareizāk sakot, — nevis ieklīda, bet tīšām devās turp. Viņi apskatīja šo zemi, redzēja, ika tā lir laba, ka te augtu rīss un kokvilna, cukurniedres un indigo, olīvas un .apelsīni. Un viņi iekāroja šo zemi, vēl vairāk — viņi nolēma, ka tai jāpieder viņiem.

Indiāņu tiesības gan aizsargāja noslēgtais līgums, bet kas par to? Ko nozīmēja līgums šiem dēku meklētājiem, izputējušiem plantatoriem no Džordžijas un Karo- līnas, vergu tirgotājiem no visām Dienvidu štatu malām? It sevišķi, ja tas noslēgts ar sarkanādainajiem. No šā līguma jātiek vaļā.

«Lielais Tēvs»*[11]*, nebūdams šādās lietās pārlieku sīkumains, atbalstīja viņu plānu.

«Jā,» viņš teica, «tas nav slikti. Seminoliem zeme jāatņem. Lai viņi iet uz kādu citu apgabalu. Mēs atradīsim viņiem mājvietu Rietumu lielajos līdzenumos. Tur viņiem būs plaši medību lauki, kas tiem piederēs uz mūžīgiem laikiem.»

«Nē,» seminoli atbildēja, «mēs negribam iet projām. Mums ir labi tepat. Mēs mīHam savu dzimto zemi*1* un negribam to atstāt. Mēs paliksim.» . , V

«Tātad jūs neiesiet ar labu? Lai notiek! Mēs esam stipri, bet jūs vāji. Mēs jūs piespiedīsim.»

Kaut arī Džeksona atbilde seminoliem nebija izteikta gluži šādiem vārdiem, 'tās saturs bija tieši tāds.

Bet pasaulē pastāv sabiedriskā doma, un ar to ir jārēķinās. Pat tirāni ne labprāt atklāti lauž līgumus. Šai gadījumā gan vairāk tika domāts par valdošās politiskās partijas prestižu nekā par pasaules sabiedrisko domu, <un, Lai to saglabātu, bija nepieciešams pret indiāņiem vērstajiem pasākumiem atrast šķietami likumīgu pamatojumu.

Seminoli palika nelokāmi. Viņi mīlēja savu dzimto zemi un negribēja to atstāt.

Vajadzēja atrast kādu ieganstu, lai viņus padzītu. Vecā aizbildināšanās, ka indiāņi ir tikai dīkdienīgi mednieki un lietderīgi neizmanto zemi, šoreiz nederēja. Tas nebija taisnība. Seminoli nodarbojās ne tikai ar medīšanu, bet arī ar zemkopību. Tiesa, varbūt viņi savus laukus apstrādāja diezgan primitīvā veidā, bet tas vien vēl nebija pietiekams iemesls, lai viņiem šo zemi atņemtu.

Taču itin viegli tika .atrasti citi iemesli. Viltīgais pilnvarotais, ko Lielais Tēvs aizsūtīja pie indiāņiem, veikli mācēja izdomāt ieganstus. Viņš bija no tiem cilvēkiem, kas labi prot duļķot ūdeņus, un lika lietā savu mākslu.

Drīz vien visā Floridā izplatījās baumas par indiāņu izdarītiem

noziegumiem — par zirgu un ganāmpulku zādzībām, plantāciju izlaupīšanu, balto ceļotāju aplaupīšanu un noslepkavošanu. Un visus šos briesmu darbus it kā būtu pastrādājuši šie mežonīgie seminoli.

Nekrietnās pierobežas apgabalu avīzes, kas vienmēr gatavas uzkūdīt ļaužu prātus un izraisīt niknuma vilni, neskopojās ar pārspīlējumiem.

Bet par tām provokācijām, atriebības aktiem, pārestībām un neģēlībām, ko izdarīja baltie, avīzēs nebija ne vārda. To visu rūpīgi noklusēja.

Drīz vien visā zemē bija radīts vajadzīgais noskaņojums — īsts naida izvirdums pret seminoliem.

«Nāvi mežoņiem! Vajāt viņus! Padzīt viņus! Lai viņi vācas uz Rietumiem!» — tā šis noskaņojums izpaudās, tā tagad klaigāja visur.

Ja Savienoto Valstu tautai ir kāda vēlēšanās, var cerēt, ka tā drīz vien tiks izpildīta, jo sevišķi vēl tad, ja šī vēlēšanās sakrīt ar valdības uzskatiem.' Un šajā gadījumā tā bija, jo valdība pati šo vēlēšanos bija izˆ raisījusi.

Visi domāja, ka nebūs grūti izpildīt «tautas gribu» —' atņemt seminoliem tiesības uz zemi, sākt viņus vajāt un padzīt no Filoridas. Taču rokas saistīja līgums. Pasaulei*:* bija acis, un vajadzēja rēķināties ar to nelielo sabiedrības daļu, kas spēja patstāvīgi domāt un nostājās pret šiem patvaļīgajiem tīkojumiem. Valdība taču nevarēja atklāti lauzt doto vārdu. Bet kā tad lai tiek vaļā no šā traucējošā līguma?

Sasauciet indiāņu vadoņus kopā un ar glaimiem un viltu apmāniet viņus. Virsaiši jau tāpat cilvēki vien ir, pie tam nabadzīgi, daži no viņiem mīl iedzert. Daudz ko varēs panākt ar piekukuļošanu, vēl vairāk ar «uguns ūdeni». Izgatavojiet jaunu līgumu, sastādiet to gudri un viltīgi. Neizglītotie indiāņi neizpratīs tā īsteno jēgu. Dabūjiet tikai viņu parakstus — un lieta darīta!

Viltīgais pilnvarotais! Tas bija viņa plāns un viņš arī īstais vīrs, lai to izvestu.

Tā tika izdarīts. 1832. gada 9. maijā Oklavoho upes krastā saaicinātie seminolu virsaiši savā kopsapulcē visi kā viens atteicās no tiesībām uz savu tēvutēvu zemi!

Tā skanēja oficiālais paziņojums.

Bet tas nebija taisnība.

Oklavoho krastā nebija sapulcējušies visi seminolu virsaiši, bet tikai uzpirkti un piekukuļoti nodevēji, iebaidīti un ar glaimiem apmulsināti bezrakstura cilvēki. Vai gan kāds brīnums, ka seminolu tauta atteicās atzīt šo slepeno līgumu un nepakļāvās tā noteikumiem. Vajadzēja sasaukt jaunu, plašāku sapulci, lai tā visas tautas vārdā apstiprinātu šo vienošanos. .

Drīz vien kļuva pilnīgi skaidrs, ka seminolu tautas vairākums neatzīst Oklavoho līgumu. Daudzi virsaiši noliedza, ka būtu to

parakstījuši. Arī galvenais virsaitis.. Onopa to noliedza. Daži gan atzinās, ka līgumu parakstījuši, bet paziņoja, ka to izdarījuši, citu ietekmēti un pierunāti. Vienīgi nedaudzi varenākie cilšu vadoņi — kā;

brāļi Omatlas, Melnais Māls un Lielais Karavīrs — atklāti atzina, ka tiešām parakstījuši šo vienošanos. < Tie tagad zaudēja uzticību visas tautas acīs un tika pamatoti uzskatīti par nodevējiem. Viņu dzīvības bija .apdraudētas, un pat tuvākie līdzgaitnieki nosodīja viņu rīcību.

Lai labāk izprastu radušos stāvokli, nepieciešams mazliet pastāstīt par seminolu politisko iekārtu. Viņu valdīšanas forma bija īsti republikāniska, izteikti demokrātiskā. Varbūt nevienā zemē visā pasaulē tauta nav dzīvojusi tik brīvi un, man gribētos piebilst, laimīgi, jo brīvība ir laimes pamats. Seminolu sabiedrisko iekārtu mēdz salīdzināt ar Skotijas kalniešu klanu sistēmu, taču vienīgā līdzība starp tām ir tā, ka seminoliem, tāpat kā gēļiem, nebija centralizētas pārvaldes organizācijas. Viņi dzīvoja atsevišķās, izkaisītās ciltīs, kas politiski bija neatkarīgas cita no citas. Starp ciltīm valdīja draudzīgas attiecības, bet tās nebija pakļautas kādai kopīgai pavēlnieka varai. Seminoliem gan bija «galvenais virsaitis», bet to nevarēja uzskatīt par karali, jo viņa indiāņu tituls «miko» nepavisam neizsaka šo jēdzienu. Seminolu lepnais gars nekad nebūtu pazemojies līdz karaļa pavalstnieku stāvoklim, jo viņi vēl nebija atteikušies no cilvēka dabiskajām tiesībām uz brīvību. Tikai pēc tam, kad tautā tiek izkropļota un nomākta šo savu tiesību apziņa, pār to sāk valdīt karaļi.

Seminolu galvenais «miko» bija valdnieks tikai vārda pēc. Viņam nebija nekādas varas ne pār seminolu dzīvībām, ne īpašumiem. Reti kad viņš bija visbagātākais, bet bieži vien viens no visnabadzīgākajiem savā tautā. Viņš bija atsaucīgāks pret trūkumcietējiem nekā citi un vienmēr gatavs ar dāsnu roku labdarības mērķiem izdalīt ne jau tautas, bet savu personīgo mantu. Un tādēļ viņam bija grūti tikt pie bagātības.

Viņam nebija ne spožas svītas, ne krāšņu tērpu, viņš nedzīvoja barbariski greznās pilīs, lišķīgu galminieku ielenkts, kā austrumu zemju radžas un daudzie rietumu monarhi, kuru galmos valdīja vēl lielāka greznība. Tieši otrādi — viņa apģērbs ne ar ko neizcēlās un nereti bija pat vēli nabadzīgāks nekā citiem. Dažs labs vienkāršs indiāņu karavīrs bija tērpies daudz greznāk par viņu.

Gluži tāpat kā galvenajam «miko», arī atsevišķo cilšu virsaišiem nebija varas lemt par savas cilts locekļu dzīvībām un īpašumu vai sodīt viņus. To varēja darīt tikai tiesa, un man gribas apgalvot, ka seminolu vidū par noziegumiem sprieda taisnīgāku sodu nekā civilizētās pasaules augstākajās tiesās.

Pie seminoliem valdīja īsta demokrātiskā brīvība, taču absolūtas vienlīdzības princips te nebija spēkā, jo nopelni tautas labā deva

tiesības uz godu un varu. īpašums nebija kopīgs, kaut gan strādāja pa daļai, kopīgi. Šis kopu darbs bija visiem izdevīgs un tika organizēts uz savstarpējas vienošanās pamata. Ģimenes saites bija tik svētas un ciešas kā nekur citur pasaulē.

Un šie tad nu bija mežoņi — tie sarkanādainie mežoņi, kam bez žēlastības jāatņem tiesības uz zemi un mājām, bet paši jāizdzen no viņu skaistās dzimtenes uz tuksnesīgu līdzenumu, jāapšauj un jāvajā kā zvēri — jā, burtiski kā zvēri, jo bija paredzēts indiāņu vajāšanā, izmantot arī suņus!

19. NODAĻA INDIĀŅU VARONIS

Bija vairāki iemesli, kāpēc Oklavoho līgumu nevarēja uzskatīt par saistošu visai seminolu tautai. Vispirms — to nebija parakstījis vairākums virsaišu. Zem tā bija tikai sešpadsmit virsaišu un apakšvirsaišu paraksti, bet pavisam to bija piecreiz vairāk.

Otrkārt — tas patiesībā nemaz nebija īsts līgums, bet tikai nosacīta vienošanās ar tādu priekšnoteikumu, ka seminolu pārstāvji vispirms dosies uz viņiem norādītajiem apgabaliem Rietumos pie Baltās upes, apskatīs šo zemi un atgriezušies pastāstīs pārējiem par turienes ap-" stākļiem. Tātad skaidrs, ka nekāds nolīgums par seminolu pārvietošanos nevarēja stāties spēkā, iekāms nebija izpildīts šis priekšnoteikums.

Delegācija tika aizsūtīta. Septiņi virsaiši valdības aģenta pavadībā devās uz tālajiem Rietumiem, tai apskatītu turienes zemes.

Bet cik viltīgi atkal rīkojas pilnvarotais! Delegācija tiek sastādīta gandrīz tikai no tādiem virsaišiem, kas atbalsta pārvietošanos. Viņu vidū mēs redzam abus Omatlas un Melno Mālu. Tiesa, starp pārstāvjiem ir arī Hoitl-metti (Lēcējs), īstens patriots un drosmīgs karavīrs, bet viņam piemīt viena liela vājība — tas ciena «uguns ūdeni», un aģents Fegens, kas delegāciju pavada, to ļoti labi zina.

Šim vīram ir padomā viltība, un tā tiek Laista darbā. Delegāciju viesmīlīgi uzņem Gibsona fortā Arkanzasas upes krastā. Hoitl-metti piedzirda, un septiņu virsaišu priekšā tiek nolikts kontrakts par pārvietošanos. Viņi visi to paraksta. Blēdība ir izdevusies.

Bet OkLavoho līguma priekšnoteikumi ar to vēl nebija līdz galam izpildīti. Delegācijai bija jāatgriežas ar ziņojumu pie savas tautas un jāprasa tās piekrišana. Tā vēl nebija dota, un, lai to dabūtu, vajadzēja sasaukt jaunu sapulci, kurā piedalītos visi virsaiši un karavīri.

Tā bija tikai tīra formalitāte, jo visi labi zināja, ka tautas vairākums nosoda šo septiņu virsaišu vieglprātīgo rīcību un nedos savu piekrišanu. Seminoli netaisījās piekāpties un atstāt Floridu.

Par to jo skaidri liecināja fakts, ka viņi nepildīja arī citus līguma noteikumus, piemēram, par aizbēgušo vergu izdošanu, kurus Oklavoho vienošanās parakstītāji bija apsolījušies nosūtīt atpakaļ to īpašniekiem. Neviens nēģeris neatgriezās, tieši otrādi — tagad viņi atrada pie indiāņiem drošāku patvērumu nekā jebkad agrāk.

Pilnvarotais visu to zināja un sasauca jaunu sapulci tikai formas pēc. Varbūt viņam izdosies pierunāt semino- lus parakstīt līgumu, bet, ja ne, tad viņš tos mēģinās iebiedēt vai piespiedīs ar durkļu palīdzību. Tā viņš pats bija izteicies. Kinga fortā, kur atradās aģentūra, jau bija savilkts karaspēks, un Tampas līcī ik dienas "ieradās jaunas vienības. Valdība bija nolēmusi panākt savu un izšķīrusies pielietot varu.

Es zināju pašreizējo stāvokli un arī visu, kas Floridā bija noticis manas ilgās prombūtnes laikā. Mani biedri, Vestpointas kadeti — it sevišķi tie, kas drīz gatavojās nlsl.it koledžu, — bija visai kompetenti indiāņu jautājumos un dzīvi par tiem interesējās. «Melnā Vanaga karš», kas nupat bija beidzies Rietumos, ne vienam vien jaunam virsniekam bija sagādājis iespēju izcelties, un godkārīgie jaunekļi tagad pievērsa savus skatienus Floridai.

Taču cerības iegūt slavu šādā karā visiem šķita smieklīgas. «Tas būs pārāk viegls karš,» viņi apgalvoja. «Šis ienaidnieks nav nopietni ņemams. Saujiņa mežoņu, kas nevar lāgā stāties pretī pat vienai rotai. Jau pirmajā sadursmē viņus visus līdz pēdējam apkaus vai sagūstīs. Lai cik bēdīgi tas būtu, nav ne mazāko izredžu, ka viņi spēs izrādīt ilgstošu pretestību.»

Tā sprieda mani biedri, un tā patiešām toreiz domāja visa zeme. Arī armijā valdīja šāds uzskats. Kādu virsnieku dzirdēja lielāmies, ka viņš izmaršētu cauri visai indiāņu teritorijai tikai viena kaprāļa pavadībā. Kāds cits tikpat bravūrīgi izteica vēlēšanos, kaut valdība atļautu viņam vest šo karu uz sava rēķina. Viņš to pabeigtu, neiztērējis vairāk par desmit tūkstošiem dolāru!

Tāds toreiz bija vispārējais noskaņojums. Neviens neticēja, ka indiāņi spēs kaut cik ilgstoši mums pretoties. Maz bija tādu, kas pieļāva domu, ka viņi vispār karos: ar savu stūrgalvību tie gribot tikai panākt labākus noteikumus un piekāpšoties, tiklīdz draudēšot bruņota sadursme.

Es tomēr domāju citādi. Es pazinu seminolus un viņu zemi labāk nekā vairums to cilvēku, kas šādi spriedelēja. Un, kaut gan viņu cīņa pret pārspēku šķita acīm redzami bezcerīga, es ticēju, ka viņi nepieņems pazemojošus noteikumus un arī netiks tik viegli uzvarēti. Taču, tā domādams, es varēju arī maldīties. Varbūt izsmiekls, ko bieži vien izraisīja mani iebildumi biedru pārliecībai, bija pelnīts.

No avīzēm mēs uzzinājām visus apstākļus, bez tam Vestpointā pastāvīgi tika saņemtas vēstules no agrākajiem skolas absolventiem, kas tagad dienēja Floridā. Katrs sīkums nokļuva arī līdz mums, un mums bija pazīstami daudzi indiāņu virsaišu vārdi, kā arī seminolu iekšējais noskaņojums. Izrādījās, ka viņu vidū nav vienprātības. Daļa seminolu ar vienu no brāļiem Omatlām priekšgalā bija ar mieru piekāpties mūsu valdības prasī-

b;1im. Tā bija nodevēju partija, un tā bija mazākumā. Patriotu bija daudz vairāk, ieskaitot ari pašu galveno miko un ietekmīgos virsaišus Holatu, Koa Hadžo un nēģeri Ābramu.

Patriotu vidū bija kāds vīrs, kura vārds gāja no mutēs mutē un ieguva arvien lielāku popularitāti. Tas bieži tika •minēts avīzēs un mūsu draugu vēstulēs. Tas bija kāds jauns karavīrs, pēc titula apakšvirsaitis, kas tādā vai citādā ceļā bija ieguvis ciltī ievērojamu

ietekmi. Viņš bija viens no visdedzīgākajiem pārvietošanās pretiniekiem, vārda pilnā nozīmē visas seminolu opozīcijas dvēsele, un gados daudz vecāki un varenāki virsaiši ņēma vērā , viņa padomus..

Netrūka Ksenofontu*3* , kas padarīja nemirstīgu viņa slavu. Savienoto Valstu tauta bija ilgi dzīvojusi mierā ar indiāņiem. Romantiskais mežonis bija tālu no zemes robežām. Kolonistu ciematos reti kad varēja redzēt kādu indiāni vai kaut ko dzirdēt par viņiem. Pēdējā laikā pilsētās nebija ieradušās arī cilšu delegācijas, pie kurām iedzīvotāji būtu varējuši pamielot acis, un visus bija pārņēmusi patiesa ziņkāre par šiem meža bērniem. Tautai vajadzēja indiāņu varoņa, un šis jaunais virsaitis šķita «tam īstais vīrs.

Viņa vārds bija OCEOLA.

20. NODAĻA
PIEROBEŽAS TAISNĪBA

Man nebija ļauts ilgi izbaudīt mājas dzīves jaukumus. Jau pēc dažām dienām es saņēmu pavēli doties uz Kinga fortu, kur atradās seminolu aģentūra un Flbridas armijas galvenais štābs. Forta komandieris bija ģenerālis Klinčs. Mani norīkoja viņa štābā.

Diezgan apbēdināts, es gatavojos izpildīt pavēli. Bija grūti tik drīz šķirties no tuviniekiem, kuri mani sirsnīgi mīlēja un no kuriem es tik ilgi biju bijis projām. Māte un māsa sāpīgi pārdzīvoja mainu aizceļošanu un pat mēģināja mani pierunāt atstāt dienestu un palikt mājās.*

Es labprāt būtu paklausījis viņu lūgumam, jo pienākumi, kurus izpildīt tiku aicināts, nepavisam mani nesajūsmināja, bet šādā kritiskā brīdī es neuzdrošinājos tā rīkoties: tad mani izsludinātu par nodevēju un gļēvuli. Tēvzeme bija man uzticējusi zobenu. Man vajadzēja cīnīties, vienalga, vai karš bija taisnīgs vai netaisnīgs, vai man tas patika vai ne. To sauc par patriotismu!

Diez vai maz jāsaka, ka bija vēli arī kāds cits iemesls, kādēļ man negribējās- šķirties no mājām. Kopš atgriešanās manas acis bija bieži raudzījušās pāri ezeram un kavējušās pie jaukās salas. Ak, es nebiju aizmirsis Majumi!

Man pašam grūti analizēt savas jūtas. Tās bija īsts izjūtu mudžeklis. Jaunības mīlestība, pārskanēdama vēlākās aizraušanās un gatava uzliesmot cauri pelniem, kas tik ilgi to bija apslāpējuši, nožēla un sirdsapziņas pārmetumi, šaubas, greizsirdība, ļaunas nojautas — tas viss brāzmoja manās krūtīs.

Kopš atgriešanās es nebiju uzdrošinājies kaut ko uzsākt, jo redzēju,, ka mana māte vēl arvien ir neuzticības pilna. Es nebiju uzdrošinājies pat izjautāt kādu, kas būtu varējis izkliedēt manu neziņu. Šīs dažas dienas es biju pavadījis šaubās un brīžiem mocījies smeldzīgās nojautās, ka ir noticis kas slikts.

Vai Majumi vēl ir dzīva? Vai viņa ir palikusi man uzticīga? Uzticīga! Vai man maz ir kāds pamats uz to cerēt?:Vai viņa vispār ir mani jebkad mīlējusi?

Man apkārt bija cilvēki, kas varētu atbildēt uz pirmo- jautājumu, bet pat vistuvākajam no tiem es baidījos izrunāt viņas vārdu.

Atvadījies no mātes un māsas, es devos ceļā. Viņas", nepalika vienas, jo tagad mūsu plantācijā dzīvoja mātesbrālis, viņu aizbildnis. Šķiršanās brīdi padarīja vieglāku doma, ka es drīz atgriezīšos. Pat ja paredzamā kampaņa ieilgtu, mūsu vienības darbotos tepat tuvumā, un es bieža vien varētu atrast izdevību atkal apciemot mājiniekus.

Mans tēvocis, tāpat kā visi pārējie, neticēja kara iespējai. «Indiāņi,» viņš sacīja, «piekāpsies pilnvarotā prasīs bām. Un viņi būtu muļķi, ja to nedarītu!»

Kinga forts nebija tālu; tas atradās indiāņu teritorijā četrpadsmit jūdžu aiz robežas, līdz kurai no mūsu plantācijas bija vēl tuvāk. Ceļā uz turieni man vajadzēja pavadīt tikai vienu dienu, un mana jautrā «ieroču nesēja» Melnā Džeka sabiedrībā šis ceļojums nevarēja likties garš. Mēs apseglojām pāri vislabāko zirgu no mūsu staļļa un abi bijām no galvas līdz kājām apbruņoti.

šķērsojuši upi braslā augšpus ezera, mēs iejājām «rezervātā»*[14]*. Ceļš — patiesībā tā bija tikai taka — veda paralēli mazajai upītei, bet diezgan tālu no tās krastiem, cauri mežam pa otru pusi Pauelu plantācijai.

Kad bijām nonākuši iepretim klajumam, es ieraudzīju taciņu, kas nogriezās uz turieni. Es to labi pazinu, jo bieži biju to minis ar strauji pukstošu sirdi.

Es vilcinādamies apstājos. Dīvainas domas satrauca' manu prātu — spēja apņēmība, vēl nenobrieduši līdz rīcībai, tikpat pēkšņi izgaisa. Manas rokas palaida pavadu un tad atkal to pievilka. Pieši draudoši tuvojās zirga* sāniem un tomēr neiecirtās tajos.

«Vai man doties turp? Vēlreiz viņu ieraudzīt? Vēlrēiz no jauna izjust maigas mīlestības elpu? Vēlreiz… ak, varbūt ir jau par vēlu! Varbūt mani tur neviens vairs negaida un saņems kā ienaidnieku? Varbūt…»

Ko jūs grib darīt, m'assa Džordž? Tas nav ceļš uz fortu.

— Es to zjnu, Džek. Es domāju iegriezties Pauela kundzes plantacijā.

— Pauelkundzes plantācijā! Žēlīgs dies! Massa Džordž, jūs tad nekā par to nezin ?

— Par ko? — es jautāju ar ļaunu nojautu sirdī.

— Pauelkundze tur vairs nav, sen jau nav, nu vai divi gadi — visi aizgājuši prom.

— Aizgājuši? Uz kurieni?

— Par to Džeks nekā nezin. Domāt, ka uz kādu citu vietu indiāņu zemē, kaut kur citur viņiem jaunas mājas.

— Kas tad tagad dzīvo šeit?

— Neviens pats tagad nedzīvo, visa māja tukša.

— Bet kāpēc gan Pauela kundze to atstāja?

— Vai, tas tāds jokains stāsts. Zēl'īgs dies! Jūs nemaz nekā nav dzirdējis, massa Džordž?

— Nē, it neko.

— Tad Džeks jums pastāstīs. Bet, man domāt, massa, vajag jāt tālāk. Citādāk paliek vēls, nav labi, ja pienāk tumšs mežā.

Es pagriezu savu zirgu un devos tālāk . pa galveno ceļu. Džeks

jāja man blakus, un es ar sāpēm sirdī klausījos viņa stāstīto.

— Redz, massa Džordž, to visu izdarīja massa Rin- golds, vecais boss*[15]*, un, man domāt, jaunais ar tur bij vainīgs, tāpat kā vecais. Nu, redz, Pauelkundzei, viņai pazuda kādi melnie, kas bij viņas vergi. Tos viņai nozaga, oi, vēl sliktāk — paņēma un aizveda baltie cilvēki. Citi saka, ka massa Ringolds zin vislabāk, kā notika. Bet par laupīšanu vainu lika uz Nedu Spensu un Bilu Vil- jamsu. Nu, Pauelkundze tad viņa tos abus iesūdzēja pie tiesas, un viņai tur lietu veda massa Grabss, tas lielais likumu vīrs, kas dzīvo lejā pie upes. Bet massa Grabss ir liels draugs imassa Ringoldam, un cilvēki saka tā, ka viņi abi salika galvas kopā un izgudroja piekrāpt indiānieti.

— Kā tad?

— Džeks to īsti nezin, massa Džordž, viņš par to dabūja 'dzirdēt no melnajiem, baltie runā pavisai savādāk. Bet man to sacīja paša massa Ringoida malkas vīrs Pomps, jūs tak viņu zinās, massa Džordž? Nu, un viņš saka, ka abi bosi gudroja, gudroja, kamēr izgudroja apkrāpt nabaga indiānieti.

— Bet kādā veidā, Džek? — es nepacietīgi jautāju.

— Nu, redz, massa Džordž, tas likumu vīrs, nu, tas Grabss, viņš gribēja, lai indiāniete paraksta savu vārdu uz viena papīra — man domāt, to sauc par pilnvaras papīru. Viņa ar parakstīja, bet viņa nemāk 'uzrakstītu lasīt. Uh! Tas papīrs nebij pilnvaras papīrs, bet bij tas, ko likumu vīri sauc par «pārdošanas aktu».

— Ā!

— Jā, massa Džordž, tas bij tāds papīrs, un ar šito pašu papīru iznāca, ka visi Pauelkundzes melnie, visa māja un zeme ar nu piederēja massa Grabsam.

— Kāds šausmīgs nelietis!

— Massa Gra'bss viņš zvērēja, ka visu nopircis un samaksājis ar skaidriem dolāriem. Pauelkundze zvērēja pavisai otrādi. Tiesnesis nosprieda, ka taisnība massa Grabsam, tāpēc ka lielais massa Ringolds bij, viņam kas liecināja. Un cilvēki saka tā, ka massa Ringolds tagad dabūj.a to papīru pie sevis drošā glabāšanā un bij galvenais visā darīšanā.

— Š.ausmīgi nelieši! Ak, kādi blēži! Bet saki man, Džek, kas .notika ar Pauela kundzi?

— Drīz pēc tam viņi visi aizgāja prom, neviens nezin, uz kurieni aizgāja. Kundze pati un tas smalkais jaunais cilvēks, kas bij jums pazīstams, un tā jaunā indiāņu meita, kuru visi teica, ka tik skaista, — jā, massa Džordž, viņi visi ir prom.

Šai brīdī mežs ceļa malā kļuv.a klajāks un es ieraudzīju veco, pelēko māju. Tur tā stāvēja visā savā lieliskumā, vēl arvien skaistu apelsīnu un olīvu birzīšu ieskauta. Bet salauztā sēta, garās nezāles, kas stiepās augšup gar sienām, un jumts, kam vienā otrā vietā jau bija

nokrituši dakstiņi, — tas viss liecināja par postažu.

Es skumjās novērsos, arī manā sirdī bija postaža.

21. NODAĻA
INDIĀŅU VERGI

Man -nenāca ne prātā apšaubīt Džeka stāsta patiesīgumu. Tas, ko runāja «melnie», bija taisnība — par to nevarēja būt šaubu. Viss šis darījums izklausījās pēc Ringoidiem un advokāta Grabsa, kas bija pa pusei plan- tator, pa pusei praktizējošs jurists ar diezgan apšaubāmu •reputāciju.

Džeks vēl man pastāstīja, ka Spenss un Viljamss tiesas procesa laikā nozuduši. Vēlāk abi atgriezušies kolonijā, bet vairs pie atbildības nav saukti, jo nebijis neviena, kas prasītu Metas tālāku izmeklēšanu.

Nozagtie nēģeri nekad vairs šajā pusē netikuši manīti. Acīm redzot viņu nolaupītāji tos aizveduši uz vergu tirgu Mobilā vai Jaunorleānā, kur droši vien saņemta pietiekama cena, lai atlīdzinātu Grabsam par viņa lietpratīgo pakalpojumu, kā arī Viljamsam un Nedam par pūlēm. Tiklīdz indiāņi būtu padzīti no Floridas, Pauelu plantācija kļūtu Ringolda īpašums, un tāds arī bija šā «pārdošanas akta» nolūks.

Šāda veida darījums starp baMo un balto tiktu uzskatīts par nelietīgu krāpšanu un smagu noziegumu. 5ajā gadījumā baltie izlikās, ka tam netic, bet tie, kas zināja, ka tas tiešām ir taisnība, novērtēja visu šo lietu kā veiklu kombināciju.

Es nešaubījos, ka tā bija patiesība. Džeka stāstītais pamatojās uz faktiem, kas neatstāja vietas šaubām. Taisnību sakot, šis gadījums jau nebija nekas sevišķs, tā parasti pierobežas dēkaiņi mēdza izturēties pret nelaimīgajiem iezemiešiem, ar ko tiem iznāca darīšana.

Es teicu — pierobežas dēkaiņi? Valdības aģenti, Floridas leģislatūras locekļi, ģenerāļi, bagātie plantatori, tādi kā Ringolds, — visi viņi piedalījās līdzīgās spekulācijās. Es varētu minēt viņu vārdus. Es rakstu patiesību un nebaidos, ka kāds mani atspēkos.

Tādēļ nebija grūti ticēt Džeka stāstam. Tas bija tikai viens no divdesmit līdzīgiem gadījumiem, par kuriem es biju dzirdējis. Tāpat rīkojās pulkvedis Geds Hemfrejš, pilnvarotais indiāņu lietās, majors Fegens, arī pilnvarotais, slavenais nēģeru zaglis Deksters, Floids, Duglass, Robinsons un Milberns — un visi tie iir vēsturiski fakti, kas liecina par vardarbību un netaisnību pret seminoliem. Veselu sējumu varētu piepildīt, aprakstot tādas krāpšanas, kādu izdarīja Grabss un Ringolds. Runājot par balto un indiāņu savstarpējām attiecībām, nevajadzēja būt veiklam advokātam, l'ai pierādītu, kura puse bija cietusi netaisnību, kas atmaksājama un atriebjama. Nav ne mazāko šaubu, ka cietušo lomā vienmēr iir bijuši indiāņi.

Lieki piebilst, ka viņi alka atriebības. Vai gan tas maz citādi

varēja būt?

Šajās Floridas dzīves epizodēs atklājās kāds interesants fakts. Ir labi zināms, ka indiāņiem nozagtie vergi vienmēr atgriezās pie saviem saimniekiem, ja vien tas bija iespējams. Lai varētu justies droši, ka šie vergi neatradīs ceļu atpakaļ, Deksteri un Duglasi bija spiesti aizvest tos uz kādu tālu tirgu Misisipi krastos — uz Natčezu vai Jaunorleānu.

Šai sociālajai parādībai ir tikai viens izskaidrojums un proti — seminolu vergi īstenībā nebija vergi. Patiešām, pret viņiem izturējās ar tādu iecietību, kādu nepazīst citu zemju vergi. Viņi apstrādāja zemi, un viņu indiāņu saimnieks bija apmierināts, ja tie izaudzēja mazliet labības viņa vajadzībām un vēl šo to no dārzeņiem vienkāršajam ģimenes uzturam. Vergi dzīvoja tālu prom no saimnieka mājvietas, strādāja tikai nedaudzas stundas dienā un gandrīz nepiespiesti. Viss ražas pārpalikums piederēja viņiem pašiem, un daudzos gadījumos tie kļuva bagāti — daudz bagātāki par saviem pavēlniekiem, kas neprata tik labi saimniekot. Vergiem nenācās grūti izpirkt sevi un iegūt brīvību, un vairums to arī patiešām izdarīja, kaut gan nebija sevišķas vajadzības atbrīvoties no tik vieglām važām. Ja to vispār varēja saukt par verdzību, tad šeit tā bija vismaigākajā formā, kāda jebkad bijusi pazīstama zemes virsū, un krasi atšķīrās no pazemojošā jūga, kādu nesa Hams pie Sema vai Jafeta*[16]*.

Var jautāt, kā seminoli bija ieguvuši savā īpašumā šos melnos vergus. Vai tie bija no Dienvidu štatiem — Džordžijas, Ziemeļkarolīnas un Dienvidkarolīnas, Alabamas — un Floridas plantācijām aizbēgušie nēģeri? Bez šaubām, bija ari tādi, bet maz. Lielāko daļu no izbēgušajiem vergiem indiāņi nepadarīja par savu īpašumu, un tie, nonākuši viņu vidū, kļuva brīvi. Bija laiks, kad, pakļaujoties Moultri līguma bargajiem noteikumiem, šie «bēguļojošie» vergi tika izdoti atpakaļ to īpašniekiem, bet par godu seminoliem jāsaka, ka viņi pārāk necentās izpildīt šo apkaunojošo nolīgumu. Un patiesībā ne katrreiz arī bija iespējams nodot atpakaļ izbēgušo nēģeri. Dažādās rezervāta daļās bija izveidojušās nēģeru kopienas, kam bija pašām savi vadoņi. Tās bija brīvas un pietiekami stipras, lai sevi aizstāvētu. Tajās izbēgušais vergs parasti atrada patvērumu un tika laipni uzņemts. Tāda bija «Harija» kopiena Pīzkrīkas dumbrājos, «Ābrama» — Mi'kosuki apkaimē, «Čarlza» un «mulatu karaļa» kopiena.

Nē, seminolu melnie vergi nebija no plantācijām izbēgušie nēģeri, kaut gan baltie būtu gribējuši to tā nostādīt. Tikai nedaudzi bija pie viņiem nokļuvuši šādā ceļā, vairums no tiem bija īsts savu indiāņu saimnieku «īpašums», ja vispār vergu var saukt par īpašumu. Katrā ziņā viņi bija likumīgi iegūti — .daži no pirmajiem kolonistiem spāniešiem, citi godīgi nopirkti no tiem pašiem amerikāņu plantatoriem. Kā nopirkti? — jūs jautāsiet. Ko gan iezemiešu cilts varēja 'dot pretī par šādu vērtīgu preci? Atbildēt ir pavisam viegli —

zirgus un lopus. Seminoliem bija plaši ganāmpulki. Spāniešiem aizejot, savannas mudžēt mudžēja no pusmežonīgiem Andalūzijas šķirnes lopu bariem. Indiāņi tos noķēra, no jauna pieradināja un kļuva par to īpašniekiem.

Tādā veidā, lūk, notika maiņa — četrkājainie pret divkājainajiem!

Visparastākais noziegums, kurā apvainoja indiāņus, bija lopu zādzības, jo arī baltajiem piederēja savi ganāmpulki. Seminoli nenoliedza, ka viņu vidū ir arī slikti cilvēki, kuri rīkojas patvaļīgi un kurus grūti savaldīt. Kur gan jūs atradīsiet sabiedrību bez dīkdieņiem?

Taču viens bija pilnīgi skaidrs. Indiāņu virsaiši, ja pie viņiem griezās ar godīgām prasībām, vienmēr izrādīja nopietnu vēlēšanos atlīdzināt nodarītos zaudējumus un tik enerģiski iestājās par taisnību, ka tas nekad nav noticis otrpus viņu robežām.

Bet tas, kā izturējās indiāņi, nespēja ietekmēt viņu balto kaimiņu noskaņojumu. Tie bija nolēmuši, ka suns jāpakar, un tagad vajadzēja to nomelnot. Ikviena laupīšana, kas notika robežu tuvumā, protams, bija indiāņu darbs. Baltajiem kramplaužiem vajadzēja tikai nokrāsot sārti brūnas savas sejas, un tiesneši nespēja redzēt cauri krāsojumam.

22. NODAĻA
viltīgs darījums

Tādas bija manas pārdomas, turpinot ceļu. Uz tām mani pavedināja tikko dzirdētais bēdīgais stāsts.

It kā lai apstiprinātu šo pārdomu pareizību, tai pašā brīdī atgadījās kaut kas visai zīmīgs.

Mēs nebijām pajājuši necik tālu, kad uzdūrāmies lopu pēdām. Te bija gājis ap divdesmit galvu liels bars un tādā pašā virzienā, kādā devāmies mēs, — uz indiāņu rezervāta pusi.

Pēdas bija svaigas, gandrīz pavisam svaigas. Es biju pietiekami labs pēdu pazinējs, lai pateiktu, ka lopi te gājuši ne agrāk kā pirms stundas. Kaut arī tik ilgu laiku ieslodzīts koledžas sienās, es tomēr nebiju aizmirsis visas tās meža gudrības, ko jaunais Pauels bija maņ iemācījis.

Tie bijuši viņi, piekrita mans zirgu puisis, un Džeks nepavisam inebija .muļķis šādās lietās. Visu savu mūžu viņš bija kaislīgi medījis jenotus, purva zaķus, oposumus un meža tītarus. Vēl vairāk — ne vienreiz vien viņš bija mani pavadījis briežu medībās vai dzenoties pakaļ pelēkajai lapsai un rudajam «kaķim». Manas prombūtnes laikā Melnā Džeka pieredze bija kļuvusi vēl krietni bagātāka. Strādājot sava agrākā sāncenša vietā par malkas cirtēju, viņam katru dienu bija iznācis sastapties ar meža iemītniekiem un, pastāvīgi novērojot to paradumus, pieaugusi viņa māka nin izveicība.

Ir aplam iedomāties, ka .nēģera smadzenēm trūkst asas uztveres un spriešanas spēj.u, kas nepieciešamas labam medniekam. Es esmu pazinis melnos vīrus,, kas varēja lasīt «zīmes» un izsekot pēdas ar tādu pašu intuitīvu veiklību kā indiāņi vai baltie. Melnais Džeks ari būtu to varējis.

Es drīz vien konstatēju, ka šais gudrībās viņš tagad ir pārāks par mani, un gandrīz tai pašā brīdī man nācās apbrīnot viņa aso novērošanas spēju.

Es jau teicu, ka mēs ne viens, ne otrs nejutāmies pārsteigti, ieraugot Гори pēdas. Tā tas bija sākumā, bet mēs vēl nebijām pajājuši ne divdesmit soļu tālāk, kad mans pavadonis pēkšņi apturēja zirgu, un tai pašā brīdī es izdzirdu vienu no tiem īpatnējiem izsaucieniem, kas raksturīgi nēģeriem un stipri atgādina izbiedētas cūkas izdotās skaņas.

Es palūkojos Džekam sejā. Pēc tās izteiksmes es sapratu, ka viņš ir atklājis kaut ko neparastu.

— Kas noticis, Džek?

— Žēlīgs dies! Massa Džordž, jūs redzat to?

— Ko tad?

— Nu, tur zemē.

— Es redzu tikai lopu pēdas, nekā vairāk.

— Tur to vienu lielo neredzat?

— Jā, viena ir lielāka par pārējām.

— Va tu velns! Tas ir lielais vērsis Boldfeiss, Džeks visur pazīs viņa pēdas. Daudz daudz ciprešu bluķu tas atvilka vecajam kungam!

— Ko tu saki? Es atceros BoMfeisu. Tu domā, tie ir bijuši mūsu lopi?

— Nē, massa Džordž, — man domāt, tie advokāta Grabsa lopi. Vecais kungs nu jau gads kad pārdeva Boldfeisu inassa Grabsam. Džeks droši zin — tās Bold- feisa pēdas.

— Bet kā tad mistera Grabsa ganāmpulks var būt te, indiāņu teritorijā, un tik tālu no viņa plantācijas, pie tam ar indiāņu dzinējiem?

— Tas taisni ir, par ko Džeks netiek skaidrībā, inassa Džordž.

Šai apstāklī bija kaut kas dīvains, kas izraisīja pārdomas. Lopi paši nevarēja būt tik tālu aizklīduši. Likās neticami, ka tie būtu labprātīgi peldējuši pāri upei. Noteikti — tie nebija savā vaļā te atklīduši, bet acīm redzot atdzīti, un dzinēji bija indiāņi. Vai viņi būtu• izdarījuši uzbrukumu? Vai lopi bija nozagti?

Tas mazliet tā kā izskatījās pēc zādzības, taču diezgan nemākulīgas. Dzīvnieki bija dzīti pa krietni iestaigātu taku, pa kuru katrā ziņā būtu devušies ķērāji, bet taupītāji — ja viņi tādi bija — nebija pat mēģinājuši noslēpt savas pēdas.

Tas izskatījās pēc zādzības un arī ne. Un taisni šie aizdomīgie apstākļi tā uzkurināja manu un mana pavadoņa ziņkārību, ka mēs nolēmām sekot pa šīm pēdām un, ja būs iespējams, noskaidrot patiesību.

Kādu jūdzi vai vairāk pēdas veda pa mūsu ceļu, bet tad -strauji nogriezās pa kreisi uz homoka mežu joslas pusi.

Mēs bijām apņēmušies tik viegli neatmest savu nodomu. Svaigās pēdas skaidri liecināja, ka nav pagājusi vēl ne stunda, pat ne stundas ceturksnis, kopš te dzīts lopu bars, un tātad tas nevarēja būt tālu. Mēs varējām tikt atpakaļ uz lielā ceļa taisni cauri retajam priežu mežam, kas aizstiepās lopu iemītās takas labajā pusē, un, tā arī izlēmuši, nogriezāmies pa to.

Iejājuši biezajā mežā, mēs drīz vien izdzirdām cilvēku balsis un laiku pa laikam vēršu iebaurošanos.

Mēs nokāpām no zirgiem, piesējām tos pie kāda koka un devāmies tālāk kājām. *1*

.Mēs gājām klusu un slēpdamies, vadoties pēc balsu trokšņa, kas vāvuļoja gandrīz nepārtraukti. Nebija šaubu, ka lopi, kuru maurošanu mēs dzirdējām, bija tie paši, pa kuru pēdām mēs sekojām, bet tikpat skaidrs bija arī tas, ka- balsis, ko mēs tagad sadzirdējām, nepiederēja

tiem cilvēkiem, kuri šos lopus bija dzinuši.

Ir viegli atšķirt indiāņa un baltā cilvēka valodas intonāciju. Cilvēki, kuru balsis sasniedza mūsu ausis, bija baltie — viņi sarunājās tajā pašā valodā kurā mēs, ar visiem tās rupjajiem izpušķojumiem. Bet mans ceļabiedrs uztvēra ne tikai to — viņš pazina arī runātājus.

— Žēlīgs dies, massa Džordž! Tie tak ir tie sasodītie dauzoņi — Spenss un Bils Viljamss!

Džekam izrādījās taisnība. Mēs piegājām tuvāk. Mūžam zaļie koki mūs pilnīgi paslēpa. Sasnieguši kāda klajuma malu, mēs tur ieraudzījām vēršu baru, divus indiāņus, kas tos bija šurp atdzinuši, un abus jau pieminētos draugeļus.

Mēs stāvējām koku aizsegā, vērodami un klausīdamies, un drīz vien, pārmijis dažus vārdus ar savu apķērīgo ceļabiedru, es sapratu visu, kas te notiek.

Katram no indiāņiem — nožēlojamiem savas cilts iz- stumteņiem — bija uzdāvināta pudele viskija un daži niecīgi spīgulīši. Tā bija samaksa par viņu nakts darbu — advokāta Grabsa ganāmpulka nolaupīšanu.

Viņi savu bija padarījuši un mūsu ierašanās brīdī pašreiz nodeva ieguvumu citās rokās. Viņu saimnieki, kuru pienākumiem vajadzēja sākties šeit, tikko bija izsnieguši tiem atlīdzību. Indiāņi varēja doties mājās un piedzerties — viņi vairāk nebija vajadzīgi. Lopus aizdzīs uz kādu tālu zemes nostūri, kur nebūs grūti tos pārdot, vai arī — kas bija tikpat iespējams — tie atgriezīsies atpakaļ advokāta Grabsa plantācijā, un šie drošsirdīgie puiši, Spenss un Viljamss, būs tos izglābuši no indiāņu sirotāju bandas nagiem! Tā būs jauka pasaciņa, ko pastāstīt pie kamīna, un reti izdevīgs gadījums, lai savu vārdu teiktu policija un varas iestādes.

Ak, šie mežonīgie seminolu laupītāji! No viņiem jātiek vaļā, tie jāpadzen!

Tā kā lopi piederēja advokātam Grabsam, es nolēmu neiejaukties. Kas man bija sakāms, to es varēju pateikt citā vietā. Neatklājuši savu klātbūtni, es un mans pavadonis klusu apgriez āmies, devāmies atpakaļ pie saviem zirgiem un pārdomu pilni turpinājām ceļu.

Es nešaubījos, ka mēs esam uzminējuši patiesību'. Bija skaidrs, ka Viljamss un Spenss ir izmantojuši piedzērušos indiāņus, un tikpat skaidrs, ka advokāts Grabss savukārt izmantojis Viljamsu un Spensu šajā tumšajā darījumā.

Ūdeni vajadzēja saduļķot — nabaga indiāņus vajadzēja iedzīt izmisumā!

23. NODAĻA PĀRDOMAS CEĻĀ

Koledžā, tāpat kā visur citur, mani izsmēja par nostāšanos indiāņu pusē. Nereti mani kaitināja, pieminot veco nabaga Pouhattanu, kura asinis pēc divu gadsimtu ilgas «balināšanas» ļoti atšķaidītā veidā ritēja manās dzīslās. Mēdza teikt, ka es neesot patriots, jo es nepievienojos vulgārajai klaigāšanai, ikas tik raksturīga tautām, kad tās runā par ienaidnieku.

Tautas ir tādas pašas kā atsevišķi cilvēki. Lai tām izpatiktu, jums vajag būt tikpat ļaunam kā visi, just to pašu vai vismaz izlikties jūtam — arī ar to pietiek, mīlēt un nīst atbilstoši vispārējam noskaņojumam, vārdu sakot, atteikties no domu neatkarības un līdz ar vairākumu kliegt: «Sist krustā!»

Tāds ir īstais sabiedrības cilvēks, sava laika patriots.

Tas, kurš smeļ savas atziņas patiesības avotā un mēģina apturēt tautaš pāragro spriedumu bezjēdzīgo straumi, nekad nekļūs populārs, dzīvs būdaims. Varbūt gan pēc nāves, bet ne šaipus kapa. Tam nevajag meklēt sava mūža laikā slavu, pēc kādas ilgojās Peru iekarotājs, — viņš to neatradīs. Ja īstais patriots vēlas gūt slavas laurus, viņš tos var gaidīt tikai no vēlākajām paaudzēm, pēc tam kad viņa iznīcīgie kauli sen jau būs kapā sairuši.

Kaut gan mani ļoti skumdināja secinājumi, pie kuriem gribot, negribot noveda ne tikai, nupat redzētais gadījums, bet daudzi citi, par kuriem biju pēdējā laikā dzirdējis, es jutu iekšēju gandarījumu par savu izturēšanos. Ne ar vārdiem, ne darbiem es nebiju iesviedis ne spalviņu netaisnības svaru kausā. Man nebija iemesla pašam sevi apsūdzēt. Mana sirdsapziņa bija pilnīgi tīra pret šiem nelaimīgajiem cilvēkiem, ar kuriem man drīz vien vajadzēja sastapties kā ar ienaidniekiem.

Manas domas nekavējās ilgi pie šīs vispārējās problēmas. Jau pēc īsa brīža to aizēnoja vēl sāpīgākas pārdomas, ko manī viesa draudzības un mīlestības izraisīta līdzjūtība. Es domāju par izputināto atraitni, par viņas bērniem, par Majumi. Patiesības labad jāatzīstas, ka es domāju tikai par pēdējo, bet šīs domas aptvēra visu, kam bija sakars ar viņu. Visi Majumi tuvinieki bija man dārgi, kaut gan viņa atradās šo jūtu degpunktā.

Es jutu līdz viņiem visiem, bēdājos par visiem, un manu sirdi plosīja sabrukušu cerību izmisums. Es vairs necerēju viņus vēl kādreiz sastapt.

Kur gan viņi tagad bija? Uz kurieni viņi bija aizgājuši? Mani mocīja minējumi, nojautas, bailes. Es nespēju atvairīt savā iztēlē drūmas ainas. Cilvēki, kas izdarīja šo noziegumu, bija spējīgi uz jebkuru citu, pat visneģēlīgāko, kādu vien pazīst tiesu vēsture. Kas bija

noticis ar šiem maniem jaunības draugiem?

Mans pavadonis nevarēja, par to nekā pastāstīt. Viņš domāja, ka tie devušies uz kādu citu vietu indiāņu rezervātā, jo pēc lielā pāridarījuma dienas neviens par viņiem vairs neesot nekā dzirdējis:

Bet pat tas bija tikai minējums.

Manas drūmās domas mazliet izklaidēja izmaiņas apkārtējā ainavā.

-Līdz šim mēs bijām jājuši caur priežu mežu. Ap pus-*:* dienas laiku mēs nokļuvām kāda Floridas dabiskā dīķa tuvumā, kam apkārt plašā joslā stiepās mūžam zaļo koku biezoknis. Mūsu ceļš jeb taka veda tieši cauri tam.

It kā uz burvja mājienu ainava pēkšņi izmainījās. Mūsu zirgu kājas mina citādu zemi, un citāda bija lapotne virs mūsu galvām. Priedes te vairs neauga. No visām pusēm mūs ietvēra necaurredzama mūžam zaļo koku siena. Dažiem no tiem bija platas, spīdīgas, ādai līdzīgas lapas kā magnolijām, kas te pacēlās visā savā staltumā. Blakus tām auga ozoli, sarkanie zīdkoki, lauru koki, dzelzskoki, halēzijas un kalikarpas, bet pāri visam kā torņi slējās palmas, lepni šūpodamas vējā savus plūksnainos cekulus, it kā augstprātīgi mājot sveicienus saviem pazemīgākajiem biedriem tur lejā.

.Ilgu laiku mēs jājām pa dziļu ēnu, jo taku apēnoja ne tikai paši koki, bet arī uz tiem augošie parazītaugi. Milzīgi, lapām klāti meža vīnāji, smilaksu un efeju ložņājošās stīgas un tilandsiju sudrabotie pušķīši pilnīgi aizsedza debesis mūsu skatienam. Taka vijās līču loču, un jāt pa to bija grūti. Bieži vien tā meta līkumus ap kritušu koku stumbriem, un nereti ceļu aizšķērsoja blāvi zaļš muskata vīnogulāja mezgloto stīgu režģis, kuras stiepās no koka uz koku kā kuģa tauvas.

Aina bija mazliet drūma, bet varena un iespaidīga. Tā saskanēja ar manām pašreizējām izjūtām un nomierināja mani pat vairāk nekā klajais priežu mežs.

Izjājuši cauri šai tumšā meža joslai, mēs nokļuvām pie viena no tiem īpatnējiem dīķiem, kas jau iepriekš tika aprakstīti. Tas bija norimis ūdens vulkāns — apaļš baseins* kam visapkārt pacēlās pauguri un klintis. Angļu- sakšu ienācēji savā barbariskajā žargonā šos dīķus dēvē par «mārkiem», taču šis apzīmējums ir pavisam aplams, jo ūdens, kas atrodas tajos, vienmēr ir kristāldzidrs un tīrs.;

Dīķis, pie kura mēs piejājām, bija gandrīz pilns ar skaidru ūdeni. Mūsu zirgi gribēja dzert un mēs paši arī. Bija pati karstākā dienas stunda. Mežs viņpus dīķa izskatījās retāks un ne tik ēnains. Bija īstais laiks un vieta uz kādu brīdi apstāties. Nokāpuši no zirgiem, mēs gatavojāmies atpūsties un atspirdzināties.

Džekam plecos bija liela mugursoma, kuras izspiedušies sāni un uz āru izlīdušie vairāku -pudeļu kakli liecināja par -maigajām rūpēm, ar kādām mēs bijām izvadīti ceļā.

Vairāku stundu ilgais jājiens bija radījis -man apetīti un karstums savukārt slāpes, bet drīz vien mugursomas saturs apmierināja manu izsalkumu un glāze sarkanvīna, sajaukta ar vēso ūdeni, brīnišķīgi atveldzēja izžuvušo rīkli.

Cigārs bija neatņemams šās brīvdabas maltītes nobeigums, un, to aizkūpinājis, es atgūtos uz muguras kuplas magnolijas zaru paēnā.

Es lūkojos, kā zilie dūmu mākonīši aizpeld augšup starp spīdīgajām lapām, liekot sīkiem kukainīšiem pamest savu apmešanās vietu. Mans jūtu satraukums norima, miers ieaijāja domas, spēcīgā smarža no lielajiem, vaskai- najiem ziediem, kuru vidū vizēja koraļļsārti konusiņi, kā reibinoša elpa apņēma mani. Es iemigu.

24. NODAĻA DĪVAINA PARĀDĪBA

Es biju pavadījis snaudā tikai dažas minūtes, kad mani pamodināja ūdens plunkšķis, it kā kāds būtu ielēcis dīķī. Es sevišķi nesatrūkos -un .nemaz nepaskatījos apkārt, pat .acis neatvēru.

«Laikam Džeks peldas,» es nodomāju. «Brīnišķīga ideja, es arī tūlīt darīšu to pašu.»

Taču es maldījos. Nēģeris nebija ielēcis ūdeni, bet arvien vēl atradās tepat krastā manā tuvumā un arī-bija iemidzis. Trokšņa pamodināts, tāpat kā es, viņš bija pietrūcies kājās, un es izdzirdu viņu iesaucamies:

— Žēlīgs dies, massa Džordž! Rau, rau! Vai, kāds liels! Uh!

Es pacēlu galvu un paskatījos uz dīķi. Saviļņotajā ūdenī es neieraudzīju vis Džeku, bet lielu aligatoru.

Tas bija pienācis tuvu krastam, kur mēs gulējām. Balansēdams uz platajām krūtīm, muskuļotās priekškājas un pleznainās pakaļkājas izstiepis visā garumā, tas

gulēja virs ūdens un ar acīm redzamu ziņkāri skatījās uz mums. Ar savu uz augšu pacelto galvu un stīvi gaisā uzslieto asti tas izskatījās komisks, bet tai pašā laikā arī atbaidošs.

— Atnes manu šauteni, Džek! — es teicu pusčukstus. — Bet ej klusiņām un neiztraucē to!

Džeks aizlavījās pēc šautenes, bet šķita, ka rāpulis ir nojautis mūsu nolūkus, jo, pirms vēl es paguvu satvert ieroci, tas piepeši apgriezās, ātri kā bulta metās projām un ienira dīķa tumšajā dzelmē.

Neizlaizdams šauteni no rokām, es kādu brīdi gaidīju, kad aligators atkal parādīsies, bet tas vairs neuzpeldēja virspusē. Varbūt uz viņu jau kādreiz bija šauts vai kā citādi tam uzbrukts, un rāpulis divkājainajos radījumos pazina bīstamu ienaidnieku. Tā kā dīķis atradās ceja tuvumā, tas bija pilnīgi iespējams.

Ne mans pavadonis, ne es nebūtu par to vairāk domājuši, ja šī aina tik ļoti neatgādinātu kādu citu, kas mums bija dziļi iespiedusies atmiņā. Patiešām līdzība bija visai liela: dīķis, klintis, apkārt augošie koki — tas viss šķita pazīstams mūsu acīm. Pat rāpulis, ko mēs tikko redzējām, ipēc sava apveida, lieluma un niknā, riebīgā izskata likās tieši tāds pats kā tas, par kuru tagad plantācijā stāstīja gandrīz vai leģendas.

Šī līdzība atsauca atmiņā tās dienas satraucošos notikumus, mēs atcerējāmies pat sīkumus tik spilgti, it kā tas viss būtu noticis tikai vakar. Briesmīgā rāpuļa at- vilināšana, bīstamā sastapšanās dīķī, noziedznieka vajāšana un sagūstīšana, tiesa un bargais spriedums, ilgā sekošana bēglim pāri ezeram un pēkšņais, drausmīgais noslēgums — viss tajā dienā piedzīvotais šai brīdī dzīvi un skaidri atainojās mūsu

acu priekšā. Man gandrīz šķita, ka es atkal dzirdu ūdens apslāpēto agonijas kliedzienu, kas atskanēja no upura lūpām, kad tas nogrima dzelmē. Tās nebija patīkamas atmiņas ne manam pavadonim, ne man pašam, un mēs drīz vien izbeidzām runāt par tām.

It kā lai izkliedētu mūsu drūmās domas, šai brīdī atskanēja meža tītara jautrā buldurēšana, un Džeks lūdza man atļauju doties to nomedīt. Es arī nekā neiebildu, un viņš, paņēmis manu šauteni, atstāja mani vienu.

Es no jauna aizdedzināju savu Havannas cigāru, tāpat kā pirmīt izstiepos mīkstajā zālē, lūkojos iesārto dūmu mākonīšos, ieelpoju ziedu reibinošo smaržu un atkal iemigu.

Šoreiz es sapņoju, un šie sapņi bija tikai manu neseno nomoda domu turpinājums. Es redzēju tās notikumiem bagātās dienas ainas un atkal*1* pārdzīvoju visu tieši tāpat kā toreiz. Tikai vienā ziņā mans sapnis atšķīrās no īstenības. Es sa.pņoj.u, ka redzu mulatu iznirstam ūdens virspusē un izkāpjam salas krastā. Es sapņoju, ka viņš ir izglābies neskarts un neievainots un atgriezies, lai atriebtos. Kaut kādā veidā viņš bija dabūjis mani savā varā un pašreiz gribēja mani nonāvēt!

Šai briesmīgajā sapņa momentā es atkal pēkšņi pamodos — šoreiz nevis no ūdens šļakstiem, bet no spalga šāviena trokšņa, kas atskanēja pavisam tuvu.

«Džeks ir atradis tītarus,» es nodomāju. «Cerams, ka viņš būs labi nomērķējis. Es labprāt aizvestu kādu tītaru uz fortu. Tas labi noderētu kopējam galdam, jo, kā dzird, tur pārtikas noliktava neesot pārpildīta. Džeks ir labs šāvējs un droši vien būs trāpījis. Ja …»

Manas domas piepeši pārtrauca otrs šāviens, kas, spriežot pēc rībiena, arī tika raidīts no šautenes.

«Mans dievs! Ko tas nozīmē? Džekam ir tikai viena šautene ar vienu stobru. Viņš taču nevar būt paguvis tik ātri to no jauna pielādēt! Vai varbūt pirmais šāviens bija tikai sapņa vīzija, ne īstenība? Bet es taču skaidri dzirdēju šāviena troksni un tieši no tā pamodos. Es nemaldos —- atskanēja divi šāvieni.»

Pārsteigts es pietrūkos kājās. Mani pārņēma uztraukums par sava pavadoņa drošību. Skaidrs, ka es biju dzirdējis divus šāvienus. Tātad tika šauts no divām šautenēm, un šāvēji bija divi. Džeks varēja būt viens, bet kas bija tas otrs? Mēs atradāmies bīstamā teritorijā. Vai tas bija ienaidnieks?

Es skaļi pasaucu Džeku vārdā.

Izdzirdot viņa balsi, es jutos atvieglots. Tā atskanēja kaut kur ne visai tālu mežā, bet, ieklausījies uzmanīgāk, es atkal uztraucos. Džeks nekliedza vis, atbildot uz manu saucienu, bet gan šausmu pārņemts.

Neizprazdams, kas noticis, un ļoti satraukts, es paķēru savas pistoles un skrēju viņaom pretī. Es zināju, ka viņš nāk uz šo pusi un ir

jau tuvu, bet koku tumšajā ēnā tā melnais ķermenis vēl nebija saskatāms. Viņš arvien vēl turpināja (kliegt, un tagad es jau varēju saprast, ko viņš saka.

— Vai dieviņ! Vai dieviņ! — viņš kliedza galīgi pārbiedētā balsī. — Massa Džordž, jūs nav ievainots?

— Ievainots? Pie velna, kas tad lai mani būtu ievainojis?

Ja es nebūtu dzirdējis divus šāvienus, varētu iedomāties, ka Džeks ir izšāvis uz šo pusi un nobijies, ka lode ķērusi mani.

— Jūs nav nošauts? Paldies dievam, jūs nav nošauts, massa Džordž!

— Bet, Džek, ko tas viss nozīmē?

Šai mirklī viņš iznāca no biezokņa klajākā vietā un es viņu ieraudzīju.

Džeka izskats neizkliedēja manas aizdomas, ka noticis kaut kas savāds.

Manā priekšā bija šausmu pārņemts nēģeris, īsts pārbīļa iemiesojums. Viņa acis gandrīz spiedās ārā no dobumiem un bolījās tā, ka biežāk bija redzami acu baltumi nekā zīlītes vai varavīksnenes, lūpas baltas, bez asiņu pilītes, melnā sejas āda nobālusi pelnu pelēkumā un zobi runājot klabēja. Viņa kustības un žesti apstiprināja manu pārliecību, ka Džeks ir līdz nāvei pārbijies.

Ieraudzījis mani, viņš steigšus pieskrēja klāt un saķēra mani aiz rokas, tai pašā laikā bailīgi atskatīdamies uz mežu, no kura bija iznācis, it kā no turienes viņam draudētu kādas lielas briesmas.

Es zināju, ka parastos apstākļos Džeks nav nekāds ģļēvulis, bet gluži otrādi. Tātad bija noticis kaut kas patiešām briesmīgs. Bet kas gan?

Arī es atskatījos, bet meža ēnas tumšajos dziļumos nevarēju ieraudzīt nekā cita kā tikai koku brūnos stumbrus.

Es atkal jautāju viņam, lai paskaidro, kas noticis.

— Ak dies! Tas bi-bi-bij viņš! Džeks droši zin, tas bij viņš!

— Viņš? Kas tad?

— Ak massa Džordž, v-vai tik jūs . .. vai tik jūs nav ievainots? Viņš šāva uz jums. Es redzēju, ka mē-mē- mērķēja. Es šāvu viņam, vēlāk es šāvu, bet ne-ne-netrā- plju. Viņš a-a-aizbēga!

Kas šāva? Kas aizbēga?

— Ak dies! Tas bi-bi-bij viņš, viņš pats vai viņa ga-ga-gars!

— Dieva dēļ, paskaidro, kāds viņš! Kas par garu? Vai tu pašu nelabo redzēji, vai?

— Nūja, massa Džordž, nūja, ka tā! Tas bi-bi-bij nelabais, ko Džeks redzēja, tas bij Dzeltenais Džeks!

— Dzeltenais Džeks?

25. NODAĻA KAS BIJA SAVĒJS?

— Dzeltenais Džeks? — es neviļus atkārtoju jautājošā tonī, kaut gan man, protams, nenāca ne prātā ticēt sava pavadoņa apgalvojumam. — Tu saki, ka redzēji Dzelteno Džeku?

— Jā, massa Džordž, — mans zirgu puisis atbildēja, mazliet atguvies no izbīļa. — Tikpat droši, kā saule spīd, es viņu redzēju — viņu pašu vai viņa garu.

— Muļķības! Nekādu garu nav. Tavas acis tevi pievīla tumšajā koku ēnā. Tev būs tikai tā izlicies.

— Dieva vārds, massa Džordž! — melnais ļoti nopietni sacīja. — Zvēru, es viņu redzēju. Man neizlikās, es pats taisni redzēju — tas bij Dzeltenais Džeks vai viņa gars.

— Tas nav iespējams!

— Lai nav iespējams, bet tā bij. Nudie, nudie, es redzēju Dzelteno Džeku! Viņš bij noslēpies aiz sveķu koka un šāva uz jums. Tad es šāvu uz viņu. Massa Džordž, jūs tak dzirdējāt abus divus šāvienus?

— Taisnība: es dzirdēju divus šāvienus, vai visma.; man tā šķita.

—• Jānudie, massa Džordž, tas jums nešķita, nē, bij divi šāvieni. Uh! Tas sasodītais nelietis, viņš šāva, ticiet, kad es saku! Rau, rau, te, massa Džordž! Ko es sacīju? Rau, te!

Mēs bijām pagājuši uz dīķa pusi un tagad atradāmies līdzās magnolijai, kuras ēnā es biju gulējis. Noliecies pie koka, Džeks rādīja uz tā stumbru. Es paskatījos uz norādīto vietu. Gandrīz pie pašas zemes gludajā mizā es ieraudzīju skrambu. Lode bija skārusi koku un aizslīdējusi garām. Skramba bija zaļa un svaiga, un vēl arvien no tās sūcās sula. Neapšaubāmi kāds bija šāvis uz mani un kļūdījies tikai par collu. Svina gabaliņš bija pagājis tuvu garām manai galvai, kas atdusējās uz mugursomas, un tieši man gar ausīm, jo tagad es atcerējos, ka gandrīz vienā l'aikā ar pirmo šāvienu biju dzirdējis no-džinkstam lodi.

— Nu jūs ticēs man, massa Džordž? — pašapzinīgi iejautājās melnais. — Nu jūs ticēs, ka Džekam nav tik izlicies?

— Protams, es ticu, ka kāds ir šāvis uz mani…

— Dzeltenais Džeks, massa Džordž! Dzeltenais Džeks, dieva vārds! — nopietni apzvērēja mans pavadonis. — Es redzēju to dzelteno blēdi tik skaidri, kā redzu te to koku sev priekšā.

— Vai nu tas bijis ar dzeltenu vai sarkanu ādu, mums iespējami ātri jāpazūd no šejienes. Dod man šauteni, es pastāvēšu sardzē, kamēr tu apseglosi zirgus. Pasteidzies, lai varam tūlīt doties ceļā!

Es steigšus pielādēju šauteni un, nostājies aiz kāda koka stumbra, sāku raudzīties tajā virzienā, no kurienes bija nācis šāviens. Melnais

Džeks aizveda zirgus man aizmugurē, veikli tos apsegloja un piesprādzēja mūsu ceļasomas.

Vai gan vēl jāsaka, ka es ar bažām, pat ar bailēm vēroju apkārtni. Šis mēģinājums mani nogalināt liecināja, ka tuvumā ir nāvīgs ienaidnieks, lai kas viņš būtu. Domāt, ka tas ir Dzeltenais Džeks, bija pārāk absurdi. Es, -protams, neņēmu to nopietni. Es pats biju bijis viņa neapšaubāmās un drausmīgās bojā ejas aculiecinieks, un vajadzētu pārliecinošāku pierādījumu nekā mana pavadoņa gan visai nopietnais apgalvojums, lai es ticētu rēgiem vai augšāmcelšanās iespējai. Uz mani tika šauts — šis fakts nebija apšaubāms, un cilvēku, kas šāva, mans baiļu apstulbinātais pavadonis krēslainā meža nenoteiktajā gaismā bija noturējis par Dzelteno Džeku. Protams, tā bija tikai fantāzija — Melnais Džeks bija kļūdījies, domādams pazīstam mūsu nezināmo ienaidnieku. Te nevarēja būt cita izskaidrojuma.

Jā, bet kāpēc es tieši tajā brīdī sapņoju par viņu — par mulatu? Kādēļ tāds sapnis? Ja ticētu Melnā Džeka apgalvojumam, tad iznāktu, ka nejaukais murgs, kas mani mocīja miegā, piepildījies īstenībā.

Domājot par šo dīvaino sakrišanu, man pārskrēja aukstas tirpas pār kauliem un asinis dzīslās sastinga. Tajā bija kaut kas šausmīgs un tik sasodīti iespējams, ka es gandrīz sāku ticēt nēģera nopietnajam apgalvojumam. Un, jo vairāk es par to domāju, jo nevarīgāks jutos apšaubīt tā patiesīgumu.

Kādēļ gan kāds indiānis, kam es nekā neesmu darījis, būtu izvēlējies ma.ni par mērķi savai lodei? Tiesa, indiāņu un balto savstarpējās attiecības bija naidīgas, bet karot tie pagaidām nekaroja. Karš vēl noteikti nevarēja būt sācies. Virsaišu sapulce vēl nebija sanākusi, tai vajadzēja notikt nākošajā dienā, un, iekāms nebūs zināmi tās rezultāti, nebija sagaidāms, ka viena vai otra puse ķersies pie ieročiem. Tāda rīcība būtu jūtami ietekmējusi paredzamās sapulcēs lēmumus. Indiāņi bija tikpat ieinteresēti saglabāt mieru kā viņu baltie pretinieki — patiesībā vēl vairāk, un viņi noteikti zināja, ka šāda veida izlēciens nelaikā nāktu viņiem tikai par ļaunu un sagādātu pārvietošanās piekritējiem kāroto ieganstu.

Tātad vai tas varēja būt kāds indiānis, kas tīkoja pēc manas dzīvības? Ja ne, tad kam gan citam pasaulē vēl būtu iemesls mani nogalināt? Es nevarēju iedomāties nevienu, ko es būtu apvainojis, vismaz ne tik ļoti, ka tas alktu pēc tik briesmīgas atmaksas.

Man ienāca prātā piedzērušies lopu dzinēji. Tiem jau gan būtu maza bēda par līgumiem vai sapulces iznākumu. Zings, segli, šautene, kāds spožs nieks tādiem ir vairāk vērts nekā visas cilts drošība. Tie abi acīm redzot bija īsti bandīti, jo indiāņu vidū tāpat ir laupītāji kā starp baltajiem.

Taču nē. Tie nevarēja būt viņi. Viņi mūs nemaz netika pamanījuši un, ja arī būtu redzējuši, tad diez vai varētu tik drīz nokļūt līdz

šejienei. Atstājuši viņus, mēs jājām raitā solī, bet viņi bija kājām.

Spenss un Viljamss bija jāšus, un, spriežot pēc tā, ko Džeks man pa ceļam pastāstīja par abu šo kaušļu agrākajām izdarībām, es biju gatavs ticēt, ka viņi ir spējīgi uz visu — pat uz šādu nelietību.

Bet arī tas likās maz iespējams, jo viņi mūs neredzēja, bez tam tie bija aizņemti ar savām darīšanām.

Ahā! Beidzot es to atminēju. Vismaz man ienāca prātā visiespējamākā varbūtība. Sis nelietis būs bijis kāds bēguļojošs vergs, kas droši vien sliktās apiešanās dēļ aizbēdzis no plantācijas un zvērējis mūžīgi ienīst visus baltos. Un tagad viņš atriebās pirmajam, kas gadījās ceļā. Droši vien tas bija mulats un varbūt mazliet līdzīgs Dzeltenajam Džekam, jo visiem mulatiem, tāpat kā nēģeriem, ir ārējā izskatā kaut kas kopējs.

Tas izskaidrotu arī mana pavadoņa kļūdīšanos, jo dabiski, ka šādā gadījumā viņš varēja pārskatīties. Ar šo pieņēmumu, vai nu tas bija pareizs, vai maldīgs, es biju spiests apmierināties.

Džeks tagad bija jau visu sakārtojis, un, vairs nekavēdamies, lai tālāk izdibinātu mīklaino notikumu, mēs uzlēcām seglos un auļojām projām no šīs vietas.

Kādu laiku mēs jājām, ik mirkli atskatīdamies, un, tā kā mūsu ceļš tagad veda caur klaju mežu, mēs varējām pārredzēt krietnu gabalu sev aiz muguras.

Ienaidnieks, lai viņš bija kas būdams, — baltais vai nēģeris, indiānis vai mulats, — neparādījās ne mums priekšā, ne sānos, ne aizmugurē. Mēs neredzējām nevienas dzīvas dvēseles, kamēr piejājām pie Kinga forta*[19]*, kuru mēs sasniedzām tieši tajā brīdī, kad saule nogrima aiz tumšās meža sienas pie horizonta.

26. NODAĻA PIEROBEŽAS FORTS

Dzirdot vārdu «forts», iztēlē atainojas masīva celtne ar izvirzījumiem un ambrazūrāim, bastioniem un robotām mūra sienām, kazematiem un aizsargvaļņiem — stiprs un varens (nocietinājums, kā to jau izsaka pats šis vārds.*[20]*Šādus cietokšņus Floridā un citur ir uzcēluši spānieši. Daži no tiem arvien vēl stāv nesagrauti, bet citi pat ar savām drupām liecina, cik diženi un slavas apvīti tie bijuši toreiz, kad pāri to vaļņiem lepni plīvoja karogs ar leoparda attēlu.

Spāniešu kolonistu Amerikā būvētāis celtnes arhitektoniskā ziņā krasi atšķīrās no tām, ko cēlušas citas Eiropas nācijas. Spānieši būvdarbiem nežēloja ne pūliņu, ne līdzekļu, it kā domātu, ka viņu vara te būs mūžīga. Pat attiecībā uz Floridu viņi acīm redzot nenojauta un neparedzēja, ka to saimniekošanas laiks būs tik īss un tik drīz būs jāpiedzīvo padzišana.

Galu galā šie varenie cietokšņi viņiem lieti noderēja. Ja nebūtu to aizsardzības, tumšādainie jamasi un. pēc tam uzvarētāji seminoli būtu spāniešus padzinuši no ziedošās pussalas sen pirms viņu faktiskās padošanās.

Savienotajām Valstīm ir savi lieli mūra nocietinājumi, bet pierobežas apgabalu forti, kas figurē indiāņu karu stāstos un vēl šobaltdien apjož visu Savienoto Valstu teritoriju kā gigantiska ķēde, ir pavisam citādi. Tos neietver no kaltiem akmeņiem celts robots mūris ar dārgajiem kazernatiem un nav ari nekādu lieku arhitektūras greznojumu. Tās ir primitīvas, cirstu baļķu būves, kuras paredzētas neilgam laikam un kuru uzcelšana prasījusi maz līdzekļu, tā ka arī to pamešana nesagādā lielus zaudējumus, un pie robežas, kas pastāvīgi mainās un strauji pārvietojas, drīz vien paceļas jauni šādi forti.

Nocietinājuma izveidošana pret indiāņu ienaidnieku notiek šādi:

Nocērtiet dažus simtus koku, sazāģējiet tos astoņpadsmit pēdu garos baļķos, pāršķeliet gareniski uz pusēm un sastatiet liela četrstūra veidā citu pie cita ar plakanajām pusēm uz iekšu. Tad sastipriniet tos ar dēļiem un augšējos galus notēsiet asus. Astoņu pēdu augstumā no zemes ierīkojjet šaujamlūkas, un zem tām novietojiet pakāpienus. Ārpusē izrociet grāvi, būves pretējos stūros uzceliet bastionus, kuros novietojiet savus lielgabalusˆ

Vēl pierīkojiet stiprus vārtus — un «pierobežas forts» jums ir gatavs.

Tas var būt trīsstūra, kvadrāta vai jebkura cita daudzstūra veidā, kas vispiemērotākais attiecīgajai vietai.

Jums vajadzīgi mitekļi karavīriem un noliktavas. Uzceliet iekšpus sētas stipras baļķu ēkas, ja vēlaties — dažas no tām var būt stūros. Arī tām izcērtiet šaujam- lūkas — gadījumam, ja sēta tiktu sagrauta. Kad

tas padarīts, jūsu forts ir pabeigts.

Kā būvmateriāls labi noder priedes. To garos bez- zaru stumbrus viegli nocirst un sadalīt vajadzīgā garuma gabalos. Bet Floridā ir atrodams šim nolūkam vēl labāks koks — palma. Tās blīvo koksni šāviens tik viegli nesašķaida, un lode iestrēdz tajā, nenodarījusi nekāda ļaunuma. No šāda materiāla bija celts arī Kinga forts.

Es pēdējā laikā biju maz sēdējis seglos, tādēļ pēc ceļa jutos ļoti noguris. Es dzirdēju rīta jundu, bet, tā kā vēl neskaitījos ierindā, tad nepievērsu tai uzmanību un paliku guļam.

Pa atvērto logu ielauzušās taures skaņas un bungu rīboņa mani atkal pamodināja. Es pazinu parādes mūziku un izlēcu no gultas. Šai brīdī ienāca Džeks, lai palīdzētu man saģērbties.

— Žēlīgs dies, massa Džordž! — viņš izsaucās, rādīdams ārā pa logu. — Paskatieties! Tur sanākuši visi seminolu indiāņi, visi sarkanādaiņi, cik vien ir te, vecajā Floridā. Uh!

Es paraudzījos pa logu. Aina bija gleznaina un iespaidīga. Sētas iekšpusē šurp un turp steidzās kareivji, pa rotām kārtodamies parādei. Viņi vairs neizskatījās nevīžīgi ģērbušies un lempīgi kā iepriekšējā vakarā, bet braši un kareivīgi — formas svārki cieši aizpogāti, cepures lepni uz vienas auss, jostas notīrītas sniega baltumā, saulē mirdzošas pogas, šautenes, durkļi. Viņu vidū rosījās virsnieki, izceldamies ar saviem greznākajiem mundieriem un spožajiem uzplečiem, bet mazu gabaliņu tālāk stāvēja pats ģenerālis ar sava štāba virsniekiem, kuru ietērpu izteiksmīgi papildināja lielas, melnas cepures, izrotātas ar baltu un sarkanu gaiļa spalvu pušķiem. Blakus ģenerālim pilnā parādes uniformā stāvēja pilnvarotais, kas arī pats pēc pakāpes bija ģenerālis.

Šī greznā parāde tika sarīkota, lai ietekmētu indiāņu prātus.

Forta pagalmā vēl atradās vairāki labi ģērbušies civilisti, tuvākās apkārtnes plantatori, kuru vidū es ieraudzīju arī Ringoldus.

Tā nu būtu šās ainas iespaidīgā daļa. Tās gleznai- nurns pavērās skatienam viņpus forta sētas.

Līdzenajā klajumā, kas vairākus simtus jardu tālu izpletās forta priekšā, grupās stāvēja slaidi indiāņu karavīri, tērpušies visā savā iezemiešu greznībā — turbānos, spalvu rotās, izkrāsojušies. Skatiens veltīgi meklēja divus, kas būtu 'pilnīgi vienādi ģērbušies, un tomēr visu viņu ārienē izpaudās kopīgs stils. Dažiem bija briežādas mednieku krekli un tā paša materiāla stilbsargi un mokasīni, bagātīgi izrotāti ar stikla zīlītēm, bārkstīm un pušķiem. Citi bija tērpušies rūtota vai puķota kokvilnas auduma tunikās, ar ziliem, zaļiem vai sarkaniem drānas stilbsargiem, kas sniedzās no gurniem līdz potītēm un zem ceļiem bija apsieti ar zīlītēm izrakstītām prievītēm, kuru cilpiņām vai pušķiem rotātie gali nokarājās gar kāju ikriem. Viņu vidukļus apjoza krāšņās vampum jostas, aiz kurām bija aizbāzti garie indiāņu dunči,

tomahauki un vienā otrā gadījumā arī spožām sudraba inkrustācijām bagātīgi rotātas pistoles, ko tie bija mantojuši no spāniešiem. Daži indiāņiem raksturīgās vampum jostasvietā bija apsējuši ap vidu spāniešu sarkano zīda šalli, kuras bārkstainie gali, nokarādamies slīpi pāri tunikas malai, padarīja apģērbu vēl impozantāku. Netrūka arī krāšņu galvas rotu, kas papildināja košo ietērpu, un šai ziņā dažādība bija vēl lielāka. Daži nēsāja skaistās, no spalvām darinātās diadēmas, kas zaigoja visās varavīksnes krasās, citiem galvā bija no raibiem zīda lakatiem savīti turbāni, vēl citiem — ķiveres veida cepures no melnās vāveres, lūša vai jenota ādas, pie tam bieži vien priekšpusē fantastiski rēgojās attiecīgā zvēra galva. Daudziem ap galvu bija platas, ar vampum izrotātas saites, virs kurām pacēlās karaliskās lijas vai arī smilšu dzērves tīmeklim līdzīgās spalva_s. Dažu ievērojamāko karavīru galvas greznoja lielā Āfrikas putna strausa līganās spalvas.

Visiem indiāņiem bija šautenes — garās mežinieku medību bises, un pār viņu pleciem nokarājās pulvera ragi un patronsomas. Lokus un bultas redzēja vienīgi jauniešu rokās, kuri bija te ieradušies krietnā skaitā līdz ar karavīriem.

Kādu gabalu tālāk es varēju redzēt teltis — tur indiāņi bija uzcēluši savu nometni. Tās nebija visas vienkopus, bet izkaisītas gar meža malu atsevišķās grupās, un pie katras no tām plīvoja karogs, norādot, kādam klanam jeb cilts nozarojumam tās pieder.

Nometnē varēja redzēt staigājam indiāņu sievietes viņu garajos lindrakos, un zaļajā mauriņā telšu priekšā rotaļājās mazi, melnīgsnēji bērneļi.

Kad es pirmoreiz palūkojos uz to pusi, indiāņu karavīri pašreiz pulcējās laukumā pie forta vārtiem. Daži bija jau ieradušies un sarunādamies stāvēja mazos bariņos, bet citi apstaigāja grupu pēc grupas, it kā apspriezda- rnies ar visiem.

Es nevarēju neievērot šo lielisko vīru stalto stāju. Es nevarēju neapbrīnot viņu nepiespiesto, vingro gaitu pretstatā dresēta kareivja stīvajam solim. Ikvienam,'raugoties uz tiem abiem, būtu jāatzīst indiāņa pārākums.

Pārlaižot acis sakšu un ķeltu kareivju rindām, redzot, kā viņi tur stāv — stīvi un kokaini, plecu pie pl'eca, papēdi pie papēža, un pēc tam palūkojoties otrpus sētai uz spalvām greznotajiem karavīriem, kas lepni soļoja pa savas dzimtās zemes zaļo mauru, es biju spiests nākt pie atziņas, ka, lai tos uzvarētu, mums katrā ziņā nepieciešams skaitlisks pārsvars.

Ja es šo domu būtu izteicis skaļi, mani izsmietu. Tā bija pretrunā ar visu līdzšinējo pieredzi un neskaitāmajiem bravūrīgajiem robežkaru nostāstiem. Indiāņi vienmēr bija padevušies, bet vai gan tādēļ, ka to baltais pretinieks būtu stiprāks un drosmīgāks? Nē, viņi tika uzvarēti ar skaitlisku pārspēku un vēl biežāk sava sliktākā apbruņojuma dēļ.

Šeit slēpās mūsu pārākums. Ko gan varēja iespēt mitra loka stiegra un neveiklais šķēps pret nāvi inesošo šautenes lodi?

Tagad šās nevienlīdzības vairs nebija. Šie mednieku cilts karavīri nesa plecā uguns ieroci un prata ar to rīkoties tikpat izveicīgi kā mēs.

Indiāņi sagrupējās puslokā forta priekšā. Virsaiši, kas bija novietojušies šā pusloka pirmajā rindā, nosēdās zālē. Aiz viņiem ieņēma vietas apakšvirsaiši un izcilākie karavīri, tālāk aizmugurē rindu pēc rindas nostājās cilts vienkāršie karotāji. Pat sievietes un zēni pienāca tuvāk, sadrūzmējās cieši aiz vīru mugurām un ar klusu, bet dedzīgu interesi vēroja viņu izturēšanos.

Pretēji savam paradumam indiāņi bija sadrūmuši ūn klusi. Pēc sava rakstura seminoli nepavisam nav tādi, bet gan tikpat lieli runātāji <un smieklu mīļotāji kā cirka klauni. Pat bezrūpīgais nēģeris nevar jautrībā ar viņiem sacensties.

Bet tagad viņi izturējās tieši pretēji. Virsaiši, karavīri, sievietes un pat zēni, kas tikko bija pametuši savas rotaļas, — visi izskatījās svinīgi nopietni.

Par to nebija ko brīnīties. Šī nebija parasta sanāksme, lai apspriestu kādu ikdienišķu sīkumu, bet gan sapulce, kam vajadzēja izlemt vienu no vissvarīgākajiem viņu dzīves jautājumiem, sapulce, kuras lēmums varēja tos šķirt uz mūžīgiem laikiem no dzimtās zemes. Vai kāds brīnums, ka viņi nebija tik jautri kā parasti.

Nebūtu pareizi teikt, ka visi izskatījās sadrūmuši. Šo puslokā sēdošo virsaišu vidū bija cilvēki ar pretējiem uzskatiem. Tur bija arī pārvietošanās piekritēji, kas personīgu iemeslu dēļ to atbalstīja, — uzpirkti un piekukuļoti savas cilts un tautas nodevēji.

Tādu nebija maz, un arī par vājiem viņus nevarēja saukt. Dažus no visvarenākajiem virsaišiem valdības aģentiem bija izdevies pārvilkt savā pusē, un tie bija piekrituši pārdot savas tautas tiesības. Vienu nodevība bija zināma, par citiem pastāvēja aizdomas, un tas arī bija iemesls pārējo bažām. Ja tas tā nebūtu, ja virsaišu vidū valdītu vienprātība, tad patriotu partija viegli panāktu tautas interesēm atbilstošu lēmumu, bet tagad viņi baidījās, ka nodevēji var visu izjaukt.

Orķestris sāka spēlēt maršu, karaspēks sakustējās un izsoļoja laukā pa vārtiem.

Ātri uzvilcis formas tērpu, es izsteidzos ārā un ieņēmu savu vietu ģenerāļa štāba virsnieku vidū.

Pēc dažām minūtēm mēs jau bijām sapulces laukumā, vaigu vaigā ar indiāņu virsaišiem.

Karaspēka vienības nostājās ierindā, ģenerālis ieņēma savu vietu karoga priekšā, pilnvarotais — blakus viņam. Aiz viņiem sagrupējās štāba virsnieki, ierēdņi, tulki un dažas ievērojamas privātpersonas — Ringoldi un citi,

kam pieklājības pēc vajadzēja piedalīties sapulces norisē.

Virsnieki un virsaiši sarokojās, draudzīgā indiāņu miera pīpe apstaigāja visapkārt, un beidzot sapulce bija atklāta.

27. NODAĻA SAPULCE

Vispirms runāja valdības pilnvarotais.

Viņa runa bija pārāk plaša, l'ai to te sīki atstāstītu. Galvenais tajā bija aicinājums indiāņiem ar labu pakļauties Oklavoho līguma noteikumiem, atteikties no saviem īpašumiem Floridā un pārcelties uz Rietumiem, kur tiem ierādīta teritorija Arkanzasas štatā pie Baltās upes, — vārdu sakot, pieņemt visus tos noteikumus, kurus uzstādīt valdība bija viņu pilnvarojusi.

Viņš nežēloja pūļu, sīki aprakstīdams visus labumus, ko indiāņiem atnesīs pārvietošanās, un iztēloja viņu jaunās mājas kā īstu paradīzi: tur prērijas pārpilnas medījamiem zvēriem — aļņiem, antilopēm un bizoniem, upes mudž no zivīm, ūdeņi kristāldzidri un mūžam skaidras debesis. Ja ticētu viņa vārdiem, tad seminoli varētu iedomāties, ka viņu aizsaules laimīgie medību lauki patiesībā atrodas tepat virs zemes.

No otras puses, viņš brīdināja indiāņus, kādas sekas var būt viņu nepakļāvībai. Baltie drīz vien apmetīsies uz dzīvi viņu robežu tuvumā. Slikti baltie cilvēki iebruks viņu zemē, notiks sadursmes un asins izliešana. Sarkan- ādainajiem būs jāstājas balto ļaužu tiesas priekšā, kur saskaņā ar likumu viņu zvērests netiek ņemts vērā, un tādēļ indiāņiem būs jācieš netaisnība.

Tāds patiešām bija valdības pilnvarotā mistera Vaileja Tompsona runas saturs, ko viņš teica 1835. gada aprīlī sapulcē pie Kinga forta. *[23]* es te citēšu viņa paša vārdus, jo ir vērts tos saglabāt atmiņā kā raksturīgu piemēru, cik «godīga» bija balto politika attiecībā uz indiāņiem. Viņš sacīja tā:

— Pieņemsim, — kas tomēr nav iespējams, — ka jums varētu atļaut palikt šeit vēl dažus gadus. Kāds būtu jūsu stāvoklis? Šī zeme drīz vien tiks izmērīta un pārdota, un te apmetīsies baltie. Mērnieks ir jau ieradies. Drīz vien uz jums attiecinās mūsu valdības likumus, bet jūsējie tiks atcelti, un jūsu virsaiši vairs nebūs virsaiši. Ļauni baltie cilvēki jūs apsūdzēs kā parādniekus un pieprasīs sev jūsu nēģerus vai varbūt pat apvainos jūs dzīvības apdraudēšanā. Jūs sauks balto ļaužu tiesas priekšā. Prasības un sūdzības izlems pēc balto ļaužu likumiem. Baltie liecinās pret jums. Indiāņu liecības netiks uzklausītas. Jau pēc nedaudziem gadiem jūsu stāvoklis būs bezcerīgs un nožēlojams. Jūs nonāksiet galīgā nabadzībā, un, ja bads jūs spiedīs lūgt gabaliņu maizes varbūt tam pašam cilvēkam, kas jūs izputinājis, viņš jūs nosauks par indiāņu suni, iespers ar kāju un padzīs. Tādēļ jūsu Lielais Tēvs (!) grib jūs pārvietot uz Rietumiem, lai pasargātu no visiem šiem ļaunumiem.

Un šādus vārdus atļāvās teikt valdības pilnvarotais,, kad vēl spēkā

skaitījās agrākais — Moultri noslēgtais līgums, kurš garantēja seminoliem viņu tiesības palikt Floridā un kura trešais pants skanēja tā:

«Savienotās Valstis ņem Floridas indiāņus savā gādībā un aizbildniecībā un sniegs tiem aizsardzību pret jebkuru uzbrucēju.»

Šī runa bija sofistikas un slēptu draudu maisījums,, brīžiem tā skanēja kā lūgums, bet tad atkal pieņēma barga pavēlnieka pašapzinīgo toni. Tā nekādā gadījumā nebija gudra runa, jo kā vienā, tā otrā virzienā aizgāja par tālu.

Pilnvarotais nejuta sevišķu naidu pret seminoliem. Viņš bija saskaities tikai uz tiem virsaišiem, kuri stājās ceļā viņa nodomiem, un vienu no šiem vīriem viņš patiešām ienīda; taču galvenais vadmotīvs, kas iedvesmoja Tompsona rīcību, bija vēlēšanās paveikt to darbu*v* kura dēļ viņš bija šurp atsūtīts, godkāre izpildīt savas valdības un tautas gribu un tādā veidā izpelnīties atzinību un slavu. Uz šā altāra viņš, tāpat kā lielākā daļa ierēdņu, bija gatavs upurēt savu personīgo domu neatkarību, jebkuras morāles un goda jūtas. Nav svarīgi — vai darbs ir godīgs vai negodīgs, ja vien to uzdevis karalis. Ielieciet vārdu «kongress» «karalis» vietā, un jums būs skaidra mūsu indiāņu aģenta devīze.

Nav brīnums, ka viņus pārņēma bažas. Es daudzās sejās pamanīju baiļu izteiksmi, un likās, ka pat patriotiski noskaņotie virsaiši nejutās droši par sapulces iznākumu.

Tomēr viņi nebija nobijušies. Pēc maza laiciņa piecēlās Hoitl-metti, viens no visstingrākajiem pārvietošanās pretiniekiem, lai atbildētu pilnvarotajam. Šādos gadījumos seminoli neievēro padotības kārtību. Katrā ciltī ir savi atzīti runātāji, kam parasti atļauj izteikt pārējo domas. Šeit bija arī galvenais virsaitis, viņš sēdēja pusloka vidū, uzlicis galvā britu kroni — relikviju no Amerikas revolūcijas*[27]* laikiem. bet onopa nebija orators un ar rokas mājienu atteicās no savām tiesībām atbildēt, uzdodams to savam znotam Hoitl-metti.

Pēdējais bija slavens kā gudrs padomnieks un drošsirdīgs karavīrs, vēl vairāk — viņš skaitījās viens no daiļrunīgākajiem seminolu oratoriem. Viņš bija Onopas «premjerministrs», un, ja izvēlētos salīdzinājumu no klasiskās senatnes, viņu varētu dēvēt par savas tautas

Odiseju. Viņš bija garš, kalsns vīrs ar tumšu, ādas krāsu, asiem ērgļa vaibstiem un draudīgu sejas izteiksmi. Viņš pēc izcelšanās nebija seminols, bet, kā pats izteicās, kādas senas cilts pēcnācējs, kura dzīvojusi Floridā pinmo spāniešu ienācēju laikā. Varbūt viņš bija jamass, — ņemot vērā tumšo ādas krāsu, tas likās visai iespējams.

Par Hoitt-metti oratora spējām var spriest pēc viņa runas:

— Moultri līgumā tika ierakstīts, ka mēs varēsim mierīgi dzīvot šai zemē, kas mums atdota uz divdesmit gadiem. Visas nesaskaņas tika

izlīdzinātas, un mums apsolīja: ja mēs mirsim, tad tikai dabiskā nāvē, nevis no baltā cilvēka rokas. Koku nesašķels un nesadragās zibens, tā sulu izžāvēs vecuma stingums, lapas novītīs un nobirs, zari nokaltis, stumbrs satrūdēs un mirs.

Oklavoho sarunās mēs vienojāmies, ka tautas izvēlētie pārstāvji, kas dosies uz zemi, kur paredzēts mūs pārvietot, būs pilnvaroti tikai apskatīt šo zemi un pēc atgriešanās pavēstīt tautai par turienes apstākļiem. Saskaņā ar norunu mēs devāmies turp un redzējām šo zemi. Tā, bez šaubām, ir laba zeme, varbūt tās augļi smaržo saldi un garšo labi, un ir veselīgi, bet visapkārt tai ir ļauni un naidīgi kaimiņi, un ļauni kaimiņi briedē citādus augļus — asinis, kas sabojā zemi, un uguni, kas izžāvē strautus. Pat dažus zirgus mums nozaga šie pavniji, un jātniekiem vajadzēja nest savus saiņus uz muguras. Jūs gribat mūs aizsūtīt sliktu indiāņu vidū, ar kuriem mēs nekad nevarēsim sadzīvot mierā.

Kad mēs redzējām šo zemi, mēs neteicām nekā, bet Savienoto Valstu aģenti lika mums parakstīt kādu papīru, kurš, jūs sakāt, apstiprinot mūsu piekrišanu pārvietoties, bet mēs ar to domājām tikai apliecināt, ka mums šī zeme patika un ka visu izlems tauta pēc mūsu atgriešanās. Vairāk apsolīt mums nebija tiesību.

Jūs runājāt labi, bet mana tauta nevar sacīt, ka viņa ies. Tautā ir dažādi uzskati, un tai vajag ļaut laiku pārdomāšanai. Seminoli pašreiz nevar dot savu piekrišanu, viņi negrib aiziet. Ja arī viņu mēles saka «jā», to sirdis kliedz «nē» un sauc viņus par meļiem. Mēs netīkojam pēc citām zemēm, kādēļ mums jāiet un tās jāmeklē? Mums patīk mūsu pašu zeme, mēs te esam laimīgi. Ja mēs

piepeši atrausim savas sirdis no mājām, kas tām tik dārgas, mūsu sirds stigas pārtrūks. Mēs nevaram piekāpties — mēs negribam aiziet.

Kā nākošais runāja virsaitis no pārvietošanās piekritēju partijas. Tas bija Omatla, viens no visvarenākajiem, seminolu virsaišiem, kuru turēja aizdomās par sadarbošanos ar aģentu. Viņa runai bija miermīlīgs raksturs, tā aicināja sarkanādainos brāļus neradīt sarežģījumus, bet rīkoties, kā godīgiem vīriem pienākas, un pakļauties Ok- lavoho līgumam.

Bija skaidri redzams, ka šis virsaitis nejūtas brīvs un drošs. Viņš sargājās pārāk atklāti izpaust savu labvēlību pilnvarotā plāniem, baidīdamies patriotiski noskaņoto karavīru atriebības, kuri drūmi sarauca pieres, kad viņš piecēlās, lai runātu. Bieži vien viņu pārtrauca Arpiuki, Koa Hadžo un citu starpsaucieni.

Drošāku runu, kas pauda līdzīgus uzskatus, teica Lusta Hadžo (Melnais Māls). Viņa argumenti nebija pārliecinošāki, bet brīvā un bezbailīgā uzstāšanās atjaunoja nodevēju partijas pašapziņu un nomierināja pilnvaroto, kas jau bija sācis izrādīt nepacietības un uztraukuma pazīmes.

No pretējās puses kā nākošais piecēlās Holata Miko — lēnīga rakstura indiānis ar džentlmeņa manierēm, viens no cienījamākiem virsaišiem. Jau pēc izskata bija redzams, ka viņš ir nevesels, un tādēļ arī viņa runa bija miermīlīgāka, nekā to varēja gaidīt, jo visi šo vīru pazina kā nelokāmu pārvietošanās pretinieku.

— Mēs esam šodien te atnākuši, lai pateiktu, kas mums sakāms. Mūs visus ir radījis viens un tas pats Lielais Gars, un mēs visi esam viņa bērni. Mūs dzemdējusi viena māte un barojusi viena krūts. Tādēļ mēs esam brāļi, un brāļiem nevajag strīdēties un iedegties dusmās citam pret citu. Ja viens no mums pacels roku pret otru un izlies asinis, tās aptraipīs zemi un brēks pēc atriebības, un pār brāļu asinīm slacīto zemi nāks Lielā Gara dusmas un pērkoni. Es jūtos savārdzis. Lai runā citi, kas ir stiprāki, un izsaka savas domas.

Gits pēc cita piecēlās vairāki virsaiši un izteica savus uzskatus. Tie, kas atbalstīja pārvietošanos, runāja tād$

pašā garā kā Omatla un Melnais Māls. Tie bija Ohala (Dižais Karavīrs), brāļi Itolasse, Čarlzs Omatla un vēl daži mazāk ievērojami virsaiši.

Pret viņiem uzstājās patrioti Akola, Jaha Hadžo (Trakais Vilks), Eča Matta (Ūdens Čūska), Pošalla (Punduris) un nēģeris Ābrams. Pēdējais bija kādreizējais «bēglis» no Pensakolas, bet tagad mikosauku*[28]* ciltī dzīvojošo nēģeru virsaitis un viens no visietekmīgākajiem un ieredzētākajiem Onopas padomniekiem. Viņš tekoši runāja angliski un šajā sapulcē, tāpat kā toreiz pie Okla- voho upes, bija galvenais tulks ,no indiāņu puses. Viņš bija tīrasinīgs nēģeris ar biezām lūpām, lieliem vaigu kauliem un citām savas rases raksturīgām ārējām pazīmēm. Viņš bija drošsirdīgs, aukstasinīgs un gudrs vīrs un, kaut gan pats nepiederēja pie seminoliem un skaitījās tikai «pieņemts» virsaitis, līdz pēdējam brīdim izturējās kā īsts tās tautas draugs, kura viņam bija dāvājusi savu uzticību. Viņa runa bija īsa un apvaldīta, un tomēr tajā izpaudās nelokāma apņemšanās pretoties aģenta gribai.

Pats «karalis» līdz šim vēl nebija izteicies, un tagad pilnvarotais griezās pie viņa. Onopa bija liels, drukns vīrs ar mazliet pastulbu seju, kurā tomēr izpaudās savas cieņas apziņa. Viņš neizcēlās ne ar gara spējām, ne oratora dāvanām, un, neraugoties uz augsto galvenā «miko» titulu, karavīru vidū tam nebija tādas ietekmes kā dažiem zemākajiem virsaišiem. Tādēļ Onopas lēmums nekādā ziņā netiktu uzskatīts kā galīgs un saistošs visiem, bet, tā kā viņš vārda pēc skaitījās «miko-miko» jeb virsaišu virsaitis un bija lielākā klana — mikosauku vadonis, tad viņa balss tomēr varēja nosvērt svaru kausus uz vienu vai otru pusi. Ja viņš izteiktos par labu pārvietošanās priekšlikumam, tad patriotu stāvoklis būtu diezgan bezcerīgs.

Iestājās saspringts klusums. Visi klātesošie — kā indiāņi, tā baltie

— pievērsa skatienus karalim. Maz bija tādu, kas zināja Onopas noskaņojumu, lielākā daļa

sapulces dalībnieku nebija skaidrībā, kā viņš izlems, un tādēļ ar bažām gaidīja izšķirošos vārdus.

Šai kritiskajā momentā karalim aiz muguras stāvošie ļaudis sakustējās, pašķirdami ceļu kādam, kas nāca cauri pūlim. Acīm redzot tā bija visai cienījama persona, jo karavīri labprāt palaida viņu garām.

Pēc mirkļa viņš iznāca pusloka priekšā — jauns indiāņu karavīrs, lepni tērpies un dižciltīgs pēc izskata. Viņam bija virsaiša nozīmes, bet arī bez tām pēc viņa skatiena un stājas vien katrs šajā jauneklī tūlīt būtu pazinis ļaužu vadoni.

Viņa apģērbs bija grezns, taču ne izraibināts un ākstīgs. Viņa tunika, -apjozta ar košu vampum jostu, lieliski piegula stāvam, sarkanas drānas stilbsargi cieši apņēma kājas, izceļot to nevainojamo vingrumu. Viņa augums bija spēka iemiesojums — tvirts, labi noaudzis, samērīgs. Galvā viņam bija turbāna veidā savīta spilgti krāsaina šalle, un virs pieres pacēlās trīs melnas strausa spalvas, kas līgani nokarājās pāri galvai, ar galiem gandrīz skardamas plecus. Ap kaklu sakārtas vizēja dažādas rotas, bet uzmanību jo sevišķi piesaistīja viena uz krūtīm. Tā bija apaļa zelta plāksnīte, no kuras centra uz visām pusēm kā stari gāja līnijas. Tas bija simbolisks uzlecošas saules atveidojums.

Visa viņa seja bija noklāta ar spilgti sarkanu krāsu, taču tā nespēja noslēpt skatienam dižciltīgos vaibstus. Labi veidota mute un zods, plānas lūpas, nelokāmiem cilvēkiem raksturīgs apakšžoklis, viegli izliekts deguns, augsta, plata piere un acis, kuras, tāpat kā ērglim, šķita, spēj raudzīties pret sauli.

Parādoties šim ievērības cienīgajam vīram, visi klātesošie saspringa kā elektrizēti. Šis bridis līdzinājās tam momentam teātra zālē, kad publika ierauga iznākam uz skatuves lielo traģiķi, uz kuru visu laiku gaidījusi.

Ne pēc paša jaunā virsaiša izturēšanās, kas bija visai atturīga, bet gan pēc pārējo rīcības es sapratu, ka viņš patiešām ir šās dienas varonis.

Darbojošās personas, kas līdz šim bija uzstājušās, acīm redzot izpildīja tikai otrās šķiras lomas, bet šis bija tas vīrs, kura parādīšanos visi bija gaidījuši.

Pūlis sakustējās, taim pāršalca apslāpēts balsu troksnis un satraukuma trīsas, un tad varenā korī no tūkstoš mutēm atskanēja viens vārds: — OCEOLA!

28. NODAĻA UZLECOŠĀ SAULE

Jā, tas bija Oceola — Uzlecošā Saule, kura slava jau bija sasniegusi vistālākos zemes nostūrus un kura vārds izraisīja tādu interesi 'karaskolas audzēkņu vidū un arī ārpus tās sienām — ielās, augstākās sabiedrības salonos, it visur. Tas bija viņš, kas tik negaidīti parādījās virsaišu pusloka vidū.

Dažus vārdus par šo neparasto jauno cilvēku.

Sākumā viņš bija bijis vienkāršs karavīrs, pēc tam — neievērojams apakšvirsaitis gandrīz bez sekotājiem, bet tad pēkšņi izvirzījies un it kā uz burvja mājienu uzreiz ieguvis tautas uzticību. Šobrīd Oceola bija patriotu partijas cerība, visu pārvietošanās pretinieku iedvesmotājs, un ar katru dienu viņa ietekme pieauga. Grūti būtu atrast viņam atbilstošāku vārdu par šo indiāņu apzīmējumu.

Varētu iedomāties, ka tauta viņu šādi iesaukusi tikai pēdējā laikā, taču patiesībā tas bija viņa indiāņu vārds jau kopš bērnības. Šai zīmīgajā apstāklī bija kaut kas pravietisks, jo tagad viņš patiešām bija seminolu uzlecošā sa,ule. Par tādu viņu uzskatīja tauta.

Es ievēroju, ka Oceolas ierašanās manāmi ietekmēja karavīru noskaņojumu. Varbūt viņš te bija bijis jau visu laiku, tikai līdz šim brīdim stāvējis kaut kur aizmugurē. Viņa parādīšanās iedrošināja bailīgos un svārstīgos, bet nodevīgie virsaiši, viņu ieraugot, acīm redzami satrūkās. Es ievēroju, ka brāļi Omatlas un pat niknais Lusta Hadžo uzlūkoja viņu ar tramīgiem skatieniem.

Oceolas piepešā ierašanās atstāja iespaidu ne tikai uz indiāņiem, bet satrauca ari dažus citus no klātesošajiem.

No tās vietas, 'kur es stāvēju, varēja redzēt pilnvarotā seju, un es pamanīju, ka tā pēkšņi nobāl un neapmierināti saviebjas. Bija skaidrs, ka viņam Uzlecošās Saules parādīšanās nepavisam nav pa prātam. Viņa steigā pateiktie vārdi Klinčam sasniedza manas ausis, jo es stāvēju tuvu ģenerālim un gribot negribot biju spiests tos noklausīties.

— Kāda neveiksme! — viņš pikti murmināja. — Ja neierastos viņš, mēs būtu panākuši savu. Es cerēju piespiest viņus pie sienas pirms tā atnākšanas. Es viņam tīšām paziņoju nepareizu laiku, bet veltīgi. Velns lai parauj šo puisi! Viņš visu izjauks. Redziet, viņš apvārdo Onopu, un šis vecais muļķis klausās viņā kā bērns. Eh! Viņš tam paklausīs kā liels zīdainis, kas viņš arī ir. Viss pagalam, ģenerāl, mums būs jāķeras pie ieročiem!

Dzirdot šo pusčukstus izteikto spriedelēšanu, es atkal pievērsu skatienu tam, par kuru tika runāts, un aplūkoju viņu uzmanīgāk. Oceola vēl arvien atradās karalim aiz muguras, bet tagad bija noliecies un čukstēja tam kaut ko ausī, — patiesību sakot, nevis čukstēja, bet

runāja parastā balsī savā dzimtajā valodā. Vienīgi tulki būtu varējuši saprast, ko viņš teica, bet tie bija pārāk tālu, lai sadzirdētu. Taču viņa nopietnais tonis, nosvērtā, bet tomēr mazliet satrauktā izturēšanās, izaicinājuma liesmiņas, kas paplaiksnījās viņa acīs, pametot skatienu uz pilnvarotā pusi, tas viss liecināja, ka Oceola pats nedomā padoties un ieteic arī galvenajam virsaitim nepiekāpties un pretoties.

Kādu brīdi sapulces laukumā bija dzirdami tikai pilnvarotā čuksti balto pusē unˆOceolas paklusā saruna ar miko pretējā pusē. Pēc laiciņa noklusa arī šīs skaņas, un iestājās saspringts klusums.

Tas bija satrauktu gaidu un dziļas ieinteresētības pilns brīdis. No vārdiem, kurus Onopa gatavojās teikt, bija atkarīgi ļoti svarīgi notikumi, kas būtu nozīmīgi gandrīz ikvienam no klātesošajiem. Visi saprata, ka šai brīdī izšķiras jautājums: miers vai karš, tātad — dzīvība vai nāve. Pat kareivji ierindā stāvēja, kaklus izstiepuši, lai labāk sadzirdētu, bet indiāņu pusē pusaudži un sievietes ar bērniem uz rokām drūzmējās cieši aiz karavīru ■mugurām, un viņu bažīgie skatieni liecināja, cik ļoti tos interesē Onopas spriedums.

Pilnvarotais .kļuva nepacietīgs, .viņa seja atkal piesarka. Es redzēju, ka viņš ir uztraukts un sadusmots, bet tai pašā laikā par katru cenu cenšas izrādīties mierīgs. Līdz šim viņš nebija licies manām Oceolas klātbūtni, it kā nemaz nebūtu to ievērojis, kaut gan bija acīm redzams, ka šai brīdī tieši Oceola aizņem viņa domas. Tikai šad un tad, pagriezdamies pret ģenerāli, lai turpinātu savu sarunu, viņš pašķielēja uz jauno virsaiti.

Taču šī starpspēle nevilkās ilgi. Tompsons vairs ilgāk nespēja izturēt neziņu.

— Sakiet Onopam, — viņš teica tulkam, — ka sapulce gaida viņa atbildi.

Tulks darīja, kā pavēlēts.

— Man ir tikai viena atbilde, — sacīja nerunīgais karalis, neturēdams par vajadzīgu piecelties kājās. — Es esmu apmierināts ar savām tagadējām mājām. Es netaisos tās pamest.

Šim paziņojumam sekoja aplausu vētra no patriotu puses. Varbūt šie bija visietekmīgākie vārdi, ko tauta jebkad dzirdējusi no vecā Onopas mutes. No šā brīža viņš ieguva īstu karaļa varu un varēja pavēlēt savai tautai.

Es paskatījos uz puslokā sēdošajiem virsaišiem. Ho- lata Miko smalkie vaibsti atplauka smaidā, Hoitl-metti drūmā seja staroja priekā, Aligators, Mākonis un Arpiuki neapvaldīti izpauda savu sajūsmu, un pat Ābrama biezās lūpas bija nostieptas virs smaganām, atsedzot divas baltu zobu rindas apmierinātā uzvarētāja smīnā.

Turpretim brāļi Omatlas un viņu piekritēji izskatījās melni kā nakts. Viņu drūmie skatieni liecināja par neapmierinātību, un pēc to žestiem un pozām bija skaidri redzams, ka tie visi kā viens izjūt

nopietnas bažas.

Tam ari bija pamats. Līdz šim viņus tikai turēja aizdomās par nodevību, bet tagad, par to vairs neviens nešaubījās — viņu nodevība bija kļuvusi acīm redzama.

Tā bija viņu laime, ka Kinga forts atradās tik tuvu un tepat stāvēja apbruņotu kareivju ierinda. Varēja gadīties, ka viņiem būs vajadzīga tās durkļu aizsardzība.

Tagad arī pilnvarotais zaudēja savaldīšanos. No oficiālas personas cienīguma nepalika vairs ne vēsts, un viņš sāķa dusmīgi kliegt, draudēt un nikni lamāties.

Pašās beigās viņš kļuva personīgs, sauca virsaišus vārdā un apvainoja tos neuzticībā un krāpšanā. Viņš pārmeta Onopam, ka tas jau esot parakstījis Oklavoho līgumu, un, kad pēdējais to noliedza, pilnvarotais apgalvoja, ka viņš melojot! Pat iezemietis neuzskatīja par vajadzīgu atbildēt uz šo rupjo apvainojumu, bet uzņēma to ar klusu nicinājumu.

Izgāzis krietnu porciju savas žults uz vairākiem virsaišiem, pilnvarotais pavērsās pret pusloka centru un dusmīgā balsī skaļi nokliedza:

— Jūs to izdarījāt — jūs, Pauel!

To dzirdot, es satrūkos un palūkojos apkārt, ar acīm meklēdams cilvēku, kuru viņš uzrunāja un kurš saucās šai labi pazīstamajā vārdā.

Pilnvarotā skatiens un žests palīdzēja man to atrast. Tompsons stāvēja, draudoši izstiepis roku un rādīdams ar pirkstu. Viņa acis bija pievērstas jaunajam virsaitim — Oceolam.

Pēkšņi man atausa gaisma. Jau iepriekš man domās bija pavīdējušas dīvainas atmiņas un licies, ka cauri sarkanajam krāsojumam es saskatu sejas vaibstus, ko jau kādreiz esmu redzējis.

Tagad es tos atcerējos. Jaunajā indiāņu varonī es pazinu savu jaunības draugu, manas dzīvības glābēju, Majumi brāli!

29. NODAĻA ULTIMĀTS

Jā, Pauels un Oceola bija viena un tā pati persona. Kā jau es paredzēju, zēns bija izaudzis par lielisku vīru — par varoni.

Agrāko draudzības jūtu un šodienas sajūsmas pārņemts, es būtu varējis mesties uz priekšu un apkampt viņu, taču pašreiz nebija ne īstais laiks, ne vieta, lai izrādītu šādu bērnišķīgu aizrautību. Etiķete un pienākums man to aizliedza. Es paliku uz vietas un centos paturēt mierīgu sejas izteiksmi, kaut gan nespēju novērst acis no šā cilvēka, kas tagad manī izraisīja divkāršu apbrīnu.

Man nebija daudz laika pārdomām. Klusuma brīdis, kas sekoja pēc pilnvarotā rupjās runas, nebija ilgs, to atkal pārtrauca — un šoreiz pats Oceola.

Jaunais virsaitis, saprazdams, ka pēdējie vārdi zīmējušies uz viņu, iznāca pāris soļu uz priekšu un nostājās tieši pretī pilnvarotajam, cieši raudzīdamies viņā ar mierīgu, bet stingru un pētījošu skatienu.

— Vai jūs runājat ar mani? — viņš jautāja bez mazākās dusmu vai uztraukuma pieskaņas balsī.

— Ar ko gan citu? — strupi atbildēja pilnvarotais, — Es jūs nosaucu vārdā — Paliels.

— Mans vārds nav Pauels.

— Jūsu vārds nav Pauels?

— Nē! — indiānis ļoti skaļi atbildēja, ar lepnu izaicinājumu raudzīdamies pilnvarotajā. — Jūs varat mani saukt par Pauelu, ja jums tā tīk, jūs, ģenerāl Vailej Tompson, — lēnām un ar sarkastisku smīnu viņš nosauca aģenta pilnu titulu. — Bet jūsu zināšanai, ser: es nicinu vārdu, ko man devuši baltie. Es esimu indiānis. Es esmu savas mātes dēls,*[29]* un mans vārds ir Oceola.

Pilnvarotais pūlējās savaldīt savu niknumu. Viņa plebejiskā uzvārda izsmiešana koda tam kaulā, jo Pauel's pietiekami labi orientējās angļu leksikā, lai zinātu, ka «Tompsons» nav aristokrātisks vārds. Un indiāņa sarkasms trāpīja vārīgā vietā.

Pilnvarotais bija tā pārskaities, ka būtu pavēlējis uz vietas izrēķināties ar Oceolu, ja vien tas būtu viņa varā. Bet tas nebija viņa varā. Seit stāvēja trīssimt indiāņu karavīru gatavi kuru katru mirkli satvert šautenes, un tas bija pilnīgi pietiekams pretspēks forta garnizonam. Bez tam pilnvarotais zināja, ka šāda pārsteidzīga dusmu izpausme var nepatikt viņa valdībai. Pat Ringoldi, viņa mīļie draugi un pakalpīgie padomdevēji, lai cik ļoti viņi būtu ieinteresēti Uzlecošās Saules bojā ejā, neieteica tā rīkoties.

Tādēļ, neko neatbildējis uz jaunā virsaiša dzēlību. pilnvarotais vēlreiz griezās pie sapulces.

— Es nevēlos turpināt sarunas, — viņš sacīja tādā tonī, kā

cilvēks mēdz runāt ar apakšniekiem. — Mēs esam jau diezgan izrunājušies. Jūs te runājāt kā bērni, kā nesaprātīgi un neuzticami ļaudis. Es negribu vairāk jūsos klausīties.

— Tad dzirdiet, ko saka jūsu Lielais Tēvs un ko jums pateikt viņš ir mani šurp sūtījis. Viņš man uzdeva nolikt jums priekšā šo dokumentu. — Runātājs , izņēma salocītu pergamentu un, to atvērdams, turpināja: — Tas ir Oklavoho līgums. Lielākā daļa no jums ir to jau parakstījuši. Es lūdzu jūs tagad iznākt priekšā un apstiprināt savus parakstus.

— Es neesmu to parakstījis, — sacīja Onopa, Oceolas pamudināts, kas stāvēja viņam aiz muguras. — Es arī tagad to neparakstīšu. Citi var darīt, kā viņiem patīk. Es neiešu projām no savām mājām. Es neatstāšu Floridu.

— Es arī ne, — piebilda Hoitl-metti apņēmīgā tonī. — Man ir piecdesmit muciņu pulvera. Kamēr kaut graudiņš no tā būs palicis nesadedzināts, nekas mani nespēs šķirt no dzimtās zemes.

— Es domāju tāpat kā viņš, — piemetināja Holata.

— Un es arī! — iesaucās Arpiuki.

— Un es arī! — piebalsoja Pošalla (Punduris), Koa Hadžo, Mākonis un nēģeris Ābrams.

Runāja tikai patrioti. Nodevēji neteica neviena vārda. Šī parakstu apstiprināšana bija viņiem pārāk bargs pārbaudījums. Viņi visi bija parakstījuši Oklavoho līgumu, bet tagad, visas tautas priekšā, neuzdrošinājās to atzīt. Viņi baidījās pat taisnoties par savu rīcību. Viņi klusēja.

— Pietiek! — sacīja Oceola, kurš vēl nebija publiski izteicis savus uzskatus, bet kura vārdus visi gaidīja gatavi tos uzklausīt ar vislielāko uzmanību. — Virsaiši ir pateikuši savas domas: viņi atsakās parakstīt. Tā ir tautas balss, kas runā ar virsaišu muti, un tauta paliks pie saviem vārdiem. Aģents mūs nosauca par bērniem un muļķiem. Lamāties ir viegli. Mēs zinām, ka mūsu vidū ir muļķi un bērni arī, un vēl sliktāki par šiem abiem — nodevēji. Bet mūsu vidū ir vīri un daži no tiem tikpat uzticami un drošsirdīgi kā pats aģents. Viņš negrib vairāk sarunu. Lai notiek tā: mums nav viņam vairāk ko teikt, mūsu atbildi viņš ir dzirdējis. Viņš var palikt vai aiziet.

— Brāļi! — runātājs turpināja, pagriezdamies ar seju pret virsaišiem un karavīriem un it kā nemaz neievērodams balto klātbūtni. — Jūs esat rīkojušies pareizi. Jūs esat izteikuši tautas gribu, un tauta ir jums par to pateicīga. Nav taisnība, ka mēs vēlamies atstāt savas mājas un doties uz Rietumiem. Tie, kas tā saka, ir krāpnieki un nepaužmūsu domas. Mēs netīkojam pēc šās jaukās zemes, uz kuru viņi grib mūs aizsūtīt. Tā nav tik laba kā mūsu pašu zeme. Tas ir mežonīgs tuksnesis, kur vasarā avoti izžūst un grūti nākas atrast ūdeni. Aiz slāpēm tur mednieks bieži vien mirst ceļmalā. Ziemā tur kokiem

nobirst lapas, sniegs pārklāj laukus, sals sastindzina velēnu un saldē cilvēku miesu, kamēr viņi sāk drebēt aiz sāpēm, un visa zeme izskatās, it kā būtu mirusi. Brāļi! Mēs negribam tādu aukstu zemi, mums labāk patīk mūsu pašu zeme. Ja šeit kādreiz ir par karstu, mums ir dota ozola, lielā lauru koka*[30]* un dižciltīgās palmas ēna. Vai lai mēs atstātu savu palmu zemi? Nē. Mēs esam dzīvojuši šo palmu ēnā, un to ēnā mēs mirsim!

Oceolas runa tika uzklausīta ar pieaugošu interesi. Patiešām, kopš jaunā virsaiša ierašanās brīža sapulces kopskats bija kļuvis visai iespaidīgs un mūžam neaizmirstams, kaut gan vārdos to grūti aprakstīt. Vienīgi gleznotājam būtu pa spēkam attēlot šo ainu.

Tā bija caurcaurēm saviļņojoši dramatiska aina: vienā pusē uztrauktais aģents, otrā — mierīgie virsaiši; jūtu kontrasti; sievietes, kas, atstājušas savus puskailos mazuļus draiskuļoties zālē un rotaļāties ar puķēm, līdz ar karavīriem, spraigas, bet apvaldītas intereses mudinātas, drūzmējas cieši apkārt sapulces dalībniekiem, uztverdamas katru Oceolas kvēlo skatienu un kāri uzklausīdamas ikvienu vārdu, kas atskan no viņa lūpām. Un Oceola pats — tik cieņas pilns un apvaldīts, ar mierīgu, bet nopietnu un ciešu skatienu, plānās lūpas sakniebtas nelokāmā apņēmībā, stāja vīrišķīga, stalta un gracioza, solis noteikts, bet atraisīts un vingrs. Visu laiku viņš svinīgi .klusē, izņemot vienīgi to brīdi, kad saka savu izteiksmīgo runu. Ar lepni atmestu galvu, rokas sakrustojis virs muskuļotajām krūtīm, viņš klausās pilnvarotā vārdos, um ik reizes, kad tas izsaka kādu sofistisku vai melīgu apgalvojumu, visa viņa būtne, kā elektriskās strāvas skarta, momentā izmainās — acis uzliesmo sašutumā, savilktajām lūpām pārslīd nicīgs smīns, kāja vairākkārt nikni uzsper uz zemes, roka savelkas dūrē un paceļas spējā žestā, krūtis strauji cilājas satrauktā elpā kā vētras sabangota okeāna viļņu klaids vēja brāzienos, bet tad atkal viss norimst, atgriežas melanholisks rāmums, un jaunā virsaiša poza un izskats pauž vienīgi to cēlā miera noskaņu, ar kādu senie skulptori mēdza apveltīt Grieķijas dievus un varoņus.

Oceolas runa izraisīja sapulces norisē kritisku pagriezienu. Pilnvarotā pacietība bija galā. Bija pienācis laiks izteikt briesmīgos draudus, uzstādīt ultimātu, ar kuru prezidents bija viņu apbruņojis. Ne par matu neizmainīdams savu rupjo toni, viņš sāka nekrietni draudēt:

— Jūs neparakstīsiet? Jūs nepiekāpsieties un neiesiet projām ar labu? Nu tad es teikšu: jūs piespiedīs to darīti Pret jums izsludinās karu, jūsu zemē ienāks karaspēks, un jūs padzīs no šejienes ar durkļu palīdzību.

— PatiešāmI — iesaucās Oceola, zobgalīgi iesmiedamies. — Tad lai tā arī notiek! — viņš turpināja. — Lai tiek pasludināts karš! Kaut gan mēs mīlam mieru, mēs nebaidāmies kara. Mēs zinām jūsu spēku: jums ir miljoniem ļaužu vairāk nekā mums, bet, kaut viņu būtu vēl

divtik, tie nepiespiedīs mūs pakļauties netaisnībai. Mēs esam nolēmuši iet nāvē, bet nepiedzīvot negodu. Lai tiek pasludināts karš! Sūtiet savu karaspēku uz .mūsu zemi, varbūt tas mūs nepadzīs tik viegli, kā jūs iedomājaties. Jūsu musketēm mēs pretosimies ar savām šautenēm, jūsu durkļiem — ar saviem tomahaukiem, un jūsu stīvajiem zaldātiem aci pret aci stāsies pretī seminolu karavīri. Lai tiek pasludināts karš! Mēs esam gatavi tā brāzmām. Krusa var sadragāt ziedus, bet stiprais meža ozols, par spīti vētrai, cels galvu pret debesīm stalts un neievainots.

Šās kaismīgās runas pēdējos vārdus pavadīja spējš izaicinājuma kliedziens no indiāņu karavīru rindām, un uzbudinātā sapulce draudēja pavisam izjukt. Daži virsaiši, šā kareivīgā aicinājuma satraukti, bija piecēlušies kājās un stāvēja, drūmi lūkodamies caur pieri un izstiepuši rokas uz priekšu bargā, draudošā žestā.

Ierindas virsnieki bija veikli aizslīdējuši uz savām vietām un pusbalsī deva pavēles karaspēkam sakārtoties kaujas gatavībā, bet forta bastionos pie lielgabaliem redzēja rosāmies artilēristus, un tieva zihi dūmu grīste liecināja, ka deglis ir aizdedzināts.

Neraugoties uz visu to, īstenībā sadursme vēl nedraudēja. Neviena puse šai brīdī nebija kaujai sagatavojusies. Indiāņi uz sapulci bija ieradušies bez naidīgiem nolūkiem, citādi viņi savas sievas un bērnus būtu atstājuši mājās. Būdami kopā ar tiem, viņi pat 'nedomāja uzbrukt, un viņu baltie pretinieki savukārt neuzdrošinājās to darīt bez svarīgāka iegansta. Šī demonstrācija bija tikai acumirklīga uztraukuma sekas un drīz vien norima.

Pilnvarotais bija izmēģinājis pēdējo ietekmēšanas līdzekli, bet veltīgi. Tā draudus ignorēja, tāpat kā iepriekš lišķīgo pierunāšanu, un viņš redzēja, ka nav vairs viņa spēkos sasniegt lol'oto mērķi.

Bet bija vēl cerība, ka laiks var kaut ko izmainīt. Te bija gudrākas galvas par viņējo, kas to saprata: tālredzīgais veterāns Klinčs un viltīgie Ringoldi.

Tie tagad ielenca aģentu un deva viņam padomu ieturēt citādu politiku.

— Dodiet viņiem laiku pārdomāt, — viņi ieteica — Nolieciet rīt jaunu satikšanos. Lai virsaiši apspriež šo jautājumu tikai savā starpā, atsevišķā sapulcē, nevis tā kā tagad — visas tautas klātbūtnē. Mierīgi apsverot un 'karavīru pūļa neiebaidīti, viņi var izlemt citādi, it īpaši vēl tagad, kad zina, kādas sekas būs viņu nepiekāpībai. Un varbūt, — piebilda Erenss Ringolds, kam līdz ar citām sliktām īpašībām piemita arī viltīga diplomāta spējas, — varbūt naidīgāk noskaņotie virsaiši nemaz nepaliks uz rītdienas sapulci, un jums taču nav vajadzīgi viņu visu paraksti.

— Pareizi, —- atbildēja pilnvarotais, pieķerdamies šai idejai. — Pareizi — tā jādara. — Un, izteicis šo lakonisko atzinumu, viņš no

jauna pavērsās pret virsaišu sapulci.

—• Brāļi! — viņš sacīja, atkal runādams pirmītējā pieglaimīgajā tonī. — Jo, kā drosmīgais Holata teica, mēs visi esam brāļi. Kādēļ tad mēs lai šķirtos dusmās? Jūsu Lielais Tēvs justos apbēdināts, uzzinot, ka mēs esam šķīrušies ar naidu. Es negribu jūs steidzināt izlemt šo svarīgo lietu. Atgriezieties savās teltīs, pārrunājiet paši savā .starpā, brīvi un godīgi visu apspriediet, un tad rīt tiksimies atkal. Zaudēt vienu dienu neko nenozīmē ne juims, ne mums. Rīt jums būs diezgan laika pateikt savu lēmumu, bet līdz tam paliksim draugi un brāļi.

Daži no virsaišiem atbildēja uz šo priekšlikumu. Viņi teica, ka tā ir «laba runa» un ka viņi tai varētu piekrist. Tad visi piecēlās un izklīda.

Es ievēroju, ka atbildes bija diezgan juceklīgas. Attiecībā uz jauno priekšlikumu virsaišu vidū nebija vienprātības. Tie, kas to pieņēma, bija galvenokārt no Omatlas partijas, bet es dzirdēju, ka daži no naidīgi noskaņotajiem karavīriem, atstādami sapulces vietu, skaļi paziņoja savu nodomu te vairāk neatgriezties.

30. NODAĻA SARUNAS PIE GALDA

Pie kopējā ēdamgalda es uzzināju daudz ko. Kad plūst vīns, vīru valodas ir brīvas, un šampanieša ietekmē visprātīgākie kļūst pļāpīgi.

Pilnvarotais necentās slēpt ne savus plānus, ne prezidenta viedokli, bet gandrīz visi jau bija tos uzminējuši.

Viņš bija mazliet sadrumis par diena notikušas sapulces neveiksmīgo nobeigumu, jo bažījās, ka sakarā ar to var ciest viņa diplomāta slava — slava, pēc kuras tik kaislīgi tiecās visi Savienoto Valstu valdības aģenti. Oceola un citi bija izrādījuši necieņu arī pret viņu personīgi, jo mierīgais, aukstasinīgais indiānis nicina nesavaldīga rakstura cilvēkus, un Tompsons visu dienu ar šo savu vājību bija devis tiem iemeslu izsmieklam. Viņš jutās sakauts, pazemots, sadusmots uz sarkanādai- najiem un mierināja sevi ar domu, ka rīt liks tiem sajust savu dusmu spēku, parādīs viņiem, ka ar visu savu ātro dabu var būt arī nelokāms un drosmīgs.

Iesilis no vīna, viņš to pateica diezgan lielīgā tonī un kļuva bravūrīgs un jautrs.

Kas attiecas uz armijas virsniekiem, tad tiem bija maza bēda par visas šīs lietas civilo pusi, un viņi ne visai aktīvi piedalījās tās apspriešanā no šā viedokļa. Viņi galvenokārt prātoja par bruņotas sadursmes varbūtību — būs karš vai nebūs. Šis jautājums interesēja karavīrus vairāk par visu. Es dzirdēju daudzus no viņiem lielāmies ar mūsu pārākumu un nonievājam paredzamā ienaidnieka spēku un drosmi. Taču daži veci indiāņu karu veterāni, kas piedalījās maltītē, bija par to citādās domās.

Lieki būtu teikt, ka tika runāts arī par Oceolu, un uzskati par jauno virsaiti bija tik atšķirīgi kā melns un balts. Daži viņā patiešām bija saskatījuši «cildenu iezemieti», bet es jutos pārsteigts, dzirdot, ka vairākums nepievienojas šim vērtējumam. «Piedzēries mežonis», «lopu zaglis», «krāpnieks» — tādiem un līdzīgiem apzīmējumiem bagātīgi tika apveltīts jaunais seminolu virsaitis.

Es sāku skaisties, jo nevarēju ticēt šiem apvainojumiem. Es ievēroju, ka vairums no tiem, kas tā izrunājās, nebija vietējie, bet gan nesen šeit ieradušies svešinieki un tātad nevarēja daudz neko zināt par tā cilvēka līdzšinējo dzīvi, kura vārdu atļāvās nomelnot.

Arī Ringoldi pievienojās zākātājiem. Viņiem jau nu gan vajadzēja Oceolu labi pazīt, bet es sapratu, .kāpēc viņi tā dara.

Es jutu, ka mans pienākums ir iejaukties un aizstāvēt Oceolu divu iemeslu dēļ: viņa paša te klāt nebija, un viņš bija izglābis manu dzīvību. Par spīti augstajai sabiedrībai, es nevarēju novaldīt savu mēli.

— Džentlmeņi, — es sacīju pietiekami skaļi, lai pievērstu sev runātāju uzmanību, — vai kāds no jums var pierādīt šos pret Oceolu

vērstos apvainojumus?

Maniem izaicinošajiem vārdiem sekoja neveikls klusums. Neviens nevarēja tieši pierādīt ne dzeršanu, ne lopu zagšanu, ne krāpšanu.

— Ah! — beidzot iesaucās Erenss Ringolds savā griezīgi spiedzošajā balsi. — Jūs esat viņa aizstāvis, vai ne, leitnant Rendolf?

— Līdz tam brīdim, kamēr dzirdēšu pārliecinošāku pierādījumu nekā tukšu apgalvojumu, ka viņš nav aizstāvēšanas cienīgs!

— O, to nav grūti dabūt! — kāds kliedza. — Visi zina, ka šis zellis jau gadiem ilgi nodarbojas ar lopu zagšanu.

— Jūs maldāties, — es atbildēju pašapzinīgajam runātājam. — Es to nezinu. Un jūs to zināt, ser?

— Atzīstos, ne no personīgiem piedzīvojumiem, — viņš sacīja, pēkšņā jautājuma mazliet samulsināts.'

— Tā kā jūs runājat par lopu zagšanu, džentlmeņi, es varu jūs informēt, ka vēl vakar sastapos ar kādu retu gadījumu, kas ar to sakarā. Ja jūs man atļautu, es to pastāstītu.

— Ah, protams! Katrā ziņā pastāstiet!

Tā kā es šeit biju svešs, mani uzklausīja visai pacietīgi. Es izstāstīju gadījumu ar advokāta Grabsa ganāmpulku, neminot nevienu vārdā. Mans stāsts izraisīja gandrīz vai sensāciju; es redzēju, ka tas atstāja iespaidu uz virspavēlnieku, bet pilnvarotais izskatījās saīdzis, it kā viņam labāk būtu paticis, ja es būtu turējis muti. Taču visspēcīgāk tas iedarbojās uz Ringoldiem, tēvu un dēlu. Viņi abi bija nobāluši un manāmi satraukti. Varbūt, izņemot mani, neviens cits to nepamanīja, bet es to redzēju pietiekami skaidri, lai man rastos pārliecība, ka tie abi zina par šo lietu vairāk nekā es pats.

Tālāk sarunas pievērsās izbēgušajiem vergiem, tika spriedelēts, cik šo nēģeru varētu būt pie indiāņu ciltīm un kā viņi ietekmētu ienaidnieka pretošanos mums kara gadījumā.

Tas bija ļoti nopietns un svarīgs jautājums. Bija labi zināms, ka rezervātā ir apmeties krietns skaits nēģeru un mulatu: daži apstrādāja zemi, citi audzēja lopus, un ne mazums ar šauteni rokā klaiņoja pa savannām un mežiem, pilnīgi pieņēmuši indiāņu mednieku dzīves veidu.

Tika izteikti dažādi uzskati: vieni rēķināja, ka šo izbēgušo vergu nebūs vairāk par pieciem simtiem, citi domāja, ka viņu skaits sasniedz tūkstoti.

Tie visi līdz pēdējam vīram būs pret mums. Šai ziņā domstarpību nebija.

Daži apgalvoja, ka viņi būs vāji karotāji, citi — ka drosmīgi, un šis uzskats bija vairāk pamatots. Visi bija vienis prātis, ka viņi ievērojami palīdzēs ienaidniekam un sagādās mums nepatikšanas, bet daži aizrunājās pat tik tālu, ka mums no melnajiem «bēgļiem» esot vairāk jābaidās nekā no sarkanajiem «bēgļiem». Šai izteicienā bija

slēpts izsmiekls.*[31]*

Nevarēja būt šaubu, ka sadursmes gadījumā nēģeri ķersies pie ieročiem, un tikpat skaidrs bija tas, ka viņi ar panākumiem cīnīsies pret mums. Te viņiem palīdzēs balto cilvēku dzīves veida un ieradumu pazīšana. Bez tam nēģeri nav gļēvuļi un bieži vien ir pierādījuši savu drosmi. Nostādiet nēģeri pretī mirstīgam ienaidniekam — būtnei no miesas, kauliem un asinīm, apbruņotam ar šauteni un durkli, — un viņš nebūs tas, kas atkāpsies. Cita lieta, ja ienaidnieks nav šāszemes radījums, bet pieder garu pasaulei. Neizglītotā Āfrikas bērna dvēsele ir dziļas māņticības varā, viņš dzīvo garu, spoku un rēgu pasaulē, un viņa bailes no šiem pārdabiskajiem spēkiem ir patiešām gļēvulība.

Sarunai par nēģeriem turpinoties, es nevarēju nepamanīt stipri naidīgo noskaņojumu, kas rosināja runātājus, it īpaši plantatorus civilapģērbā. Daži iedegās dusmās un izgāza savu niknumu, rupji lamādamies un draudēdami ar visvisādiem sodiem tiem izbēgušajiem vergiem, kas varbūt tiktu noķerti. Viņi tīksminājās par izredzēm atgūt tos savā īpašumā, bet ne mazāk priecājās par drīzo atriebšanos. Viņi runāja par nošaušanu, pakāršanu, sadedzināšanu, cepināšanu un vēl dažādām citām mocībām, kas raksturīgas šajā dienvidu zemē. Izmeklēti nežēlīgi sodi cits pēc cita vienā elpas vilcienā

tika apsolīti nelaimīgajam bēglim, kam gadītos krist viņu rokās.

Jums, kas dzīvojat tālu no šejienes, būs grūti saprast kastu un rasu savstarpējās attiecības. Parastos apstākļos starp baltajiem un melnajiem nemēdz būt naidīgu jūtu. Gluži otrādi — baltais cilvēks ir diezgan labvēlīgi noskaņots pret savu krāsaino brāli, bet tikai tik ilgi, kamēr pēdējais pakļaujas viņa gribai. Tiklīdz nēģeris izrāda pretestību, kaut vai visniecīgāko, ātri vien iedegas naids, taisnīguma un žēlsirdības principi tiek aizmirsti un valda tikai atriebības kāre.

Tā ir vispār zināma patiesība un attiecas uz ikvienu, kam pieder kāds vergs.

- Izņēmuma gadījumos attiecības ir sliktākas. Dienvidu štatos ir baltie saimnieki, kas nēģera dzīvību vērtē visai zemu — tieši tikpat, cik ir viņa tirgus cena. Kā piemēru es minēšu kādu gadījumu no jaunā Ringolda medību gaitām. Tikai iepriekšējā dienā to bija pastāstījis mans «ieroču nesējs» Melnais Džeks.

Šis jauneklis kopā ar citiem pazīstamiem zēniem, tikpat izlaidīgiem pēc rakstura, mežā medījis. Suņi aizskrējusi tālu uz priekšu, tos vairs nebijis iespējams sadzirdēt, un neviens nevarējis pateikt, kādā virzienā tie devušies. Nebijis nozīmes jāt tālāk, un kompānija apstājusies, puiši izlēkuši no segliem un piesējuši zirgus pie kokiem.

Ilgu laiku mednieki nevarējuši saklausīt kvekšu riešanu, un viņiem kļuvis garlaicīgi. Kā gan lai pakavē laiku?

Tuvumā gadījies nēģeru zēns, kas cirtis malku. Baltie mednieki

viņu labi pazinuši, tas bijis viens no kaimiņu plantācijas vergiem.

— Pajokosim mazliet ar šo melno! — ieteicies viens.

— Kā tad?

— Joka pēc pakārsim viņu.

Šis priekšlikums, protams, izraisījis vispārējus smieklus.

— Jokus pie malas, — teicis pirmais runātājs, — man tiešām gribētos pamēģināt, cik ilgi viens melnais var karāties, neizlaidis garu.

— Man arī, — pievienojies otrs.

— Un man arī, — piebildis trešais.

Šī doma visiem iepatikusies, jo solījusi izklaidēšanos.

— Nu tad sarīkosim tiesu, tas ir vislabākais veids, kā to lietu izdarīt.

Un «tiesāšana» tiešām notika — es stāstu patiesību. Nelaimīgo zēnu saķēra, aplika viņam cilpu ap kaklu un uzvilka augšā pie kāda koka zara.

Tieši šai momentā garām aizdrāzās briedis un tam pakaļ suņi, skaļi riedami. Mednieki metās pie saviem zirgiem un šajā kņadā aizmirsa pārgriezt virvi, kurā bija pakārts viņu neģēlības upuris. Viens domāja, ka to izdarīs otrs, bet visi aizmirsa!

Kad medības bija beigušās, viņi atgriezās uz šo vietu. Nēģeris vēl arvien karājās pie zara — viņš bija beigts!

Vainīgos sauca tiesas priekšā, bet tā bija tīrā komēdija. Kā tiesnesis, tā zvērinātie bija noziedznieku radinieki, un tiesas spriedums skanēja: par nēģeri jāsamaksā! Verga īpašnieku cena apmierināja; taisnīgums bija ievērots, vismaz šķietami. Un Džeks bija dzirdējis simtiem balto kristiešu, kas zināja, ka šis notikums ir patiesība, smejamies par to kā par labu joku. Un kā tādu to bieži vien visos sīkumos mēdza stāstīt pats Erenss Ringolds!

Jūs, kas mītat otrpus Atlantijas okeāna, paceļat savas rokas un kliedzat: «Šausmīgi!» Jūs dzīvojat iedomās, ka jums nav vergu un ka pie jums nenotiek tādas neģēlības. Bet jūs rūgti maldāties. Es te pastāstīju par vienu izņēmuma gadījumu un vienu atsevišķu upuri. Darba namu un cietumu zeme!*[32]* tavu upuru ir tūkstošiem!

Smaidošais kristieti! Tu gan izrādi savu līdzjūtību, bet pats esi vainojams postā, kas to modina. Ar labprātīgu sadarbību tu atbalsti sistēmu, kas rada visas ciešanas, un nomierini savu dvēseli, sludinādams, ka noziegumiem un nabadzībai ir dabiski cēloņi. Bet dabu nevar apmelot nesodīti. Velti tu centies izvairīties no personīgas atbildības. Par katru vaidu un asaru tev būs jāatbild dieva vaiga priekšā.

Saruna par izbēgušajiem vergiem dabiski novirzīja manas domas uz otru — vēl neizprotamāko vakardienas piedzīvojumu. Es biju šo gadījumu garām ejot pieminējis, un mani uzaicināja pastāstīt to sīkāk. Es to arī darīju, protams, nepieļaujot domu, ka uzbrucējs, kas gribēja

mani nogalināt, varētu būt bijis Dzeltenais Džeks. Laba dala no klātesošajiem zināja notikumu ar mulatu nn apstākļus, kādos viņš bija gājis bojā.

Bet kādēļ gan, kad es pieminēju viņa vārd.u, stāstot par sava melnā ieroču nesēja nopietno apgalvojumu, kādēļ gan Erenss Ringolds pēkšņi satrūkās, nobālēja un kaut ko iečukstēja savam tēvam ausī?

31. NODAĻA NODEVĪGIE VIRSAIŠI

Drīz vien es atstāju kopējo vakariņu galdu un izgāju forta pagalmā.

Saule jau bija norietējusi. Bija izdota pavēle nevienam neatstāt fortu, bet, uzskatīdams to par saistošu tikai kareivjiem, es nolēmu doties tālākā pastaigā.

Uz to mani mudināja sirdsbalss. Indiāņu nometnē bija virsaišu un karavīru sievas, viņu māsas un bērni. Kādēļ gan arī viņa nevarēja būt pārējo vidū?

Es sirdī ticēju, ka Majumi ir tur, kaut gan visu šo dienu manas acis bija veltīgi viņu meklējušas. Viņas nebija to sieviešu vidū, kas drūzmējās sapulces laukumā: mans pētījošais skatiens bija uzmanīgi ielūkojies ikvienā sejā.

Es nolēmu aiziet uz seminolu nometni un uzmeklēt smikosauku teltis — tur droši vien es atradīšu Pauelu, tur es sastapšu Majumi.

Ierasties indiāņu nometnē nevarēja būt bīstami, jo pat ar naidīgajiem virsaišiem mūsu attiecības vēl skaitījās draudzīgas. Un Pauels taču vēl arvien bija mans draugs. Viņš tnani aizsargātu no visām briesmām vai apvainojumiem.

Es ilgojos paspiest jaunā virsaiša roku, un tas vien jau būtu mani pamudinājis meklēt šo tikšanos. Man ļoti gribējās atjaunot agrāko draudzību, pārrunāt jaukās pagājušās dienas, atminēties kopā pavadītos gaišos brīžus. Skarbie virsaiša un karavadoņa pienākumi taču vēl nebūs nocietinājuši sirdi, kas kādreiz bija tik maiga un atsaucīga? Bez šaubām, mans draugs ir sašutis par balto cilvēku netaisno rīcību, bez šaubām, es viņu sastapšu naidīgi noskaņotu pret mūsu rasi — viņam ir pamats tādam būt. Un tomēr man nebija bailes, ka šīs viņa dusmas vērsīsies arī pret mani.

Lai būtu kā būdams, es nolēmu viņu uzmeklēt un atkal sniegt roku kā draugs.

Es jau biju gatavs doties ceļā, kad saņēmu virspavēlnieka uzaicinājumu ierasties viņa mītnē. Diezgan sarūgtināts, es paklausīju pavēlei.

Pie ģenerāļa bija pilnvarotais kopā ar augstākajiem virsniekiem, Ringoldi un vēl dažas citas ievērojamas privātpersonas.

Ieejot es nopratu, ka te notiek slepena sanāksme un ka viņi tikko beiguši apspriest kādu rīcības plānu.

— Plāns ir lielisks, — piezīmēja ģenerālis Klinčs, griezdamies pie pārējiem, — bet kā lai satiek Omatlu un Melno Mālu? Ja mēs viņus aicināsim šurp, tas var radīt aizdomas — viņi nevarēs ierasties fortā nepamanīti.

— Ģenerāl Klinč, — sacīja vecais Ringol'ds, kas bija

visviltīgākais diplomāts no klātesošajiem, — kā būtu,, ja jūs un ģenerālis Tompsons sastaptos ar draudzīgajiem; virsaišiem ārpus forta?

— Tieši tā, — pilnvarotais viņu pārtrauca. — Es esmu par to jau domājis. Es esmu aizsūtījis ziņnesi pie Omatlas pajautāt, vai viņš var ar mums slepeni satikties. Vislabāk būs, ja tas notiks ārpus forta. Es dzirdu,, šis cilvēks ir atgriezies.

Šai brīdī istabā ienāca kāds vīrs, kurā es pazinu vienu no tulkiem, kas bija piedalījušies sapulcē. Viņš kaut ko pačukstēja pilnvarotajam un tad atkal nozuda.

— Viss kārtībā, džentlmeņi! — iesaucās pilnvarotais* kad tulks bija izgājis. — Omatla gaidīs mūs pēc stundas.

Melnais Māls būs kopā ar viņu. Par satikšanās vietu viņi ir izvēlējušies «Mārku». Tas atrodas uz ziemeļiem no forta. Mēs varam tur nokļūt, neejot garām nometnei, tātad nav jābaidās, ka mūs varētu pamanīt. Vai mēs iesim, ģenerāl?

— Esmu gatavs, — atbildēja Klinčs, paņemdams savu apmetni un uzmezdams to uz pleciem. — Bet, ģenerāl Tompson, — viņš sacīja, pievērsdamies pilnvarotajam, — ikā ar jūsu tulkiem? Vai viņiem var uzticēt tik svarīgu noslēpumu?

Pilnvarotais šķita vilcināmies.

— Tas būtu neapdomīgi, — viņš beidzot atbildēja, it kā runādams pats ar sevi.

— Nu, nekas, neraizējieties, — Klinčs sacīja. — Es domāju, mēs varēsim iztikt bez viņiem. Leitnant Ren- dolf, — viņš turpināja, pagriezdamies pret mani, — vai jūs labi pārvaldāt seminolu valodu?

— Ne sevišķi labi, ģenerāl, bet runāt runāju.

— Vai jūs varētu kaut cik pienācīgi pārtulkot?

— Jā, ģenerāl, domāju gan.

— Ļoti labi, gan tiksim galā. Nāciet mums līdz!

Slēpdams savu sapīkumu par to, ka tiek izjaukti mani

paša plāni, es klusēdams viņiem sekoju. Kā pirmais gāja pilnvarotais, blakus viņam, tērpies apmetnī, ar vienkāršu karavīra cepuri galvā soļoja ģenerālis.

Mēs izgājām pa vārtiem un gar forta sētu nogriezāmies uz ziemeļiem. Indiāņu teltis atradās dienvidaustrumu pusē, izkaisītas gar platu homoka meža joslu, kas aizstiepās tajā virzienā. Ziemeļu pusē bija otrs, mazāks homoka biezoknis, ko no pirmā atdalīja savanna un rets priežu mežs. Tur atradās «Mārks». Tas bija gandrīz pus- jūdzes attālumā no forta, bet tumsā mēs viegli varējām tur nokļūt, nebaidoties, ka no seminolu nometnes mūs varētu pamanīt.

Mēs drīz vien nonācām norunātajā vietā. Virsaiši mūs jau gaidīja. Viņi stāvēja dīķa malā koku ēnā.

Tagad sākās mani tulka pienākumi. Es nebiju domājis, ka tie būs

tik nepatīkami.

— Pajautājiet Omatlam, cik cilvēku ir viņa un Melnā Māla ciltīs un arī pārējās, kuru virsaiši ir mūsu pusē.

Es uzdevu norādīto jautājumu.

— Trešā daļa no visas seminolu tautas, — skanēja ātra atbilde.

— Pasakiet viņiem, ka draudzīgajiem virsaišiem, kad tie ieradīsies Rietumos, tiks izsniegti desmit tūkstoši dolāru, lai viņi tos sadalītu savā starpā, kā paši atzīst par labāku, un ka šī summa neietilps pabalstā, ko piešķirs visai ciltij.

— Tas ir labi, — vienā balsī norukšķēja virsaiši, kad es pārtulkoju šo priekšlikumu.

— Vai Omatla un viņa draugi domā, ka uz rītdienas sapulci ieradīsies visi virsaiši?

— Nē — ne visi.

— Kuri no viņiem varētu neierasties?

— Miko-miko tur nebūs.

— Ahā! Vai Omatla to droši zina?

— Droši. Onopas teltis ir nojauktas: viņš jau ir aizgājis no šejienes.

— Uz kurieni viņš ir aizgājis?

— Atpakaļ .uz savām mājām.

— Un viņa ļaudis?

— Lielākā tiesa aizgājuši līdz ar viņu.

Kādu brīdi abi ģenerāļi pusčukstus sarunājās savā starpā. Es stāvēju pa gabaliņu un nedzirdēju, ko viņi runāja. Tikko saņemtā informācija bija ļoti svarīga, un šķita, ka tā viņus apmierina.

— Vai vēl kāds virsaitis nepiedalīsies rītdienas sapulcē? — pēc laiciņa viņi jautāja.

— Tikai tie no «Sarkano nūju» cilts.*[33]*

— Hoitl-metti?

— Nē, viņš ir šeit, viņš paliks.

— Pajautājiet, vai viņi domā, ,ka Oceolia būs rītdienas sapulcē.

Pēc nepacietības, ar kādu tika gaidīta atbilde, es sapratu, ka šis jautājums viņus interesē vairāk par visiem. Es to tūlīt pārtulkoju.

— Ko! — iesaucās virsaiši, it kā pārsteigti par šādu jautājumu. — Uzlecošā Saule? Viņš noteikti ieradīsies, viņš grib redzēt, kā tas viss beigsies!

— Ļoti labi! — neviļus iesaucās pilnvarotais un, pievērsdamies ģenerālim, atkal sāka ar viņu sačukstēties. Šoreiz es dzirdēju viņu sarunu.

— Šķiet, ģenerāl, mūs vadījis pats liktenis. Gandrīz droši varu teikt, ka mans plāns izdosies. Viens aizskarošs vārds izaicinās nekaunīgo blēdi uz kādu rupjību vai varbūt pat ļaunāk, .katrā ziņā es viegli atradīšu ieganstu, lai viņu ieslodzītu cietumā. Tagad, kad Onopa

ar saviem ļaudīm ir aizgājis, mēs būsim pietiekoši stipri pret katru nejaušību. Naidīgi noskaņoto indiāņu tur nebūs daudz vairāk kā mums labvēlīgo, tā ka šie nfelieši diez vai uzdrošināsies pretoties.

— Ah! No tā mums nav ko baidīties.

— Nu, un, ja viņš reiz būs mūsu rokās, tad visa opozīcija tiks satriekta, pārējie viegli piekāpsies, jo neapšaubāmi viņš ir 'tas, kas tagad virsaišus iebaida .un kavē parakstīt līgumu.

— Taisnība, — domīgi atbildēja Klinčs. — Bet ko par to teiks valdība? Vai jūs domājat, ka tā akceptēs šādu rīcību?

— Viņa to darīs, viņai tas jādara. Prezidenta pēdējā instrukcija gandrīz ieteic kaut ko tamlīdzīgu. Ja jūs tam piekrītat, es riskēšu un rīkošos.

— O, es pakļaujos jūsu pavēlēm, — atbildēja virspavēlnieks, acīm redzot pievienodamies pilnvarotā uzskatiem, bet tomēr nevēlēdamies uzņemties līdzatbildību. — Mans pienākums ir izpildīt valdības pārstāvja gribu. Es esmu gatavs sadarboties ar jums.

— Tātad skaidrs — jārīkojas tā, kā esam nodomājuši. Pajautājiet virsaišiem, — pilnvarotais turpināja, pievērsdamies man, — vai viņi baidās rīt parakstīt līgumu.

— Nē, parakstīt viņi nebaidās, viņi baidās no sekām.

— Kādām sekām?

— Viņi baidās naidīgās partijas uzbrukuma. Viņu dzīvības būs apdraudētas.

— Ko mēs varētu darīt viņu labā?

— Omatla saka: ja jūs viņam un pārējiem virsaišiem atļautu kādu laiku paciemoties pie saviem draugiem Tallahassi novadā, tad viņi būtu drošībā. Viņi varētu tur palikt, kamēr notiks pārvietošana. Viņi apsolās, ka sastapsies ar jums Tampā vai kur citur, kad vien jūs viņus aicināsiet.

Abi ģenerāļi atkal čukstot apspriedās. Šis negaidītais priekšlikums bija jāapsver.

Omatla piebilda:

— Ja mums neļauj doties uz Tallahassi, mēs nevaram, mēs neuzdrošināmies palikt mājās. Tad mūs vajag ņemt forta aizsardzībā.

— Par to, vai atļaut jums aizceļot uz Tallahassi, — atbildēja pilnvarotais, — mēs apspriedīsimies un dosim jums rīt .atbildi. Pagaidām jums nav ko bažīties. Šis ir balto kara virsaitis, viņš jūs aizsargās.

— Jā, — KJinčs sacīja, lepni izsliedamies. — Karavīru man ir daudz, un viņi ir stipri. Krietns skaits atrodas fortā un vēl vairāk ceļā uz šejieni. Jums nav ne no- kā jābaidās.

— Tas ir labi, — virsaiši atbildēja. — Ja draudēs- briesmas, mēs meklēsim jūsu aizsardzību. Jūs esat to> apsolījuši, tas ir labi.

— Pajautājiet virsaišiem, — sacīja pilnvarotais, kam bija ienācis

prātā jauns jautājums, — pajautājiet viņiem, vai tiem ir zināms, vai Holata Miiko 'paliks uz rītdienas sapulci.

— Mēs to pašreiz nevaram pateikt. Holata Miko nav izpaudis savu nodomu. Bet drīz mēs to zināsim. Ja viņš- būs nolēmis palikt, viņa teltis stāvēs līdz saullēktam; ja ne, tās tiks nojauktas, pirms norietēs mēness. Mēness slīd lejup, mēs drīz zināsim, vai Holata Miko dosies projām vai pal'iks.

— Vai šā virsaiša teltis var redzēt no forta?

— Nē, tās ir tālāk starp kokiem.

— Vai jūs varat mums to paziņot?

— Jā, bet tikai uz šejieni. Ja mūsu sūtnis ies uz fortu, viņu pamanīs. Mēs paši varam atgriezties te un satikt vienu no jums.

— Patiešām, tā būs labāk, — atbildēja pilnvarotais,, redzami apmierināts ar šādu norunu.

Dažas minūtes abi ģenerāļi atkal čukstus apspriedās,, bet virsaiši stāvēja malā, klusēdami un nekustīgi kā divas- statujas.

Beidzot virspavēlnieks -pārtrauca klusumu: — Leitnanti Jūs paliksiet šeit, kamēr virsaiši atgriezīsies. Saņemiet viņu ziņojumu un nogādājiet to tieši manā mītnē.

Pēc abpusējas atsveicināšanās ģenerāļi devās projām pa taciņu, kas veda uz fortu, bet virsaiši .klusi aizslīdēja pretējā virzienā. Es paliku viens.

32. NODAĻA ĒNAS ŪDENI

Es paliku viens ar savām domām, un tās nebija no priecīgajām. Manam sarūgtinājumam bija vairāki iemesli. Mans tīkamais nodoms bija «izjaukts, sirds smeldza ilgās kaut ko uzzināt, atjaunot maigās saites, to plosīja šaubas un kremta ieilgusī neziņa.

Bez tam mani mocīja vēl citas izjūtas. Manī izraisīja riebumu tas, ko es nupat biju darījis. Es biju spiests kļūt par vidutāju viltīgā, nekrietnā darījumā, manas karavīra karjeras pirmais solis bija līdzdalība sazvērestībā, un, kaut gan es to nedarīju aiz savas brīvas gribas, tomēr izjutu, cik šis pienākums nepatīkams un cik ļoti pretīgi to izpildīt.

Pat jaukā nakts nespēja mani nomierināt. Taisni otrādi — šai brīdī vētra būtu vairāk atbildusi manam garastāvoklim.

Nakts patiešām bija brīnišķīga. Kā zeme, tā debesis dusēja mierā.

Šur un tur debesīs redzēja sīkus, baltus mākonīšus, bet tie bija tik viegli, ka mēness disks, pagājis aiz tiem, šķita slīdam zem caurspīdīga sudraba šķidrauta, nezaudējot ne stariņu no sava mirdzuma. Mēness gaisma bija ārkārtīgi spoža, un, tai atstarojoties uz magnoliju gludajām iapā.m, viss mežs vizuļoja, it kā tajā būtu miljons spoguļu. Brīnišķīgo skatu vēl papildināja spīguļmušiņas, kas bariem lidinājās koku ēnā, ar saviem ķermenīšiem uzzibsnījot tumsā sarkanu, zilu un zeltainu imirgu. Tās laidelējās gan taisni, gan riņķoja, gan šūpojās augšup un lejup, it kā izpildītu kādas sarežģītas dejas tūres.

Šās vizuļojošās ņirboņas vidū gulēja imazais ezeriņš, kais arī mirdzēja, bet .ar sudrabota stikla spožumu, gluži kā spogulis savā ar zeltu rotātajā ietvarā.

Gaisā vēsmoja smaržas, kas atgādināja vislabākos parfīmus. Nakts bija pietiekami vēsa, l'ai cilvēks justos labi, bet ne auksta. Daudzas puķes nebija aizvērušas savus ziedus, jo ne visas no tām mīl sauli. Arī mēnesim tiek sava daļa ziedu jaukuma. Lauru koki bija pilnos ziedos un izplatīja visapkārt savu smaržu, kas, sajaukdamās ar anīsa un apelsīnu saldo elpu, piepildīja gaisu ar brīnišķīgu aromātu.

Dabā valdīja miers, bet ne klusums. Dienvidu mežā naktī nekad nav kluss. Koku vardes un cikādes visskaļāk paceļ savas balsis ;pēc saules rieta, un Amerikas mežos mīt kāds putns, kas vismīļāk dzied mēnesnīcas stundās — slavenais mēdītāja putns. Viens no tiem, uzmeties augstā kokā pie pašas dīķa malas, ar savu jauko bal'stiņu it kā centās nomierināt manu satraukto prātu.

Es dzirdēju arī citas skaņas — kareivju balsu murdoņu fortā, kas sajaucās ar attālākajiem indiāņu nometnes trokšņiem. Šad tad kāda balss, izgrūžot lāstu, izsaucoties vai iesmejoties, atskanēja skaļāk par pārējām un pārtrauca vienmuļo dūkoņu.

Cik ilgi man būs jāgaida uz virsaišu atgriešanos? Varbūt stundu, divas vai vairāk — to es aptuveni varēju noteikt pēc mēness. Viņi teica, ka Holata atstās nometni, pirms spožā ripa būs norietējusi, vai arī paliks. Tātad apmēram divu stundu laikā šis jautājums izšķirsies, un es būšu brīvs.

Pusi dienas es biju pavadījis uz kājām, un tagad man vairs netikās stāvēt. Izvēlējies vietiņu uz klints tuvu ūdens malai, es apsēdos.

Mans skatiens pārslīdēja dīķim. Puse no tā atradās ēnā, bet otra puse sudrabaini laistījās mēness staros, kas cauri dzidrā ūdens slānim ļāva saskatīt baltos gliemežvākus un mirdzošos oļus dīķa dibenā. Gar līniju, kur gaisma sastapās ar tumsu, iezīmējās dažu dižciltīgo palmu silueti, kuru slaidie stumbri un pušķainie vainagi šķita tiecamies projām zemes centra virzienā, it kā tie piederētu citām, spožākām debesīm pie manām kājām. Koki, kuru attēli iluzoriski atainojās ūdenī, atradās kraujas virsotnē, kas pacēlās dīķa rietumu malā un aizturēja mēness starus.

Kādu brīdi es sēdēju, vērodams šo debess juma atspulgu, ar skatienu mehāniski izsekojot lielo, vēdekļveidīgo lapu kontūru zīmējumam.

Piepešii es satrūkos, pamainīdams ūdens spogulī kādu jaunu siluetu. Starp koku stumbriem pēkšņi parādījās kāds stāvs, pareizāk sakot, tā_ēna. Spriežot pēc apveida, tam vajadzēja būt cilvēkam. Ūdenī ēna izskatījās nedabiski Liela, bet neapšaubāmi tas bija cilvēka stāvs, taču ne vīrieša.

Mazā, acīm redzot neapsegtā galva, nolaidenais plecu apaļums, maigais krūšu izliekums un garās, brīvi krītošās drānas, kas sniedzās gandrīz līdz zemei, pārliecināja mani, ka šī ēna pieder sievietei.

Kad es to pirmoreiz pamanīju, tā kustējās starp palmu stumbriem; tagad tā apstājās un dažas sekundes palika stāvam uz vietas. Tajā brīdī es arī ievēroju šīs sievietei raksturīgās auguma īpatnības.

Mana pirmā doma bija apgriezties un paskatīties uz būtni, kas meta šo interesanto ēnu. Es sēdēju dīķa rietumu malā, un krauja atradās man aiz muguras. Pagriezies es nevarēju redzēt ,ne tās virsotni, ne palmas. Ari piecēlies kājās, es tomēr nekā neredzēju, jo lielais ozols, zem kura es biju apsēdies, aizsedza skatienu.

Steigšus es pagāju dažus soļus sānis, un tad manā acu priekšā pret debesīm skaidri iezīmējās kraujas mala un palmas virs tās, bet cilvēks — ne vīrietis, ne sieviete — nekur nebija saskatāms.

Es uzmanīgi nopētīju visu kraujas malu, bet tur nebija nevienas dzīvas būtnes. Es saskatīju vienīgi dažas pundurpalmiņu robotās lapas, kas pacēlās pāri kraujai.

Es atgriezos savā vecajā vietā, apsēdos tāpat kā iepriekš un atkal paskatījos ūdenī. Palmu ēnas tur gulēja tieši tāpat kā pirms brīža, bet cilvēka attēls bija nozudis.

Tur nebija nekā brīnumaina. Ne mirkli es nedomāju, ka esmu redzējis halucināciju. Kāds bija uznācis kraujas virsotnē — manuprāt, tā bija sieviete — un atkali aizgājis lejup aiz kokiem. Tas bija redzētās parādības dabisks iz skaidro jumis un, protams, mani apmierināja.

Tai pašā laikā klusā ēna bija pamodinājusi manu ziņkāri, un es vairs nespēju palikt sēžam un nodoties sapņainām pārdomām, bet piecēlos kājās un saspringtu gaidu pilns vēroju un klausījos.

Kas varēja būt šī sieviete? Protams, kāda indiāniete. Nebija ticams, ka šajā vietā tik vēlā stundā atrastos baltā sieviete. Arī ēnas savdabiskās 'kontūras liecināja, ka šī būtne nebija tērpusies civilizētās pasaules apģērbā. Neapšaubāmi tā bija indiāniete.

Ko viņa darīja šajā vientuļajā vietā viena pati?

Uz šo jautājumu nebija tik viegli atbildēt, kaut gan patiesībā viņas parādīšanās šeit nebija arī nekas tik sevišķs. Meža bērniem laika iedalījums nav tāds kā mums. Nakts vai diena — tas viņiem viss viens, un bieži vien nakts stundas tiem ir īstais darbošanās vai izklaidēšanās laiks. Dažādi varēja ibūt iemesli, kāpēc šī sieviete bija te atnākusi. Viņa varēja būt ceļā uz dīķi pēc ūdens vai ar nolūku izpeldēties; tā varēja būt arī kāda iemīlējusies meitene, kas šās nomaļās birzs noslēpumaino ēnu aizsegā nāca satikties ar savu mīļoto.

Kā saindēta bulta manā sirdī iedūrās pēkšņa sāpe: «Bet ja nu tā bija Majumi?»

Nav aprakstāms, kādas ciešanas man sagādāja šī iedoma. Visu dienu es jau mocījos drausmīgās aizdomās, ko manī bija pamodinājuši pāris desmiti vārdu, kurus nejauši izmeta kāds jauns virsnieks un kurus man gadījās noklausīties. Tie attiecās uz kādu skaistu indiāņu meiteni, kas acīm redzot bija fortā labi pazīstama, un es ievēroju, ka jaunais cilvēks runāja tādā tonī, kā mēdz runāt vai nu uzvarētājs, vai lielībnieks. Es uzmanīgi klausījos katrā vārdā un vēroju ne tikai viņa paša, bet arī citu klātesošo sejas, lai tiktu skaidrībā, pie kuras no šīm divām kategorijām viņš pieskaitāms. Jaunā virsnieka iedomība, kā likās, bija beidzot guvusi gandarījumu — vismaz viņš pats tā izteicās, un viņa biedru lielākā daļa neapšaubīja, ka viņam uzsmaidījusi mīlas laime. Netika minēts ne meitenes vārds, ne dots kāds mājiens, kas man ļautu secināt, ka šās sarunas un manu domu objekts ir viena un tā pati persona, bet pietika ar to, ka šī meitene bija indiāniete un skaista, lai es savā greizsirdībā būtu gandrīz vai pārliecināts par to.

Es būtu varējis viegli izkliedēt savas bažas. Viens vārds, pavisam vienkāršs jautājums būtu ļāvis man uzzināt ilgoto patiesību, bet es neuzdrošinājos šo vārdu izteikt. Man šķita labāk ilgas stundas, visu dienu, pavadīt, mokoties neziņā un aizdomās.

Tātad es biju jau iepriekš sagatavots ļaunajām nojautām, kas man iešāvās prātā, ieraugot ūdens spogulī šo sievietes ēnu.

Manas mokas nebija ilgas. Gandrīz tai pašā mirklī es tiku no tām

atbrīvots. Gar dīķa maiu uz šo pusi virzījās tumšs stāvs un kādu sešu soļu attālumā no tās vietas, kur es stāvēju, iznāca spožajā mēness gaismā. Tagad es to redzēju pilnīgi skaidri. Tā bija sieviete — indiāņu sieviete. Tā nebija Majumi.

33. NODAĻA HADŽ-EVA

Manā priekšā bijia sieviete vidējos gados, pāri trīsdesmitiem, — liela auguma sieviete, kura kādreiz bijusi skaista un kunas skaistums rupji apsmiets. Viņa bija kā dižena daiļuma drupas, kura iezīmes nekas nespēj izdzēst, — gluži kā kāda grieķu dievietes statuja, ko sadragājušas vandāļu rokas, bet kuras fragmenti ir nenovērtējami dārgumi.

Viņas pievilcība vēl nebija zudusi. Ir cilvēki, kas apjūsmo šādu nobriedušu sievišķību; tādiem viņa būtu bijusi nepārspējams skaistuma ideāls. Laiks nebija skāris šīs lielās, pilnīgās rokas un labi veidotās, apaļās krūtis. Es to varēju redzēt, jo viņa stāvēja manu acu priekšā, mēness apspīdēta, līdz jostas vietai pilnīgi kaila kā dzimšanas stundā. Tikai melnie mati, kas bija no- sllguši pār .pleciem mežonīgā nekārtībā, daļēji aizsedza viņas kailumu. Arī tos laika ritums bija atstājis neskartus — visā šajā kuplajā kraukļa melno matu klaidā nevarēja saskatīt nevienu sudrabotu šķipsniņu.

Laiks nespēja pārvērst un ari nebija pārvērtis viņas smalkos sejas vaibstus — skaisti veidoto zodu, lūpu liego ovālu, ērgļa degunu ar maigi izliektajām nāsīm, (augsto, gludo pieri, acis … Kas-tais? Kādēļ tās zibsnī tik pārdabiski un raugās ar tādu mežonīgu, nesaprātīgu skatienu? Ak! Šīs acis! Žēlīgā -debess — šī sieviete ir ārprātīga!

Ak vai! Tā bija patiesība. Manā priekšā stāvēja ārprātīgā. Viņas skatiens pat paviršam vērotājam būtu pavēstījis, ka saprāts te vairs nav savā tronī. Bet man nevajadzēja ielūkoties viņas acīs, es zināju viņas bēdu un pāridarījumu stāstu. Es neredzēju šo sievieti pirmoreiz, es jiau lagrāk biju sastapies vaigu vaiigā -ar H-adž- Evu*[34]*, mikosauku ārprātīgo karalieni.

Lai cik skaista tā bija, es būtu juties visai neomulīgi viņas tuvumā, pat ļaunāk — viņa man iedvestu bailes un šausmas, jo sevišķi vēl, ieraugot, ka kaklarotas vietā tai ir zaļa čūska, bet josta, kas tik uzkrītoši mirdzēja mēnesnīcas gaismā, — viduklim apvijušās milzīgas, dzīvas klaburčūskas ķermenis!

Jā, abas čūskas bija dzīvas — mazākā aplikta ap kaklu, un tās galva atdusējās uz krūtīm, otrs — bīstamākais rāpulis -apvīts ap vidukli, tā skriemeļ-aiinā aste nokarājās gar sāniem, bet galva satverta rokā, un cauri pirkstiem ikā dimanti dzirkstīja acu pāris.

Hadž-Evas galva bija kaila, to klāja tikai dabas dotā matu sega, bet šīs biezās, melnās pinkas spēja labi pasargāt no tveices un negaisa. Kājās viņai bija mokasīni, bet tos paslēpa garā «hunna» — brunči, kas sniedzās līdz pat zemei. Tas bija viņas vienīgais apģērba gabals, bagātīgi izšūts un izrotāts ar stikla zīlītēm, zaļā papa- gailiša un greznās vasaras pīles košajām spalvām un dažādu meža zvēru ādām.

Šie svārki bija piestiprināti viduklim, gan ne ar tikko pieminēto dzīvo jostu.

Patiešām, es laikam būtu nobijies, ja sastaptos ar šo dīvaino parādību pirmoreiz. Bet es to visu jau agrāk biju. redzējis: zaļo čūsku un klaburčūsku, garās, pār pleciem krītošās matu pinkas, acu mežonīgo, ārprātīgo spīdumu.

Ja, tas viss bija jau pazīstams un pilnīgi nekaitīgs, vismaz man. Es to zināju un nebaidījos.

— Hadž-Eva! — es pasaucu, kad viņa pienāca man, tuvāk.

— Nē, Eva, neesmu. Ko tu šeit meklē?

— Tevi, mazais miko.

— Tu meklē mani?

— Nē, nemeklēju, es esmu tevi atradusi.

— Un ko tu gribi no manis?

Ak, kādēļ es ticēju baltajam dikti?

Ho, ho, ho!

Kam gāju uz biezokni pavēnī tikties?

Ho, ho, ho!

Kam klausījos vārdos, kas melīgi skan?

Viņš paņēma sirdi un jaunību man.

Ho, ho, ho!

■— Mierā, chitta mico*/[37]* — viņa uzsauca, apraudama melodiju un uzrunādama kLaburčūsku, kas, pamanot mani, bija izbāzusi galvu no Evas plaukstas un izrādīja saniknojumu. — Mierā, lielais čūsku ķēniņ! Tas ir draugs, kaut arī ienaidnieka drānās. Esi rāms, citādi es sadragāšu tavu galvu!

— J-e-ela! —• viņa atkal izsaucās, it kā tai pēkšņi būtu iešāvusies prātā kāda jauna doma. — Es izšķiežu laiku ar savām vecajām dziesmām. Viņš ir aizgājis, viņš ir aizgājis — neviens viņu nevar atvest atpakaļ. Nu, jaunais miko, kādēļ es te atnācu? Kādēļ es te atnācu?

16t

Izteikdama šos jautajumus, viņa pacēla roku pie galvas, it kā pūlēdamās kaut ko atminēties.

— Ahā! Tagad es atceros. Halwukf***[38]*** es zaudēju laiku. tevi var nogalināt, jaunais miko, tevi var nogalināt un tad… Ej, ej projām, ej projām, ej 'projām! Steidzies atpakaļ uz topekee*[39]*. paliec tur. turies pie savējiem, neaizej prom no saviem zilajiem zaldātiem, neklaiņo pa mežiem! Tava dzīvība ir briesmāsl

Visu to viņa pateica tik nopietnā tonī, ka es jutos pārsteigts. Vairāk nekā pārsteigts — es sāku just vieglu satraukumu, jo nebiju aizmirsis vakarējo slepkavības mēģinājumu. Bez tam es zināju, ka ir reizes, kad šī savādā sieviete nav gluži ārprātīga. Viņai mēdza uznākt apskaidrības brīži, un tad viņa runāja un izturējās saprātīgi, bieži vien

pat ārkārtīgi apķērīgi. Šis varēja būt viens no tādiem brīžiem. Iespējams, ka viņa bija uzzinājusi par kādu pret mani vērstu ļaunprātību un atnākusi, kā pati apgalvoja, lai to aizkavētu.

Bet kas gan bija mans ienaidnieks vai ienaidnieki? Un kā Eva varēja būt uzzinājusi viņu plānus?

Lai to izdibinātu, es viņai sacīju:

— Man nav neviena ienaidnieka, Eva. Kādēļ lai mana dzīvība būtu briesmās?

— Es tev saku, jaukais miko, tā ir. Tev ir ienaidnieki. I-e-ela! Vai tu to nezini?

— Es nekad savā mūžā neesmu darījis ļaunu nevienam sarkanādainajam.

— Sarkanādainajam? Vai es teicu — sarkanādai- nais? Cooree*[40]*, jaukais rendolf, visā seminolu zemē nav neviena sarkanādainā, kas gribētu izraut matiņu no tavas galVals. Ah! Ja viņi to darītu, ko tad teiktu Uzlecošā Saulē! Viņš tos iznīcinātu kā meža ugunsgrēks. Nebaidies no sarkanādainajiem vīriem, tavi ienaidnieki nav tādā krāsā.

— Ha! Tie nav indiāņi? Kas tad?

— Daži ir balti, daži dzelteni.

— Nieki, Eva! Es nekad neesmu devis iemeslu kādam baltajam mani ienīst.

— Bet kas tie ir? Un kādēļ viņi grib mani nonāvēt?

— Nejautā, chepawnee! Nav laika. Pietiek, ka es tev pasaku: tu esi bagātas plantācijas īpašnieks, kur melnie cilvēki taisa zilo krāsu. Tev ir skaista māsa, ļoti skaista. Vai viņa nav kā šis mēness stars? Es arī reiz biju skaista, tā viņš sacīja. Ak, tas ir slikti — būt skaistai. Ho, ho, ho!

Ak, kādēļ es ticēju baltajam dikti?

Ho, ho, ho!

Kam gāju uz biezokni pavēnī…

— Es nevaru, Eva, mani šeit saista pienākums. Man te jāpaliek, kamēr kāds atnāks.

— Kamēr kāds atnāks? Halwuk! Vini drīz būs klāt.

— Kas?

— Tavi ienaidnieki — tie, kas grib tevi nonāvēt. Un tad jaukā stirniņa asiņos… Viņas nabaga sirds asiņos… viņa kļūs ārprātīga.», viņa būs tāda pati kā Hadž-Eva.

— Par ko tu runā?

— Par… Csst! Csst! Ir par vēlu.. .viņi nāk… viņi nāk… Rau, kur ūdenī viņu ēnas!

Es paskatījos, kur Hadž-Eva rādīja. Tiešām — dīķī taisni tajā vietā, kur es pirmīt biju redzējis viņas siluetu, parādījās ēnas. Tie bija cilvēku stāvi. Viņi bija četri un virzījās pa kraujas malu starp palmām.

Pēc dažām sekundēm ēnas nozuda. Tie, kam šīs ēnas piederēja, bija nokāpuši pa nogāzi un iegājuši kokos.

To pateikusi, mana dīvainā padomdevēja atkāpās koku ēnā un, ieslīdējusi tumšajā birzī, nozuda skatienam.

Es paklausīju viņai un tagad atrados uz viena no ozola lielajiem zariem, pilnīgi paslēpts aiz sudraboto tilandsiju vijām, tā ka no apakšas mani nevarēja pamainīt. Vijas nokarājās arī no augstākajiem zariem un izveidoja man apkārt it kā caurspīdīgus aizkarus, pilnīgi nosegdamas manu ķermeni, turpretim es pats pa kādu mazu spraugu starp lapām varēju redzēt dīķi, vismaz tā mēness apspīdēto daļu.

Sākumā man likās, ka esmu rīkojies ļoti smieklīgi. Stāsts par ienaidniekiem un manai dzīvībai draudošajām briesmām galu galā varēja būt tikai nabaga ārprātīgās smadzeņu slimīga iedoma. Cilvēki, kuru ēnas es redzēju ūdenī, varēja būt virsaiši, kas atgriezās pie dīķa. Viņi nonāks vielā, kur mums bija norunāts satikties, un, mani neatraduši, aizies projām. Kādu ziņojumu tad es aiznesīšu virspavēlniekam? Tas viss bija diezgan smieklīgi un man varēja beigties vēl daudz ļaunāk nekā smieklīgi.

Tā prātodams, es jau biju gandrīz gatavs kāpt zemē un vaigu vaigā sastapties ar šiem cilvēkiem, lai kas viņi būtu.

Taču citi apsvērumi mani atturēja. Virsaiši bija tikai divi, bet ēnas četras. Taisnība, virsaiši varēja būt paņēmuši līdz kādus no saviem piekritējiem, lai justos drošāki šajā nodevīgajā pasākumā, bet brīdī, kad ēnas pārslīdēja dīķim, neraugoties uz ātro kustību, es biju

ievērojis, ka tie nav indiāņu stāvi. Es neredzēju ne brīvi krītošos apmetņus, ne spalvu rotas. Taisni otrādi, man šķita, ka viņiem galvā bija cepures, kādas nēsā tikai baltie. Tieši šis novērojums lika man tik ātri paklausīt Hadž-Evas uzstājīgajam lūgumam.

Mani ietekmēja vēl arī citi apstākļi: indiānietes dīvainie apgalvojumi, tas, ka viņa likās daudz ko zinām un pieminēja labi pazīstamas personas, mans vakardienas piedzīvojums — tas viss jaucās man pa galvu, un rezultātā es nolēmu īpalikt savā -paslēptuvē vismaz vēl dažas minūtes. Varbūt es tikšu atbrīvots no šīs nepatīkamās situācijas drīzāk, nekā domāju.

Nekustēdamies un gandrīz vai neelpodams, es paliku sēžam kokā, uzmanīgi vērodams apkārtni un sasprindzinājis dzirdi, lai uztvertu katru skaņu.

Man nebija ilgi jāgaida. Manas acis ieraudzīja skatu, un manas ausis dzirdēja sarunu, kas lika šermuļiem skriet pār kauliem un asinīm sastingt dzīslās. Piecu minūšu laikā man nācās pārliecināties par cilvēka sirds ļaunumu, kas savā neģēlībā -pārspēja visu, par ko es jebkad biju lasījis vai dzirdējis.

Manā priekšā bija četri dēmoni — tik tiešām dēmoni, jo viņu skatieni, kurus es labi ievēroju, viņu vārdi, kurus es dzirdēju, viņu

žesti, kurus es redzēju, viņu nolūki, kurus es šajā stundā uzzināju, deva tiem pilnīgas tiesības uz šo apzīmējumu.

Viņi gāja apkārt dīķim. Es redzēju viņu sejas citu pēc citas, kad tās iznira no tumsas mēnesnīcas gaismā.

Vispirms parādījās Erensa Ringolda bālā, kalsnā seja, tad Spensa ļaunie, asie vaibsti, pēc viņa — kaušļa Vilja.msa -platais, brutālais ģīmis.

Viņi tur -bija četri. Kas gan bija šis ceturtais?

Vai es sapņoju? Vai redze mani viļ? Vai tā ir īstenība vai māns? Vai man acis vairs nerāda pareizi, vai arī tā ir tikai maldinoša līdzība? Nē, nē, nē! Tas nav šā cilvēka līdzinieks, bet viņš pats! Šie melnie, sprogainie mati, šī dzeltenbrūnā āda, stāvs, gaita — tas viss, viss ir viņa! Ak dievs, tas ir Dzeltenais Džeks!

34. NODAĻA
VELNIŠĶĪGA SAZVĒRESTĪBA

Apstrīdēt, ka tas ir viņš, nozīmētu neticēt pašam savām acīm. Manā priekšā bija mulats, tieši tāds, kādu es viņu atcerējos, tikai citā apģērbā un varbūt kļuvis mazliet druknāks augumā. Bet sejas vaibsti bija tie paši, viss izskats uz mata tāds kā Dzeltenajam Džekam, mūsu plantācijas agrākajam mežstrādniekam.

Un tomēr — kā gan tas varēja būt viņš? Pie tam Erensa Ringolda sabiedrībā, kurš toreiz bija viens no visaktīvākajiem viņa sodītājiem? Nē, nē, nē! Pilnīgi neiespējams, absolūti neiespējams! Vai es būtu maldījies? Bet vai gan acis varēja mani tā vilt? Es taču redzēju šo cilvēku savā priekšā un nepārprotami pazinu viņā mulatu Džeku! Viņš atradās nepilnas divdesmit pēdas no manas paslēptuves, tā seja bija pavērsta tieši pret mani un spožajā mēnesnīcā saskatāma gandrīz tikpat skaidri kā dienas gaismā. Es pat ievēroju agrāko ļaunuma izteiksmi viņa acīs un sejas mīmiku. Tas tiešām bija Dzeltenais Džeks.

Šo iespaidu vēl ticamāku padarīja tas, ka es atcerējos, cik stūrgalvīgi vakar Melnais Džeks palika pie sava, neraugoties uz visiem iebildumiem un izsmieklu. Viņš noraidīja jebkuru citu izskaidrojumu un nepieļāva varbūtību, ka pārskatījies. Viņš bija redzējis Dzelteno Džeku vai tā garu. Tā bija viņa stingrākā pārliecība, un man neizdevās to satricināt.

Tagad es atcerējos vēl kādu citu apstākli: Ringoldu dīvaino izturēšanos pēcpusdienas sarunas laikā, to, kā reaģēja Erenss, kad es pieminēju mulata vārdu. Jau tad tas bija piesaistījis manu uzmanību, bet ko lai es domāju tagad? Cilvēks, kuru uzskatīja par mirušu, šeit ir kopā ar trim citiem, kas bija bijuši aktīvi līdzdalībnieki viņa nāvē, viens no tiem pat visnadzīgākais soda izpildītājs, un tagad visi četri acīm redzot nešķirami draugi. Kā lai es spēju pēkšņi aptvert šo brīnumaino augšāmcelšanos un salabšanu?

Es nevarēju to izskaidrot, tas bija pārāk sarežģīts noslēpums, lai atrisinātu vienā mirklī, un droši vien man tas ari nebūtu izdevies, ja paši līdzdalībnieki drīz vien nepalīdzētu tikt skaidrībā.

Man bija izdevība noklausīties sarunu, no kuras es uzzināju ne tikai to, ka Dzeltenais Džeks arvien vēl dzīvo šajā pasaulē, bet arī to, ka Hadž-Eva bija runājusi patiesību, teikdama, ka manai dzīvībai draud briesmas.

— Nolādētsl Viņa te nav. Kur gan viņš var būt aizgājis?

Sis izsauciens un jautājums atskanēja no Erensa Ringolda mutes, un viņa balsī bija sapīkums un izbrīns. Sie puiši kādu meklēja un nevarēja atrast. Kas tas bija, to pateica nākošais runātājs.

Pēc īsa klusuma mirkļa manas ausis sasniedza Bila Viljamsa balss, kuru es viegli pazinu, jo biju to dzirdējis vēl tikai dienu iepriekš.

— Vai jūs droši zināt, māster Erens, ka viņš neaiz- vilkās atpakaļ uz fortu kopā ar ģenerāli?

— Pilnīgi droši, — atbildēja «māsters Erenss». — Es biju pie vārtiem, kad viņi ienāca. Viņi atgriezās tikai divi — ģenerālis un pilnvarotais. Jautājums ir tikai, vai šis neaizgāja no dīķa reizē ar viņiem. Mēs esam rīkojušies kā pēdējie muļķi, neatnākdami laikus šurp, lai novērotu viņus aizejam. Bet kas gan varēja iedomāties, ka viņš te paliks viens? Ja es būtu zinājis… Tu saki, — viņš turpināja, pievērsdamies mulatam, — tu saki, Džek, ka nāci tieši no indiāņu nometnes? Tad taču viņš nevarēja tev aiziet garām nepamanīts.

— Carajof*[44]* senjor erens! nē!

Tieši tā pati balss, tas pats vecais spāņu lamuvārds, iko es biju dzirdējis savā jaunībā. Ja manī vēl bija kādas Šaubas par mulata personību, tagad tās izgaisa. Manas ausis apstiprināja to, ko bija redzējušas .acis. Runātājs bija Dzeltenais Džeks.

— Velns lai parauj! Kur viņš var būt aizgājis? Kā ūdeni iekritis. Es zinu, viņam varēja būt iemesls aiziet ciemos pie indiāņiem, to es zinu. Bet kā viņam izdevies tur nokļūt tā, ka Džeks neredzēja?

— Varbūt viņš kātoja uz turieni riņķī pa otru ceļu?

— Pa klajumu?

— Nūja.

— Nē, to viņš diez vai būs darījis. Es to varu izskaidrot tikai tā: viņš būs aizgājis līdz vārtiem kopā ar ģenerāli un tad droši vien devies lejup gar forta sētu garām m.arkitanta mājai.

To teica Ringolds, it kā runādams pats pie sevis.

— Pie velna! — viņš iesaucās nepacietīgā tonī.

— Tāda izdevība mums tik drīz vairs neatgadisies.

•— Nav ko bēdāt, māster Erens, — sacīja Viljamss,

— nav ko bēdāt! Es tā rēķinu, ka izdevības netrūks, tādu reizīšu kā šitā būs vēl, cik tik uziet.

— Mēs sagādāsim izdevību, — nozīmīgi piebilda Spenss, kurš tagad pirmoreiz ierunājās, man dzirdot.

— Jā, bet te jāļauj rīkoties Džekam, viņam tas jāizdara, puiši. Neviens no jums nedrīkst būt iejaukts šajā lietā. Tā var nākt gaismā, un tad mēs visi būsim pamatīgā ķezā. Bet Džeks var to izdarīt, nekaitējot sev, jo viņš, kā jūs zināt, ir miris un viņam likums netiek klāt! Vai ne tā, manu dzelteno zēn?

— Viņš vēl nav atgriezies fortā, — piezīmēja Ringolds, atkal runādams it kā pats ar sevi. — Es domāju, ka nav. Tādā gadījumā viņam jābūt indiāņu nometnē un vēl šonakt jānāk atpakaļ. Droši vien viņš to darīs, kad mēness būs norietējis. Viņam jāiet tumsā pāri klajumam. Džek, vai tu dzirdi, ko es saku?

— Si, senjor, Džeks dzird visu.
— Un vai tu saproti, kas būtu darāms, ko?
— Carrambo si, senjor, Džeks saprot.
— Labs ir, tagad mums jāiet atpakaļ. Paklausies, Džek, ja …

Te runātājs pieklusināja balsi un turpināja gandrīz čukstot, tā ka es nevarēju sadzirdēt, kas tika teikts. Tiikai reizēm viena otra skaļāk izgrūsta frāze atskanēja līdz manim, un, ņemot vērā (to, kas jau bija .atklājies, es varēju puslīdz saprast, par ko ir runa. Es dzirdēju bieži pieminam kvarterones Violas un manas māsas vārdu un saklausīju, piemēram, tādas frāzes — «viņš vienīgais stāv mums ceļā», «māte viegli piekritīs», «kad es būšu plantācijas saimnieks», «maksāšu tev divsimt dolāru».

Pēc šiem un vēl citiem izteicieniem, kas bija tikpat zīmīgi, es nopratu, ka abi nelieši ir jau agrāk vienojušies par manu noslepkavošanu un ka šajā dialogā tiek tikai atkārtoti riebīgā līguma noteikumi.

Nav brīnums, ka es svīdu aukstus sviedrus, kas līdzīgi pērlītēm lāsoja pār imainu pieci. Nav brīnums, ka es, sēdēdams savā augstajā paslēptuvē, drebēju kā apses lapa, gan ne tik daudz aiz bailēm par savu dzīvību kā neiedomājamu šausmu pārņemts par nodomāto noziegumu. Varbūt es būtu trīcējis vēl vairāk, bet nervozo uzbudinājumu zināmā imērā nobremzēja dziļais sašutums, kas uzbangoja manās krūtīs.

Es spēju pietiekami savaldīties, 1.aii paliktu klusu, un tas bija prātīgi, ka es tā darīju. Ja es šai brīdī būtu sevi atklājis, tad dzīvs no šās vietas vairs neaizietu. Par to es biju pilnīgi pārliecināts un centos ne ar mazāko troksnīti nenodot savu klātbūtni.

Un tomēr bija grūti mierīgi noklausīties, kā četri vīri aukstasinīgi spriedelē par nodomāto slepkavību, kaļ plānus un iztirgo cilvēka dzīvību kā pārdodamu lietu, katrs no šā darījuma gaidīdams sev kādu labumu.

Mans niknums bija tikpat liels kā manas bailes, gandrīz stiprāks par saprāta balsi. Viņi bija četri, visi apbruņoti. Man bija zobens un pistole, bet es nebūtu piemērots pretinieks četriem tādiem trakgalvjiem kā šie. Ja viņi būtu bijuši tikai divi — Ringolds un mulats, es būtu meties lejā no koka un riskējis ielaisties cīņā aci pret aci — tik neprātīgs bija mans sašutums šajā brīdī.

Taču es nepaklausīju dusmu dzinulim un klusēdams nogaidīju, kamēr viņi aizgāja.

Es ievēroju, ka Ringolds un viņa kauslīgie rokaspuiši devās uz forta pusi, turpretim mulats aizgāja indiāņu nometnes virzienā.

35. NODAĻA GAISMA PĒC TUMSAS

Es nepakustējos, iekāms viņi nebija aizgājuši un vēl labu laiku pēc tam. Es biju tā uzbudināts un samulsis, ka vairākas minūtes nespēju ne domāt, ne :ko darīt un sēdēju kā pielīmēts pie zara. Beidzot es atguvos un sāku pārdomāt, ko tilkko biju dzirdējis un redzējis.

Vai (tas bija itikai ļauns joks, lai mani iebiedētu? Nē, šie vīri, neviens pats no visiem četriem, neizskatījās pēc jokdariem, un Dzeltenā Džeka atkalparādīšanās, tik pēkšņa un pārdabiska, bija pārāk dramatiska, pārāk nopietna, lai veidotu komēdijas epizodi.

Tieši otrādi — es tikko biju noklausījies prologu traģēdijai, kurā man pašam vajadzēja būt par upuri. Nebija šaubu, ka šie vīri tīkoja pēc manas dzīvības.

Bet nevienam no viņiem taču nebija pamata man pārmest, ka es to kādreiz būtu nopietni apvainojis. Es zināju, ka viņi visi četri netur un nekad nav turējuši uz mani labu prātu, kaut gan Spensam un Viljamsam nevarēja būt oita iemesla mani neieredzēt kā vienīgi senas zēnu gadu ķildas, ko es sen jau biju aizmirsis. Acīm redzot viņus bija ietekmējis Ringolds. Kas attiecās uz mulatu, tad viņa naidu pret mani es varēju saprast — kaut arī nepamatots, tas bija zvērīgs un nesamierināms.

Bet ko lai es domāju par Erensu Ringoldu, šās sazvērestības vadoni? Viņš taču bija diezgan izglītots cilvēks ar tādu pašu sabiedrisko stāvokli kā es, džentlmenis!

Es zināju, ka šiis jauneklis mani lāgā neieredz, pēdējā laikā jo sevišķi. Es zināju arī iemeslu. Es stāvēju ceļā viņa attiecībām ar manu māsu, vismaz viņš tā domāja. Un tam bija pamats, jo kopš tēva nāves es sāku vairāk interesēties par ģimenes lietām. Es biju atklāti izteicies, ka ar manu piekrišanu jaunais Ringolds nekad nekļūs man par svaini, un šie vārdi bija nonākuši lidz viņam. Tādēļ es varēju gan iedomāties, ka viņš dusmojas uz mani, taču nespēju saprast dusmas, kas cilvēku var pamudināt uz tādu velnišķīgu ļaunprātību.

Un ko nozīmēja tās neskaidri saklausītās frāzes — «vienīgais, kas stāv mums ceļā», «māte viegli piekritīs», «plantācijas saimnieks», tāpat arī Violas un manas māsas vārdu pieminēšana? Ko tas nozīmēja?

Es varēju visam tam atrast tikai vienu izskaidrojumu, un tas bija šausmīgs, neaptverami šausmīgs.

Es gandrīz nespēju ticēt, ka esmu pie pilnas apziņas, ka viss redzētais un dzirdētais nav tikai drausmīga halucinācija, satrauktu smadzeņu murgs, ko izraisījusi nesenā sastapšanās ar ārprātīgo indiānieti.

Taču nē. Alēness gaismā viņi bija skaidri saskatāmi, manas acis un ausis nevarēja tā mani pievilt. Es redzēju, ko viņi darīja, un dzirdēju,

ko runāja. Viņi bija nolēmuši mani nogalināt!

— Ho, ho, jaunais miko, tu vari nākt lejā. Hono- waw-hulwa*[47]* ir aizgājuši. Hinklas! Nāc zemē, jaukais imiko, nāc zemē!

Es steidzos paklausīt aicinājumam un atkal atrados vaigu vaigā ar ārprātīgo karalieni.

— Vai tagad tu tici Hadž-Evai? Vai tev ir ienaidnieks, jaunais miko? Ho, tev ir četri ienaidnieki. Tavai dzīvībai draud briesmas, jā? Ho? Ho?

— Eva, tu izglābi man dzīvību. Kā lai es tev pateicos par šo lielo pakalpojumu?

— Esi viņai uzticīgs … uzticīgs … uzticīgs.

— Kam? '

— Lielais Gars! Viņš ir viņu aizmirsis! Nekrietnais jaunais miko! Nekrietnais bālģīmis! Kādēļ es viņu izglābu? Kādēļ es neļāvu viņa asinīm slacīt zemi?

— Eva!

— Hulwak, hulwak! Nabaga meža putniņš, skaistākais no visiem! Viņas sirds sasirgs un nomirs, viņas gālva sajuks!

— Eva, paskaidro taču!

— Hulwak! Lai labāk viņš mirtu nekā pamestu viņu! Ho, ho! Neuzticīgais bālģiinis, kaut viņš būtu nomiris, ipirms salauza nabaga Evas sirdi. Tad Eva būtu pazaudējusi tikai sirdi, bet viņas galva … viņas galva … tas ir daudz aunāk. Ho, ho, ho!

Ak, kādēļ es ticēju baltajam dikti?

Ho, ho, ho!

Kam gāju uz biezokni pavēni…

— Eva! — es iesaucos tik nopietni, ka sieviete pārtrauca savu mežonīgo dziesmu. — Pasaki man, par ko tu runā!

— Lielais Gars! Dzirdi, ko viņš jautā! Par ko? Par ko? Tātad ir vairākas, nevis viena. Ho, ho! Ir vairākas, un visuzticīgākā tikusi aizmirsta. Hulwak, hulwak! Ko Eva viņai sacīs? Ko Eva varēs pastāstīt? Nabaga putniņš! Viņas sirds asiņos, un viņas prāts aptumšosies. Ho, ho! Tad būs divas Hadž-Evas, divas mikosauku ārprātīgās karalienes.

— Dieva dēļ, Eva, nemoki mani ilgāk! Pasaki man, labā Eva, par ko tu runā! Vai tā ir…

Uz manām lūpām tricēja Majumi vārds, bet es kavējos to izrunāt. Kaut gan mana sirds bija jauku cerību pilna pārliecībā, ka saņemšu apstiprinošu atbildi, es vēl baidījos izteikt šo jautājumu.

Es vilcinājos tikai īsu brīdi, jo biju aizgājis jau pārāk tālu, lai atkāptos. Es biju ilgi gaidījis, mocīdamies šaubās un smeldzīgās ilgās, vairāk es nespēju gaidīt. Eva varēja izkliedēt manu neziņu. Es izrunāju viņas vārdu:

— Vai tā ir… Majumi?

Kādu brīdi ārprātīgā vērās manī. Viņas acu izteiksmē es nevarēju izlasīt atbildi, jo nupat vēl tā pauda tikai pārmetumu un nicinājumu, bet, kad es izrunāju Majumi vārdu, skatienā pavīdēja samulsums, un pēc tam tas cieši ieurbās manī, kā cenzdamies izdibināt manas domas.

— Ja tā būtu Majumi, — es turpināju, nenogaidījis viņas atbildi, jo tagad mani kaisli pārņēma atdzīvojušos jūtu kvēle, — ja tā būtu viņa, tad zini, Eva, ka es viņu mīlu… Es mīlu Majumi.

— Tu mīli Majumi? Tu arvien vēl mīli Majumi? — negaidīti spēji pārjautāja ārprātīgā.

— Jā, Eva, — zvēru pie savas dzīvības, 'pie…

— Cooree, cooree! Nezvēri! Viņš zvērēja tieši tāpat. Hulwak! Un viņš bija viltus pilns. Saki vēlreiz, jaukais miko, saki, ka tu mīli Majumi! Saki, ka tu esi viņai uzticīgs, bet nezvēri.

— Esmu uzticīgs, esmu viņai uzticīgs!

Vai aizmirsies tev mīlas laiks Zem palmām paēnā? Kā meža balodītis maigs Tev cieši līdzās biju es, Virs igalvas koki, padebess! Tad mīļi dūkojām mēs tā. Ar tevi sēžot divatā, Kur nav ne dvēseles.

— Rimsties, chitta mico! — viņa iesaucās, atkal aprādama klaburčūsku. — Un tu ari, ocola chittaV Esiet mierīgas! Tas nav ienaidnieks. Rimstieties, citādi es sadragāšu jūsu galvas!

— Labā Eva …

— Ho! Tu mani sauc par labo Evu. Kādreiz varbūt tu mani sauksi par ļauno Evu. Uzklausi mani! — viņa turpināja, paceldama balsi un sākdama runāt ļoti nopietni. — Uzklausi mani, Džordž Rendolf! Ja tu kādreiz kļūsi ļauns un neuzticīgs kā viņš, kā viņš, tad Hadž-Eva būs tavs ienaidnieks un chitta mico tevi iznīcinās. Tu to darīsi, mans čūsku ķēniņ, vai ne? Ho, ho, ho!

Šķita, ka rāpulis saprot, ko viņa saka, jo pēkšņi tā galva izslējās augšup, spožās, nāvi vēstošās acis iemirdzējās, it kā no tām pašķiltos uguns dzirksteles, šķeltā, spīdošā mēle izšāvās no mutes un atskanēja klaburčūs- kas draudošais «skir-r-r», kas turpinājās nepārtraukti vairākas sekundes.

— Mierā, mierā! — ārprātīgā sacīja, ar pirkstu kustībām likdama čūskai ieņemt agrāko stāvokli. — Tas nav viņš, chitta, tas nav viņš, tu rāpuļu karali! Mierā, es saku!

— Kādēļ tu man draudi, Eva? Tev nav iemesla to darīt.

— Hinklas! Es ticu, skaistais miko, drosmīgais miko, es tev patiešām ticu.

— Bet, iabā Eva, paskaidro man … pastāsti man par…

— Bet es taču tev teicu, Eva, ka man šeit ir uzdevums. Es nedrīkstu aiziet, pirms neesmu to izpildījis.

— Hulwak! Tas ir bīstami. Kāds uzdevums, miko? Ā, es jau nojaušu. Paskaities! Tur nāk tie, kurus tu gaidi, jā?

— Patiešam, tie ir viņi, man šķiet, — es teicu, ieraudzīdams abu

virsaišu igarās ēnas slīdam gar dīķa tālāko malu.

— Tad pasteidzies, izdari, kas tev darāms, bet nezaudē laiku. Tumsā tu sastapsi briesmas. Hadž-Evai tagad jāiet. Ar labu nakti, jaukais miko, ar labu nakti!

Atbildējis viņas atvadu sveicienam, es pagriezos uz otru pusi, lai sagaidītu virsaišus, un dīvainā sarunu biedrene nozuda manam skatienam.

Drīz vien ieradās virsaiši un īsi nodeva savu ziņojumu.

Holata Miko bija nojaucis savas teltis un devās projām no nometnes.

Man šie nodevēji bija pārāk pretīgi, lai es kaut mirkli ilgāk uzturētos viņu sabiedrībā, un, saņēmis vajadzīgo informāciju, es tūlīt steidzos viņus atstāt.

Ņemot vērā Hadž-Evas brīdinājumu un atcerēdamies Erensa Ringolda vārdus, es nekavējos atgriezties fortā. Mēness vēl arvien atradās virs horizonta, un tā gaisma mani pasargāja no pēkšņa uzbrukuma briesmām.

Es soļoju ātri un piesardzīgi, turēdamies visu laiku klajumā un ar lielu likumu apiedams katru aizdomīgu vietu, kur varētu būt paslēpies slepkava.

Ne ceļā, ne pie forta sētas es neredzēju nevienas dzīvas dvēseles, bet, nonācis iepretim vārtiem, netālu no markitanta noliktavas es pamanīju kādu cilvēku, kas, kā šķita, slapstījās aiz baļķiem. Man likās, ka es viņu pazinu. Man likās, ka tas bija mulats.

Es būtu sekojis viņam un pārliecinājies, vai tas tiešām ir Dzeltenais Džeks, bet, tā kā biju jau pagājis garām sargpostenim un uz tā uzsaucienu pateicis paroli, tad negribējās sagādāt sardzei lieku satraukumu, jo vairāk vēl tādēļ, ka man bija pieteikts atgriezties fortā pēc iespējas neuzkrītoši.

Droši vien es satikšu šo no miroņiem augšāmcēlušos Džekobu kādu citu reizi, kad nebūšu tik satraukts un kad varbūt man būs labāka izdevība saukt viņu un viņa velnišķīgos sabiedrotos pie atbildības. Ar šo domu es iegāju pa forta vārtiem un devos ar savu ziņojumu uz galvenā virspavēlnieka mītni.

36. NODAĻA MAN VAJADZĪGS DRAUGS

Pavadīt nakti zem viena jumta ar cilvēku, kas grib jūs noslepkavot, nepavisam nav patīkami, un aizmigt tādos apstākļos ir gandrīz neiespējami. Es gulēju ļoti maz, tikai brīžiem iekrizdams nemierīgā snaudā.

Pirms došanās pie miera es netiku redzējis nevienu no Ringoldiem — ne tēvu, ne dēlu, bet es zināju, ka viņi atrodas fortā un paliks šeit kā viesi vēl kādas pāris dienas. Viņi bija vai nu aizgājuši gulēt pirms manas atgriešanās, vai arī ciemojās pie kāda labi pazīstama virsnieka. Tā vai citādi, bet es viņus tonakt vairs nesastapu.

Tāpat es nekur nemanīju Spensu un Viljamsu. Sie plenči, ja viņi atradās fortā, droši vien bija apmetušies pie kareivjiem, bet es viņus nemeklēju;

Lielāko nakts daļu es pavadīju nomodā, pārdomādams iepriekšējās dienas dīvainos notikumus, galvenokārt to vienu epizodi, kas mani bija iepazīstinājusi ar tādiem nāvīgiem ienaidniekiem.

Visu nakti es mocījos šaubās un neziņā, ko man tagad vajadzētu darīt, un, kad caur slēģiem iespīdēja dienas gaisma, es vēl arvien nebiju izlēmis, kā rīkoties.

Mana pirmā doma bija — izstāstīt visu štābā un pieprasīt, lai šī lieta tiktu izmeklēta un vainīgie sodīti»

Apsvēris apstākļus, es sapratu, ka tas neder. Kādus pierādījumus es varēju minēt, izvirzot tik smagu apvainojumu? Nebija taču neviena liecinieka, vienīgi manis paša apgalvojumi, un tie varēja likties nepamatoti, jo kurš gan noticētu tik nedzirdēti zvēriskam noziegumam?

Kaut gan es biju pārliecināts, ka slepkavas runāja par mani, tomēr nevarēju apgalvot, ka būtu dzirdējis viņus pieminam manu vārdu. Mans stāsts tiktu uzņemts ar izsmieklu, bet man pašam varbūt klātos vēl sliktāk, Ringoldi bija ietekmīgi cilvēki, personīgi draugi kā ģenerālim, tā pilnvarotajam un, kaut ari pazīstami kā diezgan nelietīgi un ne visai godīgi pasaulīgu lietu kārtošanā, tomēr skaitījās džentlmeņi. Lai apsūdzētu Erensu Ringoldu slepkavības plānos, vajadzēja pārliecinošāku pierādījumu, nekā bija manā rīcībā.

Es sapratu, cik tas būtu grūti, un nolēmu neatklāt savu noslēpumu.

Man ienāca prātā cits plāns, kas šķita vieglāk īstenojams: atklāti, visu priekšā apvainot Erensu Ringoldu un izaicināt viņu uz divkauju. Tas vismaz pierādītu, ka esmu runājis patiesību.

Bet karadienesta reglaments aizliedza divkaujas. Vajadzētu rīkoties visai izmanīgi, lai izvairītos no aresta, kas, protams, izjauktu manu nolūku, pirms vēl es būtu guvis gandarījumu. Par Erensu

Ringoldu man bija pašam savi uzskati,. Es zināju, ka viņa drosme ir tikai ārišķība. Pilnīgi (iespējams, ka viņš izrādītos gļēvulis, bet — vai nu tā, vai citādi — atklāta apsūdzība un izaicinājums viņu zināmā mērā .atmaskotu.

Pēc ilgas svārstīšanās un pārdomām es beidzot uz rīta pusi biju jau gandrīz izšķīries tā rīkoties.

Man bija ļoti nepieciešams kāds draugs, ne vienkārši sekundants divkaujā, — to es varētu viegli sadabūt, — bet īsti tuvs cilvēks, kam es varētu uzticēties un kas man palīdzētu .ar savu padomu. Kā par - nelaimi, visi forta virsnieki bija man pilnīgi sveši. Vienīgi ar Ringoldiem es jau biju .agrāk pazīstams.

Atrazdamies šādas dilemmas priekšā, es iedomājos .kādu, kura padoms varētu iman lieti noderēt, un nolēmu aprunāties ar viņu. Sis cilvēks bija Melnais Džeks, viņam vajadzēja kļūt par manu padomdevēju.

Drīz pēc rītausmas brašais puisis ieradās pie manis. Es viņa-m visu izstāstīju. Viņš nemaz nelikās izbrīnījies. Viņam pašam jau radušās aizdomas par šādu sazvērestību, un tieši šorīt viņš gribējis man tās atklāt. Vismazāk viņu pārsteidza Dzeltenā Džeka parādīšanās. Tā tikai apstiprināja viņa nešaubīgo pārliecību, pie kuras tas bija •turējies jau agrāk. Melnais Džeks droši zināja, ka mulats ir dzīvs, vēl vairāk — viņš bija arī noskaidrojis, kādā veidā pēdējam izdevies tik brīnumaini izglābties.

Patiesībā tas bija diezgan vienkārši. Aligators bija viņu sagrābis, kā jau mēs domājām, bet puisis pamanījies aši iegrūst tam acīs dunci un tādējādi piespiedis rāpuli palaist vaļā savu upuri. Dzeltenais Džeks bija sekojis jaunā indiāņa piemēram, lietodams to pašu ieroci!

Tas viss notika zem ūdens, jo mulats bija labs nirējs. Kājas viņam bija ievainotas — tādēļ ūdenī parādījās asinis, bet brūces nebija bīstamas un nekavēja viņu cīnīties tālāk, lai izbēgtu.

Mulats rīkojās piesardzīgi un neiznira ūdens virspusē, jekāms nebija piepeldējis pie paša krasta. Tur, no- līkušo zaru aizsegts, viņš bija izlīdis malā un uzrāpies kādā ozolā, kura biezā lapotne to paslēpa no atriebīgo vajātāju acīm. Tā kā viņš bija pilnīgi kails, tam nebija jābaidās, ka pilošais apģērbs varētu viņu nodot, bez tam asinis, kas parādījās virs ūdens, izdarīja bēglim lielu pakalpojumu. Tās ieraudzījuši, mednieki bija pil-

mīgi pārliecināti, ka viņš «nogājis dibenā», un tādēļ vairs nenopūlējās ar tālāku meklēšanu.

Tāds bija Melnā Džeka stāsts par mulata izglābšanos. Viņš to bija uzzinājis iepriekšējā vakarā no kāda mums draudzīgi noskaņota indiāņa, kas uzturējās fortā. Tas ap'ga'lvojis, ka v.isu to dzirdējis no paša mulata mutes.

Tur nebija nekā neticama, taisni otrādi. Ļoti iespējams, ka tā bija

tīra patiesība. Un šis stāsts uzreiz izkliedēja visu mistiku un noslēpumainību, kas bija nodarbinājusi manu prātu.

Melnais Džeks bija uzzinājis arī vēl ko citu. izbēgušais mulats atradis patvērumu pie kādas pusnēģera cilts, kas mitinājās lielo purvu vidū pie Amazuras upes iztekas. Tur viņš iemantojis vispārējas simpātijās, izvirzīts par virsaiti un tagad esot pazīstams ar pavārdu Mulatto-miko.

Taču viena lieta man arvien vēl nebija skaidra: kā viņš un Erenss Ringolds kļuvuši par sabiedrotajiem?

Galu galā arī to nenācās grūti uzminēt. Piantatoram nebija sevišķa iemesla ienīst bēgli. Viņa rosība neizdevušās sodīšanas laikā bija tikai izlikšanās. Mulatam būtu vairāk pamata dusmoties, bet šādu cilvēku draudzības un naida jūtas tiek viegli nobīdītas malā, ja viņiem no tā atlec kāds labums, un tās katrā laikā var nopirkt par zeltu.

Bez šaubām, baltais nelietis bija izmantojis dzeltenā pakalpojumus kādā nekrietnā pasākumā un savukārt tam kādreiz izpalīdzējis. Lai nu kā, skaidrs bija tas, ka «kara cirvis ir ticis aprakts» un ka viņu pašreizējās attiecības ir ļoti draudzīgas.

— Džek! — es sacīju, pievērsdamies jautājumam, par kuru es gribēju dzirdēt viņa domas. — Vai man nevajadzētu izaicināt Erensu Ringoldu?

— Vai dieniņ, massa Džordž, viņš bez aicināšanas ir ārā jau sen, es redzēju, ka staigā, būs vai divas stundas. Tam kundziņam nav salds miegs, man domāt, netīra sirdsapziņa nedod gulēt.

— Ak nē, es nedomāju ito, manu Džek.

— Ko tad massa domā?

— Izaicināt viņu uz divkauju —cīnīties ar mani.

— Uht Massa, jūs grib sacīt — duelēties ar zobenu un pistolēm?

— Ar zobeniem, pistolēm vai šautenēm — man vienalga, kādu ieroci viņš izvēlētos.

— Žēlīgs .dies! Ma.ssa Džordž, nevajg runāt tādas lietas! Ak kungs! Nē, nē… jums ir māte, jums ir māsa. Ja jūs nokauj… kas var zināt… dažreiz bullis nodur slakteri … Tad, massa Džordž, nebūs vairs neviena . .. Kas tad gādās par jūsu māti? Kas būs sargs jūsu māsai Virdžīnijai? Kas vairs aizstāvēs Violu, kas tad aizstāvēs visus mūs no tiem sliktajiem cilvēkiem? … Žēlīgs dies, massa, vajg likt viņu mierā, nevajg viņu izaicināt!

Sai mirklī mani pašu aicināja ārā. Melnā Džeka sirsnīgo lūgšanos pārtrauca tauru skaņas un bungu rīboņa, kas vēstīja sapulces sanākšanu. Nekavēdamies, lai atbildētu uz sava uztlicamā pavadoņa iebildumiem, es steidzos turp, kurp .mani sauca pienākums.

37. N O D A Ļ A PĒDĒJĀ SAPULCE

Viss bija tāpat kā vakar: karaspēks cieši saslēgtās rindās kā zila, tēraudā mirdzoša siena, virsnieki pilnā parādes tērpā ar spīdošiem uzplečiem, centrā ģenerālis un ap viņu štāba virsnieki visā savā spožumā, cieši aizpogātos formas svārkos; tiem pretī — virsaišu pusloks, kam aizmugurē koncentriskās rindās sastājušies karavīri, spalvām izgreznojušies, izkrāsojušies un eksotiski gleznaini; turpat tuvumā redzami zirgi, daži apsegloti un zviedz, citi piesieti un mierīgi ganās; indiāņu sievietes savos garajos brunčos skraida šurp turp, maurā rotaļājas zēni un m,azuļi; pāri kareivju ierindai plīvo karogi, virs sarkanādaino karavīru galvām plandās semi- nolu karogi un vimpeļi; dārd bungas, spalgi skan taures.

Aina bija impozanta, bet tomēr ne tuvu tik iespaidīga kā iepriekšējā dienā. Vērīga ,aos uzreiz pamanīja, ka virsaišu pusloks sarāvies mazāks un indiāņu kara

vīru rindas kļuvušas gandrīz uz pusi retākas. Sapulce vairs neatstāja (grandiozu iespaidu, šodien te bija tikai tāds viduvējs pūlis, tā ka visiem pietika vietas virsaišu tuvumā.

Uzreiz bija redzams, ka daudzi virsaiši nav ieradušies. Karaļa Onopas te nebija. Britu misiņa kronis — karaliskās varās spožais simbols, kas vakar uzkrītoši bija rēgojies pusloka centrā, — vairs nebija saskatāms. Trūka arī Holatas Miko un citu mazāk ievērojamu virsaišu, un vienkāršo karavīru sarukušās rindas liecināja, ka šie virsaiši aizveduši līdz arī savus ļaudis. Lielākā daļa no klātesošajiem indiāņiem, kā likās, piederēja Omatlas, Melnā Māla un Ohalas klaniem.

Es redzēju, ka kopā ar saviem karavīriem šeit bija arī Hoitl-metti, Arpiuki, nēģeris Ābrams un Pošaila — punduris. Bet viņi taču nebūs palikuši, lai parakstītu līgumu?

Es pārlaidu skatienu virsaišiem, meklēdams Oceolu. Cilvēku ar tādu augumu un seju nebija grūti ieraudzīt. Viņš stāvēja kā pēdējais tagad sarukušā virsaišu loka pašā kreisajā malā. Pēc sava stāvokļa viņš bija viszemākais, bet tas nenozīmēja, ka tāpēc viņam tieši tur būtu bijis jānostājas. Varbūt viņš šo necilo vietu bijia izvēlējies aiz sev tik raksturīgās neiebildības un vienkāršības. Oceola patiešām bija visjaunākais no virsaišiem un pēc savas izcelšanās varēja mazāk pretendēt uz pavēlnieka tiesībām nekā pārējie, taču, redzot, kā viņš tur stāvēja, kaut ,arī pašā malā, ikviens gribot negribot juta, ka šis vīrs ir viisu vadonis.

Tāpat kā iepriekšējā dienā, Oceolas izskatā nebija nekā no bravūrības. Viņa poza, kaut gan stalta un cēla, bija brīva un nemākslota. Rokas sakrustotas virs platajām krūtīm, ķermeņa svars

balstās uz vienas kājas, etra viegli pavirzīta sānis, sejā miers, un brīžiem vaibstos pavīd gandrīz vai maiguma izteiksme. Viņš izskatījās gluži kā Apolons vai, nemeklējot salīdzinājumus mitoloģijā, kā labi audzināts džentlmenis, kas gaida kādu ceremoniju, kurā tam jābūt vienkārši skatītājam. Līdz šim vēl nebija noticis nekas tāds, kas viņu uztrauktu, vēl nebija atskanējuši vārdi, kuri spētu pamodināt šķietami snaudā iegrimušo garu.

Nepaies ilgs laiks, un nebūs vairs šās miera apdvestās pozas, šo maigo smaidu nomainīs skarba dusmu izteiksme.

Raugoties Oceolas sejā, bija grūti iedomāties šādas pārvērtības iespēju, un tomēr uzmanīgs vērotājs saskatītu, ka visa viņa būtne ir kā rāmas debesis pirms tuvojošās vētras, kā kluss okeāns, kas vienā mirklī var saban- goties aukas brāzmā, kā guļošs lauva, kurā mazākais izaicinājums spēj pamodināt nevaldāmu niknumu.

Dažas minūtes, kas bija palikušas līdz sapulces svinīgai atklāšanai, es nenovērsu acis no jaunā virsaiša. Arī citi raudzījās uz viņu. Šodien Oceola atradās daudzu klātesošo uzmanības centrā, bet es viņu vēroja ar īpašu interesi.

Es gaidīju, vai viņš ar skatienu vai galvas mājienu neliks manīt, ka ir mani pazinis, taču veltīgi. Pāris reižu viņa acis apstājās pie manis, bet tad skatiens aizslīdēja tālāk, it kā es būtu tikai viens no daudziem viņa balto ienaidnieku pūlī. Šķita, ka viņš mani vairs neatceras. Vai tas tiešām tā bija, vai arī, aizņemts ar svarīgākām domām, viņš vienkārši mani nepamanīja?

Es ļāvu skatienam aizklīst tālāk, pāri līdzenumam, uz indiāņu telšu pusi, kur grupiņās stāvēja sievietes, un uzmanīgi nopētīju tās citu pēc citas.

Man likās, ka es viņu vidū redzu ārprātīgo karalieni, kas šķita atrodamies pārējo uzmanības centrā. Manas cerības Hadž-Evas tuvumā ieraudzīt meiteni, par kuru viņa bija vakarnakt runājusi, izrādījās veltīgas. Neviens no sieviešu stāviem nelikās man pazīstams, tās visas izskatījās pārāk tipiskas indiānietes, pārāk mazas vai pārāk lielas, pārāk pilnīgas vai pārāk kalsnas. Viņas tur nebija. Pat garajos, vaļīgajos indiāniešu brunčos es pazītu Majumi brīnišķīgo augumu, ja vien tas nebūtu izmainījies.

Ja nebūtu izmainījies … Šī piebilde jūs pārsteidz. Jūs jautājat: kādēļ izmainījies? Vai /tā-pēc, ka viņa pa šiem gadiem būs uzziedējusi visā savā plaukumā? Nē taču, šai dienvidu klimatā meitene ātri kļūst par pieaugušu sievieti.

Jeb vai es baidījos, ka viņa varētu būt novājējusi aiz slimības vai bēdām? Arī tas ne.

Es nevaru izskaidrot aizdomas, kas mani mocīja un bija radušās, dzirdot nejaušu sarunu. Šis niekkalbis, kas vaikardien tik jautri čivināja, bija ielējis indi manā sirdī. Taču nē, tā nevarēja būt Majumi.

Viņa bija pārāk nesamaitāta. Ak, kādēļ es tā trakoju! Mīlestība nav grēks. Ja arī tā patiešām būtu Majumi, tad viņa neko nav noziegusies, viņš vienīgais ir vainīgs.

Es esmu te vāji aprakstījis mokas, ko pārdzīvoju pēc šīs nelaimīgās sarunas noklausīšanās. Visu iepriekšējo dienu tā bija man sagā.dājusi patiesas ciešanas. Es atrados tajā kļūmīgajā stāvoklī, kad cilvēks ir dzirdējis par daudz un par maz.

Jūs droši vien nebrīnīsieties, ka Hadž-Evas vārdi mani iepriecināja. Tie izkliedēja manas necienīgās aizdomas un deva jaunas cerības. Taisnība, viņa neminēja meitenes vārdu, kamēr es pats to nosaucu, bet uz ko citu gan varēja zīmēties viņas vārdi: «Nabaga meža putniņš, viņas sirds asiņos un sa lūzīs!» Viņa runāja par Uzlecošo Sauli —tas bija Oceola. Kura cita varēja būt šī «haintclitz», ja ne Majumi?

Bet varbūt tas bija tikai aizgājušo dienu stāsts, pagātnes ainas, kas dziļi iespiedušās ārprātīgās smadzenēs un vēl arvien dzīvoja viņas atmiņā? Tas bija iespējams. Hadž-Eva toreiz zināja, ka mēs draudzējamies, un bieži vien bija mūs satikusi uz salas, jo ārprātīgā karaliene prata izveicīgi irties savā laiviņā un jāt uz sava mežonīgā zirga, varēja nokļūt visur un nokļuva visur.

Varbūt tās bija tikai atmiņas par šīm laimīgajām dienām, kas lika viņai tā runāt, savā aptumšotajā apziņā sajaucot pagātni ar tagadni. Lai dievs pasarga!

Šī doma mani satrauca, bet ne uz ilgu laiku, jo es centos to atvairīt. Es pieķēros patīkamākajai varbūtībai. Hadž-Evas vārdi bija saldi kā medus un deva man spēku pārvarēt bailes, kas varbūt citos apstākļos, atklājot sazvērestību pret manu dzīvību, būtu mani sagrābušas. Zinot, ka Majumi ir mani mīlējusi un vēl arvien mīl, es būtu varējis droši skatīties acīs vēl simtreiz lielākām briesmām. Tikai ļoti gļēva sirds nekļūst drosmīga mīlestības ietekmē. Skaistas mīļotās smaida uzmudināts, pat bailīgais var būt drošsirdīgs.

Man blakus stāvēja Erenss Ringolds. Ļaužu drūzmā musu drebes saskarās. Mēs pat pārmainījām dažus vārdus.

Viņš izturējās pret mani vēl pieklājīgāk nekā parasti, vel draudzīgāk! Šoreiz jaunā plantatora vārdos bija mazāk jūtams viņam raksturīgais cinisms, bet, kad es ielūkojos viņam sejā, tā acīs pavīdēja bailes un viņš nodūra skatienu.

Neraugoties uz to, viņam nebija ne mazāko aizdomu, ka es zinu, ka stāvu plecu pie pleca ar cilvēku, kurš grib mani nogalināt.

38. NODAĻA VIRSAIŠU ATCELŠANA

Šodien pilnvarotais rādīj,a daudz pašapzinīgāku seju. Viņš bija nolēmis rīkoties nekaunīgi, bet jutās drošs par panākumiem un tādēļ izturējās jau kā uzvarētājs. Viņš uzlūkoja virsaišus ar augstprātīgu skatienu kā cilvēks, kas nolēmis viņiem pavēlēt un ir pārliecināts, ka tie pakļausies viņa gribai.

Brīžiem viņa acis pievērsās Oceolam,- uzmetot tam sevišķi zīmīgu, reizē bargu un uzvarošu skatienu. Es zināju, kas aiz tā slēpjas, es nojautu šā skatiena nozīmi un sapratu, ka tas nesola nekā laba jaunajam seminolu virsaitim. Ja es šajā brīdī būtu varējis viņu sasniegt, es būtu aizmirsis savu pienākumu un iečukstējis viņam ausī brīdinājumu.

Es dusmojos uz sevi, ka nebiju par to padomājis agrāk. Madž-Eva iepriekšējā naktī būtu varējusi aiznest viņam ziņu. Kāpēc es to nenosūtīju? Mans prāts bija pārāk aizņemts ar citām lietām. Baiļodamies pats .sevis dēļ, es nebiju iedomājies briesmas, kas draudēja manam draugam, par kādu es .'arvien vēl uzskatīju Pauelu.

Es skaidri nezināju, kas bija nolemts, bet pēc naktī dzirdētās sarunas nopratu, ka pilnvarotā nolūks ir atrast kādu ieganstu, lai Oceolu arestētu.

Ieganst bija vajadzīgs, bez tā šādu vardarbību ne- viarēja pieļaut. Pat pārsteidzīgais aģents neriskētu tik patvaļīgi rīkoties bez attaisnojoša iemesla. Bet kā viņš domāja atrast šo ieganstu?

Tas, ka Onopa un «naidīgie» virsaiši bija aizgājuši, bet Omatla un «draudzīgie» palikuši, sagādāja aģentam izdevīgu situāciju. Oceolam pašam vajadzēja dot ieganstu arestam.

Kaut es šajā brīdī būtu varējis iečukstēt viņam ausī tikai vienu vārdu!

Es biju nokavējis. Cilpas bija izliktas, lamatas uzstādītas, un dārgais medījums tūlīt tajās iekritīs. Es vairs nevarēju pagūt viņu brīdināt. Man bija jāstāv mierīgi malā un jānoskatās, kā tiek izdarīta netaisnība un rupji pārkāptas tiesības.

Ģenerāļa un štāba virsnieku grupiņas priekšā bija novietots galds. Aiz tā stāvēja pilnvarotais. Uz šā galda atradās tintnīca ar spalvām un visā platumā izklāts liels pergaments, kurā redzēja daudzas locījuma krokas. Tas bija Okl'avoho līgums.

— Vakardien, — iesāka pilnvarotais bez jebkāda ievada, — mēs nedarījām nekā cita, kā tikai runājām. Šodien mēs esam sanākuši, lai rīkotos. Šis, — viņš sacīja, norādīdams uz pergamentu, — ir pie Peina pārceltuves noslēgtais līgums. Es ceru, ka jūs visi esat pārdomājuši, ko es vakar teicu, un esat gatavi to parakstīt.

.-— Mēs esam pārdomājuši, — atbildēja Omatla savā un savu

piekritēju vārdā. — Mēs esam gatavi to parakstīt.

— Onopa ir galvenais virsaitis, lai viņš paraksta kā pirmais, — ierosināja pilnvarotais. — Kur tad ir Miko- Hopa? — viņš piemetināja, ar liekuļotu izbrīnu pārlaizdams skatienu virsaišu puslokam.

— Miko-miko nav šeit.

— Kāpēc nav? Viņam vajadzēja būt šeit. Kāpēc viņš nav ieradies?

— Viņš ir sasirdzis, viņš nevar piedalīties sapulcē.

— Tie ir meli, Lēcēj! Mikonopa tikai izliekas slims, un tu to zini.

No šā apvainojuma Hoitl-metti tumšā seja kļuva vel tumšāka un viņa stāvs sāka trīcēt aiz niknuma. Atbildes vietā viņš tikai nicinoši kaut ko norūca pie sevis un, sakrustojis rokas, ieņēma agrāko pozu.

— Abrām! Tu esi Mikonopas privātpadomnieks. Tu zini viņa nodomus. Kādēļ viņš nav ieradies?

— O, massa ģenirāl! — nēģeris .atbildēja lauzītā angļu valodā, neizrādīdams sevišķu cieņu pret jautātāju. — Kā gan vecais Abi var zināt karaļa Nopi nodomus? Miko man visu nesaka, viņš iet, kad grib, un nāk, kad grib. Viņš ir liels virsaitis, viņš nevienam nesaka savus nodomus.

— Vai viņš ar nolēmis parakstīt? Saki — jā vai ,nē.

— Nē! — Ābrams atteica stingrā balsī, it kā viņam būtu pavēlēts tā atbildēt. — To gan Abi zin. Miko-miko nedomā parakstīt tur to dokumentu. Viņš saka nē, nē.

— Diezgan! — pilnvarotais skaļi iekliedzās. — Diezgan! Tagad uzklausiet mani, seminolu virsaiši un karavīri! Es esmu ieradies pie jums, apbruņots ar varu, ko man ir devis jūsu Lielais Tēvs — prezidents, mūsu visu virsaitis. Šī vara dod man tiesības sodīt par nodevību un nepaklausību, un es izmantoju šīs tiesības attiecībā uz Mikonopu. Viņš vairs nav seminolu karalis!

Šis negaidītais paziņojums iedarbojās uz klātesošajiem kā elektriskās strāvas trieciens. Virsaiši un karavīri pārsteigti sakustējās un ieņēma citas pozas, un visi sasprindzināti raudzījās uz runātāju. Taču viņu sejas izteiksme pauda ļoti dažādas jūtas. Vieniem vaibstos pavīdēja dusmas un izbrīns, daži šķita apmierināti, bet vairākums acīm redzot šo paziņojumu uzņēma ar neticību.

Droši vien pilnvarotais tikai jokojās? Kā gan viņš varēja iecelt vai atcelt seminolu karali? Kā pats Lielais Tēvs to varēja izdarīt? Seminoli bija brīva tauta, viņi baltajiem pat nodevas nemaksāja un politiski bija pilnīgi neatkarīgi. Tikai viņi paši varēja ievēlēt savu karali, vienīgi viņi varēja to atcelt. Skaidrs, ka pilnvarotais tikai jokojas!

Taču nē. Jau nākošajā mirklī viņi saprata, ka tā ir nopietnība. Lai cik muļķīga bija ideja gāzt karali Onopu, aģents no tiesas bija iecerējis šādu plānu. Viņš bija apņēmies to realizēt un rīkojās bez vilcināšanās, pasludinādams attiecīgas pavēles.

— Gmatla, tu esi turējis vārdu un parādījis sevi kā goda vīru. Tu

esi cienīgs būt par drosmīgas tautas vadoni. No šā brīža tu esi seminolu. karalis. Mūsu Lielais Tēvs un Savienoto Valstu tauta tevi apsveic šai augstajā godā un neatzīs par karali nevienu citu. Un tagad sāksim parakstīšanos.

Paklausīdams pilnvarotā mājienam, Omatla iznāca priekšā pie galda un, paņēmis rokā spalvu, parakstīja savu vārdu uz pergamenta.

Šai brīdī visā sapulces laukumā valdīja absolūts klusums, bet tad pēkšņi dziļajā klusumā atskanēja kāda balss, kas dusmīgi, ar šņācošu pieskaņu izrunāja tikai vienu vienīgu vārdu: — Nodevējs!

Es .palūkojos apkārt, Lai uzziinātu, kas to izteicis. Uz Oceolas lūpām vēl vibrēja pēdējā skaņa, un viņa acis bija pievērstas Omatlam ar neizsakāma nicinājuma pilnu skatienu.

Kā nākošais spalvu paņēma Melnais Trakais Māls un «parakstīja» līgumu, vienkārši uzvilkdams uz tā savu «zīmi».

Viņam sekoja Ohala, Itolasse Omatla un vēl kāds ducis virsaišu — visi tie, kas bija pazīstami kā pārvietošanās atbalstītāji.

Naidīgie virsaiši — nezinu, vai nejauši, vai ar nolūku — bija sastājušies vienuviet, izveidodami pusloka kreiso .spārnu. Taigad bija pienākusi viņu kārta.

Hoitl-metti bija pirmais, par kuru pilnvarotais šaubījās, vai viņš parakstīs. Uz brīdi iestājās gaidu pilns klusums.

— Nu ir tava kārta, Lēcēj, — beidzot sacīja pilnvarotais, uzrunādams virsaiti viņa angļu vārdā.

— Jūs varat man lēkāt, cik tīk! — atbildēja runīgais un asprātīgais virsaitis, ar joku pateikdams to, ko domāja arī nopietni.

— Kā? Tu atsakies parakstīt?

— Hoitl-metti neprot rakstīt.

— Tas nav nepieciešams. Tavs vārds tur ir jau uzrakstīts, tev tikai jāuzspiež uz tā savs pirksts.

— Es varu uzlikt savu pirkstu nepareizā vietā.

— Tu vari parakstīties, uzvilkdaois krustu, — aģents 'turpināja, vēl arvien cerēdams, ka virsaitis piekāpsies.

— Mums, seminoliem, diez kā nepatīk krusts. Mēs to diezgan izredzējāmies spāniešu laikā. Hulwak/

— Tātad tu noteikti atsakies parakstīt?

— Ho! Mister pilnvarotais, vai tas jūs pārsteidz?

— Nu, lai būtu tā. Bet tagad paklausies, ko es tev teikšu.

— Hoitl-metti ausis ir tikpat plaši atvērtas kā pilnvarotā mute, — skanēja izsmejoša atbilde.

— Es atceļu Hoitl-metti, viņš vairs nebūs sava klana virsaitis. Lielais Tēvs viņu turpmāk neatzīs par seminohi virsaiti.

— Ha, ha, ha! — atbildes vietā Hoitl-metti nicinoši iesmējās. — Tā gan, tā gan! Bet pasakiet man, — viņš jautāja, vēl arvien smiedamies un atklāti zobodamies par pilnvarotā svinīgo paziņojumu,

— kāds virsaitis tad ec būšu, ģenerāli Tompson?

— Es esmu pasludinājis, — aģents sacīja, acīm redzami samulsis un indiāņa ironiskā toņa aizskarts, — ka tu vairs neesi virsaitis. Mēs tevi par tādu neatzīs i m.

— Bet mana tauta? Ko tā teiks? — ar smalku ironiju jautaja Hoitl-metti. — Vai viņai šai lietā nebūtu nekas sakāms?

— Tava tauta rīkosies saprātīgi. Tā uzklausīs sava Lielā Tēva padomu. Tā vairs neklausīs vadonim, kas izturējies kā nodevējs.

— Jūs pateicāt pareizi, aģent, — atbildēja virsaitis, tagad runādams jau pavisam nopietni. — Mana tauta rīkosies saprātīgi, bet arī patriotiski. Viņa paliks sev uzticīga. Neglaimojiet pats sev, runādams par mūsu Lielā Tēva padoma visspēcību. Ja tas tiks dots kā tēva padoms, mana tauta to uzklausīs, ja ne — tā aizvērs savas ausis. Un par to, ka jūs mani atceļat, es tikai smejos kā par lielu muļķību. Es nicinu ir šo pavēli, ir aģentu. Es nebaidos no jūsu varenības. Es nebaidos par savas tautas uzticību. Sējiet viņā nesaskaņas, ja jums tīk, jums citur jau ir izdevies dažus pataisīt par nodevējiem, — šeit runātājs nikni paskatījās uz Omatlas un viņa karavīru pusi, — bet es neievēroju jūsu mahinācijas. Manā ciltī nav neviena vīra, kas novērsīsies no Hoitl- cnetti, neviena paša.

Runātājs apklusa un, sakrustojis rokas, atkal ieņēma klusa izaicinājuma pilnu pozu. Viņš redzēja, ka viņa saruna ar pilnvaroto ir galā, jo pēdējais jau bija pievērsies Ābramam, uzaicinot to parakstīt.

Nēģera pirmā atbilde bija pārliecināti noliedzoša, vienkārši «nē». Kad viņam lika atkārtot savu atteikšanos, tas piebilda:

— Nē, pie visiem svētiem, nē! Es nekad neparakstīšu to inolādēto papīru, nekad! Ar to pietiek, vai ne, bos Tompson?

Protams, ar to pierunāšana beidzās, un Ābrams tika izsvītrots no virsaišu saraksta.

Nākošais bija Arpiuki, tad Mākonis un Aligators un beidzot punduris Pošalla. Viņi visi atteicās parakstīties, un tiem pēc kārtas tika oficiāli atņemts viņu virsaiša tituls. Tāpat par atceltiem pasludināja Holatu Miko un citus, kas nebija ieradušies.

Lielākā daļa virsaišu tikai smējās, klausoties, kā viņus citu pēc cita degradē. Tas bija diezgan jocīgi — dzirdēt, kā šis nenozīmīgais vienas dienas ierēdnis pasludina bargas pavēles ar tik pl'ašu žestu kā kāds imperators!*[50]*

Pošalla, kurš tika atcelts kā pēdējais, smējās līdz ar citiem, bet pundurim bija asa mēle, un viņš nevarēja nociesties neatkodies.

— Pasakiet resnajam aģentam, — viņš kliedza tulkam, — pasakiet viņam, ka es vēl būšu seminolu virsaitis, kad pāri viņa lielajam līķim jau augs nezāles… Ha, ha, ha!

Rupjie vārdi nenonāca līdz pilnvarotā ausīm. Viņš nedzirdēja pat nicinošos smieklus, kas tiem sekoja, jo tagad visa viņa uzmanība bija

pievērsta vienam cilvēkam — visjaunākajam no virsaišiem, kas stāvēja rindas galā, — Oceolam.

39. NODAĻA
OCEOLAS PARAKSTS

Līdz šim brīdim jaunais virsaitis nebija runājis gandrīz ne vārda, vienīgi tad, kad Čarlzs Omatla paņēma spalvu, viņš bija to nosaucis par nodevēju.

Viņš nebija palicis visu laiku savā sākotnējā pozā, un arī sejā vairs neredzēja agrākās vienaldzības. Ar žestiem un mīmiku viņš dzīvi reaģēja uz visu notiekošo, necenzdamies slēpt savas izjūtas aiz mākslota stoicisma maskas, jo tas nebija viņa dabā. Viņš bija sirsnīgi smējies par Lēcēja asprātību, aplaudējis Ābrama un citu patriotiskajai nostājai un tikpat neviltoti izrādījis savu sašutumu par nodevēju rīcību.

Tagad bija pienākusi viņa kārta izteikties, un viņš necili stāvēja savā vietā, gaidīdams, kad to uzrunās. Visi citi tika nosaukti vārdā, jo visu viņu vārdi ģenerālim un tā tulkiem bija labi zināmi.

Lieki teikt, ka šajā kritiskajā momentā iestājās saspringts klusums. Ierindā stāvošie kareivji, indiāņu karavīri, visi, visi šķita gaidās aizturējuši elpu, it kā ikviens, kas šeit atradās, nojaustu tuvojošos scēnu.

Kas attiecas uz mani, tad es biju pilnīgi pārliecināts, ka notiks eksplozija, un tāpat kā pārējie stāvēju, gaidās sastindzis.

Pilnvarotais pārtrauca klusumu ar vārdiem:

— Beidzot mēs esam nonākuši pie jums, Pauel. Pirms pārejam pie lietas, atļaujiet jautāt, — vai jūs esat atzīts par virsaiti?

Tie bija apvainojoši vārdi, izteikti apvainojošā tonī. Un šis apvainojums bija tīšs un gribēts, kā to skaidri liecināja runātāja sejas izteiksme. Viņa skatienā bija ļaunprātība, ļaunprātība un pārliecība par sagaidāmo uzvaru.

Jautājums bija nevietā un pilnīgi lieks. Tompsons gluži labi zināja, ka Pauels ir virsaitis, taisnība — apakš- virsaitis, bet tomēr virsaitis, «Sarkano nūju» cilts kara virsaitis, kura bija pati kareivīgākā no visām seminolu ciltīm. Šis jautājums bija tīrā provokācija. Aģents gribēja izraisīt dusmu uzliesmojumu cilvēkā, ko visi pazina kā strauju pēc rakstura.

Dīvaini, bet apvainojums neiedarbojās vai vismaz tā šķita. Tie, kas bija gaidījuši dusmīgu atbildi, pievīlās. Oceola neko neatbildēja. Vienīgi viņa sejā parādījās savāds smaids. Tas nebija ne ļauns, ne arī ņirdzīgs smīns, bet drīzāk gan klusa, lepna nievājuma smaids, ar kādu džentlmenis apveltītu nelieti, kas viņu apvaino. Tiem, kas to redzēja, radās iespaids, ka jaunais virsaitis tur zem sava goda atbildēt aģentam un ka apvainojums viņam šķiet pārāk rupjš, kāds tas tiešām arī bija,

lai uz to kaut kā reaģētu. Tāds iespaids palika man un arī daudziem citiem.

Ja pilnvarotajam būtu kaut cik smalkjūtības, Oceolas nievājošais skatiens būtu viņu apklusinājis vai vismaz licis izmainīt savu taktiku. Bet nē — šā plebejiskā ierēdņa rupjajai dvēselei bija svešas kauna jūtas, tāpat kā taisnīgums, un, neņemdams vērā atraidījumu, viņš turpināja savu intrigu.

— Es prasu, vai jūs esat virsaitis? — viņš atkārtoja jautājumu vēl apvainojošākā tonī. — Vai jums ir tiesības parakstīt līgumu?

Šoreiz uz viņa jautājumiem atbildēja, pie tam kāds ducis balsu uzreiz. Puslokā stāvošie virsaiši un karavīri, kas atradās aiz viņa, nokliedza atbildi:

— Uzlecošā Saule? Jā, viņš ir virsaitis! Viņam ir tiesības parakstīt.

— Kādēļ jūs steidzaties apšaubīt viņa tiesības? — jautāja Lēcējs, nicīgi iesmiedamies. — Tam būs l'aika diezgan, kad viņš gribēs tās izmantot. Neizskatās, ka viņš pašreiz to gribētu darīt.

— Es gribu gan, —sacīja Oceola, .pievērsdamies runātājam un uzsvērdams katru vārdu. — Man ir tiesības parakstīt, un es parakstīšu.

Grūti aprakstīt, kādu iespaidu atstāja šī negaidītā piekāpšanās. Visi klātesošie — kā baltie, tā indiāņi — jutās bezgala pārsteigti. Pūlis satraukti sakustējās, un to pāršalca juceklīga balsu murdoņa. Visās malās atskanēja izsaucieni, dažādi pēc sava satura un intonācijas, atkarībā no kliedzēju piederības vienai vai otrai pusei. Taču visos tajos varēja saklausīt izbrīnu, dažos priecīgu, citos — ar dusmu vai vilšanās pieskaņu. Va? tas bija Oceola, kas tā runāja? Vai viņi nebija pārklausījušies? Vai Uzlecošā Saule jau tik drīz paslēpsies aiz mākoņiem? Pēc visa tā, kas par viņu zināms, pēc visa tā, ko viņš solījis, — vai tiešām viņš kļūs par nodevēju?

Šādi jautājumi cits caur citu atskanēja patriotiski noskaņoto virsaišu un karavīru vidū, turpretim tie, kas piederēja pie pretējās partijas, tik tikko spēja apslēpt savu prieku. Visi zināja, ka Oceolas parakstam būs izšķiroša nozīme un līdz ar to pārvietošanās kļūs nenovēršama. Omatlam vairs nebūs ne no kā jābaidās; naidīgie karavīri, kas bija zvērējuši nepiekāpties, varbūt gan vēl turpinās pretoties, taču nebūs vairs vadoņa, kurš varētu apvienot patriotus, kā to bija darījis Oceola. Bez viņa pretošanās kustība apsīks un kļūs nenozīmīga, patriotu lieta būs zaudēta.

Lēcējs, Mākonis, Koa Hadžo un Ābrams, Arpiuki un Pošalla — visi viņi šķita vai mēmi aiz pārsteiguma. Oceola — cilvēks, kam viņi bija dāvājuši nedalītu uzticību, drosmīgais opozīcijas vadonis, kas līdz šim ar nesamierināmu naidu vērsās pret katru pārvietošanās atbalstītāju, šis cēlais patriots, uz kuru visi bija tā paļāvušies, nešaubīgi viņam ticēdami, — tagad, cīņas izšķirošajā brīdī, kad viņa atkāpšanās varēja

kļūt liktenīga visai kustībai, taisījās viņus pamest.

Tā virsaiši sačukstējās savā starpā, tai pašā laikā ar nikniem tīģeru skatieniem apveltīdami Oceolu.

Arī es pats nevarēju saprast, kā izskaidrot Oceolas piekāpšanos. Viņš bija paziņojis savu apņemšanos parakstīt līgumu. Ko tad vēl vairāk? Jaunā virsaiša poza skaidri liecināja, ka viņš ir gatavs to darīt. Šķita, ka viņš tikai vēl gaida aģenta uzaicinājumu.

Kas attiecās uz virsaišu aizdomām par pilnvarotā līdzdalību šai lēmumā, tad es biju pilnīgi pārliecināts, ka tās ir nepamatotas. Ikvienam, kas šai brīdī ieskatītos- Tompsona sejā, kļūtu skaidrs, ka viņš nekā nav iepriekš zinājis. Viņš bija tikpat pārsteigts par Oceolas paziņojumu kā ikviens no klātesošajiem vai pat vēl vairak. Negaidītā piekāpšanās bija viņu pilnīgi samulsinājusi,, tā ka viņš labu brīdi nevarēja izdabūt pār lūpām atbildi.

Beidzot viņš stomīdamies izrunāja:

— Ļoti labi, Oceola! Tad iznāciet šeit priekšā un parakstiet.

Tompsona tonis bija izmainījies, tagad viņš runāja pavisam laipnīgi. Viņam bija pavērušās jaunas izredzes.. Oceola parakstīs līgumu un tādējādi piekritīs pārvietošanās priekšlikumam. Līdz ar to viņš būs izpildījis valdības doto uzdevumu, pie tam tik veiksmīgi, ka izpelnīsies atzinību. Vecais Hikori būs apmierināts un tad…. Kas tad? Kas tālāk? Ne vairs misija uz nožēlojamu mežoņu cilti, bet postenis sūtniecībā kādā no civilizētās pasaules augstajiem galmiem. Iespējams, ka viņu pat iecels par sūtni? Varbūt Spānijā? …

Ak Vailej Tompson! Tavas gaisa pilis drīz vien tika sagrautas. Tās sabruka tikpat pēkšņi, kā bija uzceltas,, tās sagāzās kā kāršu namiņš.

Oceola iznāca priekšā pie gal'da un pārliecās pār to,„ it kā gribētu pārlasīt dokumentu. Viņa acis ātri pārslīdēja pergamentam, šķita, ka viņš meklē kādu īpašu vietu.

Viņš atrada meklēto — tas bija kāds vārds — un skaļi to izlasīja: — Čarlzs Omatla.

Izsliedamies taisni, Oceola pagriezās pret pilnvaroto un ironiskā tonī jautāja, vai tas vēl arvien gribot, lai. viņš paraksta.

— Jūs esat to apsolījis, Oceola.

— Tad es turēšu savu solījumu.

Izrunādams šos vārdus, viņš izvillka no maksts savu; garo spāniešu dunci un atvēzējies ietrieca asmeni pergamentā ar tādu sparu, ka tā gals dziļi ieurbās kokā.

— Tas ir mans paraksts! — viņš kliedza, izraudams- dunci. — Paskaties, Omatla! Tas caururba tavu vārdu. Piesargies, nodevēj! Atsakies no tā, ko tu esi izdarījis,, citādi šis asmens var ietriekties arī tavā sirdī!

— O! Tad tāds bija viņa nolūks! — iesaucās pilnvarotais, sasliedamies niknumā. — Labi. Es biju sagatavojies uz šādu

nekaunību… uz šādu noziegumu. Ģene- rāl Klinč! Es griežos pie jums . .. jūsu kareivjiem! Grābiet viņu ciet… arestējiet viņu!

Manas ausis uztvēra šīs saraustītās frāzes cauri satrauktu balsu jūklim. Es dzirdēju, ka Klinčs steidzīgi deva pavēli kādam virsniekam, kas stāvēja manā tuvumā. Es redzēju no ierindas atdalāmies kareivju kolonu, kas metās uz priekšu un ielenca Oceolu.

Nākošajā mirklī viņš bija jau sagūstīts, taču tas nenācās tik viegli. Izmisīgā cīņā jaunais virsaitis notrieca gar zemi vairākus zili tērptos kareivjus un beidza pretoties tikai tad, kad šautenes bija nosviestas malā un viņam saklupa virsū kāds ducis spēcīgu vīru. Padevies pārspēkam, viņš tagad stāvēja sastindzis un nekustīgs kā dzelzs statuja.

Tas bija negaidīts iznākums visiem — kā baltajiem, tā indiāņiem. Tā bija ne ar ko neattaisnojama vardarbība. Šeit nenotika tiesas sēde, kur tiesnesis var likt kādu arestēt par necieņas izrādīšanu. Šeit bija sapulce, un nevienu tās dalībnieku, lai cik apvainojoši viņš būtu izturējies, nevarēja sodīt bez abu pušu vienošanās. Ģenerālis Tompsons bija pārkāpis savas tiesības, pielietojis varu despotiski un nelikumīgi.

Nav iespējams aprakstīt satraukuma pilno ainu, kas sekoja. Gaisu piepildīja skaļu balsu jūklis, cits caur citu atskanēja vīriešu kliedzieni, sieviešu spiegšana, bērnu raudas un indiāņu karavīru savdabiskā aurošana. Oceolu atbrīvot neviens nemēģināja, jo tik liela balto karaspēka un tik daudzu nodevēju klātbūtnē tas nebūtu iespējams, bet mežonīgais «jo-ho-ehl!» — seminolu aicinošais ka re sauciens, ko, steigšus atstādami sapulci, izkliedza patriotiskie virsaiši, nepārprotami solīja atmaksu un atriebību.

Kareivji sāka vilkt Oceolu uz forta vārtu pusi.

— Tirāns! — viņš kliedza, ar ciešu skatienu uzlūkodams pilnvaroto. — Tu esi uzvarējis ar nodevības palīdzību, bet neiedomājies, ka viss jau ir galā. Tu vari ieslodzīt cietumā Oceolu, pakārt viņu, ja gribi, bet neceri, ka tev izdosies nobeigt viņa garu. Nē, tas dzīvos un skaļi sauks pēc atriebības. Viņš jau runā! Vai dzirdat tur tās skaņas? Vai pazīstat «Sarkano nūju» cilts kara saucienu? Ievērojiet to labi, jo tā nav pēdējā reize, kad tas

skan jūsu ausis. Ho-jo-ho-ehi! Jo-ho-ehī! Ieklausies tajā, tirāni. Tas ir tavs kapa zvans, tas ir tavs kapa zvans!

Ar šiem niknajiem draudiem uz lūpām jaunais virsaitis tika ievilkts pa forta vārtiem un steigšus nogādāts uz sardzes telpām.

Kad es devos cauri pūlim, kāds pieskārās manai rokai, it kā gribēdams pievērst sev uzmanību. Pagriezies es ieraudzīju IT.adž-Evu.

— Šonakt pie we-wa*x* , — viņa sacīja, runādama klusu, lai apkārtējie 'nedzirdētu. — Tur būs ēnas… vaira kas ēnas uz ūdens. Varbūt…

Es vairāk nedzirdēju, jo pūlis mūs izšķīra. Kad es atkal paskatījos, ārprātīgā karaliene jau bija nozudusi.

40. NODAĻA «KAUTIES KĀRAIS GALLAGERS»

Apcietinātais bija ieslodzīts stiprā baļķu ēkā bez logiem. Iekļūt pie viņa nenāktos grūti, jo sevišķi tiem, kas nēsāja virsnieku uzplečus. Es nolēmu apmeklēt viņu, bet zināmu iemeslu dēļ nesteidzos to darīt, kamēr vēl bija gaišs. Es gribēju, lai mūsu tikšanās būtu, cik vien iespējams, slepena, un tādēļ atliku to līdz vakaram.

Mani ietekmēja arī vēl citi apsvērumi. Man bija jānokārto kaut .kas ļoti svarīgs: es vēl nebiju nokārtojis savus rēķinus ar Erensu Ringoldu.

Man bija grūti izšķirties, kā rīkoties. Manās krūtīs valdīja īsts jūtu haoss: naids pret sazvērniekiem, sašutums par aģenta negodīgo izturēšanos pret Oceolu, mīlestība uz Majumi, brīžiem maiga un paļāvīga, brīžiem šaubu un greizsirdības sagandēta. Vai gan es šādā stāvoklī varēju pat skaidri domāt?

Tai pašā laikā viena no šīm izjūtām dominēja par citām — niknums uz nelieti, kas gribēja mani nogalināt, šajā brīdī viskaislāk dega manās krūtīs.

Tik nežēlīgs, tik nepamatots un tik šausmīgs naids bija pamodinājis manī kvēlu vēlēšanos atriebties, un es nolēmu par katru cenu izrēķināties ar savu ienaidnieku.

Tikai tas, kura dzīvībai ir uzglūnējis slepkava, varēs saprast neizsakāmo pretīgumu, kādu es jutu pret Erensu Ringoldu. Atklātu ienaidnieku, kas uzbrūk pēkšņu dusmu, greizsirdības vai iedomāta pāridarījuma mudināts, jūs v.arat cienīt. Pat abi baltie nelieši un Dzeltenais Džeks izraisīja manī tikai nožēlas pilnu nievājumu kā akli ieroči svešās rokās, bet pašu galveno sazvērnieku es tagad reizē ienīdu un dziļi nicināju. Es tik asi pārdzīvoju šo nekrietnību, •ka nevarēju atstāt to neatriebtu. Man vajadzēja sodīt ļaundari.

Bet ikā to izdarīt? Par to es nevarēju izšķirties. Jā, kā gan? Varbūt izaicināt uz divkauju?

Es neko citu nevarēju izdomāt. Noziedznieku,vēl arvien aizsargāja likums. Nekā citādi es viņam nevarēju piekļūt, vienīgi izrēķināties pats personīgi.

Es labi pārdomāju sava melnā padomdevēja vārdus, bet uzticamais puisis bija runājis veltīgi. Es nolēmu rīkoties pretēji viņa padomam, lai notiek kas notikdams. Es izšķīros par divkauju.

Vēl tikai viens apstāklis mani mulsināja: man taču būs jāpasaka Ringoldam izaicinājuma iemesls.

Ja viņam būtu lemts divkaujā krist, tad es mierīgi varētu teikt patiesību, bet, ja nu man izdodas viņu tikai ievainot vai arī viņam

mani, kā tad būs nākotnē? Es būšu viņam atklājis savas kārtis, un viņš to varēs izmantot. Turpretim tagad mans ienaidnieks pat nenojauta, ka es zinu viņa nolūkus, un tādēļ man bija viegli iespējams tos izjaukt.

Šie apsvērumi vienā momentā izskrēja caur manām smadzenēm, bet es spriedu tik aukstasinīgi, ka pats vēlāk par to brīnījos. Pēdējā laika notikumi, kas bija norisinājušies manā acu priekšā, un šā liekulīgā nelieša zvērīgais naids bija padarījis mani nežēlīgu, nejūtīgu un cietsirdīgu.

Man bija nepieciešams drauga padoms. Bet kam gan es varēju uzticēt savu briesmīgo noslēpumu?

Kas tas? Vai ausis mani nevīla? Nē, tā tiešām bija mana skolas biedra Carlija Gallagera balss. Es izdzirdu

to ārā un pazinu viņa jautros smieklus. Fortā tikko bija ieradusies kāda strēlnieku vienība, kuru komandēja Car- lijs. Jau nākošajā mirklī mēs atradāmies viens otra apkampienos.

Vai varēja būt vēl laimīgāka sagadīšanās? Carlijs koledžā bija bijis mans istabas biedrs un vislabākais draugs. Viņam es droši varēju uzticēties un gandrīz tūlīt pat izstāstīju, kādā situācijā esmu nonācis.

_Man vajadzēja ilgi skaidrot, lai izkliedētu viņa neticību, jo sākumā viņš visu šo lietu, tas ir, sazvērestību pret manu dzīvību, uzskatīja tikai par joku. Bet šāviens no meža bija nenoliedzams fakts, ko apstiprināja arī Melnais Džeks, tā ka beidzot mans draugs sāka uz šo jautājumu skatīties nopietni.

— Sasodīta būšana! — viņš sacīja ar stipru īru akcentu. — Tas ir visdīvainākais gadījums, ar kādu jebkad tavam padevīgajam draugam nācies sastapties. Mozus māte! Tam zellim vajag būt paša nelabā iemiesojumam. Džordžij, manu zēn, vai tu esi paskatījies uz viņa kājām?

Neraugoties uz savu uzvārdu un īrisko izloksni, Carlijs nebija no Īrijas, bet tikai īra dēls. Viņš bija dzimis ņujorkietis un, ja gribēja, varēja runāt nevainojami angliski, taču kādas dīvainas iedomas dēļ, gribēdams izlikties oriģināls, deva priekšroku savu senču izloksnei un draugu sabiedrībā parasti to lietoja ar visiem sulīgajiem īsta īru zemnieka izteicieniem.

Viņš vispār bija diezgan īpatns puisis, taču caur un cauri goda vīrs un īsti uzticams draugs. Viņš nebija ari muļķis un nekādā ziņā no tiem, kas ļauj sev «kāpt uz varžacīm». Viņš jau bija kļuvis slavens .kā divu vai trīs divkauju dalībnieks, kurās uzstājies gan kā duelants, gan sekundants, un šās savas kaislības dēļ izpelnījies apzīmējumu «kauties kārais Gallagers». Es jau bez jautāšanas zināju, kāds būs viņa padoms: «Katrā ziņā izaicini šo nelieti uz divkauju!»

Es pateicu, ka negribu atklāt Ringoldam izaicinājuma patieso iemeslu.

— Patiešām, manu zēn! Tev ir taisnība, bet par to nav ko

raizēties.

— Kā tā?

— Izdari tā, lai šis blēdis izaicina tevi. Tā būs labāk, pie tam tādā gadījumā tu varēsi izvēlēties ieročus.

— Bet kā lai es to izdaru?

— Ak tu manu nevainīgo puisīt! Tas ir tikpat viegli ka nošļukt no siena stirpas. Nosauc viņu par meli, bet, ja ar šo apvainojumu vēl nepietiek, tad parauj viņu aiz deguna vai iepurini tā riebīgajā ģīmī tabaku. Tas viņu iekustinās, es tev galvoju.

— Ejam, manu zēn! — turpināja mans nadzīgais padomdevējs, dodamies uz durvīm. — Kur lai meklē šo misteru Ringoldu? Dabū man rokā šo tipu, un es tev paradīšu, kā paskrāpēt viņa pogas. Nu, nāc jel!

Man sevišķi nepatika šis rīcības plāns, bet, neatrazdams sevī spēka pretoties, es sekoju temperamentīgajam ķeltu pēctecim.

41. NODAĻA
DIVKAUJAS PROVOKĀCIJA

Mēs tikko bijām izgājuši laukā, kad ieraudzījām to, kuru meklējām. Viņš stāvēja netālu no lieveņa, sarunādamies ar dažiem virsniekiem, kuru vidū bija arī jau pieminētais frants, ko mēdza dēvēt par «Skaistuli Skotu». Pēdējais bija virspavēlnieka adjutants un arī radinieks.

Es parādīju savam draugam Ringoldu.

— Tas, civildrēbēs, ir viņš, — es sacīju.

— O, cilvēkbērns, tev nemaz nevajag man viņu īpaši rādīt, tās čūskas acis jau runā pašas par sevi. Goda vārds, tam gan ir caur un cauri neveselīgs skats. Šim zellim nav jābaidās no ūdens, jūra viņu neņems pretī. Paklausies, Džordžij, manu zēn, — Gallagers turpināja, pagriezdamies pret mani un sākdams runāt nopietnākā tonī, — ievēro uz mata, ko es tev teikšu! Vispirms uzmin viņam uz kāju pirkstiem un paskaties, kā viņš to uzņems.

l$6

Tam zellim noteikti ir varžacis: vai neredzi, cik mazus zābaciņus viņš valkā? Uzsper tā, lai viņš dabū pamatīgi just un iebļaujas. Skaidrs, ka viņš prasīs, lai tu atvainojies, viņš nevar to neprasīt, bet tu neatvainosies. Droši vien ar to pašu pietiks, un tālākās ceremonijas būs liekas. Ja ne, tad, velns lai parauj, dod viņam spērienu pa sēžamvietu!

— Nē, Gallager, — es sacīju, jo man nepatika šāds priekšlikums. — Tas nekur neder.

— Kas par niekiem! Kāpēc gan ne? Tu taču netaisies atkāpties, ko? Padomā, cilvēkbērns! Nelietis, kas grib tevi noslepkavot un varbūt kādu dienu to arī izdarīs, ja tu ļausi viņam izbēgt.

— Tā tas ir, bet…

— Fu! Nekādu bet! Iesim klāt un paklausīsimies, par ko viņi runā. Gan es tev atradīšu izdevību, vai arī mani nesauc par Gallageru!

Vēl nevarēdams izlemt, kā rīkoties, es sekoju savam draugam un pievienojos virsnieku grupiņai.

Protams, man nenāca ne prātā paklausīt Gallagera padomam. Es cerēju, ka varbūt kāds pavērsiens sarunā sagādās man kāroto izdevību, neķeroties pie tik rupjiem izlēcieniem.

Manas cerības piepildījās. Šķita, ka Erenss Ringolds izaicina pašu likteni, jo, tikko es biju piegājis klāt, kad jau viņš deva man pietiekamu iemeslu uzsākt ķildu.

— Ja runājam par indiāņu skaistulēm, — viņš sacīja, — tad nevienam pie viņām nav bijuši tādi panākumi kā Skotam. Viņš ir

tēlojis donžuānu visu laiku, kopš atrodas fortā.

—Ā! — iesaucās viens no jaunieradušamies virsniekiem. — Tas mūs nepārsteidz. Viņš ir bijis īsts siržu lauzējs, kamēr vien es viņu pazīstu. Vīrietim, kas bija tik neatvairāms Saratogas skaistulēm, gan nenāksies grūti iegūt indiāņu meičas sirdi.

— Neesiet par to tik pārliecināts, kapteini Roberts! Dažreiz šīs .mežu jaunavas ir ļoti atturīgas pret mums, baltajiem kavalieriem. Leitnants Skots ilgi lenca savu pašreizējo sirdsdāmu, iekams spēja viņu iekarot. Vai ne tā, leitnant?

— Nieki! — atbildēja švītīgais Skots, uzputīgi pavīpsnādams.

— Bet beidzot viņa 'padevās? — sacīja Robertss, jautājoši 'pievērsdamies Skotam.

Fran-ts nekā neatbildēja, (taču viņa muļķīgais smīns acīm redzot bija jāsaprot kā apstiprinājums.

— O jā, — ieteicās Ringolds, — beidzot viņa padevās un, kā dzird, tagad esot Skota mīļākā.

— Kā viņu sauc?

— Pauela, miss Pauela.

— Ko? Tas taču nav indiāņu vārds.

— Nē, džentlmeņi, šī lēdija nav mežone, varu jums to apgalvot. Viņa prot spēlēt un dziedāt, arī lasīt un rakstīt jaukas mīlestības vēstules. Vai nav tā, leitnant?

Pirms Skots paguva kaut ko atbildēt, kāds cits iejautājās:

— Vai tas nav jaunā virsaiša vārds, kuru tikko kā arestēja?

— Jā gan, — Ringolds atbildēja, — tas ir šā puiša vārds. Es aizmiirsu pateikt, ka tā ir viņa māsa.

— Ko jūs sakāt! Oceolas māsa?

— Tieši tā un ne citādi — metise, tāpat kā viņš. Pie baltajiem viņi ir pazīstami kā P.aueli, jo tā sauca veco, cienījamo džentlmeni, viņu tēvu. Oceola, kas nozīmē «Uzlecošā Saule», ir vārds, ar kuru viņš pazīstams seminolu vidū, bet viņas indiāņu vārds… o, tas tiešām ir reti jauks vārdiņš!

— Kāds tad? Pasakiet to, lai mēs paši varam spriest.

— Majumi.

— Patiešām ļoti jauks vārds!

— Skaists! Ja arī pati jaunava ir tikpat skaista kā viņas vārds, tad Skotam ir varen laimējies.

— O, viņa ir īsts daiļuma iemiesojums! Acis valgi mirdzošas un kvēlas mīlas pilnas, garas skropstas, lūpas saldas kā medus, augums slaids, krūtis augstasˆun vingras, kājas kā Kipras dievietei, pēdiņas kā Pelnrušķītei, — vārdu sakot, pati pilnība.

— Brīnišķīgi! SkotjJūs esat laimīgākais cilvēks pasaulē. Bet, sakiet, Ringoid, vai jūs runājat nopietni? Vai viņš tiešām ir iekarojis šo indiāņu dievieti? Goda vārds — viņam tas ir izdevies? Jūs saprotat, ko

es domāju?

— Neapšaubāmi! — skanējia atbilde.

Līdz šim brīdim es nebiju iejaucies. Paši pirmie šās sarunas vārdi bija iedarbojušies uz mani kā ļauna burvība, un es stāvēju kā pienaglots. Manas domas juka, un likās, ka caur sirdi plūst nevis asinis, bet kausēts svins. Pašpārliecinātie apgalvojumi bija mani tā satrie- ikuši, ka es labu brīdi cīnījos ar elpas trūkumu, un ne viens vien no klātesošajiem pamanīja, cik ļoti šis dialogs mani uztraucis.

Pēc brīža es .mazliet nomierinājos, pareizāk sakot, manī nobrieda apņēmība rīkoties. Tieši izmisums, kas bija mani pārņēmis, palīdzēja man atgūt aukstasinību, un, kad Ringolds izmeta vīzdegunīgo atbildi, es biju igatavs spert izšķirošo soli.

— Melis! — es iesaucos un, pirms viņa sejā paguva sakāpt sāntums, cirtu viņam pļauku ar plaukstas virspusi, kas, bez šaubām, palīdzēja pastiprināt nosarkumu.

— Kārtīgi nostrādāts! — iesaucās Gallagers. — To nav iespējams pārprast.

Tas arī netika pārprasts. Mans ienaidnieks uzņēma šo žestu tieši tā, kā tas bija domāts, — kā nāvīgu apvainojumu. Šādā sabiedrībā viņš nemaz citādi nevarēja izturēties un, murmināda ms neskaidrus draudus, kopā ar savu īpašo draugu, siržu lauzēju, un diviem vai trim citiem virsniekiem tūlīt 'devās projām.

Šis incidents nepievilka ziņkārīgu skatītāju pūli, bet taisni otrādi — izklīdināja visu mazo grupiņu. Virsnieki, kas bija bijuši tā aculiecinieki, iegāja iekšā, lai padebatētu par ķildas iemesliem un pa spriedelētu, kad un kur notiks divkauja.

Arī mēs ar Galīageru atstājām notikuma vietu un, ieslēgušies manā istabā, sākām .gatavoties .gaidāmajai divkaujai.

42. NODAĻA
IZAICINĀJUMS

Tajos laikos, par kuriem es rakstu, Savienoto Valstu armijā .divkaujas nebija nekas neparasts. Kara laikā, cik varu spriest pēc saviem nesenajiem piedzīvojumiem, 'tās arī vēl tagad notiek diezgan bieži. Amerikāņu armijā divkaujas ir aizliegtas ar reglamentu, tāpat kā tas, manuprāt, ir visās civilizētās pasaules armijās. Neraugoties uz to, pret reglamenta pārkāpumu šai ziņā parasti mēdz attiekties visai iecietīgi un priekšniecība biežāk skatās caur pirkstiem nekā soda vainīgos. Vismaz to es varu apgalvot, ka ikviens amerikāņu armijas virsnieks, ikas atklāti .apvainots melos, uzskatīs par savu goda lietu pārkāpt .šo militāro noteikumu, nevis to ievērot.

Pēc visa, kas ir runāts un rakstīts par divkaujām, skaļie protesti pret tām ir .tikai nožēlojama izlikšanās, vismaz Amerikas Savienotajās Valstīs — nekas cits kā vislielākā liekulība. Lai aik plašu vērienu ir ieguvusi šī nosodīšanas tendence, man netiktos meklēt patvērumu pie tās. Eis labi zinu, ka tā mani nepasargātu no riebīgā apzīmējuma — zaķapastala. Atkal un atkal no jauna esmu ievērojis, ka 'laikraksti, kas visskaļāk nolād divkaujas, paši pirmie .steidz apvainot par gļēvuli cilvēku, kurš .atsakās cīnīties.

Tā nu tas ir. Kaut gan Amerikā tik ļoti tiek cildināta morālā drosme, patiesībā tā neizpelnās vispārēju atzinību. Atteikšanās cīnīties divkaujā ar cilvēku, kas jūs izaicinājis, netiek tā izskaidrota. To nosauc par izvairīšanos, mazdūšību, un tas, kurš tā rīkojas, lai vairs necer uz savas sirds dāmas labvēlību, viņa to vairs negribēs ne acīs redzēt.

Tātad, pastāvot šādam vispārējam noskaņojumam, Erensam Ringoldam nebija citas izejas kā izaicināt mani uz divkauju, pie tam man bija izdevies viņu uz to provocēt, neatklājot savu noslēpumu. Un tomēr, pat ja viņš būtu lielākais gļēvulis pasaulē, viņš nevarētu justies nelaimīgāks kā es, atgriezdamies savā istabā.

Mans dzīvespriecīgais draugs vairs nespēja mani uzjautrināt, kaut gan mana drūmā garastāvokļa cēlonis nepavisam nebija bailes no priekšā stāvošās divkaujas. Nekas tamlīdzīgs, tā man gandrīz nemaz nebija prātā. Es domāju tikai par Majuimi, par to, ko nupat biju dzirdējis. Viņa bija kļuvusi neuzticīga, pievīlusi mani un pati pievilta … zudusi uz visiem laikiem!

Es patiešām jutos dziļi nelaimīgs. Vēl vairāk mani satriekt būtu varējis tikai viens: ja rastos kāds šķērslis paredzētajai divkaujai, ja kaut kas izjauktu imanu atriebību. Uz šo divkauju es tagad liku visas savas cerības. Varbūt tā atvieglos manu sirdi, remdinās karstās asinis, kas tajā dega. Taču nē, man nebūs miera, iekāms manā priekšā

nestāvēs arī tas otrais — pavedējs, kas bija vainojams šajās ciešanās. Kaut es varētu atrast kādu ieganstu, lai viņu izaicinātu! Man to vajadzēja izdarīt jau tūlīt. Kādēļ es to neizdarīju? Kādēļ es neiesitu viņam par to riebīgo smaidu? Tad es būtu varējis cīnīties ar viņiem abiem uzreiz, papriekš ar*1* vienu, tad ar otru.

Tā es plosījos kā negudrs Gallagera klātbūtnē. Mans draugs nezināja visu manu noslēpumu. Viņš jautāja, kādēļ man esot «zobs uz adjutantu».

— Saki tikai vienu vārdu, Džordžij, manu zēn, un mēs uzrīkosim četrrocīgu spēlīti. Pie svētā Patrika! Man ļoti gribētos paplucināt tam iedomīgajam pāvam spožās spalviņas!

— Nē, Gallager, nē. Tā nav tava darīšana, tu nevari iman sagādāt gandarījumu. Nogaidīsim, kamēr uzzināsim vairāk. Es nespēju tam ticēt, es nespēju tam ticēt!

— Kam ticēt?

— Nejautā tagad, mans draugs. Kad tas būs pāri, es tev visu paskaidrošu.

— Labs ir, manu zēn! Čarlijs Gallagers nav tas cilvēks, kas ielauzīsies tavos noslēpumos. Bet tagad apskatīsim buldogus un pārliecināsimies, ka tie ir riešanas gatavībā. Es ceru, šie slaisti neizmuldēsies štābā un nesagādās mums galu galā vilšanos.

Tas bija vienīgais, no kā es baidījos. Es zināju, ka arests ir pilnīgi iespējams, varbūt pat neizbegams, ja vien mans pretinieks to vēlētos. Arests_ izjauktu divkauju, un mans stāvoklis būtu ļaunāks nekā jebkad. Ringolda tevs bija aizbraucis, šo labvēlīgo apstākli es biju noskaidrojis, bet vienalga. Virspavēlnieks bija Ringoldu ģimenes draugs, un pietiktu, ja viņaoi ausīs nāktu kaut viens vārds. Es baidījos, ka adjutants Skots, Erensa pamudināts, var iečukstēt šo vārdu.

— Galu galā viņš to neuzdrīkstēsies, — sacīja Gallagers. — Tu to Metu nostrādāji tīri un nogriezi viņam atkāpšanās ceļu. Viņš nekādā ziņā neuzdrošināsies tik zemiski rīkoties. Tas varētu nākt gaismā, un tad viņš nezinātu, kur dēties aiz kauna. Turklāt, manu zēn, viņš tik un tā grib tevi nogalināt, tātad viņam jābūt pat laimīgam par šo jauko izdevību, ko tu tam esi sagādājis. Kā dzird, viņš neesot slikts šāvējs. Nebaidies, Džordžij, šoreiz viņš nemēģinās izvairīties. Viņam jācīnās, un viņš cīnīsies. Ha! Vai es tev neteicu? Tur jau nāk šis Belvede- ras Apolons*1* ! Svētais Mozus! Laistās kā pats Fēbs*[52]*!

Atskanēja klauvējiens.

— Ienāciet!

Durvis atvērās, un tajās parādījās adjutants pilnā formas tērpā.

«Viņš ieradies, lai mani arestētu,» es nodomāju, un mana sirds pamira.

Taču nē. Tikko uzrakstīta zīmīte viņa rokās liecināja, ka nāciena nolūks ir pavisam cits, un es nomierinājos. Tas bija izaicinājums.

— Leitnants RendoLfs, ja nemaldos? — Skots sacīja, tuvodamies man.

Es neatbildēju, bet norādīju uz GaHageru.

— Vai man tas jāsaprot tā, ka kapteinis Gallagers ir jūsu draugs?

Es piekrītoši pamāju ar galvu.

Abi virsnieki nostājās viens otram pretī un jau nākošajā acumirklī uzsāka lietišķu sarunu, nesatricināmi mierīgi un cukursaldā tonī apspriezdami divkaujas noteikumus.

Pēc paša novērojumiem es uzdrošinos piezīmēt, ka pieklājību, ar kādu viens pret otru izturas divkaujas sekundanti, nepārspēj pat visgalantākie galminieki pasaulē.

Vienošanās neprasīja ilgu laiku. Gallagers labi pārzināja divkauju norises kārtību, un es redzēju, ka .arī Skotam tā nav sveša. Piecās minūtēs viss bija norunāts — l'aiks, vieta, ieroči un attālums.

Es pamāju ar galvu, Gallagers atvadījās ar iznesīgu žestu, adjutants stīvi paklanījās un izgāja.

*

Es jūs neapgrūtināšu ar savām pārdomām pirms divkaujas, ne arī ar sīku tās norises izklāstu. Šo cīniņu apraksti grāmatās ir pietiekami bieži sastopami, un tādēļ es atļaušos pie viena šāda gadījuma tuvāk nepaka- vēties.

Mūsu divkauja atšķīrās no parastajām tikai ieroču ziņā. Mēs cīnījāmies ar šautenēm, nevis ar zobeniem vai pistolēm. Tā bija mana izvēle, jo kā izaicinātā puse es baudīju šīs tiesības, bet tas bija tikpat izdevīgi arī manam. pretiniekam, kas prata ar šauteni rīkoties ne mazāk izveicīgi kā es. Es izvēlējos šo ieroci tāpēc, ka tas ir visbīstamākais.

Norunātais laiks bija — stundu pirms saulrieta. Baidīdamies, ka divkauja varētu tikt izjaukta, es biju pastāvējis uz šo agro tikšanos. Vieta — līdzens laukumiņš netālu no mazā dīķa, kur es biju sastapis Hadž-Evu; attālums — desmit soļu.

Mēs satikāmies, ieņēmām savas vietas, nostājoties viens pret otru ar mugurām, un gaidījām liktenīgo signālu: «Viens, divi, trīs…» Tiklīdz tas bija atskanējis, mēs strauji apgriezāmies un izšāvām.

Es dzirdēju lodi nodžinkstam gar ausīm, bet trieciena nejutu.

Dūmu mutulis pacēlās augšup. Es ieraudzīju savu pretinieku pakritušu uz zemes. Viņš nebija beigts: viņš locījās sāpēs un vaidēja.

Sekundanti un daži klātesošie virsnieki pieskrēja viņam klāt, bet es paliku savā vietā.

— Nu, Gallager? — es jautāju, kad draugs atgriezās pie manis.

— Ievainots rokā, zvēru pie Jupitera! Tu esi pataisījis nelietojamu viņa labo roku, virs elkoņa locītavas dragāts kauls.

— Un tas ir viss?

— Ūja, dvēselīti Vai tad ar to nepietiek? Dzirdi, kā tas suns

smilkst!

Es jutos, kā pēc nostāstiem mēdzot justies tīģeris, kad tas nogaršojis asinis, kaut gan tagad pats nevaru izskaidrot savu zvērisko niknumu. Šis cilvēks bija tīkojis, pēc manas dzīvības, es slāpu pēc viņējās. Tas un vēl tā otra doma padarīja mani gandrīz traku.

Es nebiju apmierināts un pat nedomāju atvainoties,, bet manam pretiniekam bija ticis diezgan. Viņa vienīgā vēlēšanās bija drīzāk atstāt šo vietu, un tā šī cīņa beidzās.

Tā bija imana pinmā, bet ne pēdējā divkauja.

43. NODAĻA NORUNĀTĀ SATIKŠANĀS

Mūsu pretinieki klusēdami devās projām, līdz ar viņiem aizgāja arī skatītāji, un mēs ar Gallageru palikām divi vien.

Man bija nodoms uzkavēties pie dīķa. Es atcerējos Hadž-Evas uzaicinājumu. Paliekot šeit, man nebūtu divreiz jāstaigā viens un tas pats ceļš. Labāk tad pagaidīt, kamēr viņa atnāk.

Pametis skatienu uz rietumu pusi, es redzēju, ka saule jau ir noslīdējusi aiz koku galotnēm. Krēslas stunda nebūs ilga. Debesīs jau bija redzams jauns mēness. Varbūt pēc dažām minūtēm Hadž-Eva būs klāt. Es nolēmu palikt.

Man negribējās, ka Galtagers būtu šās tikšanās liecinieks, un es izteicu vēlēšanos palikt viens.

Šis lūgums mazliet pārsteidza un mulsināja manu draugu, taču viņš bija pārāk labi audzināts, lai kaut ko iebilstu.

— Labi, Džordžij, — viņš sacīja, gatavodamies aiziet. — Bet kāpēc tu esi sadrūmis, manu zēn? Vai tu tik ļoti pārdzīvo šo nieka šaušanos, kas nupat notika? Vai tad tās iznākums tevi neapmierina? Ak cilvēkbērns! Tu laikam nožēlo, ka nepataisīji viņu aukstu? Tik tiešām, tu izskaties tik grūtsirdīgs un satriekts, it kā viņš būtu nošāvis tevi.

— Mīļais draugs, atstāj mani vienu. Kad es atgriezīšos fortā, tu uzzināsi manas grūtsirdības cēloni un arī to, kāpēc es pašreiz nevēlos palikt tavā patīkamajā sabiedrībā.

— O, to es varu iedomāties! — viņš atbildēja, nozīmīgi iesmiedamies. — Kur notiek šaušanās, tur vienmēr iejaukti kādi lindraki. Nekas, imanu zēn, Čarlijam Galla- geraim nevajag uzticēt noslēpumus, viņš tos lāgā neprot glabāt. Skaidrs, ka tev te sagaidāma labāka sabiedrība nekā manējā, bet, lai tu gadījumā neiekļūtu sliktākā, -— kas, ņemot vērā to, ko tu man pastāstīji, nepavisam nav izslēgts, — ņem šo svelpjamo. Kā zini, es mēdzu nodarboties ar suņu dresēšanu. — Un Carlijs pasniedza man mazu sudraba svilpīti, kas bija viņam piekārta pie pogas. — Ja atgadītos kaut kas nelādzīgs vai nepatīkams, ieliec šo starp lūpām, un Carlijs Gallagers vienā rāvienā būs tev blakus. Lai pats Amors svētī tevi un tavu sircls- dāmu! Es iešu un pakavēšu laiku pie punša glāzes, kamēr tu atgriezīsies.

To teikdams, mans labsirdīgais draugs atstāja mani vienu.

Carlijs vēl nebija nozudis skatienam, kad es vairs nedomāju ne par viņu, ne arī par nupat notikušo asiņaino cīniņu. Manas domas aizņēma vienīgi Majumi, viņas neuzticība un krišana.

Šai brīdī ēs nešaubījos, ka dzirdētais ir patiesība. Kā gan es varēju tam neticēt, ja bija tik pārliecinoši pierādījumi, ja šo kauna lietu apliecināja zinātāji un pats galvenais «varonis», kura klusais smaids

izteica vairāk nekā vārdi. Šis bezkaunīgais, triumfējošais smaids! Kādēļ gan es biju to pieļāvis, nemetot šim nelietim sejā izaicinājumu? Vēl nebija par vēlu, es piespiedīšu viņu runāt atklāti un tieši — «jā» vai «nē». Ja viņš teiks «jā», tad notiks otra divkauja, daudz nesaudzīgāka par pirmo.

Neraugoties uz šo apņemšanos pieprasīt no sava sāncenša atzīšanos, es neapšaubīju drausmīgo patiesību un ■cietu neizsakāmas mokas.

Krietni ilgi, vairāk nekā stundu, manu sirdi plosīja izmisums. Tad, satrakotajām asinīm mazliet aprimstot, arī domas kļuva mierīgākas, un brīžiem es pat jutu sevī pamostamies cerību, jo sevišķi, kad atcerējos Hadž-Evas iepriekšējā naktī teiktos vārdus. Negribējās ticēt, ka ārprātīgā būtu mani tik nežēlīgi izjokojusi. Vai tas varēja būt viņas sajukušo smadzeņu murgs, izkropļota atmiņu mirāža, pēkšņi apziņā uznirusi tālas pagātnes sen aizmirsta aina, ko viņa vienīgā vēl atcerējās? Nē, nē. Viņas stāsts nebija tikai atmiņu rēgi, viņas domas bija skaidras, viņas vārdos neskanēja izsmiekls!

Cik saldi bija tā domāt!

Jā, brīžiem es sāku justies mierīgāk un ļāvos šīm patīkamajām domām.

Ak vai! Tās drīz atkal izgaisa. Atmiņas par dzirdētajām neķītrajām frāzēm un nekaunīgajiem smaidiem aizdzina vai aptumšoja gaišās domas, tāpat kā mākoņi aizklāj sauli. «Viņš ir guvis panākumus!», «Tagad viņa ir Skota mīļākā!», «Neapšaubāmi!» — tie bija vārdi ļaunāki par nāvi. Un tajā pašā laikā šie apgalvojumi bija pārāk nekrietni, lai tiem varētu nešaubīgi noticēt.

Es alku uzzināt patiesību, to īsto, vienīgo patiesību, kuru pats esi noskaidrojis un kura vairs neatstāj vietas nekādām šaubām. Lai kāda būtu šī patiesība, es bez vilcināšanās un neatlaidīgi to meklēšu, līdz būšu izdibinājis visu, kas noticis ar Majumi, kaut arī pierādītos, ka viņas pagātne ir negods, bet nākotne — izmisums un bezcerība. Es il'gojos pēc skaidrības, es ilgojos, kaut ātrāk atnāktu Hadž-Eva.

Es nezināju, ko ārprātīgā no manis gribēja, droši- vien kaut ko attiecībā uz gūstekni. Visu pēcpusdienu es- par viņu gandrīz nemaz nebiju domājis. Ārprātīgā karaliene staigāja visur un pazina ikvienu. Viņai vajadzēja- vistu zināt, visu saprast, jā, pārāk labi saprast, jo arī viņa pati bija tikusi pievilta.

' Es devos uz to vietu, kur mēs iepriekšējā naktī bijām satikušies, lai tur viņu sagaidītu. Es gāju pāri mazajai, ar palmām apaugušajai kraujai, jo tas bija taisnākais ceļš uz ēnas klāto dīķa malu. Es nokāpu lejā un, tāpat kā vakar, nostājos zem ozola kuplajiem zariem. Hadž-Eva bija jau atnākusi. Cauri lapām izspraucies mēness stars apspīdēja viņas majestātisko stāvu. Tā gaismā abas čūskas mirdzēja ar metālisku spīdumu, it kā viņai ap kaklu un vidukli būtu vērtīgas dārgakmeņu

rotas.

Re, kur briežu mednieks īstais, Viņš 'pat savas ēnas bīstas — Kad tam pretī stājas vilks, Vecs un izkāmējis vilks, Kuram asie zobi klaudz, Brašais mednieks — bailēs svīst tas, Tikmēr vilks uz krūmiem šmauc.

— Ha, ha, ha! Vai tā nebija, drosmīgais miko?

— Vainīgas nebija bailes, Eva. Bez tam vilks neaizgāja neievainots.

— Ho! Vilkam ir .savainota kāja, viņš to laizīs un atkal sadziedēs. Drīz vien_viņš būs tikpat _ stiprs, kā bijis. Hulwak! Tev vajadzēja viņu nogalinat, skaistais miko, pirms viņš tev uzrīda veselu baru!

— Es neko nevarēju darīt — man nelaimējās. Man nevienā lietā nav laimes.

— Cooree, cooree — nē. Tev jābūt laimīgam, jaunais miko, tu būsi laimīgs, sarkano seminolu .draugs. Pagaidi, drīz itu redzēsi…

— Ko redzēšu?

— Pacietību, chepawnee! Šonakt zem šā paša koka tu redzēsi skaistumu… tu izbaudīsi saldumu… un varbūt Hadž-Eva tiks atriebta.

Sos pēdējos vārdus viņa sevišķi uzsvēra, un tās balsī ieskanējās dziļas naida jūtas pret kādu .nezināmu cilvēku. Es .nesapratu, kam un kādā veidā viņa cerēja atriebties.

— Viņa dēls … jā, — turpināja ārprātīgā pati pie sevis. — Tam tā jābūt… itās ir viņa .acis, viņa mati, viņa stāvs, viņa gaita, viņa vārds… Tas ir viņa un viņas dēls. Oho, Hadž-Eva atriebsies!

Vai šie draudi bija vērsti pret mani pašu? Uz bridi man iešāvās prātā tāda doma.

— Labā Eva! Par ko tu runā?

Manas balss 'iztraucēta, viņa paraudzījās ma,nī ar samulsušu skatienu un tad uzsāka savu parasto dziesmiņu:

Ak, kādēļ es ticēju baltajam dikti?

Ho, ho, ho! utt.

Pēkšņi apklususi, viņa it kā atģidās un atbildēja uz manu jautājumu.

Tieši tāpat kā iepriekšējā naktī, ārprātīgā gandrīz ar varu uzstūma mani ozolā un pati aizslīdēja starp koku ēnām.

Es nekavējoties uzkāpu savā agrākajā paslēptuvē un klusēdams gaidīju.

Ēna ūdenī bija kļuvusi īsāka, bet vēl arvien pēc tās varēja 'pazīt vīrieša stāvu. Nākošajā mirklī tā nozuda.

Gandrīz tūlīt pat ūdenī parādījās otra ēna, kas virzījās pāri kraujai, it kā sekodama pirmajai pa pēdām, kaut gan neizskatījās, ka abi šie cilvēki būtu nākuši reizē.

Šo otru es varēju apskatīt visā pilnībā. Tas bija sievietes stāvs, un staltā stāja un vingrā gaita liecināja, ka viņa ir jauna.

Pat ēnā bija redzama auguma simetrija un kustību grācija, kāda vairs nepiemīt vecākos gados. Vai tā būtu Hadž-Eva? Vai viņa bija izgājusi cauri biezoknim un tagad sekoja pa pēdām šim vīrietim?

Kādu brīdi man tā likās, bet drīz vien es pārliecinājos, ka esmu maldījies.

Vīrietis tuvojās kokam un panāca zem tā zariem. Tas pats mēness stars, kas vēl pirms brīža bija apspīdējis Hadž-Evu, tagad krita uz viņu, un es viņu redzēju pietiekami skaidri. Tas bija virspavēlnieka adjutants.

Viņš apstājās, izņēma pulksteni, pacēla pret gaismu un acīm redzot skatījās, cik tas rāda.

Bet viņu es ilgāk vairs nevēroju. Sudrabotā mēness stara gaismā parādījās kāda cita seja, tikpat mānīga un mirdzoša kā tas. Tā bija seja, kas man likās pievilcīgākā visā pasaulē, — Mājami seja.

44. NODAĻA
viss noskaidrojas

Tātad šīs bija Hadž-Evas apsolītās ēnas uz ūdens — melnas ēnas pār manu sirdi.

Mikosauku ārprātīgā karaliene! Ar ko es esmu izpelnījies šīs mokas? Arī tu — mana ienaidniece! Ja es būtu bijis tavs visniknākais naidnieks, tu savai atriebībai nevarētu izdomāt asāku dzeloni.

Tur vaigu vaigā stāvēja Majumi un viņas mīļākais — pavestā un pavedējs. Man nebija ne mazāko šaubu, ka tie ir viņi. Mēness stars apspīdēja viņus abus — ne vairs ar maigu, sudrabotu gaismu, bet mezdams rupju, sarkanu atblāzmu kā prieka mājas lukturis. Varbūt tas bija tikai malds, satrauktas iztēles vīzija, ko izraisīja manas paša izjūtas, bet mana ticība viņas 'nevainībai bija zudusi.

Es biju pilnīgi pārliecināts, ka esmu iepriekš norunātas satikšanās liecinieks. Ko gan citu es varēju domāt? Satiekoties viņi ne viens, ne otrs neizrādīja ne mazāko pārsteigumu. Viņi sastapās tā, it kā būtu viens otram solījuši šurp atnākt un jau daudzreiz agrāk tikušies.

Acīm redzot viņi bija viens otru gaidījuši. Lai kādas būtu viņu savstarpējās jūtas, pilnīgi skaidrs bija tas, ka viņi .netiekas pirmoreiz.

Man tas bija šausmīgs brīdis. Visa mūža ciešanas, ietvertas vienā vienīgā acumirklī, nevarētu būt grūtāk panesamas. Šķita, ka asinis verdošā šaltī joņo cauri sirdij. Sāpes bija tik iasas, ka es tikko spēju novaldīties, skaļi neiekliedzies.

Ar milzīgu piespiešanos, stingri saņēmis sevi rokās un cieši pieķēries koka zariem, es paliku savā vietā, nolēmis uzzināt kaut ko vairāk.

Tas bija laimīgs lēmums. Ja es šajā brīdī būtu padevies satrakotu kaislību dzinulim un savā neprātā meties lejā, lai .atriebtos, tad laikam gan būtu .pats sevi padarījis nelaimīgu uz visu mūžu. P.acietība izrādījās mans sargeņģelis, un galu galā viss iznāca citādi.

Ne vārda, ne kustības, ne elpas vilciena. Ko viņi runās? Ko viņi darīs?

Es biju tādā stāvoklī kā zem pakārta zobena. Taču, padomājot dziļāk, jāatzīst, ka šis nodrāztais salīdzinājums te nav vietā. Zobens bija jau kritis, 'dziļāk tas mani vairs nevarēja ievainot. Es biju kā paralizēts, mana miesa un dvēsele vairs nespēja sajust sāpes.

Ne vārda, ne kustības, ne elpas vilciena. Ko viņi- ruinās? Ko viņi darīs?

Mēness gaisma spoži krīt uz Majumi, es varu viņu redzēt ino galvas līdz kājām. Cik liela viņa ir izaugusi, tās brīnišķīgais stāvs kļuvis vēl sievišķīgāks. Un viņas pievilcība augusi .augumā līdz .ar

viņu pašu. Tagad viņa ir skaistāka .nekā jebkad. Ak greizsirdības demon! Vai tev nepietiek ar to, ko tu jau esi izdarījis? Vai es neesmu jau diezgan .cietis? Kādēļ tu liec man viņu ieraudzīt tik apburošā izskatā? Ak, kaut viņa būtu grumbām klātu seju, riebīga, veca, kāda tā kādreiz kļūs! Redzēt viņu tādu būtu gandarījums, mierinājums .manai asiņojošai dvēselei.

Bet tā tas nav. Viņas seja ir brīnišķīgi skaista, tik skaista kā nekad agrāk, maiga un nevainīga kā vienmēr. Šajos jaukajos vaibstos nav saskatāma neviena, grēcīga rieviņa, šajās lielajās, apaļajās acīs ne miņas no ļaunuma! Debesu eņģeļi ir skaisti, bet viņi ir labi. Ak, kas gan spētu ticēt, ka aiz šāda daiļuma slēpjas noziegums!

Es biju gaidījis, ka ieraudzīšu viņu citādu. Un šī vilšanās lika manai sirdij ietrīcēties priekā.

Neiedomājieties, ka šīs pārdomas aizņēma ilgu laiku. Dažās sekundēs tās 'izskrēja man caur smadzenēm, jo doma ir ātrāka par zibeni. Es visu to izdomāju, gaidīdams viņu pirmos vārdus, kas, man par izbrīnu, tūlīt neatskanēja. Tas mani pārsteidza: es nebūtu varējis tā ar viņu satikties. Mana sirds būtu likusi apbērt viņu mīļiem vārdiem un manas lūpas …

Tagad es saprotu. Pirmais jūtu uzliesmojums ir jau pāri, mīlestības pavasaris aizsmaržojis, un šāda satikšanās vairs nesola .neko ja.unu. Varbūt viņa sāk viņam jau apnikt, šim nekrietnajam izvirtulim! Palūk! Viņu sastapšanās ir diezgan atturīga. Viņu attiecības ir vēsas, droši vien mīlnieki saķildojušies.

Lai cik nelaimīgs es jutos, man kļuva mazliet vieglāk, redzot šādu mīlētāju izturēšanos. Šķita, ka viņu attiecības ir gandrīz vai naidīgas.

Ne vārda, ine kustības, ne elpas vilciena. Ko viņi runās? Ko viņi darīs?

Manas saspringtās gaidas bija galā. Adjutants beidzot .atguva valodu.

— Burvīgā Majumi! Jūs esat turējusi savu solījumu.

•— Bet vai jūs, ser, savu esat turējis? Nē, es redzu to pēc jūsu acīm. Jūs neesat nekā darījis mūsu labā!

— Ticiet, Majumi, man nav bijis izdevības. Ģenerālis ir tik ļoti aizņemts, ka es neesmu varējis ar viņu par to parunāt. Bet neesiet nepacietīga. Es noteikti viņu pārliecināšu, un pienāks laiks, kad jūs dabūsiet atpakaļ savu īpašumu. Sakiet savai mātei, lai neuztraucas. Jūsu dēļ, skaistā Majumi, es nežēlošu pūļu. Ticiet man, es esmu par to noraizējies tāpat kā jūs, jo sevišķi tāpēc, ka ģenerālis ir visai draudzīgās attiecībās ar Ringoldiem. Tas sagādās galvenās grūtības, bet es nešaubos, ka spēšu tās pārvarēt.

— Ah, ser, jūsu vārdi skan jauki, bet tagad tie mums šķiet nenozīmīgi. Mēs esam ilgi gaidījuši, kad jūs izpildīsiet savu solījumu mums palīdzēt. Mēs gribējām panākt tikai izmeklēšanu, un .to jūs

viegli varējāt

Izkārtot jau sen. Mēs vairs neraizējamies par savu zemi, jo lielākas bēdas liek aizmirst mazākās. Es šonakt nebūtu šurp nākusi, ja mēs nebūtu tik joti satriektas par nelaimi, pareizāk sakot, varmācību, kam par upuri kritis mans nabaga brālis. Jūs esat piedāvājis mūsu ģimenei savu draudzību. Tagad, kad mums vajadzīga jūsu palīdzība,_ jums ir izdevība to pierādīt. Panāciet, lai manu brāli atbrīvo, tad mēs ticēsim skaistajiem vārdiem, ko jūs tik bieži esat runājis. Nesakiet, ka tas nav iespējams, tas nevar jums būt par grūtu, jo jūs baudāt tik lielu cieņu balto virsaišu vidū. Mans brālis varbūt ir izturējies rupji, bet viņš nav izdarījis noziegumu, kas būtu tik bargi jāsoda. Viens jūsu vārds lielajam kara virsaitim, un viņš atgūtu brīvību. Ejiet un pasakiet šo vārdu!

— Burvīgā Majumi! Jūs nezināt, cik grūtu uzdevumu jūs man dodat. Jūsu brālis ir apcietināts pēc valdības aģenta norādījuma un virspavēlnieka pavēles. Pie mums nav tāda kārtība kā pie jums. Pēc dienesta pakāpes es esmu tikai apakšnieks, un, ja es iedomātos iemaisīties ar savu padomu, kā jūs ieteicat, tad saņemtu rājienu vai varbūt pat sodu.

— Ak jūs baidāties saņemt rājienu par taisnīgu rīcību, nemaz nerunājot par jūsu daudzkārt piedāvāto draudzību mums? Labi, ser! Man .nav vairāk ko teikt, izņemot vienu, — mēs jums vairs neticam. Turpmāk vairs nenāciet uz mūsu vienkāršo būdiņu.

Ar nicinošu smaidu uz lūpām viņa apgriezās. Cik skaists man likās šis nicinājums!

— Palieciet, Majumi! Skaistā Majumi, neaizejiet tā no manis! Nešaubieties, ka es darīšu visu, kas manos spēkos …

— Izdariet to, ko es jums lūdzu. Atbrīvojiet maņu brāli, jaujiet viņam atgriezties mājās.

— Un ja es to izdarītu …

— Jā, ser?

— Ziniet, Majumi, ka to darīt man nozīmētu riskēt ar visu. Mani var degradēt, pazemināt par vienkāršu ierindas kareivi, apkaunot visas tēvzemes priekšā, jā, sodīt, varbūt ieslodzīt cietumā pat uz ilgāku laiku nekā jūsu brāli. Man draudētu lielas .nepatikšanas, ja es mēģinātu kaut ko darīt.

Meitene apstājās, bet neko neatbildēja.

— Un itomēr es būtu gatavs uz visu, pat nāves briesmas mani nebaidītu, ja vien jūs, .skaistā Majumi… — tagad runātāja balsī ieskanējās kaislība un pieglaimošanās, — ja vien jūs piekristu.

— Piekristu — kam tad, ser?

— Burvīgā Majumi, vai man jums tas jāsaka? Jūs. taču saprotat, ko es domāju? Jūs nevarat būt akla pret mīlu, kaislību, dziļo pieķeršanos, ko jūsu skaistums manī izraisījis …

— Kam piekristu, ser? — viņa prasīja, atkārtodama savus vārdus maigā tonī, kas šķita solām piekāpšanos.

— Tikai mīlēt mani, skaistā Majumi… kļūt par manu mīļāko.

Kādu brīdi atbildes nebija. Staltā sieviete šķita nekustīga kā statuja. Viņa pat nesarāvās, dzirdot neķītro, priekšlikumu, bet stāvēja gluži kā pārakmeņojusies.

Viņas klusēšana iedrošināja dedzīgo mīlētāju, acīm redzot viņš to iztulkoja kā piekrišanu. Viņš nebija ielūkojies Majumi acīs, jo tad būtu tajās izlasījis izteiksmi, kas viņu atturētu no tālākās uzbāšanās. Nē, viņš nebija pamanījis šo skatienu, citādi nebūtu pielaidis tādu kļūdu.

— Tikai apsoliet to, skaistā Majumi, un jūsu brālis būs brīvs vēl šonakt, un jums būs viss . ..

— Nelietis, nelietis, nelietis! Ha, ha, ha, ha! Ha, ha, ha, h.a, ha!

Visā savā mūžā es nebiju dzirdējis neko (tik apburošu kā šos smieklus. Tās bija saldākās skaņas, ko jebkad uztvērušas manas >ausis. Ne visi kāzu zvani, kas kādreiz skandināti, ne visas kokles, kas tikušas spēlētas, ne visas pasaules arfas un obojas, taures un trompetes nebutu spējušas radīt mainai sirdij tik tīkamu muziķu.

Šķita, ka mēness lej sudrabu no debesīm, zvaigznes bija kļuvušas lielākas un spožākas, nakts vēsmiņa atnesa jaukas smaržas, it kā no tumšās velves pāri zemei būtu izliets vīraka trauks, un visa pasaule man pēkšņi likās pārvērtusies par paradīzi.

45. NODAĻA
DIVAS DIVKAUJAS VIENĀ DIENĀ

Varbūt šis pagrieziens notikumu gaitā būtu pamudinājis imani nokāpt lejā, bet es biju tādas neizsakāmas laimes pārņemts, ika nespēju ne pakustēties. No manām -krūtīm bija izvilkta bulta, neatstājot tur ne .miņas no savas indes. Asinis tīkami ritēja caiur dzīslām, sirds pukstēja mierīgi un brīvi, dvēsele gavilēja. Es būtu varējis sākt kliegt aiz prieka.

Ar pūlēm es apvaldījos un klusēdams gaidīju turpinājumu, jo redzēju, ka Majumi un .adjutanta saruna vēl nav beigusies.

— Mīļākā … patiešām! — nicinoši iesaucās drosmīgā skaistule. — Tad, lūk, kas slēpjas aiz jūsu piedāvātās draudzības! Zemiskais nelieti! P,ar ko jūs mani turat? Par kareivju draugaļu vai lētticīgu indiānieti no ja.masu cilts? Ziniet, ser, es pēc izcelšanās un rases neesmu zemāka par jums, un, kaut gan jūsu bāl ģīmju draugi ir nolaupījuši ma.n manu .mantojumu, ir kaut kas, ko ne viņi, ne jūs man nevar atņemt —mana vārda gods! Mīļākā, — patiešām! Muļķis jūs esat. Nē, pat ne jūsu sieva! Drīzāk es būtu ar mieru staigāt kaila pa meža biezokņiem un pārtikt no ozola zīlēm nekā pārdot sevi tik zemiskai mīlestībai kā jūsējā. Mans brālis tad labāk visu mūžu pavadītu jūsu važās, bet nepirktu sev brīvību par tādu cenu! O, kaut viņš būtu šeit! O, kaut viņš būtu šā nekrietnā apvainojuma liecinieks! Nelieti! Viņš notriektu jūs gar zemi kā niedri.

Viņas skatiens, poza, stingrā stāja, bezbailīgā, apņēmīgā, izturēšanās — viss atgādināja man Oceolu, kad tas uzstājās sapulces priekšā. Majumi bija sava brāļa cienīga māsa.

Neveiksmīgais pielūdzējs, iznīcinošo pārmetumu sabiedēts, kādu brīdi stāvēja sarāvies un apmulsis.

Viņam bija pamats justies pazemotam. Viņš droši vien nožēloja savu pārsteidzīgi izteikto priekšlikumu, kas bija saņēmis tādu pretsparu, bet daudz vairāk viņu satrieca vilšanās savās cerībās un tas, ka viņa nolūki oieta pilnīgu neveiksmi.

Varbūt vēl pirms mirkļa viņš būtu apvaldījis savu sarūgtinājumu un netraucēti ļāvis .meitenei aiziet, bet tās izsmejošie vārdi bija padarījuši viņu neprātīgu, un droši vien tikai pašā pēdējā brīdī viņš nolēma ne ar ko vairs nerēķināties un panākt savu ar varu.

Es nevarēju ticēt, ka viņam jau iepriekš būtu bijis tāds nodoms. Lai cik liels izvirtulis viņš bija, apzinīgi ielaisties tik riskantā dēkā tas nebija spējīgs. Šim tukšajam iedomības pūslim trūka varmācīga pavedēja pārgalvīgās drosmes. Vienīgi indiāņu meitenes pārmetumu aizskarts, viņš izšķīrās par tādu neprātīgu soli.

Viņa bija pagriezusi tam muguru un gāja projām.

— Ne tik strauji! — viņš iesaucās, mezdamies meitenei pakaļ un sagrābdams to aiz rokas. — Ne tik strauji, manu brūnādaino skaistulīti Nedomā, ka tu tik viegli tiksi no manis vaļā! Es esmu skrējis tev pakaļ mēnešiem ilgi un zvēru pie Fēba, ka piespiedīšu tevi samaksāt par viltīgajiem smaidiem, ar kuriem tu mani apveltīji. Pretoties ir veltīgi, mēs te esam vieni, un, pirms tu aiziesi, es …

Viņa tālākos vārdus es vairs nedzirdēju, jo steigšus atstāju savu paslēptuvi un metos lejā, lai glābtu Majumi. Taču kāds cits aizsteidzās man priekšā.

Ar niknumā degošām acīm un mežonīgiem ārprāta smiekliem uz lūpām no biezokņa izskrēja Hadž-Eva. Izstieptajās rokās viņa turēja klaburčūsku, kuras galva bija izslieta uz priekšu, bet garais kakls šūpojās no vienas puses uz otru, liecinot, ka rāpulis ir saniknots un gatavs uzbrukt. Sievietei tuvojoties, brīžiem varēja dzirdēt tā šņākšanu un spalgo tarkšķēšanu.

Nākošajā acumirklī ārprātīgā jau atradās aci pret aci ar varmācīgo pielūdzēju, kas, viņas ierašanās iztraucēts, bija palaidis vaļā meiteni un, soli atkāpies, izbrīnījies blenza uz šo dīvaino soģi.

— Ho, ho! — ārprātīgā spiedza. — Viņa dēls, viņa dēls! Ho! Es droši to zinu — tāds pats, taisni tāds pats kā viņa negodīgais tēvs tajā dienā, kad viņš nodarīja pāri paļāvīgajai Evai. Hulwak! Un stunda… tā pati stunda … mēness tāds pats, ragains un ļauns, smaidot noskatās nelietībā. Ho, ho! Ļaundarības stunda … atmaksas stunda… Tēva noziegums jāizpērk dēlam. Lielais Gars! Ļauj man atriebties! Chitta mičo! Ļauj man .atriebties!

Tā piesaukdama sev palīgus, viņa metās uz priekšu, turot čūsku visā garumā izstieptajā rokā, lai tā varētu iekost tagad jau pārbiedētajam virsniekam.

Pēdējais mehāniski izrāva zobenu un tad, it kā nepieciešamība .aizstāvēties būtu viņu iedrošinājusi, iekliedzās:

— Velnišķīgā burve! Ja tu pienāksi vēl soli tuvāk, es tevi sakapāšu! Uz vietas .atkāpies! Netuvojies man, citādi, pie visiem velniem, es tik tiešām to izdarīšu!

Apņēmība, kas skanēja runātāja tonī, liecināja, ka tā ir viņa nopietnība, taču ārprātīgā nepievērsa uzmanību šim biedinājumam un, par spīti spožajam, draudīgajam asmenim, kura .gals jau gandrīz skāra viņu, turpināja virzīties tuvāk.

Tagad es atrados vairs tikai dažus soļus no tās vietas un, izvilcis savu zobenu, metos uz priekšu, lai atvairītu nāvīgo cirtienu, kas bija gaidāms kuru katru •mirkli. Mans nolūks bija glābt Badž-Ev.u, kura šķita neprātīgi ejam pretī savai nāvei.

Es droši vien būtu piesteidzies par vēlu, ja adjutants būtu devis šo cirtienu, bet viņš to nedarīja.

Vai nu uzbrucēju mežonīgā, pārdabiskā izskata samulsināts, vai arī — kas likās vairāk ticams — baidīdamies, ka ārprātīgā var tam uzmest virsū čūsku, viņš, pēkšņas panikas pārņemts, sāka kāpties atpakaļ.

Tikai pāris soļu aiz viņa bija dīķa mala, biezā kārtā klāta ar vaļīgiem oļiem. Tajos .adjutantam samežģījās kājas, un, veltīgi mēģinādams noturēt līdzsvaru, viņš atmuguriski ievēlās ūdenī.

Sai vietā dīķis bija dziļš, un viņš nozuda zem ūdens. Varbūt šī piepešā ieniršana izglāba viņam dzīvību, taču jau pēc mirkļa viņš parādījās virspusē un steigšus izrāpās krastā.

Tagad viņš bija saniknots un .ar izstieptu zobenu, ko tam bija izdevies neizlaist no rokām, metās turp, kur vēl arvien stāvēja Hadž-Ev.a. Dusmīgā lādēšanās liecināja, ka viņš ir apņēmies to nogalināt.

Taču zobena asmens nesastapa savā ceļā maigu, viegli ievainojamu sievietes miesu un arī ne čūskas ķenmeni. Tas atsitās pret tādu pašu cietu un spožu tēraudu.

Es biju paguvis nostāties starp viņu un viņa upuriem, un man bija izdevies .atturēt Hadž-Evu no viņas nodomātās atriebības. Niknuma pārņemtais un negaidītās peldes apstulbinātais uzbrucējs mani nemaz nepamanīja un atjēdzās tikai tad, kad .mūsu zobeni saskārās.

Viņš sastinga uz vietas un mirkli klusēja.

— Jūs, Rendolf? — viņš beidzot pārsteigts iesaucās.

— Jā, leitnant Skot, —ta.s esmu es, Rendolfs. Atvainojiet par traucējumu, bet, redzēdams jūsu jauko mīlas idili tik pēkšņi pārvēršami es ķildā, es uzskatīju par savu pienākumu iejaukties.

— Jūs noklausījāties, jūs visu dzirdējāt? Atļaujiet jautāt, ser, ar kādām tiesībām jūs izspiegojat mani un iejaucaties manās darīšanās?

— Ar tādām tiesībām, ka katra cilvēka pienākums ir aizstāvēt vāju, nevainīgu būtni pret šāda drausmīga Zilbārža ļaunajiem nolūkiem, kāds jūs, kā izrādās, esat.

— Pie visiem velniem, jūs to vēl nožēlosiet!

— Tūlīt uz vietas vai vēlāk?

— Kad vien jums tīk!

— Pašreiz vislabākais brīdis!

Mēs neizmainījām vairāk ne vārda, bet jau nākošajā mirklī mūsu zobeni šķindēja nežēlīgajā uzbrūkošo un atvairošo cirtienu rotaļā.

Cīņa bija īsa. Jau ar .trešo vai ceturto cirtienu es trāpīju savam pretiniekam labajā plecā, padarot nelietojamu viņa roku. Viņa zobens šķindēdams nokrita uz krastmalas oļiem.

— Jūs esat mani ievainojis! — viņš kliedza. — Es esmu atbruņots, — viņš piebilda, norādīdams uz nokritušo zobenu. — Pietiek, ser, es esmu apmierināts.

— Bet es neesmu un nebūšu, iekāms jūs nenometī- sieties ceļos uz šiem oļiem un nelūgsiet piedošanu tai, kuru jūs esat tik rupji

apvainojis.

— Nekad! — viņš kliedza. — Nekad! — Un, izteicis šos vārdus, kurus es uzņēmu kā nepadošanās un drošsirdības pierādījumu, viņš piepeši pagriezās un, man par lielu pārsteigumu, metās bēgt!

Es skrēju viņam īpakaļ un drīz vien panācu. Es būtu varējis iegrūst savu zobenu viņam mugurā, j,a būtu asinskārīgi noskaņots, taču es apmierinājos ar kājas spērienu pa to vietu, ko Gallagers būtu .apzīmējis ar vārdu «resnais gals», un bez tālākas atvadīšanās ļāvu viņam turpināt kaunpilno bēgšanu.

46. NODAĻA
KLUSA IZSKAIDROŠANAS

Vai .aizmirsies tev mīlas laiks
Zem palmām paēnā? …

Tā bija Hadž-Evas balss, kas skandināja vienu no savām iemīļotajām .dziesmiņām. Un kāda cita, daudz maigāka balss izrunāja .manu vārdu:

— Džordž Rendolf!

— Majumi!

— Ho, ho! Jūs abi atceraties… vēl atceraties? Hin- klas! Sala… tā jaukā sala… jauka jums, bet drūma Hadž-Evas atmiņā. Hulwak! Es par to vairāk nedomāšu … nē, nē, nē!

Vai -aizmirsies tev mīlas laiks Zem …

Tā kādreiz bija manējā… nu tā ir jūsu: tava, miko, un tava, haintclitz! Mīļie radījumi! izbaudiet to divatā! Jūs nevēlaties, lai ārprātīgā karaliene paliek kopā ar jums? Ha, ha! Cooree, cooree! Es eju. Nebaidieties vēja šalku, nebaidieties koku čukstu, neviens jūs nepārsteigs, jo Hadž-Eva stāv nomodā par jums. Viņa būs jūsu sargs. Chitta rnico ,arī. Ho, chitta mico!

Vai aizmirsies tev mīlas laiks …

Atkal .atsākdama savu dziesmiņu, idīvainā sieviete aizslīdēja projām, .atstādama mūs ar Majumi divus vien.

Šai brīdī es jutos diezgan samulsis, varbūt arī viņa tāpat. Nekad mēs nebijām izskaidrojušies, atzinušies mīlestībā, nebijām pārmijuši pat neviena mīļa vārda. Kaut gan es mīlēju Majumi .ar visu savas sirds degsmi un tagad droši zināju, ka .arī viņa mani mīl, mēs nebijām viens otram atklājuši savas jūtas. Situācija bija visai neparasta, un mēs abi klusējām.

Bet vārdi šajā .stundā būtu bijuši lieki. Mūs saistīja spēcīgs jūtu strāvojums, mūsu dvēseles bija vienotas, mūsu sirdis pukstēja laimīgā saskaņā, un mēs sapratām viens otra domas. Visdaiļrunīgākie vārdi pasaulē nebūtu varējuši iedvest main drošāku pārliecību, ka Majumi sirds pieder man.

Nebija iespējams, ka viņa nejustu to pašu. Manas domas gandrīz nedalīti piederēja tikai viņai. Droši vien Hadž-Eva bija viņai pavēstījusi manu neviltoto atzīšanos. Majumi skatienā bija prieks un pārliecība. Viņa nešaubījās par maini.

Es izstiepu savas rokas plašam apkampienam. Mani mudināja dabas vai varbūt kaislības balss — viss viens. Sis klusais žests momentā tika saprasts, u;n pēc mirkļa manas mīļotās galva jau .atdusējās pie mainām krūtīm.

Viņa neteica ne vārda, tikai kluss, mīlas pilns izsauciens izlauzās pār viņas lūpām, kad tā piekļāvās pie manām krūtīm un sirsnīgā apskāvienā apvija man savas rokas.

Kādu brīdi mēs abi klusējām, sarunājās tikai mūsu sirdis.

Drīz vien samulsums izgaisa kā viegls mākonītis vasaras saulē. Vairs nepalika ne miņas no sākotnējās neērtības, un valodas raisījās savstarpējā uzticībā un mīlestībā.

Es neaprakstīšu šeit mūsu mīlas vārdus. Jūs paši esat tos dzirdējuši vai runājuši. Tie var likties pārāk nodrāzti un ir arī pārāk svēti, lai tiktu atkārtoti. Es atturēšos tos te izklāstīt.

Mums bija vēl daudz kas cits runājams. Pēc brītiņa aizrautīgais tikšanās prieks, nezaudēdams savu saldumu, ieguva mazliet rāmāku nokrāsu un mūsu saruna pievērsās pagātnei un nākotnei.

Es apbēru Majumi ar jautājumiem. Neko neslēpdama, viņa man izstāstīja, kā dzīvojusi visu šo laiku, kopš nebijām tikušies. Viņa atzinās, pareizāk sakot, — vienkārši un atklāti, bez koķetas minstināšanās pateica, ka mīlējusi mani jau no paša sākuma, no tā brīža, kad es viņu pirmoreiz redzēju un iemīlēju. Visus šos ilgos klusēšanas gadus dienām un naktīm viņas sirdī valdījusi tikai šī viena doma, un savā dvēseles naivumā viņa brīnījās, ka es to neesot zinājis!

Es atgādināju, ka viņa nekad man netika atklājusi savas jūtas. Tas esot tiesa, viņa sacīja, bet viņai arī nekad nenācis prātā tās slēpt.Viņa domājusi, ka es tās būšot nojautis. Majumi intuīcija izrādījās .asāka: viņa par manu mīlestību bija zinājusi!

Sī Majumi nemākslotā .atklātība mani pārsteidza. Ja arī ne stiprāka, viņas mīlestība bija cildenāka par manējo.

Šajos atšķirtības gados viņa nekad neesot par mani šaubījusies. Vienīgi pašā pēdējā laikā, bet šo šaubu cēlonis tūlīt tika izskaidrots: viltus pielūdzējs bija lējis indi viņas ausīs. Tādēļ arī viņa sūtījusi Hadž-Evu mani uzmeklēt.

Ak vai! Mans stāsts nebija tik neviltoti atklāts. Es varēju stāstīt tikai idaļu patiesības un, mocīdamies sirdsapziņas pārmetumos, noklusēju ne vienu vien epizodi, kas būtu viņu sāpinājusi.

Bet pagātne palika pagātne, un to nevarēja padarīt par nebijušu. Manā priekšā pavērās gaišāka nākotne, un sirdī es klusībā zvērēju izpirkt savu vainu. Nekad vairs man nebūs iemesla sev pārmest, nekad neapdzisīs un nevar apdzist mana mīlestība pret skaisto būtni, ko es turu savos apkampienos.

Manas krūtis pildījās .ar lepnumu, .klausoties viņas vaļsirdīgo atzīšanos mīlestībā, bet sažņaudzās bēdās, kad mēs sākām runāt par citām lietām. Stāsts par Pau- elu ģimenes likstām, ciestajiem pāridarijurniem un apvainojumiem, galvenokārt no viņu balto kaimiņu Rin- goldu puses, atkal lika man iedegties dusmās.

Majumi stāstītais galvenajos vilcienos sakrita ar to, ko es jau

zināju, bet bija vēl citi fakti, kas ļaužu runās nefigurēja. Arī Erenss Ringolds, šis nelietīgais liekulis, bija uzplijies viņai ar savu mīlestību. Pēdējā laikā gan, baidīdamies no viņas brāļa, tas vairs neuzmācies un neuzdrošinājies tuvoties.

Otrais, Skots, savus nolūkus slēpis aiz draudzības maskas. Tā kā tas nebija nekāds noslēpums, viņš bija uzzinājis, kādā veidā indiāņu atraitne pazaudējusi savu plantāciju. Atsaukdamies uz savu radniecību ar augstu stāvošām personām, viņš bija apsolījis izmantot savu ietekmi, lai Majumi māte īpašumu dabūtu atpakaļ. Tā bija tikai izlikšanās,.solījums, kas dots, nemaz nedomājot to izpildīt, bet skaistie vārdi bija pievīluši augstsirdīgo un paļāvīgo Oceolu. Tādēļ arī šim bezsirdīgajam nelietim bija izdevies iegūt Pauelu ģimenes uzticību un zināmu tuvību ar to.

Šīs attiecības bija pastāvējušas jau vairākus mēnešus, kaut gan izdevība tikties negadījās bieži. Visu šo Laiku švītīgais pielūdzējs bija neatlaidīgi centies iegūt Majumi labvēlību, taču ne pārāk nekaunīgi, jo arī viņš baidījās šā briesmīgā brāļa dusmu, ne arī veiksmīgi. Viņš nebija guvis panākumus.

Ringolds to gluži labi zināja, kad apgalvoja pretējo. Viņa vārdiem bija tikai viens nolūks — iedzelt man. Un tam viņš bija izvēlējies īsti piemērotu brīdi.

Bija vēl viena lieta, ko es ilgojos uzzināt. Droši vien Majumi, kam bija tik asa, vērīga uztvere, varētu man to pateikt, jo meitenes viena otrai uzticējās. Es gribēju noskaidrot, kādas toreiz bija manas māsas un viņas brāļa savstarpējās attiecības.

Lai cik ļoti man gribējās to uzzināt, es atturējos nejautājis.

Un tomēr mēs runājām par viņiem abiem, sevišķi par Virdžīniju, jo Majumi ar sirsnību atcerējās manu •māsu un daudz par viņu jautāja. Viņa esot dzirdējusi, ka Virdžīnija kļuvusi vēl skaistāka un īsti smalka dāma. Viņa gan gribētu zināt, vai mana māsa vēl atceroties toreizējās pastaigas un bērnišķīgās izpriecas, tās laimīgās stundas uz salas.

«Varbūt,» es nodomāju, «viņa tās atceras pārāk labi.»

Runāt par to man bija sāpīgi.

Tad mūsu domas pievērsās nākotnei. Pagātne tagad bija skaidra ,kā debesis, bet nākotnes horizontu aptumšoja mākoņi.

Mēs runājām par vistuvāko un visdrūmāko — par Oceolas apcietināšanu. Cik ilgi viņu paturēs ieslodzījumā? Ko varētu darīt, lai viņš iespējami ātrāk tiktu brīvībā?

Es apsolījos darīt visu, kas būs manos spēkos,- un tas nebija tukšs solījums. Es cieši apņēmos panākt arestētā virsaiša (atbrīvošanu vienalga kādiem līdzekļiem un par kādu cenu. Ja neuzvarēs taisnība, es ķeršos pie viltības. Es biju gatavs upurēt savu dienesta stāvokli, piedzīvot personīgu negodu, riskēt pat ar savu dzīvību, lai tikai viņš atgūtu brīvību.

Man nevajadzēja savu apņemšanos apliecināt ar zvērestu, man ticēja bez tā. Majurni valgās acis staroja aizkustinājumā, un mīlā degošo lūpu klusi uzspiestais skūpsts bija saldāka pateicība, nekā vārdi spētu izteikt.

Bija pienācis laiks šķirties, jo mēness rādīja jau pusnakti.

Augšā uz krauj,as malas, iezīmēdamās kā bronzas statuja pret blāvajām debesīm, stāvēja ārprātīgā karaliene. Pēc mana signāla viņa nokāpa pie mums, un; vēlreiz apkampušies un .atvadījušies ar dedzīgu skūpstu, mēs ar Majurni šķīrāmies.

Viņas dīvainais, bet uzticīgais sargs to aizveda projām pa kādu slepenu taku, un es paliku viens.

Man bija grūti aiziet no šīs laimes svētītās vietas, un es vēl kādu brīdi tur uzkavējos, [audamies tīksmām un saviļņojošām pārdomām.

Norietošais mēness atkal mani brīdināja, un, pārgājis pāri kraujai, es steigšus devos atpakaļ uz fortu.

47. NODAĻA
GŪSTEKNIS

Kaut arī bija j.au ļoti vēls, es nolēmu vēl pirms gulētiešanas apmeklēt .arestēto Oceolu. Mans plāns prasīja tūlītēju rīcību, bez tam es bažījos, ka nākošajā dienā varbūt .man pašam tiks ierobežota brīvība. Divas divkaujas vienā dienā, divi pretinieki ievainoti, pie tam abi virspavēlnieka draugi, turpretim man fortā draugu tikpat kā nebija — maz cerību, ka es tikšu cauri nesodīts. Arests man likās neizbēgams, varbūt pat nāksies stāties kara tiesas priekšā, un ļoti iespēj.ams, ka mani degradēs.

Neraugoties uz to, ka es nepavisam .nebiju sajūsmināts par gaidāmajiem notikumiem un mūsu karaspēka lomu tajos, šāds iznākums man būtu ļoti nepatīkams. Es sevišķi neraizējos par savu leitnanta pakāpi, es varēju dzīvot bez tās, bet — lai nu tas būtu pareizi vai aplam — maz ir tādu cilvēku, 'kam vienaldzīgs biedru nosodījums, un neviens negrib piedzīvot oficiāla apkaunojuma negodu. Ja arī cilvēks nerēķinās ar sevi, viņš šādās reizēs .nevar neņemt vērā savu tuvinieku un ģimenes intereses.

Gallagers bija citādās domās.

— Lai viņi tevi arestē un degradē, velns viņus rāvis! Kas tev ko bēdāties? Nenokar degunu, manu zēn! Cilvēkbērns, ja es būtu tavā vietā Un man piederētu tāda lieliska plantācija un vesels pulks melnu nēģeru, es, knipi uzsizdams, atstātu dienestu un sāktu audzēt cukuru un tabaku. Pie svētā Patrika! Tik tiešām es to darītu!

Drauga mierinošie vārdi nespēja mani uzmundrināt, un ne visai priecīgā noskaņā es devos uz gūstekņa mītni, lai vēl pavairotu sav.as izredzes tikt degradētam.

Kā tikko sagūstītu un iesprostotu ērgli, kā lamatās iekritušu panteru — saniknotu, nemierīgu, brīžiem ar mežonīgiem draudiem uz lūpām — tādu es sastapu «Sarkano nūju» cilts jauno virsaiti.

Ieslodzījuma telpa bij.a pilnīgi tumša. Tajā nebija neviena loga, kas ielaistu kaut vai nakts pelēcīgo puskrēslu. Un kaprālim, kas mani ieveda, nebija ne lāpas, ne sveces. Viņš aizgāja atpakaļ uz sardzes mājiņu, Lai sadabūtu kādu gaismekli, un atstāja mani tumsā.

Es dzirdēju cilvēka soļus. Tie bija mokasīnos ieautu kāju soļi, klusi kā tīģerim, bet šim tikko uztveramajam troksnim piejaucās skarba važu šķindoņa. Es dzirdēju satraukta cilvēka nemierīgo elpu un šad un tad kaislu dusmu izsaucienu. Kaut bija tumšs, es sapratu, ka ieslodzītais straujiem, nevienādiem soļiem staigā p.a telpu. Tātad vismaz viņa kājas nebija saistītas.

Es biju ienācis klusām un stāvēju pie durvīm. Es jau biju

pārliecinājies, .ka cietumnieks ir viens, bet gaidīju atnesam gaismu un viņu vēl neuzrunāju. Tā kā viņš likās pilnīgi nogrimis pats sevī, es domāju, ka tas nav pamanījis manu klātbūtni.

Taču es maldījos. Es dzirdēju viņu ipiepeši apstājamies, it kā pagriežamies pret mani, un nākošajā acumirklī atskanēja viņa balss. Man par lielu pārsteigumu, tā izrunāja manu vārdu. Sis cilvēks spēja redzēt cauri tumsai.

— Jūs, Rendolf! — viņš sacīja pārmetošā tonī. — Ari jūs mūsu ienaidnieku armijas rindās! Apbruņots, formā tērpies, pilnā kaujas gatavībā, lai palīdzētu padzīt mūs no mūsu mājām!

— Pauel!

— Ne Pauels, ser, mans vārds ir Oceola.

— Man jūs vēl arvien esat Edvards Pauels, mans jiaunības draugs, manas dzīvības glābējs. Tikai ar šo vārdu es jūs atceros.

Uz mirkli iestājās klusums. Acīm redzot mani vārdi bija iedarbojušies uz viņu samierinoši, varbūt viņā bija atdzīvojušās pagātnes atmiņas. Oceola jautāja:

— Kāds ir jūsu uzdevums? Vai jūs nākat kā draugs vai tikai tāpat kā citi, lai mocītu mani ar veltīgām runām? Pie manis jau ir bijuši apmeklētāji, paviegli, bala- mutīgi muļķi ar lokanām mēlēm, kas centās mani pierunāt uz bezgodīgu rīcību. Vai jūs esat sūtīts ar līdzīgu •misiju?

Pēc šiem viņa vārdiem es secināju, ka viltus draugs Skots jau ir bijis pie gūstekņa, droši vien aģenta uzdevumā.

— Mani neviens nav sūtījis, es nāku kā draugs.

— Džordž Rendolf, es jums ticu. Kā zēnam jums bija godīga sirds. Taisns dzinums reti kad izaug par līku koku. Man negribas ticēt, ka jūs būtu pārvērties, kaut gan ienaidnieki ir runājuši sliktu par jums. Nē, nē, •sniedziet savu roku, Rendolf, un piedodiet man, ka es par jums šaubījos!

Es izstiepu tumsā roku, lai pieņemtu draudzīgo apsveicinājumu. Man pretī sniedzās nevis viena, bet abas gūstekņa rokas. Es jutu, ka tās ir saslēgtas kopā, bet, neraugoties uz to, rokas spiediens bija ciešs un sirsnīgs, un es uz to atbildēju ne mazāk silti.

Ienaidnieki bija runājuši par mani sliktu. Man nevajadzēja jautāt, kas tie tādi, tas man jau bija pateikts, bet es uzskatīju par nepieciešamu apliecināt gūsteknim

savu draudzību. Man vajadzēja iegūt pilnīgu Oceolas uzticību, lai izdotos viņa .atbrīvošanas plāns, ko es biju iecerējis. Tādēļ es viņam sīki izstāstīju, kas bija inoticis pie dīķa, noklusējot tikai ipēdējo daļu — savu izskaidrošanos ar Majumi, jo to es nevarēju uzticēt pat brāļa ■ausīm.

Es biju gaidījis, ka viņš no jauna iedegsies niknumā, bet piedzīvoju patīkamu vilšanos. Jaunais virsaitis bija pieradis pie

skarbām vēstīm un prata ārēji sevi apvaldīt, taču es redzēju, ka .dzirdētais viņu dziļi satrieca. Tumsā es nevarēju saskatīt viņa seju, bet šņirkstot sakostie zobi un šņācoši izgrūstās .apslāpētās skaņas liecināja par spēcīgu niknuma v.ilni, kas uzbangoja viņa krūtīs.

— Muļķis! — viņš beidzot iesaucās. — Kāds akls ■muļķis es esmu bijis! Un tomēr es jau no paša sākuma iturēju šo pieglaimīgo .nelieti aizdomās. Paldies, cēlo Rendolf! Es nekad nespēšu jums atmaksāt par šo bruņniecisko draudzības pierādījumu. No šā brīža Oceola ir jūsu kalps!

— Nerunājiet tā, Pauel! Jums nekas nav jāatmaksā, es esmu bijis jūsu parādnieks. Bet mēs velti zaudējam Laiku. Mana apciemojuma nolūks ir ieteikt jums kādu plānu, kā panākt jūsu atbrīvošanu no "šā nejēdzīgā ieslodzījuma. Mums jārunā īsi, citādi par maniem nolūkiem var rasties aizdomas.

— Kāds ir šis plāns, Rendolf?

— Jums jāparaksta Oklavoho līgums.

48. NODAĻA
KARA SAUCIENS

Viens vienīgs izsauciens «Ha!», kas izteica nicinošu izbrīnu, bija visa atbilde. Tad iestājās dziļš klusums. Es to pārtraucu, .atkārtodams savu prasību.

— Jums tas jāparaksta.

— Nekad! — skanēja nelokāma, apņēmības pilna atbilde. — Nekad es ito nedarīšu! Tad labāk vārgt šajā

baļķu cietuma, kamēr .manas miesas sairst pīšļos un asinis izžūst dzīslās. Es drīzāk imetīšos pretī savu cietumsargu durkļiem un uz vietas miršu nekā kļūšu par savas tautas nodevēju. Nekad!

— Pacietību, Panei, pacietību! Jūs mani nesaprotat, jus, tāpat kā citi virsaiši, acīm redzot īsti labi neizprotot šā līguma noteikumus. Atcerieties, tas jums ir saistošs tikai nosacīti — proti, jūs apsolāties atstāt savas zemes un doties uz Rietumiem tikai tādā .gadījumā, ja jūsu tautas vairākums tam piekritīs. Kā zināms, šodien vairākums tam nepiekrita, un arī jūsu vārds vēl nenozīmēs vairākumu.

— Taisnība, taisnība, — virsaitis ma.ni pārtrauca, sākdams uztvert manu domu.

— Tātad jūs varat parakstīt, neuzņemoties ar to nekādas saistības, iekams nebūs izpildīts pa.ts galvenais priekšnoteikums. Un kādēļ jūs nevarētu ķerties pie šīs viltības? Tā kā ar jums ir apgājušies tik nekrietni, tad neviens to nevarētu saukt par apkaunojošu rīcību no jūsu puses. Es domāju, ka jūs attaisnotu jebkura līdzekļa izvēlē, kas jūs atbrīvotu no tik netaisnīga ieslodzījuma.

Varbūt mani argumenti diez kā nesaskanēja ar morāles un godīguma .augstajiem principiem, bet tajā brīdī man tos diktēja saviļņotu jūtu balss, un draudzības un mīlestības acis (nesaskatīja tur nekā nosodāma.

Oceola klusēja. Es redzēju, ka viņš pārdomā manu priekšlikumu.

— Tiešām, Rendolf, — viņš pēc brītiņa sacīja, — jums vajadzētu dzīvot Filadelfijā, šajā slavenajā advokātu pilsētā. Sāds viedoklis man nekad*1* agrāk nebija ienācis prātā. Jums ir taisnība: šī parakstīšana patiešām man meuzliks nekādas saistības. Bet vai jūs domājat, ka aģentam pietiks .ar manu parakstu? Viņš unani ienīst, to es zinu un arī to, kāpēc. Es ienīstu viņu, un manam naidam ir daudz iemeslu, jo šī nav pirmā varmācība, Iko main nācies ciest no viņa rokas. Vai viņš bus apmierināts, ja es parakstīšu?

— Es esmu gandrīz pārliecināts par to. Notēlojiet padevību, ja varat. Parakstiet savu vārdu uz līguma, un jūs tūlīt atbrīvos.

Es par to .nemaz nešaubījos. Spriežot pēc tā, ko es biju uzzinājis

kopš Oceolas aresta, man bija pamats domāt, ka Tompsons nožēlo savu rīcību. Pārējie uzskatīja, ka viņš ir pārsteidzies un ka šim vardarbības aktam var būt ļaunas sekas. Šāda veida runas bija nonākušas līdz viņam, un pēc tā, ko gūsteknis man stāstīja par .adjutanta .apciemojumu, es nopratu, ka tas te ieradies paša aģenta .uzdevumā. Nebija šaubu, ka pēdējais labprāt gribētu tikt vaļā no sava gūstekņa un atbrīvot to uz visvieglākajiem noteikumiem.

— Mans draugs! Es paklausīšu jūsu padomam. Es parakstīšu. Jūs varat paziņot pilnvarotajam manu lēmumu.

— Es to izdarīšu rīt iespējami agri, tiklīdz viņu sastapšu. Ir jau vēls. Vai man novēlēt jums labu nakti?

— Ak Rendolf! Ir grūti šķirties no drauga, no vienīgā drauga ar baltu ādu, kurš man vēl ir palicis. Man būtu gribējies pārrunāt tās senās dienas, bet — ak vai! — te nav ne īstā vieta, ne laiks to darīt.

Lepnais virsaitis bija .atmetis savu augstprātīgo izturēšanos, iun viņa balss skanēja sirsnīgi .un maigi kā agrās jaunības dienās.

— Jā, — viņš turpināja, — vienīgais baltais draugs, kas .man ir palicis, vienīgais, pret kuru es jūtu cieņu .. . un otrs, kuru es …

Viņš pēkšņi aprāvās un samulsa, it kā būtu gandrīz vai atklājis man kādu noslēpumu, ko uzskatīja par labāku paturēt pie sevis.

Mazliet satraukts, es gaidīju šo .atklāsmi, bet tā ne- nāca. Kad Oceola atkal ierunājās, viņa balss un runas veids bija pilnīgi izmainījies.

— Baltie mums ir .nodarījuši daudz pārestību, — viņš turpināja, no jauna izsliedamies dusmīgā pozā. — Pārāk daudz pārestību, lai tās varētu izstāstīt. Bet zvēru pie Lielā Gara! Es atriebšos par tām! Nekad līdz šim es neesmu to zvērējis, bet šīsdienas notikumi ir pārvērtuši manas .asinis par uguni. Pirms jūsu ierašanās es zvērēju atņemt dzīvības diviem mūsu ļaunākajiem ienaidniekiem. Jūsu apciemojums nav grozījis manu apņemšanos, tikai padarījis to vēl nelokāmāku, un

jūs esat pievienojis 'trešo -manu nāvīgo ienaidnieku sarakstam. Vēlreiz es zvēru, zvēru pie lielā gara Vi'kome, ka nepalikšu mierā, ,iekāms šo trīs vīru asinis nebūs sārtojušas meža lapotni… trīs balto neliešu un viena sarkanādainā nodevēja asinis … Jā, Omatla, gavilē par savu nodevību, tavs prieks nebūs ilgs, drīz tu jutīsi patriota atriebību, 'drīz tu drebēsi zem Oceolas dunča!

Es neko neatbildēju, bet klusēdams nogaidīju, līdz jšis dusmu izvirdums aprimās.

Pēc maza brīža jaunais virsaitis nomierinājās un atkal draudzīgi mani uzrunāja.

— Vēl vienu vārdu, — viņš sacīja, — pirms mēs šķiramies. Apstākļi var mūs aizkavēt, un varbūt paies , ilgs laiks, iekāms mēs atkal tiksimies. Ak vai! Iespējams, ka mūsu nākošā tikšanās būs kā ienaidniekiem kaujas Jaukā. Nedomāju jums slēpt, ka man nenāk ne

prātā līgt ar baltajiem mieru. Nē, nekaid! Es gribu jums kaut ;ko lūgt. Es zinu, Rendolf, jūs izpildīsiet manu lūgumu, [neprasīdams paskaidrojumus. Pieņemiet šo dāvanu piemiņai un, ja jūs cienāt devēja draudzību un gribat viņam parādīt godu, nēsājiet to redzamā vietā uz savām krūtīm. Tas ir viss.

To teikdams, viņš noņēma no sava kakla ķēdīti, kurā bija piekārts uzlecošās saules simbols, kas tika jau iepriekš pieminēts. Viņš aplika ķēdīti man, ļaujot spožajam amuletam nokarāties lejup virs manām krūtīm.

Es nepretodamies pieņēmu šo draudzības vārdā pasniegto velti un, apsolīdams ievērot viņa lūgumu, uzdāvināju viņam pretī savu pulksteni. Tad, vēlreiz sirsnīgi paspieduši viens otra roku, mēs šķīrāmies.

*

Kā jau es biju paredzējis, panākt seminolu virsaiša atbrīvošanu nenācās grūti. Kaut gan pilnvarotais man nezināmu iemeslu dēļ juta personīgu naidu pret Oeeoļu, viņš neuzdrošinājās ļaut vaļu savām dusmām, kārtojot 'oficiālas lietas. Viņš jau tā ar savu vakarējo rīcību bija nostādījis sevi ļoti nepatīkamā stāvokli, un, kad es paziņoju par gūstekņa lēmumu piekāpties, tad redzēju, ka Tompsonu visai iepriecina šī vieglā un negaidītā iespēja izkļūt no radušās situācijas. Tādēļ viņš bez kavēšanās devās pie ieslodzītā virsaiša.

Pēdējais notēloja savu l'omu apbrīnojami taktiski. Vakardienas niknumu un dusmas bija nomainījusi klusa rezignācija. Cietumā pavadītā nakts, izsalkums un važas bija apvaldījuši viņa lepno garu, un tagad viņš bija gatavs pieņemt jebkurus noteikumus, lai tikai atgūtu brīvību. Tā domāja pilnvarotais.

Tika atnests līgums. Oceola to parakstīja, neteicis ne vārda. Viņu atbrīvoja no važām, cietuma durvis atvērās, un tam atļāva netraucētam doties projām. Tompsons bija uzvarējis vai vismaz tā iedomājās.

Tas bija tikai māns. Ja viņš, tāpat kā es, būtu ievērojis ironisko smaidu, kas parādījās Oceolas sejā, kad tas izgāja pa forta vārtiem, tad diez vai būtu juties drošs par savu uzvaru.

Viņam nebija ļauts ilgi baudīt tī-ksmo ilūziju.

Visu skatienu pavadīts, jaunais virsaitis lepnā gaitā aizsoļoja uz meža pusi.

Gandrīz sasniedzis mežmaiu, viņš pagriezās atpakaļ pret fortu, izvilka spožo dunci, kas bija aizbāzts aiz jostas, pavicināja to pār galvu un izaicinošā tonī nokliedza Seminolu kara saucienu: «Jo-ho-ehi!»

Trīs reizes mežonīgais signāls atskanēja līdz mūsu ausīm, un, trešoreiz to atkārtojot, vīrs, kas bija to izkliedzis, pagriezās, ar vienu lēcienu iemetās meža un acumirklī nozuda mūsu skatieniem.

Šī izaicinošā demonstrācija nebija pārprotama. Pat savā triumfā

starojošais pilnvarotais saprata, ka tā nozīmē karu uz dzīvību un nāvi, un steigšus tika dota pavēle dzīties virsaitim pakaļ.

Apbruņotu vīru bars izdrāzās pa forta vārtiem un aizjoņoja pa taku, kur bija aizgājis nesenais gūsteknis.

Pakaļdzīšanās izrādījās veltīga un nesekmīga. Kad vairāk nekā stunda bija pavadīta neveiksmīgā meklēšanā, kareivji izklaidus atgriezās fortā.

Gallagers un es bijām visu rītu palikuši manā istabā, gaidīdami pavēli, kas uzliks man mājas arestu. Mums par izbrīnu, tā nenāca: mani nearestēja.

Vēlāk mēs uzzinājām, kāpēc tas nenotika. Pirmais no maniem divkauju pretiniekiem pēc sakāves nebija atgriezies fortā, bet ticis aiznests uz kāda drauga māju dažas jūdzes tālāk. Tas daļēji notušēja skandalozo sadursmi. Otrs parādījās ar saitē iekārtu roku, bet, kā Gal'lagers bija noskaidrojis, Skots visiem stāstījis, ka viņš jājot uzdrāzies kokam. Aiz labi saprotamiem iemesliem interesantais invalīds nebija atklājis patieso sava ievainojuma cēloni, un es varēju par to tikai priecāties. Izņemot savu draugu, es nevienam citam par notikušo nebiju stāstījis, un pagāja ilgs laiks, iekāms šī lieta nāca gaismā.

Izpildot dienesta pienākumus, es pēc tam bieži vien satikos ar adjutantu, un nereti mēs bijām spiesti runāt viens ar otru, bet tās vienmēr bija oficiālas saru'nas un — šķiet, nebūs jāpiebilst — noritēja izteikti atturīgā tonī.

Taču drīz vien radās apstākļi, kas mūs izšķīra, un es jutos laimīgs pārtraukt sakarus ar cilvēku, pret kuru jutu dziļu nicinājumu.

49. N O D A Ļ A KARŠ

Pēc Kinga forta sapulces dažas nedēļas zemē valdīja šķietams miers. Sarunu stunda bija garām, tuvojās izšķirošas rīcības brīdis, un balto iedzīvotāju vidū galvenais valodu temats bija: ko indiāņi darīs? Vai viņi cīnīsies vai padosies? Vairākums domāja, ka viņi piekāpsies.

Viņiem bija dots zināms Laiks, lai sagatavotos pārvietošanai. Uz visām ciltīm tika nosūtīti ziņneši, kas .pavēstīja dienu, kad indiāņiem jānogādā uz fortu savi zirgi un lopi. Tos bija paredzēts pārdot izsolē paša aģenta vadībā un īpašniekiem apsolīts, ka viņi pēc iera- šainās savās jaunajās imājās Rietumos saņems par tiem labu .atlīdzību. Indiāņu plantācijas un iekoptos zemes gabalus bija 'domāts .atsavināt līdzīgā veidā.

Pienāca noteiktā izsoles diena, bet, pilnvarotajam par lielu sarūgtinājumu, gaidītie ganāmpulki netika atdzīti un pārdošanu vajadzēja atlikt.

Tas, ka indiāņi ar saviem lopiem neieradās, nenozīmēja neko labu, un drīz vien sekoja citi, vēl taustāmāki .gaidāmo notikumu priekšvēstneši.

Miers, kas bija valdījis vairākas nedēļas, bija tikai draudošs klusums pirms vētras, un dobji tāla pērkona dārdi jau vēstīja negaisu. Arvien biežāk sāka atgadīties dažādi incidenti, kas nepārprotami liecināja par tuvojošos konfliktu.

Kā parasti, uzbrucējs bija baltais cilvēks. Trīs indiāņi bija sastapti medījam ārpus rezervāta robežām. Grupa balto bija viņus sagūstījusi un, cieši .sasietus ar jēlādas siksnām, ieslodzījusi zirgu stallī, kas piederēja vienam no uzbrucējiem. Šādā stāvoklī viņi turēti trīs dienas un trīs naktis, līdz sagūstīto indiāņu ciltsbrāļi, uzzinot par šo varmācību, steigušies viņus glābt. Notikusi sadursme, kurā vairāki indiāņi ievainoti, bet baltie metušies bēgt, un igūstekņi .atbrīvoti.

«Iznesot gūstekņus ārā, gaismā, viņu draugi ieraudzīja visai bēdīgu skatu,» es citēju vēsturisku patiesību no drošiem avotiem. «Siksnas, .ar kurām šie nabaga puiši bija sasieti, bij.a iegrauzušās miesā. Viņu kājas uz laiku bija kļuvušas nekustīgas, viņi nevarēja ne nostāvēt, ne paiet. Viņi bija arī stipri noasiņojuši, un visu ieslodzījuma laiku tie nebija dabūjuši barību. Tātad nav grūti iedomāties, kāda šausmīga ciešanu aina pavērās skatienam, viņus ieraugot.»

Vai atkal: «Seši indiāņi atradās savā nometnē Ka- nafas dīķa tuvumā, kad pie viņiem pienāca grupa balto, atņēma tiem šautenes, pārmeklēja saiņus un sāka viņus sist ar pātagām. Šai brīdī tuvumā gadījās divi citi indiāņi un, redzēdami notiekošo, izšāva uz baltajiem. Pēdējie šāva pretī, nogalināja vienu no indiāņiem un smagi ievainoja otru.»

Dabiski, ka indiāņi bija saniknoti un atriebība neizbēgama. Pretējā puse ziņoja:

«11. augustā Daltonā. Pasta vedējs ceļā no Kinga forta uz Brūka fort.u sešu jūdžu attālumā no pēdējā sastapās ar grupu indiāņu. Tie sagrāba viņa zirga pavadu, izrāva pašu no segliem un nošāva. Sakropļoto līķi, kas bija paslēpts mežā, atrada pēc dažām dienām.»

«Četrpadsmit vīru liela grupa jāšus devās izlūkošanā Vakahontas virzienā uz kapteiņa Gabriela Prīsta plantāciju. Vienas jūdzes attālumā no tās viņi piejāja pie maza homoka. Daži atteicās doties tam cauri, bet četri tomēr turpināja ceļu, kad piepeši no paslēptuves izlēca indiāņi un sāka viņus apšaudīt. Divi priekšējie jātnieki tika ievainoti. Kāds misters Foulks dabūja lodi kaklā, bet aizmugurē jājošie viņu pacēla un aizgādāja projām. Otram, kapteiņa Prīsta dēlam, ievainoja roku un nošāva zirgu. Viņš bēga, un, ielienot līdz kaklam purva dūņās, tam izdevās izvairīties no vajātājiem.»

«Apmēram tajā pašā laikā grupa indiāņu uzbruka strādniekiem, kas cirta ozolu baļķus uz kādas Džordža ezera salas. Tie izglābās, bēgot savās laivās, bet divi no viņiem tika ievainoti.»

«Ņūriverā, pussalas dienvidaustrumu daļā, indiāņi iebruka kāda mistera Kūlēja mājās, noslepkavoja viņa sievu, bērnus un ģimenē nodarbināto mājskolotāju. Viņi nolaupīja divpadsmit barelus pārtikas, trīsdesmit cūkas, tfrīs zirgus, vienu muciņu pulvera, vairāk nekā divsimt mārciņas svina, septiņi simti sudraba dolāru un divus nēģerus. Misters Kūlējs šai laikā nebija mājās. Atgriezies viņš atrada savu sievu ar lodes caururbtu sirdi un zīdainīti pie krūtīm. Arī viņa abi vecākie bērni bija nošauti tajā pašā vietā. Meitene vēl arvien turēja rokās savu grāmatu, bet zēna grāmata gulēja viņam blakus. Māja bija liesmās.»

«Springgordenā pie Sentdžonsas pulkveža Rīza plašā plantācija pārvērsta postažā un ēkas nodedzinātas līdz pamatiem. Iznīcinātas cukurniedres, no kurām iznāktu deviņdesmit mucu cukura, bez tam nolaupītas trīsdesmit mucas gatava cukura un aizvesti līdz simt sešdesmit divi nēģeri. Paņemti arī mūļi un zirgi. Tie paši indiāņi nopostījuši mistera Depeistera plantācijas ēkas, kura nēģeri sadarbojušies ar sirotājiem. Tā kā viņu rīcībā bijusi laiva, tie pārcēlušies pāri upei un nodedzinājuši kapteiņa Dammeta mājas. Izpostīta majora Heriota plantācija, un astoņdesmit viņa nēģeri aizgājuši līdz indiāņiem. Sentogastinas novadā pārvērstas drupās plašās ģenerāļa Hernandeza plantācijas, tāpat arī Balona, Djuponta Buen-Retirā, Danhema, Makreja Tomoka-Krīkā, Beijesa, ģenerāļa Heringa un Bartalones Solāmo .plantācijas un «gandrīz visas pārējās dienvidos no Sentogastinas.»

Vienkārši vēsturiski fakti. Es tos citēju, lai parādītu notikumus, kas ievadīja seminolu kanu. Lai cik barbariski rīkojās indiāņi, tā bija tikai atriebība, ilgi apslāpēta naida brāzmains uzliesmojums, atmaksa

par pacietīgi panestiem pār i dari jumiem un apvainojumiem.

Līdz šim vēl nebija notikusi vispārēja, liela mēroga sadursme, bet sirotāju grupas vienlaicīgi darbojās dažādās vietās. Daudzi no tiem, kas bija izturējušies nekrietni pret indiāņiem, taigad saņēma atmaksu, un daudzi izglāba tikai savu kailo dzīvību. Ugunsgrēks sekoja ugunsgrēkam, līdz visa zeme bija liesmās.

Tie, kas dzīvoja indiāņu rezervāta teritorijā vai tā robežu tuvumā, bija spiesti pamest savus sējumus un lopus, savu saimniecības inventāru un mēbeles, patiešām visu savu mantību un meklēt patvērumu fortos vai tuvākajos ciemos, kuriem apkārt lielākas 'drošības labad tika uzceltas stipras sētas.

Baltajiem draudzīgie virsaiši — brāļi Omatias un citi — kopā ar kādiem četrsimt saviem .piekritējiem atstāja dzimtos ciematus un aizbēga uz Brūka fortu meklēt aizstāvību.

Vairs nebija šaubu, ka karš ir neizbēgams. Tā tuvumu jundīja mežonīgais «jo-ho-ehi», kas dienu un naktī •skanēja cauri mežiem.

50. NODAĻA PA DĪVAINA JĀTNIEKA PĒDĀM

Pagaidām tikai nedaudzas armijas daļas bija sasniegušas Floridu, bet ceļā uz šejieni atradās vienības no Jaunorleānas, Moultri, Savannas, Mobilas un citām vietām, kur parasti stāv Savienoto Valstu karaspēks. Neraugoties uz to, Džordžijas, Karolīnas un pašas Floridas lielākajās pilsētās tika steigšus formēti brīvprātīgo korpusi un katrā ciematā vervēja grupas gaidāmajai kampaņai.

Bija atzīts par lietderīgu sakomplektēt brīvprātīgo vienību arī Suvoni kolonijas ciematā, manā dzimtajā novadā, un ar šādu uzdevumu turp sūtīja manu draugu Gallageru, un mani norīkoja par viņa palīgu.

Šī pavēle man sagādāja lielu prieku. Tā deva iespēju izbēgt no vienmuļajiem dienesta pienākumiem forta garnizonā, kas man bija jau krietni vien apnikuši, un vēl vairāk mani iepriecināja izredzes ilgāku laiku pavadīt mājās, pēc kurām biju tā noilgojies.

Gallagers bija tikpat sajūsmināts kā es. Viņš bija kaislīgs mednieks, kaut gan sava mūža lielāko daļu pavadījis lielpilsētas mūros vai Atlantijas okeāna piekrastes fortos un tikai retumis varējis atrast izdevību baudīt lapsu vai briežu medību priekus. Es biju apsolījis, ka tagad viņš varēs izmedīties pēc sirds patikas kā vienus, tā otrus, jo Suvoni mežos netrūka ne briežu baru, ne kūmiņu.

Tādēļ mēs pavisam labprāt uzņēmāmies šo brīvprātīgo vervēšanas uzdevumu un, atvadījušies no saviem biedriem, ar vieglām sirdīm un tīkamu priekšnojautu pilini devāmies ceļā. Tikpat līksms par atgriešanos vecajā plantācija bija Melnais Džeks.

Suvoni novadā indiāņu sirotāji līdz šim vēl nebija parādījušies. Tas atradās attālāk no visnaidīgāko cilšu apmetnēm, kaut igan ne tik tālu, ka būtu uzbrucējiem nesasniedzams. Juzdamies šķietami droši, turienes iedzīvotāji vēl arvien mierīgi palika savās imājās, taču brīvprātīgo vienība bija jau izveidota un apkārt pastāvīgi jādelēja patruļas.

Es bieži biju saņēmis vēstules no mātes un Virdžī- nijas. Viņas abas nemaz nelikās satrauktas, it īpaši mana māsa bija pārliecināta, ka indiāņi viņas neaizskars.

Es par to nejutos tik idrošs un tādēļ jo vairāk steidzos izpildīt pavēli, kas man lika doties uz Suvoni krastiem.

Drīz vien mēs ar saviem 'lieliskajiem zirgiem jau auļojām pa meža ceļu, ar katru bridi tuvodamies vietām, kur bija aizritējusi maina bērnība. Mēs jājām diezgan piesardzīgi, bet šoreiz nesastapāmies ar paslēpušos ienaidnieku. Tā :kā pavēle tika dota tikai pirms stundas un

mēs tūlīt pat bijām saposušies ceļā, maz ticams, ka kāds būtu paguvis par to brīdināt manus asinskārīgos ienaidniekus. Ar drosmīgo Gallageru blakus un sajvu stipro miesassargu aizmugurē es nebaidījos no atklāta balto cilvēku uzbrukuma.

Es vienīgi bažījos, ka mēs varam nejauši uzdurties kādai klejojošu indiāņu grupai, kuri tagad bija mūsu atklāti ienaidnieki. Tās bija visai reālas briesmas, un mēs ievērojām vislielāko piesardzību, lai izvairītos no šādas sastapšanās.

Vietumis mēs redzējām gandrīz svaigas indiāņu pēdas. Mitrajā zemē varēja saskatīt mokasīnu un zirgu pakavu nospiedumus. Kādā vietā mēs pamanījām vēl gruzdošas ugunskura atliekas, un visas pazīmes liecināja, ka tur ir pārnakšņojusi grupa sarkanādaino.

Taču mēs neredzējām neviena cilvēka, ne indiāņa, ne baltā, līdz pat tam brīdim, kad ibijām pajājuši garām pamestajai Pauelu plantācijai un jau tuvojāmies Suvoni krastiem. Tad pirmo reizi visa sava ceļojuma laikā mēs pamanījām kādu vīru.

Viņš bija jāšus, un mēs tūlīt pazinām, ka tas ir indiānis. Viņš bija pārāk tālu no mums, lai varētu saskatīt tā sejas krāsu un vaibstus, bet apģērba stils, tas, kā viņš sēdēja seglos, platā, sarkanā josta un stilbsargi un, galvenais, pāri gailvai plīvojošās strausa spalvas liecināja, ka viņš ir seminols. Viņš jāja uz liela, melna zirga un bija tikko izauļojis no meža izcirtumā, kuru šķērsojām mēs. Likās, ka viņš mūs ieraudzīja tajā īpašā mirklī, ikad mēs pamanījām viņu, un acīm redzot gribēja no mums izvairīties.

Uzmetis mums pētījošu skatienu, viņš momentā apsviedās apkārt un iedrāzās atpakaļ mežā.

Gallagers iecirta zirgam piešus un metās viņam pakaļ. Tā bija diezgan neapdomīga rīcība, un es būtu ieteicis doties pretējā virzienā, ja man nebūtu radušās aizdomas, ka šis jātnieks ir Oceola. Tādā gadījumā mums nevarēja draudēt briesmas, un aiz draudzības jūtam .man ļoti gribējās .panākt jauno virsaiti un pārmainīt ar viņu kādu vārdu. Tādēļ es auļoju pakaļ savam draugam, un Džeks mums sekoja.

Es biju gandrīz pārliecināts, ka svešais jātnieks ir Oceola. Es domājos pazinis viņa strausa spalvas, un Džeks bija man stāstījis, ka jaunais virsaitis jājot uz skaista, .melna zirga. Tātad pilnīgi iespējams, ka tas bija viņš. Ar nolūku uzsaukt Oceolam sveicienu um tādējādi viņu apstādināt es aizauļoju Gallageram priekšā, jo iman bija labāks zirgs.

Drīz vien mēs sasniedzām vietu, kur jātnieks bija nozudis mežā. Es redzēju svaigas pēdas, bet nekā vairāk. Es skaļi saucu jaunā virsaiša vārdu un arī savējo, bet atbildes nebija, tālumā atbalsojās tikai mani kliedzieni.

Kādu (gabaliņu es sekoju pa pēdām, turpinādams saukt Oceolu vārdā, bet veltīgi. Jātnieks vai nu negribēja ,ma,n atbildēt, vai arī bija

jau par tālu, lai saprastu kliedzēja nolūku.

Protams, ja viņš pats nedomāja apstāties, tad dzīties pakaļ nebija nekādas jēgas. Mēs varētu jāt kaut nedēļu pa viņa pēdām un tomēr viņu nepanāktu. Galla- gers to saprata tikpat labi kā es, un, atmetuši sekošanai ar roku, mēs pagriezā.mies atpakaļ, lai turpinātu savu ceļu, kam drīz vien vajadzēja būt igaīā.

Es atcerējos kādu taciņu, kas veda taisni uz pārcelšanās vietu, un mēs nogriezāmies pa to.

Necik tālu inepajājuši, mēs atkal uzdūrārnies zirga pēdām, kuras acīm redzot bija atstājis tas pats jātnieks, kam mēs tikko sekojām, tikai jau agrāk, pirms vēl mēs bijām viņu pamanījuši. Tās veda taisnā līnijā no upes, uz kuru mēs devāmies.

Kāda iedoma .mani pamudināja tuvāk apskatīt šīs pēdas, un es redzēju, ka tās ir slapjas; pakavu iespiestajās bedrītēs no .malām sūcās ūdens, un uz sausajām lapām visgarām taciņai varēja samanīt sīkas lāsītes. Tātad jātnieks bija šķērsojis upi, bijis pāri otrā krastā!

Sis atklājums manī izraisīja veselu virkni pārdomu. Ko gan viņš, indiānis, varēja meklēt otrpus upes? Ja tas bija Oceola, kā es vēl arvien domāju, ko viņš tur varēja darīt? Pašreizējos apstākļos, kad zemē valdīja tāds satraukums, indiānim tuvoties balto mitekļiem nozīmētu riskēt ar savu dzīvību un, ja viņš tiktu pamanīts un sagūstīts, tam draudētu droša nāve. Tātad šim indiānim, lai kas viņš būtu, bija ļoti 'svarīgs iemesls doties pāri upei. Kāds iemesls? Ja tas bija Oceolia, ko viņš tur meklēja?

Es lauzīju galvu un izdomājos visādi, bet nevarēju atrast cita izskaidrojuma kā vienīgi to, ka jaunais virsaitis devies uz otru krastu izspiegošanas nolūkā. No indiāņa viedokļa tā nebija apkaunojoša rīcība.

Šī varbūtība nebija neiespējama, tieši otrādi, un tomēr es nevarēju piespiest sevi tai noticēt. Man piepeši kļuva smagi ap sirdi, domas urdīja kāda neskaidra un nenosakāma priekšnojauta un it kā ļauns dēmons čukstēja ausīs: tā tas nav.

Vai jātnieks tik tiešām bija bijis pāri upei? Pārbaudīsim!

Mēs ātri jājām pa viņa pēdām, izsekodami tās atpa- kaļvirzienā.

Pēc dažām minūtēm mēs jau bijām upes krastā, kur tās veda ārā no ūdens. Nekādu pēdu, kas liecinātu, ka zirgs tepat no šās malas iegājis ūdenī, tuvumā nebija. Jā, jātnieks bija bijis viņā pusē!

Es iespiedu zirgam piešus sānos, metos ūdenī un devos uz pretējo krastu. Maini biedri, neko nejautādami, man sekoja.

Atkal izkļuvis no upes, es uzjāju krastā un drīz vien uzgāju melnā zirga pakavu nospiedumus tajā vietā, kur tas bija ielecis straumē.

Ne mirkli nekavēdamies, es turpināju izsekot jātnieka ceļu. Gallagers ar Džeku vēl arvien man sekoja.

Pirmais brīnījās par manu dedzību, bet uz saviem jautājumiem

saņēma tikai nesakarīgi nomurminātas atbildes. Mana nojauta ar katru brīdi kļuva drūmāka, sirds krūtīs pukstēja, savādu, neaprakstāmu sāpju pārņemta.

Pēdas mūs noveda mazā klajumiņā magnoliju birzs vidū. Tālāk tās negāja. Mēs bijām nonākuši jātnieka ceļa galā.

Manas acis ar mehānisku skatienu kavējās pie zemes. Es sēdēju seglos kā spēja trieciena apstulbināts.

Ļaunā nojauta bija pārvērtusies vēl daudz ļaunākās aizdomās.

Zeme bija zirgu pakavu nomīņāta, it kā tie būtu te stāvējuši uz vietas. Vairums pēdu piederēja melnajam zirgam, bet te bija ari citas — uz pusi mazākas. Tās bija maza ponija sīkās pēdiņas.

— Žēlīgs dies, massa Džordž! — Džeks murmināja, pajādams priekšā Gallageram uin skatīdamies uz zemi., — Paskatieties — tās tak ir mazā Baltā Foksa pēdas. Missa Virdžīnija ir ibijusi šeit!

51. NODAĻA KAS BIJA JĀJIS UZ PONIJA?

Es jutos tik slikti, ka būtu varējis izvelties no segliem, bet nepieciešamība slēpt savu pārdzīvojumu neļāva man padoties vājumam. Ir aizdomas, ko nevar uzticēt pat sirdsdraugam, un manas bija tieši tādas, ja tās vispār varēja saukt par aizdomām. Diemžēl, tās jau tuvojās pārliecībai.

Es redzēju, ka Gallagers bija neizpratnē un, .kā man šķita, nevis par šīm pēdām, bet gan par manu izturēšanos. Viņš bija ievērojis, ar kādu satraukumu es tām pievērsos un visu laiku sekoju. Viņš nevarēja to nepamanīt, un tagad, kad bija sasniegts klajumiņš, ieraudzīja mulsumā nobālušu seju un drebošas lūpas, bet nezināja, kāds tam iemesls.

— Kas noticis, Džordžij, manu zēn? Vai tu domā, ka šim sarkanādainim ir bijusi padomā kāda nelietība? Varbūt izspiegot tavu plantāciju, ko?

Sis jautājums man palīdzēja atrast izeju. Tas pateica priekšā atbildi, kurai es pats neticēju.

— Pilnīgi iespējams, — es atbildēju, neizrādīdams savu apjukumu. — Tas ir bijis indiāņu spiegs, man par to nav ne mazāko šaubu. Un acīm redzot viņam ir sakari ar kādu no nēģeriem, jo šīs te ir mūsu plantācijas ponija pēdas. Viens no melnajiem ir atjājis šurp, lai satiktos ar indiāni, kaut gan grūti iedomāties, kādā ,nolūkā.

— Massa Džordž, — ierunājās mans melnais pavadonis, — neviens cits tak nekad nejāj uz Baltā Foksa kā tikai. ..

— Džek! — es iesaucos, asi viņu pārtraukdams. — Auļo mums :pa priekšu uz mājām un pavēsti, ka mēs tūlīt būsim klāt. Veicīgi, manu puis!

Mana pavēle bija pārāk noteikta, lai tai uz vietas nepaklausītu, un, nepabeidzis savu sakāmo, Melnais Džeks iecirta zirgam piešus sānos un ātri pajāja mums garām.

No manas puses tas bija tikai manevrs piesardzības nolūkā. Vēl pirms brīža man nebija ne prātā sūtīt pa priekšu ziņnesi, kas mūs pieteiktu. Es zināju, ka vientiesīgais puisis gribēja teikt: «Neviens cits nekad nejāj uz Baltā Foksa kā tikai missa Virdžīnija,» — un pielietoju šo viltību, lai viņu apklusinātu.

Kad Džeks bija nozudis skatienam, es paraudzījos uz savu draugu. Viņš bija cilvēks ar atklātu sirdi un tikpat atklātu valodu, bez mazākās sliecības uz noslēgtību vai neuzticēšanos. Viņa patīkamajā, ziedošajā sejā reti kad ievilkās .aizdomu vaibsts, bet tagad es pamanīju, ka tā izskatās samulsusi, un jutos neērti. Taču mēs nepārmainījām vairāk ne

vārda un, nogriezušies pa taciņu, kur bija aizjājis Džeks, devāmies tālāk.

Šī taciņa bija lopu stiga, pārāk šaura, lai mēs varētu jāt abi blakus, un Gallagers, atļaudams man būt par ceļvedi, pievilka sava zirga pavadu un palika aizmugurē. Tādā veidā mēs klusēdami jājām uz priekšu.

Man nevajadzēja vadīt savu zirgu. Šis viņam bija pazīstams ceļš, viņš zināja, kurp tas ved. Es nepievērsu viņam uzmanību, bet ļāvu soļot savā nodabā.

Es gandrīz nemaz neskatījos uz taku, tikai pāris reižu mans skatiens noslīdēja lejup, un tad es ieraudzīju ponija pēdas — turp un atpakaļ. Bet es tās vairs nevēroju, jo zināju, no kurienes un uz kurieni tās ved.

Es biju tā iegrimis savās domās, ka neredzēju nekā sev apkārt.

Vai tas varēja būt bijis kāds cits, nevis Virdžīnij.a? Kas gan? Tā bija taisnība, ko Džeks gribēja teikt, — izņemot manu māsu, neviens cits nekad nejāja .uz Baltā Foksa, nevienam visā plantācijā nebija atļauts kāpt mugurā šim viņas iemīļotajam mazajam zirdziņam.

Tomēr — bija viens izņēmums. Es kādreiz tiku redzējis Violu jājam uz tā. Varbūt Džeks tieši to arī būtu pateicis, ja es būtu ļāvis viņam izrunāt līdz galam. Vai tā varēja būt bijusi Viola?

Bet kālab viņai būtu vajadzējis satikties ar seminolu virsaiti? P.ar to, ka cilvēks, kas jājis uz ponija, sastapies ar viņu, nebija ne mazāko šaubu — to pietiekami skaidri apliecināja pēdas.

Kas gan varēja būt .pamudinājis kvarteroni uz šādu tikšanos? Viņai noteikti nebija nekāda iemesla to darīt. Bet tomēr — kā gan es to tik droši varēju apgalvot? Es taču tik ilgi biju bijis projām, un šai laikā daudz kas bija noticis un pārmainījies. Kā man to zināt — varbūt Violai bija apnicis savs melnais draugs un radušās simpātijās pret .pievilcīgo virsaiti? Viņai taču netrūka izdevības to redzēt, jo pēc imanas aizbraukšanas uz ziemeļiem vēl pagāja vairāki .gadi, iekāms Paneli tika padzīti no sava.s .plantācijas. Un tagad, kad es par to domāju, man atausa atmiņā kāda sīka epizode: tajā dienā, kad jaunais Pauels pirmoreiz parādījās mūsu vidū, Viola atklāti izteica sajūsmu par skaisto jaunekli. Es atcerējos, ka Melnais Džeks toreiz par to ļoti saskaitās un arī mana māsa dusmojās un bāra Violu par tās uzticīgā pielūdzēja apvainošanu. Viola bija skaistule un, kā iga.ndrīz visas skaistules, arī koķete. Varbūt tā tiešām ir bijusi viņa? Man šī doma bija patīkama, bet… ak, nabaga Džeks!

Vēl kāds cits apstāklis apstiprināja šo varbūtību. Pēdējā laikā es biju ievērojis izmaiņas sava miesassarga noskaņojumā: katrā ziņā viņš nebija vairs tik jautrs ,kā aigrāk, bet staigāja tāds domīgs, nopietns, it kā nomākts.

Bija vēl .kāda cita varbūtība, tā, par kuru ieminējās Gailagers.

Kaut gan ar Balto Foksu nebija atļauts jāt, kāds no plantācijas ļaudīm varēja būt slepeni to paņēmis. Tas bija iespējams un diezgan ticams. Tāpat kā visās citās plantācijās, arī mūsējā varēja būt neapmierināti vergi, kas sadarbojās ar naidīgajiem indiāņiem.

Magnoliju birzs atradās vairāk nekā jūdzi no mājām. Jāt bija .patīkamāk nekā iet kājām, un nenāktos grūti šim nolūkam paņemt poniju no ganībām, nebaidoties, ka kāds to varētu pamanīt. Lai dievs dod, ka tāds būtu visas šās lietas patiesais izskaidrojums!

Es tikko biju domās izdvesis šo lūgšanu, kad mans skatiens atdūrās pret kād.u priekšmetu, kas vienā mirklī izgaisināja visas manas teorijas un no jauna lika sirdij sažņaugties asās sāpēs.

Taciņas malā auga baltā akācija, kuras zari daļēji aizšķērsoja ceļu. Uz viena no ērkšķiem bija uzķērusies lentes strēmelīte un plivinājās vējā. Tas bija ļoti smalks zīds, ērkšķa noplēsts gabaliņš no dāmas tērpa rotājuma.

Man tā bija ļauna zīme. To ieraugot, visi mani cerību pilnie minējumi acumirklī sabruka. Ne nēģeris, pat ne Viola nevarēja atstāt aiz sevis tādu pierādījumu kā šis. Nodrebējis es aizauļoju garām plīvojošajam jātnieces ceļa lieciniekam.

Es cerēju, ka mans biedrs to nepamanīs, taču veltīgi. Krāsainais zīda gabaliņš bija tik uzkrītošs, ka to nevarēja neieraudzīt. Paskatījies atpakaļ pār plecu, es redzēju, ka Gallagers izstiepa roku, norāva lentīti no zara un neizpratnē jautājoši to 'aplūkoja.

Baidīdamies, ka viņš var piejāt man klāt un kaut ko jautāt, es palaidu zirgu straujos aulekšos, uzsaukdams, lai viņš turas man līdz.

Pēc desmit minūtēm mēs jau šķērsojām zālāju un apturējām zirgus mājas priekšā. Mana māte un māsa bija iznākušas uz terases, lai mūs sagaidītu, un tagad sirsnīgi mūs apsveica.

Bet es ne dzirdēju, ne pievērsu uzmanību viņu vārdiem, mans skatiens kā piekalts apstājās pie Virdžīni- jas, pie viņas tērpa. Viņai mugurā bija jātnieces kostīms; pat spalvām rotātā cepurīte vēl nebija noņemta!

Mana skaistā māsa — nekad viņa man nebija šķitusi skaistāka kā šajā brīdī! Viņas vaigi bija p.iesārtuši no vēja, un zeltainās cirtas ietvēra tos maigā ielokā. Bet es nepriecājos, ieraugot viņu tik daiļu, manās acīs tā šķita kā kritis eņģelis.

Rāpdamies zemē no zirga, es pametu skatienu uz Gatlageru un redzēju, ka viņš ir visu sapratis. Vēl vai-

rāk — viņa sejā bija lasāmas lielas dvēseles ciešanas, acīm redzot viņš jutās tikpat satriekts kā es. Būdams uzticams un patiess draugs, Carlijs bija redzējis manas sirdssāpes un tagad uzminējis to cēloni. Viņa skatiens pauda līdzjūtību, ko mana nelaime bija izraisījusi tā sirdī.

52. NODAĻA VĒSA PIEKLĀJĪBA

Mātes apskāvienu es uzņēmu ar mīloša dēla sirsnību, māsas — klusēdams un gandrīz vēsi. Mana māte to pamanīja un brīnījās. Arī Gallagers ar Virdžīniju apsveicinājās diezgan .atturīgi, un arī tas nepalika neievērots.

No mums visiem četriem mana māsa šķita vismazāk samulsusi, viņa vispār nebija samulsusi. Tieši otrādi, Virdžīnija nepiespiesti čaloja, un tās acis jautri dzirkstīja, it kā viņa patiešām priecātos par mūsu ierašanos.

— Vai tu biji izjājusi ar zirgu, māsiņ? — es jautāju tādā tonī, it kā atbilde man būtu diezgan vienaldzīga.

— Saki labāk — ar poniju. Mans mazais Foksijs jau nav cienīgs lepnā zirga vārda. Jā, es biju izjājusi ieelpot svaigu gaisu.

— Viena pati?

— Gluži viena — solus bolus, kā mēdz teikt melnie ļaudis.

— Vai tas nav neapdomīgi, māsiņ?

— Kāpēc gan? Es bieži tā .daru. No kā .man jābaidās? Vilki un panteras visi nomedīti, un Balto Foksu nevar panākt ne lācis, ne aligators.

— Mežā var sastapt radījumus, kas ir bīstamāki par plēsīgiem zvēriem.

To teikdams, es vēroju viņas sejas izteiksmi, bet nepamanīju tajā ne mazāko izmaiņu.

— Kādus radījumus, Džordž? — viņa jautāja, mani atdarinot, tāpat .stiepdama vārdus.

— Sarkanādainos, indiāņus, — es strupi atbildēju.

— Nieki, brālīt! Sajā .apkaimē .nav neviena indiāņa. Vismaz 'neviena tāda, — viņa piemetināja, tīšām mirkli vilcinājusies, — no kura mums būtu jābaidās. Vai es tev par to nerakstīju? Tu esi tikko ieradies >no ienaidnieku teritorijas, kur droši vien no katra krūma glūn pa indiānim, bet atceries, Džordžij, tu taču esi nojājis tālu ceļu, un, ja jūs neesat atveduši mežoņus sev līdz, tad šeit ari neviena neatradīsiet. Tātad, džentlmeņi, jūs šonakt varat gulēt 'mierīgi, nebaidoties, ka jūs uzmodinās «jo-ho-ehī!».

— Vai tas ir .tik droši, miss Rendolfa? — jautāja Gallagers, tagad pievienodamies sarunai un vairs nerunādams savā īru dialektā. — Jūsu brālim un man ir pamats domāt, ka daži, ,kas jau ir izklieguši šo kara saucienu, neatrodas vis tik tālu no Suvoni kolonijas.

Te mazliet jāpaskaidro, kādas bija Gallagera un manas māsas savstarpējās attiecības. Viņš nebija svešs ne viņai, ne .mūsu mātei. Uzturoties ziemeļos, tās abas bija ar viņu tikušās, bet Virdžīnija itin bieži. Tā kā mēs ar GaHageru bijām gandrīz nešķirami draugi, tad

viņam netrūka izdevības būt kopā ar manu māsu, un viņš patiešām bija kļuvis tai par tuvu paziņu. Viņu attiecības bija ļoti draudzīgas, tie pat atļāvās viens otru saukt pamazināmos vārdos, un es varēju saprast, kādēļ tagad manai māsai šī uzruna «miss Rendolfa» šķita pārāk atturīga, bet es arī sapratu, kādēļ Gallagers Vir- džīniju tā uzrunāja.

jKādu laiku es pat domāju, ,ka mans draugs ir Virdžī- nijā iemīlējies. Tas bija īsi pēc viņu iepazīšanās, bet vēlāk es nospriedu, ka esmu maldījies. Viņu attiecības nebija tādas kā mīlētājiem, vismaz man tā likās. Viņi bija pārāk draudzīgi, lai būtu iemīlējušies. Viņi mēdza kopīgi draiskoties un lasīt humoristiskas grāmatas, stundām ilgi smējās un tērzēja par dažādiem niekiem, pa jokam saukāja viens otru visādos vārdos un tamlīdzīgi. Patiešām, kad viņi bija kopā, tos reti varēja dzirdēt runājam nopietni. Viss tas it nemaz neatbilda manam priekšstatam par divu iemīlējušos izturēšanos un arī tam, kā es pats tādā gadījumā būtu izturējies, tādēļ manas sākotnējās aizdomas izgaisa, un turpmāk es uzskatīju, ka Virdžīnija un Gallagers ir cilvēki ar saderīgiem raksturiem un viņu sirdis vieno tikai draudzība, bet ne mīlestība.

Vēl kāds cits apstāklis apstiprināja šo manu pārliecību. Es ievēroju, ka Gallagera prombūtnes laikā manai māsai nav sevišķas sliecības uz jautrību, kas meitenes gados bija viena no raksturīgākajām viņas rakstura īpašībām. Bet, tiklīdz ieradās Carlijs, viņa piepeši pārvērtās un ar aizrautību nodevās draiskām izpriecām.

Mīlestība, es domāju, tā nemēdz izpausties. Ja bija kāds, kam piederēja viņas sirds domas, tad tas .neatradās šeit. Nē, Gallagers tas nebija, un viņu rotaļīgā tuvība bija tikai sirsnīga divu cilvēku draudzība, ko izraisījusi savstarpēja cieņa un kurā nav ne vēsts no mīlestības jūsmas.

Viņš sāpīgi pārdzīvoja ļaunās aizdomas, kas tagad nomāca mūs abus. Tā nebija greizsirdība, bet tīra, draudzīga līdzjūtība pret mani, varbūt arī pret Vir- džīniju. Viņa izturēšanās pret manu māsu, gan nepārkāpdama visizsmalcinātākās pieklājības likumus, bija izmainījusies, ļoti izmainījusies — un nebija ko brīnīties, ka viņa to ievēroja un prasīja paskaidrojumus.

— Ātrāk! — viņa sauca, kapādama ar savu pātagfj vīnāju lapas. — Vai tā ir nerrošanās vai jūsu nopietnība? Izkratiet abi savas .sirdis, citādi es palikšu pie saviem vārdiem — jūs nedabūsiet pusdienas! Es pati došos uz virtuvi un pavēlēšu tās nepasniegt.

Lai cik sadrūmis bija Gallagers, Virdžīnijas tonis un jocīgie draudi piespieda viņu iesimieties, taču šiem smiekliem nebija nekā kopīga ar to sirsnīgo zviegšanu, kādu viņa bija pieradusi no tā dzirdēt.

Arī es pats piespiesti pasmaidīju un, redzēdams, ka jāapvalda savas jūtas, stostīdamies kaut kā atrunājos, jo pašreiz nebija īstais laiks izklāstīt mūsu atturības patieso iemeslu.

— Tik tiešām, māsiņ, — es sacīju, — mēs esam pārāk noguruši un arī pārāk izsalkuši, lai spētu būt jautri. Padomā, cik tālu ceļu mēs esam veikuši zem dedzinošiem saules stariem! Kopš atstājām fortu, mēs neesam ne .kumosiņa ēduši, un mūsu brokastis tur nebija no lepnajām — kukurūzas plāceņi ar sālītu cūkgaļu un plāna kafija. Kā es ilgojos pēc krustmātes Šebas Virdžīnijas biskvītiem un cāļa cepeša! Lūdzama, ļauj mums paēst pusdienas, un tad tu redzēsi, kā mēs pārvērtīsimies! Mēs abi pēc tam sprēgāt sprēgāsim aiz jautrības!

Mana māsa šķita apmierināta ar šo paskaidrojumu un, jautri iesmējusies un apsolījusi ļaut mums paēst pusdienas, aizgāja pārģērbties, bet mēs ar Galiageru

devāmies uz mūsu rīcībā nodotajām istabām.

*

Pēc pusdienām un vēlāk es visiem spēkiem centos apslēpt savu nemieru un izlikties bezrūpīgs un jautrs. Es ievēroju, ka arī Gallagers darīja to pašu.

Varbūt mums izdevās apmānīt manu māti, bet ne Virdžīniju. Jau pēc neilga laika es manīju, ka viņa aizdomīgi vēro kā Galiageru, tā mani. Viņa nojauta, ka kaut .kas nav kārtībā, un, sarunājoties ar mums, pieņēma aizvainotu, gandrīz vai naidīgu toni.

53. NODAĻA
MANAS MĀSAS RAKSTURS

Tās dienas atlikušo daļu un visu nākošo dienu turpinājās šis saspīlētais stāvoklis, un mēs visi trīs — mans draugs, mana māsa un es — cits pret citu izturējāmies ar vēsu pieklājību. Mēs veidojām īstu atturības trīsstūri, jo es nebiju dalījies ar Gallageru savās bažās, bet atstājis to viņa paša minējumu varā. Viņš noteikti zināja, kāds smagums guļ man uz sirds, bet, būdams īsts džentlmenis, ne ar pušplēstu vārdu par to neieminējās. Mans nodoms bija viņam visu izstāstīt un lūgt draudzīgu padomu, bet es negribēju to darīt, iekāms nebūšu izskaidrojies ar pašu Virdžīniju.

Es gaidīju piemērotu brīdi, lai atklāti izrunātos. Patiesību sakot, nebija jau tā, ka man trūktu izdevības, — ne reizi vien es būtu varējis palikt ar māsu divatā, bet, tiklīdz šāda iespēja radās, mana apņemšanās saplaka. Es baidījos prasīt viņas atzīšanos.

Uin tomēr es jutu, ka man tas ir jādara. Kā viņas brālim — tuvākajam vīriešu kārtas radiniekam — mans pienākums bija sargāt viņas godu un saglabāt ģimenes ģerboni tīru un neaptraipītu.

Es atliku šo tēvišķo pienākumu no dienas uz dienu daļēji savas smalkjūtības dēļ, daļēji aiz bailēm no tā, kas varēja atklāties. Es baidījos uzzināt patiesību. To, ka mana māsa ir apmainījusies vēstulēm ar indiāņu virsaiti, ka droši vien šī sarakstīšanās vēl arvien turpinās, ,ka ir notikusi slepena satikšanās un varbūt ne vienreiz vien, — to visu es jau zināju pietiekami labi. Bet cik tālu šīs attiecības aizgājušas? Cik tālu mana nabaga māsa sakompromitējusies? Tie bija jautājumi, uz kuriem es baidījos dzirdēt atbildi.

Es ticēju, ka viņa teiks man taisnību, — tas ir, tādā gadījumā, ja es viņai to lūgšu; ja pavēlēšu, tad ne.

Par to es biju pārliecināts, jo zināju, ka Virdžīnijas lepnais raksturs pēdējā laikā ir kļuvis vēl lepnāks. Aizskarta savā pašcieņā, viņa bija spējīga uz visstūrgalvīgāko pretestību, ko nekas nevarēja salauzt. Manas māsas raksturā bija daudz kas no mātes, bet maz no tēva. Savu ārieni, kā jau teikts, viņa bija .mantojusi no mātes un arī raksturā tai līdzinājās. Virdžīnija bija viena no tām sievietēm — tagad viņu ar pilnām tiesībām varēja tā saukt, — kas nekad nav pazinušas stingras disciplīnas grožus un izaugušas tādā pārliecībā, ka viņas nevienam nav padotas un neviens zemes virsū ■nevar tām kaut ko pavēlēt. Tādēļ arī viņas raksturā varēja attīstīties tā pilnīgas neatkarības apziņa, kas amerikāņu sieviešu vidū ir diezgan parasta parādība, bet citās zemēs piemīt tikai privileģēto šķiru pārstāvēm. Mana māsa bija izaugusi par sievieti, nepazīdama nekādus

ierobežojumus no vecāku, guvernantes vai mājskolotāja puses, jo pēdējam nebija atjauts «valdīt ar rīksti», un jutās tik brīva un pašapzinīga kā karaliene uz sava troņa.

Virdžinija bija neatkarīga arī citādā ziņā, kas stipri vien ietekmē gara brīvību, — viņai piederēja pašai sava mantojuma daļa.

Mans tēvs bija rīkojies kā īsts jūtu cilvēks un, paklausīdams sirdsbalsij, sadalījis savu īpašumu vienādās daļās abiem bērniem. Kas attiecās uz materiālo pusi, tad mana māsa bija tikpat neatkarīga kā es.

Protams, arī mūsu māte nebija palikusi nenodrošināta, taču .mantotās plantācijas lielākā .daļa tagad piederēja Virdžīnijai un man.

Tātad mana māsa bija bagāta mantiniece — gluži neatkarīga no mātes vai brāļa, brīva no viņu aizbildniecības un vienota ar tiem tikai sirds saitēm — meitas un māsas mīlestību.

Es tik sīki izklāstīju šos apstākļus, lai lasītājs saprastu, cik delikāts un sarežģīts bija šis mans pienākums prasīt māsai paskaidrojumus par viņas rīcību.

Savādi, ka par savu paša visai neparasto situāciju es nemaz nedomāju. Sajā brīdī tā man pat prātā neienāca. Es taču biju saderinājies ar Oceolas māsu un nopietni nolēmis padarīt viņu par savu sievu.

Es šajās laulībās nesaskatīju nekā pretdabiska, nekā apkaunojoša, un arī sabiedrība tās nenosodītu. Senos laikos šāds solis bija darījis godu Rolfam, kurš apprecēja jaunavu ar tumšāku ādas krāsu un ne tik skaistu un labi audzinātu kā Majumi. Vēlāk simtiem citu bija sekojuši viņa piemēram, nezaudējot ne sabiedrības cieņu, ne savu labo vārdu. Kādēļ gan es to nevarētu darīt? Patiešām, es inekad nebiju par to šaubījies, jo man ne prātā nenāca, ka mans nodoms doties laulībā ar indiānieti būtu 'kaut mazākajā pretrunā ar «labo toni».

Cita lieta, ja manas iecerētās dzīslās ritētu kaut lāsīte afrikāņu asiņu. Tad tiešām man būtu pamats baidīties sabiedrības nosodījuma, jo Amerikā cilvēku diskriminācijai pakļauj nevis viņa ādas krāsa, bet asinis, tikai asinis. Baltais džentlmenis drīkst precēt indiānieti, viņa tiek uzņemta sabiedrībā bez iebildumiem un, ja ir skaista, var kļūt par aplidotu dāmu.

To visu es zināju, bet tajā pašā laikā bij.u bezjēdzīgā uzskata vergs, 'ka tādā gadījumā, ja asinis sajaucas otrādi, ja sieviete ir baltā un vīrietis indiānis, šīs laulības ir kauna pilna mezalia.nse. Līgavas draugi šādas precības uzskata par nelaimi, par kļūmīgu soli un, ja šī sieviete ir augstāko aprindu dāma — ak vai! — tad patiešām …

Kaut arī es maz rēķinājos ar daudziem zemē valdošajiem rasistiskiem aizspriedumiem pret krāsainajiem iedzīvotājiem, es nebiju brīvs no šā sociālā principa ietekmes. Zināt, ka manai māsai ir mīlas sakars ar indiāni, nozīmētu uzskatīt viņu par zudušu. Manās un sabiedrības acīs viņa būtu kritusi sieviete, — vienalga, cik augstu

stāvokli šis cilvēks ieņemtu savā tautā, vienalga, cik drošsirdīgs un izglītots viņš būtu. Vienalga — kaut arī tas būtu pats Oceola!

54. NODALA ES PRASU PASKAIDROJUMUS

Mani mokoši grauza šī neziņa, es ilgāk nespēju to izturēt. Beidzot es stingri nolēmu prasīt māsai paskaidrojumus, tiklīdz sastapšu viņu vienu.

Šāda izdevība pienāca drīz. Es nejauši ieraudzīju viņu pļaviņā, lejā pie ezera. Es redzēju, ka viņa ir neparasti jautrā garastāvoklī.

«Ak vai!» es domāju, apņēmības pilns viņai tuvodamies. «Šie smaidi! Drīz es tos pārvērtīšu asarās.»

— Māsiņ!

Viņa runājās ar saviem mīluļiem un nedzirdēja mani vai arī izlikās nedzirdam.

— Māsiņ! — es atkārtoju skaļākā balsī.

— Nu, kas ir? — viņa negribīgi jautāja, nepaceldama skatienu.

— Lūdzu, Virdžīnij, pārtrauc savas rotaļas, es gribu ar tevi parunāties.

— Protams, tas ir ļoti vilinoši. Pēdējā laikā es tik maz esmu dzirdējusi tevi runājam, ka man vajadzētu justies pateicīgai par šādu priekšlikumu. Kādēļ tu nepaņēmi līdz savu draugu, lai arī viņš pamēģinātu mazliet patērzēt? Jūs abi esat pietiekami ilgi tēlojuši koka dieviņus, līdz apnikumam, man šķiet. Bet, ja jums šī spēlīte patīk, turpiniet vien, mani tā netraucē, tici man!

Pret viļņiem kuģis krūtis slien, Tam mastā karogs piīv. Mēs veiksim naidnieku arvien, Ja būs kaut jūrnieks dzīvs!

Nāc šurp, mazo Fen! Fen, neej pārāk tuvu pie malas, iekritīsi un samērcēsies! Vai tu dzirdi?

— Lūdzu, Virdžīnij, beidz ķircināties! Man kaut kas svarīgs tev sakāms.

— Svarīgs! Kas tad? Vai tu taisies precēties? Nē, tas nevar būt — tava seja ir pārāk drūma un draudīga. Tu vairāk izskaties pēc tāda, kas dodas uz karata- vām, ha, ha, ha!

— Māsa, es nejokoju, bet runāju nopietni!

— Kas teica, ka tu joko? Tātad nopietni? Es tev ticu, manu zēn!

— Paklausies, Virdžīnij! Tas ir svarīgs… ļoti svarīgs jautājums. Jau kopš atgriešanās brīža es ilgojos ar tevi par to .atklāti parunāt.

— Nu, kāpēc tad tu to nedarīji? Tev taču netrūka izdevības. Vai es izvairījos no tevis?

— Nē … bet… lieta tā, ka …

— Turpini, brālīt! Tagad tev ir izdevība Ja tas ir kāds lūgums, kā es noprotu pēc tava izskata, saki droši. Es esmu gatava to uzklausīt.

— Nē, Virdžīnij, tas nav lūgums. Jautājums, par kuru es gribu

runāt…

— Kāds jautājums, cilvēkbērns? Klāj vaļā!

Man bija apnicis runāt aplinkus, un es jutos arī mazliet aizvainots, tādēļ nolēmu pateikt tieši un skaidri. Viens vārds, es domāju, apvaldīs Virdžīnijas ķircinošo itoni un padarīs viņu tikpat nopietnu kā es pats. Es atbildēju:

— Oceola.

Es biju gaidījis, ka viņa .satrūksies, sāks sarkt un *?* bālēt, taču, man par izbrīnu, nekas tamlīdzīgs nenotika — Virdžīnijas sejā neparādījās ne mazākais samulsums vai jūtu saviļņojums, arī viņas izturēšanās neizmainījās. Viņa gandrīz tūlīt, bez vilcināšanās atbildēja:

— Ko? Jaunais semiinolu virsaitis, mūsu agrākais rotaļu biedrs Pauels? Tātad tu gribi runāt par viņu? Interesantāku tematu sarunai ar mani tu nemaz nevarēji izvēlēties. Par šo drosmīgo jaunekli es varētu tērzēt augu dienu!

Mani padarīja mēmu viņas atbilde, un es nezināju, ko tālāk teikt.

— Bet kas ir ar viņu, Džordž? — mana māsa turpināja, paskatīdamās man sejā jau nopietnāk. — Es ceru, ka viņam nav noticis nekas ļauns?

— Cik zinu, tad ne viņam, bet gan tiem, kas man ir tuvāki un dārgāki.

— Es -tevi nesaprotu, noslēpumainais brāli!

— Tūlīt tu sapratīsi. Es tev kaut ko jautāšu — atbildi man, bet tikai patiesību, ja tu cieni manu mīlestību un draudzību.

— Jautājiet, ser, bet, lūdzu, bez šādiem aplinku mājieniem. Man šķiet, es varu runāt patiesību, nekādu *;* draudu neiebiedēta.

— Tad dari to, Virdžīnij! Pasaki man, — vai Pauels… vai Oceola ir tavs mīļākais?

— Ha, ha, ha, ha, ha, ha!

— Paklausies, Virdžīnij, par to nav ko, smieties!

— Goda vārds, man tas liekas varens joks. Ha, fia, ha!

— Neblēņojies, Virdžīnij! Atbildi!

— Uz tik muļķīgu jautājumu tu atbildi nesagaidīsi.

— Tas nav muļķīgs jautājums. Man ir nopietns pamats tev to jautāt.

— Pamats? Tad, lūdzu, pasaki, kāds!

— Tu taču nevari noliegt, ka jūsu starpā ir kaut kas bijis? Tu nevari noliegt, ka esi satikusies ar viņu, pie tam vēl mežā? Apdomā labi, ipirms atbildi, jo man. ir pierādījumi. Mēs sastapām virsaiti, kad viņš devās atpakaļ. Mēs viņu redzējām pa igabalu. Viņš izvairījās no mums, un nav arī brīnums. Mēs izsekojām viņa ceļu… ieraudzījām ponija pēdas… bija pilnīgi skaidrs, ka jūs tur esat tikušies.

— Ha, ha, ha! Kādi jūs nadzīgi pēdu dzinēji, tu un tavs draugs! Veikli puiši! Karā jūs būsiet neaizstājami, droši vien jūs iecels par

armijas galvenajiem izlūkiem. Ha, ha, ha! Ak tad šis ir tas lielais noslēpums, ko? Ar to izskaidrojami jūsu skābie ģīmji un vecmodīgi stīvā izturēšanās, par ko es tā lauzīju galvu. Tātad par manu godu bijāt noraizējušies, vai ne? Ak Diāna! Man jājūtas pateicīgai, ka atrodos divu šādu bruņinieku apsardzībā.

Stāv sardzē viens pūķis, viņš uzkrīt kā sniegs, Lai Anglijā skaistuma .dārzs var būt drošs.

Diemžēl, visai bieži tam uzmācas miegs, Un nav tad neviena, kas sargātu možs.

Mani gan neapsargā klīrības pūķis, bet tā vietā rrian ir vesels pūķu pāris — mans brālis un viņa draugs. Ha, ha, ha!

— Virdžīnij, tu mani pataisīsi traku — tā nav nekāda atbilde. Vai tu satikies ar Oceolu?

— Es atbildēšu tieši: pēc tik smalkas izspiegošanas man neizdotos to noliegt. Jā, es satikos ar viņu._

— Ar kādu nolūku? Jūs sastapāties kā mīlētāji?

— Tas ir nekaunīgs jautājums. Uz to es neatbildēšu.

— Virdžīnij! Es tevi ļoti ludzu …

— Vai tad ikreiz, kad divi cilvēki sastapušies mežā, viņi tūlīt jāapvaino mīlas sakaros? Vai tad mēs nevārējām satikties nejauši? Vai man nevarēja būt kāda cita darīšana ar seminolu virsaiti? Tu nezini visus manus noslēpumus, un es arī nedomāju tev tos atklāt.

— Ah, tā nebija nejauša sastapšanās, tā bija iepriekš norunāta divu mīlētāju tikšanās. Ar viņu tev nekas cits nevarēja būt runājams.

— Dabiski, pilnīgi dabiski, ka tu tā domā, jo, kā esmu dzirdējusi, tu pats mēdzot nodarboties ar tādām lietām. Atļauj jautāt, kad tu pēdējo reizi tikies divatā ar savu burvīgo mīļoto — skaisto Majumi? Nu, brālīt?

Es satrūkos kā dzelts. Kā mana -māsa varēja būt to uzzinājusi? Vai varbūt viņa tikai minēja un nejauši bija uzminējusi patiesību?

Kādu brīdi es nebiju spējīgs atbildēt un arī neatbildēju uz viņas pēdējo jautājumu. Es nepievērsu tam uzmanības, bet, manāmi uztraukts, nepiekāpīgi turpināju tirdīt Virdžīniju.

— Māsa! Tev jāpaskaidro sava rīcība, es prasu . . . es pavēlu to!

— Pavēli! Oho, kas par toni! Bet tas tev neko nepalīdzēs. Vēl pirms mirkļa, kad tu mani lūdzies, es gandrīz jau apžēlojos par tevi un gribēju visu izstāstīt. Bet pavēlēt! Nu, vai zini! Es neklausu .pavēlēm un neatbildēšu! Lai tev to pierādītu, es tagad iešu un ieslēgšos savā istabā. Tā, manu labo brālīt, tu manis vairāk neredzēsi ne šodien, ne rīt, ja nenāksi pie prāta. Paliec sveiks, Džordžij, un uz redzēšanos, bet tikai ar tādu noteikumu, ka tu uzvedīsies kā džentlmenis.

Pret viļņiem kuģis krūtis slien, Tam mastā karogs plīv. Mēs veiksim naidnieku arvien, Ja būs kaut jūrnieks dzīvs!

Skandinādama šo dziesmiņu, viņa devās pāri zālājam, uzgāja uz

terases un nozuda mājas durvīs.

Sarūgtināts, aizvainots un apbēdināts es paliku stāvam uz vietas kā zemē ieaudzis, gandrīz neaptverdams, kurp tagad iet un ko darīt.

55. NODAĻA
brīvprātīgie

Mana māsa turēja vārdu. Es viņu vairāk neredzēju līdz pat nākošās dienas pēcpusdienai. Tad viņa iznāca no savas istabas, tērpusies jātnieces kostīmā, pavēlēja apseglot Balto Foksu un viena pati kaut kur aizjāja.

Es jutu, ka man nav varas pār šo kaprīzo ubūtni. Mēģināt viņu savaldīt bija veltīgi. Viņa nepakļāvās vecākā brāļa autoritātei, neatzina nevienu sev par pavēlnieku un acīm redzot bija nolēmusi izvest savu gribu.

Pēc vakardienas sarunas man vairs negribējās vēlreiz iejaukties. Viņa tagad zināja manu .noslēpumu, un šādā situācijā mūsu izskaidrošanās varētu iznākt asa un jebkāds mans padoms tiktu uzņemts nelabvēlīgi. Tādēļ es nolēmu atturēties un nogaidīt, .kamēr pienāks kāds kritisks brīdis, kad mans .padoms būs īsti vietā.

Šīs vēsās attiecības turpinājās vairākas dienas, un mana māte bieži vien brīnījās, kas mūsu starpā noticis, taču tā arī neko neuzzināja. Man pat likās, ka arī viņa pret mani neizturas vairs tik mīļi kā agrāk. Varbūt, tā domādams, es nodarīju viņai pāri. Māte mazliet dusmojās uz mani par divkauju ar Ringoldu. Pirmoreiz uzzinot par to, viņa bija jutusies ļoti apbēdināta un, kad es atgriezos mājās, apbēra mani ar pārmetumiem, jo uzskatīja, ka es vienīgais esmu vainojams šajā ķildā. Kādēļ es esot izturējies tik rupji pret Erensu Ringoldu? Un gluži ne par ko. Kaut kādas tur nenozīmīgas indiāņu skaistules dēļ. Kāda gan man daļa, kas par šo meiču ticis runāts? Droši vien tā bijusi tīra patiesība. Man vajadzējis izturēties saprātīgāk.

Es nopratu, ka mana māte ir diezgan sīki informēta par notikušo divkauju. Taču vienu viņa nezināja: kas bija šī «nenozīmīgā indiāņu skaistule». Majumi vārdu viņa nebija dzirdējusi. To -apzinoties, es varēju mierīgāk noklausīties viņas skarbās piezīmes.

Tomēr mātes pārmetumi mani kaitināja, un es vairākkārt tik tikko atturējos, neizklāstījis viņai īsto iemeslu, kādēļ izaicināju Ringoldu uz divkauju. Taču zināmu apsvērumu dēļ es to nedarīju. Mana māte nebūtu man ticējusi.

Attiecībā uz pašu Ringoldu es uzzināju, ka nesen viņa dzīvē notikušas lielas pārmaiņas. Viņa tēvs bija miris pēkšņā nāvē, kad dusmu lēkmē pašreiz pēris vienu no saviem vergiem. Plīsis kāds asinsvads, un viņš nokritis uz vietas beigts, it kā dieva soda piemeklēts.

Kā vienīgajam dēlam Erensam tagad piederēja visa Ringoldu milzīgā, negodīgi iegūtā bagātība — plantācija .ar kādiem trīssimt

vergiem. Un dzirdēja runājam, ka sakarā ar to viņš ..kļuvis vēl mantrausīgāks. Viņa mērķis bija tāds pats kā vecajam Ringoldam — dabūt savā īpašumā visu un visus, kas tam apkārt, kļūt par visvarenu, bagātu despotu. Dēls bija īsts sava tēva pēctecis.

Kādu laiku Erenss staigājis ar saitē iekārtu roku un, kā ļaudis runāja, bijis visai iedomīgs uz to, ka cīnījies divkaujā. Tie, kas zināja, kā šī divkauja beigusies, gan domāja, ka viņam nav pamata ar to lepoties.

Šķita, ka sanaidoša.nās ar mani nav neko izmainījusi viņa attiecībās pret mūsu ģimeni. Es uzzināju, ka viņš bieži vien ir ciemojies mūsu mājās, un vēl arvien visi viņu uzskatīja par labi ieredzētu Virdžīnijas pielūdzēju. Vēl vairāk — kopš jaunais Ringolds bija kļuvis bagāts un varens, mana godkārīgā māte izturējās pret viņu sevišķi mīļi un vēlīgi. Viss tas mani ļoti apbēdināja.

Vecās tēva mājas atmosfēra bija izmainījusies. Ģimenē nebija vairs tā siltuma un saskaņas, kas agrāk. Es ļoti izjutu sava labā, cēlsirdīgā tēva trūkumu. Māte brīžiem man šķita vēsa un atturīga, it kā būtu ar manī neapmierināta. Mans tēvocis bija viņas brālis, pēc rakstura tāds pats kā viņa, un pat mana mīļā māsa šobrīd likās atsvešinājusies.

Es sāku justies kā svešinieks .pats savās mājās un tādēļ maz tur uzturējos. Lielāko dienas daļu es kopā ar Gallageru pavadīju ārpus mājas. Protams, mans draugs palika mūsu viesis visu laiku, kamēr mēs uzturējāmies Suvoni kolonijā.

Daļu mūsu laika aizņēma pienākumi, kurus veikt mēs bijām šurp atkomandēti, bet brīvajos brīžos mēs nodevā- mies medību priekiem. Gandrīz katru dienu mēs gājām

2.54 uz briežiem un lapsām, taču medības man vairs nesagādāja tādu patiku kā agrāk, un šķita, ka arī mans biedrs,, lai cik .kaislīgs mednieks viņš bija, neizjūta tādu baudījumu, kā bija cerējis.

Mūsu dienesta pienākumi nebija nekādi grūtie, un! parasti mēs ar tiem tikām galā jau priekšpusdienā. Mūsu uzdevums nebija tieši vervēt brīvprātīgos, bet galvenokārt vadīt jau pieteikušos karavīru militārās apmācības un pieņemt viņu svinīgo solījumu. Vienības formēšana jau tuvojās nobeigumam, bija ievēlēti savi virsnieki un sakomplektēta lielākā daļa ierindnieku. Mūsu pienākums bija viņus instruēt, kontrolēt un vadīt.

Mazā baznīciņa, kas atradās gandrīz pašā kolonijas- centrā, bija brīvprātīgo vienības galvenais štābs, un tur tad arī notika apmācības.

Vairums no brīvprātīgajiem bija nabadzīgākie baltie kolonisti — nelielu plantāciju rentnieki un skvoteri, kas. bija apmetušies gar dumbrāja malu un kaut kā vilka- savu dzīvību, pelnīdamies meža darbos un ar medībām.. Viņu vidū bija arī vecais Hikmens. Vienības sarakstos- es atradu arī abu drauģeļu Spensa un Viljamsa vārdus,, un

tas mani sevišķi nepārsteidza. Šos slaistus es nolēmu neizlaist no acīm un turēt no sevis pienācīgā attālumā.

Ierindnieku vidū netrūka arī augstāku aprindu ļaužu,, jo kopējās briesmas bija pamudinājušas visus ķerties pie ieročiem.

Virsnieki gandrīz visi bija bagāti un ietekmīgi plan- tatori, taču demokrātisko vēlēšanu rezultātā par komandieriem bija kļuvuši arī daži tādi, kam trūka jebkādu* militāru zināšanu.

Daudziem no šiem džentlmeņiem dienesta pakāpe- bija daudz augstāka nekā Gallageram un man. Pulkveži un majori te bija gandrīz tikpat lielā skaitā kā ierindnieki. Neraugoties uz to, viņi necēla iebildumus pret mūsu virsvadību. Kara laikā tas nav nekas neparasts,, ja ierindas karaspēka leitnants v.ai regulārās armijas apakšvirsnieks komandē zemessargu vai brīvprātīga pulkvedi!

Viens otrs gan šo virsnieku vidū bija tāds, kas savos, jaunības gados mazliet paostījis Vestpointas gaisu vai arī kādu mēnesi piedalījies kaujās Kriku karos Vecā <

Hikori vadībā. Šie iedomājās sevi par lieliem kara mākslas speciālistiem, un ar viņiem bija grūtāk tikt galā, tā ka dažreiz Gallageram vajadzēja nelokāmas stingrības, lai tos pārliecinātu, ka viņš ir Suvoni vienības virspavēlnieks.

Šeit jau iepriekš bija uzzinājuši, ka mans draugs ir slavens duelaints, un šim laktam bija tikpat liela nozīme viņa autoritātes nostiprināšanā kā pilnvarām, kuras viņš atveda sev līdz no galvenā štāba.

Visumā mēs ar šiem džentlmeņiem satikām pietiekami labi, jo lielākā daļa ,110 viņiem vēlējās godam sagatavoties dienestam un labprāt pakļāvās mūsu norādījumiem.

Mums netrūka šampanieša, degvīna un cigāru. Apkārtējie plamtatori bija viesmīlīgi ļaudis, un, ja man vai manam draugam būtu sliecība uz izlaidību, tad labākus apstākļus uzdzīvei nemaz nevarētu vēlēties.

Taču mēs ne viens, ne otrs tai nenodevāmies, un šī atturība neapšaubāmi izraisīja pret mums jo lielāku cieņu pat to stingro ie metēju vidū, kas bija ap mums.

Mūsu jaunā dzīve nekādā ziņā nebija nepatīkama, un, ja mani nenomāktu nesaprašanās, kas bija radusies mājās, es varētu šobrīd justies apmierināts un laimīgs.

Jā, situācija mājās man sagādāja sirdēstus: es tur vairs nejutos kā mājās.

56. NODAĻA NEIZPROTAMĀS IZMAIŅAS

Nepagāja necik ilgs laiks, kad es ievēroju, ka Galla- gera izturēšanās piepeši ir pārmainījusies — ne attiecībā pret mani vai māti, bet gan pret Virdžīniju.

Pirmoreiz es to pamanīju otrā dienā ;pēc manas sarunas ar māsu. Tai pašā laikā man uzkrita, ka arī Virdžī- mijas attieksme pret viņu ir kļuvusi citāda.

Pieklājīgās atturības ledus, kas līdz šim bija vērojams viņu attiecībās, šķita pēkšņi izkusis un viņu vecā,

sirsnīgā draudzība atjaunojusies visā savā agrākajā spēkā.

Tagad viņi atkal kopīgi spēlēja, dziedāja, smēja» lasīja un tērzēja par visādiem niekiem, gluži tāpat kā agrāk.

«Ak!» es nodomāju. «Carlijam ir viegli aizmirst, viņš ir tikai draugs, un viņam, protams, nevar būt tādas jūtas kā brālim. Viņam ir vienalga, lai ar ko un kādi būtu Virdžīnijas slepenie sakari. Kas viņam ko raizēties par viņas nepiedienīgo uzvešanos? Carlijam ir patīkami •uzturēties manas māsas sabiedrībā, .un viņas pievilcība to ir apmānījusi, izkliedējot ļaunās aizdomas, kas viņam noteikti bija radušās tāpat kā man. Viņš ir vai nu aizmirsis, piedevis, vai arī atradis viņas rīcībai kādu izskaidrojumu, kas acīm redzot to apmierina. Lai nu kā, bet es, šķiet, esmu zaudējis viņa līdzjūtību, turpretim Virdžīnija ir atguvusi viņa uzticību un draudzību.»

Sākumā es jutos pārsteigts par šo jauno pavērsienu viņu savstarpējās attiecībās, bet vēlāk lauzīju galvu, kāds gan tam varētu būt cēlonis.

Es biju pārāk lepns un arī aizskarts, lai Gallageram kaut ko jautātu, un, tā kā viņš pats neatrada par vajadzīgu man to paskaidrot, biju spiests palikt neziņā.

Es redzēju, ka arī mana māte brīnījās par šo izmaiņu viņu attiecībās un vēroja tās ar zināmām aizdomām.

Es varēju uzminēt to cēloni. Viņai likās, ka mana māsa un Gallagers kļūst pārāk tuvi un ka Virdžīnija var iedomāties apprecēties ar brašo karavīru, kaut arī viņš nav bagāts un dzīvo tikai no savas virsnieka algas.

Protams, mana māte, kam jau bija savi plāni .attiecībā uz meitas izprecināšanu, nevarēja .samierināties ar šādu domu -un tādēļ, gluži dabiski, raudzījās šķībi uz jautro tuvību, kas bija izveidojusies starp viņiem.

Es būtu juties laimīgs, ja varētu ticēt mātes aizdomām; es priecātos, ja mana māsa būtu iemīlējusi Gal- lageru. Viņu es labprāt

būtu saucis par savu brāli. Kaut arī viņš nebija bagāts, es nebūtu ne vārda iebildis pret šīm laulībām.

Taču man ne prātā nenāca domāt, ka viņus saista kaut kas vairāk kā tikai vecā, draiskulīgā draudzība.

Mīlestība izpaužas pavisam citādi. Kas attiecās uz kapteini Gallageru, tad es būtu varējis savai mātei apzvērēt, ka viņas bažas ir pilnīgi,nepamatotas.

Un tomēr, no malas skatoties, ikvienam, izņemot mani, varēja likties, ka Gallagers un Virdžīnija ir viens otrā iemīlējušies. Viņi pavadīja kopā augas pēcpusdienas un vakarus, kopīgi devās izjājienos uz mežu un dažreiz stundām ilgi bija projām. Es redzēju, ka mana sabiedrība Galla,geram ar katru dienu kļūst vienaldzīgāka. Vēl vairāk — .pat medības viņam vairs nesagādāja nekādu prieku! Pret saviem dienesta pienākumiem viņš izturējās gaužām nevērīgi, un, ja nebūtu «leitnanta», tad, man šķiet, ar brīvprātīgo vienības apmācībām būtu gājis diezgan bēdīgi.

Pēc kāda laika man likās, ka Gallagers atkal kļūst atturīgāks. Kad manas māsas nebija klāt, viņš izskatījās domīgs un nopietns. Tā nebija tāda atturība kā pirmajās dienās pēc mūsu ierašanās, bet pavisam citāda.

Tagad viņš tiešām izturējās kā iemīlējies cilvēks. Izdzirdot manas māsas balsi ārā, viņš .satrūkās un centās uztvert katru teikto vārdu, un, kad Virdžīnija ienāca istabā, viņa acis priecīgi iemirdzējās. Pāris reižu es ievēroju, ka mans draugs skatījās uz viņu ar tādu sejas izteiksmi, kas neliecināja tikai par draudzību.

Manī atkal pamodās vecās aizdomas. Galu galā varbūt viņš tomēr bija iemīlējies Virdžīnijā?

Protams, viņa bija pietiekami pievilcīga, lai spētu savaldzināt pat šā dimantcietā .karavīra sirdi. Gallagers nebija dāmu cienītājs un nepiederēja pie tiem virsniekiem, kas tiecās pēc uzvarām šajā frontē, taisni otrādi — viņš sieviešu sabiedrībā jutās diezgan neveikli. Mana māsa bija vienīgā, ar kuru viņš tērzēja tik brīvi un nepiespiesti.

Neraugoties uz to, viņš taču galu galā varēja reiz arī iemīlēties.

Mani tas būtu tikai iepriecinājis, ja vien es varētu nodrošināt viņam pretmīlestību, bet tas, diemžēl, nebija manos spēkos.

Es netiku skaidrībā, vai Virdžīnija jebkad ir domājusi par viņu kā par savu līgavaini. Nē, tas nevarēja būt, ja viņa sapņoja par … .

Un tomēr viņas izturēšanās pret manu draugu dažreiz bija tāda, ka svešākam cilvēkam, kas nepazina Virdžīnijas untumainību, varēja rasties iespaids, ka viņa to mīl. Pat mani reizēm mulsināja viņas rīcība. Vai nu Virdžīnijas sirdī tiešām bija pamodušās kādas dziļākas jūtas, vai arī viņa tikai izlikās. Ja Gal.lagers manu māsu mīlēja un viņa to zināja, tad viņas izturēšanās bija ļoti cietsirdīga.

Es nereti noņēmos ar šādiem minējumiem, kaut gan centos tos

atvairīt. Šīs domas bija nepatīkamas, dažbrīd pat mokošas.

Es dzīvoju īstā šaubu labirintā, .nevarēdams tikt nekādā skaidrībā par to, kas notiek man apkārt, bet tad mūsu ģimenes vēsturē negaidīti pavērās jauna lappuse, kura bija tik neizprotama, ka aizēnoja visas pārējās. Manās ausīs nonāca tāda vēsts, kas, ja tikai varēja ticēt, .ar vienu rāvienu izgaisināja visus nesenos prātojumus.

Es uzzināju, ka mana māsa mīl Erensu Ringoldu, citiem vārdiem — ka šis .pielūdzējs viņai nav vienaldzīgs.

57. NODAĻA SARUNA AR DžEĶu

To main pastāstīja mans uzticamais kalps Melnais Džeks. Ja es to būtu dzirdējis no kā.da cita, tad diez vai noticētu, bet par viņa vārdu patiesīgumu es nešaubījos. Kā nēģerim viņam bija ļoti asas uztveres spējas, un nopietnais tonis- liecināja, ka viņš pats tic tam, ko rīmā. Bez tam-viņam bija pierādījumi.

Es to visu dabūju zināt šādā veidā.

Es sēdēju viens pats pie mūsu peldbaseina un lasīju grāmatu, kad izdzirdu pazīstamo Džeka balsi saucam manu vārdu.

— Massa Džordž!

— Kas iir, Džek? — es atbildēju, nepaceldams skatienu no lappuses.

— Es jau visu rītu gribu satikt jūs vienu pašu, man vajag drusciņ parunāties, massa Džordž.

Neparastā nopietnība, kas ieskanējās Džeka balsī, piesaistīja manu uzmanību. Mehāniski aizvēris grāmatu, ■es paskatījos viņam sejā: tā bija tikpat nopietna kā viņa tonis.

— Tu igribi parunāties ar mani, Džek?

— Nūja, massa, ja tik jūs nav dikti aizņemts.

— Ak, nepavisam, Džek! Runā vien. Es klausos, ko tu man teiksi.

«Nabaga puisis!» es domāju. «Arī viņam ir savas bēdas. Droši vien žēlosies par Violu. Sī ļaunā koķete liek viņam mocīties 'greizsirdībā, bet iko es tur varu darīt? Es taču nevaru viņu piespiest mīlēt Džeku. Kā saka paruna: viens vīrs var .aizvest zirgu pie ūdens, bet veseli četrdesmit nevar piespiest to dzert. Nē, šī mazā palaidne darīs, kas viņai patiksies, un nemaz neklausīsies uz mani.»

— Nu, Džek?

— Massa Džordž, man jau nepatīk maisīties ģimenes darīšanās, pavisai tas nepatīk, bet, redziet, massa, vairs nav labi, jān.udie, nav labi!

— Kādā ziņā?

— Ak massa, jaunā lēdija … jaunā lēdija …

Ļoti pieklājīgi no Džeka puses saukt Violu par jauno lēdiju.

— Tu domā, viņa tevi krāpj?

— Ne jau tik mani, massa Džordž, ne jau tik mani vien.

— Kāda nejauka meiča! Bet varbūt, Džek, tu to tikai tā iedomājies. Vai tev ir kādi pierādījumi, ka viņa būtu neuzticīga? Vai tad ir kāds, kas tagad viņai tā īpaši pārā.da uzmanību?

— Jā, massa, ļoti īpaši, tā kā nekad agrāk, nekad.

— Baltais?

— Žēlīgs dies,,massa Džordž! — Džeks pārsteigts iesaucās. — Cik jūs jokaini runājat: skaidrs, ka baltais. Neviens cits ta.k kā baltais

nedrīkst parādīt uzmanību jaunajai lēdijai.

Es nevarēju atturēties nepasmaidījis. Būdams pats nēģeris, Džeks laikam bija ļoti augstās domās par savu iecerēto un uzskatīja to par nesasniedzamu citiem viņa rases jaunekļiem. Es reiz biju dzirdējis viņu lielāmies.

ka viņš ir «vienīgais melnais, kas drīkst iet Violai tuvumā». Tātaid Džeka laimi apdraudēja kāds baltais.

— Kas viņš tāds ir, Džek? — es jautāju.

— Ak massa, tas ir tas nelietīgais velns, Erenss Ringolds!

— Ko? Erenss Ringolds? Viņš lakstojas ap Violu?

— Violu! Žēlīgs dies, massa Džordž! — Melnais Džeks iekliedzās, izbolīdams savas .acis, tā ka bija redzami vairs tikai baltumi. — Violu! Žēlīgs dies, es tak neteicu par Violu, nekā neteicu!

— Par ko tad tu runā?

— O, massa, vai tad es nesacīju — jaunā lēdija? Nu, jaunā missa … missa Virdžīnija.

— Ak tu domā mainu māsu? Fu, Džek! Tā taču ir veca lieta. Erenss Ringolds ir parādījis manai māsai uzmanību jau ilgus gadus, bet bez jebkādām izredzēm uz panākumiem. Mans uzticamais draugs, par to tev nav ko uztraukties, viņi nekad neapprecēsies. .Manai māsai viņš nepatīk — es gribētu zināt, kurai gan viņš spētu patikt, — un, pat ja viņa būtu ar mieru, es to nepieļautu. Bet par to nav ko baidīties, tā ka tu šajā ziņā vari būt pilnīgi mierīgs.

Šķita, ka mani vārdi Melno Džeku nepārliecina. Viņš stāvēja un kasīja galvu, it kā tam vēl kas būtu sakāms. Es gaidīju, ko viņš teiks.

— Atvainošanu, massa Džordž, ka es tā saku, bet jūs pavisai aplam domājat. Tiesa, ka bij tāds laiks, kad missa Virdžīnija nelikās nemaz zinis īpar to zālē ložņājošo čūsku. Bet tagad ir savādāk: viņa tēvs, tas vecais zaglis, viņš ir aizgājis uz viņpasauli, jaunais tagad ticis bagāts, viņš liels plantators, lielākais pie mūsu upes, un vecā missa viņu sauc ciemos pie missa Virdžīnijas, tāpēc ka viņš bagāts, būs labs znots.

— Es visu to zinu, Džek. Mana māte vienmēr ir gribējusi viņu par znotu, bet tam nav nekādas nozīmes. Mana māsa ir mazliet stūrgalvīga un noteikti paliks pie sava. Nav ko bažīties, ka viņa varētu dot piekrišanu precēties ar Erensu Ringoldu.

— Atvainošanu, massa Džordž, atkal man atvainošanu, bet es jums saku, massa, tā vis nav. Tagad viņa jau gandrīz ir ar mieru.

— Nu, kas tev ir iestāstījis tādus niekus, manu puis?

— Viola, massa. Viņa man visu pasaka.

— Tātad jūs ar Violu atkal esat labi draugi?

— Nūja, massa Džordž, tādi paši ,kā agrāk. Es tik bi ju aplam iedomājies, viņa laba meitene, uzticīga ka šautene. Džeks vairāk netur viņu aizdomās, nemaz ne.

— Man ir patīkami to dzirdēt. Bet, lūdzu, pas'aki, ko tad viņa tev pastastīja par Erensu Ringoldu un manu māsu.

— Viņa man visu pastāstīja, katru dienu viņa ko redz.

— Katru dienu! Bet tagad taču Erenss Ringolds sen nav viesojies mūsu mājās.

— Nē, massa, atkal jūs aplam domājat. Massa Erenss nāk uz mūsu māju katru dienu… gandrīz katru dienu.

— Muļķības! Es nekad neesmu viņu te redzējis. Kopš atgriešanās no forta es neesmu arī dzirdējis, ka viņš te kādreiz būtu bijis.

— Lai ar, bet viņš ir bijis, massa, es pats viņu redzēju. Viņš nāk tad, kad mēs ejam medībās. Un vakar viņš atnāca, kad jūs ar massa Gallageru bijāt projām tur pie zaldātiem, es pats skaidri redzēju.

— Tas man ir pārsteigums.

— Tas nav vēl viss, massa. Viola saka, ka missa Vir- džīnija tagad pret viņu ir savādāka, nekā bij agrāk: viņš runā par mīlestību, un viņa vairāk nesirdās, bet klausās. O, massa Džordž, Viola domā, ka missa tagad piekritīs viņu precēt. Tas būs briesmīgi, tas bus ļoti ļoti briesmīgi!

— Džek, — es sacīju, — paklausies, ko es teikšu! Tu vienmēr paliksi mājās, kad mēs būsim projām. Tu labi ievērosi ikvienu, kas te nāk un iet, un, tiklīdz iera-; dīsies ciemoties Erenss Ringolds, auļosi pēc manis, cik vien ātri zirgs spēs tevi nest.

— Jā, jānudie, es to darīšu, massa Džordž! Jūs ner bēdājiet, Džeks būs zibenīgi klāt, drāzīsies, ka strīpa paliks aiz -muguras.

To apsolījis, Melnais Džeks atstāja mani vienu.

Lai ka man negribejās dzirdētajam ticēt, es nevareju ignorēt šos sava uzticamā kalpa apgalvojumus. Acīm redzot tajos bija vismaz daļa patiesības. Džeks bija pārāk godīgs, lai mani apmānītu, un pārāk apķērīgs, lai kāds cits viņu pašu būtu apmānījis.

Violai tiešām netrūka izdevības novērot visu, kas notika mūsu ģimenē. Un kāds gan viņai varētu būt iemesls vienkārši izdomāt šādu pasaciņu?

Bez tam Džeks pats bija te redzējis Ringoldu, bet man par viņa apciemojumu nekas netika teikts. Tas apstiprināja Violas stāstīto, apstiprināja visu.

Ko es tagad lai domāju? Veseli trīs pielūdzēji — virsaitis, Gallagers, Erenss Ringolds! Vai tiešām mana māsa flirtētu ar katru, kas tikai pagadās?

Vai viņa var just kādas simpātijās pret Ringoldu? Nē — tas nav iespējams. Es varētu saprast viņas pieķeršanos brašajam karavīram, romantisku aizraušanos ar drošsirdīgo un neapšaubāmi skaisto virsaiti, bet, lai viņa pievērstu uzmanību Erensam Ringoldam, šim pīkstulīgajaim, uzpūtīgajam snobarn, kam nebija nekā cita kā tikai bagātība, — nē, tas likās pilnīgi neticami.

Protams, māte centās viņu ietekmēt, bet inckad agrāk man nebija ienācis prātā, ka Virdžīnija varētu piekāpties. Ja Viola runāja taisnību, tad tagad viņa bija pie- kāpusies vai domāja to darīt.

«Ak māt, māt! Tu nezini, kādu ļaundari tu gribi ievest savās mājās un lolot ka savu bērnu!»

58. NODAĻA VECAIS HIKMENS

Nākošajā rītā es kā parasti devos uz rekrūšu mītnēm. Gallagers bija kopā ar mani, jo tajā dienā brīvprātīga- jiern vajadzēja no,dot svinīgo solījumu*[57]* un mūsu klātbūtne zvēresta brīdī bija nepieciešama.

Bija sakomplektēta paprāva vienība, .skaitliski diezgan iespaidīga, bet visai raiba pēc izskata. Tie bija «brīvprātīgo jātnieki», bet, tā kā katrs bija bijis pats savs intendants, tad nevarēja viņu vidū atrast divus, kas būtu vienādi apbruņoti un sēdētu vienādos zirgos. Lielajam vairumam bija šautenes, tikai retais nesa plecā veco ģimenes musketi, kas bija saglabājusies vēl no revolūcijas laikiem, un daži bija apbruņojušies vienkārši ar viena vai divstobru medību bisēm. Taču tās, pielādētas ar rupjām briežu skrotīm, nebija peļams ierocis sadursmē ar indiāņiem. Šeit bija visdažādākā veida pistoles — gan īsti milzeņi ar misiņa spaliem pie segliem piekārtās makstis, gan pavisam mazas kabatas pistolītes, gan ar vienu, gan diviem stobriem, — bet revolveru neredzēja, jo slavenais kolts*[58]* tolaik vēl nebija parādījies robežkaru kaujinieku apbruņojumā. Visiem brīvprātīgajiem bija arī dunči — dažiem īsti, meistara kalti, ar izrotātiem spaliem, bet (lielākajai daļai gari, ast tuteņi, līdzīgi tiem, ko lieto miesnieki. Daudziem aiz jostas bija aizbāzts mazs cirvītis, indiāņu tomahauka atdarinājums. Tam vajadzēja noderēt diviem nolūkiem — lai izcirstu ceļu caur biezokni un ielauztu mežoņa galvaskausu.

Apbruņojumu vēl papildināja šaujampulvera ragi, patron,somas un skrošu maki, — vārdu sakot, parastie pierobežas kolonista vai medību mīļotāja ietērpa piederumi, kad viņš dodas uz dambriežu medībām.

Brīvprātīgo vienības zirgi bija tikpat dažādi kā .apbruņojums, un to augstums svārstījās no četrām līdz pait sešām pēdām. Tur bija gan lielie, kalsnie jājamzirgi, gan resnie, zemie vezumnieki un vietējie stiegrainie, izturīgie andalūzieši*[59]*. Vājš, nodzīts kleperis, kam mugurā sēdēja pusnoskrandis skvoters, stāvēja plecu pie pleca ar lielisku arābu rikšotāju, uz kura dižojās kāds jauns, švītīgs pilantators, ne mazumu iedomīgs uz savu lepno un cēlo izskatu. Diezgan daudziem zirgu vietā bija mūļi, vai nu amerikāņu, vai spāniešu cilmes. Straujam uzbrukumam gan mūlis nav piemērots, bet, karojot ar indiāņiem, tas, ja vien labi pieradināts .segliem, pilnīgi var sacensties ar zirgu. Necaurejamā biezoknī, pirmatnēja mūžamežā, kur jāpārvar dumbrāji vai arī taku aizšķērso krituši koki, nolūzuši zari tun savijušās parazītaugu stigas, mūlis .droši atradīs ceļu, bet zirgs iestigs vai paklups. Daži pieredzējuši mednieki, dzenoties pakaļ zvēriem, vairāk uzticas mūlim nekā straujajam Arābijas kumeļam.

Arī vienības apģērbs bija raibu raibais. Dažiem no virsniekiem gan bija formas tērpi vai vismaz kaut kas uz to pusi, bet starp ierindniekiem neredzēja divus, k.as būtu vienādi apģērbušies. Sarkani, zili un zaļi apmetņi, pelēki un rūsgani rupjas pusvadmalas vamži, sarkani vilnas flaneļa krekli, brūnas un baltas linaudekla žaketes, dzeltenīgi pašausta nankina un debeszila kokvilnas auduma svārki, ģērētas briežādas mednieku krekli, .mokasīni un stilbsargi, gari šņorzābaki no zirga vai aligatora ādas, puszābaki un kurpes, — īsi sakot, visu veidu apavi, kādi vien pazīstami Savienotajās Valstīs.

Tikpat dažādas un fantastiskas bija galvassegas. Te neredzēja cietās karavīru ķiveres, bet ādas beretes un visāda veida platmales — gan vilnas un filca, gan pītas no salmiem un pundurpalmu lapām, apdriskātas un nobružātas, ar platām, noļukušām malām. Tikai dažiem bija galvā zila auduma laiviņas, kas to valkātājiem piešķīra kaut cik militāru izskatu.

Vienā ziņā gan šajā brīvprātīgo nodaļā valdīja vienveidība: viņi visi bija kareivīgi noskaņoti un dega ■nepacietībā doties kaujā ar ienīstajiem mežoņiem, kas visā zemē strādāja tādus iposta darbus. Kad viņus vedīs pret tiem? Tas bija jautājums, kas pastāvīgi atskanēja no brīvprātīgo vienības rindām.

Vecais Hikmens bija viens no visaktīvākajiem. Pateicoties savam cienījamam vecumam un pieredzei, viņš brīvo vēlēšanu rezultātā bija ieguvis seržanta pakāpi, un man netrūka izdevības ar viņu patērzēt. Aligatoru mednieks vēl arvien bija mans uzticams draugs un ar visu sirdi dzīvoja līdz mūsu ģimenes priekiem un bēdām. Tajā pašā dienā man gadījās palikt ar viņu divatā, un vecais vīrs apliecināja savu pieķeršanos, uzsākdams sarunu, kādu es no viņa nebiju gaidījis. Viņš sāka tā:

— Lai imani noskalpē indiānis, leitnant, bet es nevaru paciest domu, ka tas žmogs precas ar jūsu māsu.

— Precas ar manu māsu? Kas tad? — mazliet pārsteigts, es jautāju. Vai viņš domāja Gallageru?

— Nu, skaidrs, kas — tas pats zellis, par kuru visi jau runā. Tas sasodītais sesks, Erijs Ringolds.

— Ahā, tu domā viņu? Vai tiešām visi tā runā?

— Nūja, ka runā, ej kur iedams. Velns lai parauj, Džordž RendoLf, es nu .gan to nepielaistu. Jūsu māsa, šis mīļais radījums, viņa tak ir vissmalkākā un daiļākā jaunkundze pa visu mūsu novadu, un tagad viņu dabūs sitas nolādētais maitas gabals! Lai viņam dolāru ka biezs, es i dzirdēt par to negribu! Džordž, es jums saku, viņš padarīs viņu nelaimīgu uz visu mūžu, tik to no tāda var sagaidīt, jupis ta viņu rāvis!

— Tas ir ļoti laipni, Hikmen, ka tu maini brīdini, bet es domāju, ka tias, no kā tu baidies, nekad nenotiks.

— Bet kāpēc ta cilvēki vienā gabalā par to runā? Visi saka, ka tas tā notikšot. Ja es nebūtu jūsu tēva vecs draugs, Džordž, es nebāztu savu degunu tādās lietās, bet es biju viņa draugs un esu jūsu draugs, un tik tādēļ sāku par to runāt. Lai saka, ko grib, piar indiāņiem, bet visā Floridā neviens indiānis nava tik liels blēdis kā šitie Ringoldi — i tēvs, i dēls, i visa viņu suga. Vecais nu ir šķīries no šīs pasaules, un nav grūti pateikt, kur viņš tagad atrodas. Velns viņu ir dabūjis savos nagos un, man domāt, tagad jau šo dīrā par nelietībām, ko tas pastrādājis zemes virsū. Nu viņš pamatīgi dabūs samaksāt par 'to, ko tika nodarījis tiem nabaga cilvēkiem viņpus upes.

— Paneļiem?

— Nūja. Tā tak bij visbriesmīgākā netaisnība, par kādu man visā savā mūžā vēl nebij nācies dzirdēt. Pie visiem velniem! Tik tiešām tā tas bij!

— Tātad tu zini, kā tas notika?

— Skaidrs, ka zinu — visu blēdību no viena gala līdz otram. Tā bij vai pati vislielākā neģēlība, ko viens baltais kādreiz izstrādājis, pie tam vēl tāds, kas sevi sauca par džentlmeni. Pie visiem velniem! Tā tas bij!

Pēc mana lūguma Hikmens tagad sīki izklāstīja man līdz šim tikai galvenajos vilcienos zināmos faktus sakarā ar nelaimīgās ģimenes aplaupīšanu.

Izrādījās, ka Paueli nav vis labprātīgi atstājuši savu ■plantāciju, bet, taisni otrādi, šī šķiršanās no mājām vientuļajai atraitnei bijusi vissāpīgākais pārdzīvojums — ne tik daudz ļoti vērtīgas zemes dēļ, kas skaitījās labākā visa novadā, bet galvenokārt aiz tā iemesla, ka te viņa bija pavadījusi laimīgas dzīves dienas un pie šīs mājas viņu saistīja sirdij tik dārgas atmiņas par jaunības mīlestību un mirušo vīru. Un viņa bija atstājusi to, tikai likuma stingrās rokas izdzīta, šerifa bardzības piespiesta.

Hikmens pats bija bijis klāt 'šajā atvadu brīdi un aprakstīja to parupjiem, bet izjustiem vārdiem. Viņš pastāstīja man par ģimenes rūgto nevēlēšanos šķirties no mājām, par dēla dusmīgajiem protestiem, mātes un meitas lūgšanos un asarām. Vajātā atraitne bija piedāvājusi visu, kas tai vēl bija palicis, — pat sava nelaiķa vīra dāvātās rotaslietas un dārgakmeņus, lai tikai viņai atļautu palikt šai vecajā mājā, zem kuras jumta tā pavadījusi ilgus, laimīgus gadus.

Viņas lūgšanās bija veltīga. Bezsirdīgajā varas kalpā nekas nespēja pamodināt līdzjūtību, un viņa tika izdzīta.

Par visu to vecais mednieks runāja ar patiesu iejūtību, jo, kaut gan bija ārēji neaptēsts un valodā mazliet parupjš, sirdī viņam mita dziļa cilvēcība un naids pret netaisnību. Viņš neieredzēja ļaundarus un pagalam necieta visu Ringoldu ģimeni. Klausoties viņa stāstā, es atkal iedegos niknumā, tāpat kā toreiz, kad pirmoreiz uzzināju par šo

drausmīgo cietsirdību, uin, dzirdot par Oceolam nodarītajām netaisnībām, manī no jauna pamodās līdzjūtība, ko nesenās aizdomas bija uz laiku apslāpējušas.

59. NODAĻA
steidzīgais vēstnesis

Mēs ar Hikmenu bijām pagājuši tālāk mo kareivju bara, lai mūsu saruna noritētu nepiespiesti.

Ar katru brīdi vecais mednieks kļuva valodīgāks, un pēc viņa izturēšanās es .nopratu, ka viņam vēl ir kas man s;a,kārns. Es nešaubījos par viņa sirsnīgo pieķeršanos mūsu ģimenei un draudzības jūtām pret mani personīgi, tādēļ pāris reižu mūsu sarunas laikā biju jau gandrīz gatavs atklāt viņam savas aizdomas, kas mani tā nomāca. Viņš bija piedzīvojis un gudrs vīrs, kaut arī neizglītots, un labāku padomdevēju man būtu grūti atrast. Es nezināju neviena, kam būtu kaut puse tās dzīves gudrības, kas viņam, jo Hifcmens nebija vienmēr mitis purva malā starp aligatoriem, bet gan tieši otrādi — savā mūžā daudz ko pieredzējis un izbaudījis. Es droši varēju paļauties uz viņa draudzību un tikpat droši uzticēties viņa spriedumiem.

To apzinādamies, es būtu viņam atklājis savus noslēpumus, kas kā akmens nospieda man sirdi, vai vismaz dažus no tiem, ja vien man nebūtu licies, ka viņš jau vienu otru no tiem zina. Piemēram, Dzeltenā Džeka at- kalparādīšanās Hikmenam nebija nekas jauns: viņš apgalvoja, ka nekad neesot juties idrošs par mulata nāvi un sen jau dzirdējis, ka tas esot dzīvs. Taču es negribēju runāt par viņu, bet gan par Erensa Ringolda ļaunajiem nolūkiem. Varbūt Hikmens par tiem kaut ko zināja. Es ievēroju, ka, pieminot Riingolda vārdu sakarā ar Spensu un Viljamsu, viņš uzmeta man dīvaini nozīmīgu skatienu, it kā tam būtu kaut kas sakāms par šiem neliešiem.

Es gaidīju, ko viņš man .atklās, kad pēkšņi izdzirdu auļojoša zirga pakavu dipoņu. Atskatījies es ieraudzīju no upes krasta puses tuvojamies jātnieku, kas dzina zirgu tādos aulekšos, it kā jātu īsdistance-s sacīkstēs.

Zirgs bija balts un jātnieks melns. No viena .acu uzmetiena es pazinu abus — jātnieks bija Melnais Džeks.

Es iznācu no koku pudura, lai viņš mani pamanītu un neaizdrāztos garām uz baznīcu, kas atradās mazliet tālāk. Kad viņš piejāja tuvāk, es tam_uzsaucu.

Viņš mani ieraudzīja un arī izdzirdēja un, strauji pagriezis zirgu, auļoja šurp, kur stāvējām mēs ar veco mednieku.

Acīm redzot Džekam bija kaut kas man -pavēstāms, bet Hikmena klātbūtnē viņš negribēja skaļi to teikt. Taču lieta bija steidzīga, un viņš, nolēcis no zirga, pienāca man klāt un iečukstēja ausī dažus vārdus. Tā bija tieši tā vēsts, ko es 'gaidīju, — mūsu mājās bija ieradies Erenss Rimgolds.

— Tas sasodītais melnais ir klāt, massa Džordž!

Burtiski tā Džeks man to pateica.

Es šo vēsti uzņēmu, ārēji cenzdamies palikt tik mierīgs, cik vien varēju, jo negribēju, ka Hikmens uzzinātu vai pat tikai nojaustu, ka runa ir par kaut ko ārkārtēju. Tadeļ, ar pāris vārdiem atlaidis melno ziņnesi, es kopā ar mednieku devos atpakaļ uz iežogojumu .pie baznīcas un tur karavīru drūzmā nemanot no viņa nošķīros.

Drīz vien es atraisīju savu zirgu un, neteicis nevienam ne vārda, pat Gallageram ne, ielēcu seglos un neuzkrītoši devos projām.

Es nejāju p,a taisnāko ceļu, kurš veda tieši uz mūsu plantāciju, bet ar nelielu līkumu cauri mežam, kas pienāca tuvu klāt baznīcai. Es to darīju, lai maldinātu veco Hikmenu vai kādu citu, kas varbūt bija ievērojis steidzīgā vēstneša ierašanos un, redzot mani aizjājam tam līdz. varētu nākt uz -domām, ka mūsu mājās kaut kas nav kārtībā. Tagad ziņkārīgām acīm palika iespaids, ka es esmu aizjāijis tieši pretējā virzienā.

Caur krūmiem es varēju jāt tikai soļiem, bet drīz vien izkļuvu uz lielā ceļa, ,kas veda augšup gar upi, un tad, iecirtis zirgam piešus, auļoju tā, it kā uz spēles būtu likta ma,na dzīvība. Es tik ļoti steidzos vienkārši tāpēc, Lai šis slepenais ciemiņš — manas mātes iun māsas mīļais viesis — nepagūtu aiziet -pirms manas ierašanās.

Neraugoties uz to, ka man bija nopietns pamats ienīst šo cilvēku, es neslāpu pēc viņa asinīm. Mans nolūks nebija nogalināt Erensu Ringoldu, kaut gan tas varbūt būtu vispiemērotākais veids, kā atbrīvoties no tik neģēlīga un bīstama rāpuļa kā viņš. Zinot viņa nekrietnību un Hikmena stāsta ietekmē no jauna iededzies niknumā par viņa zvērisko rīcību, šai brīdī es būtu varējis bez vilcināšanās un sirdsapziņas pārmetumiem atņemt šim nelietim dzīvību.

Taču, lai cik liels bija manis sašutums, es negribēju rīkoties pārsteidzīgi un nezaudēju savaldīšanos. Mani atturēja pašaizsardzības instinkts, un man ne prātā nenāca nospēlēt Samsona dzīves traģēdijas pēdējo ainu.

Mans rīcības plāns bija daudz saprātīgāks.

Mans nodoms bija šāds: neviena nepamanītam, ja vien tais būs iespējams, sasniegt māju, taisnā ceļā doties uz viesistabu, kur droši vien atradās ciemiņš un abas mājasmātes, ar savu pēkšņo ierašanos tos pārsteigt un pieprasīt paskaidrojumus no visiem trim, lai tādējādi darītu reiz galu šim neizprotamajam juceklim mūsu ģimenes attiecībās, kurš mani tik mokoši mulsināja. Es nostāšos aci pret aci ar šo trijotni — māti, māsu un precinieku — un piespiedīšu viņus visus trīs atzīties.

«Jā!» es teicu pats sev, kvēlā apņēmībā iecirzdams zirgam piešus sānos. «Jā, viņi atzīsies, viņiem jāatzīstas … visiem, citādi…»

Attiecībā uz abām pirmajām es vēl noteikti nezināju, ko darīšu, ja

viņas neatzīsies, kaut gan, aizskartās dēla un brāļa mīlestības rosināts, manās krūtīs jau brieda kāds ļauns nodoms.

Ringoldu, ja viņš atteiktos runāt patiesību, es biju nolēmis vispirms nopērt ar pātagu, tad izmest pa durvīm un beidzot stingri piekodināt nekad vairs nespert kāju šajā mājā, kurā es vienīgais turpmāk būšu noteicējs.

Te vairs nevarēja būt ne runas par labo toni; šai bridi es nepavisam nebiju noskaņots ievērot smalkas ceremonijas. Pret cilvēku, kas bija mēģinājis mani noslepkavot, es varēju atļauties visrupjāko izturēšanos.

60. NODAĻA PIELŪDZĒJA DĀVANA

Kā jau teicu, mans nodoms bija ierasties nepamanītam, tādēļ, tuvojoties mājām, vajadzēja ievērot piesardzību. Ar šādu nolūku es netālu no plantācijas nogriezos ino galvenā ceļa uz (taciņas, pa kuru ar līkumu varēja nokļūt pie mājas no otras puses. Sī taciņa veda garām dīķim un cauri apelsīnu birzij, un, jājot pa to, nebija sevišķi jābažījas, ka mani kāds pamanīs. Vergi, kas strādāja iežogotajos tīrumos, varēja mani redzēt, kad es šķērsoju klajumu, bet tie bija lauka strādnieki. Man vajadzēja uzmanīties tikai no mājās nodarbinātajiem saimes ļaudīm.

Mans ziņnesis nebija jājis tūlīt atpakaļ, jo es biju viņam pavēlējis gaidīt mani norunātā vietā, kur to tagad arī sastapu.

Pamājis viņam, lai man seko, es turpināju ceļu, un, šķērsojuši laukus, mēs iejājām biezajos hornoka krūmos, kur apstājāmies un nokāpām no zirgiem. No šīs vietas es tālāk idevos viens.

Gluži kā mednieks :zogas klāt medījumam vai mežonis savam ienaidniekam, tā es tuvojos mājām — mana tēva mājām, manas mātes un māsas mājām. Dīvaina rīcība no dēla un brāļa puses, pavisam neparasta situācija.

Ejot man trīcēja kājas, ceļi sitās kopā, krūtīs brāz- moja mežonīgs jūtu satraukums. Reiz es vilcinādamies apstājos. Iedomājoties nepatīkamo scēnu, kas gaidīja mani imājās, es sāku svārstīties un 'gandrīz jau gribēju atteikties no sava nodoma.

Varbūt es būtu devies atpakaļ un nolēmis gaidīt kādu •citu izdevību, kad varēšu visu noskaidrot bez vardarbīgas iejaukšanās un skandāla, bet taisni tad es izdzirdu balsis, kas atkal padarīja stipru manu sašķobījušos apņemšanos. Tā bija manas māsas balss, kas tur jautri un bezrūpīgi smējās, un vēl kāda cita — tikai viena.

Man nenācās grūti pazīt viņas nicināmā pielūdzēja spiedzošo diskantu. Šīs balsis mani no jauna satracināja, tās sāpīgi iedzēla, it kā viņi tur ar nolūku par mani ņirgātos. Kā Virdžīnija varēja tā uzvesties, kā viņa varēja priecīgi draiskoties, kad es mocījos vai nost aiz ļaunām aizdomām par viņas nepiedienīgo izturēšanos.

Saskaities un apbēdināts es atmetu domu par korektāku rīcību un nolēmu palikt pie sava plāna, bet vispirms noklausīties viņu sarunu.

Es piegāju tuvāk un dzirdēju skaidrāk. Runātāji nebija mājā, bet ārā, apelsīnu birzs malā. Klusiem soļiem, viegli pašķirdams zarus, gan izlīzdams pa apakšu, gan stāvus izlocīdamies starp tiem, es nemanīts pielavījos viņiem kādu sešu soļu atstatumā — pietiekami tuvu, lai caur lapām saskatītu viņu drēbes un sadzirdētu katru vārdu, kas tika runāts.

Drīz vien es sapratu, ka esmu ieradies pašā svarīgākajā sarunas

momentā. Pielūdzējs tikko bija piedāvājies par vīru, varbūt pirmo reizi nopietni atklājis mīlestību. Ļoti iespējams, ka tas bija izraisījiis .manas māsas smieklus.

— Vai tiešām, mister Ringold, jūs gribat ņemt mani par sievu? Vai jūsu teiktie vārdi jāuzskata par nopietnību?

— Miss Rendolfa, nezobojieties par mani! Jūs zināt, cik ilgus gadus manas jūtas pieder jums.

— Patiešām nezinu. Kā gan es varēju to zināt?

— No maniem vārdiem. Vai es simtiem reižu jneesmu jums to teicis?

— Vārdiem! Šādās lietās es vārdus augstu nevērtēju. Dučiem citu, kam, manuprāt, es biju gluži vienaldzīga, ir runājuši ar mani tāpat kā jūs. Mēle daudzreiz samelš niekus, mister Erens!

— Bet manu nopietnību pierāda darbi. Vai es inepie-

dāvāju jums savu roku un savu bagātību? Vai tas nav pietiekams mīlestības pierādījums?

— Nē, naivais cilvēk, nekas tamlīdzīgs. Ja es kļūtu jūsu sieva, jūsu bagātība tāpat paliktu jums pašam. Bez tam man ir sava neliela mantojuma daļa, uin tādā gadījumā jūs kļūtu noteicējs arī par to. Tātad, redziet, nevis man, bet tieši jums tas būtu izdevīgi. Ha, ha, ha!

— Nē, miss Rendolfa, es pat nedomāju ierobežot jūsu īpašnieces tiesības un, ja jūs pieņemtu manu roku…

— Jūsu roku, ser? Ja jūs gribat iekarot sievieti, jums vajadzētu piedāvāt savu sirdi. Mani interesē sirdis, nevis rokas.

—- Jūs zināt, ka manējā jau pieder jums un ir piederējusi daudzus gadus. Visi to zina.

— Tad jūs pats to esat visiem pastāstījis, un man tas pavisam nepatīk.

— Jūs tiešām esat pārāk skarba pret mani. Es jums daudzkārt esmu pierādījis savu uzticīgo un sirsnīgo pieķeršanos. Es jau sen būtu atklājis jums savas jūtas un lūdzis jūs kļūt par manu sievu…

— Uin kādēļ jūs to nedarījāt?

Ringolds vilcinājās.

— Lieta tā, ka es nebiju pats savs ,kungs, mans tēvs bija noteicējs par visu.

— Patiešām?

— Bet tagad tā vairs nav. Es varu rīkoties, kā man patīk. Dārgā miss Rendolfa, ja tikai jūs pieņemtu manu roku…

— Atkal jūsu roku! Atļaujiet man pateikt, ser, ka šī jūsu roka nav pazīstama kā diez cik devīga. Ja es to pieņemtu, varbūt man nāktos iztikt pat bez kabatas naudas. Ha ha, ha!

— Ienaidnieki mani ir nomelnojuši. Es zvēru, ka jums nebūs iemesla šajā ziņā žēloties par mani.

— Neraugoties uz jūsu zvērestu, es neesmu par b> tik droša.

Pirms laulībām dotie solījumi vēlāk pārāk bieži tiek lauzti. Es jums neticu, mans draugs, patiešām ne.

—- Bet jūs varat man ticēt, kad es jums saku.

— Jūs mani nepārliecināsiet. Bez tam man līdz šim

nav nekādu pierādījumu, kas būtu apliecinājusi jūsu devību. Jūs taču, mister Ringold, man nekad neesat nekā uzdāvinājis. Ha, ha, ha !

— Ja es būtu zinājis, ka jūs pieņemsiet no manis dāvanas, es ar prieku būtu to darījis. Miss Rendolfa, es esmu gatavs uzdāvināt jums visu, kas man pieder.

— Labi! Tagad es jūs pārbaudīšu — jūs man kaut ko uzdāvināsiet.

— Pasakiet itikai, ko jūs vēlaties, un tas būs jūsu.

— O, jūs iedomājaties, ka es jums lūgšu kādu nieku — zirgu, pūdeli vai kaut ko no rotaslietām. Nekas tamlīdzīgs, ticiet man.

— Vienalga. Es esmu piedāvājis jums visu savu bagātību un tādēļ ne mirkli nevilcināšos atdot jums daļu no tās. Tikai pasakiet, ko jūs vēlētos, un es jums to uzdāvināšu.

— Tas patiešām izklausās visai devīgi. Ļoti jauki! Jums ir kaut kas, ko es gribētu iegūt, pat ļoti gribētu. Es esmu iedomājusies kļūt par tā īpašnieci, un man pat bija nodoms lūgt jūs man to pārdot.

— Kas gan tas būtu, miss Rendolfa?

— Plantācija.

— Plantācija?!

— Tieši tā. Ne jūsējā, bet kāda cita, kuras īpašnieks jūs esat.

— Ahā!

— Es domāju to, kas agrāk piederēja metisu ģimenei, tur pie Tupelo upes. Man šķiet, jūsu tēvs to no viņiem nopirka?

Es ievēroju, ka viņa uzsvēra vārdu «nopirka». Atbildē jautās vilcināšanās un tāds kā samulsums.

— Jā… jā… — Ringolds sacīja. — Tā tas bija. Bet jus mani pārsteidzat, miss Rendolfa. Kādēļ jūs interesē šī plantācija, ja jūs būsiet pavēlniece pār visu, kas man .pieder?

— Tā ir mana darīšana. Es to gribu — un viss. Varbūt man ir daudzi iemesli. Esmu ļoti iemīļojusi šo vietu, tur ir tik skaisti… es bieži vien mēdzu doties uz turieni. Atcerieties, šeit saimnieks ir mans brālis, un viņš- taču visu mūžu nepaliks vecpuisis. Varbūt mana māte vēlas, lai viņai būtu pašai savas mājas. Bet nē, es

neizklāstīšu juras savus motīvus. Dariet, kā jums tīk, — dāviniet vai ne.

— Un, ja es to darīšu, tad jūs…

— Ja jūs sāksiet uzstādīt noteikumus, es šo dāvanu nepieņemšu, kaut jūs uz ceļiem mani lūgtos. Ha, ha, ha!

— Tad es neuzstādu noteikumus: ja jūs šo plantāciju pieņemat, tā ir jūsu.

— Ā, tas vēl nav viss, māster Erens. Jūs varat paņemt to atpakaļ tikpat viegli, kā esat atdevis. Kā es varu būt droša, ka jūs to nedarīsiet? Man vajag dokumentu.

— Jūs to dabūsiet.

— Kad?

— Kad vien velaties, kaut vai *;* pec pusstundas, ja jūs tā gribat.

— Jā, es tā gribu. Ejiet un to pagādājiet! Bet atcerieties, ser, bez jebkādiem noteikumiem — paturiet to vērā!

— Ak! — iesaucās laimes pārņemtais pielūdzējs. — Es neuzstādu nekādus noteikumus. Es nebaidos, es visu atstāju jūsu ziņā. Stundas laikā jūs saņemsiet dokumentu. Uz redzēšanos!

To teikdams, viņš steigšus devās projām.

Es biju (tik pārsteigts par šā dialoga raksturu, tik izbrīnījies .par tā savādo nobeigumu, ka kādu bridi nespēju izkustēties no vietas. Tikai tad, kad Ringolds jau bija labā gabalā, es atguvu pašsavaldīšanos un apsvēru, kā rīkoties — sekot viņam vai ļaut netraucētam aiziet.

Arī Virdžīnija bija jau aizgājusi un klusu ieslīdējusi atpakaļ mājā. Es uz viņu biju pat vairāk saskaities nekā uz Ringoldu un, šo dusmu vadīts, ļāvu pēdējam iet savu ceļu un tūlīt devos izskaidroties ar māsu.

Šī saruna iznāca diezgan vētraina. Es atradu viņu viesistabā kopā ar māti. Es nezaudēju laiku ar liekvārdību, neuzklausīju nekādus iebildumus un lūgšanos, bet bez aplinkiem pateicu, kāds ir šis cilvēks, kas tikko bija atstājis mūsu māju, atklāti paziņoju, ka viņš gribēja mani noslepkavot.

— Nu, Virdžīnij! Vai tu precēsi šo cilvēku?

— Nekad, Džordž, nekad! Man tas nav nācis ne prātā. Nekad! — viņa dedzīgi atkārtoja, noslīgdama uz dīvāna un paslēpdama seju rokās.

Mana māte tam neticēja, pat tagad vēl neticēja!

Es sāku minēt pierādījumus, lai viņu pārliecinātu, ka esmu runājis taisnību, kad pēkšņi aiz loga izdzirdu kādu skaļi un steidzīgi saucam manu vārdu.

Es izskrēju uz terases, lai noskaidrotu, ko šis cilvēks vēlas.

Manā priekšā bija jātnieks zilajā dragūnu formas tērpā ar dzelteniem atlokiem. Tas bija ziņnesis no forta. Viņš pats bija noputējis no galvas līdz kājām, bet zirgs nodzīts vienās putās. Tas liecināja, ka jātnieks stundām ilgi auļojis vislielākajā ātrumā.

Dragūns pasniedza man papīra gabaliņu — steigā uzkricelētu ziņojumu. Tas bija adresēts Gallageram un man. Es to atlocīju un izlasīju:

«Steidzīgi vediet savus vīrus uz Kinga fortu, cik vien ātri zirgi spēj tos nest. Mums apkārt lieli ienaidnieka spēki. Svarīga katra šautene. Nezaudējiet ne mirkli.

Klinčs.»

61. NODAĻA
PĀRGĀJIENS

Pavēle prasīja tūlītēju izpildi. Par laimi, mans zirgs vēl bija apseglots, un pēc nepilnām piecām minūtēm es jau sēdēju tam mugurā un auļoju uz brīvprātīgo nometni.

So dedzīgo karotāju vidū jaunā ziņa izraisīja priecīgu satraukumu, kas izpaudās aizrautīgos urrā saucienos. Sajūsma aizstāja disciplīnu, un pēc nepilnas pusstundas vienība bija saposusies un gatava doties ceļā.

Viss noritēja bez kavēkļiem. Tika dota pavēle sākt pārgājienu, taure noskandināja signālu «uz priekšu!», un karaspēks, sastājies «kolonā pa divi», garā, diezgan nevienādā virknē devās ceļā uz Kinga fortu.

Es aizauļoju uz mājām, lai atsveicinātos. Tā bija steidzīga atvadīšanās un ne tik sirsnīga kā pagājušo reizi, taču es aizjāju projām ar diezgan mierīgu sirdi, apzinādamies, ka māsa tagad ir brīdināta un vairs nav jābaidā:s no viņas laulībām ar Erensu Ringoldu.

Ziņnesis, kas bija atvedis pavēli, jāja atpakaļ kopā ar brīvprātīgajiem. Pa ceļam viņš pastāstīja forta jaunumus un baumas, kas tur cirkulēja. Daudz kas bija noticis, par ko mēs nebijām dzirdējuši. Indiāņi bija atstājuši savas apmetnes, paņemot līdz sievas, bērnus, lopus un visu iedzīvi. Dažus ciematus viņi paši bija nodedzinājuši, neatstādami nekā ko postīt saviem bālģīmju ienaidniekiem. Tas vien liecināja, ka indiāņi apņēmušies uzsākt vispārēju karu. Pat mūsu spiegiem nebija izdevies noskaidrot, uz kurieni viņi aizgājuši. Daži domāja, ka viņi pārvietojušies uz dienvidiem, uz pussalas attālāko daļu. Citi apgalvoja, ka viņi devušies uz lielo purvu, kas stiepjas jūdzēm tālu ap Amazuras upes izteku un ir pazīstams ar nosaukumu «Uitlakuči dumbrājs».

Šī pēdējā varbūtība šķita ticamāka, kaut gan indiāņi bija pamanījušies nozust tik slepus un piesardzīgi, ka nevarēja atrast nekādas viņu pēdas. Pat baltajiem draudzīgo indiāņu spiegi, kas bija izveicīgāki par visiem, nespēja atklāt viņu pašreizējo atrašanās vietu. Daudzi uzskatīja, ka seminoli nolēmuši vest tikai aizstāvēšanas karu, tas ir, izdarīt sirojumus karaspēka neapsargātos rajonos un ar iegūto laupījumu atgriezties atkal savos purva nocietinājumos. Spriežot pēc viņu līdzšinējās izturēšanās, tas bija pilnīgi iespējams. Tādā gadījumā karu nebūs tik viegli novest galā, citiem vārdiem — nekāda kara vispār nebūs, bet tikai neauglīgi pārgājieni un pakaļdzīšanās, jo skaidrs, ka, ja indiāņi nevelesies sastapties ar mums kaujā, tad mūsējiem būs gaužam mazas izredzes tos izsekot un sakaut.

Karaspēks tieši no tā baidījās, ka ienaidnieks varētu «nolīst paslēptuvē», kur to būtu grūti un varbūt pat neiespējami atrast.

Un tomēr šāds stāvoklis nevarēja turpināties mūžīgi; indiāņi nevarēja vienmēr pārtikt tikai no sirojumiem, jo ar katru dienu taču viņu guvums kļūs mazāks. Viņu bija pārāk daudz, lai tie dzīvotu kā vienkārša laupītāju banda, kaut gan baltajiem par viņu skaitu bija ļoti nepilnīgs priekšstats. Visumā viņu daudzumu vērtēja no viena līdz pieciem tūkstošiem, izbēgušos nēģerus ieskaitot, un pat vislabāk informētie pierobežas iedzīvotāji p.ar to varēja izteikt tikaii aptuvenus minējumus. Es domāju, ka viņiem pat pēc nodevīgo cilšu aiziešanas vēl bija vairāk nekā tūkstotis karavīru, un tāds uzskats bija arī cilvēkam, kas seminolus labi pazina, — vecajam medniekam Hikmenam.

No kā gain pārtiks tāds pulks ļaužu dumbrāja vidū? Vai viņi būtu bijuši tālredzīgi un apgādājušies ar lieliem krājumiem? Nē, uz šo jautājumu uzreiz varēja atbildēt noliedzoši. Taisni otrādi. Bija labi zināms, ka sernino- liem šajā gadā nav pat tik daudz pārtikas kā parasti. Sarunas par pārvietošanos sākās jau pavasarī, un sakarā ar neskaidrajām nākotnes izredzēm daudzas ģimenes bija iesējušas ļoti maz labības, dažas pat nemaz. Tādēļ viņiem bija mazāk maizes nekā citos gados, un jau pirms pēdējās sapulces Kinga fortā daudzi no viņiem bija pirkuši vai ubagojuši pārtiku no pierobežas kolonistiem.

Vai tad viņiem, tik slikti apgādātiem, bija iespējams ilgi noturēties savā paslēptuvē? Bads tos piespiedīs iznākt no purva, viņiem būs jānāk ārā un vai nu jācīnās atklātā kaujā, vai arī jāpadodas un jālūdz miers. Tā domāja visi.

Tas bija galvenais sarunu temats arī brīvprātīgo vidū, jo kas gan cits varēja vairāk interesēt slavas alkstošus jaunus karotājus. Patiešām, ja ienaidnieks nolemtu pieturēties pie tik apkaunojošas kara taktikas, kur tad viņi laii plūc laurus? Kampaņa neveselīgajā purva klimatā, kur gaiss pilns trūdu dvingas, drīzāk gan tos varēja bagātīgi apveltīt ar ciprešu kapa vainagiem.

Vairums cerēja uin līdz ar to ticēja, ka indiāņi drīz vien sāks ciest badu un parādīsies atklātā kaujas laukā.

Dzirdēja dažādi spriedelējam par to, vai indiāņiem būtu iespējams kaut kā sagādāt sev barību un palikt purvā ilgu laiku. Daži, kas labi pazina vietējos apstākļus, izteicās, ka viņi to varētu gan. Arī vecais aligatoru mednieks tā domāja.

— Ir tāds krūms, — viņš sacīja. — ar lielām saknēm, ko indiāņi sauc par «konti»*[60]*. Tas, nolādētais, aug vis- cauri tai purvā, dažviet tik biezi kā niedrājs. Sitās saknes ir varen gards ēdamais, un dzeramo ar indiāņi no tām taisa. Un kur U vēl ozolu zīles, tās nemaz nav smādējams paēdiens, ja kārtīgi pagrauzdē pelnos. Tās viņi tur droši var salasīt veseliem pūriem. Un ta vēl kāposti, kas aug lielo palmu

cekulos, no tiem viņiem iznāks brangi salāti. Par gaļu viņiem nav ko bēdāt — tai purvā netrūkst ni briežu, ni lāču, tāpatās aligatoru, tie, man domāt, tur mudžēt mudž, nemaz i nerunājot par bruņurupučiem, tītariem, vāverēm, čūskām un smilšu žurkām, jo sarkanādainais — lai jupis viņu parautu! — var ēst visu, kas tik kust, sākot ar kucēnu un beidzot ar sesku. Jūs tam neticat, puiši? Indiāņi vis tik lēti nenomirs badā, kā jūs domājat. Viņi turēsies tur ar zobiem un nagiem, kamēr vien tai nolādētajā purvā būs kauč kas ēdams. Tā tas būs.

Tie, kas dzirdēja šo saprātīgo spriedumu, nevarēja tam nepievienoties. Galu galā varbūt tiešām nicinātais ienaidnieks nemaz .nebija tik bezcerīgā stāvokli, kā visi iedomājās?

Brīvprātīgo pārgājienā netika ievērota stingra militāra kārtība. Sākumā gan virsnieki centās panākt disciplinētību, bet drīz vien konstatēja, ka tas ir veltīgi. Kareivjus, it sevišķi jaunākos, nebija iespējams novaldīt, lai vtiņi šad un tad neizjauktu ierindu. Te viens otrs apstājās un ievilka pa malkam no dīvaina izskata blašķes, te kāds cits pēkšņi aizauļoja mežā, cerēdams izšaut uz briedi vai tītaru, ko bija pamanījis caur kokiem.

Mēģināt šos puišus 'pārliecināt ar labu bija veltīgas pūles no virsnieku puses, un sākt dusmoties nozīmēja tikai izraisīt īgnas atbildes.

Seržants Hikmens bija ārkārtīgi noskaities uz šiem kārtības jaucējiem.

— Zaļknābji! — viņš kliedza. — Nolādētie zaļknābji! Lai tik viņi turpina tādā pašā garā! Lai mani aprij aligators, ja viņi drīz neiemācīsies uzvesties citādāk! Es lieku savu kleperi ipret kuru katru zirgu šai barā, ka daži no tiem pārgalvniekiem tiks noskalpēti vēl pirms saules rieta. Tik tiešām tā būs!

Neviens nevēlējās saderēt ar veco mednieku, un itā bija viņu laime, jo Hikmena vārdi izrādījās pravietiski.

Kā.ds jauns planiators, iedomādamies, ka te var justies tikpat drošs, kā jājot cauri savam cukurniedru laukam, bija aizauļojis projām no kolonas. Ieraugot savannā ganāmies briedi, viņš nebija spējis pretoties kārdinājumam.

Nepagāja ne piecas minūtes — viņš tikko bija nozudis biedru skatienam, — kad ātri viens pēc otra norībēja divi šāvieni, un nākošajā mirklī viņa zirgs bez jātnieka atlēkšoja atpakaļ.

Kolona apstājās un pagriezās pret to pusi, no kuras bija atskanējuši šāvieni. Grupa brīvprātīgo devās uz priekšu un iegāja mežā, taču neatrada ne ienaidnieka, ne kādu viņa pēdu, tikai divu ložu caururbto jaunā plan- tatora līķi, kas gulēja zemē tieši tā, kā bija izvēlies no segliem.

Tā bija mācība, gan visai nepatīkama, viņa biedriem, un pēc šā notikuma neviens vairs nemēģināja nošķirties no pārējiem, lai

pielavītos briedim. Nošauto jaunekli apbedīja turpat uz vietas, un vienība, kas tagad turējās kārtīgākā un ciešākā kolonā, vairs nesagādādama raizes virsniekiem, netraucēta turpināja pārgājienu. Pirms saulrieta mēs jau bijām fortā.

62. NODAĻA SITIENS PA GALVU

Izņemot vienas īsas laimes stundas atceri, man ar Kinga fortu nesaistījās nekādas patīkamās atmiņas. Manas prombūtnes laikā te bija ieradušies vairāki jauni virsnieki, taču ne ar vienu no tiem nebija vērts draudzēties. Viņi tikai pasliktināja dzīves apstākļus, jo pārējiem vajadzēja mītnēs vairāk saspiesties un atteikties no ērtībām. Markitants un spekulanti, kas ātri iedzīvojās mantā, tāpat arī intendants, komisārs*[61]* un gaļas sagādātājs šķita vienīgie cilvēki, kam šeit klājās labi.

«Skaistulis Skots» vēl arvien bija virspavēlnieka adjutants un staigāja tikpat švītīgs kā vienmēr, bet par viņu es gandrīz nemaz vairs nedomāju.

Tūlīt pēc ierašanās mani jau norīkoja uzdevumā un kā parasti — visai nepatīkamā. Es nedabūju ne mirkli atpūsties pēc garā jājiena, nebiju paguvis nomazgāt pat ceļa putekļus, kad mani izsauca uz galvenā virspavēlnieka mītni.

Kādēļ es viņam tik ārkārtīgi steidzīgi biju ievajadzējies? Varbūt sakarā ar manām divkaujām? Vai mani gaida sods par šiem vecajiem grēkiem?

Ne bez bažām es nostājos ģenerāļa priekšā.

Taču izrādījās, ka izsaukumam nav nekāda sakara ar pagātni, kaut gan, uzzinot, kāds -pienākums man būs jāveic, es labprātāk būtu saņēmis rājienu.

Es atradu virspavēlnieku apspriežamies vienatnē ar aģentu. Viņi bija nolēmuši vēlreiz sastapties ar Omatlu un Melno Mālu. Man atkal vajadzēja izpildīt tulka pienākumus.

Šīs jaunās sastapšanās nolūks tika pārrunāts manā klātbūtnē. Ar virsaišiem vajadzēja vienoties par karaspēka un draudzīgo indiāņu kopīgas rīcības plānu, jo pēdējie nu būs mūsu sabiedrotie pret viņu pašu tautiešiem, kuri, kā tagad no drošiem avolieiu bija zināms, Uitlakuči dumbrājā bija sakoncentrējusi lielus spēkus. Viņu atrašanās vieta vēl precīzi nebija zināmā, bet pa stāvēja drošas cerības, ka ar draudzīgo virsaišu un viņu spiegu palīdzību, kuri nemitīgi bija uz kājām, tā tiks atklāta.

Sastapšanās bija jau iepriekš noorganizēta. Virsaišiem, kas, kā jau tika itelikts, bija aizbēguši uz Bruka fortu un dzīvoja tur garnizona apsardzībā, vajadzēja slepus ierasties šeit un satikties ar aģentu un ģenerāli norunātā vietā —- turpat, kur pirmoreiz, homokā pie dīķa.

Satikšanās bija paredzēta šo pašu vakaru, tiklīdz būs pietiekapii satumsis, lai pie dīķa nemanīti varētu ierasties ir kārdinātāji, ir nodevēji.

Gandrīz tūlīt, tiklīdz norietēja saule, kļuva tumšs, jo pašreiz

mēness bija trešajā ceturksnī un lēca vēlākā stundā.

Tādēļ, tikko sabiezēja krēsla, mēs visi trīs devāmies uz norunāto vietu — ģenerālis, aģents un tulks, gluži tāpat kā iepriekšējā reizē.

Virsaišu pie dīķa vēl nebija, un tas mūs mazliet pārsteidza. Indiāņi vienmēr precīzi ierodas uz norunātu tikšanos.

— Kas gan viņus varēja aizkavēt? — pilnvarotais un ģenerālis viens otram jautāja.

Jau nākošajā brīclī viņi saņēma atbildi.

Nakts vēsma atnesa līdz mums kaujas troksni — spalgos šauteņu un pistoļu šāvienu sprakšķus, kurus pārskanēja skaidri sadzirdams griezīgais «jo-ho-ehi».

Skaņas bija ļoti tālas, bet pietiekami skaidras, lai saprastu, ka kaut kur dziļi meža vidū .notiek cīņa uz dzīvību un nāvi.

Tā nevarēja būt kara viltība ar nolūku sacelt trauksmi un izvilināt kareivjus no forta vai nobaidīt sargposteņus. Šajos griezīgajos, mežonīgajos kliedzienos jautās itāda nopietnība, kas pārliecināja klausītāju, ka tur tiešām tiek izlietas cilvēku asinis.

Mani pavadoņi noņēmās ,ar minējumiem. Es redzēju, ka neviens no viņiem neizceļas ar drošsirdību, jo, lai kļūtu par ģenerāli, tas nav nepieciešams. Savās karavīra gaitās es esmu redzējis ne vienu vien ģenerāli meklējam glābiņu aiz koka vai sienas. Vienu, kas vēlāk tika ievēlēts par divdesmit miljonu lielas tautas vadoni, man gadījās redzēt ložņājam pa igrāvi, lai izsargātos no nomaldījušās lodes, kamēr viņa pamestā brigāde pusjūdzi tālāk drošsirdīgi cīnījās jaunākā leitnanta vadībā.

Bet kādēļ te runāt par šīm lietām? Pasaule ir pilna ar šādiem vairoņiem.

— Tie ir viņi, velns lai parauj! — iesaucās pilnvarotais. — Viņiem ir uz-glūnējuši un uzbrukuši to pretinieki — tas blēdis 'Pauels, es varu derēt!

— Tas ir ļoti iespējams, — atbildēja otrs, kas izturējās aukstasinīgāk un runāja mierīgāk. — Jā, tiem jābūt viņiem. Tajā virzienā nav ne karaspēka, ne ari balto — neviena paša. Tātad tur var kauties tikai indiāņi paši savā starpā, un kas 'gan cits tas varētu būt, ja ne uz- b rukums draudzīgajiem virsaišiem? Jums taisnība, Tompson, tā ir, kā jūs sakāt.

— Tādā gadījumā, ģenerāl, mums nav nozīmes uzkavēties šeit. Ja viņi ir uzglūnējuši Omatlam, tad to noteikti ir vesels bars, un viņš dzīvs nepaliks. Mums -nav viņu ko gaidīt.

— Jā, viņš droši vien neieradīsies, ne viņš, >ne Lusta. Jums taisnība, mums nav nozīmes palikt šeit. Man šķiet, mēs varam atgriezties fortā.

Kādu brīdi viņi vēl vilcinājās, un man likās, ka abi ģenerāļi pie .sevis apsver, vai tas būs viņu augstā stāvokļa cienīgi — tā atteikties

no sava uzdevuma un nodomiem.

— Ja viņi tomēr atnāktu… — Klinčs atsāka.

— Ģenerāl, — es teicu, atļaudamies viņu pārtraukt, — ja jūs vēlaties, es kādu laiku palikšu šeit un nogaidīšu. Ja viņi tomēr atnāktu, — es piebildu, turpinādams viņa nepabeigto teikumu, — es došos uz fortu un jums paziņošu.

Šai brīdi viņiem nekas nevarēja būt patīkamāks par šo manu priekšlikumu. Tas tūlīt tika pieņemts, un abi oficiālie varoņi devās projām, atstādami mani vienu.

Taču drīz vien man nācās nožēlot savu augstsirdīgo, bet pārsteidzīgo rīcību. Ģenerālis un aģents varbūt vēl nebija sasnieguši fortu, kad piepeši kaujas troksnis apklusa un es izdzirdu seminolu uzvaras kliedzienu. Es vēl klausījos tā mežonīgajās skaņās, kad no krūmiem izdrāzās kāds pusducis melnīgsnēju vīru un ielenca mani ciešā lokā.

Zvaigžņu blāvajā gaismā es varēju saskatīt pamirdzam dunčus, šautenes, pistoles un tomahaukus. Šie ieroči bija pārāk tuvu man pie acīm, lai es tos noturētu par spīguļmušiņām, kas visu laiku lidinājās man ap galvu, bez tam es dzirdēju tērauda šķindu.

Uzbrucēji izturējās pavisam klusu, varbūt tāpēc, ka atradās pārāk tuvu fortam, un manus kliedzienus drīz vien apslāpēja sitiens, kas nogāza mani gar zemi, laupīdams kā samaņu, tā runas spējas.

63. NODAĻA
INDIĀŅU SOĢIS

Pēc īsa brīža es atguvu samaņu. Man apkārt vēl arvien atradās indiāņi, bet ne vairs tādās draudīgās pozās, kādās es tos biju redzējis, pirms tiku notriekts zemē. Taisni otrādi, likās, ka viņi ir pret mani draudzīgi noskaņoti. Viens turēja manu galvu sev uz ceļiem, bet kāds cits pūlējās apturēt asinis, kas tecēja no brūces manos deniņos. Pārējie stāvēja apkārt, ar interesi mani aplūkodami un acīm redzami nobažījušies par manu stāvokli.

Viņu izturēšanās mani pārsteidza, jo es ne mirkli nešaubījos, ka viņi bija gribējuši maini nogalināt. Kad sitiens ar tomahauku nogāza mani zemē, es, ieslīgstot nemaņā, domāju, ka mirstu. Cilvēkam, ko apdullina pēkšņs sitiens, parasti rodas šāda sajūta.

Šis pārsteigums bija patīkams. Es jutu, ka esmu vēl dzīvs un tikai viegli ievainots, un neizskatījās, ka apkārt stāvošie indiāņi grasītos man no jauna mesties virsū. Viņi klusu sarunājās savā starpā, novērtēdami manu brūci un acīm redzami apmierināti, ka nav mani nogalinājuši.

— Mēs esam izlējuši tavas asinis, bet vaina nav bīstama, — viens sacīja, uzrunādams mani savā dzimtajā valodā. — Es biju tas, ,ka,s tev iesita. Hulwak! Bija tumšs. Uzlecošās Saules draugs! Mēs tevi nepazinām. Mēs tevi noturējām par tjaticaclucco\ Viņa asinis mēs gribējām izliet. Mēs domājām, ka viņu te sastapsim. Viņš te ir bijis. Kur viņš aizgāja?

Es norādīju uz forta pusi.

— Hulwak! — vairāki indiāņi reizē iesaucās, un viņu balsī skanēja vilšanās. Tad, pavirzījušies nostāk, viņi klusām par kaut ko apspriedās.

— Nebaidies, — sacīja pirmais runātājs, atkal nostājies man priekšā, — Uzlecošās Saules draugs! Mēs tev nekā ļauna vairāk nedarīsim, bet tev jānāk mums līdz .pie virsaišiem. Tas nav tālu. Nāc!

Es atkal biju uz kājām, un varbūt, saņemot visus spēkus, man būtu izdevies izbēgt. Taču šāds neprātīgs 'mēģinājums varēja man maksāt otru sitienu pa galvu un varbūt pat dzīvību. Pie tam manu sagūstītāj.u laipnā izturēšanās mani nomierināja. Lai kur viņi mani vestu, es jutu, ka man nav no viņiem ko baidīties, tādēļ bez vilcināšanās piekritu iet tiem līdz.

Indiāņi sastājās rindā cits aiz cita un, norādījuši man vietu tās vidū, tūlīt devās cauri mežam. Kādu laiku mēs gājām ātri, jo priekšgalā soļoja grupas vadonis un pārējiem -pat tumsā bija viegli viņam sekot. Es ievēroju, ka mēs ejam tajā virzienā, no kurienes bija

atskanējis .kaujas troksnis, kas tagad sen jau bija apklusis. Lai kāda būtu bijusi šī sadursme, tā tagad acīm redzot bija beigusies, un pat uzvarētāji vairs neskandināja savu triumfa kliedzienu.

Mēs bijām nogājuši apmēram kādu jūdzi, kad uzlēca mēness, un, tā kā mežs tagad kļuva skrajāks, es varēju labāk apskatīt savus sagūstītājus. Viens vai divi no viņiem man likās pazīstami, jo biju tos redzējis sapulcē. Tie bija mikosauku cilts karavīri, Oceolas sekotāji. Pēc tā es spriedu, ka varbūt viņš būs viens no tiem virsaišiem, pie kuriem mani veda.

Mana nojauta izrādījās pareiza. Mēs nebijām pagājuši necik tālu, kad taka izveda meža klajumā, kura vidū bija sapulcējusies liela grupa indiāņu, pavisam kāds simts vīru. Nedaudz tālāk atradās mazāks pulciņš virsaiši un izcilākie karavīri. Viņu vidū es ieraudzīju Oceolu.

Skats, kas pavērās, iznākot klajumā, bija neparasts un šausmīgs. Visur mētājās līķi, kuru svaigās brūces vēl asiņoja. Daži no mirušajiem gulēja uz muguras, tāpat kā bija nokrituši, un vaļējām acīm spokaini blenza uz mēnesi. Skalpējamais nazis bija paveicis savu darbu. Karavīri staigāja apkārt ar svaigiem skalpiem rokās vai uzsprauduši tos uz savu šauteņu stobriem.

Mani šī aina nesamulsināja, es labi zināju, ko tā nozīmē. Kritušie bija no nodevēju ciltīm — Lusta Ha- džo un Omatlas pavadoņi.

Pēc norunas ar pilnvaroto nodevīgie virsaiši izmeklēta savu piekritēju pulciņa pavadībā bija atstājuši

Bruka fortu. Patrioti bija uzzinājuši viņu nolūku, izsekojuši viņus, ceļā tiem uzbrukuši un pēc īsas cīņas guvuši virsroku. Lielākā daļa no Omatlas vīriem bija sadursmē krituši, daži, ieskaitot virsaiti Lusta Hadžo, izbēguši, bet nedaudzi, to vidū arī pats Omatla, kaujas laikā tikuši saigūstīti un bija vēl dzīvi. Taču viņi no nāves bija izglābti tikai tādēļ, lai tiktu nogalināti ceremoniālākā veidā.

Es redzēju gūstekņus stāvam turpat tuvumā, cieši piesietus pie kokiem. Viņu vidū es pazinu nodevēju vadoni, kas ar valdības pilnvarotā Tompsona žēlastību bija pasludināts par «seminolu karali».

Apkārtējie «viņa majestātei» tagad neizrādīja sevišķu cieņu. Viņa tuvumā stāvēja ne viens vien karavīrs, kas labprāt būtu kļuvis par karaļa slepkavu un bez jebkādām ceremonijām atņēmis tam dzīvību, bet virsaiši tos apvaldīja, jo negribēja pieļaut vardarbību un bija nolēmuši spriest par Omatlu tiesu pēc savas tautas likumiem un pairašām.

Kad tur ieradāmies mēs, pašreiz notika šī tiesāšana. Virsaiši apspriedās.

Viens no maniem sagūstītājiem devās pavēstīt par mūsu ierašanos. Es ievēroju, ka virsaiši neapmierināti kaut ko norūca, kad viņš bija beidzis savu ziņojumu.. Viņi jutās vīlušies: es nebiju tas gūsteknis, ko viņi bij.a gaidījuši.

Neviens nelikās par mani ne zinis, es varēju brīvi staigāt apkārt un, ja gribēju, noskatīties viņu tiesas ceremonijā.

Tiesnešu padome drīz vien bija veikusi savu pienākumu. Omatlas nodevība bija pārāk labi zināma, lai par to daudz debatētu. Protams, viņu atzina par vainīgu, un tika nolemts, ka viņam savs noziegums jāizpērk ar dzīvību.

Spriedumu pasludināja, visiem klātesošajiem dzirdot. Nodevējam jāmirst!

Radās jautājums: kas būs viņa soģis?

Bija daudzi, kas būtu brīvprātīgi pieteikušies uzņemties šo pienākumu, jo nogalināt nodevēju, pēc indiāņu uzskatiem, ir goda pilns uzdevums. Nebūtu grūti atrast nāves soda izpildītāju.

Daudzi patiešām ari pieteicās, bet viņu pakalpojumus padome noraidīja. Šo jautājumu vajadzēja izšķirt balsojot.

Nekavējoties notika balsošana. Visi zināja, kādu zvērestu ir devis Oceola. Viņa karavīri gribēja, lai viņš to izpildītu, un tādēļ jaunais virsaitis vienbalsīgi tika ievēlēts par soda izpildītāju. Viņš uzņēmās šo pienākumu.

Ar dunci rokā Oceola piegāja klāt gūsteknim, kas tagad bailēs locījās .savās saitēs. Visi sapulcējās apkārt, lai redzētu liktenīgo dūrienu. Arī es, kādas nepārvaramas dziņas mudināts, pievirzījos tuvāk līdz ar pārējiem.

Mēs stāvējām, elpu aizturējuši, gaidīdami, ka kuru katru mirkli duncis ietrieksies noziedznieka sirdī.

Mēs redzējām, ka Oceolas roka pacēlās uin duncis strauji .krita lejup, bet — no gūstekņa krūtīm neparādījās ne lāse asiņu! Dunča .asmens bija .pārcirtis tikai siksnas, ar kurām viņš bija sasiets, un tagad Omatla stāvēja visu priekšā brīvs un nesaistīts!

Pūli pāršalca neapmierināta murdēšana. Ko Oceola gribēja darīt? Vai viņš bija nolēmis ļaut Omatlam izbēgt? Nodevējam, kam pēc padomes un tautas sprieduma bija jāmirst?

Taču drīz vien visi saprata, ka viņa nodoms ir pavisam citāds.

— Omatla! — Oceola sacjja, bargi lūkodamies savam ienaidniekam sejā. — Tu kādreiz biji drošsirdīgs virs, .un tava cilts un visa semiinolu tauta tevi cienīja. Baltie cilvēki ir tevi samaitājuši, viņi ir padarījuši tevi par savas zemes un tautas nodevēju. Neraugoties uz to, tev nebūs mirt suņa nāvē. Es tevi nogalināšu, bet nenoslepkavošu. Man sirds neļauj nonāvēt cilvēku, kas ir neapbruņots un nespēj pretoties. Cīnīsimies kā vīrs ar vīru, un tauta redzēs, ka taisnība uzvarēs. Atdodiet viņam viņa ieročus. Lai viņš aizstāvas, ja var.

Šis negaidītais priekšlikums tika uzņemts diezgan neatzinīgi. Šeit bija daudzi, kas, sašutuši par Omatlas nodevību un vēl nesenās kaujas satracināti, būtu viņu noslepkavojuši sasietu. Bet visi redzēja, ka Oceola ir apņēmies palikt pie sava, un neviens skaļi neprotestēja.

Kāds no karavīriem iznāca priekšā un pasniedza /notiesātajam virsaitim viņa ieročus — tikai tomahauku un .dunci, jo tā bija apbruņojies pats Oceola.

_ Ka.d tas bija izdarīts, pūlis it kā pēc neredzama mājiena klusēdams atkāpās, un centrā palika tikai abi •cīnītāji.

Cīņa bija īsa un asiņaina. Gandrīz jau ar pašu pirmo •cirtienu Oceola izsita savam pretiniekam no rokas tomahauku un ar .nākošo, kais tūlīt sekoja, notrieca 'Omatlu zemē.

Uzvarētāju redzēja uz mirkli noliecamies pār savu pakritušo pretinieku un mēness gaismā pavizam viņa garo dunci.

Kad viņš atkal atliecās taisns, tērauds bija zaudējis savu spožumu un kļuvis nespodrs no tumšsārtām ■asinīm.

Oceola bija izpildījis savu zvērestu. Viņa duncis bija caururbis nodevēja sirdi. Omatla bija beidzis dzīvot.

*

Baltie vēlāk šo rīcību nosauca par slepkavību. Tā ne- *!* bija slepkavība, Omatla mira tādā pašā nāvē kā Kārlis I, Kaligula, Ta'rkvīinijs*[62]* un simtiem citu tirānu, kas ir apspieduši savus pavalstniekus vai nodevuši savu zemi.

Sabiedriskā doma šādās lietās nav godīga, tā piemērojas laika garam un maina savus uzskatus tāpat kā hameleons krāsu. Tā ir augstākā mērā liekulīga un apkaunojoši nepastāvīga. Tikai tas ir slepkava, kas nogalina aiz slepkava.s motīviem. Oceola nebija .no tādiem.

*

Mana situācija bija visai dīvaina. Līdz šim virsaiši nebija pievērsuši nekādas uzmanības manai klātbūtnei, un, neraugoties uz laipnību, ar kādu pret mani bija izturējušies tie, kas mani šurp atveda, es sāku just bažas par savu drošību. Virsaišiem, kas bija nupat notikušās izrēķināšanās uzbudināti un tagad patiešām atradās kara stāvoklī ar mums, varēja labpatikties nolemt mani līdzīgam liktenim, kāds bija piemeklējis Omatlu. Tāpēc man, stāvot un gaidot viņu spriedumu, bija pavisam neomulīgi ap sirdi.

Taču drīz vien manas bažas izgaisa. Ticis galā ar Omatlu, Oceola tūlīt pienāca man klāt un draudzīgi pasniedza roku, kurai es, priecīgi saviļņots, tikpat draudzīgi pastiepu pretī savējo.

Jaunais virsaitis izteica nožēlu, ka viņa vīri aiz pārskatīšanās mani ievainojuši un sagūstījuši, un tad, pasaucis kādu no saviem padotajiem, pavēlēja tam mani aizvest atpakaļ uz fortu.

Man negribējās uzkavēties šajā traģēdijas vietā ne mirkli ilgāk, kā bija nepieciešams, un, atsveicinājies no Oceolas, es sekoju savam pavadonim.

Netālu no dīķa indiānis mani atstāja, un bez jebkādiem tālākiem starpgadījumiem es atgriezos fortā.

64. NODAĻA BANKETS AR BĒDĪGĀM BEIGĀM

Tā kā mans pienākums to prasīja, es ziņoju priekšniecībai par šo notikumu, kam negribot biju bijis aculiecinieks. Tas sacēla fortā lielu uztraukumu. Nekavējoties tika izsūtīta soda ekspedīcija, un man pašam vajadzēja būt tai par ceļvedi.

Pilnīgi bezjēdzīga rīcība. Meklēšana, kā jau to varēja paredzēt, izrādījās neveiksmīga. Protams, mēs atradām notikuma vietu un kritušo līķus, kas jau bija vilku apgrauzti, bet neredzējām neviena dzīva indiāņa un pat nevarējām konstatēt, kādā virzienā viņi aizgājuši!

Ekspedīcija sastaveja no vairakiem simtiem vīru, faktiski tajā ietilpa viss forta .garnizons. Ja mēs būtu izgājuši mazākā grupā, tad droši vien ienaidnieks būtu licis sevi kaut kā manīt.

*

Omatlas nāve bija visnopietnākais incidents, kas līdz šim bija noticis, katrā ziņā vissvarīgākais pēc savām sekām. Baltie bija oficiāli atzinuši Omatlu par seminolu karali; viņu nogalinot, indiāņi atklāti parādīja savu nicināšanu pret varu, kas to bija iecēlusi, kā ari apņēmību pretoties visiem šāda veida iejaukšanās mēģinājumiem viņu lielas. Oinatla bija atradies tiešā balto virsaišu aizsardzībā, ta viņam bija garantēta ar valdības pārstāvja solījumu, un tādēļ viņa nonāvēšana bija sitiens, kas vērsts pret viņa patroniem. Valdības pienākums tagad būtu atriebt viņa nāvi.

Taču šim notikumam bija vēl nozīmīgākas sekas attiecībā uz pašiem indiāņiem, jo sevišķi Omatlas piekritēju vidū. Bargās atriebības nobiedēti un bažīdamies, ka viņus var piemeklēt līdzīgs liktenis, daudzi Omatlas cilts apakšvirsaiši un karavīri pameta savus sabiedrotos un pārgāj.a patriotu pusē. Citi klani, kas līdz šim bija svārstījušies, tagad, vadīdamies no līdzīgiem apsvērumiem, paziņoja savu uzticību tautas gribai un bez vilcināšanās ķērās pie ieročiem.

Omatlas nāve bija ne tikai taisnīgas izrēķināšanās akts, bet reizē arī smalks politisks gājiens no patriotiski noskaņoto indiāņu puses, kas apliecināja tā cilvēka ģenialitāti, kurš šo manevru bija iecerējis un izdarījis.

Omatla bija pirmais Oceolas atriebības zvēresta upuris. Drīz vien pienāca kārta otram. Nepagāja ilgs laiks, kad nodevēja traģisko nāvi aizēnoja cits, vēl satraucošāks un nozīmīgāks notikums. Viens no galvenajiem aktieriem, kas darbojās šai drāmā, nozūd no skatuves.

Pēc mūsu atgriešanās fortā tika konstatēts, ka pārtikas noliktavas strauji tukšojas. Iepriekš 'te nebija sagādāti pietiekami krājumi tik lielam karaspēkam, un jauni pārtikas pievedumi tuvākajā laikā nebija

gaidāmi. Mēs kļuvām par upuri parastajam tālredzības truku- mam, 'kāds piemīt valdībām, kas nav pieradušas karot. Devas tika samazinātas līdz minimumam, nn drīz vien varēja pienākt diena, kad mums būs jāsāk patiešām ciest bads.

Šai kritiskajā brich virspavēlnieks rīkojās kā īsts patriots. Ģenerālis Klinčs ne tikai ieņēma augstu militāru posteni, bet tajā pašā laika bija arī viens no bagātākajiem Floridas planta-toriem. Viņa labi iekoptā plantācija atradās netālu no Kinga forta. Kukurūzas laukos, kas tur aizņēma gandrīz simt akru platību, pašreiz nobrieda raža, un viņš to bez vārda runas nodeva armijas vajadzībām.

Tika nolemts nevest labību uz fortu, bet sūtīt pašus kareivjus uz plantāciju, lai viņi tur novāktu ražu un tādējādi sagādātu sev pārtiku.

Kinga fortā palika tikai niecīgs garnizons, jo četras piektdaļas no nelielās armijas aizgāja uz ģenerāļa plantāciju, kur uz ātru roku tika uzcelts jauns nocietinājums, ko nosauca par «Dreina fortu».

Atradās mēlneši, kas lika manīt, ka veco, labo ģenerāli uz šo savādo rīcību pamudinājuši citi apsvērumi, ne tikai tīrs patriotisms. Runāja, ka «Tēvocim Semam», kas bija labi pazīstams ar savu maksātspēju un devību, uzprasīta augsta cena par ģenerāla labību. Bez tam, kamēr viņa plantācijā atradās karaspēks, tā bija pasargāta no indiāņu dedzinātājiem. Bet varbūt šie spriedelējumi bija tikai nometnes zobgaļu fantāzija.

Es nebiju to vidū, kas tika pārvietoti uz jauno mītni. Es nepiederēju pie virspavēlnieka mīluļiem un vairs neskaitījos viņa štābā. Man tagad bija citi pienākumi, kas mani aizturēja Kinga fortā, kur palika arī pilnvarotais.

Dienas ritēja diezgan vienmuļi, nedēļa pēc nedēļas. Vienīgā izklaidēšanās monotonajā garnizona dzīvē bija šad tad aizjāt uz Dreina fortu, bet šādi apmeklējumi notika samērā reti, jo Kinga fortā bija palicis pārāk maz .karaspēka un mēs nedrīkstējām daudz rādīties ārpus 'tā sētas. Bija labi zināms, ka apkārtnē klaiņo apbruņoti indiāņi. Viņu pēdas bija manītas pat forta tuvumā, un izjājiens medībās vai vienkārši romantiska pastaiga pa tuvējo mežu — parastās pierobežas garnizona karavīru izpriecas — varēja beigties diezgan bīstami.

Šai laikā es ievēroju, ka pilnvarotais izturas ārkārtīgi piesardzīgi. Viņš reti kad parādījās ārpus forta sētas un nekad negāja tālāk par sargposteņiem. Paraugoties -uz meža pusi vai pāri tālajai savannai, viņa sejā vienmēr parādījās nobažījusies izteiksme, it kā viņu māktu kāda briesmu nojauta. Viņš bija dzirdējis par Oceolas zvērestu nogalināt Omatlu un zināja, ka nodevīgais virsaitis ir miris. Varbūt viņš bija dzirdējis arī par to, ka Oceola to pašu zvērējis attiecībā uz viņu, un paredzēja kaut ko ļaunu.

Pienāca Ziemsvētki. Šai laikā kristieši, lai kur viņi .atrastos — starp ziemeļu ledus kalniem vai karstajos tropu līdzenumos, uz kuģa,

aiz cietokšņa vaļņiem vai pat cietumā, — visi grib priecāties. Pierobežas garnizons nav nekāds izņēmums, un arī Kinga fortā valdīja nepārtraukta svētku līksmība. Kareivji tika atbrīvoti no kārtējām apmācībām, vienīgi sardze palika savos posteņos. Trūcīgo ēdienu karti papildināja bagātīgas lēta vīna .devas, un tā svētku nedēļa ritēja diezgan jautrā noskaņā.

Markitants amerikāņu armijā parasti nevar sūdzēties par ienākumiem, jo virsnieki neskopojas ne ar naudu, ne parādzīmēm, un svētku gadījumos šis veiksmīgais spekulants bieži vien ir viņu pudeles brālis un sēž ar tiem pie viena galda. Tāds bija arī mūsu markitants Kinga fortā.

Vienā no šīm svētku dienām viņš bija sarīkojis lepnas pusdienas, kādas neviens cits fortā nevarēja atļauties, un uzlūdzis uz tām virsniekus, kā arī pašu pilnvaroto, kam vajadzēja būt goda viesim.

Bankets notika markitanta mājā, kas, kā jau pieminēts, atradās ārpus forta sētas dažu simt jardu attālumā, tuvāk mežmalai.

Pēc pusdienām, kas ievilkās .diezgan vēlu, lielākā daļa virsnieku atgriezās fortā, lai turpinātu vīna dzeršanu tur un smēķēdami vēl kopīgi patērzētu.

Pilnvarotais kopā ar dažiem virsniekiem un privātpersonām, kas arī piedalījās banketā, vēl palika iebaudīt kādu glāzi zem viesmīlīgā jumta, kur bija pacienāti ar pusdienām.

Es biju starp tiem, kas atgriezās fortā.

Mēs tikko bijām apsēdušies, kad mūs iztraucēja labi pazīstamie spalgie šāvienu sprakšķi, un tajā pašā mirklī atskanēja mežonīga aurošana, ko viegli atšķirt no civilizētu cilvēku balsīm. Tas bija indiāņu kaujas kliedziens!

Mums nevajadzēja paskaidrot, tai saprastu, ko šie trokšņi nozīmē: tas bija 'ienaidnieks, kas, kā šķita, uzbruka pašam fortam.

Mēs metāmies laukā, apbruņojušies, kā nu kurais varēdams.

Izskrējuši ārā, mēs redzējām, ka fortam netiek uzbrukts, bet, paskatījušies pāri sētai, ieraudzījām, ka markitanta māju ir ielencis vesels bars spalvām izrotājušos un kaujai izkrāsojušos indiāņu. Viņi veicīgi skraidīja šurp un turp, vicinādami ieročus un aurodami savu «jo-ho-ehi».

Vēl arvien norībēja pa retam šāvienam, kad nāvi nesošais ierocis tika pavērsts pret kādu upuri, kas mēģināja izbēgt. Forta vārti stāvēja plaši atvērti, un pa tiem, šausmās kliegdami, tagad skrēja iekšā kareivji, kas bija izgājuši ārpusē pastaigāties.

Markitanta māja atradās pārāk tālu, lai to varētu aizsniegt šauteņu lodes. Sargkareivji un vēl daži, kam bija klāt ieroči, gan vairākas reizes izšāva, bet bez panākumiem.

Artilēristi metās pie saviem lielgabaliem, bet izrādījās, ka staļļi — rindā sabūvētas masīvas baļķu celtnes — atrodas tieši vienā līnijā ar

markitanta māju un tādēļ lielgabalnieki nevar uz to notēmēt.

Piepeši kliedzieni apklusa, un pēc brītiņa mēs redzējām grupu melnīgsnēju karavīru aizejam meža virzienā.

Dažās sekundēs viņi nozuda starp kokiem, it kā uz burvja mājienu izgaisdami mūsu skatieniem.

F@rta komandieris — neuzņēmīgs un izšķirošos 'brīžos neattapīgs virsnieks — tagad sapulcināja garnizonu un iedrošinājās doties izbrukumā, taču tikai līdz markitanta mājai. Nonākuši tur, mēs ieraudzījām šausmīgu skatu.

Pats_markitants, divi jauni virsnieki, daži kareivji un_ privātie viesi gulēja beigti uz grīdas, visi vienās brūcēs.

Visvairāk dūrās acīs pilnvarotā līķis, kas gulēja uz /muguras. Viņa ķermeni bija caururbušas sešpadsmit lodes, bet krūtīs kreisajā pusē redzēja vēl briesmīgāku brūci, ko bija atstājis duncis, ietriekdamies viņa krūtīs.

Es būtu uzminējis, kam šis duncis piederēja, pat bez dzīvā aculiecinieka palīdzības, kurš tūlīt pieteicās. Ķēkša nēģeriete, kas bija nolīdusi aiz kādas mēbeles, tagad iznāca no savas paslēptuvēs. Viņa visu bija redzējusi. Viņa pazina Oceolu. Viņš bija vadījis šo uzbrukumu un ka pats pēdējais atstājis traģēdijas vietu. Nēģeriete teicās redzējusi, ka viņš pirms aiziešanas iegrūdis dunci pilnvarotā krūtis, — acīm redzot izpildīdams savu briesmīgo zvērestu.

Pēc neilgas apspriešanās tika nolemts dzīties pakal ienaidniekam. Mēs rīkojāmies ļoti piesardzīgi, bet, tāpat kā iepriekšējā reizē, meklēšana beidzās bez jebkādiem panākumiem, un, tāpat kā iepriekšējā reizē, netika atrasta pat taka, pa kuru indiāņi bija aizgājuši!

65. NODAĻA DEIDA ASINSPIRTS

Ziemsvētku svinēšanas melanholisko izskaņu vēl drūmāku padarīja vēsts, kas drīz vien pēc tam sasniedza Kinga fortu. Tā bija vēsts par notikumu, kas kļuvis pazīstams ar nosaukumu «Deida asinspirts».

Piirrno ziņu atnesa indiāņu skrējējs, kas piederēja pie viena no draudzīgajiem klaniem, ibet viņa stāstītais bija tik satraucošs, ka sākumā tam neviens negribēja ticēt.

Taču pārējie skrējēji, kas ieradās cits pēc cita, apstiprināja pirmā ziņneša vēsti, un .galu galā, lai cik neiespējams savā traģiskumā šķita viņa stāsts, tas bija jāpieņem par patiesību. Un tas tiešām izrādījās patiess ar visu savu romantisko .nokrāsu un asiņainās traģēdijas sīko izklāstu. Karš ar indiāņiem inu bija sācies pavisam nopietni un ievadīts ar ārkārtīgi neparastu .sadursmi — neparastu kā pēc sava rakstura, tā iznākuma.

Šķiet, ir vērts tuvāk aprakstīt šo kauju.

Šā stāsta .sākuma .daļā tika pieminēts kāds Savienoto Valstu armijas virsnieks, kas lielījās, ka viņš «iz- maršētu cauri visam seminolu rezervātam tikai viena kaprāļa pavadībā». Šis virsnieks bija majors Deids.

Majoram Deidam bija lemta izdevība pierādīt sava kaujas drosmi, pie tam krietni kuplāka vīru skaita pavadībā. Iznākums bēdīgu kontrastēja ar lielīgajiem vārdiem, kurus viņš tik neapdomīgi bija izteicis.

Lai saprastu šo traģisko notikumu, nepieciešams pateikt dažus vārdus par apvidus topogrāfiju.

Floridas pussalas rietumu .krastā atrodas Tampas līcis, ko spānieši sauca par «Espiritu Santo». Pie tā bija uzcelts Brūka forts, kas pēc sava izveidojuma līdzinājās Kinga fortam un atradās no tā apmēram deviņdesmit jūdžu uz dienvidiem. Tas bija viens no tiem militārajiem nocietinājumiem, ko ierīkoja sakarā ar indiāņu rezervāta izveidošanu un kas kalpoja kā pierobežas garnizona mītne un .ari transi'tpuiikts kara materiālu pievedumiem nn papildspēkiem, kuri pienāca no Meksikas līča ostām.

Kad sākās konflikts ar indiāņiem, tur atradās apmēram divsimt kareivju, galvenokārt artilēristi un neliela kājnieku vienība.

Drīz pēc neveiksmīgās sapulces Kinga fortā šī karaspēka daļa saņēma ģenerāļa Klinča pavēli atstāt uz vietas tikai nepieciešamo apsardzi un pārējiem doties uz Kinga fortu, lai pievienotos armijas galvenajiem spēkiem.

Paklausot šai pavēlei, simt vīru kopā ar saviem virsniekiem devās ceļā uz Kinga fortu. Šo nodaļu komandēja majors Deids.

1835. gada Ziemsvētku priekšvakarā viņi atstāja Brūika fortu. Kareivji bija labā noskaņojumā, pilni cerībām, ka varbūt ceļā sastaps indiāņus un gūs laurus kaujā ar ienaidnieku. Tā būtu pirmā sadursme šai kara, ,un tādēļ uzvarētāji iemantotu jo lielāku slavu. Nevienam ne prātā nenāca, ka indiāņi varētu sakaut viņus.

Karogiem jautri plīvojot, bungām braši dārdot un taurēm skandinot signālu «uz priekšu!», lielgabalu salūta un biedru uzmundrinošo saucienu pavadīta, Deida nodaļa sāka savu .pārgājienu — to liktenīgo pārgājienu, no kura tai nebija lemts atgriezties.

Tieši pēc septiņām dienām — 31. decembrī — pie Brūka forta vārtiem parādījās kāds cilvēks. Viņš līda rāpus, un skrandainajās apģērba paliekās bija grūti sazīmēt k.ardivja, Deida nodaļas ierindnieka formas •tērpu — jo tas šis vīrs bija. Viņa drēbes bija strautu ūdeņos izmirkušas un purva dūņām notraipītas, putekļiem klātas un asinīm piesūkušās. Viņam bija pieci smagi ievainojumi — viens labajā ciskā, viens galvā, tuvu pie .deniņiem, viens kreisajā rokā un viens mugurā. Viņš bija bāls, novārdzis un izdēdējis līdz pēdējam, lā ka izskatījās pēc skeleta. Kad viņš vārgā, trīcošā balsī paziņoja, ka esot «ierindnieks Klarks no Otrās artilērijas rotas», biedri tikai ar pūlēm viņu .pazina.

Drīz pēc tam ieradās vēl divi — ierindnieki Sprei.gs un Tomass. Viņi bija tikpat .nožēlojamā stāvoklī un ziņoja to pašu, ko Klarks: majora Deida nodaļai uzbrukuši indiāņi un apkāvuši to gandrīz līdz pēdējam vīram. Viņi esot vienīgie, kas palikuši dzīvi no visas šās vienības, kura tik nesen bija atstājusi fortu, pašpaļāvīga un pārliecināta par savu spēku, godkārīgu cerību spārnota.

Viņu stāsts pilnīgi atbilda patiesībai. No visas Deida nodaļas bija izdevies izglābties tikai šiem trim nožēlojamiem cilvēku graustiem, pārējie — pavisam simt seši vīri — Amazuras knastos bija sastapuši .nāvi. Lauru vietā viņi bija guvuši cipreses.

Šie trīs izbēgušie bija cīniņā notriekti zemē, izlikušies par beigtiem un kā miruši atstāti kaujas laukā. Tikai pateicoties tam, viņiem bija vēlāk izdevies aizlīst projām un kaut kā atkulties atpakaļ uz Brūka fortu. Lielāko daļu ceļa Klarks bija rāpojis, stundā pavilkdamies uz priekšu vienu jūdzi, u.n tādā veidā pārvarējis vairāk nekā sešdesmit jūdžu lielu attālumu!

66. NODAĻA
KAUJAS LAUKS

Deida nodaļas apkaušanai analoga gadījuma nepazīst visa indiāņu karu vēsture. Līdzīga rakstura sadursme vēl nekad nebija notikusi, vismaz ne tik liktenīga baltajiem. Sājā gadījumā viņi tika iznīcināti gandrīz, burtiski līdz pēdējam vīram, jo no trīs ievainotajiem kareivjiem, kas bija izbēguši, divi drīz vien nomira.

Indiāņiem šoreiz nebija arī nekādu sevišķu priekšrocību, vienīgi kauj.as «taktikā un viltībā viņi izrādījās pārāki par saviem pretiniekiem.

Majora Deida nodaļai bija .uzbrukts netālu no Arna- zuras*[63]* krastiem, pēc tam kad tā bija šķērsojusi šo upi. Indiāņi bija uzbrukuši samērā klajā vietā — pareti, .augošu, tievu priežu mežā, kur tiem patiešām nebija nekādu lielu priekšrocību ne pozīciju, ne nocietinājumu ziņā. Skaitā viņu nebija vairāk kā divi indiāņi pret vienu balto, un šādu attiecību indiāņu kara_ baltie parasti uzskata par gluži normālu spēku samēru.

Daudzi indiāņi bija jāšus, bet tie turējās ārpus šauteņu uguns loka. Kaujā piedalījās tikai kājnieki un tik ātri guva uzvaru, ka jātnieku palīdzība nemaz nebija vajadzīga. Jau pirmā zalve izsita no ierindas tik daudzus, ka Deida kareivjos izcēlās pilnīgs apjukums. Atkāpties nebija iespējams, jo indiāņu jātnieki bija viņus ielenkuši no sāniem un nogriezuši ceļu.

Pats Deids un lielākā daļa virsnieku krita jau pašā sākumā, un dzīviem palikušajiem nebija citas izejas kā turpat uz vietas cīnīties līdz galam. Viņi mēģināja uzcelt brustveru, nocērtot kokus un sametot to stumbrus (trīsstūra veidā, bet indiāņu nepārtrauktā uguns drīz vien neļāva turpināt darbu, un baļķu siena nepacēlās pat krūšu augstumā virs zemes. Šai nedrošajā aizsegā nu sabēga atlikušie kareivji un cits pēc cita tur krita no labi tēmētajiem indiāņu šāvieniem. Nepagāja necik ilgi, un pēdējais vīrs palika nekustīgi guļam. Asinspirts bija beigusies.

Kad mūsu karaspēks vēlāk ieradās kaujas laukā, tas atrada šo trīsstūrveida iežogojumu pilnu ar līķiem, kas juku jukām gulēja cits uz cita, kā nu kurš nāves brīdi bija nokritis.

Vēlāk tika sacelts liels troksnis, ka indiāņi it kā esot necilvēcīgi mocījuši ievainotos un drausmīgi sakropļojuši nogalinātos. Tas nebija taisnība. Tur vispār nebija ievainoto, ko mocīt, izņemot tos trīs, kas aizbēga. Līķu sakropļošana tika konstatēta tikai pāris gadījumos, un, kā vēlāk noskaidrojās, to bija izdarījuši izbēgušie nēģeri aiz personīgas atriebības.

Daži no kritušajiem bija inoskalpēti, bet tas ir labi pazīstams 'indiāņu kara paradums, un baltie paši, kaujas karstuma satracināt», ir .dažkārt tā rīkojušies.

Es biju viens no tiem, kas pēc virspavēlnieka rīkojuma vēlāk apmeklēja kaujas lauku. Šās inspekcijas grupas oficiālais ziņojums ir labākā liecība par uzvarētāju rīcību. Tas skan šādi:

«Majora Deida nodaļa tika iznīcināta 28. decembra rītā apmēram četru jūdžu attālumā no savas iepriekšējas nakts apmetnes vietas. Karaspēks devās uz priekšu pārgājiena kolonas kārtībā, kad tam uzbruka ienaidnieks, kas bija paslēpies garajā zālē un pundurpalmu aizsegā. Vesels bars indiāņu piepeši parādījās pavisam tuvu kareivju rindām. Tika laisti darbā dunči, šauteņu lai- des un durkļi, un sākās cīņa uz dzīvību un nāvi. Otrā uzbrukumā .pret mūsējiem tika lietotas viņu pašu šautenes, kas bija atņemtas kritušajiem un ievainotajiem Krustuguns nopļāva lielāko daļu artiiēristu, lielgabali tika atņemti, lafetes salauztas un sadedzinātas, bet lādiņi ievelti dīķī. Kaujā piedalījās daudz nēģeru. Indiāņi skalpus neņēma, turpretim nēģeri ar velnišķīgu nežēlību nogalināja visus, kuru kliedzieni un vaidi liecināja, ka viņi vēl ir dzīvi.»

Kāds cits oficiāls ziņojums skan šādi: «Mēs tuvojāmies kaujas laukam no aizmugures. Mūsu priekšgr.upa bija pagājusi šai vietai garām neapstādamās, bet komandējošais virsnieks ar savu štābu atklāja visšausmīgāko ainu, kādu vien var iedomāties. Vispirms mēs ieraudzījām .dažas salauztas un izmētātas kastes, tad ratus, kuros iejūgtie divi vērši gulēja beigti, it kā būtu .aizmiguši ar jūgu kaklā; mazliet pa labi bija redzami pāris .zirgi. Tālāk mēs nonācām pie maza baļķu iežogojuma, kas bija uztaisīts, nocērtot kokus tā, lai izveidotu trīsstūra veid.a brustveru. Trīsstūra iekšpusē gar tā ziemeļu un rietumu sienu gulēja ap trīsdesmit līķu, no kuriem lielākā daļa jau līdzinājās ģindeņiem, bet drēbes gandrīz visas tiem bija palikušas mugurā. Kritušie gulēja tādās pozās, kādās acīm redzot bija atradušies kaujas laikā. Daži bija uzvēlušies virsū saviem mirušajiem biedriem, bet vairums gulēja blakus cits citam cieši pie baļķiem 'ar galvām uz brustveria pusi, pār kuru tie bija raidījuši savus šāvienus. Spriežot pēc kritušo pārsteidzoši regulārā izvietojuma, jādomā, ka viņi tikuši nošauti siavos posteņos un indiāņi tos nav aiztikuši. Vienīgi daži izrādījās noskalpēti, bet to, cik zināms, izdarījuši viņu .sabiedrotie — nēģeri. Virsnieki visi tika bez grūtībām identificēti. Dažiem vēl arvien bija klāt viņu gredzeni un krūšu adatas un kabatās tika atrasta .nauda. Astoņu virsnieku un deviņdesmit astoņu kareivju līķi lika apbedīti.

Jāpiezīmē, ka uzbrukums nebija izdarīts no homoka, bet gan ar retu mežu klātā vietā, kur indiāņi bija paslēpušies zālē un aiz .pundurpalmām.»

Pēc šā ziņojuma iznāk, ka indiāņi nebija uzbrukuši laupīšanas

nolūkā un pat ne aiz atriebības kāres. Viņu rīcības .motīvs bija augstāks un cēlāks — savas dzimtās zemes, savu pavardu un māju aizstāvēšana.

Kaujā ar majora Deida nodaļu indiāņiem bija tikai tā priekšrocība, ika viņi izmantoja paslēptuvi un uzbruka negaidīti. Šim virsniekam, kas neapšaubāmi bija drošsirdīgs, pilnīgi trūka to īpašību, kādas nepieciešamas komandierim, jo sevišķi, cīnoties pret šādu ienaidnieku. Viņš bija 'tikai grāmatu gudrības sasmēlies karavīrs, tāpat kā vairums virsnieku, bet absolūti neprata piemēroties vietējiem apstākļiem, kā to spēj īsts, liels karavadonis. Viņš vadīja savu vienību pārgājienā gluži kā parādē un, tā rīkodamies, ieveda to briesmās un nāve.

Balto komandierim šajā liktenīgajā kaujā pietrūka militāru spēju, bet indiāņu vadoņa rīcība liecināja par pretējo. Drīz vien kļuva zināms, ka šo negaidīto uzbrukumu, kas beidzās ar tik veiksmīgu ienaidnieka sakavi, organizējis un vadījis «Sarkano nūju» cilts jaunais virsaitis Oceola.

Viņš .nevarēja būt ilgi uzkavējies kaujas laukā, lai izbaudītu uzvar.a.s prieku, jo tajā pašā vakarā Kinga fortā — četrdesmit jūdžu no Deida sakāves vietas — viņa atriebības zvērestam par upuri krita valdības pilnvarotais!

67. NODAĻA UITLAKUCI KAUJA

Pilnvarotā noslepkavošana prasīja tūlītēju .atmaksu. Nekavējoties pa dažādiem ceļiem ,uz Dreina fortu tika nosūtīti ziņneši, no kuriem daži krita ienaidnieka rokās, bet pārējie laimīgi nonāca galā un pavēstīja, kas noticis.

Jau nākošās dienas rītausmā vairāk nekā tūkstoš vīru liela armija kaujas gatavībā devās Amazuras virzienā. Ekspedīcijas nolūks bija uzbrukt naidīgo indiāņu ģimenēm — viņu tēviem un mātēm, sievām, māsām un bērniem, kuru paslēptuvi lielā Uitilakuči dumbrāja vidū ģenerālim bija izdevies uzzināt. Bija nolemts viņus sagūstīt, ja tas būs iespējams, un paturēt kā ķīlniekus, lai •tādā veidā piespiestu indiāņu karavīrus padoties.

Kopā iar visiem oitiem, bez kuriem fortā varēja iztikt, es saņēmu pavēli piedalīties šai operācijā un devos līdz karaspēkam. No apkārtējo sarunām es drīz vien uzzināju kareivju noskaņojumu. Viņiem nepavisam nenesās prāts ņemt indiāņus gūstā. Sašutuši par neseno uzbrukumu forta pievārtē un vēl vairāk saniknoti par tā saukto «Deida asinspirti», viņi pat nedomāja noņemties ar gūstekņiem, bet bija gatavi bez žēlastības apkaut visus pēc kārtas — jaunus un vecus, sievietes un bērnus.

Man kļuva nelabi, jau iedomājoties vien drausmīgo slaktiņu, kāds bija paredzams. Šo nelaimīgo ģimeņu uzturēšanās vieta bija noskaidrota, indiāņu izlūki, kas to zināja, veda mūs tieši uz turieni. Kas gan mūs varēja aizkavēt?

Uzbrukumam vajadzēja pārsteigt indiāņus. Bija saņemtas ziņas, ka seminolu karavīri vai vismaz lielākā daļa no tiem pašreiz atrodas kādā tālākā sirojumā, pie tam citā rajonā, tā ka mēs ceļā ar viņiem nevarējām sastapties. Mums vajadzēja iebrukt ligzdā ērgļu prombūtnes laikā, tādēļ karaspēks virzījās klusi un pa nomaļām taciņām.

Vēl dienu iepriekš mūsu kareivjiem šis uzdeveims būtu licies viegli veicams — nekas vairāk kā satraucoša izprieca bez jebkādām briesmām, bet vēsts par Deida sakāvi bija iedarbojusies uz viņiem ar maģisku spēku, reizē tos saniknojot un arī iebiedējot. Pirmoreiz viņi sāka just kaut ko līdzīgu respektam ipret savu ienaidnieku, un varbūt šīm jūtām piejaucās jau mazliet bailes. Vismaz nogalināt indiāņi prata.

Garastāvoklis vēl vairāk saplaka, kad ieradās jauni ziņneši no Deida kaujas lauka, atnesdami sīkākas ziņas īpar notikušo asinsizliešanu. Ne bez bažām kareivji devās tik dziļi ienaidnieka teritorijas iekšienē, un pat pārdrošie brīvprātīgie turējās kārtīgi ierindā un klusēdami jāja uz priekšu.

A.p pusdienas laiku mēs sasniedzām Amazuras krastus. Lai piekļūtu Uitlakuči dumbrājam, mums vajadzēja šķērsot upi, jo plašais,

ar lagūnām izrobotais purvu masīvs, kas nesa šo vārdu, atradās pretējā pusē.

Ģenerālim bija apsolīts, ka mēs upi pāriesim īpa braslu, bet šeit nekāda brasla nebija, un izlūki paši šķita nonākuši neziņā. Vietā, kur mēs sasniedzām upi, tā plūda plata, tumša un dziļa — pārāk dziļa, lai to varētu pār- brist pat mūsu zirgi.

Vai šie izlūki būtu nodevēji un tīšām vestu mūs nepareizi? Gandrīz tā izskatījās, bet tas tomēr nevarēja būt. Tiesa, viņi bija indiāņi, bet pārbaudīti un baltajiem uztioami cilvēki. Bez tam viņi jau bija pietiekami sakompromitējušies patriotu acīs, pie savējiem tos gaidīja nāve, un mūsu sakāve nozīmētu arī viņu galu.

Kā vēlāk izrādījās, nodevības nebija, viņi vienkārši bija sajaukuši takas un paši nomaldījušies.

Tā bija mūsu laime, ka izlūki mūs aizveda pa nepareizu ceļu! Ja viņi nebūtu kļūdījušies, ģenerāļa Klinča armijai nākftos piedzīvot tādu pašu drāmu kā Deidam ar savu nodaļu, tikai daudz plašākā mērogā.

Ja imēs būtu sasnieguši īsto upes pāreju, kais atradās pāris jūdžu lejāk, tad neglābjami uzdurtos ienaidnieka slēpoim. Par šīm lamatām bij.a laikus parūpējies tas pats serninolu vadonis, ikurš tik labi pārzināja kara taktiku meža .apstākļos. Ziņas par indiāņu karavīru prombūtni tālākā sirojumā bij.a tikai kara viltība, viens no pirmajiem Oceolas stratēģiskajiem manevriem.

Šajā brīdī indiāņi jau bijia priekšā tur, kur būtu ieradušies mēs, ja izlūki nebūtu nomaldījušies. Brasls no abām pusēm bija ienaidnieka ielenkts, indiāņu karavīri gulēja neredzami, paslēpušies zālē kā čūskas un gatavi mesties uz priekšu, tiklīdz mēs sā.ktu pāriet upi. tā bija ģenerāļa Klinča un viņa armijas laime, ka mūsu. izlūki izrādījās tik nemākulīgi.

Ģenerālis šobrīd to nez'imaja; ja viņš apzinātos briesmu tuvumu, tad droši vien būtu rīkojies citādi. Tagad viņš deva pavēli apstāties, un pēc īsas apspriešanās tika nolemts celties pāri upei šai pašā vietā, kur bijām pienākuši.

Tika atrastas dažas veca.s laivas un vairākas indiāņu smailītes. Tās noderēja kājnieku pārcelšanai, bet jātnieki varēja upi pārpeldēt uz saviem zirgiem.

Drīz vien bija sanagloti vairāki baļķu plosti, un sākās pārcelšanās. Tā ritēja organizēti un bez kavēkļiem, tā ka nepilnas stundas laikā puse karaspēka jau bija pāri upei.

Es biju starp tiem, kas pirmie sasniedza otru krastu, taču nemaz nepriecājos par veiksmīgo operāciju. Mani nomāca ,tias, ka drīz vien būšu spiests piedalīties neaizsargātu cilvēku — sieviešu un bērnu apkaušanā, jo, spriežot pēc kareivju noskaņojuma, nekas cits nebija sagaidāms. Tādēļ es jutu lielu atvieglojumu, gandrīz vai prieku, kad izdzirdu cauri mežiem atskanam serninolu mežonīgo kara saucienu —

labi pazīstamo «jo-ho-ehī».

To .pavadīja šāvienu dārdi, kuros varēja saklausīt gan šauteņu asos sprakšķus, gan skaļākos musketu rībienus, un lodes, kas sāka džinkstēt gaisā un kapāt ap-*1* kārtējo koku zarus, liecināja, ka mums nopietni uzbrūk lieli ienaidnieka spēki.

Tā armijas daļa, kas atradās šajā pusē, bija ievērojusi piesardzību un ieņēmusi drošas pozīcijas biezajā mežā netālu no upes krasta, itādēļ pirmā indiāņu zalve nenodarīja sevišķu postu, tomēr vairāki krita, un tiem, kuni nebija koku aizsegā, vēl arvien draudēja briesmas.

Karaspēks atbildēja uz indiāņu uguni, tie savukārt nepalika parādā, un sākās savstarpēja apšaudīšanās. Brīžiem tā dārdēja nepārtraukti, brīžiem atsevišķām zalvēm, bet laiku pa laikam apklusa pavisam vai ari norībēja tikai viens otrs šāviens.

Tā tas turpinājās ilgu laiku, ne vienai, ne otrai pusei neciešot lielus zaudējumus, bet bija skaidrs, ka indiāņi ■pameža aizsegā cenšas ieņemt izdevīgākas pozicijas, un proti — mūs ielenkt. Mūsu karaspēks turpretim neiedrošinājās izkustēties no vietas, iekā.ms šai krastā nebūs pārcēlušies pārējie. Pēc tam bija paredzēts doties uzbrukumā un tuvcīņā izdzīt indiāņus no viņu paslēptuves.

Otra armijas daļa vēl arvien turpināja pārcelšanos. Līdz šim viņus bija aizsargājusi! šai krastā esošo karavīru uguns, bet tagad indiāņi izdarīja tādu manevru, kas draudēja izjaukt pārcelšanos un mūsu karaspēka apvienošanos.

Mazliet d ej pus mūsu pozioijām upē iestiepās šaura zemes strēmele, izveidodama miniatūru puss>aliiņu. Tas bija smilšu sēklis, radies pretējā straumes pusē virpuļojošā atvara ietekmē. Šī zemes joma bija zemāka par krastu un bez kokiem, tikai pašā tās galā pacēlās tāda kā saliņa, ko klāja palmu, ozolu un magnoliju biezoknis.

No mūsu puses būtu bijis ļoti prātīgi ieņemt šo saliņu tajā pašā brīdī, kad sākām pārcelšanos, bet ģenerālis nebija rīkojies pietiekami tālredzīgi. Indiāņi tūlīt .to ievēroja, un, pirms imēs spējām viņus aizkavēt, grupa karavīru jau pārskrēja pāri šaurumam un nozuda biezoknī.

Šā veiklā manevra rezultāti tūlīt kļuva acīm redzami. Laivas, kas cēlās pāri upei, straume pienesa .meža klātajai saliņai šāviena attālumā* un tagad uz tām no krēslainā biezokņa cauri zilam pulvera dūmu mākonim sāka birt ložu krusa, nesdama līdz nāvi. Kareivji cits pēc cita saļima uz plostiem vai arī, pārvēlušies pāri laivas malai, iegāzās ūdenī ar smagu blīkšķi, 'kas liecināja, ka viņi vair.s nav dzīvi. Mēs no šā krasta sparīgi apšaudījām biezokni, taču nespējām izsist no pozicijām drosminieku pulciņu, kuri bija to ieņēmuši.

Mēs zinājām, ka viņu tur nav daudz, jo redzējām tos skrienam pāri šaurumam, bet acīm redzot tie bija izlasīti vīri, visi pirmklasīgi šāvēji. Katra viņu lode trāpīja mērķi.

Tas bija ārkārtīgi uztraucošs brīdis. Krastā kauja ritēja vienlīdzīgāˆ, jo abas puses cīnījās koku aizsegā un cieta apmēram vienādus un diezgan niecīgus zaudējumus, bet šī grupa uz saliņas viena pati nogalināja vairāk mūsējo nekā visi pārējie indiāņi kopā.

Nebija citas izejas kā izsist viņus no turienes, ar durkļiem izdzīt tos no biezokņa. Tāds vismaz tagad bija virspavēlnieka plāns.

Tas likās pilnīgi bezcerīgi. Ikviens, kas tuvotos saliņai no krasta puses, pakļautu sevi iznīcinošai paslēpušos ienaidnieku ugunij, un katrs solis uz priekšu nozīmētu riskēt ar dzīvību.

Es jutos pārsteigts, ka ģenerālis šo kaujas operāciju vadīt uzdeva man. Nezinu, kādēļ viņš to darīja, jo līdz šim es nebiju cīņā izcēlies ne ar sevišķu drošsirdību, ne dedzību. Bet tieši tāda bija paša virspavēlnieka pavēle, un man gribot negribot vajadzēja to nekavējoties izpildīt.

Kopā ar kareivju pulciņu, kas skaitliski nebija neko lielāks par ienaidnieka grupu, kurai mums vajadzēja uzbrukt tik ļoti neizdevīgos apstākļos, es ne bez bažām sirdī devos uz pussaliiņu.

Es jutos tā, it kā soļotu pretī savai nāvei, un, šķiet, lielākā daļa no kareivjiem, kas man sekoja, pārdzīvoja to pašu. Pat ja mēs skaidri zinātu, ka dzīvi nepaliksim, tagad vairs nevarēja griezties atpakaļ, jo visas armijas skatieni bija pievērsti mums. Mums vajadzēja iet uz priekšu un uzvarēt vai krist.

Pēc dažām sekundēm mēs jau bijām sasnieguši pussalas galu un lieliem, ātriem soļiem tuvojāmies biezoknim. Mēs klusībā cerējām, ka varbūt indiāņi nav mūs ieraudzījuši un mums izdosies nepamanītiem piekļūt viņiem no aizmugures.

Taču tās bija veltīgas cerības. Ienaidnieki bija bijuši modri, jau no 'paša sākuma novērojuši mūsu manevru, pavērs,ušies uz šo pusi un tagad ar 'pielādētām šautenēm gaidīja mūs tuvojamies.

īsti neapjauzdami savu bīstamo situāciju, mēs turpinājām skriet uz priekšu un bijām vairs tikai kādus divdesmit jardus no meža malas, kad piepeši imums pretī no kokiem izšāvās zilu dūmu mutuļi un sarkanas liesmas. Es dzirdēju gar ausīm nodžinkstam lodes un izdzirdu savu kareivju kliedzienus uin vaidus, kad tie cits pēc aita saļima man aiz muguras. Atskatījies es redzēju, ka viņi visi līdz pēdējam nokrituši zemē — vai nu beigti, vai nāvīgi ievainoti.

Tai pašā mirklī no meža atskanēja baiss: — Atpakaļ, Rendolf! Ejiet atpakaļ! Jūsu dzīvība ir tikusi saudzēta tā simbola dēļ, ko jūs nesat uz savām krūtīm, bet mani vīni ir satraukti un viņu asinis iekarsušās cīņā. Neizaiciniet viņu dusmas! Pazūdiet no šejienes!

68. NODAĻA UZVARA, KAS BEIDZAS AR ATKAPSANOS

Es neredzēju runātāju, jo bieza lapotne viņu pilnīgi paslēpa. Bet man nemaz nevajadzēja viņu redzēt, lai zinātu, kas mani .uzrunāja. Izdzirdīs šo balsi, es momentā to pazinu. Tas bija Oceola.

Es nevaru aprakstīt, ko šajā brīdī izjutu, ne arī skaidri atcerēties, ko darīju. Es nespēju sakarīgi domāt un biju pilnīgi apjucis no pārsteiguma un bailēm.

Es atceros, ka atkal pagriezos pret saviem kareivjiem. Es redzēju, ka viņi visi nav beigti. Daži gan gulēja, tāpat kā bija .nokrituši — sarāvušies čokurā vai izstiepusies visā garumā dažādās nāves pozās, nekustīgi un acīm redzot jau miruši, bet citi vēl kustējās, un viņu vaidi liecināja, ka tie vēl ir pie dzīvības.

Es jutos priecīgs, redzot, ka vairāki bija atkal uzrausušies kājās un skrēja, pareizāk sakot, streipuļoja projām un vēl daži bija uzslējušies četrrāpus un līda uz ik rasta puisi.

Šos indiāņi vēl arvien turpināja apšaudīt, un, kamēr es tur stāvēju, nezinādams, ko iesākt, pāris no viņiem ■nogāzās zālē, ložu ķerti, kuras džinkstēja man apkārt kā spiets.

Starp ievainotajiem, kas gulēja manā priekšā, bija kāds jauneklis, kuru es labi pazinu. Viņš bija sašauts abās kājās un nevarēja paiet. Viņa lūgšanās, lai es tam palīdzu, pamodināja mani no sastinguma. Es atcerējos, ka šis jaunais cilvēks kādreiz bija izdarījis man lielu pakalpojumu.

Gandrīz mehāniski es noliecos, satvēru viņu ap vidukli, pacēlu no zemes un sāku vilkt projām.

Ar šo nastu es steidzos atpakaļ pāri zemes šaurumam, cik vien ātri spēju paiet, un neapstājos ne uz mirkli, iekams nebiju nonācis tik tālu, ka indiāņu lodes vairs mūs nevarēja aizsniegt. Tur mani sagaidīja grupa kareivju, kas bija sūtīti, lai segtu mūsu atkāpšanos. Atstājis savu ievainoto biedru viņu gādībā, es pats steidzos tālāk ziņot virspavēlniekam par uzbrukuma bēdīgo iznākumu.

Taču ziņojums vairs nebija vajadzīgs. Krastā palikušie bija uzmanīgi vērojuši mūsu gājienu, un visa armija jau zināja par notikušo sakāvi.

Ģenerālis neteica neviena vārda un, neļāvis pat neko paskaidrot, nosūtīja mani uz citu kaujas lauka sektoru.

Visi nosodīja viņa neapdomīgo rīcību — sūtīt oilvē- kus tik riskantā uzdevumā, pie tam tik mazu grupu. Kas attiecas uz mani, tad es biju ieguvis drosmīga komandiera slavu, mīklaini likās tikai tas, kā man vienīgajam bija izdevies palikt neskartam šajā drausmīgajā

apšaudē, bet to izskaidrot es pašreiz ir nedomāju.

Kādu stundu vai ilgāk kauja turpinājās, abām pusēm neregulāri apšaudoties purvainajā mežā un nevienai negūstot pārsvaru. Abi pretinieki turējās savās iepriekšējās pozīcijās, bet indiāņiem bija tā priekšrocība, ka viņiem aizmugurē atradās brīvs mežs. Turpretim .mums atkāpšanās nozīmētu visas armijas bojā eju, jo citas iespējas nebija kā vienīgi atkal celties pāri upei, bet to vajadzētu darīt zem ienaidnieka uguns.

Un tomēr palikt līdzšinējās pozīcijās likās tikpat bīstami. Neizkustoties no vietas, mēs nevarējām nekā uzsākt, jo faktiski bijām ielenkti uz upes krasta. Mēs j»au reiz bijām mēģinājuši izsist indiāņus no krūmāja, bet veltīgi. Pēc šīs neveiksmes mēģināt otrreiz izlauzties viņiem cauri būtu vēl riskantāk, taču, paliekot uz vietas, mums draudēja citas briesmas. Karaspēks bija izgājis no mītnēm ar visai niecīgiem pārtikas krājumiem. Tie bija jau gandrīz izsīkuši, un armijai uzglūnēja bads. Tas bija jau tagad jūtams, un ar katru stundu stāvoklis kļūtu nopietnāks.

Mums likās, ka esam ielenkti, un tā tas patiešām arī bija. Puslokā ap mums mežs mudžēja no indiāņiem, kas turējās koku aizsegā un izveidoja tikpat stipru aplenkuma līniju kā nocietināti ierakumi. To nevarēja pārraut bez milzīgiem upuriem no mūsu puses.

Mēs ievērojām arī, ka ienaidnieku skaits ar katru stundu palielinās. Laiku pa laikam atskanēja īpatnējs kliedziens, kas — kā to paskaidroja daži indiāņu kara veterāni — vēstīja jaunu ienaidnieka grupu ierašanos. Mēs sākām bažīties, ka drīz vien indiāņi būs lielā skaitliskā pārsvarā un mūs sakaus. Visu armiju pārņēma drūms noskaņojums.

Līdzšinējo sadursmju laikā mēs bijām ievērojuši, ka daudzi no indiāņiem ir apbruņojušies ar kamenīcām un musketēm un daži ģērbušies mūsu armijas formās ar visu uzkabi. Kāds ievērojams virsaitis bija ietērpies vēl dīvaināk. No viņa pleciem, uzsprausts līdzīgi apmetnim, kādu valkāja pirmie spāniešu iekarotāji, nokarājās liels zīda karogs. Ar savām sarkanajām un baltajām svītrām un zilo, 'zvaigžņoto laukumu stūrī tas piesaistīja visu mūsu kareivju skatienus, un šajā fantastiskajā drapējumā viņi pazina savas valsts mīļoto karogu, kas tagad bija likts tādā negodā.

Sie mūsu armijas atribūti runāja izteiksmīgu valodu. Mēs par tiem nebrīnījāmies. To atrašanās ienaidnieka rokās bija viegli izskaidrojama. Karogs, musketes, kamenīcas un formas tērpi bija trofejas no kaujas lauka, kur tika iznīcināta Deida nodaļa.

Sis fakts izna'isīja dziļu sašutumu mūsu kareivjos, bet Tinu niknums bija bezspēcīgs. Vēl nebija pienākusi īstā stunda .atriebt savu biedru traģisko bojā eju.

Nav izslēgts, ka mūs būtu piemeklējis tāds pats liktenis, ja mēs vēl

ilgāk būtu palikuši .uz vietas, bet tad kādam brīvprātīgo virsniekam, kas bija cīnījies pret iezemiešiem vēl Hikori vadībā un labi pārzināja indiāņu kara taktiku, ienāca prātā laba ideja. Viņš ar upes otrā krastā palikušajiem brīvprātīgajiem izdarīja veiklu manevru, kas sagādāja mums iespēju atkāpties, un ģenerālis nekavējās izmantot šo izdevību.

Pēc šā virsnieka norādījuma brīvprātīgo vienība pārvietojās mazliet .augšup gar .upi un izlikās, ka gatavojas celties pāri tur. Tas bija labs stratēģisks gājiens. Ja viņiem izdotos sasniegt šo krastu, tad ienaidnieks nokļūtu starp divām ugunīm un būtu .spiests izbeigt aplenkumu, taču viņi nemaz nedomāj,a pārcelties, tā bija tikai kara viltība.

Sis manevrs tiešām .apmānīja indiāņus, un viņi visi kā viens metās uz upes krastu, lai aizkavētu pārcelšanās mēģinājumu. Ielenktais karaspēks izmantoja viņu prombūtni, un regulārās armijas daļām, nezaudējot ne minūti dārgā laika, izdevās nokļūt atpakaļ upes «drošajā pusē». Viltīgais ienaidnieks bija pārāk piesardzīgs, lai mums sekotu, un tā beidzās Uitlakuči kauja.

Steidzīgi notika kara apspriede, lai izlemtu, kā tālāk rīkoties, un šajā jautājumā domas nedalījās. Priekšlikums atgriezties Kinga fortā tika pieņemts ar apbrīnojamu vienprātību. Nekavējoties mēs devāmies atpakaļceļā un bez jebkādiem starpgadījumiem sasniedzām fortu.

69. NODAĻA VEL VIENA «PURVA KAUJA»

Pēc šās kaujas armijas noskaņojums 'pilnīgi izmainījās. Vairs nedzirdēja lielīšanos, un kareivju dedzību doties cīņā pret ienaidnieku nenācās grūti apvaldīt. Neviens neizteica vēlēšanos piedalīties atkārtotā ekspedīcijā uz Uitlakuči, un lielajam dumbrāja.m vajadzēja .palikt (neizpētītam, kamēr ieradīsies papildspēki. Brīvprātīgajiem dūša bij.a pavisam .saplakusi .un .karot vairs negribējās. Indiāņu negaidītā un drosmīgā pretošanās bija viņus krietni vien nobaidījusi, jo tik asiņainas .kaujas tie nekādā ziņā nebija paredzējuši. Līdz šim nicinātais ienaidnieks .ar savu rīcību bija izraisījis lielu niknumu un atriebības kāri, bet tai pašā laikā arī iemācījis sevi respektēt.

Uitlakuči kauja Savienoto Valstu armijai maksāja gandrīz simt .kareivju dzīvības. Domāja, ka seminolu zaudējumi ir daudz lielāki, kaut .gan nekādu ziņu par to nebija un šis uzskats pamatojās tikai uz minējumiem. Neviens nebija redzējis ienaidnieka kritušos, bet to izskaidroja tā, ka viņi kaujas laikā savus mirušos un ievainotos aizgādājuši projām.

Cik bieži šis absurdais apgalvojums ir parādījies kā uzvarējušu, tā sakautu ģenerāļu ziņojumos! Tas ir parastais izskaidrojums, ja kaujas laukā atrod pārāk maz kritušo ienaidnieku. Pieņemot šādas rīcības iespējamību, jāatzīst viens no diviem: vai nu kauja ir bijusi viegla, vai arī indiāņu vidū valda tāds savstarpējs biedriskums un pieķeršanās, uz kādu cilvēka daba diez vai spējīga. Pēc savas kara gaitu pieredzes es varu teikt, ka nekad neesmu redzējis ne mūsējos, ine ienaidniekus aiznesam projām kādu krituša karavīra līķi, iekāims nav noklusis pēdējais šāviens.

Protams, Uitlakuči kaujā nolika galvas arī daži no mūsu ienaidniekiem, bet indiāņu zaudējumi bija daudz mazāki nekā mums. Man netrūka izdevības novērot kaujas lauku, bet es nevarētu zvērēt, ka tiku redzējis tur kaut vienu pašu kritušu indiāni, un neesmu arī saticis nevienu no mūsējiem, kas to varētu.

Neraugoties uz to, šī kauja ir iegājusi vēsturē kā liela «uzvara», un vēl arvien ir saglabājies virspavēlnieka ziņojums — ļoti interesants militārās literatūras paraugs. 5ajā dokumentā var atrast gandrīz visu virsnieku vārdus, kas piedalījās Uitlakuči kaujā, un ikviens no tiem dr attēlots kā nepārspējams varonis! Tas ir īsts uzpūtības un lielības piemineklis!

Patiesībā sarkanādainie bija mūs krietni samizojuši.

Armija valdīja drūms noskaņojums, kareivji bija tikpat sarugtinati, cik nikni.

Vecais labais ģenerālis Klinčs, kuru'vēsturnieki dēvē par «kareivju draugu», vairs netika uzskatīts par lielu karavadoni Viņa slavas zvaigzne bija norietējusi. Ja Oceola turēja uz viņu Jaunu prātu, tad varēja justies ap mierināts ar to, ko bija panācis, un vairāk neapgrūtināt veco veterānu. Kaut ari vel dzīvs, slavai viņš bija miris.

*

Tagad Kinga fortā ieradās jauns virspavēlnieks, un lidz ar to atkal atdzīvojās cerības gūt uzvaru. Šis ģenerālis, vārdā Geinzs, sava ilggadīgā dienesta dēļ arī skaitījās veterāns. Valdība viņu nebija norīkojusi šajā postenī, bet, tā kā Florida ietilpa viņa militārajā apgabalā, tad Geinzs pats bija brīvprātīgi uzņēmies kara vadību.

Tāpat kā viņa priekštecis, Geinzs loloja cerības bagātīgi plūkt slavas laurus, un, tāpat kā Klinčam, viņam bija lemts piedzīvot vilšanos. Arī viņš lauru vietā saņēma ciprešu vainagu.

Bez kavēšanās mūsu armija, papildināta ar jaunām karaspēka daļām no Luiziiānas un citurienes, atkal devās Uitlakuci .dumbrāja virzienā.

Mēs sasniedzām Amazuras krastus, bet nepaguvām šķērsot šo upi, kas izrādījās tik liktenīga mūsu slavai un dzīvībām. Šoreiz bija pārcēlušies indiāņi.

Gandrīz tai pašā vietā, kur iepriekšējā reizē, tikai pretējā upes krastā, mums uzbruka sarkanādainie karavīri un pēc dažu stundu ilgas niknas apšaudīšanās piespieda mūsu lepnos bataljonus meklēt patvērumu aiz steigā uzceltas baļķu sētas. Tur mēs ielenkumā pavadījām deviņas dienas, neuzdrošinādamies parādīties ārpus sava nocietinājuma. Bads mums vairs nedraudēja, bet bija jau pienācis, un, ja mūsu rīcībā nebūtu zirgu, ar kuriem mēs bijām šurp atjājuši un kuru gaļu tagad bijām spiesti izmantot sava mokošā izsalkuma apmierināšanai, tad puse no Izarda nometnes armijas būtu nomirusi badā.

Mūs no bojā ejas iziglāba lielu papildspēku savlaicīgā ierašanās. Tie tika 'sūtīti .murns palīgā Kl'inča vadībā, kurš arvien vēl komandēja brigādi. Mūsu agrākajam ģenerālim uzsmaidīja laime: nākot tieši no Kinga forta, viņš ar savu brigādi nokļuva ienaidnieka aizmugurē un, pārsteidzot to, atbrīvoja mūs ino bīistamā ielenkuma.

Mūsu atbrīvošanas >diena bija ievērojama vēl ar vienu neparastu notikumu — indiāņi uzsāka ar mums pamiera sarunas.

Agni no rīta, kad bija vēl tumšs, mēs izdzirdējām tālumā kādu balsi skaļi saucam: — Ei, jūs tur! Hallo!

Sauciens atskanēja no ienaidnieka puses — tā kā mēs bijām ielenkti, tad citādi nemaz nevarēja būt, — taču, ispriežot pēc intonācijas, kliedzējs nebija indiānis, un tas ļāva cerēt, ka ieradusies Kl'inča brigāde.

Sauciens tika atkārtots, un mēs uz to atbildējām, bet cerības uz

glābiņu izgaisa, jo tagad pazinām, ka griezīgās balss īpašnieks ir Ābrams, melnais virsaitis Un agrākais indiāņu tulks sapulcē.

— Ko jūs vēlaties? — virspavēlnieks pavēlēja jautāt.

— Sarunas, — skanēja strupa atbilde.

— Kādā nolūkā?

— Mēs gribam pārtraukt karošanu.

Priekšlikums bija patīkams un negaidīts. Ko tas varēja nozīmēt? Vai indiāņi cieta badu tāpat ka mēs un bija apnikuši karot? Tas bija pilnīgi iespējams, jo kāda gan cita iemesla dēļ viņi gribētu tik pēkšņi izbeigt karu? Viņi vēl nebija sakauti, taisni otrādi — visās līdzšinējās sadursmēs tie bija uzvarējuši.

Varēja gan iedomāties vēl kādu iemeslu. Mēs katru brīdi gaidījām ierodamies Klinča brigādi. Skrējēji bija atnesuši nometnē ziņu, ka viņš ir jau tuvu, un ar šo papildspēku palīdzību mēs spētu ne tikai izlauzties no aplenkuma, bet arī uzbrukt indiāņiem ar drošām izredzēm tos sakaut. Varbūt viņi, tāpat ikā mēs, zināja par Klinča tuvošanos un tagad gribēja mums uzstādīt savus noteikumus pirms viņa ierašanās.

Tā priekšlikumu uzsākt sarunas izskaidroja virspavēlnieks, kurš tagad cerēja, ka spēs dot indiāņiem izšķirošu triecienu. Viņš vienīgi bažījās, ka ienaidnieks neaiziet, pirms Klinčs būs paguvis sasniegt kaujas vietu.

Pamiers aizkavētu indiāņus šeit, un tādēļ bez ilgas domāšanas ģenerālis lika tālajam saucējam paziņot, ka mēs esam ar mieru uzsākt sarunas.

Tika nolemts, ka abu 'pušu parlamentāra — trīs no indiāņiem un trīs no mums — sastapsies, tiklīdz kļūs gaišs.

Mūsu nocietinājuma priekšā izpletās maza savanna, kas dažu simt jardu attālumā robežojās ar mežu. Tiklīdz uzausa diena, mēs ieraudzījām trīs vīrus iznirstam no kokiem un iznākam klajumā. Tie bija indiāņu virsaiši savos greznajos itērpos — ienaidnieka parlamentāri. Mēs pazinām visus trīs — tie bija Ābrams, Koa Hadžo un Oceola.

Nepienākuši tuvāk par musketes šāviena attālumu, viņi apstājās un, nostādamies plecu pie pleca ar sejām pret nometni, ieņēma staltas pozas.

Trīs virsnieki, no kuriem divi prata seminolu valodu, devās viņiem pretī. Es biju viens no tiem.

Pēc dažāiiļ sekundēm mēs stāvējām vaigu vaigā ar i ena iidin i ek a virsaiši em.

70. NODAĻA SARUNAS

Pirms sarunu uzsākšanas mēs visi seši sarokojāmies, vismaz ārēji izlikdamies ļoti draudzīgi. Oceola sirsnīgi paspieda manu roku un ar zīmīgu smaidu sacīja:

— Ak Rendolf! Draugi 'dažreiz tiekas arī karā, tāpat kā miera laikā.

Es zināju, ko viņš ar to domāja, bet varēju atbildēt tikai ar pateicības pilnu skatienu.

No nometnes puses mums tuvojās ziņnesis, kas nesa kādu ģenerāļa norādījumu. Tai pašā mirklī no meža iznāca viens indiānis un, turēdamies vienādā solī ar ziņnesi, tieši reizē ar to pienāca mums klāt. Indiāņu delegācija negribēja pieļaut, ka mēs būtu pēc skaita vairāk nekā viņi.

Tiklīdz ziņnesis bija pačukstējis savu vesti, sakas sarunas.

No indiāņu puses galvenais runātājs bija Ābrams. Viņš runāja lauzītā angļ.u valodā. Pārējie savu piekrišanu apliecināja vienkārši ar galvas mājienu vai vien- zilbīgo «ho», bet, ja nepiekrita, tad iesaucās: «Cooree!»

— Vai jūs, baltie, .gribat slēgt mieru? — nēģeris strupi noprasīja.

— Uz kādiem noteikumiem? — jautāja musu delegācijas vadītājs.

— Mēs jums dodam šitādus noteikumus: jūs noliekat ieročus un izbeidzat karot, jūsu zaldāti iet atpakaļ un paliek savos fontos. Mēs, indiāņi, aizejam pāri Uitlakuči, un no šā laika lai šitā lielā upe paliek robeža starp mums un jums. Mēs apsolām dzīvot mierā un saticībā ar visiem baltajiem kaimiņiem. Tas 'ir viss, iko varu sacīt.

— Brāļi! — mūsu runātājs atbildēja. — Es baidos, ka ne baltais ģenerālis, ne arī mūsu Lielais Tēvs, prezidents, nepieņems šādus noteikumus. Es esmu pilnvarots teikt, ka virspavēlnieks var slēgt mieru tikai ar tādiem noteikumiem, ka jūs bez ierunām padodaties un apsolāties piekrist pārvietošanai.

— Cooree! Cooree! Nekad! — vienā mutē lepni iesaucās Koa Hadžo un Oceola. Nelokāmā apņēmība, kas skanēja virsaišu balsīs, liecināja, ka viņi nav nākuši šurp, lai piedāvātu padošanos.

— Kamdēļ mums jāpadodas? — jautāja nēģeris, izrādīdams izbrīnu. — Mēs neesam uzvarēti! Mēs uzvaram jūs katrā kaujā, mēs jūsējiem sadodam vienreiz, divreiz, trīsreiz! Nolādēts, mēs vienmēr samizojam jūs un labu daļu arī apšaujam. Kamdēļ mums padoties? Mēs esam nākuši šeit uzstādīt noteikumus, nevis lūgties.

— Tam nav sevišķas nozīmes, kas noticis līdz šim, — piezīmēja virsnieks. — Mēs esam daudz stiprāki par jums un gatu galā jūs uzvarēsim.

Atkal abi virsaiši vienā balsī iesaucās: — Cooree!

— Varbūt jūs, baltie, aplam spriežat par imūsu stiprumu. Mēs neesam tik vāji, kā jūs domājat. Nolādēts, nepavisam! Mēs jums parādīsim savu spēku.

To teikdams, nēģeris jautājoši paskatījās uz saviem biedriem, it .kā prasītu viņu piekrišanu kādam priekšlikumam.

Tie abi piekrītoši pamāja. Oceola, kas tagad pārņēma iniciatīvu savās rokās, pagriezās pret mežu un skaļi izkliedza īpatnēju saucienu.

Vēl nebija inokLususii viņa sauciena .atbalss, kad visa mūžam zaļo koku meža mala pēkšņi sakustējās, un jau nākošajā mirklī klajumā parādījās melnīgsnēju karavīru rindas. Viņi panāca uz priekšu dažus soļus un tad nostājās nevainojamā kaujas kārtībā, tā ka mēs viegli varējām pateikt, cik to tur ir.

— Saskaitiet sarkanos karavīrus! — uzvarošā baisi kliedza Oceola. — Saskaitiet viņus, lai jūs turpmāk zinātu sava ienaidnieka spēku!

Izrunājot šos vārdus, uz indiāņa lūpām parādījās lironisks smīns, un kādu brīdi viņš klusēdams mūs uzlūkoja.

— Nu, — viņš turpināja, atkal norādīdams uz saviem karavīriem, — vai šie brašie puiši, kuru ir piecpadsmit simtu, izskatās pēc (tādiem, kas ciestu badu un taisītos padoties? Nē! Viņi ir gatavi turpināt karu, līdz pēdējā vīra asins iesūksies dzimtenes zemē. Ja viņiem būs jāiet bojā, tad tas notiks šeit, Flonidā — zemē, kur viņi ir dzimuši un kur atdusas viņu tēvi.

Mēs ķērāmies pie šautenes tādēļ, ka jūs mums bijāt nodarījuši pārestības un gribējāt mūs padzīt no šejienes. Ciestās pārestības mēs esam atriebuši. Mēs esam nogalinājuši daudzus no jūsējiem, un mums pietiek atriebības. Mēs negribam vairāk nonāvēt. Bet par pārvietošanos mēs savu lēmumu neesam mainījuši un nekad to nedarīsim.

Mēs nākam pie jums ar godīgu priekšlikumu. Pieņemiet to, un šajā pašā stundā karš beigsies. Noraidiet to, un atkal līs asinis. Zvēru .pie lielā gara Vikome, asinis plūdīs straumēm! Sarkanās nūjas pie mūsu vigvamiem atkal un atkal no jauna sārtosies ar bālģīmju asinīm. Tātad — miers v.ai karš — jūs varat izvēlēties.

Beidzis runāt, Oceola pamāja ar roku saviem melnīgsnējiem karavīriem mežmalā, un tie, paklausot viņa norādījumam, klusi un ātri aizslīdēja aiz kokiem, gandrīz noslēpumaini nozuzdami skatienam.

Mūsu pārstāvis pašreiz atbildēja uz jaunā virsaiša dedzīgo runu, kad piepeši viņu pārtrauca musketu šāvieni, kas atskanēja no meža puses, bet krietni tālāk vndiāņu aizmugurē. Šāvieni rībēja nepārtraukti eits pēc cita, un tos pavadīja kliedzieni, kas, kaut arī vāji sadzirdami, ļāva noprast, ka tur kareivji ar urrā saucieniem dodas uzbrukumā.

— Ha! Negodīga spēle! — iesaucās abi virsaiši. — Melīgie bālģīmji, jūs nožēlosiet šo nodevību! — Un bez tālākām runām visi trīs

indiāņu parlamentāri metās projām un, cik vien āitri kājas spēja nest, skriešus devās iz mežu.

Mēs atgriezāmies nometnē, kur ari bija dzirdēti šāvieni un pēc tiem secināts, ka Klinča brigādes priekšpulks uzbrucis indiāņu aizmugures posteņiem. Mēs atradām karaspēku jau nostājušos kaujas kārtībā un gatavu iziet no nometnes. Pēc dažām minūtēm tika dota pavēle, un armija, atstājusi ,savu primitīvo fortu, steidzīgi izkārtojās izvērstā ierindā gar upes krastu uz abām pusēm.

Tiklīdz ierinda bija izveidota, tā devās uz priekšu. Karaspēks dega atriebības kārē. Tas bija piedzīvojis tādu apkaunojumu, vairāk nekā nedēļu sēdējis aplenkumā un cietis badu, un tagad nu bija pienākusi izdevība glābt savu godu un pārmācīt indiāņus. Operācijas norise bija jau iepriekš saskaņota: no aizmugures ienaidniekam izvērstā ierindā strauji nāca virsu Klinča brigāde, no priekšpuses tādā pašā veidā virzījāmies mēs. Indiāņi vairs nevarēja izbēgt. Viņi būs spiesti cīnīties un beidzot tiks uzvarēti.

Tā domāja visi —kā virsnieki, tā kareivji. Pats virspavēlnieks bija ļoti labā garastāvoklī. Viņa stratēģiskais plāns bija izdevies. Ienaidnieks ir ielenkts un tiks saņemts kā spīlēs. Viņu gaidīja liela uzvara un slavas lauri.

Mēs soļojām uz priekšu. Tagad tālumā bija dzirdami vairs tikai atsevišķi šāvieni. Indiāņu labi pazīstamo kara saucienu mēs nevarējām saklausīt.

Mēs turpinājām virzīties uz priekšu. Homoki tika ieņemti triecienuzbrukumā, bet ienaidnieku mēs to ēnainajos biezokņos neatradām.

Viņiem taču jābūt kaut kur priekšā, starp mums un tuvojošos papildspēku brigādi. Vai iespējams, ka indiāņi būtu atkāpušies, izbēguši?

Nē! Tur jau viņi ir — otrā savaninas malā, pašreiz nāk ārā no meža, lai pieņemtu kauju ar mums. Tagad tikai uzbrukumā! .. .

Ha! Zili mundieri ar baltām jostām, augstas kareivju cepures un zo.beni — tie taču nav indiāņi! Tas nav ienaidnieks! Tur nāk mūsu draugi — KMnča brigādes vīri!

Par laimi, mēs laikā viens otru pazinām, citādi būtu atklājuši uguni uz savējiem.

71. NODAĻA INDIĀŅU ARMIJAS NOSLĒPUMAINĀ PAZUŠANA

Abas mūsu armijas daļas tagad sanāca kopā un, pēc tam ikad komandieri bija noturējuši steidzīgu apspriedi, turpināja pārmeklēt apkārtni cerībā sastapt ienaidnieku. Stundām lilgā meklēšana nedeva nekādus rezultātus — indiāņi nebija atrodami.

Oceola bija izdarījis kara vēsturē nedzirdētu stratēģisku manevru. Viņš bija aizvedis projām pusotra tūkstoša lielu armiju, kurai no divām pusēm strauji nāca virsū gandrīz tikpat liels pretinieka karaspēks, neatstājot ielenkumā nevienu vīru un pat nekādas atkāpšanās pēdas. Indiāņu karapulks, ko mēs vēl nesen redzējām pilnā kaujas ierindā, vienā mirklī bija sadrumstalojies tūkstoš daļās un kā uz burvja mājienu nozudis.

Ienaidnieks bija aizgājis, un mēs nezinājām, uz kurieni. Sarūgtinātie ģenerāļi ar savu karaspēku atkal atgriezās Kinga fortā.

Indiāņu armijas «izkliedēšana», kā šo neveiksmi nosauca, atkal tika ierakstīta vēsturē kā jauna uzvara. Taču šī «uzvara» iznīcināja nabaga veco Geinzu — vismaz a.r to izbeidzās viņa militārā karjera, un viņš labprātīgi atteicās no augstā posteņa, pēc kura bija tā kārojis.

Tagad par virspavēlnieku tika iecelts trešais ģenerālis — Skots. Tas bija virsnieks ar slavenāku vārdu neka viņa priekšteči. Pateicoties vecajos britu karos gūtajam ievainojumam, .augstajai dienesta pakāpei, savām politiskajām izdarībām ,un galvenokārt tā saucamās «franču taktikas sistēmas» brīvai pārtulkošanai, uzdodoties pašam par tās autoru, ģenerālis Skots bija kļuvis populārs un pēdējos divdesmit gadus baudījis izcilu sabiedrības ievērību.*[64]* Cilvēkam, kas spējis izgudrot tādu militārās manevrēšanas sistēmu, noteikti vajadzēja būt lielam karavadonim — tā sprieda viņa tautieši.

Protams, no jaunā virspavēlnieka gaidīja brīnumus, un tautai tika apsolīti īsti varoņdarbi. Viņš apiesies ar šiem mežoņiem īpavisam citādi nekā viņa priekšgājēji un drīz vien sekmīgi novedīs galā šo nicināmo karu.

Skota iecelšana par virspavēlnieku tika uzņemta ar lielu sajūsmu, un sākās gatavošanās jaunam karagājienam tik plašā mērogā, kādu nebija lemts piedzīvot nevienam no abiem viņa priekštečiem. Armijas sastāvs tika palielināts — gandrīz trīskāršots un sagādāti bagātīgi pārtikas krājumi, tikai tad dižais ģenerālis bija ar mieru uzņemties karaspēka virsvadību.

Beidzot viņš ieradās un sākās jaunā kampaņa.

Es te sīkāk nepakavēšos pie šās kampaņas atsevišķām epizodēm, jo neviena no tām nebija tik nozīmīga, lai tiktu ierakstīta hronikā, ne

arī pietiekami interesanta, lai to pastāstītu. Viss šis karagājiens sastāvēja no nogurdinošiem pārgājieniem, kuros mēs cēli maršējām regulārās rindās gluži kā militārā parādē. Armija tika sadalīta trīs divīzijās, kuras saucās lepnos vārdos — «labais flangs», «kreisais flangs» ,un «centrs». Tādā grupējumā nu karaspēkam vajadzēja virzīties uz Uitlakuči dumbrā ju — atkal uz to īpašu liktenīgo dumbrā ju — no trīs dažādām pusēm: Kinga forta, Brūka forta un Sentdžonsas. Sasniedzot lielā purvāja malu, katrai divīzijai ar lielgabalu šāvieniem bija jādod signāls pārējām un pēc tam visām trim ,koncentriski jāvirzās uz pašu seminolu ieņemtās (teritorijas sirdi.

Šis bezjēdzīgais manevrs tika izdarīts un, kā jau to varēja .sagaidīt, cieta pilnīgu neveiksmi. Visā kampaņas laikā netika redzēts neviens pats indiānis. Mūsu karetivji atrada dažas viņu .apmešanās vietas, bet nekā vairāk. Apķērīgie indiāņu karavīri bija dzirdējuši signālšāvie- nus un gluži labi sapratuši, ko tie nozīmē. Tādējādi uzzinājušiem savu ienaidnieku policijas, viņiem nenācās grūti aiziet projām pa neapdraudēto zonu starp flangiem.

Ja ari ne vissvarīgākā, tad varbūt viszīmīgākā Skota kampaņas epizode bija tā, kas gandrīz maksāja man dzīvību. Ja ari šis gadījums nebūtu sīka izklāsta vērts» tas pelna, lai to pieminētu kā interesantu «pamestas vienības» piemēru.

Dodoties ar savu centra divīziju dumbrā ja iekšienē, dižajam karavadonim pēkšņi ienāca prātā atstāt aiz sevis Aimazur.as krastos nelielu nodaļu jeb, kā viņš to dēvēja, novērošanas posteni. Tajā ietilpa četrdesmit vīri, galvenokārt mūsu Suvoni kolonijas brīvprātīgie, un vairāki virsnieki, kuru vidū biju arī es.

Mums pavēlēja nocietināties un palikt uz vietas tik ilgi, kamēr tiksim atsaukti no šā posteņa, kura uzdevumi nebija pilnīgi skaidri pat tam, kas mūs komandēja. Devis šādu pavēli, ģenerālis ar savu centra divīziju aiz- maršēja projām, atstādams mūs likteņa varā.

Mūsu mazā nodaļa skaidri apzinājās, cik bīstamā situācijā tā nonākusi, un nekavējoties ķērās pie darba, lai spētu vismaz pienācīgi aizsargāties. Mēs nocirtām kokus, uzbūvējām no baļķiem mītni, izrakām aku un apkārt uzcēlām stipru sētu.

Par laimi, ienaidnieks mūs neatklāja gandrīz veselu nedēļu pēc armijas aiziešanas, citādi mēs noteikti tiikt'u iznīcināti līdz pēdējam vīram. Ļoti iespējams, ka indiāņi bija sekojuši centra divīzijai un tādējādi uz laikis atstājuši šo rajonu.

Taču sestajā dienā viņi parādījās un uzaicināja mūs padoties.

Mēs atteicāmies un sākām ar viņiem cīņu. Atkal un atkal mēs atsitām viņu uzbrukumus un pavadījām ielenkumā piecdesmit dienas!

Vairāki mūsējie tika nogalināti vai ievainoti. Krita arī mūsu varonīgā pulciņa drosmīgais komandieris Ho- lomens, kuru nonāvēja šāviens cauri sētas spraugai.

Mums bija atstāta pārtika divām nedēļām, bet mēs- ar to izvilkām dzīvības gandrīz divus mēnešus! Trīsdesmit dienas mēs pārtikām no nemaltiem graudiem,, ūdens un dažām saujām zīļu, ko izdevās salasīt no sētas- iekšpusē augošajiem ozoliem.

Šādā veidā mēs noturējāmies savā nocietinājumā piecdesmit dienas, un vēl arvien ne virspavēlnieks, ne- armija neieradās mūs atbrīvot. Visu šo drūmo ielenkuma laiku mēs it nekā nedzirdējām par savējiem, neviens baltais neparādījās mūsu skatieniem, kas, noraizējušies un gaidu pilni, pastāvīgi vēroja apkārtni. Mēs domājām,, ka esam pamesti, aizmirsti.

Un tā tas patiešām ari bija. Ģenerālis Skots, steigšus vien taisīdamies projām no Floridas, bija pilnīgi aizmirsis atbrīvot savu novērošanas posteni, bet ciiti, domādami, ka mēs jau sen esam pagalam, neturēja par vajadzīgu sūtīt mums glābējus.

Mēs bijām jau tuvu bada nāvei, kad beidzot vecajam, drosmīgajam medniekam Hikmenam izdevās nemanītam izkļūt cauri ienaidnieka ielenkumam un paziņot Kinga fortā par mūsu stāvokli.

Šī vēsts sacēla lielu uztraukumu, un tūlīt mums palīgā tika atsūtīta karaspēka daļa, kam izdevās izklīdināt indiāņus un atbrīvot omūs no mūsu baļķu cietuma.

Tā beidzās Skota kampaņa un arī viņa pavēlniecība Floridā. Viss šis karagājiens bija itikai nožēlojama parodija, un vienīgi laimīgs gadījums paglāba Skotu no- izsmiekla un apkaunojuma tikt atceltam. Viņš jau bija saņēmis pavēli doties uz Dienvidrietumu štatiem, kur pašreiz uzliesmoja cits indiāņu karš — tā saucamais «Krika konflikts», un uzņemties itā vadību. Šis pārko- mandējums nāca īstā laikā un {āva neveiksmīgajam ģenerālim ar .godu .atstāt Ziedu zemi.

Floridai bija lemts kļūt par zemi, ar kuru amerikāņu ģenerāļiem saistījās drūmas atmiņas. Ne m,azāk kā septiņus no viņiem citu pēc cita šajā indiāņu karā sakāva seminoli un viņu viltīgie virsaiši. Es nedomāju te izklāstīt viņu neveiksmes un likstas. Kopš ģenerāļa Skota aiziešanas arī es pats vairs nepaliku galvenajā armijā. Man nācās staigāt pa romantiskajiem kara blakusce- ļiem, un tikai par tiem es varu pastāstīt. Tātad — paliec sveika, lielā vēsturei

72. NODAĻA MELNA DZEKA STĀVOKLIS

Mēs bijāim izbēguši no aplenkuma 'laivās pa upi, aizbraukuši līdz tās grīvai un pa jūru sasnieguši Sent- marksu. No šejienes brīvprātīgie izklīda pa mājām, jo viiņu dienesta laiks bija beidzies. Viņi aizgāja tāpat, kā bija pieteikušies, — vai nu pa vienam, vai mazos pulciņos pa trim un četriem kopā.

Vienā no šiem pulciņiem bija vecais mednieks Hik- uiens, kāds viņa amata brālis, es un mans mūžam uzticamais miesassargs.

Džeks vairs nebija agrākais Melnais Džeks. Viņa āriene bija izmainījusies līdz nepazīšanai — vaigu kauli izspiedušies, vaigi iekrituši, acis .dziļi iegrimušas dobumos, un nekoptie mati biezā, sprogainā ērkulī izspūruši pāri deniņiem. Viņa āda bija zaudējusi savu smalko, melno spīdumu un izskatījās savītusi un krunkaina. Kad viņš to pakasīja ar saviem garajiem nagiem, parādījās bālgani blaugznota virsma.

Nabaga puisim ielenkuma laikā klājās grūiti, un trīs nedēļu ilgā badošanās bija postoši sagandējusi viņa izskatu.

Turpretim Džeka raksturu tā gandrīz nemaz nespēja ietekmēt. Visu laiku viņš saglabāja možu noskaņojumu

un ar savu labo omu bieži vien ne]āva arī man ieslīgt bezcerībā. Grauzdams kukurūzas vālīti un uzdzerdams sausajiem graudiem virsū .aukstu ūdeni'no ķirbja krūkas, viņš mēdza nodoties jūsmīgiem sapņiem ,par kukurūzas biezputru un cūkas gaļu, .ar kuru varēs mieloties, kad liktenim labpatiks ļaut viņam atgriezties vecajā plantācijā. Šādas tīkamas nākotnes izredzes palīdzēja viņam vieglāk paciest pašreizējās grūtības, jo, gaidot kaut ko labu, cilvēks jūtas priecīgāks. Tagad, kad mēs bijām briv.i un patiešām jau devāmies uz māju pusi, un viņa sapņiem idrīz vien vajadzēja piepildīties, Džeka līksmībai vairs nebija robežu. Viņš nemitīgi pļāpāja un, atsedzis abas balto zobu rindas, smaidīja vienā gabalā. Un šķita pat, ka viņa āda strauji atgūst savu tumšo, eļļaino spīdumu.

Džeks bija visa mūsu pulciņa dvēsele. Mēs pēc pārciestā tikai ar pūlēm vilkāmies uz priekšu, bet viņa jautrie joki iedarbojās pat uz vecajiem, nosvērtajiem medniekiem un laiku pa laikam izvilināja tiem skaļas smieklu šaltis. '

Man prāts nenesās uz jautrību, un es tikai retumis viņiem piebiedrojos, kad Džeks izteica kādu tiešām neatvairāmu asprātību. Mani māca neizprotams drūmums, kam es pats nezināju iemesla.

Vajadzēja būt tieši otrādi. Man vajadzēja justies laimīgam, ka drīz atgriezīšos mājās un atkal ieraudzīšu savus mīļos tuviniekus, bet tā

nebija.

Pirmajā brīdī, kad mūs tikko atbrīvoja no aplenkuma, es jutos laimīgs, bet tā bija tikai cilvēka dabiska reakcija pēc izglābšanās no gandrīz drošas nāves. Šis prieks mani drīz atstāja, izgaisa, kā nebijis, un tagad, kad es tuvojos savām dzimtajām mājām, dvēselē kļuva smagi un uzmācās ļauna nojauta, ka kaut kas nav kārtībā.

Es nekā nevarēju izskaidrot šo sajūtu, jo nekādu sliktu vēsti nebiju saņēmis. Gandrīz divus mēnešus es vispār nebiju nekā dzirdējis par mājām un savējiem. Aplenkuma laikā mēs bijām pilnīgi izolēti no ārpasaules, un Sentmarksā arī neviens mums par Suvoni koloniju neko noteiktu nevarēja pastāstīt. Mēs nezinājām, kas tur bija noticis mūsu prombūtnes laikā un vai vispār bija noticis kas tāds, ko būtu vērts zināt.

Šī (neziņa pati par sevi būtu varējusi izraisīt minējumus, šaubas un .pat bažas, bet tas nebija vienīgais mana drūma noskaņojuma cēlonis. Tā pamatā bija kas cits. Varbūt atmiņas par steidzīgo izsaukumu, kura dēļ man nācās toreiz tilk pēkšņi šķirties no mājām, atstājot ģimenes lietas līdz galam nenokārtotas, pavēsā .atvadīšanās aina, ko es tagad tik dzīvi atcerējos, domas par Ringoldu un viņa nelietīgajiem nolūkiem — varbūt tas viss kopā viesa manī nemieru un šis ļaunās nojautas. Divi mēneši bija ilgs laiks, daudz kas varēja notikt divos mēnešos pat šaurajā ģimenes lokā. Sen jau bija oficiāli paziņots, ka es esmu kritis no indiāņu ienaidnieka rokas, mājinieki un visi paziņas mani uzskatīja par mirušu. Un tam varēja būt ļaunas sekas. Vai mana māsa būs turējusi savu šķiršanās .stundā doto solījumu, kas skanēja tik apņēmīgi? Vai, atgriežoties mājās, es .sastapšu vēl arvien mīlamu māsu, vēl arvien brīvu un neprecējušos? Jeb varbūt viņa būs padevusies mātes pierunājumiem un tomēr kļuvusi par tā zemiskā nelieša sievu?

Kāds gan brīnums, ka, noņemdamies ar šādiem minējumiem, es nespēju būt jautrs. Ceļabiedri ievēroja manu nospiestību un labsirdīgi pazobojās, cenzdamies mani izklaidēt. Tomēr viņu jautrība man nepielipa. Es nevarēju novelt smagumu no savas sirds un neparko netiku vaļā no nojautas, ka noticis kas ļauns.

Ak vai, ak vai! Sī nojauta mani nebija vīlusi.. Bet notikušais bija vēl daudz ļaunāks par visiem maniem minējumiem, ļaunāks pat par to, no kā es visvairāk baidījos.

Mani sagaidīja nevis precību, bet nāves ziņa un otra, vēl briesmīgāka vēsts: mana māte bija mirusi un māsas liktenis nezināms. Vēl nesasnieguši mājas, mēs ceļā sastapām vēstnesi, kas pastāstīja drausmīgo traģēdiju.

Indiāņi bija uzbrukuši Suvoni kolonijai, pareizāk sakot, mūsu plantācijai, jo tālāk tie nebija devušies. Mana nabaga māte kritusi par upuri mežoņu dunčiem, tāpat arī tēvocis. Un mana māsa? Nolaupīta

un aizvesta projām!

Es vairāk neklausījos, bet, iecirtis piešus savam nodzītajam zirgam sānos, auļos drāzos uz mājām, it ka pēkšņa trakuma pārņemts.

73. NODAĻA
ŠAUSMĪGA AINA

Es drīz vien sasniedzu mūsu plantācijas robežas un, »neļāvis zirgam ne mirkli atvilkt elpu, auļoju tālāk pa taku, kas veda visitaisnāk uz mājām. Tas nebija galvenais ceļš, bet meža stiga, ko šur tur šķērsoja_ kārtis. Mans zirgs bija straujš un viegli pārlēca tām pāri.

Es redzēju kādu cilvēku, kas nāca no musu mājas puses. Tas bija baltais — mūsu kaimiņš. Viņš māja man ar roku, it kā gribētu kaut ko teikt, acīm redzot pastāstīt par notikušo nelaimi. Es neapstājos, lai viņu uzklausītu. Es jau biju diezgan dzirdējis. Es gribēju par visu pārliecināties pats savām acīm.

Es zināju katru takas pagriezienu. Es. zināju, no kuras vietas jau varēšu redzēt dzīvojamo māju.

Tur nonācis, es palūkojos uz priekšu, bet — dievs, esi žēlīgs! — mājas nebija!

Samulsis es apturēju zirgu. Es sasprindzināju redzi un vēlreiz paskatījos tajā virzienā. Veltīgi — mājas nebija.

Vai es būtu jājis pa nepareizu ceļu, vai arī skatos nepareizā virzienā? Taču nē. Tur stāvēja milzīgais tulpju koks, .kas auga takas galā. Lūk, savanna, aiz tās imājai tuvīnie indigo un kukurūzas lauki,, aiz tiem tumšais homoka koku puduris, bet aiz itā … vairs nebija nekā, ko mans skatiens pazītu.

Visa ainava šķita izmainījusies. Kur spodri baltās sienas un zaļās žalūzijas, kur mīļotā tēva māja, kas no šīs pašas vietas tik bieži bija mani sveicinājusi, kad es izsalcis un noguris .atgriezos no medībām? Nekas vairs nebija redzams. Nojume, nēģeru būdiņas, saimniecības ēkas, pat žogs — viss bija nozudis. To vietā es redzēju pret debesīm paceļamies biezus dūmu mutuļus, kas vēlās pāri saulei un padarīja tās disku sarkanu. Likās, ka debesis novērš savu v.aigu no manis.

Pēc tā, ko es jau ceļā biju uzzinājis, šis skats neizraisīja manī neizpratni. Tas neradīja vairs ne pārsteigumu, ne jaunas sāpes. Mans ciešanu mērs bija jau piilns.

Atkal .iecirtis zirgam piešus sānos, es auļoju pāri laukiem uz posta vietu.

Tuvodamies .pagalmam, es cauri dūmiem saskatīju cilvēku stāvus. To bija diezgan daudz — kādi piecdesmit vai viss simts. Viņu izturēšanās neliecināja par uztraukumu. Tikai daži staigāja apkārt, bet nesteidzīgā, bezmērķīgā gaitā; pārējie stāvēja bariņos laiskās pozās un mierīgi noraudzījās ugunsgrēkā. Viņi pat nemēģināja apdzēst liesmas, kuras es tagad ieraudzīju -uzplaiksnāmie« cauri dūmiem. Daži šaudījās šurpu un turpu, lielākā daļa jāšus — itie laikam centās'.noķert zirgus

un lopus, kas, izbēguši no nodedzinātā laidara, zviegdami un maurodami skraidīja pa laukiem.

Izskatījās gandrīz tā, it kā šie cilvēki apkārt ugunsgrēkam paši būtu tā vaininieki, un uz mirkli man ari ienāca iprātā tāda doma. Ceļā sastaptais vēstnesis stāstīja, ka uzbrukums noticis šās pašas dienas rītausmā. Tas bija viss, ko es dzirdēju, jo tūlīt aizlēkšoju projām.

Vēl bija pavisam agrs, tikai nepilna stunda, kopš uzlēkusi saule, jo mēs bijām jājuši pa nakti, lai karstais pusdienas laiks nebūtu jāpavada ceļā. Vai mežoņi vēl arvien bija tepat? Vai šie cilvēki bija indiāņi? Gandrīz tā varēja likties, nespodrajā gaismā cauri dūmiem redzot viņus tvarstām lopus it kā ar nolūku aizdzīt tos projām.

Bet es ,pēc vēstneša vārdiem sapratu, ka viņi jau aizgājuši, jo kā gan citādi viņš būtu varējis uzzināt par mainas mātes noslepkavošanu un manas nabaga māsas aizvešanu? Ja mežoņi vēl atrastos mūsu plantācijā, tad itaču šie fakti nebūtu noskaidroti.

Varbūt viņi bija aizgājuši un atkal atgriezušies, lai savāktu laupījumu un nodedzinātu ēkas? Vienu mirkli rn.au tiešām tā likās.

Taču apstāties es tādēļ nedomāju. Man ne prātā nenāca pievilkt pavadu — es to arī nemaz nevarēju izdarīt, jo abas manas rokas cieši turēja pielādētu šauteni.

Es biju kā neprātīgs aiz atriebības kāres. Pat skaidri zinādams, ka tumšie stāvi manā priekšā ir indiāņi, es bez apdomāšanās būtu iedrāzies viņu vidū un gājis nāvē, atriebdams slepkavām.

Es .nebiju viens. Ne soli neatpa likdams, man sekoja Melnais Džeks, un netālu aiz .muguras es dzirdēju dimdam abu mednieku zirgu pakavus.

Mēs pieauļojām klāt kūpošajām drupām, .un manas nesenās aizdomas izgaisa. Tie, kas itur stāvēja, nebija ne indiāņi, ne ienaidnieki, bet draugi, un skaļu sveicienu vai kliedzienu vietā ,mūs sagaidīja ļaunu vēstoša, līdzjūtības pilna klusēšana.

Es apstājos pie ugunsgrēka vietas un nokāpu no zirga. Man apkārt sanāca ļaudis, klusēdami apmainījās ar daudznozīmīgiem skatieniem, bet neviens neteica ne vārda. Visi saprata, ka kaut ko runāt te ir lieki.

Es pats pirmais ierunājos. Aizlūzušā, tikko sadzirdamā balsī es jautāju: — Kur?

Manu jautājumu saprata — to visi bija gaidījuši. Viens mani tūlīt paņēma .aiz rokas un saudzīgi veda apkārt gruzdošajām krāsmatām. Viņš nekā neteica, bet tikai norādīja uz homoka pusi. Nepretodamies es gāju viņam līdz.

Tuvojoties dīķim, es ieraudzīju pie tā vēl vairāk ļaužu nekā pa,galmā. Viņi stāvēja -lokā ar sejām pret iekšpusi, acis nodūruši uz zemi. Es sapratu, ka tur guļ viņa.

Kad mēs pienācāim klāt, cilvēki atskaitījās, un piepeši loks .atvērās, pašķirat ceļu. Mans pavadonis klusēdams veda mani uz

priekšu, kamēr es atrados pašā Vidū. Tur es ieraudzīju savas mātes līķi.

Līdzās viņai gulēja tēvoča nedzīvais ķermenis un mazliet tālāk vairāki beigti nēģeri — uzticīgi vergi, kas bija krituši, .aizstāvot savu saimnieku un saimnieci.

Mana nabaga māte! Nošauta, sadurta, noskalpēta .. . Vēl pēc nāves viņa tikusi sakropļota!

Kauit gan es biju sagatavojies uz visu, šis skats mani satrieca.

Mana nabaga māte! Šīs stiklainās acis nekad vairs man neuzsmaidīs, šīs bālās lūpas nekad vairs mani nerās un neuzmundrinās.

Es vairs nespēju savaildīt savas jūtas. Es izplūdu asarās un, nokritis uz zemes, apskāvu mirušo, kura bija man devusi dzīvību, un skūpstīju viņas aukstās, mēmās lūpas.

74. NODAĻA
PA PĒDĀM

Manas bēdas bija neizsakāmas, līdz pat izmisumam. Mana sirds asiņoja, atceroties tos brīžus, kad māte bija izturējusies pret .mani vēsi, un jo sevišķi mūsu pēdējo šķiršanos. Ja .mēs būtu šķīrušies sirsnīgi un tikpat mīļi kā kādreiz .agrāk, itad iman būtu vieglāk - pārciest šo zaudējumu. Bet viņas pēdējie ma.n teiktie vārdi bija pārmetoši, gandrīz v.ai dusmīgi, un atmiņas par tiem tagad mani dziļi sarūgtināja. Es būtu atdevis visu pasauli, lai tikai viņa varētu vēlreiz mani uzklausīt un zinātu, ka esmu viņai no visas sirdis piedevis.

Maina nabaga māte! Viss bija piedots. Viņas vājības bija atvainojamas. To nebija daudz, un es tās neatceros. Viņas vienīgais grēks bija godkārība, bet itā piemīt gandrīz visiem viņas kārtas ļaudīm. Es ito vairs neatcerējos. Es atcerējos tikai viņas daudzās labās īpašības, tikai to, ka viņa bija mana māte. Nekad līdz šim brīdim es nebiju apzinājies, cik ļoti viņu mīlēju.

Bet nebija laika nodoties sērām. Kur ir mana māsa?

Es pielēcu kājās, skaļi izkliegdams šo jautājumu.

Uz to tika atbildēts itikai ar zīmēm. Man apkārt stāvošie ļaudis norādīja uz imeža pusi. Es sapratu, ko tas nozīmē, — manu māsu bija aizveduši indiāņi.

Līdz šai stundai es nebiju jutis naida pret sarkan- ādainajiem, taisni otrādi — es biju drīzāk pret viņiem draudzīgi vai vismaz labvēlīgi noskaņots. Es apzinājos, cik daudz pārestību viņi cietuši un cieš no mūsējiem. Es zināju, ka galu galā viņi tiks uzvarēti un būs spiesti padoties,, un jutu līdz viņu nelaimīgajam liktenim.

Tagad šīs simpātijās bija izgaisušas. Ieraugot savu noslepkavoto māti, man krūtīs viss pēkšņi sagriezās un līdzjūtības vietā stājās nevaldāms naids. Viņas asinis sauca pēc atriebības, un mana sirds tiecās paklausīt šim aicinājumam.

Piecēlies kājās, es skaļi zvērēju atriebt mātes nāvi.

Es nebiju viens. Vecais Hikmens un viņa biedrs solījās man palīdzēt notvert slepkavas, un vēl .kādi piecdesmit vīri viņiem piebalsoja, izteikdami savu gatavību doties mums līdz.

Melnā Džeka balss bija viena no skaļākajām, kas sauca pēc .atmaksas. Arī viņu uzbrucēji bija aplaupījuši. Viola nekur nebija atrodama, viņa bija aizvesta projām līdz ar citiem mājiniekiem. Daži no tiem varbūt bija aizgājuši labprātīgi, bet šeit nebija palicis neviens, izņemot mirušos. Plantācija un tās ļaudis vairs nepastāvēja. Es biju zaudējis ne tikai māti, bet arī mājas.

Taču tagad nebija īstais laiks ļauties veltīgām žēlabām, vajadzēja

nekavējoties rīkoties. Mēs nolēmām tūlīt dzīties pakaļ sirotājiem, un, itā kā šeit sapulcējušies ļaudis bija ieradušies jāšus un apbruņoti, tad jau pēc dažām minūtēm mēs bijām gatavi doties ceļā.

Man un maniem nesenajiem ceļabiedriem tika sagādāti jauni zirgi, un, uz ātru roku iekoduši steigā pagatavotas brokastis, mēs ielēcām seglos un devāmies pa indiāņu pēdām.

Tās izsekot nenācās grūti, jo iebrucēji bija bijuši jāšus un zirgu pakavu nospiedumi viņus nodeva.

Viņi bija jājuši kādu gabalu augšup gar upi jau agrāk pieminētās pārcelšanās vietas virzienā un tad devušies pāri uz indiāņu pusi. Bez vilcināšanās mēs darījām ,to pašu.

Šo vietu es labi atcerējos. Tieši ite es šķērsoju upi pirms diviem mēnešiem, kad sekoju pa Oceolas zirga pēdām. Tā bija tā pati taka, pa kuru toreiz bija jājis jaunais virsaitis. Šī sagadīšanās mani nepatīkami pārsteidza un lika sirdij sāpīgi iesmelgties.

Tā izraisīja pārdomas, kurām man laika netrūka, jo vietām pēdas bija grūtāk saskaitāmas un mums nācās apstāties, kamēr tās .atkal atradām. Es sāku iztaujāt savus ceļabiedrus.

Vai kāds bija redzējis indiāņus vai varbūt ievērojis, pie kādas cilts tie piederēja? Kas bija viņu vadonis?

Jā. Uz visiem šiem jautājumiem es saņēmu apstiprinošas atbildes. Divi vīri, .kas .gulējuši paslēpušies ceļmalā, bija redzējuši indiāņus un arī viņu gūstekņus — manu .māsu, Violu un citas plantācijas meitenes. Viņas vestais projām jāšus, katru no tām bijis sagrābis kāds mežonis un turējis sev priekšā uz zirga. Nēģeri gājuši ■kājām. Viņi nebijuši sasieti, acīm redzot devušies līdz Labprātīgi. Indiāņi bijuši ino «Sarkano nūju» cilts, un viņus vadījis OceoLa.

Tāda bija visu manu ceļabiedru pārliecība, kas pamatojās uz abu paslēpušos aculiecinieku apgalvojumiem.

Grūti aprakstīt, kādu iespaidu šī vēsts atstāja uz mani. Tā mani neizsakāmi sāpināja. Es centos apšaubīt dzirdēto. Es nolēmu tam neticēt, iekāms nebūšu dabūjis kādu apstiprinājumu, ka tas ir patiesība.

Oceola! Ak 'debesis! Es nespēju ticēt, ka to būtu izdarījis viņš. Tas nevarēja būt bijis viņš!

Iespējams, ka šie cilvēki bija kļūdījušies. Kad viņi redzēja indiāņus, vēl nebija uzaususi gaisma. Tumsā viņi varēja pārskatīties. Katrs indiāņu veiksmīgs uzbrukums, katrs viņu sirojums tika piedēvēts Oceolam. Oceola bija visur. Bet šeit viņš .noteikti nebija bijis.

Kas bija šie .divi vīri, šie aculiecinieki? Atbilde mani pārsteidza. Tie izrādījās Spenss un Viljamss.

Tikpat pārsteigts es jutos, kad uzzināju, ka viņi abi atrodas brīvprātīgo vidu, kas sekoja man, lai palīdzētu atriebt ies ļ aunda riem.

Dīvaini,'es domāju, bet vēl dīvainmāk tas, ka Erensa Ringolda šeit nav. Tur, plantācijā, pie ugunsgrēka viņš bija bijis un, kā man tika stāstīts, skaļāk par visiem draudējis atriebties. Bet tagad viņš bija atgriezies mājās, vismaz kopā ar imums viņa nebija.

Es pasaucu Spensu un Viljamsu un sīki viņus iztaujāju. Viņi palika pie sava iepriekš stāstītā. Tiesa, vēl esot bijis tumšs, kad viņi redzējuši indiāņus atgriežamies no slepkavošanas, un viņi neņemoties droši apgalvot, vai tie bijuši «Sarkano nūju» vai «Garā purva» cilts karavīri, bet domājot gan, ka pirmie. Par sirotāju bandas vadoni viņiem neesot ne mazāko šaubu. Tas bijis Oreola. Viņi to pazinuši pēc galvas rotas ar trim strausa spalvām, ar kuru 4as izdalījies pārējo indiāņu vidū.

Šie puiši runāja visai (ticami. Kāda interese viņiem būtu mani apmānīt? Vai viņiem nebija vienalga, vai slepkavu bandas virsaitis bija Oceola, Koa Hadžo vai pats Onopa?

Viņu vārdi, ņemot vērā vēl citus apstākļus, iedvesa pārliecību, dzi|u un sāpīgu pārliecību. Manas mātes slepkava, ļaundaris, kas bija nodedzinājis mainas mājas un nežēlīgi aizvedis gūstā manu māsu, nevarēja būt neviens cits kā Oceola.

Acumirklī visas atmiņas par mūsu agrāko draudzību bija mirušas. Mana 'sirds kvēloja naidā pret cilvēku, par kuru es kādreiz tik aizrautīgi biju jūsmojis.

75. NODAĻA TRAUKSME

Bija daži apstākļi, kas, pārdomājot vēlreiz visu šo asiņaino notikumu, šķita savādi un neizprotami. Sākumā es, pēkšņā trieciena apstulbināts, nebiju tiem pievērsis uzmanību. Es vienkārši domāju, ka ir noticis indiāņu uzbrukums, kurā noslepkavota mana māte uin māsa aizvesta projām no imājām, ka mežoņi, neapmierinādamies tikai ar asinsizliešanu, pielikuši ēkām uguni un ka viņi šo ļaundarību pastrādājuši, atriebdamies par agrākajām pārestībām, ko itiem nācies ciest no balto ienaidnieku puses. Tādas lietas bija notikušas visur un vēl arvien notika gandrīz 'ik dienas. Kādēļ gan Suvoni krastus nevarēja piemeklēt tāda pati nelaime kā citus zemes novadus? Patiešām, taisni jābrīnās, ka mūsu kolonija tik ilgi bija palikusi neskarta. Citas, kas atradās daudz tālāk no seminolu nocietinājumiem, jau bija cietušais no šādiem drausmīgiem apmeklējumiem. Kādēļ mūsējā lai būtu izņēmums? Tas, ka indiāņi te līdz šim vēl nekad nebija parādījušies, bija padarījis iedzīvotājus bezrūpīgusˆ' un tiē jutās pārāk droši.

So faktu izskaidroja tā, ka indiāņu galvenie spēki bijuši aizņemti citur, un proti, — izsekojot Skota trīs grupējumos sadalītās armijas pārvietošanos, un, tā kā mūsu kolonija bija stipra, tad neviena mazāka grupa ■neuzdrošinājusies tai uzbrukt.

Bet ta'gad Skots bija aizgājis, viņa karaspēks atgriezies fortos — savās vasaras mītnēs, jo Floridā īstais laiks kara darbībai ir ziema, un indiāņi, kuriem visi gadalaiki vienādi, nu varēja brīvi izvērst savus sirojumus pa pierobežas plantācijām.

Šis likās pamatots izskaidrojums, kāpēc Suvoni kolonija tik ilgi nebija piedzīvojusi indiāņu uzbrukumus.

Saņemot nelaimes vēsti, pirmajos sāpju uzplūdos es tā arī domāju: es un manējie bijām vienkārši kļuvuši par vispārējais atriebības upuriem.

Bet drīz vien sākotnējais apmulsums pārgāja, un dīvainie apstākļi, par kuriem es jau minēju, piesaistīja manu uzmanību un izraisīja pārdomas.

Vispirms — kādēļ indiāņi bija uzbrukuši tikai mūsu plantācijai, nodedzinājuši tikai mūsu māju, noslepkavojuši tikai mūsu ģimenes locekļus?

Šis apstāklis mani pārsteidza un ne bez pamata. Gar upes krastu bija arī citas (tikpat neaizsargātas plantācijas, te dzīvoja daudzas citas ģimenes, kas bija -daudz naidīgāk noskaņotas pret seminoliem. Vēl mīkla ināk likās tas, ka Riingoldu plantāciju, kas, kā to liecināja pēdas, atradās laupītājiem tieši ceļā, viņi bija apgājuši ar līkumu, lai nokļūtu pie mūsu mājām. Bet kā Erenss Ringolds, tā viņa tēvs jau no seniem laikiem bija pazīstami ar savu nesamierināmo -naidu pret

sarkanādaina- jiem un vardarbīgiem izlēcieniem pret viņu tiesībām.

Kādēļ tad Ringoldu plantācija bija palikusi neskarta, bet tieši mūsējā kā vienīgā izpostīta? Vai pret mums bija vērsusies kāda īpaša, personīga atriebība?

Tā tam vajadzēja būt. Bez šaubām, tā tas bija. Pēc i:>gām pārdomām es nonācu vienīgi pie šāda secinājuma. Tikai tā varēja izskaidrot notikušo.

Ak, vai tas tiešām būtu bijis Pauels? Mans draugs kļuvis par ienaidnieku un izdarījis tādu zvērisku uzbrukumu? Vai tas varēja būt? Vai tas bija iespējams? Nē, nekad!

Par spīti Spensa un Viljamsa liecībai, kurus abus es pazinu kā pēdējos neliešus, par spīti visam, ko viņi bija redzējuši un stāstījuši, mana sirds atteicās tam ticēt.

Kas Oceolu varētu būt pamudinājis uz šādu slepkavību? Kādēļ viņš to būtu darījis?

Tiesa, mana māte bija bijusi pret viņu nelaipna, vēl vairāk — viņa kādreiz bija izturējusies pret viņu nicinoši. Es to labi atcerējos, un arī viņš to varēja .atcerēties.

Bet šis cildenais jauneklis, kuru es uziskatīju par varoņa ideālu, taču nebūtu atmaksājis par apvainojumu ar tādu .asiņainu .atriebību? Nē, nē, nē!

Bez tam — vai Paliels būtu .atstājis neskartu Rin- goldu mitekli? Erenss Ringolds taču bija viens no viņa nīstākajiem ienaidniekiem, viens no tiem četriem, kurus viņš bija zvērējis nogalināt. Tas likās pats neticamākais visā šajā lietā.

Ringolds bija mājās, indiāņi varēja viņu pārsteigt miegā — tā melnie saimes [audis diez vai būtu pretojušies. Katrā ziņā tos varētu tikpat viegli pārspēt kā mūsējos.

Kādēļ tad viņam bija ļauts palikt dzīvam? Kādēļ viņa māj.a netika nodedzināta?

Pieņemot, ka bandas vadonis bijis Oceola, es .nekā nevarēju saprast, kāpēc viņš būtu atstājis dzīvu Erensu Ringoldu un nogalinājis tos, kas nemaz nebija viņa ienaidnieki.

Jaunas vēstis, ko es uzzināju ceļā, izraisīja jaunas pārdomas. Man pastāstīja, ka indiāņi mūsu plantāciju atstājuši steigā, patiesību sakot, atkāpušies. Ugunsgrēku pamanījusi patruļa, kas atradusies kārtējā apstaigā, un, šās lielās zemessargu nodaļas negaidītās ierašanās pārsteigti, indiāņi metušies bēgt uz mežu. Visi uzskatīja, ka vienīgi tas pasargājis pārējās plantācijas un varbūt arī Ringolda īpašumu no izpostīšanas.

Tas likās pilnīgi iespējams. Laupītāju banda nebija liela, spriežot pēc pēdām, — ne vairāk kā piecdesmit vīru, un tas izskaidrotu viņu atkāpšanos pat vēl mazākas balto grupas priekšā. Ļaudis apgalvoja, ka indiāņi tiešām iztraucēti un aizbēguši.

Šī ziņa piešķīra notikumam citu nokrāsu. Es atkal sāku noņemties ar minējumiem, atkal manī pret paša grību pamodās aizdomas par Oceolu.

Varbūt es lāgā neizpratu viņa indiāņa dabu, varbūt galu galā tas briesmonis, kas izdarīja šo uzbrukumu, ••tomēr bija viņš?

Vēlreiz es jautaju pats sev: kādi varētu būt bijuši viņa rīcības iemesli?

Ha! Мала māsa Virdžīnija! Ak dievs, vai mīlestība un kaislība varētu . *.

— Indiāņi! Indiāņi! Indiāņi!

76. NODAĻA NEPAMATOTA TRAUKSME

Sie nozīmīgie kliedzieni iztraucēja mani no pārdomām. Pārliecībā, ka parādījušies indiāņi, es imetos uz priekšu. Piepeši jātnieki visi kā viens bija pievilkuši pavadas un apstājušies. Daži, kas bija aizklīduši projām no takas, tagad piesteidzās klāt un, it kā 'aizsardzību meklēdami, pievienojās galvenajai grupai. Citus,, kas bezrūpīgi bija aizjājuši tālāk uz priekšu, tagad redzēja .auļojam atpakaļ. No viņu vidus arī bija atskanējis šis trauksmes signāls, un daži vēl arvien turpināja klaigāt: — Indiāņi! Indiāņi!

— Indiāņi? — jautājoši uzsauca Hikimens, un viņa balsī jautās neticība. — Kur ta jūs tos redzējāt?

— Tur, — atbildēja viens no jātniekiem, — tajā ozolu pudurī! Tur ir pilns ar viņiem!

— Es būtu beidzamais muļķis, ja tam noticētu! — sacīja vecais mednieks, nievājoši purinādams galvu.

— Atraduši indiāņus — taisni smiekls nāk! Tie bij celmi, ko jūs tur redzējāt! Indiāņi gan rādīsies šitādā mežā un vēl tādiem pienapuikām kā jūs. Papriekš jūs viņus izdzirdēsiet un tad tik ieraudzīsiet, ticiet man, kad es saku.

— Bet mēs viņus 'dzirdējām, — kāds atbildēja.

— Mēs dzirdējām, kā viņi savā starpā sakliedzās.

— Bleķis! — iesaucās mednieks. — Jūs viņus dzirdēsiet pavisai citādāk, kad būsiet tikuši tuvumā. Viņu plintes jūs dzirdēsiet sprāgstam, neko citu. Lai jupis mani parauj, ja tur bij kāds indiānis! Droši vien jūs padzirdējāt pīkstam joņotu vai kaķu strazdu. Es zinu, jums jau daudz /nevajag, lai laistu ļekas vaļā. Palieciet, kur es.at, — viņš turpināja autoritatīvā itonī, — mazu laiciņu palieciet tepat, kur esat.

To teikdams, viņš noslīdēja no segliem zemē un piesēja zirga pavadu pie kāda zara.

— Tu, Džim Vezerford, — viņš piemetināja, griezdamies pie sava 'drauga, — nāksi man līdz, un mēs paskatīsimies, vai tie ir bijuši indiāņi vai celmi, no kā šie zeļļi tik trakot pārbijušies.

Vezerfords, acīm redzot paredzēdams šādu uzaicinājumu, arī bija jau izrāpies no segliem, .un abi mednieki, piesējuši savus zirgus, ar šautenēm rokās klusi ieslīdēja krūmos.

Pārējie tagad sajāja kopā ciešā pulciņā un klusēdami sēdēja zirgos, gaidīdami, kādas ziņas izlūki atnesīs.

Mūsu pacietībai netika uzlikts liels pārbaudījums, jo gandrīz tūlīt, tiklīdz abi mednieki bija nozuduši skatienam, mēs izdzirdām viņus

skaļi un aizrautīgi smejamies.

Tas iedrošināja mūs jāt uz priekšu. Kur bija tāda jautrība, tur nevarēja draudēt briesmas, un mēs, nenogaidījuši izlūku atgriešanos, devāmies tajā virzienā, no kurienes vēl arvien skanēja viņu smiekli.

Izjājuši nelielā klajumā, mēs ieraudzījām viņus abus. Vezerfords lūkojās uz zemi, it ka pētītu kādas pēdas, bet Hikmens, kas redzēja mūs tuvojamies, stāvēja ar izstieptu roku, norādīdams uz pareto mežu otrā klajuma malā.

Mēs paskatījāmies .norādītajā virzienā un ieraudzījām baru pusmežonīgu ragulopu, kas, mūsu zirgu pakavu dipoņas izbiedēti, metās projām cauri mežam.

— Nu! — uzvaroši sauca mednieks. — Te nu ir tie jūsu indiāņi! Vai nav mežonīgi radījumi, a? Ha, ha, ha!

Viņa smiekliem pievienojās visi pārējie, izņemot tos, kas bija sacēluši nepamatoto trauksmi.

— Es zināju, ka te nav neviena indiāņa, — turpināja aligatoru mednieks. — Šitā jau viņi nemaz nerādās. Papriekš jūs viņus izdzirdēsiet un tad tik ieraudzīsiet. Tā kā jūs, zaļknābji, neprotat atšķir/t sarkanādainu indiāni no sarkanas govs, tad es jums došu vienu prātīgu padomu: pa priekšu lai jāj 'tāds, kas to prot, bet pārējie Lai turas smuki kopā aiz muguras. Citādāk, esmu gatavs derēt, dažs labs no jums jau šonakt gulēs bez matiem uz galvas.

Visi atzina, ka Hikmena padoms ir prātīgs un vietā. Tas tika ņemts vērā, un no šā brīža abi mednieki jāja gabaliņu pa priekšu, bet pārējie ciešā pulciņā viņiem sekoja.

Bija skaidrs, ka laupītāji nevar būt tālu mums priekšā, jo nebija vēl pagājis necik ilgs laiks, kopš tie bija redzēti atstājam koloniju. Pēc manas ierašanās plantācijā mēs bez liekas kavēšanās bijām sākuši rīkoties, desmit minūtēs sagatavojušies ceļam ;un izjājuši no notikuma vietas tikai nepilnu stundu pēc uzbrucēju aiziešanas. Arī svaigās pēdas to apstiprināja. Viņi nevarēja būt mums priekšā vairāk par vienu jūras jū- tdzi, ja vien nebija jājuši ātrāk kā mēs, bet tas likās neiespējami, jo viņu virzīšanos apgrūtināja melnie gūstekņi, kuru lielās pēdas, kas šur tur bija skaidri saskatāmas, liecināja, ka tie gājuši kājām. Tātad, viņu sagūsftītāji nevarēja doties :uz priekšu visai straujā gaitā,. ; un mums bija drošas izredzes tos panākt.

Mūsu vidū maz bija tādu, kas ar bažām gaidīja to bridi, kad mēs ieraudzīsim ienaidnieku. Baltie bija niknuma un atriebības kāres pārņemti, un tas atvairīja visas domas par bailēm. Bez tam mēs pēc pēdām varējām konstatēt, ka indiāņu ir tikai nedaudz vairāk kā mūsu. Likās, ka šajā bandā nav vairāk par piecdesmit cilvēku. Bez šaubām, tie visi bija labi karotāji un spējīgi cīnīties ar mums vīrs pret vīru, taču arī tie, kas labprātīgi bija pieteikušies man palīdzēt, nebija ar pliku roku ņemami, bet gan šim nolūkam vispiemērotākie vīri mūsu

kolonijā. Neviens pat neieminējās par atgriešanos mājup, visi paziņoja savu gatavību sekot slepkavām līdz pat indiāņu teritorijas sirdij, kaut vai paša Uitlakučr dumbrāja dziļumos.

5o cilvēku uzticība mani uzmundrināja, un es turpināju ceļu ar vieglāku sirdi. Manas ciešanas remdināja izredzes uz atriebību, kuru es domāju esam jau tuvu.

77. NODAĻA
PĒDAS SADALĀS

Tā nebija tik tuvu, ikā mēs iedomājāmies. Dodoties uz priekšu tik ātri, cik vien mūsu izlūki spēja mūs vest, mēs bijām pa pēdām nojājuši jau desmit judžu. Mēs bijām cerējuši panākt ļaundarus uz pusi mazakā ceļa gabalā.

Vai nu indiāņi zināja, ka mēs viņiem sekojam, vai arī steidzās, cik spēja, savas parastās piesardzības mudināti un baidīdamies no pakaļdzīšanās.. Pēc šādu drausmīgu zvērību pastrādāšanas viņi, .protams, varēja iedomāties, ka tiem sekos.

Acīm redzot viņi devās uz priekšu tikpat ātri kā mēs, bet arī ne ātrāk.

Kaut gan saule versmīgi cepināja, no zariem, ko viņi bija nejauši nolauzuši, vēl sūcās sula un zirgu pakavu uzvērstā zeme, kā izteicās mūsu ceļveži, vēl nebija pār- vilkusies ar garoziņu; arī nomīdītā zāle vēl gulēja pie zemes un sašķaidītās la > piņas bija mitras.

— Akurāt pinms pusstundas viņi te ir jājuši, — sacīja vecais Hikmens, izsliedamies stāvus, pēc tam kad jau kādu divdesmito reizi bija noliecies, lai izpētītu pēdas. — Akurāt pirms pusstundas, nolādētie! Es savu mūžu neesu redzējis, ka sarkanādainie skrietu tik ātri, Sitie nesas taisni kā pārbiedētu buku bars, un ap šito vietu viņu kleperi, kā rādās, jau ir bijuši nodzīti vienās putās un dažs labs no švakākiem jājējiem turējies seglos, uz deguna krizdams.

Kā atbilde uz vecā mednieka asprātību atskanēja skaļa smieklu šalts.

— Ne tik skaļi, puiši, ne tik skaļi! — viņš apsauca, ar brīdinošu rokas mājienu likdams smējējiem apklust. — Svētā Jeruzaleme! Viņi jūs izdzirdēs, un tad daži no mums vēl pirms saules rieta pazaudēs skalpus. Ja jums dzīvības dārgas, esiet klusi kā pelītes, nerunājiet ne vārdiņa, citādāk mūs izdzirdēs. Indiāņiem ir tikpat smalkas ausis kā viņu vilku suņiem, un es lieku 'galvu ķīlā, ka viņi nav vairāk par jūdzi mums priekšā.

Mūsu ceļvedis vēlreiz noliecās pār pēdām, kādu brīdi tās aplūkoja un tad atkārtoja savus pēdējos vārdus, vēl vairāk tos .'uzsvērdams:

— Nē, pie visiem velniem! Ne vairāk par pusjūdzi! Csst, puiši! Izturieties tik klusu kā o.posumi, un es jums apsolu, ka nepaies i stunda, kad jūs varēsiet sadot šiem mūdžiem, kā pienākas. Gsst!

Paklausīdami viņa brīdinājumam, mēs virzījāmies uz priekšu itik klusi, cik vien tas jājot bija iespējams.

Mēs centāmies vadīt zirgus pa takas mīksto malu, lai neklaudzētu pakavi, runājām tikai čukstus un arī tad pavisam reti, jo ikviens

saspringti lūkojās uz priekšu, gaidīdams, ka kuru katru mirkli tur ieraudzīs bronzas krāsas iezemiešus.

Tā mēs nojājām vēl kādu pusjūdzi, bet nemanījām nekā no ienaidnieka, izņemot viņa pēdas.

Tomēr tagad mūsu .skatieniem pavērās kaut kas jauns — priekšā caur koku stumbriem spīdēja dzidras, zilas debesis. Mēs visi pietiekami labi pazinām mežu, lai saprastu, ko tas nozīmē. Mums priekšā bija liels klajums.

Vairums manu ceļabiedru par to priecājās. Mēs ilgu laiku bijām jājuši pa drūmu, krēslainu mežu, kur taku bieži šķērsoja liānas un kritušu koku stumbri, tā ka virzīties uz priekšu bija iespējams tikai lēnos soļos. Viņi domāja, ka klajumā mēs varēsim jāt ātrāk un līdz ar to drīzāk panāksim ienaidniekus.

Taču daži vairāk pieredzējuši vīri un it īpaši abi mūsu ceļveži uz to skatījās citādi. Hikmens tūlīt izteica savu sarūgtinājumu.

— Nolādētais klajums! — viņš iesaucās. — Tā ir savanna, pie tam liela. Ak tu nelaime, tā mums visu izjauks!

— Kā tā? — es jautāju.

— Redz, Džordžij, ja indiāņi ir jau klajumam pāri, tad kāds būs atstāts mežmalā par sargu — viņi uz galvošanu būs tā izrīkojušies, viss viens, v.ai zin, ka tiem dzenas pakaļ, vai ne. Nu, un tas nozīmē, ka mums ir tikpat mazas cerības tikt pāri nepamanītiem kā veselai kamieļu karavānai. Un, ja nu tie mūdži reiz būs mūs ieraudzījuši, tad skaidrs, ka pie laika pamanīsies nozust. Mēs esam jau krietni ilgi ceļā, palūk, cik zemu saule!

Sasodīts! Es tā rēķinu, Ka vairs nav tālu lielais purvs. Ja indiāņi pamanīs, ka mēs šiem sekojam, viņi laidīsies taisni uz turieni, un es zinu gan, ko vini tur darīs.

— Ko tad?

— Izklīdīs, ka ne smakas nepaliks. Un tad mes viņus meklēsim tikpat veltīgi kā putnu ligzdas ziemas laikā.

— Ko Lai mēs tagad iesākam?

— Visprātīgākais būs jums visiem apstāties un kādu brīdi palikt šite. Mēs ar Dzimu Vezerfordu aizlavīsimies uz priekšu līdz klajuma malai un pavērsimies, vai viņi jau ir pāri savannai. Ja tā, tad mums vajadzēs jāt tai apkārt pa mežu un otrā pusē atkal sameklēt viņu pēdas. Citas izejas nava. Ja indiāņi mūs ieraudzīs klajumā, tad tikpat jēgas turpināt pakaļdzīšanos kā atmest visam ar roku un griezties atpakaļ uz mājām.

Visi atzina, ka vecā aligatoru mednieka padoms ir prātīgs, un bez iebildumiem ļāva viņam rīkoties.

Viņš un Vezerfords atkal nokāpa no zirgiem un, atstājuši mūs mežā, aizzagās uz klajuma pusi.

Pagāja krietns laika sprīdis, iekams viņi atgriezās, un pārējie vīri

jau kļuva nepacietīgi. Daudzi uzskaitīja, ■ka ar šo izlūkošanu mēs tikai zaudējam laiku un ļaujam indiāņiem attālināties. Daži ieteica tūlīt turpināt pakaļdzīšanos un jāt uz priekšu taisni pa pēdām, vienalga, vai indiāņi būtu mūs pamanījuši vai ne.

Kaut gan es degu nepacietībā ātrāk izrēķināties ar nīsto pretinieku un šis priekšlikums visvairāk atbilda manam pašreizējam noskaņojumam, es tomēr sapratu, ka būtu neapdomīgi tā rīkoties. Mūsiu ceļvedim bija taisnība.

Beidzot viņi atgriezās un pastāstīja, ko uzzinājuši. Priekšā atradās savanna, un indiāņi bija devušies tai pāri. Viņi bija sasnieguši mežu tās pretējā malā pirms mūsu izlūku ierašanās, un klajumā vairs neredzēja ne cilvēku, ne zirgu. Taču viņi tik tikko bija nozuduši skatienam, jo Hikmens apgalvoja, ka vēl redzējis starp krūmiem pavīdam pēdējā zirga asti.

Veiklie pēdu dzinēji savā izlūkgājienā bija uzzinājuši vēl ko vairāk un pavēstīja mums otru svarīgu faktu, un proti, ka pēdas tālāk vairs nav izsekojamas!

Sasnieguši savannu, indiāņi bija izklīduši- un devušies tai pāri katrs atsevišķi, atstājot zālē pēdas tik daudzos virzienos, cik viņiem bija zirgu. Kā .mednieki izteicās, «pēdas izšķīda uz piecdesmit pusēm». To viņi bija noskaidrojuši, garās zāles aizsegā izložņādami klajuma malu un tur uziedami šīs daudzās sliedes.

Viņu uzmanību jo sevišķi bija piesaistījušas vienas pēdas, kas nebija zirgu, bet gan cilvēku kāju iemītas, un, kam blakus tikai vietumis redzēja pakavu nospiedumus. Šīs kājas bija bijušas basas, un paviršam vērotājam varētu pat likties, ka tur gājis tikai viens cilvēks. Taču pieredzējušie mežinieki saprata, ka tā ir bijusi kara viltība. Nospiedumi bija lieli, bezformīgi un pārāk dziļi, lai tos būtu atstājis viens gājējs. Garais papēdis, tikko manāmais pēdas izliekums, liela pēdas priekšdaļa un platie pirksti bija pazīmes, ko medniekiem nenācās grūti iztulkot. Viņi zināja, ka tās 'ir sagūstīto nēģeru pēdas, kuriem, bez šaubām, tā pavēlējuši iet viņu apsargātāji.

Šī negaidītā viltība no bēgošo iezemiešu puses mūs apbēdināja un arī pārsteidza. Visi jutās apmānīti un domāja, ka ienaidnieka, pēdas nu ir pazaudētas un mūsu cerības atriebties nepiepildīsies.

Dažus dzirdēja runājam, ka nav nekādas jēgas turpināt vajāšanu, viens oitrs ieteica griezties atpakaļ, un, lai atkal pamodinātu vīros atriebības garu, vajadzēja apelēt pie viņu naida jūtām pret indiāņiem, kuras lielākajai daļai no tiem bija iedzimtas.

Šai kritiskajā momentā vecais Hikmens uzmundrināja pārējos ar jaunām cerībām. Es jutos priecīgs, to dzirdot.

— Mēs nevarēsim viņus panākt šovakar, puiši, — viņš sacīja, kad bija daudz spriests un riunāts. — Mēs nedrīkstam rādīties klajumā pie dienas gaismas, un •tas, sasodītais, ir pārāk liels, lai apjātu apkārt. Tur

jau iznāktu vai divdesmit jūdžu liels līkums. Bet nekas, nebēdājieties! Paliksim šeit, kamēr uznāks tumsa. Tad mēs varēsim laisties pāri savannai, un, ja mēs .ar Džimu Vezerfordu tur otrā pusē atkal neuziesim viņu pēdas, tad vecais Hikmens nekad nav ēdis aligatora gaļu! Es zinu, ka viņi atkal salasīsies kopā un mēs kā likts atra-

dīisini šos mūdžus apmetušos kādā čūksnī. Nemanīdami vairs mūs dzenamies pakaļ, viņi jutīsies droši kā lācis bišukokā, .un tad laisti i būs īstā reize mesties viņiem virsu.

Visi piekrita mednieka ,priekšlikumam. Tika nolemts, ka tā .arī rīkosimies, tin, nokāpuši no saviem nodzītajiem zirgiem, mČs sākām gaidīt saules rietu.

78. NODAĻA PĀRI SAVANNAI

Manas ciešanas taigad sasniedza savu .augstāko pakāpi. Visu laiku, kamēr mēs jājām pa pēdām, steiga un uztraukums neļāva man nodoties pārdomām un visā skaudrumā pārdzīvot nelaimi, kas bija mani piemeklējusi. Cerības uz atmaksu, kas šķita jau tuvu un ar katru soli tuvāk, klusināja manas sāpes, un apziņa, ka es dodos uz priekšu un mana atriebība drīz sasniegs ļaundarus, sagādāja zināmu .mierinājumu.

Tagad, kad mēs bijām apstājušies un es netraucēts varēju pārdomāt šā rīta notikumus, manu dvēseli pārņēma dziļš izmisums. Iztēle mani mocīja ar drausmīgām ainām. Manā acu priekšā rēgojās noslepkavotās mātes līķis — viņas izstieptās rokas māja man, skubinot atriebties. Es ieraudzīju arī savu māsu — bālu, asarās mirkstošu, izspūrušu.

Nav brīnums, ka es mocījos nepacietībā, gaidīdams norietam sauli. Man šķita, ka. nekad šis lielais disks nav slīdējis lejup tik lēni. Piespiestā kavēšanās dzina mani gandrīz izmisumā.

Saules ripa bija asimssarkana no biezās dūmakas, kas klājās pār mežiem. Debesis šķita drūmas un dusmīgas, līdzīgas manam noskaņojumam.

Beidzot pār zemi nolaidās krēsla. Kā parasti dienvidu platuma grādos tā nebija ilga, bet tajā vakarā man likās, ka krēsla sabiezē pārāk gausi.

Iestājās tumsa, un, atkal ielēcis seglos, es izjutu atvieglojumu, ka varu doties tālāk.

Izkļuvuši no meža, mēs izjājām uz savannas. Abi mednieki veda mūs tai pāri taisnā līnijā. Viņi pat ne- *(* •mēģināja sekot pa kādām no daudzajām pēdām. Hik- mens domāja, ka savannas otrā malā laupītāju banda pēc iepriekšējas norunas būs atkal salasījusies kopā. tādēļ, ja mēs atradīsim kaut vienas pēdas, itās droši vien mūs aizvedīs viņu apmešanās vietā. Mūsu vienīgais mērķis pašreiz bija nepamanītiem tikt pāri savannai, un varēja cerēt, ka tumsā mums tas arī izdosies.

Klusi kā spoki mēs virzījāmies pār klajo pļavu. Mēs jājām ārkārtīgi lēnām, lai nedipētu pakavi. Mūsu nogurušos zirgus nemaz nevajadzēja apvaldīt. Mīkstā, zālainā velēna, kas klāja savannu, bija mums labvēlīga — zirgi slīdēja pa to nedzirdamiem soļiem, un mēs vienīgi bažījāmies, ka tikai tie nesaož indiāņu zirgus un iezviedzoties mūs nenodod.

Par laimi, mūsu bažas izrādījās nepamatotas. Pēc pusstundas klusa jājiena mēs sasniedzām savannas otru malu un apstājāmies koku ēnā.

Mēs bijām gandrīz droši, ka neesam pamanīti. Ja indiāņi arī bija

atstājuši aiz sevis spiegus, tumsa mūs paslēpa viņu skatieniem. No mūsu puses nebija atskanējis ne mazākais troksnītis, kas varētu atklāt ienaidniekiem -mūsu tuvošanos, un viņu sargposteņiem būtu iespējams mūs pamanīt tikai tādā gadījumā, ja tie atrastos tieši tajā vietā, kur mēs atkal iejājām mežā. Mēs tur nekā aizdomīga neredzējām un nospriedām, ka neviens no sirotāju bandas nav palicis iepakaļ.

Mēs priecīgi sačukstējāmies, cits citu apsveikdami ar izdošanos, un tāpat čukstus apspriedāmies, ko tagad darīt.

Mēs vēl arvien sēdējām zirgos, jo taisījāmies jāt tālāk. Būtu bijis prātīgāk apmesties turpat uz vietas un, tiklīdz uzaustu gaisma, uzmeklēt indiāņu pēdas, bet bija kāds apstāklis, kura dēļ mēs nevarējām tā rīkoties. Mūsu zirgi bija ļoti izslāpuši un jātnieki paši ne mazāk. Mēs nebijām redzējuši ūdeni kopš priekšpusdienas, un dažas stundas zem Floridas svelmainajām debesīm spēj radīt tik nepanesamas slāpes, kādas vēsākā klimatā nejūt pat pēc vairāku dienu ilga ceļojuma.

Ka zirgi, tā cilvēki patiešām cieta aiz slāpēm, uti tādā stāvokli nebija ko domāt ne par gulēšanu, ne atpūtu. Vispirms mums vajadzēja nokļūt pie ūdens.

Mēs jutāmies krietni izsalkuši, jo nebijām paņēmuši līdz pārtiku tik talani ceļam, taču izsalkumu varēja vieglāk paciest. Šovakar mums pietiktu ar ūdeni, un mēs nolēmām jāt talak, lai to uzmeklētu.

Šai kritiskaja stāvoklī imums atkal solīja glābiņu abu mednieku bagātā pieredze. Kādreiz — vēl tos lai-* kus, kad indiāņi izturējās pret mums draudzīgi un ļāva baltajiem brīvi klaiņāit pa rezervātu, — viņi bija medījuši šās savannas apkārtnē un atcerējās kādu dīķi, pie kura toreiz apmetušies. Pēc viņu domām, tas nevarēja būt tālu no tās vietas, kur mēs bijām apstājušies. Tumsā atrast šo dīķi nebija viegls uzdevums, taču nekas cits mums neatlika kā vai nu turpināt mocīties slāpēs, vai arī doties meklēt ūdeni.

Protams, tika nolemts darīt pēdējo. Atkal Hikmens ar Vezerfordu devās pa priekšu un pārējie klusēdami viņiem sekoja.

Mēs jājām virknē cits aiz cita, ikviens turoties tieši pa priekšu soļojošā zirga pēdās, jo tumsā citādi nebija iespējams. Tādējādi mūsu pulciņš izvērsās garā rindā, kas aizlocījās pa līkumoto taciņu starp kokiem kā kāda milzīga čūska.

79. NODAĻA
maldīšanās tumšajā mezā

Laiku pa laikam mūsu ceļveži nonāca neziņā, un tad visa rinda bija spiesta apstāties un palikt nekustīgi uz vietas.

Vairākas reizes Hikmens un Vezerfords bija pilnīgā nesaprašanā, kādā virzienā doties, jo vairs nezināja debess puses nn jutās apjukuši.

Ja būtu gaišs, viņi to varētu noskaidrot, aplūkojot koku mizu — šī .gudrība visiem medniekiem ir labi zināma. Taču bija pārāk tumšs, lai kaut ko saskatītu. Hikmens apgalvoja, ka pat tumsā pēc «jušanas» pateikšot, kur atrodas ziemeļi un dienvidi, um šai nolūkā sāka aptaustīt koku stumbrus. Es ievēroju, ka viņš apstaigā vairākus kokus, it kā gribēdams noteikti pārliecināties par savu .novērojumu pareizību.

Labu brīdi tā taustījies, viņš beidzot pagriezās pret savu draugu un klusinātā balsī, kurā varēja manīt pārsteigumu, iesaucās:

— Piķis un zēvele, Džim! Kopš tās reizes, kad mēs te bijām, šis mežs ir pagalam pārvērties. Velns parāvis, kas ar tiem kokiem var būt noticis? Visa miza nolupusi, kaili un sausi kā prauli!

— Man tie tūliņ rādījās tādi jocīgi, — Vezerfords atbildēja, — bet es domāju, ka tumsā tik tā izskatās.

— Ta ne jau tumsa vainīga, koki kaut kā ir pārmainījušies. Tās ir slotu priedes, tik daudz es apjēdzu. Jānorauj kāds kumšķis skuju un jāpaveras, kādas, tās izskatās.

To teikdams, Hikmens pastiepās un noplūca vienu no garajiem skuju čemuriem, kas bija nolīkuši pār galvu.

— Ehē! — viņš turpināja, saberzdams skujas pirkstos. — Nu man ir skaidrs: šo mežu apsēduši tie nolādētie tārpi. Koki ir nokaltuši.

— Kā tu domā, vai tie gluži visi būtu pagalam? — pēc brītiņa viņš jautāja un, pagājies mazliet uz priekšu, sāka aptaustīt tālākos kokus.

— Beigti gan, visi līdz pēdējam! Tā, puiši, tagad mums jakuļas uz labu laimi, nekā nepadarīsi. Vecais Hiks jūs tālāk vairs nevar vest. Es esu pazaudējis ceļu, un man ir tikpat maz jēgas, uz kuru pusi atrodas dīķis, kā viszaļākajam pienapuikam starp jums.

Šī atzīšanās nepavisam nebija iepriecinoša. Visus, kas to dzirdēja, mocīja slāpes. Līdz šim, paļaudamies uz mednieku izmaņu un cerēdami ar viņu palīdzību drīz vien nokļūt pie ūdens, vīri bija tās panesuši diezgan pacietīgi. Bet tagad ikviens tās izjuta asāk nekā jebkad.

— Pag, pag, — pēc kāda brītiņa Hikmens sacīja, — viss, kam draud briesmas, vēl nav pagalam. Ja ar eā neesu spējīgs jūs aizvest pie

ūdens, tad man ir lopiņš, kas to var. Vai tiesa, manu kleperīt? — viņš turpināja, uzrunādams dzīvnieku, uz kura jāja. Tas bija vecs, kārns zirģelis, jau ilgus gadus kalpojis Hikme- nam. — Vai tu varēsi alrast ūdeni? Nū, nū, veco dū- kaini! Parādi mums, ko iu spēj!

Iecirtis savam kleperim sānos ar seglu kāpšļiem un tai pašā laikā pilnīgi atbrīvojis pavadu, Hikmens atkal ■sāka jāt uz priekšu starp kokiem. Mēs visi viņam sekojām, tagad likdami visas savas cerības uz mēma lopiņa instinktu.

Mēs nebijām pajājuši necik tālu, kad kļuva skaidri redzams, ka zings sajūt ūdens tuvumu. Tā īpašnieks apgalvoja, ka viņš to spējot saost tikpat nemaldīgi kā medību suņi briežu pēdas.

Zirgs p,atiešām izrādīja tādas pazīmes. Purnu pastiepis uz priekšu, laiku pa laikam skaļi ošņādams gaisu, viņš soļoja taisni vien, it kā dotos uz kādu noteiktu mērķi.

Sī vēsts visus uzmundrināja, un mēs turpinājām ceļu jau labākā omā, kad piepeši Hikmens apstājās un apturēja pārējos.

Es pajāju uz priekšu pie viņa, lai noskaidrotu apstāšanās iemeslu. Vecais mednieks klusēja un šķita kaut ko pārdomājam.

— Kādēļ jūs apstājāties? — es jautāju.

— Jums visiem uz kādu brītiņu te jāapstājas.

— Kādēļ gan? — noprasīja vairāki vīri, kas arī bija piejājuši mums blakus.

— Šādā vīzē jāt uz priekšu nav idroši. Man ienāca prātā, ka tie mūdži var būt pie dīķa. Noteikti viņi būs tur apmetušies, jo tas ir vienīgais ūdens šai apkārtnē. Man tā vien rādās, ka taisni tur viņi būs salasījušies atkal kopā un apmetušies pārlaist nakti. Ja nu tā būtu un mēs tik jātu šitā uz priekšu, viņi mūs izdzirdētu un atkal nozustu krūmos. Ej tad meklē vilku mežā! Vai tā nevar iznākt, puiši, a?

Visi viņam piekrita.

— Nu, re, •— mūsu ceļvedis turpināja, — tāpēc būs labāk, ja jūs visi paliksiet šite, bet mēs ar Dzimu Vezer- fordu laidīsimies uz priekšu paraudzīt, vai indiāņi tur ir vai nav. Tagad mēs atradīsim dīķi. Zirgs mani uzveda uz pareizā ceļa, nu es zinu, kur tas atrodas. Tas nav vairs tālu. Ja sarkanādaino pie dīķa nebūs, mēs drīz atgriezīsimies, un tad jūs varēsiet jāt turpu.

Sis saprātīgais priekšlikums tika pieņemts bez ierunām, abi mednieki atkal nokāpa no zirgiem un devās uz priekšu kājām. Viņi nekā neiebilda, kad arī es izteicu vēlēšanos iet tiem līdz, jo nelaime, kas bija mani piemeklējusi, deva man tiesības būt par atriebēju pulciņa vadoni. Iespiedis kādam no vīriem rokā sava zirga pavadu, es pievienojos vecajiem mežiniekiem viņu izlūkgājienā.

Mēs devāmies uz priekšu nedzirdamā gaitā. Zemi biezā kārtā klāja garās priežu skujas, izveidodamas mīkstu paklāju, kas apslāpēja soļu troksni. Pameža te gandrīz nebija, un tādēļ mēs varējām iet ātri.

Desmit minūtēs mēs jau bijām krietni tālu no saviem biedriem.

Mūsu vienīgās raizes bija nepazaudēt pareizo virzienu. Tas gandrīz jau bija noticis, vismaz mums tā šķita, kad mēs piepeši pamanījām starp kokiem spīdam gaismu. Tā bija ugunskura liesmu atblāzma.

Hikmens tūlīt apgalvoja, ka tas ir indiāņu nometnes ugunskurs.

Pirmajā brīdī mēs gribējām griezties atpakaļ un atvest šurp pārējos, bet tad apdomājāmies un nolēmām pieiet ugunskuram tuvāk, lai pārliecinātos, vai tiešām tā ir ienaidnieka nometne.

Tagad mēs vairs negājām stāvus, bet līdām četrrāpus. Kad uzšāvušos liesmu atblāzma iespīdēja mežā, mēs ierāvāmies koku ēnā. Ugunskurs dega kāda klajuma vidū. Mednieki atcerējās, ka dīķis atradies līdzīgā vietā, bet tad jau mēs ieraudzījām priekšā pavizam ari ūdeni un sapratām, ka tam jābūt tam pašam, ko mēs meklējām.

Mēs līdām arvien tuvāk un tuvāk, līdz sasniedzām klajumu ietverošā meža malu. Tālāk doties bija bīstami. Tagad mēs varējām pārredzēt visu klajumu. Tur, zālē piesieti, ganījās zirgi, un visapkārt ugunskuram redzēja guļaim tumšus stāvus. Tie bija miegā iegrimuši slepkavas.

Blakus ugunskuram uz segliem sēdēja kāds vīrs, kas šķita esam nomodā, kaut gan galva tam bija noslī- gusi līdz ceļgaliem. Uguns apspīdēja viņa seju, un nebūtu grūti saskatīt tās vaibstus un ādas krāsu, ja to nesegtu krāsojums un neaizēnotu spalvas. Sī seja bija tumši sarkana, un tris melnas strausa spalvas līgani nokarājās pāri deniņiem, ar.*1* galiem gandrīz skardamas vaigus. Es pazinu šis simboliskās spalvas, un mana sirdis sažņaudzās sāpes — tā bija Oceolas galvasrota.

Es pavēros tālāk. Aiz ugunskura atradās vairākas grupas, īstenībā viss klajums bija pilns ar guļošu cilvēku ķermeņiem.

Taču viena no šīm grupiņām drīz vien piesaistīja visu manu uzmanību. Tajā bija trīs vai četri cilvēki, kas sēdēja vai gulēja zālē. Viņi atradās ēnā, un no tās vietas, kur mēs stāvējām, nevarēja pazīit sejas, bet baltie tērpi un maigās auguma kontūras, ko nespēja noslēpt pat dziļā krēsla, liecināja, ka tās ir sievietes. Divas sēdēja mazliet atstatu no pārējām; viena atbalstīja otru, kuras galva bija noslīgusi tai klēpī.

Ārkārtīgi satraukts, es lūkojos uz šīm divām sievietēm — man nebija ne mazāko šaubu, ka tās ir mana māsa un Viola.

80. NODAĻA SIGNĀLšĀVIENI

Es nemēģināšu aprakstīt, ko pārdzīvoju šajā momentā. Mana spalva nespēj to izdarīt. Iedomājieties manu stāvokli un iztēlojieties to paši, ja varat.

Aiz manis — noslepkavota un neģēlīgi sakropļota māte, tādā pašā veidā nobendēts tuvs radinieks, mana māja, viss mans īpašums kritis par upuri liesmām. Manā priekšā — māsa, ko mežoņi izrāvuši no mātes apkampieniem un nežēlīgi aizveduši sev līdz, varbūt jau viņu velnišķīgā vadoņa piesmieta. Un arī viņš, šis nelietīgais, nodevīgais slepkava, manu acu priekšā! Vai gan tas nebija pietiekami, lai mani pārņemtu neprātīgs naids un kaisla atriebības kāre?

Manas krūtis plosīja satrakotas jūtas, un, raugoties uz šo neģēli, ar katru mirkli tās auga augumā. Drīz vien es vairs nespēju sevi apvaldīt. Mani muskuļi saspringa niknumā, un asinis traucās pa dzīslām kā versmīga straume.

Es gandrīz aizmirsu, kādā situācijā mēs atrodamies. Man galvā bija viena vienīga doma — atriebties! Manā' priekšā bija visas šās ļaundarības vaininieks. Viņš nenojauta manu klātbūtni, gluži kā būtu iestidzis miegā, es viņu varēju gandrīz ar roku aizsniegt un ar savas šautenes lodi noteikti.

Es pacēlu ieroci un notēmēju uz nolīkušo spalvu galiem. Es zināju, ka zem tiem ir acis. Mans pirksts nogūlās uz šautenes gaiļa.

Nākošajā mirklī šis cilvēks, kas līdz šim man bija šķitis varonis, būtu noslīdzis zālē bez dzīvības, bet mani biedri neļāva man izšaut.

Ar ātru kustību Hikmens .sagrāba manas šautenes aizslēgu, ar savu plato plauksitu aizsegdams dzelksni, bet Vezerfords cieši satvēra stobru. Es vairs nebiju noteicējs par savu ieroci.

Es dusmojos par viņu iejaukšanos, bet tikai vienu acumirkli, jo tūlīt pats sapratu, ka viņi ir rīkojušies pareizi. Vecais mednieks, pielicis savas lūpas cieši pie manas auss, nopietni čukstēja:

— Vēl ne, Džordžij, vēl ne! Dieva dēļ, netaisiet traci! Nav nekādas jēgas nošaut viņu. Pārējie mūdži noteikti aizmuks, un skaidrs, ka sieviešus aizvilks .sev līdz. Mēs trijatā vien nespēsim viņus aizturēt, tikai paši pazaudēsim savus skalpus. Mums klusiņām jāaizskrien pēc pārējiem, un tad mēs varēsim viņus ielenkt. Tā būs prātīgi darīts, vai ne, Džim?

Vezerfords, baidīdamies palaist balsi, tikai piekrītoši pamāja.

— Tātad ejam! — Hikmens turpināja tāpat čukstot. — Mēs nedrīkstam zaudēt ne minūti. Vicosim atpakaļ, cik vien ātri jaudāsim. Tikai nerādiet savas muguras, laidieties uz vēdera! Klusiņām, klusiņām! — Un, turpinādams mūs pamācīt, viņš pats nometās zemē, izstiepa ķermeni visā garumā un, līzdams gluži kā aligators, drīz vien

nozuda istarp .kokiem.

Mēs ar Vezerfordu sekojām viņam līdzīgā veidā, kamēr izkļuvām no ugunskura gaismas loka. Tad mēs visi trīs piecēlāmies kājās.

Kādu brīdi mēs slavējām un saspringti 'klausījāmies, jo baidījāmies, ka mūsu aiziešana var būt iztraucējusi nometni. Taču mušu ausis neuztvēra nevienu jaunu skaņu, viss bija lapatkā iepriekš — miegā krāca kāds no guļošajiem iezemiešiem, ēdot skramšķināja zirgi, šad un itad nodipēja pakavs, atsizdamies pret cieto zemi.

Apmierināti, ka izdevies aiziet nepamanītiem, mēs uzsākām atpakaļceļu. Mednieki tagad orientējās bez jebkādām grūtībām un gāja kā pa sen zināmu taku. Kaut gan bija tumšs, mēs devāmies uz priekšu gandrīz skriešus un ātri attālinājāmies no indiāņu nometnes, kad piepeši norībēja šāviens, kas lika muims apstāties.

Mēs aiz pārsteiguma sastingām uz vietas kā pienagloti. Šāviens neatskanēja no indiāņu nometnes, bet gan no pretējās puses — no tās, kur bija palikuši mūsējie.

Vai sāvējs varēja būt kāds no viņiem? Viņi taču atradās — vismaz tiem vajadzēja atrasties — pārāk tālu, lai viņu šāviens būtu sadzirdams tik skaidri. Vai viņi, apnikuši mūs gaidīt, būtu devušies uz priekšu? Vai viņi vēl arvien turpināja jāt uz šo pusi? Ja tā, tad šis šāviens bija vislielākā neapdomība. Tas noteikti sacels kājās visu nometni. Uz ko viņi būtu šāvuši? Iespējams, ka kādam netīšām gājusi vaļā šautene. Citādi tas nevarēja būt.

Šādi minējumi zibens ātrumā izšāvās caur smadzenēm ikvienam no mums, un bija lieki tos atkārtot vārdos.

Mēs nepaguvām vēl apspriesties, kad tajā pašā virzienā norībēja otrs šāviens. Ja tas nebūtu atskanējis tik drīz pēc pirmā, gandrīz varētu nodomāt, ka tas pats šāvējs izšāvis otrreiz, taču pat visveiklākais strēlnieks nevarēja pagūt tik īsā laika sprīdī no jauna pielādēt savu ieroci. Tātad tika šauts no divām šautenēm.

Mani biedri bija nesaprašanā, tāpat kā es. Šos šāvienus varēja izskaidrot vienīgi tā, ka daži indiāņi bija aizklīduši no nometnes un tagad deva briesmu signālu.

Mums nebija laika ilgi spriedelēt. Tagad mēs varējām saklausīt, ka indiāņu nometnē sacēlusies trauksme, un zinājām, ka tās cēlonis ir šie šāvieni. Mēs dzirdējām cilvēku kliedzienus, zirgu zviegšanu un steidzīgu pakavu dipoņu.

Vairs nekavējušies no mirkli, mēs atkal sākām iet un steidzāmies ātrāk inokļūt pie savējiem.

Kādu gabalu tālāk mēs 'pamanījām mežā jātniekus. Šķita, ka viņi bija divi, -kaut gan droši to apgalvot nevarēja, jo tumsā viņu silueti bija tikko saskatāmi.

Mums tuvojoties, viņi metās ptojām u;n izgaisa kā spoki starp kokiem. Nebija šaubu, ka šāvuši bija viņi, jo šāvieni atskanēja tieši no

tās puses un daudz tuvāk, nekā atradās mūsu biedri.

Vai šie jātnieki bija indiāņi vai baltie?

Kaut gan tie varēja būt mūsu ienaidnieki, vecais Hikmens tomēr riskēja un skaļi viņiem uzsauca.

Mēs apstājāmies un klausījāmies. Atbildes nebija, ne viens, ne otrs neatsaucās. Mēs dzirdējām tikai pakavu dimdēšanu, un, spriežot pēc tās, jātnieki aizauļoja pavisam citā virzienā, nekā atradās mūsu draugi un ienaidnieki..

Šo divu jātnieku rīcībā bija kaut kas mīklains. Kādēļ viņi šāva? Ja tie gribēja dot signālu nometnei, kādēļ gan tad bēga no mums? Vēl vairāk — kādēļ viņi devās uz pretējo pusi, nevis uz nometni? Tās atrašanās vieta taču viņiem tagad bija zināma, jo pat līdz šejienei atskanēja trauksmēs trokšņi, kuru viņi paši bija tur sacēluši.

Es nekādi nevarēju izprast viņu rīcību.

Šķita, ka Hikmens atradis šai mīklai kādu izskaidrojumu un šis .atklājums kaut .kā īpaši uz viņu iedarbojies. Viņš likās ļoti pārsteigts un reizē arī saniknots.

— Ka velns viņus akacī ietriektu, šitos sasodītos nekrietneļus, ja tie bij viņi, un es esu gandrīz drošs par to! Manas ausis tak skaidri pazina abu to šaujamo blīkšķus. Ko tu saki, Džim Vezerford? Vai tu tos nepazini?

— Man likās gan, ka es tos kaut kur agrāk tā kā būtu dzirdējis, bet skaidri nevaru pasacīt, kur. Pag, pag, viens no tiem izklausījās taisni pēc Neda Spensa šautenes.

— Nūja, ka tā, un tas otrs bij Bila Viljamsa plintes rībiens. Velns viņu sazin, kas tiem abiem aiz ādas! Mēs viņus pametām kopā ar pārējiem, bet tagad šie zeļļi blandās apkārt pa mežu un ar savu šaudīšanos visu izjauc. Skaidrs, ka nu indiāņi aizlaidīsies lapās. Piķis un zēvele! Ko tic abi ir sadomājuši! Gan jau būs kāda-nelietība, vai ta nezināms! Bet es šitiem sātana gabaliem likšu dārgi par to samaksāt, lai tik mēs tiekamies! Ejam, draugi! Jājož, ko kājas nes, citādi būs par vēlu. Indiāņi netūļāsies un aizmuks, pirms mēs paspēsim atgriezties. Sasodītie šāvieni! Tie izmaitāja visu padarīšanu. Aši, aši man pakaļ!

Paklausīdami vecajam medniekam, mēs steigšus sekojām viņam.

81. NODAĻA TUKŠA NOMETNE

Jau pēc maza gabaliņa mēs priekšā saklausījām balsis un zirgu pakavu dobjo dimdēšanu.

Mēs pazinām savu biedru balsis un uzsaucām viņiem, kad tie piejāja tuvāk, jo sapratām, ka viņi dodas mums pretī. Viņi bija dzirdējuši šāvienus un, domādami, ka mēs esam uzdūrušies indiāņiem un dodam briesmu signālu, tagad steidzās mums palīgā.

— Hallo, puiši! — Hikmens uzsauca, kad viņi piejāja klāt. — Vai Bils Viljamss un Neds Spenss ir starp jums? Ei, iatsaucieties, ja jūs te esat!

Atbildes nebija, un dažas sekundes valdīja nāves klusums. Acīm redzot abu minēto šeit nebija, citādi viņi paši būtu atsaukušies.

— Kur viņi ir? Uz kurieni viņi aizjājuši? — vīru barā cits caur citu atskanēja jautājumi.

— Jā, kur viņi ir? — Hikmens atkārtoja. — Te viņu nav, tas ir skaidrs. Zvēru pie aligatora, ka abiem šiem zeļļiem ir kaut kas nelabs aiz ādas. Bet mums jāpasteidzas, puiši! Tur priekšā ir indiāņi. Slapstīties vairs nav nozīmes, viņi taisās laisties lapās, un mums jātiek tur trīs vāveres astes vēcienu ātrumā, citādāk neatradīsim vairs nometnē neviena nolādētā sarkanā dainā. Urrā! Uz priekšu pēc skalpiem! Turiet savus šaujamos gatavībā! Aiziet! Sadosim viņiem! Uz priekšu!

Ar šiem uzmundrinošajiem saucieniem uz lūpām vecais mednieks visiem 'pa priekšu aizdrāzās indiāņu nometnes virzienā.

Pārējie pa kaklu pa galvu metās viņam pakaļ, tā ka zirgi _ gandrīz mina cits citam uz pakaviem. Nekādi stratēģiski apsvērumi notika ievēroti, laiks izšķīra visu, un nedrīkstēja zaudēt ne minūti, jo mūsu mērķis bija sasniegt indiāņu nometni, pirms tie būs paguvuši atkāpties. Mēs bijām steigā vienojušies par šādu rīcības plānu: strauji iebrukt ienaidnieku vidū, atklāt uguni no visām šautenēm reizē un pabeigt kauju ar dunču un pistoļu palīdzību.

Mēs bijām piejājuši jau pavisam tuvu nometnei — no tās mūs šķīra vairs tikai kādi trīssimt jardi. Mēs bijām pilnīgi droši, ka dodamies pareizā virzienā, jo troksnis, kas tur valdīja nepārtraukti kopš trauksmes sākuma, noderēja mums par vislabāko ceļvedi.

Bet tad piepeši šis troksnis apklusa, mēs nedzirdējām vairs ne cilvēku balsis, ne zirgu pakavu dipoņu. Nometnē bija iestājies kapa klusums.

Tagad mums arī vairs nevajadzēja vadīties pēc skaņām, jo varējām jau saskatīt ugunskurus, pareizāk sakot, gaišumu, kas atspīdēja cauri kokiem un kā bāka rādīja mums ceļu.

Mēs turpinājām jāt uz priekšu, bet vairs ne tik ātri kā iepriekš.

Tas, ka troksni un kņadu tik piepeši, tik spēji bija nomainījis absolūts klusums, padarīja mūs piesardzīgus. Pats šis klusums šķita vēstījam ļaunu. Tas it kā brīdināja mūs un radīja aizdomas, ka ienaidnieks var mums uzglūnēt no paslēptuves, — vēl jo vairāk tāpēc, ka visi zināja «Sarkano nūju» cilts virsaiša nepārspējamo izveicību tieši šāda veida uzbrukumos. Tādēļ mēs tuvojāmies nometnei ar lielāku piesardzību.

Kad līdz ugunskuriem bija palikuši tikai kādi simt jardi, mūsu pulciņš apstājās. Daži nokāpa no zirgiem un devās tālāk kājām. Slapstīdamies aiz koku stumbriem, viņi aizlavījās līdz klajuma malai un tad atgriezās un pastāstīja, ko redzējuši.

Nometne vairs neeksistēja, tās iemītnieki bija aiz- gajuši. Indiāņi, zirgi, .gūstekņi un salaupītās mantas — viss bija projām, palikuši tikai ugunskuri! Steigā un satraukumā atstājot nometni, tie acīm redzot bija izjaukti — visapkārt nielajas sarkanas ogles, dziestot vaji mirdzinādamas savas pēdējās liesmiņas.

Izlūki turpināja pārstaigāt mežu, kamēr bija apgājuši visapkārt klajumam. Simt jardu plašā lokā mežs ■tika rūpīgi un и/.manīgi pārmeklēts, bet nevarēja atrast ne ienaidnieku, ne viņa paslēptuvi. Mēs bijām ieradušies par vēlu, Indiāņi bija aizbēguši un mums deguna priekšā aizveduši līdz savus gūstekņus.

Dzīties viņiem pakaļ tumsā nebija iespējams. Vīlušies un sadrūmuši mēs izjājām klajumā un ieņēmām pamesto nometni, nolēmuši te pavadīt nakts atlikušo daļu un atsākt vajāšanu no rīta.

Mūsu pirmais darbs bija veldzēt pie dīķa savas slāpes, pēc tam padzirdīt zirgus. Tad mēs apdzēsām ugunskurus un visapkārt klajumam mežā izlikām sardzi, kurā ietilpa gandrīz puse imūsu pulciņa vīru. Zirgi tika piesieti zālē, un, kad tas bija padarīts, vīri nolikās atpūsties turpat, kur vēl nesen bija gulējuši mūsu ienaidnieki.

Tā mēs gaidījām rītausmu.

82. NODAĻA MIRUŠAIS MEžS

Mani biedri, noguruši no garā ceļa, drīz vien ieslīga dziļā miegā, un nomodā palika tikai sargi. Es nevarēju nekur ai.trast mieru, skaudrās bēdas liedza man iemigt. Lielāko nakts daļu es pavadīju, staigājot šurpu turpu ap dīķi, kas tumši vizēja klajuma vidū.

Man bija it kā vieglāk, tā klaiņojot apkārt, — tas nomierināja manu satraukto prātu un neļāva pārāk nodoties sāpīgām domām.

Tagad es no visas sirds nožēloju, ka nebiju izšāvis uz slepkavu vadoni un uz vietas viņu nogalinājis. Šis briesmonis bija aizbēdzis, un tagad varbūt nekas vairs nevarēja glābt manu māsu.

Es dusmojos uz medniekiem par to, ka tie bija mani atturējuši. Ja viņi būtu zinājuši, ka indiāņi aizbēgs, tad droši vien butu niķojušies citādi, taču .neviens nevareja paredzēt šo .negaidīto trauksmi.

Abi vainīgie, *;* kas bija to sacēluši, tagad atkal atradās kopā ar mums. Viņu dīvainā un neizprotamā rīcība bija pārējos pamodinājusi stipras aizdomas par viņu uzticamību. Spensa un Viljamsa atkalparādīšanās — viņi mums pievienojās, kad mēs jājām uz indiāņu nometni, — izraisīja vīros sašutuma vilni, un daži pat izteicās, ka viņus vajadzētu uz vietas nošaut. Droši vien šie draudi tiktu arī izpildīti, ja abi puiši nebūtu pasteigušies diezgan ticami izskaidrot savu prombūtni. Viņi apgalvoja, ka nošķīrušies no pārējiem jau pirms pēdējās apstāšanās un neesot nekā zinājuši ne par mūsu izlūkgājienu, ne indiāņu nometni. Viņi mežā nomaldījušies un devuši signālu ar šāvieniem, cerēdami, ka mēs uz tiem atbildēsim. Viņi atzinās, ka redzējuši pa mežu ejam trīs cilvēkus, bet noturējuši tos par indiāņiem un tādēļ izvairījušies no satikšanās. Vēlāk viņi pamanījuši tuvumā jātnieku pulcinu, pazinuši savējos un piejājuši klāt.

Daudzus apmierināja šāds izskaidrojums. Kāda iemesla dēļ gan abi puiši būtu devuši trauksmes signālu ienaidniekam? Kas varēja turēt viņus aizdomās par tik zemisku nodevību?

Taču visi tā nedomāja. Es dzirdēju, ka vecais Hik- mens, uzmezdams zīmīgu skatienu Nedam un Bilam, iečukstēja savam biedram:

— Turi acis vaļā, Džim, un labi pieskati šos neliešus! Tā lieta nav tīra!

Tā kā nebija nekādu pierādījumu, lai viņus atklāti apvainotu, tiem atļāva palikt kopā ar visiem, un tagad abi drauģeļi līdz ar citiem bija nogūlušies zālē un aizmiguši.

Viņi gulēja gandrīz pašā ūdens malā, un, staigājot ap dīķi, es vairākkārt pagāju garām tai vietai, kur tumsā tikko manāmi iezīmējās viņu visā garumā izstiepušies ķermeņi. Es nolūkojos uz tiem ar dīvainām izjūtām, jo arī man bija tādas pašas aizdomas kā Hikmenam

un Vezerfordam. Es gandrīz nemaz nešaubījos, ka šie zeļļi bija tīšām aizklīduši projām un, kādu nekrietnu nolūku

mudināti, ar saviem šāvieniem brīdinājuši indiāņus par musu tuvošanos.

Ap pusnakti uzlēca mēness. Debesīs nebija neviena makonīša, kas aizturētu tā starus, un, pacēlies pāri koku galotnēm, tas pielēja klajumu ar: spožu gaismu.

Pēkšņā pārmaiņa uzmodināja gulētājus. Daži pietrūkās kājās, domādami, ka ir jau diena, un tikai tad, kad bija palūkojušies uz debesīm, atskārta savu maldīšanos.

Troksnis bija iztraucējis visus. Vairāki ierunājās, ka vajadzētu turpināt pakaļdzīšanos mēness gaismā. Sāda rīcība būtu man visvairāk pa prātam, bet mūsu ceļveži pret to iebilda. Un viņu apsvērumi bija pamatoti. Klajumā viņi varētu saskatīt pēdas, bet mežā zem kokiem mēnesnīca neko nepalīdzētu. Taisnība, viņi varētu izsekot pēdas lāpu gaismā, taču tā mūs nodotu, ja 'gadījumā ienaidnieks būtu ierīkojis slēpni. Arī doties uz priekšu mēness gaismā nozīmēja pakļaut sevi līdzīgām briesmām. Apstākļi bija mainījušies. Indiāņi tagad zināja, ka mēs tiem sekojam. Naktī vajātajiem ir ievērojamas priekšrocības, kaut arī skaitā viņu būtu mazāk nekā vajātāju. Tumsa tiem sagādā visas iespējas izdarīt negaidītu uzbrukumu vai arī aizbēgt.

Tā sprieda mūsu ceļveži. Neviens viņiem neiebilda, un tika nolemts, ka mums jāpaliek tepat līdz rītausmai.

Bija laiks nomainīt sardzi. Tie, kas bija gulējuši, tagad devās uz posteņiem, bet nomainītie sardzes vīri sanāca klajumā un likās guļus, lai dažas stundas no- snaustos.

Viljamss un Spenss līdz ar citiem aizgāja stāvēt sardzē. Viņi ieņēma blakus atrodošos posteņus vienā klajuma malā.

Hikmens un Vezerfords savu sargu pienākurnubija jau izpildījuši, un es ievēroju, ka viņi atlaidās zalē netālu no tās vietas, kur stāvēja abi aizdomas turejtie puiši. No turienes viņi mēness gaismā noteikti varēja pēdējos novērot.

Kaut gan abi mednieki bija izstiepušies visā garumā, šķita, ka iemigt viņi netaisās. Laiku pa laikam es paskatījos uz viņiem — to galvas bija mazliet paceltas no zemes un cieši sabāztas kopā, it kā viņi par kaut ko sačukstētos.

Tāpat kā iepriekš, es staigāju ap dīķi. Mēness gaisma ļāva man soļot ātrāk, un straujā kustēšanās nomierināja prātu. Atkal un atkal es gāju apkārt mazajam dīķim, uin grūti būtu bijis pateikt, cik reižu manas kājas tika mērojušas šo ceļu. Es soļoju pilnīgi mehāniski, domas nesaistījās ar šo fizisko piepūli, es tikai gāju un gāju, pats neapjauzdams, kā.

Pēc kāda laika mani pārņēma miers. Bēdas, uzbudinājums un atriebības dziņa šķita uz brīdi atstājušas mani. Es zināju, kādēļ tas tā.

Tā bija vienkārši psiholoģiska reakcija. Mani nervi bija visu laiku sasprindzināti vibrējuši spēcīgā iekšējā pārdzīvojumā, tagad iestājās atslābums, un līdz ar to izjūtas zaudēja asumu.

Es zināju, ka šis .miers ir mānīgs, — tikai īss klusuma brīdis starp diviem vētras brāzieniem, bet, kamēr tas turpinājās, es atkal biju spējīgs uztvert ārpasaules iespaidus.

Neviļus mana uzmanība pievērsās apkārtnes savda- biskajai ainai. Spožajā mēnesnīcā es varēju to pietiekami labi saskatīt.

Mēs atradāmies mazā meža klajumiņā, ko vietējie iedzīvotāji dēvē par «gleidu». Sis te pēc formas bija pilnīgi apaļš un ne lielāks par kādiem piecdesmit jardiem diametrā. Tajā nebija ne koku, ne krūmu, bet pašā tā centrā atradās mazs un tikpat apaļš dīķītis, kura apkārtmērs nepārsniedza dažus jardus. Tas bija viens no tiem īpatnējiem dabiskiem baseiniem, kuri sastopami viscaur Floridas pussalā un izskatās it kā cilvēka roku veidoti. Dīķis bija dziļš un gandrīz līdz malām pilns ar vēsu un dzidru ūdeni, kas mēness staros sudrabaini mirdzēja.

Par pašu klajumu varētu piebilst vēl tikai to, ka tajā auga neskaitāmas saldi smaržojošas puķes, kas tagad, zirgu pakavu un cilvēku kāju samītas, izplatīja divtik stipru aromātu.

Tā bija brīnišķīga vietiņa, un citos apstākļos es droši vien būtu ar patiku to aplūkojis kā jauku dabas gleznu.

Taču pašreiz manu uzmanību nesaistīja šī glezna, bet vairāk tās ietvars.

Apkārt klajumam pacēlās augsti koki, veidodami tik regulāru loku, it kā būtu stādīti, un aiz tiem, cik vien

tālu skatiens spēja iespiesties meža dziļumā, rindojās citi, gluži tādi paši .pēc lieluma un izskata. Stumbri visiem bija gandrīz vienādā resnumā, reti kāds sasniedza divas pēdas diametrā, bet visi tie pacēlās daudzu jardu augstumā bez zariem vai lapām. Koki auga diezgan cieši cits piie cita, bet dienā droši vien varētu redzēt krietni tālu pa to starpām, jo, izņemot mazās pundurpalmiņas, te nebija citu pameža ,augu, kas aizsegtu skatienu. Stumbri bija taisni un gandrīz cilindriskas formas kā palmām, par .kurām šos kokus arī varētu noturēt, ja to lielie vainagi neiezīmētos pret debesīm ar konusveidīgām galotnēm.

Tās nebija palmas, tās bija priedes — slotu priedes*[65]*, ko es ļoti labi pazinu.

Tādēļ šie koki nepavisam nebūtu .piesaistījuši manu interesi, ja es nebūtu pamanījis to izskatā kaut ko savādu. Garās, nokarenās skujas, kam vajadzēja būt tumši zaļām, izskatījās brūngani dzeltenas. Vai man tikai tā likās? Vai mēness mānīgā gaisma būtu vainojama pie šās dīvainās krāsu izmaiņas?

Ielūkojies vērīgāk, es sapratu, ka esmu maldījies. Tā nebija ne

imana fantāzija, ne mēness staru radīts māns. Skujas patiešām bija tādā krāsā, kā izskatījās. Piegājis tuvāk, es redzēju, ka tās ir sažuvušas, kaut gan vēl turējās pie zariem, vēl vairāk — es ievēroju, ka koku stumbri ir sausi un it kā nedzīvi, miza nolobījusies vai pašreiz lobās nost, — vārdu sakot, šie koki bija nokaltuši.

Tagad es atcerējos, ko bija teicis Hikmens, kad viņš, mēģinādams noskaidrot debess puses, bija taustījies ap kokiem. Tas gan bija kādu gabalu atpakaļ, bet, cik vien tālu es varēju saredzēt, koki visur bija tajā pašā pelēcīgi brūnajā krāsā. Es secināju, ka viss mežs ir nokaltis.

Mans spriedums izrādījās pareizs, un šo parādību bija viegli izskaidrot. Te bija strādājis priežu sfings*[66]*. viss mežs bija pagalam.

83. NODAĻA
KAUJA DIVOS APĻOS

Lai cik savādi 'tas liktos, pat tajā drūmajā stundā mani bija ieinteresējuši šie novērojumi, bet, staigādams starp kokiem, es pamanīju kaut ko, kas man sagādāja vel lielāku apmierinājumu. Zilgana krēsla, sajaukdamas ar dzeltenīgo mēness gaismu, izmainīja skuju krāsu, kuras es aplūkoju. Rīts bija klāt.

Tai pašā momentā to bija pamanījuši arī citi. Gulē- ttāji jau rausās augšā no rasotajām gultām un tvēra pēc savā.m seglu jostām.

Mēs bijām ļoti izsalkuši, bet, tā kā nebija nekādu cerību uz brokastīm, tad vajadzēja doties tālāk bez tām.

Rīta krēsla ilga tikai dažas minūtes, debesis kļuva ar katru mirkli gaišākas, un mēs sākām gatavoties ceļam. Sargi tika atsaukti, izņemot četrus, kurus drošības dēļ atstāja dažādās klajuma pusēs līdz pēdējai minūtei. Zirgiem segli visu nakti bija palikuši mugurā, tagad vajadzēja tikai katram savējo atsiet un uzlikt tam iemauktus. Visi rūpīgi pārbaudīja savas šautenes un sagatavoja lādiņus. Daudzi no maniem biedriem bija pieredzējuši karotāji, un tika darīts viss iespējamais, lai nodrošinātu mums labvēlīgu kaujas iznākumu. Mēs domājām, ka jau priekšpusdienā panāksim iezemiešu bandu vai arī pa pēdām nokļūsim viņu midzenī. Kā vienā, tā otrā gadījumā bija paredzama sadursme, un visi vēlreiz apliecināja savu apņēmību doties uz priekšu un cīnīties.

Dažas minūtes mēs apspriedāmies par pārgājiena kārtību un nolēmām, ka visprātīgāk būs, ja daži izveicīgākie vīri dosies galvenajai grupai pa priekšu kājām un rūpīgi izlūkos apkārtni. Tas mūs pasargātu no negaidīta uzbrukuma, ja gadījumā ienaidnieks būtu ierīkojis slēpni. Vecajiem medniekiem atkal vajadzēja izsekot pēdas un, protams, vadīt mūsu avangardu.

Tas viss bija jau norunāts, un mēs pašreiz taisījāmies doties ceļā. Vīri sēdēja zirgos, izlūki jau iegāja mežā, kad piepeši norībēja vairāki šāvieni, un tajā pašā mirklī atskanēja mūsu sargu trauksmi vēstījošie, klie- clzieni. Viņi vēl .arvie,n a-tradās savos posteņos, un visi četri bija izšāvuši gandrīz reizē.

Šķita, ka mežā nodārd simtiem atbalšu. Taču tās nebija atbalsis, bet gan īsti šauteņu un muisketu šāvieni. Un griezīgo kara saucienu, kas atskanēja reizē ar tiem, bija viegli atšķirt no mūsējo kliedzieniem.

Mums uzbruka indiāņi.

Pareizāk būtu teikt, ka viņi mūs ielenca. Bija šāvuši visi četri mūsu sargi, kas .atradās katrs savā klajuma malā, — tātad ikviens no tiem bija ieraudzījis indiāņus.

Bet arī bez tā mums jau bija skaidrs, ka tiekam ielenkti. No visām

pusēm atskanēja ienaidnieku mežonīgie kliedzieni, it kā atbalsodami cits citu, un viņu lodes džinkstēja mums gar ausīm dažādos virzienos. Nebija šaubu, ka ap klajumu savelkas ienaidnieka loks.

Viņu pirmā zalve nenodarīja sevišķu postu. Divi vai trīs vīri un pāris zirgu tika ievainoti, bet viegli. Mēs atradāmies pārāk tālu no tās vietas, kur viņi šāva, un vairums ložu, nesasniegušas mērķi, šļakstēdamas iekrita dīķī. Ja viņi būtu pielīduši tuvāk, iekāms atklāja uguni, tad sekas būtu drausmīgas, jo mēs atradāmies visi vienkopus un klajā vietā.

Par laimi, mūsu uzticamie sargi bija pamanījuši ienaidnieku tuvošanos un laikus sacēluši trauksmi.

Tas mūs izglāba.

Sīs ir vēlākas pārdomas. Tajā brīdī visus nodarbināja tikai viena doma: kā labāk noturēties pret uzbrūkošo ienaidnieku, kurš — kā to ikviens apzinājās — draudēja mūs ielenkt klajumā.

Kādu brīdi valdīja apjukums un skaļa kņada — vīri klaigāja cits caur citu, satrauktie zirgi zviedza un cēlās pakaļkājās, bet tad juceklīgo troksni pārskanēja Hik- rnena pavēlošā balss:

— Nost no zirgiem, puiši, un aši uz imežu! Mudīgi, mudīgi! Visi uz mežu! Mums viņi jāatsit par katru cenu, citādāk tie noskalpēs mūs visus līdz pēdējam! Uz mežu! Pie kokiem!

Arī citiem bija iešavusies prātā tāda pati doma, un mednieks vēl nebija beidzis izkliegt savus rīkojumus, kad vīri, izlēkuši no segliem, jau metās uz klajuma, malu.

Katrs skrēja savā virzienā — uz to koku, kas viņam atradas vistuvāk, un pēc dažām sekundēm visi mūsu grupas vīri jau bija drošībā, ikviens paslēpies aiz prie-, des stumbra. Tādā veidā, turēdamies koku aizsegā, mēs sagrupējāmies slēgtā aplī visapkārt klajumam ar mugurām pret ito un ar sejām pret ienaidnieku.

Mūsu zirgi, pamesti savā vaļā un uzbrukuma satracināti, mežonīgos auļos šķērsoja klajumu, seglu kāpšļiem dauzoties gar sāniem un pavadām velkoties pa zemi. Vairums no tiem aizdrāzās mums garām un aizjoņoja projām starp kokiem, kur vai nu krita iezemiešu rokās, vai arī, aizlēkšojuši tiem garām, nozuda meža dziļumos.

Mēs nemaz nemēģinājām zirgus apturēt. Lodes nepārtraukti džinkstēja mums gar ausīm. Atiet .nost no kokiem, kas mūs .aizsargāja, nozīmētu drošu nāvi.

Priekšrocības, ko mēs bijām ieguvuši, ieņemdami šādas aizsardzības pozicijas, bija acīm redzamas. Par laimi, mēs līdz pēdējam brīdim bijām atstājuši sargus. Ja viņi būtu atsaukti īsu brīdi agrāk, uzbrukums mūs pārsteigtu pilnīgi negaidīti. Indiāņi būtu pienākuši līdz pašai klajuma malai bez viena šāviena un kliedziena, un tad mēs būtu pilnīgi viņu varā. Ienaidnieks atrastos koku aizsegā,

.pasargāts no mūsu lodēm, turpretim mēs klajumā būtu pakļauti iznīcinošajai ugunij. Tikai pateicoties laikus saceltajai trauksmei, mums bija izdevies izbēgt no šādas apkaušanas.

Tagad mūsu pretiniekiem nebija lielu priekšrocību. Kā viņi, tā mēs atradāmies koku aizsegā. Vienīgi mūsu loka iekšpuse bija neaizsargāta, un ienaidnieks varēja to apšaudīt pāri klajumam. Bet, tā kā pēdējais bija piecdesmit jardu plats un mēs nevienā vietā nebijām pielaiduši indiāņus tuvu tā malai, tad zinājām, ka tik tālu viņu lodes nevar sniegt, un tādēļ jutāmies droši par savām mugurām.

Sis manevrs, kaut arī steigā improvizēts, mūs izglāba. Tagad visi saprata, ka tas bija vienīgais, ko mēs varējām darīt, lai paglābtos no tūlītējas iznīcināšanas. Par laimi, Hikmens momentā bija apķēries un licis steigšus ieņemt šādas pozicijas..

Mūsējie nevilcinājās atbildēt uz ienaidnieka uguni. Pēc pāris sekundēm viņi jau laida darbā savas šautenes, un ik pa brītiņam visā klajumu ietverošajā lokā atskanēja asie, pātagas plīkšķini līdzīgie šāvienu sprakšķi. Laiku pa laikam vīru balsis iegavilējās uzvarošā urrā saucienā, kad ikads iezemietis, pārsteidzīgi atsedzis sevi, bija .kritis par upuri mūsu lodēm.

Atkal pāri klajumam atskanēja vecā mednieka balss. Nosvērta, mierīga un skaidra — tā bija visiem sadzirdama.

— Nomērķējiet kārtīgi, puiši, un tik tad šaujiet! Netērējiet par tukšu ne graudiņu pulvera! Jums vēl daudz (tā vajadzēs, kamēr imēs tiksim galā ar šito nolādēto bandu. Lai neviens nenospiež gaili, pirms nav nomērķējis kādam sarkanādainajam taisni acī!

Šis piekodinājums bija vietā. Līdz šim jaunākie puiši bija šāvuši diezgan neapdomīgi, — tiklīdz ierocis pielādēts, tūlīt steidzas izšaut, — un rezultātā viņu lodes kapāja tikai koku stumbrus. Ar savu aizrādījumu Hik- mens gribēja izbeigt šādu rīcību.

Viņa vārdi tika ņemti vērā. Tagad šāvieni atskanēja retāk, bet triumfējošie kliedzieni liecināja, ka lodes sasniedz mērķi tikpat bieži kā iepriekš.

Pēc dažām minūtēm kauja pieņēma pavisam citādu raksturu nekā sākumā. Mežonīgie bļāvieni, ar kādiem indiāņi nāca savā pirmajā uzbrukumā, gribēdami izraisīt mūsu vidū apjukumu, vairs nebija dzirdami, un arī balto kliedzieni bij.a apklusuši. Tikai šad un tad atskanēja dārdošs urrā, vai arī kāds no mūsējiem skaļi uzsauca saviem biedriem, lai tos uzmudinātu.

Laiku pa laikam indiāņu pusē kāds virsaitis izkliedza pazīstamo «jo-ho-ehi», aicinādams savus drosuļus uzbrukumā.

Šāvieni vairs nerībēja veselām zalvēm, bet pa vienam vai diviem trim reizē. Katrs šāviens tika rūpīgi notēmēts, un tikai tad, ja lode trāpīja mērķī vai vismaz šāvējs tā domāja, abās pusēs atskanēja balsis. Ikviens kaujinieks bija aizņemts, meklējot sev objektu, uz ko tēmēt, un

nešķieda laiku tukšās sarunās vai klaigāšanā.

Varbūt visā kara vēsturē nebūs minēta sadursme, kās noritējusi tik .mierīgi, kauja, kas izcīnīta tik klusi.

Dažbrīd šāvienu starplaikos iestājās absolūts klusums — drausmīgs un ļaunu vēstījošs klusums.

Nekad arī laikam nav notikusi kauja, kurā abas puses būtu atradušās tik neparastā izkārtojumā viena pret otru. Mēs bijām izvietojušies divos koncentriskos apļos: ārējo veidoja ienaidnieks, iekšējo — mūsu grupas vīri, kas stāvēja gandrīz_ vienādos atstatumos cits no cita visapkārt klajumam. Šie abi apļi atradās apmēram četrdesmit soļu viens no otra, dažās vietās, kur drošsirdīgākie indiāņu karavīri koku aizsegā bija pavirzījušies tuvāk mūsu līnijai, varbūt pat mazāk. Nekad nav notikusi kauja, kurā pretinieki, atrazdamies tik tuvu viens otram, nebūtu pārgājuši tuvcīņā. Mums butu bijis iespējams sarunāties ar saviem ienaidniekiem, nemaz nepaceļot balsi, un mēs varējām notēmēt burtiski viņu acu baltumos.

Šādos apstākļos kauja ritēja tālāk.

84. NODAĻA
DžEKA TRĀPĪGAIS ŠĀVIENS

Šī neparastā kauja bija turpinājusies jau kādas divas stundas, bet abi pretinieki vēl arvien atradās savās līdzšinējās pozīcijās. Tikai šad un tad redzēja kādu pārgalvnieku aizmetannies no viena koka uz otru tādā ātrumā, it kā viņš būtu izšauts no lielgabala stobra. Tā nolūks bija vai nu atrast /stumbru, kas labāk aizsargātu viņu pašu, vai arī nonākt tādā vietā, no kuras kaut daļēji skatienam atsegtos kāda iepriekš nolūkota pretinieka stāvs.

Priežu stumbri nebija visai resni un tik tikko mūs aizsedza. Daži no kaujiniekiem bija palikuši kājās un stāvēja, stīvi izstājušies, cenšoties sarauties pēc iespējas tievāki un turot sasprindzināto ķermeni vienā līnijā ar koku. Citi, ievērodami, ka priedes pie saknēm ir mazliet resnākas, bija nometušies guļus uz vēdera un šādā pozā turpināja lādēt un šaut.

Saule jau sen bija pacēlusies augstu debesīs, jo kauja sākās īsi pirms saullēkta. Dienas gaismā abām pusēm pretinieks bija labi saskatāms, kaut gan šajā ziņā indiāņiem bija mazliet izdevīgāks stāvoklis, jo mums aizmugurē atradās klajums. Taču arī meža dziļumā bija pietiekami gaišs. Daudzas nokaltušās skujas bija jau nobirušas un biezā kārtā klāja zemi, bet tās, kas vēl turējās pie zariem, necik nespēja aizturēt spožos saules starus. Mūsu vīri būtu varējuši nomērķēt uz jebkuru priekšmetu dolāra gabala lielumā, ja tāds gadī- tos šāviena attālumā. Plauksta, daļa rokas, kāja, kas mazliet pavirzījusies uz āru, aiz koka parādījies žoklis, pārāk plati pleci, ko stumbrs nespēja pilnīgi paslēpt, pat atstāvoša drānu stērbele tūlīt piesaistīja pretinieka skatienu un saņēma vienu vai pat divus šāvienus. Ja kads uz desmit sekundēm būtu parādījis savu seju, tad gandrīz pilnīgi droši viņa galvu caururbtu lode, jo abas pusēs bija ļoti izveicīgi šāvēji.

Bija pagājušas divas stundas, bet ne viena, ne otra puse vēl nebija cietusi kaut cik ievērojamus zaudējumus. Taču daži kritušie un ievainotie tomēr bija, laiku pa laikam atkal kāds papildināja to skaitu, un tas neļāva atslābt kaujas garam. Mums bija vairāki ievainoti, pāris no tiem smagi, un viens nogalināts. Pēdējais bija visa -mūsu pulciņa mīlulis, un viņa nāve no jauna uzkurināja vīru niknumu.

Indiāņu zaudējumiem vajadzēja būt lielākiem. Mēs tikām redzējuši vairākus krītam no mūsu lodēm. Mūsu grupā bija daži vīri, kas skaitījās vieni no labākajiem šāvējiem visā Floridā. Hikmenu dzirdēja stāstām, ka viņš mērķējis uz trijiem un, ja reiz mērķējis, tad arī esot drošs, ka trāpījis.

Vezerfords teicās nošāvis vienu, un tas bijis uz vietas beigts. Par

to šaubu nebija, jo indiāņa nedzīvo ķermeni varēja redzēt guļam starp diviem kokiem, kur tas bija nokritis. Viņa biedri baidījās, ka, aizvācot kritušo, tos var ķert tās pašas briesmīgās šautenes lode.

Pēc kāda laika indiāņi sāka lietot citu taktiku, kas liecināja, ka šāda veida kaujā viņi ir pārāki ,par mums, Viņi vairs nestāvēja pa vienam, bet gan divatā aiz katra koka vai arī diviem cieši blakus augošiem kokiem, un, 'tiklīdz viens izšāva, otrs jau bija gatavs 'nomērķēt. Protams, tas cilvēks, pret kuru bija vērsts pirmais šāviens, iedomādamies, ka viņa pretiniekam pašreiz šautene tukša, uz brīdi kļuva mazāk piesardzīgs, un līdz ar to bija lielākas izredzes tam trāpīt.

Šī taktika sevi attaisnoja, jo, iekāms mēs atklājām šo viltību, vairāki no mūsējiem tika ievainoti un viens nošauts pie sava koka.

Tas vēl vairāk saniknoja mūsu kaujiniekus, jo sevišķi tādēļ, ka viņi nevarēja rīkoties tāpat. Šādai taktikai mūsu bija par maz. Ja arī mēs gribētu nostāties aiz katra koka pa diviem, tad mūsu ķēde tā izretinātos, ka nebūtu iespējams .nosargāt sava-s pozicijas. Tādēļ mēs bijām spiesti palikt tādā pašā izvietojumā kā iepriekš, tikai tagad ievērojām vislielāko piesardzību, lai neparādītos viltīgajam ienaidniekam pa šāvienam.

Taču vienreiz indiāņiem tika atmaksāts dots pret dotu. To izdarījām mēs abi ar Melno Džeku.

Mēs stāvējām aiz diviem tuvu līdzās augošiem kokiem, un mūsu tiešie pretinieki bija kādi trīs iezemieši, kas visu rītu mūs ļoti sparīgi apšaudīja. Viena no viņu lodēm bija caururbusi manu svārku piedurkni, un Dže- kaim melnajā cekulā balsnīja izpurinātas blaugznu 'plēk- snītes, taču ievainoti mēs ne viens, ne otrs nebijām. Kaujas laikā man bija izdevies nomērķēt uz vienu no indiāņiem, un es domāju, ka esmu to sašāvis. Taču gluži pārliecināts par to es nebiju, jo viņus visus trīs aizsedza koku puduris un paslēpa pundurpalmiņu biezoknis.

Vienu no šiem indiāņiem Džeks sevišķi gribēja nogalināt. Tas bija garš iezemietis, daudz lielāks par pārējiem. Viņš izcēlās ar savu grezno apģērbu un galvas rotu, kas bija darināta no karalisko liju spalvām. Droši vien tas bija virsaitis. Viņa ārienē visvairāk piesaistīja uzmanību seja — laiku pa laikam mēs to ieraudzījām, kaut gan tikai uz īsu acumirkli. Tā viscaur bija noklāta ar spilgti sarkanu krāsu un spīdēja cauri kokiem gluži kā otra saules ripa.

Taču ne jau šā krāsojuma dēļ Džeks bija uz viņu tik ļoti saskaities. Iemesls tam bija pavisam cits. Šis indiānis bija ievērojis Džeka ādas krāsu un vairākkārt sadursmes laikā viņu izsmējis. Viņš runāja savā valodā, bet Džeks to saprata pietiekami labi. Viņš bija ārkārtīgi saniknots un zvērēja atriebties -sarkanajam virsaitim.

Es pamanījos sagādāt viņam šādu izdevību. Paņēmis savu cepuri, es to pabāzu mazliet garām koka stumbram, ta ka pa gabalu izskatījās, it kā tur būtu parādījusies mana galva. Tā bija veca un labi zināma

kaujas viltība, taču, kā Džeks izteicās, tā piemuļķoja indiāni. Pāri pundurpalmiņām parādījās sarkana seja. Mazliet lejāk uzsitās dūmu mākonītis, un cepuri man rautin izrāva no rokas.

Tai pašā mirklī atskanēja otrs šāviens, skaļāks un tuvāks — no nēģera šautenes.

Es palūrēju gar koku, lai redzētu, vai viņš trāpījis. Košajā sejā parādījās tumšāks sarkans plankums, spilgtais sārtums piepeši pārvērtās tumšā purpurā. Vēl acumirklis, un izkrāsotais indiānis noslīga istarp krūmiem.

Visu kaujas laiku indiāņi neizrādīja vēlēšanos nākt mums virsū izšķirošā uzbrukumā, kaut gan skaita ziņā viņi noteikti bija lielā pārsvarā. Tai grupai, kam mēs sekojām, bija pievienojusies otra tikpat liela. Kaujā jau no paša sākuma piedalījās *i* ne mazāk kā simt vīru. Bez šiem papildspēkiem indiāņi diez vai būtu uzdrošinājušies mums uzbrukt, un mēs savukārt, .ja to nezinātu, būtu tūlīt gājuši uzbrukumā un uzsākuši tuvcīņu. Taču mēs redzējām, ka viņi ir lielā skaitliskā pārsvarā, un tādēļ tikai aizsargājāmies, lai noturētu savas pozicijas.

Indiāņi šķita apmierināti ar savējām, kaut gan, strauji savelkot savu loku ap mums, viņi būtu varējuši gūt uzvaru. Taču, iekāms viņi mūs sasniegtu, to_ rindas kļūtu krietni vien retākas un viens otrs no labākajiem kaujiniekiem būtu kritis. Neviens šajā ziņā nav piesardzīgāks par indiāņiem, un laikam jebkuri citi kārotāji ir pārāki par viņiem, kad jāuzbrūk ienaidniekam, kas nocietinājies. Pret Rietumu sarkanādainajiem karavīriem var viegli aizstāvēt visvājāko fortu, visneizturīgāko nocietinājumu.

Viņu pirmais uzbrukums nebija izdevies, kā cerēts, un tagad likās, ka indiāņi nemaz nedoma nakt jauna

uzbrukumā, bet gan nolēmuši turēt mūs aplenkumā, kurā mēs patiesībā jau atradāmies.

Pēc kāda laika viņi sāka šaut retāk, līdz gandrīz pavisam pārtrauca apšaudi, taču .mēs zinājām, ka tas nenozīmē ienaidnieka atkāpšanos. Taisni otrādi, mēs redzējām, ka tālāk mežā daži no indiāņiem iekurina ugunskurus, acīm redzot gatavodamies vārīt brokastis.

Mūsu vidū nebija neviena, ka.s viņus šai brīdīˆneˆ apskaustu. / „

85. NODAĻA TRŪCĪGĀ MALTĪTE

Mums šis daļējais pamiers nedeva nekādu labumu, jo mēs neuzdrošinājāmies izkustēties no savām vietām. Mēs bijām izslāpuši, un turpat netālu klajuma vidū kārdinoši vizuļoja dīķis. Labāk būtu bijis, ja mēs to neredzētu, — tagad šis ūdens, .kam mēs nedrīkstējām tuvoties, padarīja slāpes vēl mokošākas. *

Indiāņus redzēja ēdam, neatstājot savas požicijas. Daži apkalpoja pārējos, pienesdami tiem ēdamo no ugunskuriem, Gandrīz šāviena attālumā no mums šurp un turp staigāja arī indiāņu sievietes.

Mēs bijām izsalkuši kā izbadējušies vilki. Divdesmit četras stundas, pat ilgāk, mēs nebijām ne kripatiņas ēduši, un ienaidnieku mielošanās turpat acu priekšā vēl vairāk iekārdināja mūsu ēstgribu, tai pašā laikā izraisot arī niknumu un sarūgtinājumu. Viņi pat zobojās par mūsu piespiesto badošanos.

Vecais Hikmens bija pārskaities un teicās esam tik izsalcis, ka būtu gatavs apēst dzīvu indiāni, ja vien tiktu* tam klāt. Un viņš patiešām izskatījās tik nikns, ka būtu varējis izpildīt šos draudus.

— Sitas skats uz nolādētajiem sarkanādainajiem, — viņš pukojās, — kas piebāž pilnus vēderus ar gaļu, kad kristīgiem baltajiem nav ne kauliņa .ko pasūkāt, var cilvēku traku pataisīt. Goda vārds, man sirds kāpj pa muti laukā, to redzot!

Tādi vīri kā Hikmens un Vezerfords gandrīz vienmēr kritiskā brīdī atradīs kādu izeju, un arī tagad viņi abi acīm redzot bija kaut ko izgudrojuši, jo sāka rakņāties pa sausajām skujām, kas, kā jau iepriekš minēts, biezā kārtā klāja zemi. Ko viņi meklēja? Tārpus, kāpurus vai ķirzakas? Gandrīz tā varēja iedomāties, taču nē — it ik tālu gluži vēl nebija. Lai cik izsalkuši tie jutās, ķerties pie rāpuļiem viņi vēl nedomāja. Vecajiem medniekiem bija ienācis prātā kaut kas labāks, un drīz vien priecīgs izsauciens pavēstīja, ka viņi atraduši meklēto.

Hikmena paceltajā rokā mēs ieraudzījām brūnu, ko- nusveidīgu priekšmetu, kas mazliet atgādināja lielu ana- nasu. Tas bija garskuju priedes čiekurs, ko viegli varēja pazīt pēc formas un lieluma.

— Nu, puiši! — vecais mednieks uzsauca skaļā balsī, lai viņu sadzirdētu visapkārt klajumam. — Savāciet ši- tās koku olas un tik sitiet pušu. Tur iekšā jūs atradīsiet sēklas, kas ir tīri labs ēdamais. Tik gards jau nu ne kā cūkgaļa ar kukurūzas biezputru, bet tādas mantas mums te nav, un, manuprāt, bada reizē šitās sēkliņas nav zemē metamas. Pačamdiet vien pa skujām sev apkārt, gan kāds čiekurs atradīsies. Tik pamēģiniet.

Tas mūsu vīriem nebija divreiz jāsaka, un jau pēc mirkļa visus redzēja rakņājamies pa sausajām skujām un meklējam priežu čiekurus. Daži atradās pavisam tuvu un tika savākti bez grūtībām, tālākos puiši

pierausa sev klāt ar lādējamiem stieņiem vai šauteņu stobriem. Tā katrs nodrošinājās ar lielāku vai mazāku krājumu.

Čiekuri naski vien tika izlobīti un sēklas kāri apēstas. Tā nekādā ziņā nebija peļama barība, jo garskuju priedes sēklas ir reizē barojošas un arī garšīgas. Ar maltītes kvalitāti visi bija apmierināti, vienīgi porcijas iznāca pārāk niecīgas, jo aizsniedzamā attālumā nebija pietiekami daudz čiekuru, lai piepildītu piecdesmit izsalkušu vīru vēderus.

Vienu otru dzirdēja pat pajokojamies pie šīm sausajām brokastīm, un bezrūpīgākie, grauzdami sēklas, smējās, it kā tā būtu omulīga riekstu ēšana izpriecas deļ. Taču smiekli drīz vien apklusa, jo mūsu stāvoklis bija pārāk nopietns, lai izturētos vieglprātīgi.

Šobrīd /ienaidnieka uguns bija atslābusi, gandrīz mitējusies, un mēs varējām mierīgi apsvērt savu bīstamo ■situāciju.

Līdz šim laikam mēs tā īsti nemaz nebijām aptvēruši, ka patiešām esam ielenkti. Kaujas steigā un uztraukumā mums nebija atlicis laika pārdomām. Mēs visu šo lietu uzskatījām vienkārši par sadursmi, kas drīz beigsies ar vienas vai otras puses uzvaru.

Taču tagad tā vairs nelikās, indiāņu uzbrukums bija pārvērties ielenkumā. Mēs bijām ieslēgti no visām pusēm un atradāmies gluži kā aplenktā cietoksnī, tikai ne uz pusi tik lielā drošībā. Mūsu vienīgais aizsegs pret ienaidnieka lodēm bija ap klajumu stāvošie koki, un mums nebija stipras baļķu mītnes, kur patverties ievainotajiem. Katrs vīrs bija kā sargkareivis; .kam nepārtraukti jāatrodas postenī!

Mūsu situācija bija ārkārtīgi bīstama. Cerību izbēgt nekādu. Mūsu zirgi visi bija aizauļojuši projām. Tikai viens vienīgs gulēja beigts dīķa malā. To bija nogalinājusi lode, bet ne no ienaidnieka šautenes. Hikmens pats nošāva šo zirgu. Vecajam medniekam bija savi apsvērumi, bet es tos uzzināju tikai vēlāk.

Mēs varētu noturēt savas pozicijas pat tad, ja ienaidnieku būtu piecreiz vairāk nekā mūsu, un atsist gandrīz jebkuru pārspēku, bet ko mēs ēdīsim?

No slāpēm mēs nebaidījāmies. Vajadzēja paciesties tikai līdz vakaram. Tumsā mēs varēsim aizlīst pie dīķa.

Mēs nebažījāmies par ūdens trūkumu. Bet kā būs ar pārtiku? Kur mēs to dabūsim? Savāktie čiekuri bija tikai niecīgs kumosiņš, un vairāk to tuvumā nebija. M*s* s būsim spiesti ciest badu.

Mēs sarunājāmies savā starpā brīvi, it kā stāvētu vaigu vaigā. Mēs sīki apspriedām savas izredzes. Tās bija ļoti drūmas.

Kā tas viss beigsies? Kā mēs izkļūsim no šās bīstamās situācijas? Šie jautājumi gāja no mutes mutē un nodarbināja visu domas.

Tikai viens plāns solīja izredzes uz glābiņu, un proti: noturēt savas pozicijas līdz vakaram, tumsā doties uzbrukumā un izlauzties cauri ienaidnieka līnijām. Tā būtu izmisīga cīņa, noteikti daži, varbūt

pat daudzi no mums kristu, bet citi tomēr izbēgtu. Palikt šeit nozīmēja nolemt sevi drošai bojā ejai. Gaidīt, ka mūs kāds atbrīvos, bija veltīgi, neviens tādas cerības neloloja. Tiklīdz bads mūs novājinās, mēs tiksim apkauti līdz pēdējam vīram.

Mēs nolēmām, ka labāk riskēt nekā samierināties ar tādu likteni, tādēļ, kamēr vēl esam stipri, jāmēģina ar kauju izlauzties cauri aplencēju lokam. Nakts tumsa mums palīdzēs to izdarīt. Noraizējušies ,mēs gaidījām saules rietu.

86. NODAĻA LODE NO AIZMUGURES

Ja mums likās, ka laiks velkas lēni, tad ne jau aiz bezdarbības.

Visu pēcpusdienu indiāņi laiku pa laikam atkal atsāka apšaudi, un, neraugoties uz mūsu piesardzību, vēl viens no mūsējiem krita un vairāki tika viegli ievainoti.

Apšaudīšanās laikā ienaidnieki centās piekļūt mums tuvāk, pārskrienot no koka uz koku un pamazām virzoties uz priekšu. Mēs gluži labi sapratām viņu nolūku. Indiāņu nodoms nebija ieslēgt mūs ciešā lokā un pāriet tuvcīņā, kaut gan, būdami lielā .skaitliskā pārsvarā, viņi būtu varējuši to darīt. Tagad viņu bija vēl vairāk nekā kaujas sākumā. Bija pienākusi klāt vēl kāda grupa: mēs dzirdējām kliedzienus, kas apsveica tās parādīšanos.

Taču, neraugoties uz šo spēku pieaugumu, viņu nolūks nebija ielaisties tuvcīņā. Viņu mērķis bija cits, un mēs to zinājām. Indiāņi bija sapratuši, ka, pievirzoties tuvāk mūsu lokam, to lodes varēs aizsniegt pretējo klajuma malu, kur stāvošie vīri, protams, būs neaizsargāti pret viņu uguni.

Novērst šīs briesmas tagad bija mūsu galvenais uzdevums, un tādēļ mums vajadzēja būt divkārt modriem. Mēs nenolaidām acu no koku stumbriem, aiz kuriem indiāņi bija paslēpušies, un vērojām tos tik saspringti kā sesku mednieks alas izeju.

Pretinieku mēģinājumiem pielavīties mums tuvāk bija tikai niecīgi panākumi, un tie paši viņiem maksāja vairāku visdrosmīgāko vīru dzīvības, jo, tiklīdz kāds indiānis atstāja savu koku un metās uz priekšu, tūlīt no uˆļ puses atskanēja trīs vai četri šāvieni un viens no tiem noteikti trāpīja dzīvajā mērķī.

Šis bīstamais manevrs drīz vien nogurdināja?", ņus, un, vakaram tuvojoties, likās, ka viņi ir atieiiC,'.ˆ • no sava nolūka un paliks līdzšinējās pozicijās, paturot mūs ielenkumā.

Mēs jutāmies atviegloti, kad norietēja saule un iestājās krēsla. Tā drīz .sabiezēs par tumsu, un mēs varēsim aizlīst pie dīķa. Vīrus mocīja neciešamas slāpes, jo visu dienu viņi nebija dabūjuši ne lāsītes ūdens.

Daudzi jau dienā būtu devušies uz dīķi, j-a viņus neatturētu .apdomīgākie biedri un nebūtu noticis kāds starpgadījums, ko visi redzēja un kas ietekmēja varbūt vēl vairāk nekā vārdi. Viens pārgalvnieks bija riskējis un aizrāpies pie ūdens. Viņš bija laimīgi sasniedzis dīķi, padzēries pēc sirds patikas un .pašreiz steidzās atpakaļ uz savu vietu, kad indiāņu lode to noguldīja zālē. Viņš bija pēdējais no mūsu kritušajiem, un tā nedzīvais ķermenis tagad gulēja klajumā visu acu priekšā. Tas noderēja kā brīdinājums citiem, un, neraugoties uz mokošajām slāpēm, neviens nevēlējās atkārtot pārsteidzīgo mēģinājumu.

Beidzot pār zemi nolaidās ilgi gaidītā tumsa. Svina krāsas debesīs vēl kavējās tikai blāvs, pelēcīgs gaišums. Tagad vīri pa diviem un trim devās uz dīķi. Kā rēgi viņi klusām slīdēja pāri klajumam, saliekušies un kāri izstiepuši galvas uz priekšu ūdens virzienā. Mēs negājām visi reizē, kaut gan visi vienādi alka dzesēt savas slāpes. Vecā Hikmena brīdinājums tika ņemts vērā, un savaldīgākie nolēma paciesties vēl mazliet ilgāk un nogaidīt, .kamēr pārējie atgriežas savās vietās.

Tas bija prātīgi darīts, jo tagad indiāņi, acīm redzot nojauzdami, kas notiek, atkal sāka ļoti sparīgi mūs apšaudīt. Pret mums vērsās veselas zalves, un, kaut gan tika šauts bez tēmēšanas, jo tumsā nebija iespējams saskatīt mērķi, lodes spindzēja gar ausīm kā siseņu bars.

Kāds iekliedzās, ka indiāņi nāk uzbrukumā, un tie,

kas bija aizgājuši padzerties, steigšus metās atpakaļ, daži pat nepaguvuši iebaudīt ne lāsi tik ļoti kārotā ūdens.

Visu šo laiku es biju palicis aiz sava koka. Arī mans .uJTipais pavadonis vēl arvien stāvēja savā postenī kā uzticams sargs, kāds viņš arī bija. Mēs vienojāmies, ka iesim, nadzerties pēc kārtas, un Džeks pastāvēja uz to, • «>yn jādzer pirmajam. Es jau gandrīz biju tam pie- . -i.iS, kad piepeši indiāņi no jauna atklāja uguni.

Tāpat kā citi, mēs bažījāmies, ka indiāņi tagad mēģinās pavirzīties uz priekšu,, un labi apzinājāmies nepieciešamību viņus aizturēt. Mēs nolēmām palikt vel kādu brīdi savās vietās.

Es biju mazliet paliecies garām koka stumbram un, turēdams šauteni paceltu acu augstumā, vēroju, kur pazibēs kāda pretinieka šāviena guntiņa, lai varētu uz viņu nomērķēt, kad pēkšņi spējš trieciens pagrūda manu roku uz augšu un izsita no tās ieroci.

Tur nebija nekā dīvaina. Manu roku bija ķērusi lode, caururbdama muskuļus, kas to turēja paceltu. Es biju par daudz atsedzis savu plecu un tiku ievainots — nekas vairāk.

Mana pirmā doma bija aplūkot savu ievainojumu. Es to skaidri sajutu un tādēļ viegli varēju noteikt brūces vietu. Es redzēju, ka lode caururbusi manas labās rokas augšdelmu tieši zem pleca un pēc tam, kā to lieci- naja saplēstais audums, skārusi svārkus uz krūtīm.

Vēl bija pietiekami gaišs, lai varētu saskatīt lodes pēdas un asinis, kas plūda no ievainojuma.

Es sāku atpogāt svārkus, lai labāk piekļūtu brūcei. Melnais Džeks jau bija man blakus un plēsa strēmelēs savu kreklu.

Piepeši es izdzirdu viņu izbrīnā iesaucamies:

— Žēlīgs dies! Massa Džordž, tas šāviens bij no muguras!

— No muguras? — es kā atbalss atkārtoju viņa vārdus un vēlreiz palūkojos uz ievainojumu. Man pašam jau bija radušās tādas aizdomas: man likās, it kā lode. būtu nākusi no aizmugures!

Tā nebija tikai iedoma. Rūpīgāk apskatot ievainojumu un lodes saplēstos svārkus, skaidri varēja pateikt tās virzienu. Neapšaubāmi uz

mani bi}a šauts no mugurpuses.

— Lai dievs žēlīgs, Džek! — es iesaucos. — Tā tas ir. Indiāņi ir pienākuši otrā pusē klāt klajumam. Mēs esam pazuduši!

Mēs abi steigšus pagriezāmies ar sejām pret klajumu, un tajā pašā momentā, it kā apstiprinot mūsu aizdomas, gar ausīm nodžinkstēja otra lode un ar dobju troksni atsitās pret koku, aiz kura mēs tupējām. Bija pilnīgi skaidrs, ka tā nāca no klajuma otras malas, jo mēs tur redzējām atplaiksnāmies uguntiņu un dzirdējām norībam šāvienu.

Kas bija noticis ar imūsu biedriem tajā pusē? Vai viņi būtu pametuši savus posteņus un |āvuši indiāņiem pienākt klāt? Vai viņi visi būtu aizgājuši pie dīķa un atstājuši klajuma pretējo malu neapsargātu?

Tādi bija pirmie minējumi, kas iešāvās mums abiem ar Džeku prātā.

Bija pārāk tumšs, lai mēs priežu ēnā varētu saskatīt savu biedru stāvus, bet klajumā neviens neparādījās. Mēs bijām nesaprašanā un skaļi viņiem uzsaucām, prasīdami paskaidrojumu.

Ja arī viņi atbildēja, mēs to nedzirdējām, jo šajā brīdī mežonīgs indiāņu kliedziens noslāpēja visas pārējās skaņas un mūsu acis ieraudzīja skatu, kas lika asinīm sastingt dzīslās.

Tieši iepretim tai vietai, kur stāvējām unēs ar Džeku, un tuvu pie indiāņu līnijām piepeši no zemes pacēlās sarkanas liesmas. Tās izšāvās mutuļiem, cita par citu augstāk, līdz aizsniedza koku galotnes. Izskatījās, it kā tur uz zemes būtu aizdedzināti lieli šaujampulvera krājumi, un tā tas ari bija. Mēs tūlīt sapratām, kas notiek. Indiāņi mēģināja aizdedzināt mežu.

Viņiem tas izdevās gandrīz vienā acumirklī. Tiklīdz sēra liesma saskārās ar nokaltušajām priežu skujām, tās aizdegās gluži kā iekuri. Uguns ar izšautas raķetes ātrumu izplatījās uz visām pusēm, un liesmu mēles pacēlās pāri visaugstāko koku galotnēm.

Mēs paskatījāmies apkārt: visur bija redzama līdzīga aina. Mežonīgais kliedziens bija kalpojis kā signāls

meža aizdedzināšanai. Klajumu no visām pusēm ietvēra sarkana, rūcoša uguns siena. Viss mežs bija liesmās.

Uguns loks virzījās tuvāk klajuma malai, liesmas rija kokus, it kā tie būtu sausa zāle, un garām mēlēm uzšāvās augstu pret debesīm.

Tagad mūs ietina dūmu mutuļi, kas, ugunij tuvojoties, ar katru bridi kļuva biezāki, un pieaugošais karstums vairs nebija izturams. Mums jau sāka trūkt elpas.

Mēs atradāmies iznīcības priekšā. Vīri izmisumā klaigāja, bet degošā meža rūkoņa apslāpēja viņu balsis, un pat blakus stāvošie nevarēja sadzirdēt viens otra vārdus. Taču viņu izskats rādīja, ko tie pārdzīvo, jo, iekāms mūs ietina dūmi, ugunsgrēks pielēja klajumu ar tik spožu gaismu, ka mēs varējām redzēt cits citu nedabiski skaidri.

Visu sejās parādījās nāves bailes.

Es tikai neilgu brīdi izjutu to pašu, ko citi. No mana ievainojuma bija izplūdis pārāk daudz .asiņu. Es mēģināju iziet klajumā, kā redzēju darām pārējos, bet nebiju vēl paspēris pāris soļu, kad manas kājas saļodzījās un es bez samaņas nogāzos zemē.

87. NODAĻA TIEšā UGUNS IELENKUMā

Saļimstot mana pēdējā doma bija, ka mana dzīve ir beigusies, ka pēc dažām sekundēm manu ķermeni apskaus liesmas un es iešu bojā briesmīgā nāvē.

Šī doma lika man vēl nevarīgi iekliegties, un tai pašā mirklī es zaudēju samaņu. Es nejutu vairs absolūti nekā, it kā būtu jau miris, un, ja tajā brīdī mani būtu skārušas liesmas, es to nebūtu jutis. Droši vien es būtu sadedzis un pārvērties pelnos, vairs neciezdams nekādas sāpes.

Es biju kā miris, bet mani vēl varēja atgriezt dzīvē, un, par laimi, tuvumā atradās atdzīvināšanas līdzeklis un arī kāds, kas to pielietoja.

Kad es atguvu samaņu, mana pirmā sajūta bija, ka esmu līdz kaklam ūdenī. Es atrados dīķī pusguļus,

manas kājas un ķermenis bija zem ūdens, tikai galva virspusē, atbalstīta pret krastu. Kāds cilvēks, pats līdz pusei ūdenī, bija noliecies pār mani. Es drīz vien pilnīgi atģidos un pazinu viņu — tas bija mans uzticamais nēģeris. Viņš taustīja manu pulsu un klusēdams nopietni raudzījās man sejā.

Kad es atvēru acis un atbildēju viņa skatienam, Melnais Džeks priecīgi iekliedzās:

— Nudie, massa Džordž, jūs ir dzīvs! Slavēts dies, jūs ir dzīvs! Nezaudējiet dūšu, jaunais massa, jūs nemirsiet, jūs droši paliksiet dzīvs!

— Es ceru, Džek, — es atbildēju vārgā balsī, bet, lai cik tā bija nespēcīga, mans uzticamais biedrs sāka gavilēt priekā un turpināja mani uzmundrināt.

Tagad es jau spēju pacelt galvu un paskatīties apkārt. Manām acīm pavērās baismīga aina, un, lai to aplūkotu, gaismas bija papilnam.

Mežs vēl arvien bija liesmās un dega ar nemitīgu, pērkonam vai stipram vējam līdzīgu rūkoņu, kurai piejaucēs šņācoši trokšņi un skaļi sprakšķi, kas atgādināja musketu šāvienus. Varētu iedomāties, ka indiāņi turpina mūs apšaudīt, bet tas nebija iespējams. Visu aprijošais ugunsgrēks, izplezdams savu loku, noteikti jau sen bija piespiedis viņus atkāpties.

Liesmas tagad bija mazākas nekā pirmīt un arī dūmu gaisā mazāk. Sausās skujas bija ātri pārvērtušās pelnos un sadegušo zaru atliekas nokritušas zemē, izveidodamas tur kvēlojošu ogļu paklāju.

No tā augšup pacēlās garie stumbri ar lielāko zaru stumbeņiem, visi liesmu apņemti. Sačervelējusies, pus- nolobījusies miza bija ātri aizdegusies, un sveķainā koksne viegli padevās liesmām. Daudzi koki jau dega dziļi iekšienē un izskatījās kā milzīgas kolonas no sarkani

nokaitētas dzelzs. Skats bija briesmīgs un atgādināja pārdabisku pekles ainu.

Arī sajūta bija tāda, ka varēja iedomāties sevi atrodamies pazemes valstībā. Karstums bija neciešams, viss gaiss virmoja no strāvojošā siltuma. Man mati uz galvas bija sačokurojušies, āda šķita pārklājusies tulznām, un gaiss, ko es ieelpoju, līdzinājās no lokomotīves ventiļa izplūdušam tvaikam.

Instinktīvi es palūkojos -apkārt, meklēdams savus biedrus. Neliela grupiņa, kāds ducis vai vairāk, atradās klajumā pie pašas dīķa malas, bet tur nebija visi. Mūsu taču bija ap piecdesmit. Kur gan pārējie? Vai viņi būtu gājuši bojā liesmās? Kur viņi ir?

Mehāniski es izteicu skali šo jautājumu.

— Tur, massa, — Džeks atbildēja, norādīdams uz leju. — Viņi visi dzīvi, man domāt, ka visi.

Es palūkojos uz dīķi un ieraudzīju virs ūdens trīs dučus tumšu ovālu — tās bija manu biedru galvas.

Tāpat kā manējais, viņu ķermeņi bija iegremdēti ūdenī, gandrīz visiem līdz kaklam. Viņi bija salīduši dīķī, lai paglābtos no dūmiem un neciešamā karstuma.

Bet pārējie, tie, kas atradās krastā? Kādēļ arī viņi nebija rīkojušies tikpat gudri? Kādēļ viņi vēl arvien stāvēja drausmīgajā karstumā un dūmos, kas vāliem vēlās no degošā meža?

Dūmi tagad bija kļuvuši gaišāki un vieglāki. Cauri tiem skaidri varēja redzēt vīru stāvus, palielinātus tāpat kā miglā. Kā milži viņi kustējās šurp un turp, un šautenes viņu rokās izskatījās nedabiski lielas.

Vīru kustības pavadīja enerģiski žesti, un visa viņu izturēšanās liecināja par ārkārtīgu satraukumu. Tas šādos apstākļos bija pilnīgi saprotams. Es redzēju, ka tur bija mūsu grupas vadoši'e vīri, to skaitā arī Hikmens un Vezerfords, kas abi sparīgi žestikulēja. Acīm redzot viņi apspriedās, kā mums tālāk rīkoties.

Tāds bija mans pirmais iespaids, bet, ielūkojies uzmanīgāk, es sapratu, ka esmu maldījies.

Tur nenotika apspriede par mūsu turpmākajiem plāniem. Brīžiem, kad degošo priežu sprakšķēšana kļuva klusāka, es varēju sadzirdēt viņu balsis. Tās liecināja, ka vīri ir iekarsuši nežēlīgā strīdā, jo sevišķi Hikmens un Vezerfords, kuri runāja abi reizē un, pēc toņa spriežot, bija par kaut ko briesmīgi sašutuši.

Šai mirklī dūmu mākonis aizvēlās sānis un atklāja skatienam otru grupiņu, kas atradās tālāk no dīķa malas. Tur bija seši cilvēki — trīs un atkal trīs, un es ievēroju, ka abus vidējos, cieši sagrābuši, turēja malējie. Tātad šie divi bija gūstekņi!

Vai tie bija indiāņi? Divi no mūsu ienaidniekiem, kas ugunsgrēka izraisīta apjukuma laikā ieklīduši klajumā un sagūstīti?

Tā bija mana pirmā doma, bet šai mirklī kāda liesmu strēle, uzšaudamās augšup starp koku galotnēm, pielēja klajumu ar spožu gaismu. Tagad šī grupa bija redzama tikpat skaidri kā dienā. Man vairs nevajadzēja minēt, kas ir šie gūstekņi. Es ieraudzīju viņu sejas — krīta baltas aiz bailēm, bez vienas asins lāsītes. Pat sarkanā gaisma nespēja tās padarīt sārtākas, taču neparastais bālums man netraucēja pazīt šo cilvēku vaibstus. Tie bija Spenss un Viljanīss.

88. NODAĻA ĀTRA IZRĒĶINĀŠANĀS

Es jautāju Melnajam Džekam, ko tas nozīmē, bet, pirms viņš paguva atbildēt, pats jau aptvēru situāciju.

Mans bēdīgais stāvoklis man palīdzēja izprast notiekošo. Es atcerējos savu ievainojumu, atcerējos, ka uz mani tika šauts no aizmugures. Es atcerējos, ka otra lode, kas ietriecās kokā, arī nāca no tās pašas puses. Tobrīd es domāju, ka par šiem šāvieniem mums jāpateicas indiāņiem, taču tagad sapratu savu maldīšanos. Vainīgie bija par indiāņiem ļaunāki mežoņi — Spenss un Viljamss.

Sī doma bija drausmīga, viņu rīcības motīvi — neizprotami.

Tad man ienāca prātā iepriekšējās nakts notikumi — abu šo puišu dīvainā izturēšanās mežā, vecā Hikmena un viņa biedra aizdomas. Atausa atmiņā arī citi, daudz senāki starpgadījumi, kurus es nepavisam vēl nebiju aizmirsis.

Te atkal bija iejaukts Erenss Ringolds. Ak dievs! Un šis šausmīgais briesmonis…

— Viņi tiesā tos divus razbainiekus, — Džeks sacīja, atbildēdams uz manu jautājumu. — To viņi dara, rnassa Džordž, vairāk nekā!

— Kādus razbaiuiekus? — es pārjautāju gluži mehāniski, jau zinādams, uz ko šie vārdi attiecās.

— Žēlīgs dies, massa Džordž, vai tad jūs neredzat tos tur? Nu, Spensu un Viljamsu. Viņi tik balti kā nomizoti ķirbji. Viņi šāva uz jums, nekādi indiāņi nešāva. Es to zināju no paša sākuma. Es pateicu massa Hikme- nam, bet massa Hikmens sacīja, ka viņš pats to jau redzēja un massa Vezerfords ar redzēja. Viņi abi redzēja, ka Spenss un Viljamss šāva. Un tagad tiem spriež bargu tiesu, to tur dara.

Ar savādu interesi es vēlreiz paskatījos uz to pusi un aplūkoju vispirms vienu grupu, tad otru.

Uguns rūkoņa tagad vairs nebija tik skaļa, un sprādzieniem līdzīgie sprakšķi atskanēja arvien retāk, jo koku sveķainā kārta bija jau izdegusi. Klajumā varēja sadzirdēt cilvēku balsis, un es uzmanīgi klausījos, ko runā improvizētās tiesas vīri. Es sapratu, ka pašreiz notiek strīds. Tiesneši nevarēja vienoties par spriedumu. Vieni prasīja, lai vaininiekus tūlīt uz vietas sodītu ar nāvi, turpretim citi tam nepiekrita un uzskatīja, ka viņi jāatstāj dzīvi, kamēr visu pamatīgi noskaidros.

Daži vispār negribēja ticēt, ka Spenss un Viljamss būtu vainīgi. Noziegums bija pārāk briesmīgs un neiedomājams. Kādēļ gan viņi būtu to pastrādājuši, pie tam vēl brīdī, kad viņu pašu dzīvības atradās vislielākajās briesmās?

— Nekādas briesmas viņiem nedraudējal — Hikmens iesaucās, atbildēdams uz šo jautājumu. — Ne tik daudz kā melns aiz naga! Visu

augu dienu neviens uz viņiem nešāva. Es jums saku, puiši, viņi ir paslepen sadziedā- jušies ar indiāņiem. Viņi ir ienaidnieka špioni, nekas vairāk, to pierāda viņu pagājušās nakts izrīkošanās. Tie bij salti meli, ka viņi esot apmaldījušies. Šitie zeļļi gan tev apmaldīsies! Viņi abi tak pazīst šos te mežus tikpat labi kā zvēri, kas te dzīvo. Viņi te ir bijuši ne reizi vien, biežāk, nekā jūs varat iedomāties. Apmaldījušies! Taisni smiekls nāk! Tad jau jenots ar mežā apmaldīsies!

Kāds Hikmenam atbildēja. Es nesadzirdēju, kas tika teikts, bet tad atkal skaidri un skaļi atskanēja vecā mednieka balss:

— Jūs te spriedelējat, kamdēļ viņi to būtu darījuši, kas šiem licis pastrādāt tādu asiņainu darbu. Atzīstos, tas arīdzan man nav skaidrs, bet aizdomas man ir. Es netaisos te klāstīt, kas un kā. Tas var tā būt, bet var ar nebūt. Beidzamos piecos gados es esu piedzīvojis visādas dīvainas lietas un dzirdējis daudz ko, un, ja tas, ko esu dzirdējis, ir taisnība, — ko pats esu redzējis, to jau nu droši zinu, — tad, ticiet iman, puiši, visai šai padarīšanai apakšā ir kāds lielāks putns nekā šie abi. Tā tas ir.

— Bet vai tu tiešām vari apgalvot, ka redzēji viņus izšaujam tajā virzienā? Vai tu esi drošs par to?

To jautāja kāds gara auguma vīrs, kas stāvēja tiesātāju pulciņa vidū. Viņš bija jau krietni gados, diezgan bargs, bet cienījams pēc izskata. Es zināju, ka tas ir viens no mūsu kaimiņiem, lielas plantācijas īpašnieks, kas bija labi saticis ar manu tēvoci un tagad aiz draudzības pret mūsu ģimeni pievienojies atriebēju pulciņam.

— Skaidrs, ka drošs! — vecais mednieks atsaucās diezgan sadusmotā tonī. — Vai tad mēs ar Džimu Ve- zerfordu to neredzējām paši savām acīm? Un tās, manuprāt, ir labas diezgan, lai uzmanītu šitādus mūdžus. Mēs visu dienu viņus paturējām acīs, jo zinājām, ka tiem ir kas nelabs aiz ādas. Mēs redzējām, ka viņi abi šāva pāri klajumam un mērķēja taisni uz jauno Ren- dolfu. Melnais arīdzan saka, ka abi šāvieni nākuši no tās puses. Kādi pierādījumi ta jums vēl vajadzīgi?

Šai brīdī es sev blakus izdzirdu Džeka balsi. Viņš sauca tiesātājiem:

— Massa Hikmen, ja viņiem vajg vēl pierādījumu, man domāt, šis melnais var tos pagādāt. Viena lode neķēra manu jauno kungu un ieskrēja kokā. Rau, tur ir tas koks, aiz kura mēs bijām. Tas vēl nav nodedzis, nemaz nav aizdedzies. Varbūt, džentlmeņi, jūs tur vē! atradīsiet to lodi, un tad varēs pasacīt, no kura šaujamā tā bij.

Šis priekšlikums tūlīt tika pieņemts. Vairāki vīri aizskrēja pie koka, aiz kura mēs ar Džeku bijām stāvējuši un kurš līdz ar nedaudziem citiem tajā malā šāda vai tāda iemesla dēļ bija paglābies no uguns. Šo koku mel- nfe stumbri, vēl arvien liesmu neskarti, pacēlās degošā meža priekšā. Džeks aizskrēja līdz pārējiem, lai

parādītu šāviena vietu.

Vīri aplūkoja mizu, atrada lodes caurumu un uzmanīgi izvilka kokā iestrēgušo svina liecinieku. Lode vēl bija saglabājusi savu apaļo formu, un tās virsmā varēja saskatīt tikai vieglus stobra rievu atstātus ieskram- bājumus. Tā bija šautenes lode un ļoti liela izmēra. Visi zināja, ka Spensam ir liela kalibra ierocis. Tagad sanesa kopā visas šautenes un pēc kārtas tām pielāgoja lodi. Izrādījās, ka tā iet iekšā vienīgi Spensa šautenes stobrā.

Nu viņu vaina bija neapšaubāmi pierādīta, un tiesa vairs nekavējās pieņemt spriedumu. Vienprātīgi tika nolemts, ka ļaundariem jāmirst.

— Un lai viņi mirst suņa nāvē, jo citādu nav pelnījuši! — sašutuma pilnā balsī skaļi kliedza Hikmens un jau pacēla savu šauteni. — Džim Vezerford, esi gatavs nomērķēt! Puiši, laidiet viņus vaļā un paši nemaisieties pa kājām! Mēs dosim viņiem izdevību glābt savas nolādētās dzīvības. Lai viņi jož uz mežu, ja ir patikšana, un aprod ar karstumu, jo drīz tie nonāks vēl karstākā vietā. Laidiet viņus vaļā, kad es saku, laidiet, citādāk, goda vārds, es šaušu jums virsū!

Vīri, kas turēja sagūstītos, redzēdami mednieka draudošo pozu un baidīdamies, ka viņš tiešām var uz vietas izšaut, tūlīt palaida vaļā notiesātos un pieskrēja klāt pārējiem.

Abi ļaundari bija kā apstulbuši. Šķita, ka viņi aiz bailēm zaudējuši valodu un nespēj izkustēties no vietas. Ne viens, ne otrs nemēģināja bēgt. Varbūt viņi saprata, ka tas ir pilnīgi bezcerīgi, un šī apziņa tiem laupīja visus spēkus. Viņi nebūtu varējuši aizbēgt no klajuma. Teikdams, lai viņi metas mežā, sašutušais mednieks tikai ņirgājās. Starp degošajiem kokiem bēgļi desmit «ekundēs būtu gājuši bojā.

Kādu mirkli valdīja saspringts klusums. Tad atkal atskanēja Hikmena balss, šoreiz paklusa un steidzīga:

— Tu, Džim, ņem Spensu, to otru atstāj man.

Tikko šie vārdi bija izrunāti, reizē norībēja divi šāvieni.

Kad izklīda dūmi, skatienam atklājās tiesas ainas noslēgums. Nāves sods bija izpildīts. Nelietīgie nodevēji bija beiguši dzīvot.

89. NODAĻA
NEGAIDĪTS IENAIDNIEKS

Tāpat kā uz teātra skatuves saviļņojošu melodrāmu nomaina farss, tā šai traģiskajai ainai sekoja visai komisks atgadījums. Tas izvilināja mūsu vīriem skaļus smieklus, kas šādos apstākļos skanēja gluži kā ārprātīgo smiešanās. Sos cilvēkus patiešām varēja noturēt par prātu zaudējušiem, redzot, kā viņi ļaujas jautrībai tādā brīdī, kad to nākotnes izredzes ir tik drūmas un bezcerīgas — gandrīz droša nāve vai nu no ienaidnieka rokas, vai bada.

No indiāņiem mums pašreiz nebija jābaidās. Uguns, kas mūs izdzina no meža, bija piespiedusi arī viņus atstāt savas pozicijas, un mēs zinājām, ka tagad tie atrodas tālu no mums. Viņi nevarēja būt tuvumā. Sadegušie zari bija nokrituši no priedēm un skujas pilnīgi liesmu iznīcinātas, tā ka tagad mēs pa sarkani kvēlojošo koku stumbru starpām uz visām pusēm varējām pārredzēt mežu vismaz kādus tūkstoš jardus tālu, bez tam »liesmu švirkstēšana un nemitīgā degošo zaru sprakstoņa, •kas atskanēja līdz mums, liecināja, ka ugunsgrēks apņem. arvien jaunus kokus un turpina vērsties plašumā.

Šīs skaņas ar katru mirkli kļuva klusākas, līdz beidzot atgādināja it kā tāla pērkona ducināšanu. Varētu gandrīz iedomāties, ka ugunsgrēks sāk apdzist, bet spožais blāzmojums visapkārt horizontam liecināja, ka kaut kur tālāk mežs arvien vēl ir liesmās. Troksnis kļuva klusāks tikai tādēļ, ka uguns josla no mums attālinājās. Mūsu ienaidniekiem vajadzēja atrasties vēl tālāk. Viņi noteikti bija atkāpušies augošā liesmu loka priekša. Protams, viņi jau bija ar to rēķinājušies, pirms ķērās

pie lāpas. Droši vien viņi bija atkāpušies līdz savannai, lai nogaidītu iznākumu.

Nebija tik viegli izprast, kādā nolūkā indiāņi bija aizdedzinājuši mežu. Varbūt viņi domāja, ka varenā liesmu jūra saklausies pāri klajumam un iznīcinās mūs vai arī — un tas likās ticamāk — ka mēs nosmaksim biezajos dūmu mākoņos. Tāds liktenis mums patiešām būtu draudējis, ja tuvumā neatrastos dīķis. Mani biedri stāstīja, ka dūmi viņiem sagādājuši šausmīgas mokas un ka viņi būtu nosmakuši, ja steigšus nebūtu iemetušies dīķī un turējuši sejas virs paša ūdens, kura līmenis atradās dažas pēdas zemāk par krastiem.

Es tajā brīdī biju nesamaņā. Mans uzticamais Džeks bija aiznesis mani uz dīķi un noguldījis ūdenī līdzās pārējiem, kaut gan jau domājis, ka esmu beigts.

Tikai vēlāk, kad dūmi jau dajēji izklīduši, sākusies spiegu tiesāšana. Hikmens un Vezerfords, būdami dziļi sašutuši par šo

izdzimteņu rīcību, negribējuši ne dzirdēt par šās lietas atlikšanu un pastāvējuši uz to, lai viņus soda nekavējoties. Tad arī abi nelieši sagrābti un izvilkti no dīķa, lai tos nopratinātu un tiesātu. Tieši šajā brīdī es atguvu samaņu.

Tiklīdz bargais spriedums bija izpildīts, nesenie tiesneši steigšus metās atpakaļ uz dīķi un ielēca ūdenī. Karstums vēl arvien bija spēcīgs un grūti panesams.

Tikai divi no viņiem likās to neievērojam un palika malā. Tie bija abi mednieki.

Es redzēju, ka viņi ar dunčiem rokā noliecās pār kādu tumšu priekšmetu, kas atradās turpat tuvumā. Tas bija zirgs, kuru Hikmens no rīta bija nošāvis. Tagad es beidzot sapratu, kādēļ viņš to bija darījis. Sī gudrā rīcība vēlreiz apliecināja vecā mednieka instinktīvo tālredzību, kas bija viņam tik raksturīga.

Viņi veikli nodīrāja zirgu un jau pēc dažām sekundēm atšķēla krietna cepeša tiesu. Tad viņi izgrieza vēl dažus lielus gabalus gaļas un nolika sānis. Pēc tam Vezerfords aizgāja līdz degošā meža malai un tūlīt atgriezās ar klēpi pussadegušu žagaru. No tiem tika sakrauts neliels ugunskurs netālu no dīķa malas, un tagad abi mednieki, notupušies pie tā, sāka cept uz zaļu zaru iesmiem uzdurtos zirga gaļas gabalus, tik mierīgi un

jautri tērzēdami, it kā sēdētu savās mājās pie krāsns.

Citi, kas bija tikpat izsalkuši kā viņi, sekoja uzmundrinošajam paraugam. Mokošais izsalkums pārmāca bailes no karstuma, un jau pēc dažām minūtēm kāds ducis vīru gluži kā lijas saklupa ap beigto zirgu, lai izgrieztu ari sev kādu gabalu.

Tieši šajā bridi notika tas starpgadījums, ko es apzīmēju par smieklīgu. Izņemot tos nedaudzos, kas rosījās, gādādami sev maltīti, pārējie bija palikuši ūdenī. Mēs gulējām lokā visgarām dīķa malai, izstiepuši ķermeņus cits citam blakus un atbalstījuši galvas pret krastu. Mums nenāca ne prātā, ka kāds varētu mūs iztraucēt, vismaz pagaidām. Uguns mūs vairs neapdraudēja, un indiāņi bija tālu projām.

Bet tad piepeši mēs atklājām kādu ienaidnieku pavisam negaidītā vietā — tieši mūsu vidū. Pašā dīķa centrā, kur ūdens bija visdziļākais, pēkšņi virspusē iznira briesmonīgs ķermenis, un tai pašā mirklī atskanēja skaļa baurošana, it kā klajumā būtu palaists vaļā pāris desmitu vēršu. Vienā mirklī ūdens sakūlās baltās putās, un pāri mūsu galvām šaltīm lija šļakatas.

Lai cik pēkšņa un šķietami fantastiska bija šī parādība, nekā pārdabiska tajā nebija. Mēs visi labi pazinām šo riebīgo ķermeni un zemo vērša balsi. Tas bija aligators.

Ja tas nebūtu bijis tik milzīgs, droši vien viņa klātbūtnei netiktu pievērsta īpaša uzmanība. Bet šis te bija viens no vislielākajiem savas sugas pārstāvjiem, tā ķermenis garumā sasniedza gandrīz dīķa

diametru, un šķita, ka varenie, kaulainie žokļi spētu aprīt kādu no mums vienā kampienā. Arī rēkšana bija pietiekami skaļa, lai iedvestu bailes pat visdrosmīgākajiem.

Tā arī notika. Dīķī guļošie vīri, līdz neprātam pārbiedēti un apjukuši, neveikli ķepurojās un šļakstinājās, cenzdamies nostāties uz kājām un tikt ārā no ūdens, visi kā viens steigšus izrāpās malā un izklīda klajumā. Skats bija reizē smieklīgs un uztraucošs.

Nepagāja ne desmit sekundes, kad lielais rāpulis bija palicis dīķī viens pats un turpināja tur baurot un sist ar asti, it kā uzvaroši līksmotu par mūsu atkāpšanos.

Taču viņam nebija ļauts ilgi izbaudīt savu uzvaras prieku. Abi mednieki un vēl daži citi paķēra savas šautenes un metās uz dīķa malu. Norībēja kādi desmit šāvieni, un briesmonis bija pagalam.

Tie, kas atradās krastā, jau bija nosmējušies līdz asarām par izbiedētajiem biedriem, un pēdējie, mazliet atģidušies no acumirklīgā nobīļa, tagad viņiem pievienojās, tā ka drīz vien viss mežs dārdēja rēcošos smieklos. Ja indiāņi šajā brīdī būtu to dzirdējuši, viņi noteikti varētu iedomāties, ka mēs esam sajukuši prātā vai — drīzāk gan — jau miruši un ka tās nav vis mūsu, bet gan viņu ciltsbrāļu balsis, kuri paša lielā gara Vikomes vadībā tagad līksmojas par sadegušajiem upuriem.

90. NODAĻA SADURSME TUMSĀ

Mežs turpināja degt visu nakti, nākošo dienu un vēl otru nakti. Pat trešajā dienā lielākā daļa koku vēl gruzdēja. Liesmu gan vairs neredzēja, jo laiks bija pilnīgi rāms, un nebija vēja, kas uguni uzpūstu. Tās spēks pamazām izsīka, un tagad uz priežu stumbriem kvēloja tikai atsevišķi sarkani plankumi, kas lēnām izplēnēja, kļūdami arvien mazāki. Daudzi koki jau bija pilnīgi apdzisuši, un tie vairs nelīdzinājās kokiem, bet izskatījās kā milzīgi, smaili stabi, pārogļojušies un melni, it kā pārklāti ar biezu ogļu darvas kārtu.

Tagad dažviet jau būtu bijis iespējams iziet cauri mežam, bet citur uguns vēl nebija apdzisusi un aizšķērsoja mums ceļu. Mēs arvien vēl atradāmies uguns ielenkumā — pilnīgi ieslēgti šā mazā, apaļā klajumiņa robežās, it kā to ietvertu tūkstoš vīru lielas ienaidnieka armijas loks. Nekādi glābēji mūs nevarēja sasniegt. Toties šai svelmainajā aplenkumā mēs bijām droši arī pret ienaidnieka uzbrukumu.

Vecā mednieka tālredzība mums bija izdarījusi lielu pakalpojumu. Ja nebūtu šā zirga, daži no mums būtu zaudējuši pēdējos spēkus vai pat atrastos jau tuvu bada nāvei. Četras dienas mēs .nebijām nekā cita ēduši, izņemot tās dažas saujas priežu sēklu un zirga gaļu, un vēl arvien .mūs turēja gūstā degošais mežs. Nebija citas izejas kā palikt uz vietas, kamēr, kā Hikmens izteicās, mežs atdzisīs.

Mūs -uzmundrināja cerība, ka varbūt jau nākošajā dienā būs tik tālu un mēs varēsim droši doties ceļā pāri melnajiem, izplēnējušajiem pelniem starp apdegušajiem koku stumbriem.

Taču mūsu nākotnes izredzes bija tikpat drūmas kā pašreizējais - stāvoklis. Jo mazākas kļuva uguns briesmas, jo vairāk mums vajadzēja baidīties no saviem ienaidniekiem.

Bija maz cerību, ka .mu.ms izdosies tikt projām bez sadursmes. Tiklīdz mēs varēsim spert kāju mežā, to darīs arī indiāņi un noteikti mums uzglūnēs. Ar viņiem rēķini vēl nebija noslēgti, mūs vēl gaidīja sīva cīņa.

Taču mēs bijām kļuvuši kareivīgāki un bezbailīgāki. Vislielākajā mūsu pulciņa gļēvulī bija pamodusies drosme, un neviens negribēja slapstīties vai atpalikt no citiem. Lai kāds būtu mūsu liktenis, mēs bijām apņēmušies turēties visi kopā un izlauzties cauri ienaidnieka līnijām vai arī krist kaujā. Mūsu plāns bija tas pats vecais, tikai apstākļi mazliet .mainījušies.

Mēs gaidījām tumsas iestāšanos, lai tad sāktu rīkoties. Mežs vēl nebija tā atdzisis, kā mēs būtu vēlējušies,, bet mokošais izsalkums skubināja mūs ātrāk doties ceļā. Zirgs bij.a nozudis. Tas nebija nekāds lielais un nespēja ilgi pabarot piecdesmit izbadējušos vēderus.

Visapkārt mētājās tīri apgrauzti kauli, tie, kuros bija smadzenes, salauzti gabalos un iztukšoti. Pat no nejaukā rāpuļa bija palicis pāri tikai skelets!

Vēl riebīgāks izskats bija abu noziedznieku līķiem.. Karstumā tie bija uzpūtušies nedabiski lieli un jau sākuši sadalīties, piepildīdami gaisu .ar to pretīgo smaku* kas raksturīga trūdošiem cilvēku līķiem.

Kaujā kritušos biedrus mēs bijām apbedījuši, un daži ierunājās, ka vajadzētu aprakt arī šos divus. Neviens pret to neiebilda, bet neviens 'arī brīvprātīgi nepieteicās to izdarīt.. Šādos brīžos cilvēkus pārņem dziļa apa~ tija, un tas ari bija galvenais iemesls, kādēļ nodevēju- līķi palika neaprakti.

Bažīgi pievērsuši skatienus rietumiem, unēs gaidījām noejam sauli. Kamēr spožais disks vēl bija virs horizonta, mēs varējām tikai minēt, kāds ir stāvoklis mežā. Tumsā mēs viegli varētu atšķirt, kur imežs vēl deg, un izvēlēties virzienu, kādā doties. Uguns pati mums rādītu, kā no tās izvairīties.

Nolaidusies krēsla sastapa mūs visus nepacietības un cerību pilnus. Mežā starp apdegušajām priedēm dzirdēja vairs tikai niecīgu troksni, un dūmi šķita vieglāki nekā jebkad agrāk. Visi domāja, ka ugunsgrēks ir gandrīz jau apdzisis un ka pienācis laiks, kad mēs varēsim iziet cauri degumam.

Negaidīts apstāklis izkliedēja pēdējās šaubas. Kamēr mēs tur stāvējām, gaidīdami tumsu, uznāca lietus — sākumā lija lielām, atsevišķām lāsēm, bet pēc dažām' minūtēm jau gāza tā, it kā visas debesu slūžas būtu vaļā.

Mēs priecīgi apsveicām šo dabas parādību, kas likās labu vēstījoša zīme. Vīri gribēja tūlīt doties ceļā, un nenācās viegli viņus atturēt, bet piesardzīgākie tomēr pierunāja pārējos vēl mazliet paciesties, kamēr kļūs pavisam tumšs.

Lietus nemitējās, un apmākušās debesis paātrināja nakts tuvošanos. Kad sabiezēja tumsa, starp kokiem neredzēja vairs ne dzirkstelītes.

— Nu ir pietiekami tumšs, — nepacietīgākie skubināja. Pārējie viņiem piekrita, un drīz vien mēs visi ienirām izpostītā meža tumšajā klēpī.

Mēs klusām virzījāmies uz priekšu, katrs cieši satvēris savu ieroci un turēdams to šaušanas gatavībā. Es savējo nesu vienā rokā, jo otra bija pakārta saitē.

Es nebiju viens cietušais. Kāds pusducis no maniem biedriem ari bija ievainoti, un mēs visi turējāmies aizmugurē. Pulciņa priekšgalā gāja spēcīgākie vīri, un Hikmens ar Vezerfordu atkal uzņēmās ceļvežu pienākumus.

Lietus mūs pamatīgi izmērcēja, jo nebija vairs koku lapotnes, kas to aizturētu. Ejot zem apdegušajiem zariem, lietus lāses trieca mums

sejās melnus ogļu putek- fus un tikpat ātri tos atkal nomazgāja. Vairums vīru soļoja kailām galvām, jo ar savām cepurēm bija apseguši šauteņu aizslēgus, lai saglabātu tos sausus; citi savus šaujamos turēja pabāztus zem svārku stūriem.

Šādā veidā mēs bijām nogājuši gandrīz pusjūdzi, paši nezinādami, kādā virzienā, jo izdegušajā mežā neviens ceļvedis nebūtu varējis atrast taku. Mēs tikai centāmies turēties taisnā līnijā ar nolūku nokļūt ienaidniekam aiz muguras.

Tā kā līdz šim nekas aizdomīgs netika manīts, mēs sākām cerēt, ka viss beigsies labi.

Ak vai! Mūsu cerību stariņš drīz apdzisa. Mēs bijām pārāk zemu novērtējuši savu sarkanādaino ienaidnieku viltību.

Viņi visu laiku bija mūs novērojuši, izsekojuši katru mūsu soli, sadalījušies divās grupās un tagad virzījās paralēli mūsu pulciņam uz priekšu, ieslēgdami* to no abiem sāniem, bet pagaidām turēdamies pa gabalu. Domādami, ka esam drošībā, mēs patiesībā atradāmies ienaidnieku vidū.

Tūlīt arī mēs saņēmām pirmo vēsti par viņu tuvumu — tumsā caur lietu pazibēja kādu simt šāvienu uguntiņas, un pār mums nobira ložu krusa.

Vairāki no mūsējiem krita, citi izšāva pretī, bet daži domāja tikai par bēgšanu.

Griezīgi aurodami, indiāņi nāca mums virsū, un tumsā likās, ka viņu ir vairāk nekā mežā koku.

Izņemot dažus atsevišķus pistoļu šāvienus, nekāda īsta apšaudīšanās nenotika — neviens nedomāja no jauna pielādēt savu ieroci. Ienaidnieks bija klāt, iekāms kāds no mūsējiem paguva izvilkt lādējamo stieni. Duncim un cirvim vajadzēja izšķirt kaujas iznākumu.

Cīņa bija īsa un asiņaina. Daudzi no maniem drošsirdīgajiem biedriem te sastapās ar nāvi, bet katrs no viņiem pirms tam nogalināja vismaz vienu pretinieku, daži pat divus vai trīs.

Drīz vien mēs bijām pieveikti. Kā gan tas citādi varēja būt? Ienaidnieku bija piecreiz vairāk nekā mūsu. Viņi bija atpūtušies un stipri, mēs — bada novājināti, gandrīz izkāmējuši, daudzi no mūsējiem ievainoti. Kā gan tas citādi varēja būt?

Es maz ko redzēju .no kaujas, un pārējie droši vien tāpat, jo sadursme noritēja gandrīz necaurredzamā tumsā.

Tikai ar vienu roku, pie 'tam kreiso, es nebiju nekāds cīnītājs. Uz labu laimi es izšāvu no šautenes un biju izvilcis arī .pistoli, bet nepaguvu laist to darbā, kad trieciens ar tomahauku nogāza mani zemē bez samaņas.

Es biju tikai apdullināts un, kad atjēdzos, redzēju, ka kauja ir beigusies.

Kaut gan bija melna nakts, es varēju saskatīt netālu no sevis

guļam zemē citu aiz cita tumšus ķermeņus — tie bija kritušie.

Daži bija mani nesenie biedri, citi — viņu ienaidnieki. Daudzi pretinieki vēl miruši atradās viens otra dzelžainos apkampienos. Indiāņi locījās gar kritušajiem kaujiniekiem, it kā tos izšķirdami. Pie mūsējiem viņi izpildīja savu briesmīgo atriebības rituālu — noskalpēja līķus.

Man tuvāk stāvēja kāda grupa, kas skalpēšanā nepiedalījās. Viens tās vidū, kā likās, deva pavēles. Pat pelēkajā tumsā es varēju saskatīt trīs līganas spalvas. Atkal Oceola!

Es nebiju brīvs, citādi šai pašā brīdī būtu meties uz priekšu un saķēries ar viņu izmisīgā, kaut arī bezcerīgā cīņā. Bet es nebiju brīvs. Pār mani bija noliekušies divi indiāņi, it kā sargādami, lai es neizbēgtu.

Turpat tuvumā es pamanīju Melno Džeku, arī dzīvu un tāpat apsargātu. Kādēļ viņi nebija mūs nogalinājuši?

Vietai, kur es gulēju, tuvojās kāds vīrs. Tas nebija tas ar trim strausa spalvām, bet, ;kā likās, pēdējā sūtīts. Kad viņš pienāca tuvāk, es redzēju, ka taun rokā ir pistole. Tātad mana stunda bija pienākusi.

Pienācējs noliecās pār mani un pielika ieroci man cieši pie auss. Taču, man par lielu izbrīnu, viņš izšāva gaisā.

Es domāju, ka viņš ir kļūdījies un šaus otrreiz. Bet es maldījos — viņš acīm redzot bija gribējis tikai apgaismot mani.

Šāviena uzliesmojumā es uz mirkli ieraudzīju viņa seju. Tas bija indiānis. Man likās, ka esmu šo seju kādreiz agrā'k redzējis, un pēc tās izteiksmes es nopratu, ka arī viņš mani pazīst.

Viņš ātri pagriezās un devās uz -to pusi, kur gulēja» sagūstītais Džeks. Pistolei acīm redzot bija divi stobri, jo es atkal dzirdēju viņu izšaujam, tagad noliekušos pār nēģeri.

Tad viņš atliecās taisns un iesaucās:

— Tie ir viņi, abi dzīvi!

Šī vēsts acīm redzot bija domāta tam ar melnajām spalvām, jo, izdzirdis šos vārdus, viņš kaut ko nesaprotamu nokliedza un aizgāja projām.

Viņa balss atstāja uz mani pavisam savādu iespaidu. Man likās, ka tā nebij;a Oceolas balss.

Mēs tā nogulējām vēl tikai daža.s minūtes, kamēr atveda zirgus. Uz diviem no tiem uzsēdināja Džeku un mani un cieši piesēja pie segliem. Tad atskanēja pavēle doties ceļā, un, no abām pusēm indiāņu jātnieku apsargātus, mūs aizveda projām caur mežu.

91. NODAĻA TRIS MELNĀS SPALVAS

Mēs jājām visu nakti. Izdegušais mežs bija palicis aiz muguras, un, šķērsojuši savannu, mēs vairākas stundas turpinājām jāt pa milzīgu ozolu, palmu un magnoliju biezokni. Es to nopratu, sajuzdams magnoliju ziedu smaržu, kas pēc gruzduma smakas piesātinātā gaisa likās tik salda un atsvaidzinoša.

_ Gaismai austot, mēs sasniedzām kādu klajumu, kur mūsu sagūstītāji apstājās.

Klajums bija tikai dažus akrus liels, un to no visām pusēm ietvēra palmu, magnoliju un ozolu biezoknis. Koku lapotne sniedzās līdz pat zemei, tā ka noriņa likās milzīgas, 'zaļas sienas ieslēgta, kurā nebija saskatāma neviena sprauga.

Pelēkajā gaismā mums priekšā iezīmējās nometnes kontūras. Tur bija divas vai trīs teltis, to. tuvumā ganījās piesieti zirgi un staigāja cilvēki. Citi gulēja zālē

pa vienam vai grupiņās, it kā saspiedušies kopā, lai būtu siltāk. Vidū dega liels ugunskurs, ap kuru redzēja, stāvam vai sēžam vīriešus un sievietes.

Mūs aizveda līdz pašai nometnei, bet to tuvāk aplūkot mēs nepaguvām. Tūlīt mūs rupji izrāva no segliem un nosvieda guļus zalē. Tad mūs pagrieza uz muguras, plaukstas locītavām un potītēm apmeta siksnas, rokas un kājas izstiepa visā garumā, un tādā stāvoklī mēs tikām cieši piesieti pie zemē iedzītiem mietiņiem gluži kā ādas, kas izliktas žāvēšanai.

Protams, šādā situācijā mēs nevarējām redzēt ne nometni, ne kokus, ne zemi — tikai zilās debesis virs mums.

Arī veselam cilvēkam būtu grūti nogulēt tādā pozā» bet man ar savu ievainoto roku tā bija tīrā mocība.

Mūsu ierašanās bija sacēlusi kājās visu nometni-. Vīri iznāca pretī mūs sagaidīt, un tagad mums apkārt sadrūzmējās sievietes. Viņu vidū redzēj;a arī indiānietes, bet es ar izbrīnu ievēroju, ka vairums no tām bija afrikāņu rases — mulates, zambo Un nēģerietes.

Nostājušās lokā ap mums, sievietes ņēmās mūs izsmiet un kaitināt. Viņas pat sāka mūs mocīt — spļāva virsū, izplēsa matus veselām saujām un durstīja adu ar asiem dzeloņiem, visu laiku ļaunā priekā klaigādamas nesaprotamā žargonā, kas izklausījās kā spāņu un ja masu valodas sajaukums.

Melnais Džeks dabūja ciest tikpat smagi kā es. Vienādā ādas krāsa šajās velnišķīgajās sievās neizraisīja ne mazāko līdzjūtību. Viņu sātaniskais niknums vērsās vienlīdz nežēlīgi kā pret balto, tā nēģeri.

Es daļēji varēju saprast, ko viņas runāja. Pateicoties savām nelielajām spāņu valodas zināšanām, es tagad uzzināju, ko sagūstītāji

nodomājuši ar mums darīt.

Šis atklājums nepavisam nesagādāja mierinājumu: uzvarētāji bija mūs atveduši uz nometni, lai spīdzinātu.

Mēs jau bijām pietiekami nomocīti, bet mūs gaidīja vēl daudz lielākas ciešanas. Mums pirms nāves vajadzēja spēlēt upuru lomu grandiozā izrādē, un šīs velnišķīgās raganas tagad līksmojās par gaidāmo baudījumu, kādu viņām sagādās mūsu mokas. Tikai tādēļ mēs nebijām nogalināti, bet sagūstīti un atvesti šurp.

Kādu briesmoņu rokās mēs bijām krituši? Vai tie bija cilvēki? Vai tie bija indiāņi? Vai tie varēja būt seminoli, par kuriem līdz šim nekad «nebija dzirdēts, ka viņi spīdzinātu savus gūstekņus?

It kā atbildot uz maniem jautājumiem, atskanēja daudzbalsīgs kliedziens. Visi klātesošie vienā mutē sauca:

— Mulatto-miko! Mulatto-miko! Lai dzīvo Mulatto- mikol

Zirgu pakavu dipoņa vēstīja, ka tuvojas liela jātnieku grupa. Tur jāja tie, kas bija cīnījušies kaujā, uzvarējuši mūs un saņēmuši gūstā Džeku un mani. Mūs naktī uz nometni atveda tikai kāds pusducis sargu. Tagad ieradās galvenie spēki, kas bija aizkavējušies kaujas laukā, lai pabeigtu kritušo ienaidnieku aplaupīšanu.

Es nevarēju viņus redzēt, kaut gan tie atradās netālu no mums. Es dzirdēju mīņājamies viņu zirgus un gulēju, klausīdamies zīmīgajā saucienā:

— Mulatto-miko! Lai dzīvo Mulatto-miko!

Manī šie vārdi modināja drausmīgas aizdomas. Apzīmējums «Mulatto-miko» nebija man svešs, un es ar bailēm klausījos šajos kliedzienos. Mans satraukums jau bija sasniedzis augstāko pakāpi. Mani gaidīja šausmīgs liktenis. Paša nelabā parādīšanās nebūtu varējusi padarīt to ļaunāku.

Mans nelaimīgais ciešanu biedrs domāja tāpat. Mēs gulējām tuvu viens pie otra un varējām sarunāties. Mēs dalījāmies savās nojautās, un tās abiem bija pilnīgi vienādas.

Taču drīz vien šai jautājumā vairs nepalika ne mazāko šaubu. Līdz mūsu ausīm atskanēja skarba balss, kas strupā tonī pavēlēja sievietēm izklīst. Aizmugurē bija dzirdami smagi soļi — runātājs nāca šurp. Nākošajā mirklī viņa ēna uzgūlās manai sejai, un es savā acu priekšā ieraudzīju Dzelteno Džeku.

Neraugoties uz krāsojumu, kas noslēpa viņa dabisko ādas krāsu, neraugoties uz zīlītēm izrotāto kreklu, plato jostu un izrakstītajiem stilbsargiem, neraugoties uz trīs melnajām spalvām, kas nokarājās pār viņa pieri, es tūlīt viņu pazinu.

92. NODAĻA
APRAKTI UN SADEDZINĀTI

Mēs abi bijām ja<u sagatavojusies viņu ieraudzīt. Zīmīgie kliedzieni, pec tam ši balss, ko mēs vel atcerējāmies, bija mūs brīdinājusi par viņa ierašanos.

Es domāju, ka uzlūkošu viņu ar šausmām. Lai cik dīvaini tas liktos, bet tā nebija. Taisni otrādi, es skatījos uz viņu ar priekam līdzīgu sajūtu, un šā prieka cēlonis bija tās trīs melnās spalvas, kas nokarajās pār mulata saraukto pieri.

Pirmajā mirklī es neievēroju ne viņa dusmīgo grimasi, ne ļauno uzvaras prieku, kas dzalkstīja tā acīs. Es redzēju tikai šīs strausa spalvas, tikai tās saistīja manas domas. Fakts, ka šīs spalvas atradās uz «mulatu karaļa» galvas, izskaidroja daudzus līdz šim neizprotamus notikumus. Manas ļaunas aizdomas acumirklī izgaisa. Mans dzīvības glābējs, mans varoņa ideāls nebija zemisks ļaundaris! Oceola vēl arvien bija mans draugs!

Šī doma mani (a ielīksmoja, ka es uz mirkli gandrīz aizmirsu, kādās briesmas atrodos. Bet tad mulata balss atkal atgrieza .mani īstenība.

— Carajof — viņš kliedza ļauni triumfējošā tonī. — Beidzot pienākusi .atriebības stunda! Abi viņi manās rokas — baltais un melnais, kungs un vergs, mans tirāns un mans sāncensis! Ha, ha, lia!

— Mani siet .pie koka? — viņš turpināja, aizsmakušā balsī nosmejies. — Mani dedzināt, ko? Dzīvu dedzināt? Nu ir jūsu reize, .koku te netrūkst. Bet nē — man ir labāks plāns. Carrambo, sif Daudz labāks plāns. Ja sien pie koka, gūsteknis dažreiz aizbēg, ha, ha, ha! Dažreiz aizbēg, jā? Ha, ha, ha!

— Pirms jūs dedzināšu, es jums vel kaut ko parādīšu! Ei, jūs tur! — viņš sauca, pamādams dažiem tālāk stāvošajiem pienākt klāt. — Atsieniet viņiem rokas, paceliet sēdus un pagrieziet ar ģīmjiem pret nometni. Basta, basiaf Diezgan! Nu, balto nelieti, melno nelieti, skatieties, ko jūs tur redzat!

Paklausīdami mulata pavēlei, daži no viņa rokaspuišiem izvilka mietus, pie kuriem bija piesietas mūsu rokas, uzrāva mūs sēdus un pagrieza ar sejām -pret nometni.

Tagad bija jau pilnīgi gaišs, debesīs spoži mirdzēja saule. It viss nometnē bija skaidri saskatāms — teltis, zirgi, raibais iemītnieku pūlis.

Mēs to.s neievērojām, mūsu skatienus piesaistīja tikai divi labi pazīstami stāvi — mana māsa un Viola. Meitenes atradās cieši blakus tāpat kā toreiz, kad es naktī viņas ieraudzīju. Viola sēdēja ar noliektu galvu, Vir- džīnijas galva atdusējās viņai klēpī. Abām mati nokarājās

savēlušās pinkās, un kalpones melnās sprogas savijās ar kundzes zeltainajām cirtām. Viņas bija sargu ielenktas un acīm redzot nenojauta mūsu klātbūtni.

Mulats aizsūtīja kādu, lai viņām ;to pateiktu.

Tiklīdz šī vēsts viņas sasniedza, abas meitenes satrūkās un jautājoši palūkojās apkārt. Jau nākošajā mirklī viņu acis pievērsās mums. Satricinošs kliedziens liecināja, ka viņas ir mūs pazinušas.

Meitenes iekliedzās abas reizē. Es dzirdēju māsu saucam manu vārdu. Es viņai atbildēju. Es redzēju, ka Virdžīnija pietrūkās kājās, sāka izmisīgi svaidīt paceltās rokas un mēģināja mesties uz priekšu pie manis. Es redzēju, ka sargs viņu sagrāba un rupji aizvilka atpakaļ. Satriecošs skats! Pat mirt būtu vieglāk nekā to redzēt.

Mums nebija ļauts ilgāk uz viņām lūkoties. Mūs atkal nogrūda uz muguras, piesēja rokas pie mietiem un atstāja guļam tāpat kā iepriekš.

Mulats palika stāvam mums blakus, turpinādams dzēlīgi ņirgāties un — kas bija visļaunākais — piedauzīgi izrunādamies par mainu māsu un Violu. Ak, ci.k šausmīgi bija to dzirdēt!

Mēs izjutām gandrīz vai atvieglojumu, kad viņš beidza runāt un sāka gatavoties mūsu sodīšanai. Mēs zinājām, ka mūsu pēdējā stunda ir tuvu, mulats pats to paziņoja, dodams pavēles saviem padotajiem. Mūs gaidīja moku pilna nāve, bet, tieši kāda, to mēs vēl nezinājām.

Mūsu neziņa nebija ilga. Drīz vien mums tuvojās vairāki vīri ar lāpstām un kapļiem rokās. Tie bija nēģeri, bijušie laukstrādnieki, kas prata strādāt ar šiem rīkiem.

Viņi apstājās netālu no mums un sāka rakt bedri. Ak dievs! Vai mūs grib .aprakt dzīvus? Tā bija pirmā doma, kas iešāvās prātā.

Tas būtu šausmīgi! Bet tāds nebija mulata nolūks.

Šis briesmonis bija nolēmis mūs vēl daudz drausmīgākai nāvei.

Klusēdami un tik svinīgi kā kaprači nēģeri turpināja savu darbu. Mulats stāvēja līdzās un rīkoja. Viņš līksmoja ļaunā priekā, laiku pa laikam ņirgājoties mums uzsaukdams un lielīdamies, cik izveicīgi viņš izpildīs bendes pienākumus. Sievietes un iezemiešu karavīri drūzmējās apkārt, skaļi smiedamies par viņa asprātībām vai arī paši izmēzdami pa groteskam jokam, kas izraisīja dēmonisku smieklu vētru. Varēja iedomāties, ka mēs atrodamies pazemes valstībā, trokšņaina velnu pūļa vidū, kuri atkal un atkal ar ņirdzīgu smīnu noliecas pār mums, it kā mūsu ciešanas tiem sagādātu tīksmi.

Mēs ievērojām, ka starp klātesošajiem ir maz se- miinolu. Indiāņu te redzēja diezgan daudz, bet tie bija ar tumšāku ādas krāsu — gandrīz melni. Tie piederēja pie jamasu cilts, kuru seminoli bija paverdzinājuši un jau sen iekļāvuši savas tautas sastāvā. Bet vairums bija nēģeri, zambo un mulati, spāņu laikā izbēgušo vergu pēcteči vai bēgļi no amerikāņu plantācijām. Pēdējo bija diezgan daudz, jo es vairākkārt dzirdēju pūli sarunājamies angliski. Bez šaubām, šai raibajā

bandā bija arī daži no maniem vergiem, .taču neviens no tiem nepienāca tuvumā, un es varēju redzēt tikai to sejas, kuri stāvēja man tieši blakus.

Pēc kādas pusstundas racēji bija beiguši savu darbu. Tagad mūsu mietus izrāva un mūs aizvilka uz to vietu, kur viņi bija strādājuši.

Tiklīdz mani pacēla kājās, es paskatījos uz nometnes pusi, taču manas māsas tur vairs nebija. Arī Violu vairs neredzēja. Viņas bija ievestas vai nu teltīs, vai tālāk krūmos. Es biju priecīgs, ka viņu tur vairs nav. Viņām nebūs jācieš, redzot drausmīgo skatu, kaut gan negribējās ticēt, ka šis briesmonis būtu licis meitenes aizvest projām šāda iemesla dēļ.

Mūsu ipriekšā rēgojās divas tumšas, dziļas bedres. Tās nebija kapi, vai ari, ja bija, tad mūs domāja tajos novietot vertikālā .stāvoklī. Taču tikpat neparasts kā šo bedru veids bija nolūks, kādam tās tika raktas. Drīz vien tas noskaidrojās.

Mūs aizveda pie bedrēm, sagrāba aiz pleciem un iegrūda iekšā, katru tajā, kas atradās tuvāk. Bedres izrādījās tieši tik dziļas, ka, stāvot taisni, mūsu kakli atradās vienā līmenī ar to malām.

Izraktā zeme tagad tika samesta iekšā un cieši no- blietēta mums apkārt. Pienesa vēl zemi klāt, kamēr mūsu pleci bij.a apsegti un tikai galvas palika ārā.

Situācija bija diezgan komiska, un mēs varbūt par to pasmietos, ja nezinātu, ka .atrodamies savos kapos. Velnišķīgie skatītāji apveltīja mūs ar griezīgiem smiekliem.

Kas būs tālāk? Vai tas bija viss, ko viņi ar mums gribēja darīt?

Vai mūs tagad tā te atstās, lai mēs lēnām un nožēlojami ejam bojā? Bads un slāpes ar laiku pieveiks mūs, bet — ak! — cik daudzas stundas ilgs mūsu mokas! Dienām ilgi .mums te būs jācieš, iekāuis izdzisīs dzīvības dzirkstele, dienām ilgi jāmokās un … Ak, tas vēl nebija viss!

Nē, briesmonim, kura varā mēs bijām krituši, tāda nāve likās pārāk viegla. Viņa zvēriskajam naidam ar to nepietika, viņam padomā bija cita, vēl drausmīgāka spīdzināšana.

— Carajo! Tā ir labi! — viņš kliedza, stāvēdams mums līdzās un novērtēdams padarīto. — Labāk nekā piesiet pie koka, daudz .drošāk, vai ne? Nav jābaidās, ka izbēgs, nē. Sakraujiet sārtu!

Sārtu! Tātad tāds būs mūsu gals — moku pilna nāve uguns versmē. Mēs dzirdējām šo briesmīgo pavēli un sapratām, ka tiksim sadedzināti.

Mūs pārņēma bezgalīgas šausmas.

Tās vairs nekļuva lielākas, kad mēs redzējām, ka tiek atnesti žagaru saišķi un sakrauti lokā apkārt mūsu galvām. Tās vairs nekļuva lielākas, kad mēs redzējām, ka sārtam pieliek lāpu un sausie zari aizdegas, kad liesmas kļuva arvien .sarkanākas un mēs jau jutām to

ļauno kvēli skaraini mūsu galvas, kam drīz vien vajadzēja pārogļoties tāpat kā šiem koka sprunguļiem.

Nē, mēs nebijām spējīgi vairāk ciest. Mūsu mokas jau bija sasniegušas cilvēka pacietības robežas, un mēs ilgojāmies pēc nāves, kas mūs no tām atbrīvos. Ja mūsu ciešanu mērs vel nebulu pilns, nuisu sirdis lūztu, dzirdot kliedzienus, kas atskanēja no nometnes pretojās puses. Piat šajā drausmu stundā mēs pazinām manas māsas un Violas balsis. Necilvēcīgais briesmonis bija licis atvest viņas atpakaļ, lai tās būtu klāt mūsu mocīšanā. Mēs viņas neredzējām, bet viņu izmisuma pilnās vaimanas liecināja, ka tās ir tepat tuvumā.

Uguns versme kļuva .arvien karstāka, liesmas šaudījās arvien tuvāk. Mani mati sačervelējās un apsvila no to ugunīgā pieskāriena.

Man acu priekšā viss sagriezās — koki grīļojās un streipuļoja, zeme riņķoja kā virpulī.

Man galva sāpēja tik neciešami, ka likās — tā tūlīt pārplīsīs, manas smadzenes it kā izžuva … Es zaudēju samaņu.

93. NODAĻA VELNI VAI EŅĢEĻI?

Vai es jau ciešu pazemes valstības mocības? Vai tie ir pekles velni, kas ņirgājas un vāvuļo man .apkārt?

Ja sieviete, tad tā varbūt apžēlosies par mani…

Veltīga cerība! Ellē taču nav žēlastības. Ak, mana galva! Šausmas, šausmas!…

Te ir sievietes … divas sievietes… un viņas neizskatās pēc velnišķīgām būtnēm. Nē, viņas ir eņģeļi. Kaut viņas būtu žēlsirdības eņģeļi!

Viņas tās ir! Paiuk, viena ,no tām izjauc uguni. Viņa izspārda to ar kāju, nikni un steidzīgi izkaisīdama žagarus. Kas viņa ir?

Ja es būtu dzīvs, es viņu sauktu par Hadž-Evu. Bet, tā kā es esmu miris, tad tam jābūt viņas garam.

Tur ir arī otra — jaunāka un skaistāka. Ja viņas ir eņģeļi, tad šis ir visdaiļākais visā debesu valstībā. Tas ir Majumi gars!

Kā viņa nokļuvusi šajā drausmīgajā vietā, velnu vidū? Te nav viņai piemērots miteklis, viņa nav izdarījusi nevienu noziegumu, kādēļ to varētu .atsūtīt uz šejieni.

Kur es atrodos? Vai es sapņoju? Nupat vēl es degu… dega mana galva, mana zemē ieraktā miesa bija vēsa. Kur es esmu?

Kas tu esi, kas stāvi pārliekusies pār: mani un lej uz manas galvas vēsumu? Vai tu neesi Hadž-Eva, ārprātīgā karaliene?

Kam pieder šie maigie pirksti, kurus es jūtu pieskārāmies saviem deniņiem? Ak, kādu neizsakāmu tīksmi sagādā šis glāsts! Noliecies zemāk, lai es varu ieskatīties tavā sejā un pateikties tev — Majumi, Majumi!

*

Es nebiju miris. Es dzīvoju. Es biju izglābts. Tā bija Hadž-Eva pati, nevis viņas gars, kas lēja ūdeni uz manas galvas. Tā bija Majumi pati, kuras mirdzošās acis lūkojās manējās. Nav brīnums, ka es viņu noturēju p.ar eņģeli.

— Carajo! — kliedza kāda balss, aizsmakusi aiz niknuma. — Aizvāciet šīs sievietes! Sakraujiet atpakaļ sārtu! Prom, ārprātīgā karaliene! Ej atpakaļ uz savu cilti! Sie ir mani gūstekņi, tavam virsaitim uz viņiem nav nekādu tiesību. Carrambo! Nejaucies manās darīšanās! Sakraujiet atpakaļ sārtu!

— Jarnasi! — Hadž-Eva sauca, pievērsdamās indiāņiem. — Neklausiet viņam! Ja jūs to darīsiet, Vikomes dusmas nāks pār jums! Viņa gars saniknosies un jums atriebsies. Lai kur jūs iesiet, chitta mico jums sekos un jūsu ausīs skanēs viņa tarkšķēšana. Tas iedzels jums papēdī, kad jūs klejosiet pa mežu. Tu, visu čūsku karali, vai es nerunāju patiesību?

Izteikdama šo jautājumu, viņa pacēla klaburčūsku rokās un turēja tā, lai uzrunātie varētu to skaidri saskatīt. Šai acumirkli rāpulis iešņācās, tai paša Laikā draudoši likdams atskanēt savas astes spalgajam tarkšķim.

Vai kāds varēja vel šaubīties, ka tā bija apstiprinoša atbilde uz Evas jautājumu? Katrā ziņā ne jarnasi, kas stāvēja varenās burves priekšā, trīcēdami un baiļu pārņemti.

— Un jūs, melnie bēgļi un nodevēji, kam nav dieva un baiļu no Vikomes, uzdrošinieties tikai pieskarties sārtam, pacelt kaut vienu žagaru saišķīti — un jūs ieņemsiet gūstekņu vietu! Tūlīt te ieradīsies lielāks virsaitis par jūsējo, šo dzelteno briesmoni. Ho! Tur jau ir Uzlecošā Saule! Viņš nāk, viņš nāk!

Hadž-Evai apklustot, klajumā atskanēja zirgu pakavu dipoņa, un simt balsis vienā mutē iesaucās:

— Oceola! Oceola!

Šis kliedziens iepriecināja manas ausis. Kaut gan jau izglābts, es tomēr sāku baidīties, ka tas nav uz ilgu laiku. Mēs nepavisam vēl nevarējām būt droši, ka izbēgsim no nāves. Mūsu aizstāvji bija tikai vājas sievietes, un diez vai mulatu karalis būtu piekāpies viņu prasībām. Savu mežonīgo sekotāju atbalstīts, viņš varēja nelikties ne zinis par viņu draudiem un lūgumiem, pavēlēt no jauna iekurt uguni un turpināt mūsu spīdzināšanu, līdz mēs būtu pagalam.

Pilnīgi iespējams, ka tā arī būtu noticis, ja laikus neierastos Oceola.

Viņa parādīšanās un viņa balss uzreiz mani nomierināja. Ja Oceola ņems mūs savā aizsardzībā, tad mums vairs ne no kā nebūs jābaidās, un maiga balss čukstēja man ausī, ka viņš nāk kā mūsu glābējs.

Jaunā virsaiša nodoms drīz vien kļuva skaidrs. Viņš pievilka pavadu un apstājās gandrīz pašā nometnes vidū, tieši mums .priekšā. Es redzēju viņu nokāpjam no skaistā, melnā zirga, kas bija grezni izrotāts, tāpat kā pats jātnieks. Pasniedzis pavadu kādam tuvumā stāvošam karavīram, viņš nāca uz mūsu pusi. Viņa stāja bija stalta, tērps košs un krāšņs, un atkal es ieraudzīju trīs strausa spalvas, kas «tik bieži bija rēgojušās manā aizdomu satrauktajā iztēlē.

Pienācis tuvāk, Oceola apstājās un jautājoši paraudzījās uz mums. Mūsu muļķīgā situācija būtu varējusi izraisīt smaidu, taču viņa sejā neredzēja ne miņas no jautrības, taisni otrādi, tā bija ļoti nopietna un līdzjūtības pilna. Man likās, ka tā bija sku-mj.a.

Kādu brīdi viņš itā stāvēja, nekustēdamies un neteikdams ne vārda.

Viņa acis pārmaiņus pievērsās vienam, tad otram — manam ciešanu biedram un man, — it kā cenzdamās mūs izšķirt. Tas nenācās viegli. Dūmi, sviedri un pelni bija padarījuši mūs ārkārtīgi līdzīgus un

pārvērtuši abus līdz nepazīšanai.

Šai mirklī Majumi klusām piegaja viņam klāt un kaut ko iečukstēja ausī, tad atkal atgriezās pie manis, nometās ceļos un ar savām maigajām rokām turpināja glāstīt manu pieri.

Izņemot pašu jauno virsaiti, neviens cits nedzirdēja, ko viņa māsa bija pateikusi. Majumi vārdi momentā iedarbojās uz viņu. Oceolas seja pārvērtās, skumjā izteiksme izgaisa, acis iekvēlojās bargās dusmās, un, strauji pagriezies pret dzelteno virsaiti, viņš šņācoši izgrūda:

— Sātans!

Dažas sekundes viņš neteica vairāk ne vārda, bet stāvēja, cieši raudzīdamies mulatā, it kā gribēdams ar savu skatienu to iznīcināt.

Pēdējais nodrebēja šā uzvarošā skatiena priekšā un sāka trīcēt kā apšu lapa, bet nekā neatbildēja.

— Sātans un neģēlis! — Oceola turpināja tādā pašā tonī, palikdams iepriekšējā pozā. — Vai tā tu izpildi manas pavēles? Vai šie ir tie gūstekņi, kurus es tev pavēlēju saņemt? Nelietīgais vergs! Kas tev deva tiesības sarīkot šādu 'Spīdzināšanu? Kas tev to mācīja? Ne jau seminoli, kuru vārdu tu esi piesavinājies un apkaunojis! Pie lielā gara Vikomes! Ja es nebūtu zvērējis nekad nemocīt ienaidnieku, es tagad tevi noliktu viņu vietā un sadedzinātu pelnos. Prom no manām acīm, pazudi! Nē, paliec, kur esi! Varbūt tu man vēl būsi vajadzīgs.

Tik savādi nobeidzis savu bargo runu, jaunais virsaitis pagriezās un pienāca mums cieši klāt.

Mulats neiedrošinājās mokā atbildēt, bet viņa skatiens dega atriebības karo. Kamēr Oceola ar viņu runāja, man vienreiz likās, ka viņš zīmīgi paskatījās uz saviem mežonīgajiem karavīriem, it kā mudinādams tos iejaukties.

Bet tie zinaja, ka Oceola nav viens. Kad viņš tuvojās, pēc pakavu dipoņas varēja spriest, ka tur jāj liela grupa. Acīm redzot Oceolas karavīri atradās turpat netālu mežā, un būtu pieticis ar vienu vienīgu virsaiša pazīstamās balss izkliegtu «jo-ho-ehl», lai viņi, atsteigtos šurp, pirms vēl būtu izskanējusi tā atbalss.

Likās, ka ari pats dzeltenais virsaitis to apzinājās un tieši tādēļ inekā neatbildēja. Viens izteikts vārds šaja brīdī varētu maksāt viņam dzīvību, un viņš, īgni saraucis pieri, klusēja.

— Atbrīvojiet viņus! — Oceola pavēlēja nesenajiem kapračiem. — Un rīkojieties uzmanīgi ar savām lāpstām. RendolH viņš turpināja, noliekdamies pār mani. — Es tik tikko paguvu ierasties laikā. Es biju tālu no šejienes, kad to uzzināju, un steidzos, cik varēju. Jūs esat ievainots, vai jūsu stāvoklis nav ļoti ļauns?

Es mēģināju izteikt viņam savu pateicību un apliecināt, ka .neesmu smagi cietis, bet mana balss bija tik vārga un aizsmakusi, ka to grūti nācās saprast. Taču, maigu roku pasniegtas veldzes spirdzināts, es pamazām atguvu spēkus, un drīz vien mēs jau moži

sarunājāmies.

Mūs abus ar Džeku ātri izraka no zemes, un beidzot mēs atkal stāvējām uz brīvām kājām.

Es tūlīt gribēju steigties pie savas māsas, bet virsaitis nezin kāpēc mani atturēja.

— Pacietību! — viņš sacīja. — Vēl ne, vēl ne. Majumi aizies un pateiks viņai, ka jums vairs nekas nedraud. Šķiet, viņa to jau zina! Ej, Majumi! Pasaki miss Rendolfai, ka viņas brālis ir sveiks un vesels un tūlīt būs klāt, bet viņai vēl vienu mazu brītiņu jāpaliek turpat. Ej, māsiņ, un uzmundrini viņu!

Pagriezies pret mani, Oceola čukstus piebilda:

— Viņa tur ir aizvesta ar nolūku, tūlīt jūs redzēsiet. Nāciet man līdz, es jums parādīšu skatu, kas droši vien jūs pārsteigs. Mēs nedrīkstam zaudēt ne minūti. Es dzirdu savu izlūku signālu. Vēl brīdis, un mēs būsim par vēlu. Nāciet, nāciet!

Neiebilzdams ne vārda, es steidzos sekot virsaitim, ikas ātri devās uz tuvējo mežmalu.

Viņš iegāja mežā tikai dažus soļus. Tiklīdz biezā lapotne mūs pilnīgi paslēpa, viņš apstājās, apgriezās un sāka lūkoties .atpakaļ uz klajuma pusi.

Paklausīdams viņa mājienam, es darīju tāpat.

94. NODAĻA
ERENSA RINGOLDA GALS

Man nebija ine jausmas, kas virsaitim padomā un kāds būs tas skats, ko viņš bija apsolījis man parādīt.

Savā nepacietībā es viņam to pajautāju.

— Jauns veids, kā iekarot līgavu, — viņš smaidot sacīja.

— Bet kas tad ir līgavainis, un kam jābūt par līgavu?

— Tikai pacietību, Rendolf, un jūs to uzzināsiet. O, tas ir rets gadījums, ļoti veikls farss, par kuru varētu pasmieties, ja to nepavadītu tik traģiski notikumi. Jūs tūlīt redzēsiet. Ja mani kāds uzticams draugs par to nebūtu brīdinājis, es nekā nezinātu un nebūtu ieradies šeit, lai redzētu visu savām acīm. Par manu klātbūtni un savu dzīvību, vēl vairāk — varbūt par jūsu māsas godu jums jāpateicas Hadž-Evai.

— Cēlā sieviete!

— Csst! Viņi ir tuivu! Es dzirdu klabam pakavus. Viens, divi, trīs. Jā, tiem jābūt viņiem. Jā, rau, tur jau viņi ir!

Es palūkojos norādītajā virzienā. No meža iznira neliels jātnieku pulciņš, kāds pusducis pavisam, un strauji izjāja klajumā. Izkļuvuši no biezokņa, viņi iecirta zirgiem piešus un aulekšiem, skaļi aurodami, iedrāzās pašā nometnes vidū. Tur viņi vairākas reizes izšāva — acīm redzot gaisā — un tad, turpinādami klaigāt, nesās uz klajuma pretējo malu.

Es redzēju, ka tie bija baltie. Tas mani pārsteidza, bet vēl vairāk mani izbrīnīja tas, ka es viņus pazinu, vismaz pēc skata. Tie bija daži 110 mušu pašu kolonijas visnelietīgākajiem puišiem. Bet, ieskatoties tuvāk viņu vadonī, es piedzīvoju trešo pārsteigumu. Viņu es pazinu pavisam labi. Tas atkal bija Erenss Ringolds!

Es nepaguvu atjēgties no šā trešā pārsteiguma, kad manā priekšā norisinājās ceturtais. Nometnes iemītnieki — kā nēģeri, tā jamasi — šķita šā nenopietnā uzbrukuma pārbiedēti un, steigšus izklīzdami, paslēpās krūmos. Viņi gan skaļi klaigāja un daži atkāpdamies arī izšāva, taču, tāpat kā uzbrucēji, savus šāvienus raidīja gaisā.

Tas bija dīvainmāk par dīvainu! Ko tas varēja nozīmēt?

Es atkal gribēju pajautāt Oceolam, bet ievēroju, ka viņš ir aizņemts pats ar savām domām un acīm redzot nevēlas tikt traucēts. Es redzēju, ka viņš aplūko savu šauteni, it kā pārbaudīdams tēmēkli.

Atkal paskatījies uz klajumu, es ieraudzīju, ka Ringolds aizjājis tur, kur sēdēja mana māsa, un apturējis savu zirgu viņas priekšā. Es dzirdēju viņu uzrunājam Virdžīniju vārdā un apsveicam ar izglābšanos. Viņš grasījās kāpt nost no zirga, lai tuvotos viņai kājām, bet pārējie vēl arvien aulekšoja pa nometni, skaļi kliegdami urrā un

šaudīdami gaisā.

— Viņa stunda ir pienākusi, — nomurmināja Oceola, aizslīdēdams man garām. — Sen pelnītās un ilgi atliktās atmaksas brīdis beidzot ir klāt! — To pateicis, viņš izgāja klajumā.

Es redzēju viņu paceļam šauteni un pavēršam stobru pret Ringoldu, un nākošajā acumirklī pāri nometnei norībēja šāviens. No Oceolas lūpām atskanēja griezīgs izsauciens, kad plantatora zirgs ar tukšiem segliem palēcās uz priekšu un pats jātnieks palika kūņājamies zālē.

Ringolda pavadoņi šausmās iekliedzās un pārsteigti un nobiedēti aizauļoja atpakaļ mežā, nemaz nemēģinājuši pārmainīt kādu vārdu ar <savu ievainoto vadoni vai izšaut uz cilvēku, kas to bija ievainojis.

— Es neesmu labi nomērķējis, — ļoti mierīgi sacīja Oceola. — Viņš vēl ir dzīvs. Es esmu cietis tik daudz netaisnību un pāridarījumu ino viņa un visas viņa dzimtas, ak, pārāk daudz, citādi es saudzētu šā neģēļa dzīvību. Bet nē — man jātur savs zvērests: viņam jāmirst!

To teikdams, viņš metās pakaļ Ringoldam, kas bija uzrausies kājās un streipuļoja uz krūmiem, it kā cerēdams izbēgt.

Redzot atriebēju sev uz pēdām, šausmu pārņemtais nelietis mežonīgi iebrēcās. Tā bija pēdējā reize, kad atskan ēj.a šī balss.

Ar pāris lēcieniem Oceol.a atradās viņam blakus, uz mirkli gaisā pazibēja garš asmens un tik strauji nolaidās lejup, ka skatiens nespēja izsekot tā kustībai.

Dūriens momentā atnesa māvi. Ievainotā Ringolda ceļgali piepeši saliecās, un viņš uz vietas saļima bez dzīvības, paliekot tādā pašā sakņupušā pozā, kā bija nokritis.

— Ceturtais un pēdējais no .maniem ienaidniekiem, — sacīja Oceola, .atgriezies pie manis. — Pēdējais no tiem, kuri bija pelnījuši manu atriebību un kuriem .atriebties es biju zvērējis.

— Skots? — es jautāju.

— Viņš bija trešais. To es nogalināju vakardien ar šo paišu roku.

— Līdz šim, — viņš turpināja, brīdi klusējis, — es esmu cīnījies, lai atriebtos. Es esmu atriebies. Es esmu guvis gamdarījumu un tagad …

Viņš aprāvās un ilgi klusēja.

— Un tagad? — es mehāniski jautāju.

— Man ir vienalga, kad viņi mani nogalinās.

Izteicis šos savādos vārdus, Oceola noslīga uz kāda

krituša koka stumbra un aizklāj,a seju ar rokām. Es redzēju, ka viņš negaida atbildi.

Jaunā virsaiša balsī skanēja skumjas, it kā viņa sirdi māktu kādas lielas bēdas, ko .nevar ne pārvarēt, ne mierināt. Es to biju pamanījis jau agrāk un, domādams, ka viņš grib palikt vienatnē, klusēdams devos projām.

Pēc paris mirkļiem es jau turēju apkamptu savu dārgo māsu, bet Džeka melno roku skāvieni mierināja Violu.

Viņa vecā sāncenša vairs nebija tuvumā. Viltus uzbrukuma laikā tas bija sekojis pārējo paraugam un nozudis no kaujas lauka. Vairums ļaužu drīz vien tika uzmeklēti un atgriezās nometne, bet dzeltenais virsaitis nekur nebija atrodams.

Viņa prombūtne Oreolam likās aizdomīga. Jaunais virsaitis, kas tagad atkal sāka rīkoties, deva signālu saviem karavīriem, un tie aulekšiem ieradās nometnē. Daži tika aizsūtīti meklēt pazudušo mulatu, bet pēc brīža atgriezās, neatraduši nekādu viņa pēdu.

Tikai viens no meklētājiem šķita atklājis Dzeltenā Džeka .pazušanas noslēpumu. Ringoldu bija pavadījuši tikai pieci vīri. Indiānis teicās pajājis kādu gabalu pa taku, pa kuru viņi aizauļojuši, un saskatījis tur nevis piecu, bet gan sešu zirgu -pakavu- nospiedumus.

Šī ziņa, kā varēja redzēt, atstāja uz Oceolu nepatīkamu iespaidu. Tika izsūtīta jauna izlūku grupa, kuriem pavēlēja atvest mulatu atpakaļ dzīvu vai mirušu.

Stingrā pavēle liecināja, ka pastāv nopietnas šaubas par dzeltenā virsaiša uzticamību, un acīm redzot Oceolas karavīriem bija tādas pašas aizdomas kā viņu vadonim. Pēdējā laikā patriotu partijas spēki bija sarukuši. Daži mazākie klani, noguruši cīnīties un ilgstošā bada novārdzināti, bija sekojuši Omatlas cilts piemēram un paziņojuši, ka piekāpjas. Kaut gan līdzšinējās kaujās indiāņi parasti bija cīnījušies veiksmīgi, viņi zināja, ka baltais ienaidnieks ir lielā skaitliskā pārsvarā un galu galā svinēs uzvaru. Sākumā viņus bija rosinājusi .dziņa atmaksāt par ilgi ciestiem pāridarījumiem, bet tagad atriebību viņi bija jau izbaudījuši pilnā, mērā un jutās gandarīti. Dzimtenes mīlestība, pieķeršanās savām vecajām mājām, tīras patriotisma jūtas tagad stāvēja svaru kausā pretī briesmām tikt gandrīz pilnīgi iznīcinātiem. Un pēdējās izrādījās smagākas.

Indiāņu cīņas gars sāka pamazām apsīkt. Varbūt, ja tagad tiktu ievadītas sarunas par mieru, viņi būtu nolikuši ieročus un piekrituši pārvietošanai, pieņemot balto noteikumus. Pat Oceola nebūtu varējis atturēt viņus no šā soļa, un diez vai viņš maz būtu mēģinājis to darīt. Šis ģeniāli apdāvinātais cilvēks, kas pazina savu ienaidnieku um apzinājās tā spēku, paredzēja postu, kads draudēja piemeklēt viņa sekotājus un visu viņa tautu. Tas nevarēja būt citādi.

Vai šīs drūmās nākotnes izredzes bija cēlonis grūtsirdībai, kas tagad tik manāmi izpaudās viņa vārdos un rīcībā? Vai varbūt viņu māca vēl dziļākas bēdas, bezcerīgas mīlestības sāpes, skumju pilnajai sirdij ilgojoties pēc nesasniedzamas mīļotās?

Es ļoti satraukts pārdzīvoju to brīdi, kad jaunais virsaitis tuvojās manai māsai. Vēl tad es biju nelaimīgo aizdomu vara un saspringti vēroju viņu abu sejas, kad tie satikās.

Ar savu neuzticību es nodarīju pāri viņiem abiem. Ne viena, ne oitra vaibstos es nevarēju saskatīt it nekā. tāda, kas modinātu mani nemieru. Jaunā virsaiša izturēšanas bija goddevības un cieņas pilna. Manas māsas sejā varēja lasīt tikai kvēlas pateicības jūtas.

— Man jālūdz jums piedošana, miss Rendolfa, par šo skatu, ko jūs bijāt spiesta redzēt, bet es nevarēju ļaut šim cilvēkam izbēgt. Cienījamā lēdija! Viņš bija jūsu lielākais ienaidnieks, tāpat kā mūsējais. Sadarbodamies ar mulatu, viņš bija izplānojis šo veiklo krāpšanu ar nolūku piespiest jūs kļūt par viņa sievu, bet, ja viņam tas neizdotos, maska tiktu nomesta un jūs… es negribu saukt vārdā viņa nekrietno nodomu. Par laimi, es paguvu ierasties laikā.

— Drosmīgais Oceola! — iesaucās Virdžīnija. — Divas reizes jūs esat izglābis manu un mana brāļa dzīvību … vairāk nekā mūsu dzīvības. Mums nav ne vārdu, ne iespēju jums pienācīgi pateikties. Es varu jums piedāvāt tikai šo niecīgo balvu kā savas pateicības pierādījumu.

To teikdama, Virdžīnija pagāja 'pretī Oceolam un pasniedza viņam salocītu pergamentu, ko bija izvilkusi no sava tērpa kakla izgriezuma.

Oceola tūlīt to pazina. Tas bija dokuments, kas apstiprināja īpašnieka tiesības uz viņa tēva plantāciju.

— Pateicos, pateicos! — viņš atbildēja, skumji

pasmaidot. — Tas patiešām ir nesavtīgs, draudzības apliecinājums. Ak vai! Tas nak par vēlu. Tas, kura tik ļoti vēlējās iegūt šo vērtīgo dokumentu un bezgala ilgojās atgriezties mīļotajās mājās, vairs nav. Mana māte ir mirusi. Pagājušajā naktī viņas dvēsele šķīrās no šīs pasaules.

Tā bija jauna vēsts pat Majumi, un viņa, nevaldāmu sāpju pārņemta, noslīga uz manas māsas pleca. Apskāvušās viņas abas raudāja, un bēdu asaras saplūda ar līdzjūtības asarām.

Iestājās klusums, ko pārtrauca tikai abu meiteņu šņuksti un laiku pa laikam Virdžīnijas balss, murminot mierinājuma vārdus. Pats Oceola bija pārāk saviļņots, lai runātu.

Pēc brīža viņš izslējās, it kā atbrīvodamies no sērām.

— Diezgan, Rendolf! — viņš sacīja. — Mums nevajag kavēties pagātnē, kad mūsu nākotne ir tik nezināma. Jums jādodas atpakaļ uz savām mājām un jāuzceļ tās no jauna. Jūs esat zaudējis tikai ēkas, jūsu bagātās zemes ir palikušas, un jūsu nēģeri atgriezīsies pie jums. Es esmu devis pavēli, un viņi jau ir ceļā. Šī nav viņai piemērota vieta, — virsaitis pamāja uz Virdžīnijas pusi. — Jums nevajag te uzkavēties nevienu, brīdi. Zirgi ir sagatavoti. Es pats jūs pavadīšu līdz. robežai, un aiz tās jums vairs nav neviena ienaidnieka* no kā baidīties.

Izrunādams pēdējos vārdus, viņš zīmīgi paskatījās uz pla.ntatora līķi, kas arvien vēl gulēja netālu no mežmalas. Es sapratu viņa

mājienu, bet nekā neatbildēju.

— Un viņa? — es sacīju. — Mežs ir skarbas mājas., sevišķi šādos laikos. Vai viņa nevarētu palikt kopā ar mums?

Mani vardi attiecās uz Majumi.

Virsaitis satvēra manu roku un cieši to paspieda. Es ar prieku redzēju viņa acis iemirdzamies pateicībā.

— Pateicos! — viņš iesaucās. — Pateicos par šo draudzīgo piedāvājumu. Taisni to es būtu vēlējies jums lūgt. Jums ir taisnība: viņai nevajag vairs palikt mežā. Rendolf, jums es varu uzticēt viņas dzīvību un godu. Ņemiet viņu līdz uz savām mājām!

95. NODAĻA
NĀVES NOJAUTA

Saule jau bija noslīgusi rietumu pamalē, 'kad mēs atstājām indiāņu nometni. Man nebija ne mazākās jausmas, kādā virzienā mums jādodas, bet ar tādu pavadoni kā OceoLa mēs varējām būt droši, ka nenomaldīsimies.

Mēs atradāmies tālu no Suvoni kolonijas, veselu garu dienu mums vajadzēja pavadīt ceļā, un mēs necerējām sasniegt mājas pirms nākošās dienas saulrieta. Naktī vajadzēja būt mēnesnīcai, ja vien debesis neapmāktos, un mēs bijām nolēmuši jāt apmēram līdz pusnaktij un tad apmesties atpūtai. Tādējādi mums nākošajai dienai paliktu mazāks ceļa gabals. , ,

Mūsu pavadonim šis apvidus un visi ceļi, kas veda caur to, bija labi pazīstami.

Lielu gabalu mēs jājām caur paretu mežu un varējām visi turēties blakus, bet tad taka kļuva šaurāka un mēs bijām spiesti sagrupēties pa diviem vai rindā cits aiz cita. Parasti priekšgalā jājām mēs abi ar virsaiti, cieši aiz mums — mūsu māsas, tad sekoja Džeks ar Violu un aizmugurē kāds pusducis indiāņu karavīru — Oceolas miesassardze.

Es brīnījos, ka viņš nebija ņēmis sev līdz lielākus spēkus, un pat izteicu savu pārsteigumu. Oceola domāja, ka nekādas briesmas nedraud. Kareivji, viņš sacīja, izvairoties klejot apkārt pēc tumsas iestāšanās, bet tajā teritorijā, ko mums vajadzēja šķērsot dienā, karaspēka patruļas nekad nebija manītas. Sakarā ar ļoti karsto laiku balto armija vairs neizdarīja arī izlūkošanu. Ja mēs ceļā arī satiktu kādu grupu, tie būtu viņa paša ļaudis. Un no tiem, protams, mums nebija ko baidīties. Kopš kara sākuma Oceola bieži bija jājis pa šo ceļu viens pats. Viņš šķita pilnīgi pārliecināts, ka nekas bīstams nevar gadīties.

Turpretim mani māca bažas. Es zināju, ka taka, pa kuru mēs jājām, ved dažu jūdžu attālumā garām Kinga fortam. Es atcerējos Riugolda bandas aizbēgšanu. Droši vien viņi auļoja taisnā ceļā uz fortu un nodeva tur zi*:* ņojumu par plantatora nāvi, izpušķodami to ar pasaciņu par savu drošsirdīgo uzbrukumu indiāņiem. Valdošajās aprindās Ringolds skaitījās diezgan ievērojama persona. Iespējams, ka kāda karaspēka daļa tiks nosūtīta uz nometni. Un mēs jājām tieši pa to ceļu, kur varējām viņus satikt.

Man ienāca prātā vēl cits apstāklis - mulata mīklainā nozušana. Indiāņi domaja, ka viņš aizjājis kopa ar Ringolda pavadoņiem. Tas pamatoti izraisīja aizdomas. Es ieminējos par to virsaitim.

— Nebaidieties, — viņš atbildēja. — Mani puiši viņus izsekos un

laikus dos man ziņu. Taču, — viņš vilcinādamies piebilda, uz mirkli kļuvis domīgs, — viņi var tos nepanākt pirms tumsas iestāšanās un tad … Jums ir taisnība, Rendolf. Es esmu rīkojies neapdomīgi. Par tiem muļķiem nav ko raizēties, bet ar mulatu ir citādi. Viņš zina visas takas un, ja viņš tiešām būtu kļuvis nodevējs… Nu, bet mēs esam jau ceļā, un jādodas vien uz priekšu. Jums nav ko baidīties, un, kas attiecas uz mani, tad — Oceola nekad vēl nav atkāpies briesmu priekšā un nedarīs to arī tagad. Nē, ticiet man, Rendolf, es drīzāk pats tās meklēju nekā izvairos!

— Meklējat briesmas?

— Jā.. .. nāvi, nāvi!

— Runājiet klusāk, lai viņas to nedzird.

— Ak jā! — viņš piebilda, pazeminādams balsi un runādams it kā pats pie sevis. — Patiešām es ilgojos pēc tās.

Viņš izteica šos vārdus tik saviļņoti, ka nevarēja šaubīties par to nopietnību.

Oceolu bija pārņēmusi dziļa melanholija, kas viņu nemitīgi krimta. Kāds varēja būt tās cēlonis?

Es vairs nespēju klusēt. Mani mudināja draudzības jūtas, ne ziņkārība. Es atļāvos viņu izjautāt.

— Tātad jūs esat to pamanījis? Bet taču ne vairs tagad, kopš mēs esam ceļā, kopš jūs izteicāt to draudzīgo piedāvājumu? Ak Rendolf! Jūs mani darījāt laimīgu. Vienīgi viņas dēļ man nāves domas likās tik drūmas.

— Kādēļ jūs runājat par nāvi?

— Tādēļ, ka tā ir tuvu.

— Taču ne jums?

— Ja, man. Man ir nojauta, ka es ilgi vairs nedzīvošu.

— Nieki, Pauel!

— Draugs, tā ir patiesība — es esmu jau brīdināts.

— Paklausieties, Oceola, tas nepavisam neizskatās pēc jiums. Jūs taču stāvat pāri tādām tumsonīgām iedomām. Es nespēju ticēt, ka jūs būtu māņticīgs.

— Vai jūs domājat, ka es runāju par kādām pārdabiskām zīmēm — vārnas ķērcienu vai pusnakts pūces kliedzienu, par parādībām gaisā, virs zemes vai ūdenī? Nē, nē. Es esmu brīvs no šādas lētas māņticības. Un tomēr es zinu, ka man drīz būs jāmirst. Ēs nepareizi nosaucu savu nolemtības apziņu par priekšnojautu, tā nav nojauta, bet fiziska sajuta, kas vēstī manu drīzo galu … la ir šeit.

To teikdams, viņš pacēla roku, norādīdams uz krūtīm. Es sapratu, ko viņš ar lo domāja.

Man labāk patiktu, — pēc brīža viņš turpināja,

ja man butu lemts krist kaujas laukā. Taisnība, nekāda nāve nav vilinoša, taču tāda man liekas vistīkamākā. Es labāk izvēlētos mirt kā

karavīrs, nevis nožēlojami vārgu|ot, jā, es esmu to jau izvēlējies. Desmitiem reižu es esmu kaujas laukā izaicinājis nāvi, pats devies tai pretī, bet gluži kā gļēvulis vai kautra līgava tā atsakās ar mani sastapties.

Iznunādams pēdējos vārdus, Oceola iesmējās, un šajos smieklos skanēja kaut kas gandrīz pārdabisks. Kāds neparasts salīdzinājums, kāds neparasts cilvēks!

Man bija grūti viņu kaut kā uzmundrināt. Patiesība viņam tas nemaz nebija vajadzīgs: tagad viņš šķita priecīgāks nekā agrāk. Ja tā nebūtu, tad censties viņu mierināt ar nepārliecinošu apgalvojumu, ka viņš izskatās vesels, tik un tā būtu veltīgi. Viņš saprastu, ka tie ir draudzības vārdā izteikti meli.

Man pašam jau bija radušās tādas aizdomas. Es biju ievērojis viņa neparasto bālumu, noliesējušās rokas, stiklainās un iekritušās acis. Tātad tas bija šā cildenā jaunekļa grūtsirdības cēlonis — pavisam citāds, nekā es domāju.

Māsas nākotne visvairāk nospiedusi viņa sirdi. To Oceola man pateica, kad jājām tālāk.

Es te neatkārtošu solījumus, ko toreiz devu viņam. Man nevajadzēja tos apliecināt ar zverestiem, jo lauzt šos solījumus nozīmētu izpostīt pašam savu laimi.

96. N OdAĻA OCEOLAS LIKTENIS. NOBEIGUMS

Mēs bijām apmetušies mazā iklajumiņā un sēdējām vienā tā malā. Gaiss šajā jaukajā vietiņā bija pilns tūkstoš puķu smaržām, un mēness lēja lejup sudrabotas gaismas straumi, kas padarīja apkārtni gandrīz tikpat gaišu kā dienā. Augsto palmu lapas, magnoliju vaskai- nie ziedu kausi, dzelteno sandalkoku atvērusies pumpuri — viss bija skaidri saskatāms spožajos mēness staros.

Mēs visi četni — brāļi un māsas — sēdējām kopā, tērzēdami tāpat ka senos laikos, un jaukā ainava dzīvi atsauca atmiņā pagātni.

Taču atmiņas tagad izraisīja tikai skumjas, jo lika domām pievērsties nākotnei. Varbūt mēs visi četri nekad vairs nesatiksimies. Lūkojoties uz nāvei nolemto jaunekli savā priekšā, es nespēju nodoties priecīgam atmiņām.

Mēs laimīgi bijāim pajājuši garām Kinga fortaui, nesatiekot nevienu balto — dīvaini, ka man vajadzēja baidīties no savējiem! — un tagad vairs nebažījāmies par varbūtēju ienakinieka slēpni vai atklātu uzbrukumu. Indiāņi un Melnais Džeks rosījās ap ugunskuru gandrīz pašā klajuma vidū, gatavodami vakariņas. Virsaitis jutās tik drošs, ka nebija pat izlicis sargposteni uz takas. Viņš šķita vienaldzīgs pret jebkurām briesmām.

Bija jau vēla nakts, un mēs taisījāmies atgriezties pie teltīm, kuras indiāņu karavīri bija mums uzstādījuši, kad piepeši izdzirdām mežā savādu troksni. Man tas izklausījās pēc ūdens šņākšanas, it kā stipri lītu lietus vai tālumā šalkotu upes krāces.

Oceola to iztulkoja citādi. Pēc viņa domām, tā bija nepārtraukta lapu švīkstēšana, lielam cilvēku vai dzīvnieku baram lienot cauri krūmiem.

Mēs tūlīt pielocām kājās un stāvējām, saspringti klausīdamies.

Troksnis nenorima, bet tagad mēs varējām sadzirdēt arī sausu zaru brīkšķēšanu un ieroču metālisko šķindoņu.

Bija par vēlu atkāpties. Troksnis tuvojās mums no visām pusēm. Apbruņoti vīri ielenca klajumu.

Es paskatījos uz Oceolu. Es domāju, ka viņš metīsies pēc savas šautenes, kas atradās turpat tuvumā. Man par lielu pārsteigumu viņš nekustējās no vietas.

Oceolas nedaudzie pavadoņi jau bija kaujas gatavībā un atsteidzās pie virsaiša, lai saņemtu pavēles. Viņu žesti un vārdi pauda apņēmību mirt, aizstāvot savu vadoni.

Atbildot uz viņu steidzīgo valodu, virsaitis deva signālu, kas likās visus pārsteidzam. Šauteņu Iaides pēkšņi noslīdēja uz zemes, un

karavīri nostājās apatis- kās pozās, it kā būtu atteikušies no sava .nodoma aizsargāties.

— Ir par vēlu, — Oceola mierīgā balsī sacīja, — par vēlu! Mēs esam jau pilnīgi ielenkti. Var tikt izlietas, nevainīgas asinis, bet šie uzbrucēji tīko vienīgi pēc manas dzīvības. Lai viņi nāk, tagad es ar prieku to atdošu. Paliec sveika, manā māsa! Ardievu, Rendolf! Ardievu, Virdž… '

Majumi un Virdžīnijas žēlabainie kliedzieni, manis paša nevaldāmās un vairs nenoklusējamās sirdssāpes apslāpēja balsi, kas izrunāja šos satriecošos atvadu vārdus.

Cieši saspiedušies ap virsaiti, mēs neredzējām, kas notika mums apkārt. Visa mūsu uzmanība bija pievērsta viņam, kamēr skali kliedzieni un virsnieku komandas pavēstīja, ka mēs atrodamies kareivju bataljona ielenkumā. Atskatījušies mēs redzējām, .ka mūs ciešā lokā ieslēdz zili tērpti kareivji, kuru spožie durkļi izveido ap mums necaurejamu barjeru.

Tā kā mūsu pulciņa vīri neizrādīja nekādu pretestību,, (neatskanēja neviens pats šāviens, bija dzirdami vienīgi kliedzieni un tērauda šķindēšana.

Šāvieni rībēja vēlāk, bet tie vairs nenesa nāvi. Tas bija kareivju salūts par godu veiksmīgajai operācijai, kurā izdevās sagūstīt slaveno Oceolu.

Drīz vien viss bija gala. Divu kareivju saturēts, Oceola stāvēja savu 'balto ienaidnieku vidu kā gūsteknis.

Ari visi pārējie indiāņi tika saņemti gūsta, un tad kareivju ķēde mazliet pavirzījās atpakaļ, izveidojot ap gūstekņiem plašāku loku.

Sai brīdī ierindas priekšā ap to vietu, kur stāvēja gūstekņi, parādījās kāds vīrs. Viņš sarunājās ar komandējošo virsnieku. Pēc .apģērba viņu varētu noturēt par indiāni, bet dzeltenā sejas krāsa to noliedza. Viņam galvā bija turbāns un pāri pierei nokarājās trīs melnas spalvas. Tas nebija neviens cits kā Dzeltenais Džeks.

Sis skats satracināja seminolu virsaiti un ar jaunu spēku pamodināja viņa cīņas .sparu. Atsviedis, nost kareivjus, it kā tie būtu mazi bērni, Oceola izrāvās no viņu rokām un metās virsū mulatam.

Par laimi pēdējam, Oceola nebija apbruņots. Viņam nebij.a atstāts klāt neviens ierocis — ne pistole, ne duncis, un, kamēr viņš norāva durkli no kāda kareivja šautenes, nodevējs paguva izbēgt.

Virsaitim izlauzās smaga nopūta, redzot, ka nelietis izslīd caur cieši sakļauto karavīru ķēdi un kļūst neaizsniedzams viņa atriebībai.

Taču tā bija tikai šķietama drošība. Nodevējam bija lemts mirt, tikai nāve tam piesteidzās no pavisam negaidītas puses.

Kad viņš tur tā stāvēja aiz karavīru loka, pavērsis seju pret gūstekņiem, no aizmugures redzēja zogamies tam klāt kādu tumšu stāvu. Tā bija sieviete — majestātiskā sieviete, kuras skaistums bija

saskatāms pat mēness gaismā, kaut gan neviens šobrīd nepamanīja ne viņu pašu, ne viņas daiļumu. Vienīgi gūstekņi, kas atradās ar sejām pret to pusi, redzēja viņas tuvošanos.

Sī aina ilga tikai 'dažas sekundes. Sieviete pielavījās cieši klāt mulatam, un uz mirkli viņas rokas it kā ■apvijās tā kaklam.

Mēness gaismā kaut kas pavizēja ar metalam līdzīgu spīdumu. Tas bija nāves ierocis — drausmīgā klaburčūska.

Skaidri varēja sadzirdēt spalgo čūskas tarkšķi, un tūlīt pēc tam atskanēja mežonīgs šausmu kliedziens, kad tās upuris juta auksto rāpuli pieskārāmies savam kaklam un asos zobus iecērtamies miesā.

Sieviete spēji atrāva čūsku un, pacēlusi tās vizuļojošo ķermeni pār galvu, skaļi iesaucās:

— Neskumsti, Oceola! Tu esi atriebts! Chitta mičo ir tevi atriebis!

To pateikusi, sieviete ātri aizslīdēja projām un, iekāms pārsteigtie šās ainas liecinieki paguva viņu aizturēt, bija jau nozudusi starp krūmiem.

Šausmu pārņemtais mulats grīļodamies stāvēja uz vietas bāls un pārbiedēts, nedabiski izvalbītām acīm. Viņam apkārt sapulcējās 'kareivji un pūlējās kaut kā palīdzēt. Izmēģinājās gan ar šaujamo pulveri, gan tabaku, bet neviens nezināja līdzekli, kas spētu viņu izdziedēt.

Ievainojums izrādījās nāvīgs, un otrā dienā jau pirms saulrieta mulats bija beidzis dzīvot.

Ar Oceolas sagūstīšanu karš vēl nebeidzās, bet es tajā vairs nepiedalījos. Indiāņi turpināja cīnīties arī pēc viņa nāves, kas sekoja dažas nedēļas vēlāk. Viņam nepiesprieda nāves sodu kara tiesa, jo viņš nebija dumpinieks un baudīja ‚kara gūstekņa tiesības. Jauno virsaiti pieveica slimība, kuras iznīcinošo spēku viņš pats jau sen apzinājās. Varbūt gūsts paātrināja viņa nāvi. Nebrīve salauza Oceolas lepno garu, un līdz ar to ātrāk gāja bojā miesīgais .satvars, kurā tas mita.

Nāves stundā ap viņu stāvēja kā draugi, tā ienaidnieki un klausījās viņa pēdējos vārdos. Visi raudāja. Lūkojoties uz mirstošo seminolu virsaiti, neviens nespēja novaldīt asaras, un daudziem kareivjiem acis kļuva mitras, dzirdot klusināto bungu rīboņu pie cildenā Oceolas kapa.

Galu gala izrādījās, ka manas untumainās māsas sirdi bija iekarojis dzīvespriecīgais kapteinis Gallagers. Pagāja vēl krietni ilgs laiks, iekams es atklāju šo viņu noslēpumu, kas ienesa .skaidrību daudzos man līdz tam neizprotamos notikumos, uin es bijiu 4ā saskaities uz abiem mīlētājiem par savu attiecību slēpšanu, ka gandrīz vai atteicos dalīt ar viņiem mantoto plantāciju.

Kad beidzot es to toimēr izdarīju, — Virdžī.nijas pašas draudu, ne viņas aizbildņa spiests, — tad plantācijas labāko daļu paturēju sev un Majumi.

Vecās mājas vieta palika mums, un drīz vien tur pacēlās jauna dzīvojamā ēka — piemērots šķirstiņš dārgakmenim, .kas tajā bija glabājams.

Man tagad piederēja vēl otrs īpašums — vecā, skaistā spāņu plantācija pie Tupelo upes, un bija vajadzīgs kāds cilvēks vai — vēl labāk — «uzticams precēts pāris ar labu raksturu», kas tur saimniekotu.

Kas gan šim nolūkam būtu piemērotāki par Melno Džeku un Violu, kuri visā pilnībā atbilda iepriekš minētajām prasībām?

Vēl manā rīcībā bija .kāds dzimtīpašums, gan ļoti mazs. Tas atradās pašā purvāja malā, kur apaļa klajuma vidū stāvēja baļķu būda. Taču tur jau dzīvoja rentnieks, kas gan renti man nemaksāja, bet kuram es ne par kādu naudu nebūtu uzteicis. Tas bija vecs aligatoru mednieks, vārdā Hi.kmens.

Otrs viņa amata brālis, vārdā Vezerfords, dzīvoja turpat netālu kaimiņu plantācijā, bet abi večuki daudz biežāk bija kopā nekā katrs savās mājās.

Viņi abi savā mūžā bija pieredzējuši daudz briesmu un grūtumu, cietuši gan no lāču nagiem, aligatoru žokļiem un astēm, gan indiāņu tomahaukiem. Draugu pulciņā viņi labprāt stāstīja par saviem piedzīvojumiem un daudzkārtējo izglābšanos no gandrīz drošas nāves, un bieži vien dzirdēja abus apgalvojam, ka «visbriesmīgākā ķeza, no kuras tiem izdevies tikt laukā ar veselu ādu, bijis degošais nolādēto slotu priežu mežs, kurā tos ielenkuši kādi desmit tūkstoši sarkanādaino».

Taču viņi bija laimīgi izglābušies arī toreiz un dzīvoja vel ilgi, lai varētu pastāstīt citiem šo notikumu krietni vien izpušķotu ar izdomas bagātiem pārspīlējumiem.

SATURS

1. nodaja. Ziedu zeme 13
2. nodaļa. Indigo plantācija..... 16
3. nodala. Divi Džeki 20
4. nodaļa. Dīķis 24
5. nodaja. Mulats un viņa pavadonis 27
6. nodaļa. Aligators 30
7. nodaja. «Bruņurupuču dārzs»..... 33
8. nodaļa. Karaliskās lijas..... 39
9. nodaļa. Peldēšanās..... • • 44
10. nodaļa. Metiss 48
11. nodaja. Pakaļdzīšanās..... 52
12. nodaļa. Bargs spriedums 57
13.nodaļa. Bēgļa medības..... 62
14.nodaja. Ringolda atriebība 67
15.nodaja. Majumi..... 72
16. nodaja. Sala 77
17.-nodaļa. Vestpointa..... 83
18.nodaļa. Seminoli 88
19. nodaļa. Indiāņu varonis..... 94
20. nodaļa. Pierobežas taisnība..... 98
21. nodaļa. Indiāņu vergi 102
22. nodaļa. Viltīgs darījums . 105
23. nodaja. Pārdomas ceļā..... 109
24. nodaļa. Dīvaina parādība..... . 112
25. nodaja. Kas bija šāvējs?..... 116
26. nodaja. Pierobežas forts..... 119
27. nodaja. Sapulce..... 126
28. nodaļa. Uzlecošā Saule..... 133
29. nodaja. Ultimāts ..'..... 136
30. nodaļa. Sarunas pie galda..... , 142
31. nodaļa. Nodevīgie virsaiši..... 148
32. nodala. Ēnas ūdenī 154
33. nodaļa. Hadž-Eva..... 158
34. nodaja. Velnišķīga sazvērestība..... 165
35. nodaja. Gaisma pēc tumsas..... 169
36. nodaļa. Man vajadzīgs draugs 174
37. nodaja. Pēdējā sapulce..... 178
38. nodaja. Virsaišu atcelšana..... .182
4lS
39. nodaja. Oceolas paraksts..... .188
40. nodala. «Kauties kārais Gallagers»..... 193

41. nodaļa. Divkaujas provokācija 196
42. nodaļa. Izaicinājums 200
43. nodaļa. Norunātā satikšanās..... 204
44. nodaļa. Viss noskaidrojas..... 209
45. nodaļa. Divas divkaujas vienā dienā 214
46. nodaļa. Klusa izskaidrošanās..... 218
47. nodaļa. Gūsteknis 222
48. nodaļa. Kara sauciens..... 225
49. nodaļa. Karš . ..... '..... 230
50. nodaļa. Pa dīvaina jātnieka pēdām..... 233
51. nodaļa. Kas bija jājis uz ponija? 238
52. nodaļa. Vēsa pieklājība 242
53. nodaļa. Manas māsas raksturs 246
54. nodaļa. Es prasu paskaidrojumus..... 248
55. nodaļa. Brīvprātīgie 253
56. nodaļa. Neizprotamās izmaiņas-. 256
57. nodaļa. Saruna ar Džeku 259
58. nodaļa. Vecais Hikmens..... 263
59. nodaļa. Steidzīgais vēstnesis..... 268
60. nodaļa. Pielūdzēja dāvana..... 271
61. nodaļa. Pārgājiens 276
62. nodaļa. Sitiens pa galvu 280
63. nodaļa. Indiāņu soģis..... 284
64. nodaļa. Bankets ar bēdīgām beigām 289
65. nodaļa. Deida asinspirts..... 294
66. nodaļa. Kaujas lauks..... 297
67. nodaļa. Uitlakuči kauja 300
68. nodaļa. Uzvara, kas beidzās ar atkāpšanos . . 305
69. nodaļa. Vēl viena «purva kauja» 308
70. nodaļa. Sarunas 312
71. nodaļa. Indiāņu armijas noslēpumainā pazušana . 316
72. nodaļa. Melnā Džeka stāvoklis..... . 320
73. nodaļa. Šausmīga aina . . . . . .' . . 323
74. nodaļa. Pa pēdām..... 326
75. nodaļa. Trauksme 329
76. nodaļa. Nepamatota trauksme..... . . 332
77. nodaļa. Pēdas sadalās . . . . ' . . . . 335 . 78. nodaļa. Pāri savannai 339
79. nodaļa. Maldīšanās tumšajā mežā 34i
80. nodaļa. Signālšāvieni..... 345
81. nodaļa. Tukša nometne 349
82..nodaja. Mirušais mežs 35i
83. nodaļa. Kauja divos apļos 356
84. nodaja. Džeka trāpīgais šāviens..... 360

85. nodaja. Trūcīgā maltīte 364
86. nodaja. Lode no aizmugures..... 367
87..nodaļa. Tiesa uguns ielenkumā..... 37i
88. nodaļa. Atra izrēķināšanās..... 374
89. nodaja. Negaidīts ienaidnieks 378
90. nodaja. Sadursme tumsā..... 381
91. nodaja. Trīs .melnās spalvas..... 386
92. nodala. Aprakti un sadedzināti . .
93. nodaļa. Velni vai eņģeļi? ....
94. nodaļa. Erensa Ringolda gals . .
95. nodaļa. Nāves nojauta . . . .
96. nodaļa. Oceolas liktenis. Nobeigums
T. MAIN-RIDS
OCEOLA — SeMINOLU VIRSAITIS
Dzeja rindas atdzejojis. Lasmanis

Redaktore*1* I. Kalnciema. Māksi, redaktors I. Zvagūzis. Tehn. redaktore AI. Krasovska. Korektore V. Poikāne. Nodota salikšanai 1960. g. 30. maijā. Parakstīta iespiešanai 1960. g. 18. jūlijā. Papīra formāts 84X108'/^. 13 fiz. iespiedi.; 21 32 uzsk. iespiedi.; 22,37 izdevn. 1. Metiens 30 000 eks. JT 11 250. Maksā 7 rbl. 70 kap. N*0* 1961. g. I. I — 77 kap.

Latvijas Valsts izdevniecība Rīgā, Padomju bulv. 24. Izdevn. Nr. 13 368/J1200. Iespiesta Latvijas PSR Kultūras ministrijas Poligrāfiskās rūpniecības parvaldes 1. tipogrāfijā «Cīija» Rīgā, Blaumaņa ielā 38/40. Pašūt. Nr. 6115. A (Angļu).

PASKAIDROJUMI

6 — Oceola

2 Kīrs — varens seno persiešu cars, kas valdījis no 558. līdz 529. g. pirms mūsu ēr.as.

8 — Oceola

9 — Oceola

2 Zaļā čūska.

i Avots, dīķis, ūdens.

13 — Oceola

1 Belvederas Apolons—slavena sengrieķu dieva Apolona statuja.

2 i 9

i Lielais runātājs — pilnvarotais.

[1] floridu atklāja 1513. gadā spāniešu ceļotājs Huans Ponse de Leons.

[2] romāns «oceola, seininolu virsaitis» uzrakstīts 1858. gada.

[3] pokahontas — indiāņu virsaiša Pouhattana meita, kas dzīvojusi apmēram no 1595. līdz 1617. gadam. Viņas īstais vārds bija Matoaka. «Pokahontas» indiāņu valodā nozīmē «jautrā, priecīgā». 1614. gadā viņa apprecējusies ar angli Džonu Rolfu. Sīm laulībām bija politiska nozīme, jo līdz ar tām uzlabojās ang]u un indiāņu savstarpējās attiecības. 1616. gadā Pokahontas aizbrauca uz Angliju. Roanokas Rendolfu dzimta patiešām cēlusies no Pokahontas pēcnācējiem.

[4] metisi — pēcnācēji, kas radušies jauktā laulībā starp baltajiem un indiāņiem.

[4] — oceo3a

[5] mulati — pēcnācēji, kas radušies jauktā laulībā starp baltajiem un nēģeriem.

[6] buffons 2oržs luijs leklerks (1707,—1788. g.) — franču dabzinātnieks.

[7] humbolts aleksandrs fridrihs vilhelms (1769,—1859. g.) — ievērojams vācu dabzinātnieks un ceļotājs, 1799.—1804. g. viņš apceļojis Centrālo un Dienvidameriku.

[8] 1818. gadā savienotās Valstis karoja ar Spāniju Floridas dēļ, kura tajā laikā vēl piederēja Spānijai. Kara ieganstsbija tas, ka indiāņu ciltis — krīki un seminoli — deva patvērumu no plantācijām izbēgušajiem vergiem. 1818. gadā amerikāņu karaspēks iegāja Floridā un to ieņēma. 1819. gadā Spānija bija spiesta atteikties no Floridas un par naudas kompensāciju atdot to Savienotajām Valstīm.

[9] lete — seno grieķu mitoloģijā aizmirstības upe «pazemes valstī»; dzerot tās ūdeni, mirušo dvēseles esot aizmirsušas visu ■pasaulē pārciesto.

[10] «vecais hikori» — Endrjū Džeksons (1767.—1845. g.), ASV prezidents no 1829. līdz 1837. gadam. Viņš izdarīja dažas progresīvas reformas sīko fermeru, amatnieku un strādnieku interesēs, tai pašā laikā būdams nežēlīgs indiāņu ienaidnieks. «Hikori» (angl. hickory) — Amerikā augošu riekstu koku pasuga ar ļoti cietu, izturīgu koksni.

[11] prezidents.

[12] adoniss un endimions •— skaisti jaunekļi sengrieķu mitoloģijā.

[13] ksenofonts (ap 430.—355./54. g. pirms mūsu ēras — sengrieķu vēsturnieks, kas sarakstījis traktātu «Ķīra audzināšana».

7 — Oceola

[14] rezervāts — tā Floridas daļa, kas pēc 1823. gadā Moultri fortā noslēgtā līguma tika atstāta < setrlirtoliem. Tā bija liela platība un aizņēma visu pussalas centrālo daļu. (Autora piezīme.) ! '•

[15] boss — kungs, īpašnieks. (No holandiešu «baas».) Šo vardu plaši lieto Dienvidu štatos. (Autora piezīme.)

[16] sems, jafets un hams — pēc bībeles leģendas trīs Noāsa dēli. Sems un Jafets bijuši «balto» tautu ciltstēvi, bet no Hansa cēlušies hamīti, pie kuriem bībele .pieskaita arī nēģerus.

[17] Šai indiāņu īpatnībai nav dabisks cēlonis, ta tiek mākslīgi radīta jau bērniem šūpulī. (Autora piezīme.)

[18] mens conscia recti (lat.) — taisnības apziņa.

[19] nosaukts ievērojama amerikāņu armijas virsnieka vārdā. Tā parasti mēdza nosaukt pierobežas fortus. (Autora piezīme.)

[20] forts — nocietinājums; no latīņu vārda «fortis» — stiprs.

[21] amerikāņu armijas virsnieks reti staigā pilnā formas tērpā, jo sevišķi tādu kampaņu apstākļos kā Floridā. (Autora piezīme.)

[22] markitants — pārtikas un citu pirmās nepieciešamības preču tirgotājs, kas agrākos laikos pavadīja armiju karagājienā.

[23] vēsturisks fakts. (Autora piezime;)

[24] ak laiki! ak tikumi! (Lat.)

[25] jamss — kartupeļiem līdzīgs dienvidu sakņaugs.

[27] neatkarības karš ziemeļamerikā (1775.—1783. g.), kura rezultātā Anglijas kolonijas Ziemeļamerikā kļuva par patstāvīgu valsti — AŠV.

[28] mikosauki jeb «sarkano nūju» cilts bija vislielākā un viskareivīgākā no visām seminolu ciltīm. Tās vadonis bija galvenais virsaitis Onopa — parasti saukts Mikonopa. (Autora piezīme.)

[29] bērna dzimtas piederību skaita pēc mātes, viņas liktenis nosaka arī bērna dzīvi. Tāda tradīcija ir ne tikai seminoliem, bet visiem Amerikas indiāņiem. (Autora piezīme.) •

[30] lielziedu magnolija. Indiāņi to dēvē par lielo lauru koku. (Autora piezīme.)

[31] seminoli agrāk piederēja pie lielās muskogu jeb kriku cilts. Nezināmu iemeslu dēj no tās atdalījušies, viņi devās uz Dienvidiem, uz Floridu un no saviem bijušajiem radiniekiem saņēma vārdu, kurā saucas vēl tagad un kurš viņu valodā nozīmē «bēglis», «aizbēgušais». (Autora piezīme.)

10 — Oceola

[32] te autors domājis Angliju, kur 1834. gadā tika pieņemts likums par darba namiem. Ar tajos nometinātajiem bezdarbniekiem apgājās kā ar katordzniekiem.

10*

[33] mikosauki tā iesaukti ipēc viņu paražas, karā aizejot, iespraust savu māju priekšā sarkanus mietus. Līdzīga paraža ir arī citām ciltīm, no tās radies apzīmējums «Baton rouge», ko viņiem devuši franču kolonisti. (Autora piezīme.)

[34] burtiski — «jukusi sieva»; no «Hajo» — «jucis» un «Ewa» vai «Awah» — «sieva». Filologi atzīmējuši šā muskogu vārda līdzību ar ebreju vārdu, kas apzīmē cilvēces māti. (Autora piezīme.)

[35] pārsteiguma izsauciens, ko parasti izrunā stieptā balsī. (Autora piezīme.)

[36] burtiski: «jā, jā, jā!» (autora piezīme.)

[37] «Čūsku virsaitis». tā seminoli dēvē klaburčūsku, kas viņu zemē ir visievērojamākā čūska. Viņi māņticīgi baidās no šā rāpuļa. (Autora piezīme.)

[38] slikti.

[39] forts.

[40] nē.

11 — Oceola

[41] zēns, puisēns.

[42] stirnas mazulis, stirnēniņš.

[43] labi.

[44] spāņu lamuvards.

[45] spāņu lamuvārds. «pie velna!»

[46] ja. (spāņu vai.)

[47] Ļauni cilvēki.

[48] skaistule, skaista.

[49] nakts saule, meness.

[50] savienoto valstu valdība vēlāk neatzina šo_ pārsteidzīgo virsaišu atcelšanu, taču nav šaubu, ka Tompsons tā rīkojas saskaņa ar prezidenta slepenu instrukciju. (Autora piezīme.)

[51] Ļauns cilvēks, nelietis.

[52] fēbs — sengrieķu mitoloģijā saules dievs, ko identificēja ar Apolonu.

[53] Ļauns cilvēks, nelietis.

[54] Ļaunuma gars.

[55] solons (ap 638.—559. g. pirms mūsu ēras) — ievērojams valstsvīrs senajā Grieķijā.

[56] sokrāts (469.—399. g. pirms mūsu ēras) — sengrieķu filozof s-ideālists.

[57] savienotajās valstīs brīvprātīgo vienības formējas patstāvīgi. Kad skaits ir pilns, virsnieki ievēlēti un valdība devusi piekrišanu uzņemt vienību armijas sastāvā, kā kareivjiem, tā virsniekiem jādod svinīgais solījums, citiem vārdiem — zvērests kalpot armijā noteiktu laiku ar tādiem pašiem noteikumiem kā regulārā karaspēka daļas, ar tādu pašu algu, pārtikas devām utt. (Autora piezīme.)

[58] armijas daļa, kas pirmoreiz tika apbruņota ar kolta revolveriem, bija Teksasas vieglās kavalērijas pulks. Tā pirmā pārbaude aktīvā kaujā notika Savienoto Valstu un Meksikas kara laikā kādā sadursmē ar padres Jarantas partizāņu vienību. Sis efektīvais ierocis nepilnu piecpadsmit minūšu laikā izsita no ierindas 125 partizāņus. (Autora piezīme.)

[59] Šos zirgus florida ieveda spānieši; no tā cēlies šķirnes nosaukums. (Autora piezīme.)

[61] savienoto valstu armijā šie divi posteņi — intendants un komisārs — ir ar pilnīgi atšķirīgām funkcijām. Komisārs rūpējas tikai par kareivju morālo stāju, intendanta pienākums ir gādāt par mītnēm, apģērbu un apbruņojumu. (Autora piezīme.)

[62] kārlis i — Anglijas karalis no 1625. līdz 1649. g., kuru gāza un sodīja ar nāvi angļu buržuāziskās revolūcijas laikā 1649. g. 30. janvārī. Kaligula Gajs Cezars — Romas imperators no 37. līdz 41. g. mūsu ērā, drausmīgs despots un nežēlīgs tirāns. Viņu nogalināja - sazvērnieki. Tarkvīnijs — divu senās Romas ķeizaru vārds. Acīm redzot autors te domājis Tarkvīniju Lepno — pēdējo Romas ķeizaru (no 534. līdz 509. g. pirms mūsu ēras), pēc kura gāšanas Romas valsts kļuva par republiku.

12 88

[63] amazuras upi seminoli sauc par Uitlakuči. (Autora piezīme.)

[64] visa skota karjera — kā politiskā, tā militārā — bija viena vienīga kļūdu virkne. Viņa vadītā kampaņa Meksikā neiztur nekādu kritiku. Neskaitāmās kļūdas, ko viņš tur pielaida, būtu novedušas pie ļoti bēdīgiem rezultātiem, ja stāvokli neglābtu viņam padoto virsnieku saprātīgā rīcība un kareivju varonība. Molina del Rei kauja, Santa Annas pamiers bija tādas militāras kļūdas, kādas nedrīkstētu izdarīt pat tikko no koledžas nācis kadets. Es uzdrošinos apgalvot, ka ikviena viņa vadītā kauja bija neorganizēta pūļa kautiņš, kura iznākums atkarīgs tikai no nejaušības vai, pareizak, no viena pretinieka neprātīgas drosmes un otra nožēlojama gļēvuma. (Autora piezīme.)

[67] plutons — sengrieķu mitoloģijā zemes dziļu dievs, pazemes valdnieks.

[68] prozerpīna — seno romiešu mitoloģija dieviete, kas personificē zemes spēku, Plutona sieva.